

026889

མེད་ གཞི།

ཐེས་ཀྱི་ལྷ་མེད་ཁོང་མེད་པའི་ཐོད་འདི་ནི་ས་ཀྱི་ཆེ་.....
 ཞིང་ཐོན་ཁུངས་ཕུན་སྲུང་ཆོག་པ་དང་། ལུལ་གྱི་བབ་དང་སྒྲོངས་གྱི་
 བཀོད་པར་ཕུན་མོང་མིན་པའི་ཁྱད་ཆོས་ལྡན་པ་ཞིག་ཡིན། ལས་ལ་བཅོན་
 ཞིང་གཞུང་དང་བ་དང་། རྫོང་ཕྱོགས་ལྡན་ཞིང་། དཔལ་ངར་ཆེ་བའི་ཐོད་
 རིགས་མི་དཔལ་ཆོས་རྣམས་ལྟན་འཕེལ་པའི་ཐོད་ཆུས་འཕེལ་རིམ་ནང་མི་རིགས་
 རང་ཉིད་ཀྱི་ཕུན་མོང་མིན་པའི་རིག་གནས་ཕུན་སྲུང་ཆོག་པ་བསྐྱབ་ཡོད་.....
 པས་མི་ཆོད། སྤྱོད་ཆུ་མི་རིགས་ཁག་དང་མཉམ་རྒྱུ་ཐུག་པས་ཆེན་ཐེས་ཀྱི་ལ་
 གསར་སྤྱོད་དང་གོང་དུ་སྒེལ་བའི་བྱ་རིམ་ནང་གཞི་བརྩིད་ལྡན་པའི་ཐོས་.....
 འགན་བསྐྱབས་ཡོད་པ་རེད།

སྒྲོངས་ཡོངས་ཀྱི་སྤྱི་ལོ་སྤྱོད་སྤྱི་ལོ་སྤྱོད་པའི་མ་ཁྲི་བརྒྱ་དང་ཉི་ཤུ་ཆ་.....
 གཉིས་ལྷག་ཙམ་ཡོད་པ་དེས་ཀྱི་ཡོངས་ཀྱི་བརྒྱད་ཟུར་གཅིག་ཙམ་ཟིན་པ་.....
 དང་། ལྷན་ཅང་ཕུད་ཀྱི་ཡོངས་ཀྱི་ས་ཀྱི་ཆེ་ཤོས་ཀྱི་སྤྱི་འཛིན་ས་ཁུལ་ཞིག་
 ཡིན། སྤྱི་ལོ་ཁྲི་ལྔ་བ་དང་བསྐྱུར་ན་སྤྱི་ལོ་ལྔ་བ་ལྷག་པའི་གཅིག་དང་། རི་
 ཐིག་ལས་ལྷག་གཉིས། དེ་ལྟར་རི་ལས་ལྷག་གསུམ་བཅས་ཀྱིས་ཆེ་བ་ཡོད།
 ཐོད་ཀྱི་ཆ་སྤྱོད་མས་མཐོ་ཆད་ནི་ཀྱང་མཐོ་འོས་ལས་སྤྱི་ཁྲི་བཞི་ལྷག་ཙམ་.....

ཡོད་པས་འཛམ་གླིང་གི་ཡང་ཅེ་ནིས་འདིག་རྟེན་ན་གྲགས་ཤིན་ཏུ་ཆེ། གངས་
 རིའི་རྩ་བས་བསྐྱར་བ་དང་། བརྟེན་ཆགས་ལྟ་ན་སྟག་པའི་སྒྲོངས་འདིར་
 བོད་རིགས་དང་། ལྷ་རིགས། ལུང་རིགས། མོན་པ་རིགས། ལྟོ་པ་
 རིགས་བཅས་དང་། དེ་བཞིན་ལྟར་པ་ཤར་བ་སོགས་ཁྱོད་བསྐྱོམས་མི་
 འཁོར་གྱི་བརྒྱ་དང་བརྒྱད་ཅུ་ལྷ་དུ་ལྟག་ཅམ་མཛའ་མཐུན་མཉམ་གནས་གྱི་
 འཚོ་བ་སྦྱེལ་བཞིན་གནས།

བོད་ཁ་བ་ཅན་འདིར་གྲགས་ཆེ་བའི་རི་བོ་རྟི་མ་ལ་ཡ་དང་། ལྟོད་
 གངས་རིན་པོ་ཆེ། ལྷིད་བོད་དམར་པོ་རི། བསམ་ཡས་ཏུས་པོ་རི། བག་
 བོད་རོ་པ་རི། དཔལ་ཆེན་རྩ་བོ་རི་སོགས་ཏུ་མ་ཡོད། ལྟག་པར་ཏུ་རྟི་མ་ལ་
 ཡ་ནི་རིན་ཆེན་རྩ་ལྷ་ཡས་ལྷུ་བ་པའི་འཛམ་གླིང་གི་གཙུག་རྒྱུན་དང་མཐུངས་...
 བས་གཞུར་གནས་སྦྱེ་བོ་ཀུན་གྱིས་བརྟེན་པའི་ཡུལ་ཡིན་པ་ནི་སྒྲོས་ཅི།
 ཆོན་རིག་མཁས་ཅན་ན་མས་གྱིས་ཀྱང་རང་ལྱང་ཁམས་ལ་དབྱེད་ཞིབ་བྱེད་...
 བར་ཉེ་བར་མཁོ་བའི་ནོར་བུ་དགོས་འདོད་ཀུན་འཁྱུར་ལྟར་ཏུ་མདོན་ནས་...
 དེར་ཆོན་རིག་རྟོག་ཞིབ་བྱས་དང་བྱེད་བཞིན་ཡོད་པ་འདྲ། བོད་ས་མཚོའི་
 མོག་རྩ་བོ་ཆེན་པོ་ཡར་ལྷུང་གཅོད་པོ་དང་། དེ་བཞིན་རྩ་མོ་རྩལ་རྩ། རྩ་
 ལྷིད་རྩ། ལྷུང་རྩ། ལོང་གི་གཅོད་པོ། ཉར་རྩ་སོགས་རྩ་ལྷུང་རི་ལྟེད་
 དང་། མ་མམ་གཡུ་མཚོ། ཡར་འབྲོག་གཡུ་མཚོ། གནམ་མཚོ་སྟག་མོ་
 སོགས་མཚོ་དང་མཚོའུ་བརྟེན་གྱིས་མི་ལང་བ་ཡོད།

བརྟེན་ཆགས་ཡིད་ཏུ་འོར་བའི་གངས་རི་དང་། སྤང་རི། རྩ་རི།
 བགས་ལྷུང་། བེའུ་གསིང་བཅས་གྱི་དབྱུས་ན་ལྟག་དང་། གཞིག་། རྩ་
 རྟེན་མོང་། བསེ་ཅ། རྩ་ཁ། རྩ་ལྷེའུ། སྤ་བ། རྩ་བ། དགོ་བ་

[illegible]

ད་ཀྱང་ཐོད་རྒྱུ་གཤེར་དང་། དེའལ། ཟངས། རྩལ། ཉི་མ་ཁ་
 རྒྱ། ཆ་ལ་དགའ་པོ། རྩ་ཤེས་ཤོགས་གང་ཅིར་དཔོན་མཁོ་ཆེ་ཞིང་རིག་
 བར་བལ་པའི་གཉེར་རིགས་བརྒྱ་ལྷག་ཡོད་པས་ཐེས་ཀྱིས་ཤི་གཉེར་རྩལ་ལོར་
 ཡུའི་བར་མཛོད་ཅིག་ཡིན། ཡོ་དང་། བས། རྩལ་ལ། འབྲས།
 ཡ་པོ། ཤི། རོན་ཆག་མ་རྫོགས་པོ་རྟོག་གོར་ལ་ཤོགས་པའི་འབྲུ་ལྷ་དང་།
 རྩལ་འབྲུལ། ལྷ་ལྷ། ཉུང་ཁ། ཆ་ལྷ་ལ། ཤི། ཐེའུ། ཁམས་ལྷ་ལ་
 ཤོགས་པའི་ཤིང་འབྲས་རྩ་ཆོགས། དེ་བཞིན་རྩལ་རིགས་དང་། ཆ་ལ་
 རིགས་ལྷན་ཐོན་བྱངས་ལྷན་ལྷན་ཆོགས་པོ་ཡོད།

བོད་རིགས་མི་དཔངས་ཀྱིས་མེ་རྩོད་ཐམ་འགའི་རིང་རྒྱུན་ཁྱ་མི་རིགས་
 ཁམས་དང་མཉམ་ཏུ་མེས་རྒྱལ་འཛུགས་རྒྱུ་ལྟ་གཞག་ནང་དང་ཉིད་ཀྱི་རྩོ་
 ཅལ་དང་རྒྱས་ལུགས་ཡོད་ཆོད་ལེགས་སྒྲིམ་སྒྲུལ་ཡོད་པ་དང་། ལྷག་པར་
 ཏུ་རྒྱ་བོད་མི་རིགས་དཔར་མེ་རྩོད་ཐམ་ལྷག་ཅམ་རིང་པན་རྩོད་དཔལ་འཕྱར་
 རིག་གནས་སྐགས་སྒྲེལ་རེས་བྱས་ཏེ་མཆོའ་བཅའི་འབྲེལ་པ་གཏིང་ཟབ་.....
 བཙུགས་ཡོད། རྒྱ་གསལ་ཆོས་འབྱུང་ལས། བོན་རྩོད་ལའོ་རྩོད་ཞེས་འཁོད་
 པར་གཞིགས་ན་གྱི་བྱམ་བཅན་པོའི་སྐས་བྱ་བྱིའི་རུས་སུ་རྒྱ་གསལ་གི་ཏའོ་.....
 ཅའོ་ཞེས་པའི་གདོད་མའི་ཆོས་ལུགས་དེ་བོད་རྒྱ་འབྱུར་ནས་འབྱར་བོན་དར་
 པ་མིན་ནམ་སྟེ། དེ་ལྟར་འདོད་ན་ཏན་རྒྱལ་རབས་ཀྱི་རུས་ནས་རྒྱ་བོད་མི་
 རིགས་དཔར་འབྲེལ་པ་གང་ཟབ་ཡོད་པ་མཐོན་སྐྱུལ། གནས་རི་རྩོད་བཅན་

གྱི་རུས་ལྷ་མྱ་ནག་ནས་ཅིས་དང་ཐུན་གྱི་སྒྲོ་བ་ཐོད་ཏུ་དང་། ཤིང་ན་ (634) ལོར་ཐང་ཐང་ཚུང་དང་ཆོས་རྒྱལ་སྤྱིར་བཏན་གྱི་ཐོ་ནམ་པོ་ནས་གཉིས་པན་ཚུན་པོ་
 ཉ་མངགས་ཏེ་འབྲལ་སྤྱེས་བསྐྱར་རེས་མཛད། དེ་ནས་བཟུང་ཐང་གི་གོང་
 མ་དང་། ཐོད་གྱི་བཅན་པོའི་དབར་མཛའ་བཅའི་འབྲེལ་བ་དངོས་ལྷ་མྱ་ཆུགས།
 དེ་རྗེས་ཐ་ཉིང་རུ་ཁྱ་བཟའ་གོང་རྩོ་མཆོ་ལི་པར་ཉེ་ལྷ་ཤིང་གོང་རྩོ་དང་།
 གྱི་མ་ཤིང་གོང་རྩོ་ཐ་རྗེས་ལྷ་ཐོད་གྱི་བཅན་པོའི་བཅུན་མོར་གདན་ཏུ་ངས་ནས་
 ཁྱ་ཐོད་མི་རིགས་དབར་གཉེས་ཀྱི་འབྲེལ་བ་ཆགས། གོང་རྩོ་གཉིས་ཐོད་ཏུ་
 ཐུན་པ་དང་རུས་མཚུངས་ལྷ་ཐང་རྒྱལ་རབས་ཀྱི་སྒྲོ་བ་ཐོན་གྱི་ཤིས་རིག་དང་།
 ཆན་རིག་ལག་ཙལ་ཐོད་ཏུ་དང་ཁུབ་ལྷ་ཐོད་གྱི་ཆབ་མིན་དང་། དཔལ་
 འཕྱོར། རིག་གཞུང་སོགས་གོང་རུ་འཕེལ་བར་སྐྱལ་འདེད་ཆེན་པོ་ལྷ་ཐོད་
 ལ་སྤྱོད་(648) ལོར་ཐང་གི་པོ་ཉ་ཐང་ཤོན་ཆོས་རྒྱ་གར་རུ་འཆ་མས་འདྲིར་
 རྒྱུད་སྐབས་ཁྱ་གར་པས་རོ་ལོག་ཉེ་ཐང་གི་པོ་ཉ་རུ་མ་བཟོངས་པ་ན། སྤྱིར་
 བཅན་གྱི་ཐོ་ནམ་པོས་དཔུང་གི་ར་མདར་ན་དཔག་ཁྱི་ཐག་མངགས་ཏེ་ཁྱ་གར་པའི་
 སྤྱིར་ཆ་ཉིང་འཇགས་ལྷ་བཏང་། དེ་རྗེས་ཐང་གའི་ཚུང་གིས་སྤྱིར་བཅན་
 གྱི་ཐོ་ནམ་པོར་ཐག་པའི་ཆོ་མོ་དང་མཆོ་སྒྲོན་རྒྱལ་པོའི་ཆོ་ལོ་སོགས་བསྐྱལ། དེ་
 ལྷ་ཐོད་གྱི་འདུན་པ་ཉར་དར་འདུ་དང་། ཤིལ་ཨ་རག་ཁྱ་འཁོར་
 སོགས་ཀྱི་ལག་ཙལ་པ་ཐོད་ཏུ་མངགས། ལྷགས་ཁྱི (710) ལོར་གྱི་མ་ཤིང་
 གོང་རྩོ་བསྐྱ་མཁན་ཐོད་གྱི་པོ་ཉ་ནམས་ཏུང་ཨན་རུ་བཞུགས་སྐབས་ཐང་ཐོད་
 པར་ན་ཅིད་སྤོ་པོའི་འབྲན་བསྐྱར་བྱས། ལྷགས་སྤང་(821) ལོར་ཐོད་གྱི་
 པོ་ཉ་ནམས་ཏུང་ཨན་རུ་འཕྱོར། བཅན་པོ་ཁྱི་གཙུག་ནི་བཅན་དང་སྒྲོན་
 ཆེན་ཐན་ཁ་དཔལ་གྱི་པོན་ཏན་གྱི་རེ་འདུན་ཉར་ཁྱ་ཐོད་སྐྱབ་ཐ་མི་རིགས་.....

དབར་མཛེལ་བཅེ་མཉམ་གནས་ཡོང་ཆེད་བཀའ་གྲིས་ཡུན་རིང་མཛད་དེ་.....
དཔོན་ཞང་རྫོང་རིང་བཅུགས། གནམ་ལ་ཉི་མཱ་ཟུང་གཅིག། ས་ལ་བཅུན་པོ་
དཔོན་ཞང་། ཞེས་སྟན་པའི་གཤམ་པ་ས་ཉིང་ཀྱན་ཏུ་བྱ།

སྤྱི་ལོ་རུས་རབས་དགུ་པའི་རུས་མཇུག་པོད་རྗེ་དཔལ་འཁོར་བཅུན་.....
ཀྱི་རུས་ལྷ་མོག་མར་མདོ་སྟེང་ནས་འབངས་ཀྱིན་ལོག་ཐུང་སྟེ་རིམ་བཞིན་ས་.....
གནས་མང་པོར་རྒྱ་བསྐྱེད། དེ་ནས་བཟུང་རུས་རབས་བཅུ་གསུམ་པའི་རུས་
དཀྱིལ་བར་ལོ་སྟམ་བརྒྱ་ཉི་ལྔ་ཅན་རིང་པོད་འདི་སིལ་ལུར་ཟུར་བའི་རུས་.....
སྐབས་སྤྱི་ལོ་རྒྱ་པོད་མི་རིགས་དབར་ཆབ་ཁྲིད་དང་། དཔལ་འཁོར་། རིག་
གནས་སོགས་གང་ཅིའི་འབྲེལ་བ་སྤྲ་མཐུད་རེ་ཐབ་ཏུ་སོང་ཡོད་པ་དང་།
ཉི་ལྔ་ཏུ་ཆོང་ལས་ཀྱི་འབྲེལ་བ་དེ་བས་རྒྱ་ཆེ་ཐུང་ངོ་།

པོད་རབ་ཐུང་གསུམ་པའི་ལྷགས་ཀྱི་(1240)ལོར་ཨེ་ཆེན་གོ་དན་རྒྱལ་
པོས་དཔག་དཔོན་དོར་ན་ནག་པོ་རྟོར་དཔག་འཁོར་ཆེན་དང་སྐྱམས་ཉེ་པོད་
ཏུ་མངགས། ཤིང་འབྲུག་(1244)ལོར་རྟོར་གོ་དན་རྒྱལ་པོས་གདན་ཤར་ས་
པ་ལྟར་ས་པཅ་ཀྱན་དགའ་རྒྱལ་མཆན་ལེང་གུའུ་ལ་ཐེབས་རྗེས་ཐེས་རྒྱལ་གོང་
ཏུ་གཅིག་ཟུར་ཡོང་ཆེད་པོད་ཀྱི་ལེར་སྐུ་དཔོན་རིགས་དང་། མི་དབང་ས་ལ་
བསྐྱབ་བྱའི་མྱིང་ཡིག་བཞིངས། ས་སྐུ་བརྗེ་ཏུ་ཀྱན་དགའ་རྒྱལ་མཆན་པོད་ཁྲི་
སྐོར་བཅུ་གསུམ་ཀྱི་ཆོས་ཁྲིད་བྱེད་པོར་བསྐྱོས། དེ་རྗེས་འགྲོ་མགོན་འཕགས་
པ་རྫོ་ལོས་རྒྱལ་མཆན་ལ་ཉི་ཤི་སྟེ་གོང་མའི་སྐོབ་དཔོན་དང་། ལྷ་སྐོབ་རྫོ་མང་
སྟེ་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་པོ་ཆེན་པོའི་ཆོ་ལོ་བསྐྱེད། པོད་ཁྲི་སྐོར་བཅུ་གསུམ་ཀྱི་རྗེ་པོར་
བསྐྱོས། ཅུང་ཤི་ཡོན་ཞེས་པའི་སྤྱི་བྱུང་བཀོད་འདོམས་ལས་ཁྱུངས་ཀྱི་འགན་
འཛིན་གོ་གནས་གནང་། དེ་ནས་བཟུང་པོད་འདི་དངོས་སྤྱི་ཐེས་རྒྱལ་ཀྱི་

ཆོག་པའི་ནང་རྒྱ་པོད་རྟོག་གསུམ་གྱི་ཡི་གེར་“ཁུབ་ཀྱི་ལྷ་གནས་ཆོས་དག་.....
 བར་བདེ་བར་གནས་པའི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་བཀའ་ལྟར་གནས་འོག་གི་སྒྲེ་འགྲོ་.....
 བམས་ཅད་བརྟན་པ་གཅིག་ཏུ་ལྷུང་པ་འཁྱུར་མེད་རྩི་རྩེ་འཆར་རྒྱ་མཆོའི་ཁྲ་.....
 མ”ཞེས་འཁོད་པའི་འཇང་ས་དང་། གཤེར་བམ་སྐད་ཡིག་བཞིའི་འཁྱུར་
 “ཁུབ་ཚུགས་ཀྱི་ལྷུང་ལྷུང་ཞི་བ་སངས་རྒྱས་རྒྱ་ཆེན་ཚུན་ལ་སངས་རྒྱས་བརྟན་
 པའི་མངའ་བདག་བམས་ཅད་མཁྱེན་པ་རྩི་རྩེ་འཆར་རྒྱ་ལའི་བམ་ཀ”ཞེས་.....
 འཁོད་པ་བཅས་བསྟུལ། དེ་རྩེས་མོང་མ་ཆེན་པོའི་བཀའ་མངགས་པོད་
 བཞུགས་ཞམ་བན་དངོས་ལྷ་བཅུགས། རྒྱགས་ལྷག་(1751)ལོར། རུན་
 ལང་གི་ཞེས་པའི་རྒྱལ་པོའི་ལམ་ལྷགས་མེད་པར་བཟོས་ཏེ་བཀའ་ཤག་ལས་.....
 རྒྱངས་དངོས་ལྷ་བཅུགས། བཀའ་སློན་བཞི་བསྐོས། དམ་ལྷག་བདེ་སྦྱིད་
 མ་དང་ཉ་གས་དམ་མེལ་དམ་བསྟུལ། པོད་ཀྱི་སྤྱིད་དཔར་གི་བྱེད་པོ་གཙུག་པོ་
 རྒྱ་ལའི་ཁྲ་མ་དང་། ཞམ་བན་རྣམ་གཉིས་ནས་མཛད་དཔོན་པའི་བཀའ་
 མཐ། དེ་བཞིན་རྒྱ་ལའི་ཁྲ་མ་དང་། སྤྱིད་སྦྱིད་རིམ་ལྷུང་། པོད་ཀྱི་དཔོན་
 རིགས་ཆེ་གས་ཁག་ལའང་ཆོ་ལོ་རིམ་པ་བསྟུལ།

རྒྱགས་མག་(1791)ལོར་མོང་ཁ་བཅན་འཇུལ་པས་སྒྲུར་ཡང་མཛད་.....
 ཏུ་བཅན་འཇུལ་ལྷགས་ཆེན་བྱས་ཏེ་ས་ཆ་མང་པོ་ཉ་མ་བཞུང་བྱས་པ་ཅམ་ཏུ་.....
 མ་ཟད། བཤ་ཤིས་རྒྱན་པོའི་གནའ་ཇས་འགངས་ཆེ་བ་མང་པོ་དང་། རྩྱད་
 རྒྱལ་ནས་ར་ལྷག་གངས་ལས་འདས་པ་འཕྲོག་བཅོམ་བྱས་སྟབས་ཆེན་མོང་མ་.....
 ཆེན་པོས་མེས་རྒྱལ་མཐའ་མཆམས་སྤྱང་སྦྱོབ་བྱེད་ཆེད་དམག་དཔོན་ཆེན་པོ་.....
 རྒྱ་ཁང་ཞན་མོགས་ཁྱི་དམག་པོད་ཏུ་མངགས། པས་སྐལ་མ་ཅུངས་པ་མོར་
 དམག་རྣམས་ཆར་བཅད། འགངས་ཆེ་པའི་དངོས་པོ་རྣམས་དྲག་དམག་གི་

ལག་ནས་ཚུར་ཐངས། རྒྱ་ལའི་ཐུ་མ་དང་། པཌ་ཆེན། བཀའ་མག་མོགས་
 དང་བཀའ་ཕྱོགས་མེགས་པར་མཛད་དེ་མོད་ཀྱི་ལས་དོན་བྱེད་ཚུགས་སྐོར་གྱི་ཅ་
 འཛིན་དོན་ཆོན་ཉིད་དཔྱ་གཏན་ལ་ཐབ་པ་མོགས་ཀྱང་དབྱང་སྤྱིད་གཞུང་.....
 རིམ་པས་མོད་ལ་བདག་དབང་གི་དབང་ཆ་ཡོངས་ཀྱི་ལག་ལེན་བཞུར།

མོན་གྱི་རྒྱུ་རབས་བཅུ་དཔྱ་པའི་རྣམས་ཀྱི་རྒྱུ་མེད་ཐབས་བྲལ་གྱི་.....
 ཆིན་གྱི་དབྱང་སྤྱིད་གཞུང་གིས་མོད་རྒྱ་ནིར་འཁུལ་གྱི་སྤྱིད་རྒྱུ་རབས་དང་
 རིམ་པ་ལག་ལེན་བཞུར་བ་དང་། བཅོན་ཆུལ་རིང་ལུགས་པའི་རན་ཆུལ་ལོག་
 ཁོ་པ་ཚོའི་རྣམས་འབྲངས་པ་བྱུང་ནས་གྱིས་རྒྱུ་རབས་དེ་དང་བཅུན་ནས་མོད་
 ཆིན་བཅོན་ཞེས་དོན་རྒྱ་དབྱིན་ཅི་བཅོན་ཆུལ་རིང་ལུགས་པའི་མི་མེད་སྤེལ་.....
 ལུལ་རྒྱ་བཞུར་ཆུའི་སྒྲིག་གཞིའི་སྒྱུད་རན་རེ་མང་ཞིག་སྤེལ་མོད། མོན་ཉེ་མ་
 ཆུས་གྱི་ཆིབས་སྤྱོད་འཁོར་ལོ་མཐུན་རྒྱ་བཟོད་པར་མོག་སྒྱུད་སྤྱོད་པས་ལུགས་ཅི་
 འདྲ་ཞིག་གིས་གྱི་འཕྱོག་ཐབས་མེད་ཅིང་། དེ་ལས་སྒྲིག་ཉེ་མོད་ཀྱི་མི་རིགས་
 ཁག་གི་མི་དཔངས་དང་མཐོ་རིམ་ཆུལ་གཅེས་མི་ལྷན་ཐབས་བཟུ་བུས་སྤྱོད་.....
 གི་སྒྲིག་ནས་འཐབ་ཚོད་མཐར་ཕྱིན་བྱས་ཉེ་མེས་ཆུལ་གྱི་མཐའ་མཆོམས་དང་།
 རང་ཉིད་ཀྱི་པ་ལུལ་གྱི་སྒྱུ་བྱས། རྒྱུ་མཚུངས་ཡངས་ཤིང་ཆུ་ཆེའི་མེས་
 ཆུལ་ས་གནས་ཁག་ལ་གསར་བཞེད་མི་ཕྱེ་རབ་རྒྱ་འབར་བ་དང་། ཐབས་ཆེན་
 གྱི་ལོ་གྱི་ཁྱད་ཁྱད་ཀྱི་ཡང་དག་པའི་དཔྱ་ཁྱིད་ལོག་མི་དཔངས་བཅིངས་.....
 འགྲོལ་དཔག་གིས་བཅོན་ཆུལ་རིང་ལུགས་པའི་སྤྱོད་པས་ལུགས་མཐར་བསྐྱེད་དེ་
 སྤྱི་མོ་1949 ལྷ་བ་10 ཆེས་1 ཉིན་གྱི་རྒྱ་མི་དཔངས་སྤྱི་མཐུན་ཆུལ་ཁབ་...
 དངོས་ཀྱི་དབྱ་བཞེས། དེ་རྣམས་མི་དཔངས་བཅིངས་འགྲོལ་དཔག་མོད་སྒྱུད་
 དཔྱང་རྣམས་བཅོན་ཆུལ་རིང་ལུགས་པའི་སྤྱོད་པས་ལུགས་མཐའ་དག་མོད་ནས་...

བསམ་པ་བྱས་ནས་དེ་མོ་དེ་མི་མི་རིགས་ཁག་གི་མི་དེ་མང་མ་ཟེན་མཁས་མཁས་ཀྱི་ལྟ་བུ་བཟུང་སྟེ་.....
 འཛིན་ཐག་ལས་བསྟོན་པས་མོད་འདི་ཉིད་ཀྱི་ཕྱོད་ཀྱི་ལྟ་བུ་ལེ་མེས་ཀྱི་ལྟ་བུ་.....
 ཆང་ཆེན་པོ་འདི་ནང་དུ་ཆུང་ལོག་ཏེ་བདེ་ལྷོད་ཅུག་ཅུག་ཆོག་མ་ཟེ་ཕྱི་ཆོག་མ་.....
 རིང་ལྷགས་ཀྱི་ལམ་ཆེན་ཐོག་མཇུག་ནས་མ་ཅུ་ན་ཅུ་ཕྱོད་བཞིན་པ་དེ་ཉིད་.....
 ལགས་སོ།

གྱི་ལོ་1983ལྷ་10པར་ལྟས་པ་མེས།

ནུ་ལ་དཀར་ རི་རྩེ་གསུམ་

ལེའུ་དང་པོ། གངས་ཅན་གྱི་ཡུལ་འདིར་འགྲོ་བ་མིའི་རིགས་
 རི་རྩེར་དར་བ་དང་། བོད་རིགས་ཀྱི་འབྱུང་
 རྒྱལ་སྐོར། (1)

དང་པོ། གངས་ཅན་གྱི་ཡུལ་འདིར་འགྲོ་བ་མིའི་རིགས་རི་རྩེར་
 དར་བའི་སྐོར། (1)

གཉིས་པ། བོད་ཅེས་པའི་མིང་གི་ཚོམ་རྒྱལ་དང་། བོད་རིགས་ཀྱི་
 འབྱུང་རྒྱལ་སྐོར། (9)

ལེའུ་གཉིས་པ། མཐོ་བོད་རྒྱལ་རབས་ཀྱི་རྒྱལ་སྐོར། (13)

དང་པོ། གལ་སྲིད་འབྱུང་རྒྱལ་དང་། གཉའ་ཁྲི་བཅན་པོ་ཚལ་
 གནས་ཀྱི་ཁྲི་བཅན་རི་རྩེར་བུན་པའི་སྐོར། (13)

གཉིས་པ། བར་གྱི་རྩེར་གཉིས་ཏེ་གི་ལུས་བཅན་པོ་དང་།
 ལུ་ཁྲི་བཅན་པོའི་རྒྱལ་སྐོར་པོན་དར་རྒྱལ་
 ཚལ་སྐོར། (17)

གསུམ་པ། ལེགས་ཀྱི་དང་ལྟེ་བརྒྱུད་ཀྱི་རྒྱལ་སྐོར་འབྲོག་
 ལས་དར་ཁྲུམ་ཆེས་ཆེར་བྱིན་ཏེ་ཞིང་ལ་དོར་དང་
 འབྲོག་ལ་ལུས་ཆེས་ཚོས་དར་བའི་སྐོར། (4)

བཞི་པ། ཉེ་མོར་བཅན་སྐུ་མཁའ་བཅན་ལྷའི་རུལ་ལྷ་མངས་
 ལྷས་བཞུན་པ་དབྱ་བཞེས་ཚུལ་དང་། བོན་ལྷགས་
 རྒྱ་གསུམ་པ་ལྷ་པ་དང་བྱམ་ལྷན་པ་སྐུ་མཁའ་སྒྲོལ་། ... (25)

ལྷ་པ། ཉེ་མོར་གཉན་གཞིགས་དང་གནམ་མི་སྒྲོལ་བཅན་
 རྒྱ་རུལ་ལྷ་མོར་ལས་མོག་མར་དར་བ་དང་། བེ་
 སྒར་ལྷམ་གཞུམ་གཉན་ལ་ཐབ་པ། བོད་གཅིག་
 ལྷར་བཞོ་པའི་དམག་འབྲུག་ལངས་པའི་སྒྲོལ་། (31)

ལྷག་པ། ཚས་ལྷམ་སྒྲོལ་བཅན་སྐུ་མཁའ་པོ་རི་ལྷར་ལྷན་ཚུལ་
 སྒྲོལ་། (33)

༡. མཐའ་བཞི་འི་ལྷམ་ལྷན་དབང་རྒྱ་འབྲུག་པའི་སྒྲོལ་། ... (34)

༢. རྒྱུ་འཛིན་ལྷུ་ལྷག་གཞི་དང་། དམག་དབྱར་གཞིགས་
 འཁྱུགས་སྐུ་མཁའ་གཉན་ལ་ཐབ་པའི་སྒྲོལ་། (36)

༣. བོད་ཡིག་ལ་གསར་བཅོས་དང་། འཁྱུག་བཅོས་བོད་ཡིག་
 རྒྱ་འབྲུག་པའི་སྒྲོལ་། (42)

༤. ཁྱིམ་ཡིག་གསར་བཅོས་དང་། ཡིགས་ཉེས་ཁྱེད་དོར་ལྷུ་
 ཚད་གཞི་གཉན་ལ་ཐབ་པའི་སྒྲོལ་། (45)

༥. ལྷ་པམའ་ཤོར་རྒྱུ་མཚུ་ལྷ་པམ་དང་། ལམ་པམའ་ལྷུ་
 བཅོན་བོད་རྒྱ་གདན་དྲུང་པའི་སྒྲོལ་། (46)

ཚས་ལྷམ་སྒྲོལ་བཅན་སྐུ་མཁའ་པོ་རི་ལྷར་ལྷན་ཚུལ་
 སྒྲོལ་སྒྲོལ་། (62)

བཞུན་པ། མང་སྒྲོལ་མང་བཅན་དང་འབྲུག་སྒྲོལ་མང་པོ་རི་
 རུལ་ལྷ་པོད་ལྷུ་ཚས་ལྷམ་ལྷན་གཞིགས་ལས་ལྷགས་

ནས་བཀའ་བཞུགས་པ་ཞིང་བརྒྱུད་འཛིན་ལམ་ལུགས་ལྟ་
འཕེལ་རྒྱས་འཕྲོ་ཚུལ་སོགས་སྟེ། (65)

བརྒྱུད་པ། ཁྱི་ལྷོ་གཙུག་བཙན་(མེས་ཨག་ཚེས་)ཀྱི་རུས་ལྟ་
ལྷིམ་གྱིང་ཤོང་རྩོམ་པོད་རྩ་གདན་བྱངས་པའི་
སྟེ། (73)

དགུ་པ། བཅན་པོ་ཁྱི་སྤང་ལྷོ་བཅན་ཀྱི་རུས་ལྟ་གཟུ་མོག་ཡོན་
ཏན་མགོན་པོས་པོད་ཀྱི་གསོ་བ་རིག་པའི་གཞུང་
ལུགས་གསར་རྩ་གཏོང་བ་དང་། སྤྱོད་པོན་པར་
འཕྱུར་གནས་པོད་རྩ་ལྷན་པའི་སྟེ། (82)

བརྒྱུ་པ། ལུ་ཀེ་བཅན་པོ་དང་། ལུ་ཅག་བཅན་པོ། ལུ་རིག་
བཅན་པོ་ལྷན་ཚུལ་དང་། ལྷོགས་ལྷུག་ལན་གཞུ་མ་
ལྷོ་མ་པ། དབང་བརྒྱུར་གྲུལ་རིམ་ནང་ཁྱུལ་འགལ་
བ་ལྷུགས་ཆེར་ལྷན་བ་སོགས་སྟེ། (101)

བརྒྱུ་གཅིག་པ། ཁྱི་གཙུག་ལྷོ་བཅན་རལ་པ་ཅན་ལྷན་ཚུལ་དང་།
ཚོས་ལྱེད་ལྱེད་ཀྱི་ཁག་གཅིག་དབང་བརྒྱུར་གྲུལ་
རིམ་རྩ་བརྒྱུར་ཉེ་ཚོས་ཡིད་ལྱུང་འབྲེལ་གྱིང་རྩ་
འཕེལ་པའི་སྟེ། (110)

བརྒྱུ་གཉིས་པ། ཁྱི་དར་མ་ལུ་རུམ་བཅན་ཁྱིར་འཁོད་ཚུལ་དང་།
འབངས་ལྷན་ལོག་ལངས་ཉེ་མཐོ་པོད་ལྷུལ་རབས་
འཁོར་ཞིག་སོང་པའི་སྟེ། (127)

མེའུ་གཞུམ་པ། ལྷུལ་ཤན་སེལ་མའི་རུས་སྟེ། (134)

དང་པོ། མངའ་རིས་ཀྱི་ལྟུང་སྒྲོང་། (136)

གཉིས་པ། ཡ་ཅེའི་ལྟུང་སྒྲོང་། (142)

གསུམ་པ། ཡར་ལུང་ལྟུང་སྒྲོང་། (143)

བཞི་པ། ལྷ་སའི་ལྟུང་སྒྲོང་། (147)

མེའུ་བཞི་པ། ས་སྐྱ་པའི་རུས་སྐབས་དང་། བོད་ཟེས་
ལྟུང་གི་མངའ་ཁོངས་སྤྱི་བསྐྱར་པ། (150)

དང་པོ། རྟོར་གྱི་གཏུང་སྒྲོང་། (150)

གཉིས་པ། འཁོན་གྱི་གཏུང་སྒྲོང་གི་རྟོར་ལུང་པའི་སྒྲོང་། ... (154)

གསུམ་པ། རྟོར་དོར་རྟོན་གྱི་པོ་མོགས་བོད་རུ་འོང་བ་དང་། ས་
སྐྱ་པའི་ཏ་ལེང་ལུང་ལ་གདན་འདྲེན་ཚུལ་སྒྲོང་། ... (173)

བཞི་པ། ཡོན་ཤོང་མས་འགྲོ་མགོན་འཕགས་པ་བོད་ཁྱི་སྒྲོང་
བཏུ་གསུམ་གྱི་རིང་པསྒྲོས་ཚུལ་དང་། བོད་འདི་ཟེས་
ལྟུང་གི་མངའ་ཁོངས་བསྟོན་ཟིན་རུ་སྐྱར་པའི་
སྒྲོང་། (183)

མེའུ་ལྔ་པ། བག་མོ་སྐྱ་པའི་རུས་སྐབས་དང་། མིང་གུང་
དབུང་མིན་གཏུང་གིས་བོད་རུ་འཛིན་པའི་མིན་
བྱས། (196)

དང་པོ། རྒྱངས་གྱི་གཏུང་སྒྲོང་། (196)

གཉིས་པ། བག་སྐྱ་དང་གཡའ་བཟང་བ་མོགས་དབང་གྱི་དཔག་
འཁུག་སྒྲོང་དང་། བག་སྐྱའི་མིན་དབང་གི་རྟོར་

བཅུགས་པའི་སྒྲོ་ར། (199)

གསུམ་པ། ཚང་ཁ་པ་པོ་ད་ཅུ་བྱོན་པ་དང་། མྱོན་ལམ་ཆེན་མོ་
བཅུགས་པའི་སྒྲོ་ར། (222)

བཞི་པ། བཀ་མོ་གྲུ་པའི་དབང་བསྐྱར་གྲལ་རིམ་ནང་ཁྱལ་གྱི་དྲ་
དབང་འཕྲོག་ཁེན་བྱེད་པའི་འཐབ་ཚད་དང་།
གཙང་པ་ཐེ་པའི་གྱི་དབང་རི་ལྟར་བཅུགས་པའི་
སྒྲོ་ར། (231)

ལྔ་པ། རིན་གྲུངས་པ་དང་། གཙང་པ་ཐེ་གྱི་སྒྲོ་ར། ... (239)

ལེའུ་བྲུག་པ། དགའ་ལྡན་མོ་བྲང་པའི་རུས་སྐབས། (256)

དང་པོ། གཙང་པ་ཐེ་གྱི་གྱི་མིང་དབང་མཁོ་རྟིང་བསྐྱོགས་
ནས་དགའ་ལྡན་མོ་བྲང་གི་གྱི་དབང་དངོས་ཀྱི་
བཅུགས་པའི་སྒྲོ་ར། (256)

གཉིས་པ། མན་ཆེན་གྲུང་དབྱང་གྱི་དབང་གི་བཀའ་ལྟར་།
རྒྱལ་མཆོག་ལྷ་པ་ཆེན་པོ་མེས་རྒྱལ་ནང་ཁྱལ་དུ་
ཐེབས་པ་ཐོགས་ཀྱི་སྒྲོ་ར། (261)

གསུམ་པ། ཐེ་གྱི་དབང་སྐྱུ་རྒྱུ་མཆོ་དང་གྲུ་གྱི་བཀྲོན་འཛིན་
ཆོས་རྒྱལ་གྱི་གཏུང་རྒྱུད་དབང་གྱི་དབང་འཕྲོག་
ཁེན་བྱེད་པའི་འཐབ་ཚད་སྒྲོ་ར། (270)

བཞི་པ། ལྷ་བསངས་ཉན་དང་རྒྱན་གར་པའི་དབང་གྱི་དྲ་
དབང་འཕྲོག་ཁེན་བྱེད་པའི་འཐབ་ཚད་དང་།
ཆེན་མོང་མའི་དཔག་དབྱང་པོ་ད་ཅུ་བསྐྱེད་དེ་རྒྱན་

[illegible]

ཏུག་པ། མེ་མུ་བ་བསོད་ན་མས་ཉོ་བས་རྒྱལ་གྱིས་དབུས་ཚུགས་
 ལུ་ད་མག་ཏུ་བས་པ་དང་། མོར་མའི་དཔུང་ད་མག་
 བཟུང་ཉི་ར་ལམ་ཟུར་གཟུམ་ཁྱིམ་གྱིས་ཆར་བཅད་
 བའི་རྫོང་། (310)

བདུན་པ། སྒྲིལ་པའི་སྐྱེས་པ་ལྟར་མེད་ནམ་ལྟལ་གྱི་སྐྱེས་པའི་རྒྱུ་
བསྐྱེད་པ་པ་དང་། ལྟལ་མཚོག་བསྐྱེད་པ་ལྟར་ལྟ་
མཚོག་གི་དཔེ་བཞུགས་ཅོང་པ་བཞེས་ནས་བཀའ་ཤམ་
དང་མིག་ཚེད་དེས་ལྟ་བུ་གསུམ་པའི་སྒྲིལ། (325)

བུ་རྒྱུད་པ། རྩོམ་འཁོར་གསལ་བཤད་པལ་གྱི་ཐོག་ནས་ཁྲི་ཁྲིར་ཕེབས་
ཆུང་དང་། སྟོན་པོ་དེ་ལས་འབྲུག་སྡེར་ (334)

འཇུག་པ། རྒྱ་མཐོ་ལྷ་མཚུས་ཀྱི་དཔུ་པ་ནས་འཇུག་གིས་པར་
 ཡིན་ཡོད་དཔར་འཇུག་པ་ལྷ་མཚུས་ཀྱི་པར་། (345)

2. ལྷ་མ་དཔར་ལྷ་རྒྱལ་ལྷ་མ་མཆོད་སྐྱོར། (345)

२. इन्द्राणि वा अक्षिणं पञ्चपङ्क्तिषु यत्तु भवति
असः (३४८)

२. दू. यदी द्वा. ब. क्षु. विर. पठु. मठिमा. प. बा. यथा. सु. प. कु.

༡. སྤྱི་འཛིན་གྱི་ཕྱིར་ཐབས་གསར་པ་དང་། ཡང་དག་
པའི་ལམ་ཏུ་བསྐྱོད་པའི་སྐོར། (439)

༢༠. རྒྱལ་བ་ཐུབ་བཅུན་རྒྱ་མཚོ་དཀོར་པ་ཐུ་རན་ལས་
འདས་པ་དང་། ཉིང་མཛོ་ཐུང་ཐོད་ཏུ་ཐེབས་པ་
སོགས་སྐོར། (448)

བཅུ་གཅིག་པ། རྒྱ་ལའི་ཐུ་མ་ཐུ་ཐེར་བཅུ་བཞི་པ་བཅུན་འཛིན་རྒྱ་
མཚོས་སྤྱི་འཛིན་རྒྱལ་སྐོར། (453)

༡. རྒྱ་ལའི་ཐུ་མའི་ཡང་སྤྱི་གདན་འཛིན་རྒྱལ་སྐོར། ... (453)

༢. རྒྱ་ཐེར་གྱི་རྒྱལ་ཐེར་ཐེར་པའི་སྐོར། (457)

༣. རྒྱ་ཐེར་པས་འགོ་བ་ཕྱས་པའི་ཆོད་དོན་ཆོག་པ་ཐེར་བ་
ཕྱི་རྒྱལ་ལ་བཏང་ཉེ་བོད་འདི་ཐེས་རྒྱལ་ཐང་འཁོར་ས་
ནས་ཁ་བཤམ་གཏོར་པའི་སྐོར་གསལ་ཕྱགས་ཆེན་ཐེས་
པའི་སྐོར། (462)

༤. ཐོད་མི་དམངས་ལ་བདེ་སྤྱི་ཕྱི་ཉི་མ་གར་བ། (466)

དེབ་ཐེར་འདིའི་དཔྱད་གཞིའི་ཡིག་རིགས་གཙོ་བོ་ཁག་གི་
དཀར་ཆག (478)

མེད་དང་པོ། གངས་ཅན་གྱི་ཡུལ་འདིར་འགྲོ་བ་

མིའི་རིགས་རི་ལྷར་དར་བ་དང་། བོད་

རིགས་ཀྱི་འབྲུང་ཚུལ་སྐོར།

དང་པོ། གངས་ཅན་གྱི་ཡུལ་འདིར་འགྲོ་བ་མིའི་རིགས་ཀྱི་...
ལྷར་དར་བའི་སྐོར།

དེ་ཡང་འགྲོ་བ་མིའི་རིགས་རི་ལྷར་དར་བའི་སྐོར་མདོ་ཅན་བཤད་ན།
ལྷིར་ན་འཛམ་གླིང་གི་ཡུལ་གྱི་མཐའ་དག་ལ་མིའི་རིགས་དར་ཚུལ་སྐོར་བཤད་
ཚུལ་འདྲ་མིན་ལྟ་ཆོགས་ཡོད་པ་དཔེར་ན། ལུའ་ཚུགས་ཀྱི་རྒྱལ་ཁབ་ཁག་ནང་
དགོན་ཚོག་གིས་འདམ་པས་གཡའ་རྒྱུ་ཟེར་བའི་མི་སྐྱེས་པ་ཞིག་བཟོས་རྗེས་
དེའི་ཆེ་བས་མ་ཞིག་བཀོག་ཏེ་ཤུ་བ་ཟེར་བའི་བུད་མེད་ཅིག་བཟོས། ཁོང་
གཉིས་འདུས་པ་ལས་ལུ་ལྷག་མང་ཏུ་འཕེལ་ཏེ་དེ་དག་གི་རྒྱུད་པས་འགྲོ་བ་.....
མིའི་རིགས་བྱང་བ་བཤད། ། གནའ་རབས་རང་རྒྱལ་གྱི་བཤད་སྒྲུབ་ལ་རྒྱས་
དཔའ་མི་ཞེས་པའི་ལྟ་ཆོག་ཡོད་པས་དེས་རང་ཉིད་གཅིག་བུར་སྔོན་.....
སྐབས་རྒྱ་ལྷང་ལྷིང་པར་བརྟེན་འདམ་པས་མི་འགའ་ཞིག་བཟོས་པ་དེ་ན་མས་
ལ་ལུ་བཀྲ་བ་པས་གསོན་པོར་གྱུར་པ་ལས་འགྲོ་བ་མིའི་རིགས་བྱང་བ་དེད་.....
ཟེར། རང་ཅག་ན་མས་ཀྱི་བཤད་རྒྱལ་ལ་པ་སྐྱེས་གནས་བྱང་ཚུལ་ལེམས་དཔའ་

དང་མ་ཐོན་མོ་བཤམ་ཐོན་གཞིས་འདུག་པ་ལས་སྒྲེལ་ཐུག་མང་ཏུ་འཕེལ་རྟེ་དེ་...
 དག་གི་རྒྱུད་པས་ཐོད་མི་ན་མས་ལྷུང་བ་གསུངས། འོན་ཀྱང་སྤྱི་ཚུགས་གོང་
 ཏུ་འཕེལ་བ་དང་ཆཔས་ཅིག་ཚན་རིག་ཉིན་བཞིན་ཡང་རྒྱས་ཐོན་ཏུ་འགྲོ་...
 ལོ་1859 སྔར་དུ་ཐོན་ཆིང་སྤྱི་དངོས་རིག་པ་མཁས་ཅན་འདྲར་ཁུན་གྱིས་...
 སྤྱི་དངོས་འཕེལ་རྒྱས་སྐོར་རྒྱུན་རིང་ཞིབ་འདུག་བྱས་མཐར་«དངོས་པོའི་...
 རིགས་ཀྱི་འབྱུང་ཁྱད་སྤྱོད་»ཟེར་བའི་དཔེ་དེབ་ཅིག་བཅུ་མས་པ་འདིའི་ནང་...
 སྤྱི་དངོས་ཀྱི་འབྱུང་ཁྱད་སྤྱོད་དང་འཕེལ་རྒྱས་ཀྱི་ཚུལ་ཉིད་སྐོར་གསལ་པོར་...
 བཞུགས་ཡོད་པ་རེད། དེ་རིམ་དུ་ཐོན་ཆིང་སྤྱི་དངོས་རིག་པ་མཁས་ཅན་
 ཉམེ་ལུས་ལེས་«རང་ལྷུང་ཁམས་སྤྱི་མིའི་རིགས་ཀྱི་གནས་བབས་»ཟེར་བའི་...
 དེབ་ཅིག་བཅུ་མས་ཏེ་ཁྱེད་ཁམས་ཆགས་རྒྱུ་ལ་རིག་པ་དང་། རྒྱུ་ཆགས་
 ཆགས་རྒྱུ་ལ་རིག་པ་མཁས་ཀྱི་སྐོར་ནས་རྒྱུ་ཆགས་དང་མིའི་བར་གྱི་འབྲེལ་བ་
 ལས་ལ་བཤད་གནང་སོག་མི་དང་ད་ལྟའི་སྤྱི་མི་ན་མས་ས་མེས་གཅིག་ཡིན་...
 ཟེར། སྤྱི་ལོ་1871 སྔར་འདྲར་ཁུན་གྱིས་སྔར་ཡང་དེབ་ཅིག་བཅུ་མས་
 བས་མི་ནི་གནའ་རབས་ཀྱི་སྤྱི་ལས་ལྷུང་བ་རེད་ཅེས་གསལ་པོར་གསུངས་...
 ལ། མིའི་རིགས་ནི་སྤྱི་ལས་ལྷུང་བའི་རིག་པའི་གཞུང་ལུགས་དེ་དག་ད་ལྟ་
 འཇམ་མེད་སོག་མི་མང་ཆེ་བས་ཁས་ལེན་གྱི་ཡོད། འོན་ཀྱང་འདྲར་ཁུན་མ་
 སྤྱིས་གོང་གི་ལོ་བརྒྱ་ལྷག་མང་པོའི་རྩོན་ཏུ་བཅུ་མས་པོའི་མཆི་བཀའ་འཁུམ་...
 དང་། རྒྱུ་ལོ་པོའི་བཀའ་མེམས་སོག་གིས་མ་སོགས་ནང་ཁ་བ་ཅན་གྱི་མི་
 ན་མས་ནི་སྤྱི་ལས་ཀྱན་དང་མ་སྤྱི་མི་ལས་ལྷུང་བའི་སྐོར་གསལ་པོར་བཀོད་
 ཡོད། ཡིན་ནའང་ཚན་རིག་དང་མཐུན་པའི་སྤྱི་ལས་ཀྱི་དངོས་དོན་འདི་ལ་
 ཚུལ་ལུགས་ཀྱི་དང་མཚན་གྱིས་བཅིངས་ཏེ་སྤྱི་ལས་ཀྱན་ནི་སྤྱི་རམ་གཞིགས་

གྱི་ལྷུ་ལ་པ་ཡིན་ཟེར་བ་དང་། བ་པག་མིན་ནི་རྩེ་བཅུན་ལྷུ་ལ་མའི་ནལ་ལྷུ་ལ་
 ཡིན་ཟེར། ཡང་ལ་ལས་མ་མིན་མོ་པག་མིན་དེ་བུད་མོ་ཞིག་ཡིན་པར་ངོས་
 འཛིན་ཡང་བྱེད། ང་ཚོས་ཚོས་བྱུགས་ཚོངས་དང་གྱི་དར་མཚན་དེ་བཤོལ་
 ནས་མ་ལྷུ་ལ་གྱི་དོན་དངོས་དེར་ཞིབ་པར་བརྟག་སྐབས་རང་རེ་ན་ལས་མ་ལྷུ་ལ་
 ལན་དང་མ་པག་མིན་ལས་ལྷུ་དང་པའི་ལྷ་བ་དེ་ནི་མ་ལྷུ་ལ་དངོས་གཙུག་པའི་ལྷ་
 བ་དང་ཡོངས་ལྷ་མཐུན་ཚོགས་ འཛམ་གླིང་ཚོགས་འགྲོ་བ་མའི་རིགས་ལྷུ་དང་ལྷ་
 རྒྱུ་ལ་ལྷས་རྩེས་ལྷུ་པག་མཆོན་པ་ཞིག་གྱུར་ཤིང་། དེ་བཞིན་མ་མིན་མོ་
 པག་མིན་དེ་བུད་མོ་ལྷ་ལྷུ་དང་ངོས་འཛིན་དགོས་པའི་ལྷ་མཚན་ཅི་ཡང་མེད།
 གང་ལགས་ཟེར་ན། ཚུད་ནང་ཏུ་གནས་པའི་ཤོག་ཆགས་ཤིག་ལ་ལྷ་མིན་
 ཟེར་བ་དང་། སའོག་ཏུ་གནས་པའི་ཤོག་ཆགས་ཚུར་ཏུ་དེ་ཚོར་སའོག་གི་
 འཁུ་མིན་ཟེར་ཉུང་པས་པག་མིན་ནི་པག་གི་ཁོད་ཏུ་གནས་པའི་ཤོག་ཆགས་.....
 ཤིག་ཡིན་པས་བུད་མོ་ལྷ་ལྷུ་དང་ཅིས་དགོས་པའི་ལྷ་མཚན་ཅི་ཡང་མི་འདུག
 མ་ལྷུ་ལ་ལན་དང་མ་པག་མིན་ལས་པོད་མི་ན་ལས་ལྷུ་དང་པའི་བཤད་ལྷུ་དེ་བྱུང་
 ཤིང་ལ་ཏུ་ཅང་ཆེ་བ་མ་ཟད། ད་ལྟ་ཡང་ཅིད་ཐང་ཁོད་ཏུ་རི་ལ་རང་རེ་
 མེས་པོ་ན་ལས་མོད་སའི་པག་ལྷག་གཉིས་ཅམ་དངོས་ལྷ་མཚན་ལྷ་ཡོད་ལ།
 ཅིད་ཐང་ཟེར་པའི་སའི་དེ་འང་མེད་ན་ལས་ཅིད་མོ་ཅི་ལྷུ་ལྷུ་ལྱི་ཐང་ཞིག་...
 ཡིན་ལྷུ་པག་སའི་དེ་ད་ལྟ་ཡང་ཅིད་ཐང་ཞེས་མིང་ཆགས། -

ཡང་བཤད་ལྷུ་ལ་གཞན་ཞིག་ལ། གནའ་རབས་ལྷ་གར་ལ་ལྷུ་ལ་པོ་ལྷ་
 པ་ལྷུ་པ་ཞེས་པ་ཞིག་ཡོད་པ་དེའི་ལྷ་ན་ལས་མན་ལྷུ་ན་མ་མཐུན་པར་མཐར་ལྷ་...
 ཚུར་ཤོས་ཏུ་པ་རྒྱུ་དང་དེའི་འཁོར་པ་ལྷ་ལྷག་ཅམ་ཞིག་ལྷུ་མེད་ཀྱི་ཆས་ལྷས་...
 ནས་ཁ་བ་ཅན་གྱི་ལྷུ་ལ་འདྲི་སྒྲོས་ཡོད་པ་ལས་པོད་ཀྱི་མི་ན་ལས་ལྷུ་པ་.....

ཡིན་ཟེར། དེ་བཞིན་ལ་ལས་འཇང་རིགས་ཀྱི་ཁོངས་སུ་ལུང་གི་འཇང་ཞེས་པ་
 དང་། བོད་འཇང་ཞེས་པ་མོགས་ཡོད་པ་ད་ལྟའི་བོད་རིགས་ཀྱི་མེས་པོ་
 ཡིན་ཟེར། དེ་བཟེང་དཀར་པོ་ལས་འཇང་རིགས་ནི་ལུང་བྱང་ས་ཁུལ་ཏུ་
 གནས་པའི་མི་རིགས་མིག་ཡིན་གསུངས། དེ་ནི་རྒྱ་ཡིག་གི་དེ་བཟེང་ཁག་
 དང་ཡོངས་སུ་མཐུན་པ་ཞིག་རེད། འཇང་ཞེས་པའི་རྒྱ་ཡིག་དེར་ཡིག་
 གཞུགས་ཀྱི་ཐོག་ནས་འགྲེལ་བཤད་བྱས་པ་ཡིན་ན་ར་ལུག་འཛོལ་མཐན་གྱི་མི་
 ཟེར་བ་རེད། སྐབས་དེར་ལུང་བྱང་ས་ཁུལ་ཏུ་གནས་པའི་འཕྲོག་ལས་ཕྱིང་མི་
 རྒྱ་མས་ཀྱི་སྒྱི་མིང་ཏུ་འཇང་ཟེར་བ་ལས་ཞིབ་གསལ་མི་རིགས་གཅིག་ཁོ་ནའི་
 མིང་ཙམ་པ་ནས་མ་ཡིན། དེ་ནི་མེས་རྒྱལ་བྱང་ཚུགས་སུ་གནས་པའི་གངས་
 ལུང་མི་རིགས་རྒྱ་མས་ཀྱི་སྒྱི་མིང་ཏུ་ལུང་ཞེས་འབོད་པ་རྩ་བུ་རེད། འཇང་པ་
 རང་ཉིད་ཀྱིས་སོ་སོའི་མི་རིགས་དེའི་མིང་ལ་འར་ཐ་དང་། ཡང་ན་འར་
 ཆན་ཟེར་བ་ཙམ་ལས་འཇང་ཟེར་གྱི་མེད། མིའི་རིགས་ཀྱི་སྒྱི་ཆོགས་ནི་དབྱར་
 མཚོ་རྒྱས་པ་ལྟར་ཉིན་བཞིན་ཡོང་འཕེལ་འགྲོ་བ་དང་ཐུགས་སྒྱི་ཆོགས་ཆན་
 རིག་དེའང་བརྗོད་པར་དཀའ་བའི་འཕེལ་རྒྱས་ཕྱིན་སྐབས་མིའི་རིགས་དར་
 རྒྱལ་དེ་ལའང་ཆན་རིག་དང་མཐུན་པའི་འགྲེལ་བཤད་བྱེད་ཐུབ་པ་བྱུང་བ་
 རེད། བོད་ཏུ་ཉེ་ཆར་ལོ་ཤས་རིང་ས་ཁོག་ནས་གནའ་ཏུས་ཀྱི་དངོས་རིགས་
 མང་པོ་ཐོན་ཡོད་པ་དཔེར་ན། ཉེ་ཁྲིའི་ཉང་རྒྱའི་འགྲམ་ནས་གནའ་རབས་
 ཀྱི་མིའི་ཏུས་པ་ཐོན་པ་དེ་དག་ལ་རིགས་གཅིག་ཀྱང་འཛིན་པ་རྒྱ་མས་ཀྱིས་
 ཞིབ་འཇུག་བྱས་ཏེ་དངོས་འཛིན་བྱེད་གསལ་ཏུ་“ཉེ་ཁྲིའི་མི”ཡི་ཏུས་པ་དེ་
 ཆོར་སྐྱ་མིའི་གདོད་མའི་རང་རྟགས་མེད་པར་ལྷུང་ཟེན་པ་དང་དེང་རབས་ཀྱི་
 མི་ཡིན་གསེས། “ཉེ་ཁྲིའི་མི”ཡི་ཏུས་པ་དེ་ཆོ་ནི་ལོ་བཞི་རྩེད་སྐྱུ་ཙམ་

གན་ཉེ་རྒྱ་རྒྱ་ཆས་གསར་མའི་རྒྱས་རབས་དང་། ཡང་ན་ཉེ་རྒྱ་ཆས་རྒྱ་རྒྱས་འབྲེལ་
མེད་ཉེ་རྒྱ་ཆས་མའི་རྒྱས་རབས་ཀྱི་མི་རེད་ཟེར།

དེ་རྒྱུ་ལྟ་བུ་འདྲ་དང་། དེར་རི། གན་ཆ། མེ་ཉོག་ཆབ་མདོ་
མེ་གས་མོད་ཀྱི་ས་ཁུལ་མང་པོ་ཞིག་ནས་རྒྱ་རྒྱས་དང་། གན་འཕྲིའི་རྒྱས་པ་
མེ་གས་གན་འཕྲེལ་མང་པོ་ཞིག་ཉེད་པ་དང་། ཉེ་ག་པར་རྒྱ་ཆབ་མདོ་ཁ་
རྒྱུ་ལྟ་བུ་གན་འཕྲེལ་འཕྲེལ་ཆེན་ཞིག་ཐོན་པ་དེས་མོད་རིགས་རི་རྒྱར་ལྷུང་.....
ཆུལ་དང་མོད་ཀྱི་གན་འཕྲེལ་རིག་གནས་འཕེལ་རྒྱས་སྐོར་ཞིབ་འཇུག་ཀྱིས་...
པར་སྐྱ་མང་ལུག་ལྷན་ཆོག་པས་པའི་ཆོན་རིག་གི་གཞི་འཛིན་ས་ཞིག་ལྷུང་པ་.....
རེད། ཁ་རྒྱུ་ཟེར་པའི་ས་མིང་ཐོབ་ཆུལ་ནི་ཡུལ་དེའི་ཉེ་འབྲེལ་རྒྱ་བྲག་རི་
ཁ་རྒྱུ་པམ་དང་པ་རྒྱ་བྲག་ཞིག་ཡོད་པར་བརྟེན་དེའི་ཁུལ་ཀྱི་ས་ཆ་ལའང་ཁ་རྒྱུ་
ཟེར་བ་ཡིན་ཟེར། ཡང་ལ་ལས་ས་ཆ་དེར་མཁར་རྒྱ་ཞེས་འཛོད། གན་
ལགས་ཟེར་ན། ས་ཆ་དེར་གན་འཕྲེལ་ཀྱི་མཁར་རྒྱ་ཞིག་ཡོད་པར་བརྟེན་
མཁར་རྒྱ་ཞེས་ས་མིང་རྒྱ་ལྷུང་པ་ཡིན་ཟེར། ཐོན་ལྷུང་མཁར་རྒྱ་ཡོད་པ་དེ་
ས་མིང་རྒྱ་ལྷུང་པ་ནི་མི་ཐལ་སྒྲིམ། ཁ་རྒྱུ་ཅེས་པའི་ས་ཆ་དེ་ནི་མཐོ་ཆོད་
རྒྱ་མཐོའི་རོ་ལས་ཀྱི་ཁྲི་ལྷན་སྐོར་ཉེས་བརྒྱ་ཅན་ཡོད། བརྟག་དཔྱད་རོ་
ཅན་ལྷན་པར་གཞིགས་ན། གན་འཕྲེལ་དེ་རྒྱ་མས་ད་ནས་ལོ་བཞི་རྒྱུད་ནས་
ལྷ་རྒྱུད་པར་ལྷན་ཟེར་པ་རྟེན་རྒྱ་ཆས་གསར་མའི་རྒྱས་རབས་ཀྱི་དངོས་པོ་ཞིག་...
རེད། གན་འཕྲེལ་ཐོན་ཡུལ་ཀྱི་རྒྱ་ཁྲོན་ནི་སྤྱི་ཁྲི་ལྷན་པའི་མ་ཆིག་ཁྲི་རྒྱ་ཅན་
ཡོད་ལ། སྐབས་དེའི་དངོས་པོ་དང་རིག་གནས་ཀྱི་དར་བྱུང་ནི་མི་རྒྱ་མས་ཉ་
ལས་དགོས་པ་ཞིག་ཡོད། ད་རྒྱ་དངོས་ཀྱི་ཐོན་པ་དེར་ཁང་པ་རིགས་མི་འདྲ་
པ་གཉིས་ཅན་ཡོད་པ་མ་ཟད། རྒྱ་བཞིགས་ཀྱི་དབྱིབས་སྐོར་མོ་ཡིན་པའི་རྒྱ་

མཚན་པའི་སྒྲིངས་ཆ། དེ་བཞིན་རྣམས་དང་། རྣམས་ཀྱི་ཕྱི་ཕྱོད་ལ་
རིགས་སྒྲིངས་གནས་པ་ལས་མང་པོ་ཞིག་ཡོད་པ་རེད། རྣམས་དེ་དག་གི་བརྒྱ་
དབྱེ་བས་མེགས་ལ་འཇམ་ག་དོད་པ། རིགས་སྒྲིངས་རྒྱུ་ལ་འཇམ་ཆེ་བ་ཡོད་
ཅིང་། དེ་བཞིན་ཕྱི་ཕྱོད་ལ་ཆུན་ཆ་དེ་ཆོའང་སྒྲིངས་དག་ལ་ཉ་ཅང་སྒྲིངས་
རྒྱུ་ལ་ཡོད་པ་སྒྲིངས་སྒྲིངས་དེར་རིགས་གནས་དང་ལག་ཅེས་དེར་བྱུང་གང་ཅམ་
ཡོད་པ་གསལ་པོ་རྟོགས་བྱུང་། འབྲུ་རིགས་ཀྱི་སྒྲིངས་སྒྲིངས་པ་དེའི་སྒྲིངས་གནས་སྒྲིངས་
བཞི་སྒྲིངས་སྒྲིངས་ཅམ་གྱི་སྒྲིངས་ཀྱི་ཕྱི་ཕྱོད་ལ་དེར་ཞིང་ལས་དེར་བྱུང་ཆེ་
བ་ཡོད་པའི་དཔང་རྟོགས་བྱུངས་པའོན་ཞིག་རེད།

མདོར་ན། ཞོང་གསལ་གནས་པ་རེས་ཀྱི་དཔོན་པོ་འཇམ་ཆེན་པོ་
དེ་རྣམས་དང་། སྒྲིངས་སྒྲིངས་གསལ་པ་རྣམས་ཀྱིས་བཅས་པའི་དཔ་མེར་
ལག་ དཔངས་ཁྲིད་ཀྱི་གཏམ་རྒྱུད་སྒྲིངས་ཆོང་མའི་སྒྲིངས་གནས་མི་མོ་སྒྲིངས་སྒྲིངས་
འགའ་ཞིག་དང་ཡང་ན་མི་མོ་སྒྲིངས་སྒྲིངས་ཀྱི་ཕྱི་ཕྱོད་ལ་དེར་
འཇོ་བ་མའི་རིགས་གནས་ཡོད་པ་ལས། ཡུལ་སྒྲིངས་གང་ཞིག་ནས་བྱུང་མི་
ཆས་འོངས་ཏེ་དེའི་རྒྱུད་པ་ལས་གངས་ཅན་གྱི་མི་རྣམས་བྱུང་བ་ནི་རྣམས་མ་
ཡིན་ན།

དེ་ནས་གདོད་མའི་མི་རྣམས་ཀྱིས་སྒྲིངས་སྒྲིངས་ཀྱི་ཕྱི་ཕྱོད་ལ་ཉ་ཅང་ཞན་པའི་སྒྲིངས་
ཆོགས་ནང་དཀའ་བྱུང་ཆེ་བའི་འཆོ་བ་སྒྲིངས་དཔོན་བྱུང་བ་རེད། ཆོས་འབྱུང་
མཁས་པའི་དགའ་སྒྲིངས་ལས་“ལྟ་བུ་སྒྲིངས་པས་དེ་ཀྱན་མི་ཉིད་བྱུང་། མ་ཆོས་
འབྲུ་ཟ་གོས་སྒྲིངས་པོ་སྒྲིངས་། གནས་ན་རི་དྲགས་ལྟ་བུར་གནས་པ་ཡི། སྒྲིངས་
དང་མོན་ལྟར་སྒྲིངས་པས་འོད་ལྷན་གང་” ཟེར་བ་ལྟར། གདོད་མའི་མི་རྣམས་
གནས་ན་གཅན་གཅན་རི་དྲགས་ལྟ་བུར་གནས་པ་དང་། ཁིང་ལོ་ཁིང་པགས་

བྱིས་ཤོས་ཕྱིན་ལ། རང་བཞིན་རྒྱ་མཚོ་ཡི་ཤིང་འབྲས་དང་ཕྱི་རྒྱ་མོགས་ཟ་
 བ་ལྟ་བུ་རྒྱ་མཚོ་ལ་འཛིན་པ་མོགས་ཕྱིན། དེ་ནས་མི་ཡོ་རྒྱ་མ་འདས་
 བ་ན་རི་དྲགས་རྒྱ་མཚོ་རྒྱ་མཚོ་ཆ་མདའ་ཕྱི་མཐུང་གཞུག་དང་། ཞགས་
 ལ། ལྷ་ཏེ། དཔྱ་རྒྱ་ལ་མོགས་པ་གསར་གཏོད་བྱས་ལྷ་མས་རི་དྲགས་མང་
 ཡོ་མཚོ་རྒྱ་མཚོ་ལ་ཕྱུང་ནས་ཟས་མ་ཆར་བར་ལེགས་ཅན་གསོ་ཆགས་ཕྱིན་པའི་
 མཐའ་བྱས་ཏེ་འཕྲོག་ལས་ཐོག་མར་དང་། རྒྱ་ཏེར་མ་ཚོས་མ་ཏོག་དང་
 ཤིང་འབྲས་ནམས་ཉིན་བཞིན་དགོན་རྒྱ་མོང་ལས་མི་ནམས་ལ་རིག་པ་རྟེན་དེ་
 སོ་ནམ་གྱི་བྱ་བ་བཅམས་ནས་འབྲུ་རིགས་ཀྱང་རྒྱག་མ་ཕྱུང་ལྷ་མས་མི་ལེ་མ་.....
 ཅན་འགའ་ཞིག་གིས་འབྲུ་རིགས་རྒྱ་འཕྲོག་བྱས་པས་ཕན་ཚུན་ཚོད་པ་དང་།
 མཚར་འབྲུ་བ་ཕྱུང་བ་ནམས་ལ་བྱང་པོའི་ཐིག་གིས་གཙོད་མཁན་ཞིག་དགོས་
 བ་ཆར་མས་ཤོས་བྱས་ནས་མི་ཡོ་རྒྱ་རྒྱན་པ་དང་གཞུང་བྱང་ལ། རྒྱ་ཏེ་པ་
 བཟང་བ་ཞིག་བཟོས་པ་དེར་རྒྱན་པོ་ཟེར། དེས་བྱང་པོའི་གཞུང་ལམ་དང་།
 རྒྱ་ཏེ་ཕྱིས་དེ་ལ་བཀུར་ཞིང་བྱས་པ་བྱས། རྒྱན་པོ་ཞེས་པའི་མ་རྟེན་དེ་ད་
 བར་གནས་པོད་པ་མི་ནམས་རྒྱ་ཏེ་ཕྱིས་ཤེས་གསལ་པོ་དང་། ཆར་མས་ཞིང་གི་
 རྒྱ་ཏེ་ཆར་དེར་ཕྱུང་།

ཆོས་འབྱུང་མཁས་པའི་དགའ་རྟོན་ལས་“དེ་ཆོ་རྒྱལ་ཐུན་སྒྲིལ་མ་བཅུ་....
 གཉིས་དང་། བ་མར་རྒྱལ་ཐུན་པའི་བཅུས་མངའ་དབང་བྱས། ”ཞེས་
 གསུངས། རྒྱལ་ཐུན་སྒྲིལ་མ་བཅུ་གཉིས་ནི། ༡. བཅིམས་ཕྱུལ་གྱི་ཕྱལ་ན་
 བཅིམས་རྩེ་ནི་ཕྱུལ་དང་། རྒྱན་པོ་རྒྱ་དང་དིང་། ༢. ཞང་རྒྱུང་ཕྱུལ་ན་ནི།
 རྒྱལ་ཡིག་རྒྱ་ཕྱུར། རྒྱ་དང་ར་མངས་རྒྱན། ༣. དེ་བཞིན་རྒྱ་ཐུང་ར་རྒྱ་ད་
 དགར་ན་གཙང་རྩེ་ཆོད་དགར་རྒྱན་པོ་གནང་། ༤. གཞུང་ལམ་ཐིང་དཀྱུ་

[illegible]

ཞིག་ཡོང་བར་སྒོམ་པ་རྒྱ་འདོད་ལྟར་འེད་ཕྱིན་བཞིན་གནས་སོ།།

གཉིས་པ། བོད་ཅེས་པའི་མིང་གི་སྒྲུབ་རྒྱལ་དང་། བོད་

རིགས་ཀྱི་འབྱུང་རྒྱལ་སྐོར།

ལྷིང་ན་རང་འདི་ཡུལ་འདིར་གནའ་རྩ་མོ་ནས་བོད་ཅེས་གསལ་མིང་།

བོད་ཅེས་པའི་མིང་དེ་རི་ལྟར་སྒྲུབ་རྒྱལ་དང་། དེའི་མོ་དོན་གར་ཡིན་སྐོར་

མདོ་ཅེས་བརྗོད་ན། (༡) དེ་བ་མེར་དཀར་པོ་ལས་“རང་འདི་ཡུལ་འདི་ལ་ཆེས་

རྩ་མོ་ནས་རང་སྐད་ཏུ་བོད་ཀྱི་ཡུལ་ཅེས་པར་གསལ། རྒྱ་གར་པ་ན་མས་རང་

འེད་ལ་སྒྲུབ་པར་འབོད། དེ་ནི་གནའ་ཏུས་ཀྱི་སྒྲིག་རྒྱལ་ལ་བོད་ཅེས་བརྗོད་

ཆེ་བོ་དང་ད་ལྟ་གཉིས་ཀ་གསལ་བར་སྐོན་པའི་དབང་གིས། བོད། རྟོད།

རྟོ་ལ། ཞེས་རིམ་གྱིས་ལྷུང་ནས། དོན་ལ་བོད་ལྟ་པའི་ཆེན་འདི་ག་རང་རྒྱ་

སྐད་ཏུ་པར་ལ་རྒྱར་ཆག་པ་ཡིན་གྱི། རྒྱ་གར་པས་རྒྱར་བཏགས་པ་ཞིག་ནི་

མིན་པར་མེས་སུ་རྟོ་མཆོངས་སྐོན་པའི་སྐད་ཏུ་ལྷུང་ཅེས་འབོད་པ་འདི་.....

ཡང་རྒྱར་ཆག་པར་མཛོད། དེ་བཞིན་རྒྱ་ནག་གི་སྐད་ཏུ་བོད་འདིར་ཉན་གྱི་

རུས་རབས་ལྟ་བུ་པ་འཇར་དང་། བང་གི་རུས་རབས་ལྟ་བུ་སྟོ། ཡོན་གྱི་

རུས་རབས་ལྟ་བུ་སྟོ་གཙང་ཞེས་འབོད། འཇར་ཞེས་པ་ནི་གོང་ཏུ་སྟོས་པ་

ལྟར་ལྟུང་བྱང་ཏུ་གནས་པའི་མི་རིགས་ན་མས་ཀྱི་ལྷི་མིང་ཡིན་སྟབས་བོད་.....

ལའང་ལྟུང་སྟོགས་ལྟ་གནས་པའི་འཇར་རིགས་མེར་བཏགས་པ་གསལ་བོར་.....

མཛོད། རྒྱ་སྟོ་ཞེས་པ་འདི་ནི་རྒྱ་ནག་པས་རྒྱར་བཏགས་པ་ཞིག་མིན་པར།

བོད་མིང་འདི་ག་རང་པར་རྒྱར་ཆག་པ་ཞིག་འདྲ། དེ་ལའང་བཤད་རྒྱལ་འདྲ་

མིན་སྟོ་ཆོགས་ཡོད་པ་དཔེར་ན་ལ་ལས་སྐལ་སྟེར་དེར་རྟོད་བོད་དང་རྟོད་པ་ཞེས་

པའི་མིང་དེ་རྒྱར་ཆག་ནས་ལྟ་སྟོ་ལ་རྒྱར་པ་འདྲ་ཟེར། ལ་ལས་རྟོ་བོད་ཅེས་

པའི་མིང་དེ་རྒྱུར་ཆག་པ་རེད་ཟེར། ཡང་ལ་ལས་མཐོ་པོ་དང་པོ་ན་གྱི་
རིགས་དབྱེ་བྱེ་བྱས་ཏུ་རྒྱུར་པ་རྒྱར་ཐོན་ཞེས་པ་དེ་སྐད་རྒྱུར་ཆག་པ་རེད་.....
ཟེར། མདོར་ན་དེ་ལ་བཤད་ཚུལ་མི་འདྲ་བ་ཅི་ཡོད་ཅུང་། བོད་སྐད་འདི་
རང་རྒྱུར་ཆག་པ་ཡིན་པ་གསལ་པོར་མཐོང་། ད་ལྟ་སི་གཙང་ཞེས་པ་དེ་ནི་
གན་འ་རུས་གྱི་ཡི་གེའི་སྐྱུ་ཚུལ་ད་ལྟ་སི་གཙང་ཆོད་ཆོད་དུ་དང་ས་གཉིས་གཉིས་སྐྱོ་
འཕོན་དགོས་སྟབས་ད་ལྟ་སི་གཙང་ཞེས་པའི་ཡུལ་མིང་དེ་རྒྱུར་ཆག་པ་ཞིག་.....
རེད། ཡང་གྱི་མིང་པ་ན་མས་གྱིས་རང་རེར་ཕུ་མི་མ་ཟེར་འཕྲོད་པའི་གོ་དོན་
འདི་ཡང་སྟོད་པོ་དང་མ་སྟོད་ཅེས་པའི་པོ་མིང་དེ་རང་རྒྱུར་ཆག་པ་ཁོ་ན་
ལས་དེ་མིན་གྱི་གོ་དོན་ཅི་ཡང་མེད་སྟུག།

པོ་ན། བོད་ཅེས་པའི་མིང་དེ་འདྲོད་རྒྱལ་གྱིས་བཀྲ་གས་པ་ཞིག་རེད་
དམ། ཡང་ན་རྗེས་སྐབས་པོ་ན་ཐུན་པ་ཞིག་རེད་ཟེར་ན། རང་ཉིད་གྱི་ལྟ་
ཚུལ་ལ་བོད་ཅེས་པ་དེར་གོ་དོན་དེས་ཅན་ཞིག་ཡོད་སྟུག། །བོད་ཆེན་པོ་མྱོད་
ལྷགས་དང་འབྲེལ་པའི་རྒྱལ་རབས་དེ་བ་མེར་དགར་པོ་ལས་“གཡུང་རྒྱུད་པོ་ན་
ན་མས་གྱི་ལྟར་ན། ཐོག་མར་པོ་ན་གྱི་ཡུལ་ཅེས་བྲགས་པ་ལ་རྗེས་སྐབས་ཀྱི་
ཡུལ་ཅེས་རྒྱུར་ཆག་པ་ཡིན་ནོ་ཞེས་ཟེར་དོ། ། བོད་དང་པོ་ན་གཉིས་དོན་
གཅིག་གོ་བྱ་བ་འདི་དེས་པར་བཞད་གད་སྤོང་པའི་གཏམ་རྒྱ་སྤང་མོད་གྱི།
རྒྱུར་ཟད་ཅིག་བསམ་དགོས་པ་ཡང་ཡིན་ཏེ། དེ་ཡང་རྗེ་གནམ་རི་སྤྱང་བཅོན་
ཡན་ཆོད་ལ། འདི་ཡུལ་གར་པོ་ན་གཡུང་རྒྱུད་པོ་ན་གྱི་ཆོས་ལྷགས་འབར་
ཞིག་དར་བས། མིང་དེ་སྐད་བྲགས་ཀྱང་ལ་མཚན་སྟུ་ཆེར་མེད་ལ། དེར་མ་
ཟད་གནའི་མ་སྟོད་ལ་རྗེས་འབྲུག་དང་ན་གཉིས་པན་ཚུན་བརྗེས་པ་ཡང་ཡིན་
ཏུ་མང་ཞི། དཔེར་ན། བཅོན་པོ་དང་བཅོན་པོ། ཚུན་པོ་དང་ཚུན་པོ་

མཁས་པའི་མཁས་ཀྱི་མཁས་པ་འཛིན་པོ་ནང་མོད་གཉིས་ཀྱི་ཡང་མཁས་ལྷན་
 འཛིན་གྱི་དུང་པས་སོ། མཁས་ལྷན་འགར་ཡང་མོན་ལྷན་གསུམ་གྱི་དུང་པ་དག་ལ་མོད་
 དམ་པ་ཞེས་མ་སྟོང་ཆགས་པར་འདུག” མོད་ཅེས་པ་དེ་མོན་ལས་འཇུག་པ་
 ཡིན་ན། མོན་ཞེས་པའི་གོ་དོན་གང་ཡིན་ནམ་ཞེ་ན། ལྷན་པོ་གྲིང་ཆེར་གྱི་
 རོ་རྒྱས་ལས། མོན་ཞེས་པ་འདི་སྟོང་པ་མ་ཡིན་པའི་དོན་ཡིན་ཟེར། གདོད་
 པའི་ཆོས་པ་རྣམས་ཀྱིས་རང་ཉིད་ཀྱི་ཆོས་ལྷན་དེ་སྟོང་པ་ཡིན་པ་ནང་དོན་
 ལྷན་ལྷན་ཆོགས་པ་ཞིག་ཡོད་ཟེར། ཆོས་ལྷན་དེ་དག་ལ་མོན་ལྷན་ཞེས་
 མིང་བཏགས་པ་ཡིན་ནམ་སྟེ། ཡང་འགའ་ཞིག་གིས་མོད་ཅེས་པ་དེ་ནི་
 མཁོ་པའི་དོན་ཡིན་ཟེར་བ་དང་། ལ་ལས་མོད་ཅེས་པའི་ཡི་གེ་དེ་མཛོ་སྟོང་
 ཀྱི་ལྷན་སྟོང་ཏུ་མོད་ཅེས་སྟོན་དཀོས་སྟོང་པས་རང་ཅག་རྣམས་ཀྱི་ལྷན་དེར་ཆེས་
 རྩ་མོ་མོད་ལྷན་ཞེས་འཛོད། དེ་གང་ལགས་ཟེར་ན། རྩའི་ཆོག་མ་གཅེར་
 ཁྱི་བཅན་པ་དེ་བར་མོད་ཟེར་སྟེ་ཡི་ལྷན་ནས་ཆས་པའི་གཏུར་རྒྱུད་ཡིན་པས་
 རྩའི་མིང་ལའང་མོད་དེ་སྟུར་རྒྱུ་ཞེས་འཛོད་པ་དེ་ལྷན་ཀྱི་མིང་ཏུ་སྟོབ་པ་
 ཡིན་ཟེར། དེ་དག་གི་གོ་དོན་ནི་དཔོན་འབྲེལ་གང་ཡིན་མཁས་པའི་དབང་
 པོ་རྣམས་ཀྱིས་ཞིབ་འཇུག་གནང་དཀོས་པ་ལས། མོངས་པ་བདག་ལྟ་སྟེས་
 དེའི་གོ་དོན་གསལ་པར་བརྗོད་པ་དགའ། ཡང་སྟེ་ལས་ལྷན་ཏུ་སྟུར་པའི་
 བརྗོད་པའི་འབྲེལ་པ་ལས་“ཏུ་པ་ཉི་ཞེས་བུ་པའི་རྒྱལ་པོ་དཔུང་གི་ཆོགས་
 གཅིག་དང་བཅས་པ་གལ་ལྷན་འབྱེད་པའི་ཆེ། སྟུང་མེད་ཀྱི་ཆ་ལྷན་སྟུང་སྟུང་
 ཉི་མོས་ནས་རི་ཁབ་ཅན་གྱི་རི་མོད་ཏུ་བྱུགས་ཏེ། གནས་པའི་རིགས་ལས་
 དེར་ཤར་ན་ཡང་མོད་ཅེས་བུ་བར་བྲགས་པ་ཡིན་ནོ” ཞེས་བསྟོད་པ་འདི་ནི་
 དཀོས་པའི་དབང་གིས་དཔོན་ཡོད་མེ་སྟུང་ལ་འཁྱོག་བཤད་བྱས་པ་ཅན་

ལས། བོད་ཅེས་པའི་མིང་གི་ཚོམ་ཚུལ་ནི་ཆ་པ་ནས་མ་ཡིན་ནོ།

། དེ་ཡང་བོད་མི་རིགས་ཀྱི་འབྱུང་ཚུལ་རི་རྒྱར་ཡིན་ཞེ་ན། བོད་ཀྱི་རྩོམ་
པ་རྒྱུ་ལོ་རྒྱུང་ཕྱག་འགའ་ཞིག་དང་ཡང་ན་མི་ལོ་ཁྲི་ཕྱག་རུ་མའི་སྔོན་རུ་...
གངས་ཅན་གྱི་ཡུལ་འདིར་ས་སྒྲིལ་གན་དང་མ་བཤག་སྟོན་གྱི་རྒྱུད་པ་མི་མང་པོ་
ཞིག་གནས་ཡོད་པ་དེ་ན་མས་ལ་བོད་རིགས་ཟེར་བ་རེད་དམ་ཞེ་ན། དེ་རྒྱུར་
བརྒྱད་ན་མི་འགྲིག་གང་ལགས་ཟེར་ན་མི་རིགས་ཟེར་བ་འདི་ནི། སི་ཁྲུ་
ཡིན་གྱིས་གསུངས་པ་རྒྱུར། མི་ན་མས་ཀྱིས་ཡོ་རྒྱས་སྟོན་ཆགས་པའི་སྟབས་
མོང་གི་སྐད་ཡིག་དང་། སྟབས་མོང་གི་གནས་ཡུལ། སྟབས་མོང་གི་དཔལ་
འབྱུར་འཆོམ་དང་དེ་བཞིན་སྟབས་མོང་གི་རིག་གནས་སྟོན་རྒྱ་མཚོན་པའི་སྟབས་
མོང་གི་ཤས་མ་ཚུལ་བཅས་ཡོད་པའི་སྒྲ་བརྟན་གྱི་སྟབས་མོང་ཅ་འདྲུགས་ཡོད་པ་
དེར་ཟེར། བོད་གསལ་གྱི་ཆ་རྒྱུན་དེ་དག་མ་ཐུག་ན་མི་རིགས་ཀྱི་ཆོས་ཉིད་
མ་ཆར་བ་རེད། དེར་བརྟེན་གངས་ཅན་གྱི་ཡུལ་འདིར་མི་བྱུང་ནས་ད་བར་ལོ་རྒྱུ་
ཁྲི་ཕྱག་མང་ཡོད་ཀྱང་། བོད་མི་རིགས་དེ་དངོས་སྒྱུ་བྱུང་ནས་ད་བར་ལོ་རྒྱུ་
ཁྲི་ཕྱག་འགའ་ཞིག་ལས་ཕྱིན་མེད། བོད་མི་རིགས་དེ་འང་མི་རིགས་གཞན་
དང་འདྲ་བར་མི་རིགས་ཀྱི་སྒྲུབ་ཆའི་ངོས་ནས་བཤད་ན། སྒྲུབ་ཆ་གཅིག་ཁོ་
ན་མིན་པར་སྒྲུབ་ཆ་མང་པོ་ཡོད་པའི་མི་རིགས་ཤིག་རེད། དཔེར་ན། བོད་
རིགས་དེ་ཆགས་པའི་བརྒྱུད་རིམ་ནང་རྒྱ་རིགས་དང་། འབར་རིགས། མོག་
རིགས་སོགས་ཕན་ཚུན་བརྒྱུད་པ་འདྲེས་ཏེ་དེར་སྐབས་ཀྱི་བོད་མི་རིགས་འདི་
བྱུང་བ་རེད་སྟེ།

ལེའུ་གཉིས་པ། བཅོ་པོད་རྒྱལ་རབས་ཀྱི་རུས་སྐབས།

དང་པོ། གཤམ་རིམ་འབྱུང་རྒྱལ་དང་། གཞུང་གི་བཅན་པོ་
ཤམ་མ་གཞན་གྱི་ཁྱི་བརྟན་རི་རྩུབ་ཀྱི་བཅན་པོ་སྐྱེད།

ཁོང་ཀྱི་རྩོམ་པ་རྣམས་པོད་འདི་རྒྱལ་ཕྱན་སྐལ་མ་པའི་བརྒྱ་ཅན་ཀྱི་རྩུབ་རྒྱུ་
ནས། པོད་འབར་ན་མས་དམག་འབྱུགས་དང་། ལུ་གཤི་རྩུག་པས་ལ་གྱིས་
མནར་བའི་རུས་དེར་རྗེ་ཡི་ཐོག་མ་གཞུང་གི་བཅན་པོ་དེ་རྒྱུང་བ་ཡིན་ཟེར།
གཞུང་གི་བཅན་པོ་རི་རྩུབ་ཀྱི་རྒྱལ་ལའང་བཤད་རྒྱལ་མི་འདྲ་བ་མང་ཅན་
ཡོད་པ་ལྟེ། རུན་རྩྱུང་ནས་ཐོན་པའི་པོད་ཀྱི་ཡིག་རྩིང་ལས་གནས་རྣམས་ཀྱི་
ཐོན་ལཔ་ཐུབ་པ་དག་རྒྱལ་བཞུགས་པ་ལ། སྐས་གཅིན་གཞུག། གཞུང་
གཞུག་དང་། ཁྱིའི་བརྟན་ཆོགས་དང་བརྟན་ཡོད་པ་ལས། ཁྱི་བརྟན་ཆོགས་
ཀྱི་སྐས། རྗེ་གཞུང་གི་བཅན་པོ། ལ་དོག་ལ་ཡུལ་ཡམ་ཀྱི་རྗེ་དོག་ཡམ་ཀྱི་
ཆར་རྒྱ་གཤེགས་སོ། རྩེ་རི་བྱང་དོར་གཤེགས་ན་རི་རབ་རྩུན་པོ་ཡང་དུ་སྐྱེད་
རྒྱུ་རྒྱུ་། མིང་རྩྱུང་པོ་ཡང་བང་ཐང་ཐང་། ཆམ་ལུ་མ་ཡང་དད་སྐལ་
སྐལ། ཁོར་ཁ་པོ་ལ་རྩོགས། དང་ལུག་མཉེད་སྐྱུང་སྐྱུང་གིས་ལུག་འཆལ་
སོ། གནམ་མཐའ་པོག་རྗེ་པོ་མཛད་པའི་ལྷུང་། གནམ་ཀྱི་དཔུས། སའི་
དཔུས། མིང་གི་ལྷུང་། གངས་ཀྱི་རུ་བ། རྒྱ་པོ་ལུག་ཀྱི་མཐོ་པོ། ལྷུང་།

དཔལ་ཅན་མྱེས། ཉ་མཚུགས་སྤྱེའམ་པའི་རུས། བོད་གཡག་རྒྱག་གི་རྒྱུ་
 གཤེགས་སོ། ”ཟེར་འཁོད། ཡང་སྤྱེའམ་ཁར་ཆེན་པོ་ཡུལ་བྱ་ལྟ་ཁར་གི་
 དཀར་ཆག་འཁྱིལ་བ་ལས་“སྤྱེ་བོའི་ཡུལ་ན་བྱ་མོ་བཅུན་བྱ་བའི་མངལ་ནས་”
 ཐེུ་བར་སྤྱན་དུ་མྱེས་པའི་རྒྱུར་མཐའ་སྤྱེ་བེ་ར་བྱ་བ། བཞིན་གྱིད་ཀྱིས་
 འཁོར་ལེགས་པ། རྒྱག་སོར་དྲ་བས་འབེལ་བ། ཞིན་ཏུ་མཐུ་ཆེ་བས་ཡུལ་མི་
 གྲུན་གྱིས་སྤྱུགས་ཏེ་བོད་ཏུ་བྱོན་པའི་ཆེ། བོད་ན་མས་རྒྱུ་པོ་ཆོལ་བ་དང་
 རྒྱུར་ལམ་གཡའ་ལེ་གོར་ཏུ་འཐུད་ནས། བྱིད་སྤྱིན། གར་ནས་འོངས་
 དྲིས་པས། ད་སྤྱེ་བོའི་ཡུལ་ནས་འོངས། ད་བོད་ལ་འགྲོ་བུས། འོ་ན་ཁྱོད་
 ལ་རུས་པ་ཅི་ཡོད་ཟེར། དེ་ན་དེ། ད་རུས་མཐུ་ཆེ་བས་ཡུལ་མི་གྲུན་གྱིས་
 སྤྱུགས་པ་ཡིན་ཟེར། འོ་ན་ཁྱོད་གྱིས་བོད་རྒྱུ་ལུས་བུས་པས། ཁྱོད་རང་
 རྒྱ་མས་གྱིས་གཉའ་བར་བྲི་ལ་གཏེག་ཅིག མཐུ་ལྟོ་བས་རྒྱ་འཐུལ་གྱིས་གདོན་
 མི་ཐ་ཟེར་བ་དང་། དེར་བོད་འབངས་རྒྱ་མས་གྱིས་རི་ལྟར་གསུངས་པ་
 བཞིན་གཉའ་བར་གཏེག་ནས་རྒྱུར་པས་མཆོན་ཡང་གཉའ་བྲི་བཅན་པོར་
 མོགས་སོ”ཟེར།

གོར་གསལ་གཉའ་བྲི་བཅན་པོ་མི་ཡི་ཡུལ་ཏུ་བྱོན་ནས་བོད་གཡག་.....
 རྒྱག་གི་རྒྱུ་གཤེགས་པའི་བོད་རྒྱུ་ལ་དེ་ནི་རྒྱག་འཛིངས་ཆེ་ལ་ལྟ་སྤྱད་ཉ་བྱ་.....
 ཞིག་ཡོད་ཅང་། དོན་ཏུ་དེ་ལྟར་མ་ཡིན། ལོ་རྒྱས་ཐོག་གི་དཔལ་རྒྱུར་པ་
 རྒྱ་མས་གྱིས་རྒྱལ་ཁབ་གྱི་འབྱུང་རྒྱུ་ལ་དེ་ཏུ་ཅང་རྒྱག་འཛིངས་ཆེ་ལ་གཞན་.....
 གྱིས་རྒྱགས་དཀར་པ་ལྟ་བུར་བཅིས་ཤིང་། དཔེར་ན། གནའ་རབས་ཞི་
 ཅིག་གྱི་རྒྱལ་པོ་སྤྱེ་ལོ་ཟེར་བ་དེས་རང་ཉིད་ནི་ལྟ་ཡི་སྤྱུ་བྱ་ཡིན་ཟེར་བ་.....
 དང་། གྱུ་པའི་སྤྱི་ཡུན་རྒྱལ་པོ་ཏུ་མོ་ལ་སྤྱིས་མི་དཔངས་ལ་དཔལ་རྒྱུར་བྱེད་

[illegible]

སྒྲི་པོའི་ཡུལ་ནས་ཡིན་པ་གསལ་པོ་མཛོད་བྱུང།

རྒྱེ་ལ་རྒྱ་བ་གཉེན་འཁྲི་བཅན་པོ། བཀའ་ལ་རྒྱ་བ་ཡུམ་བུ་ལྟ་ཁང་། ཡུལ་
ལ་རྒྱ་བ་ཡར་བྱུང་སྟོག་ཁ། སྒྲིང་ལ་རྒྱ་བ་འཕྱིར་བ་ལྷག་ཅེ་ནས་ལྷགས་པ་
ལྷན་གཉེན་འཁྲི་བཅན་པོ་ནི་རྒྱུ་མའི་རྩོན་གྱི་མེ 126 (ཡར་ལ་ལས་རྒྱུ་མའི་.....
རྩོན་གྱི་མེ 414མར་ཡིན་ཟེར) མའི་པོ་དྲ་གྱི་བཅན་པོར་མངའ་གསོལ། འདི་
ནི་པོ་དྲ་གྱི་མེ་རྒྱས་ཐོག་གི་བཅན་པོ་དང་པོ་དེ་ཡིན། ཏུན་རྟོང་ནས་ཐོན་པའི་
པོ་དྲ་གྱི་ཡིག་རྟེན་ལས་“ལྷི་རྒྱེས་པ་ཆེན་པོ་རྒྱ་མས་རྒྱེ་པའི་གོས་ལྷོན་པ་ཡང་དེ་...
ནས་བྱུང་། ཤིང་རབས་ཀྱི་ནང་ན་ཐང་ཤིང་རིང་པོ་དེད། རྒྱ་རབས་ཀྱི་
ནང་ན་ཡར་ཆབ་རྩེ་ཆེ། ཡར་ཤམ་པོ་ནི་གཙུག་གི་རྟེན་ཟེར་བ་ལྟར། རྒྱེ་
ཡི་རྒྱལ་ཆས་རྒྱས་པའི་རྒྱལ་དེ་དར་བ་ཅན་མ་ཟད། བ་ཡུལ་བུ་འཛིན་གྱིས་
རྒྱལ་རྒྱུད་འཛིན་པའི་རྒྱལ་ཡང་དར། རྒྱ་རབས་རྒྱེ་མིའད་པ་རྒྱལ་ཐོན་འབངས་
ལྷ་འདུས། མི་རྒྱུ་ལྷས་མཛོད་པོ་དྲ་ཁམས་པའི་ལ་འཁོད། མི་རྒྱ་མས་དམག་
འཁྲུག་དང་ལྷ་མའི་རྒྱལ་པལ་ལས་རྒྱུ་ལ། དཔལ་འཕྱར་གོང་ཏུ་འཕེལ།
ཡུལ་ཡར་བྱུང་ཏུ་པོ་བྱང་ལ་རྒྱ་བ་ཡུམ་བུ་སྒྲི་མཁའ་བཞེངས། བཅན་པོ་དེ་
ཡི་ཏུས་ལྷ་པོན་གྱི་ཆོས་ལྷགས་དར་བྱུང་ཆེ། ཆེ་མི་གཤེན་གྱི་རྒྱ་རྒྱལ་གྱི་པོན་
བརྒྱུར། པོན་པོ་རྒྱ་མས་ཀྱིས་ལྷ་མེ་ར་བཅན་པོར་མངའ་གསོལ། བམར་པོན་
པོ་རྒྱ་མས་ཀྱི་ཆབ་ཀྱིང་དང་། དཔལ་འཕྱར་གྱི་ཁེ་ཐན་ཡོངས་ལྷ་མཆོན་མི་
རྒྱུབ་པར་བཞེན་ལྷས་པའི་པོན་པོ་ཙམ་ཡོང་གིས་བཅན་པོ་བཀོད་སོ།

གཉེན་འཁྲི་བཅན་པོ་དང་ཡུམ་གནས་ལྷག་ལྷག་གི་སྐས་ལྷ་ལྷུ་ཁྲི་བཅན་.....
པོ་འཁྱུངས། ལྷ་ཁྲི་བཅན་པོ་དང་ཡུམ་ས་དིང་དིང་གི་སྐས་ལྷ་དིང་ཁྲི་བཅན་
པོ་འཁྱུངས། དིང་ཁྲི་བཅན་པོ་དང་ཡུམ་སོ་སོ་སོ་གྱི་སྐས་ལྷ་སྐྲི་བཅན་པོ་

འབྲུངས།) མོ་ཁྱི་བཅན་པོ་དང་ཡུམ་དོམ་མེད་མེད་ཀྱི་སྐུ་ཕྱི་ཕྱི་བཅན་
 པོ་འབྲུངས། མེད་ཁྱི་བཅན་པོ་དང་ཡུམ་གདགས་ཀྱི་སྐྱ་མོ་དཀར་པོའི་སྐུ་
 ལྷ་ཤད་གསུམ་ཁྱི་བཅན་པོ་འབྲུངས། གདགས་ཁྱི་བཅན་པོ་དང་ཡུམ་མིའུ་ལྷ་
 མོའི་སྐུ་ལྷ་ཁྱི་བཅན་པོ་འབྲུངས།) དེ་ན་མས་ལ་གན་མ་གྱི་ཁྱི་བཅན་
 ཟེར། བཅན་པོ་དེ་ན་མས་འདས་རྗེས་ན་མ་མཁའ་ལ་ཡལ་ནས་བར་མོ་མེད་
 ཅིས་གསུམ་ཡུང་། དོན་རྒྱ་སྐབས་དེར་སྐྱ་སྐྱར་མེད་བསྐྱེགས་ནས་རྒྱ་བ་ན་མ་
 མཁའ་གཏོར་བའི་སྐུ་ཞིག་དར་བ་མེན་ན་མ་སྐྱུ་

གཉིས་པ། བར་གྱི་མེད་གཉིས་ཀྱི་ཕྱི་ཕྱི་བཅན་པོ་དང་།

ཕྱི་ཁྱི་བཅན་པོའི་རྒྱུ་ལྷ་འབྲུང་པོན་དང་རྒྱལ་མོགས་སྐྱོར།

གན་མ་གྱི་ཁྱི་བཅན་གྱི་ཕྱི་ཕྱི་གསུ་ཡུང་བ་མིའུ་ཁྱི་བཅན་པོ་དང་། མ་
 བཅན་རྒྱུར་རྗེའི་སྐུ་ལྷ་ཁྱི་བཅན་པོ་འབྲུངས། དེ་མི་བཅན་མོ་སྐྱ་མིང་
 མེད་རྒྱལ་ལ་སྐུ་ལྷ་ཁྱི་ཉ་ཁྱི་ཕྱི་ཕྱི་གསུ་ལྷ་འབྲུངས། བོན་གྱི་མོ་རྒྱལ་ནང་
 རྗེ་གཉའ་ཁྱི་བཅན་པོའི་རྒྱུ་ལྷ་བོན་དར། རྒྱལ་པོ་གྱི་སྐུ་ལྷ་བཅན་པོའི་རྒྱུ་
 ལྷ་བོན་བསྐྱུབས། རྒྱལ་པོ་སྐྱོ་དེ་ཡུང་རྒྱལ་གྱི་རྒྱུ་ལྷ་བོན་དར། རྒྱལ་པོ་ཁྱི་
 སྐྱོར་མེད་བཅན་གྱི་རྒྱུ་ལྷ་བོན་བསྐྱུབས་མོ་ཟེར་འཁོད་པ་ལྟར། གཉའ་
 ཁྱི་བཅན་པོའི་རྒྱུ་དེར་བོན་དར་ཡང་། རྒྱལ་པོ་འདི་མིས་བོན་གྱི་བསྐྱུ་བ་
 བསྐྱུབས། དེར་བཞེན་འབངས་ཡོང་མ་རྟ་རྗེ་(ཡང་ལ་ལས་ཡོང་མ་ནི་གྱི་སྐུ་
 བཅན་པོའི་སྐྱོན་པོ་ཞིག་ཡིན་ཟེར) དང་རྒྱལ་པོ་གྱི་སྐུ་ལྷ་བཅན་པོ་དམག་.....
 འབྲུངས། རྒྱལ་པོས་དབྱུ་ལ་དར་ནས་གྱི་ལ་མེད་བཅེདས། དབྱུ་པར་མོ་
 མོར་བཏགས་ཀྱི་དམག་རྒྱ་བསྐྱོད་པས། ཡོང་མ་གྱིས་རྒྱལ་པོའི་དབྱུ་པར་
 མེད་འབངས་ནས་བཞོངས། བོད་རྒྱུ་ཁྱི་མོག་མ་དེ་མི་རྒྱུ་ལྷ་སྐྱོར་

བཅས་ནས་ཐུང་ལ། ཏུམ་དེར་གྱི་ལུམ་བཅན་པོའི་སྤྲམ་ན་མས་ལུམ་ཚུགས་
 གཞན་ཏུ་མོས་ནས་གཅིན་པོ་ག་ཁྱིམ་གོང་པོའི་རྩེ་པོ་མཛད། འཁྱིར་བ་ལུ་
 ཁྱིམ་ཚུ་པོའི་མངའ་དཔང་མཛད། ཚུར་པ་ཉ་ཁྱིམ་ཉར་པོའི་རྩེ་མཛད་ཐེར་
 བ་ཚུར། དེ་ན་མས་ཁྱིམ་ས་ཆ་ཁག་གཅིག་བཅན་པོར་བཟུང་ནས་མ་ཡི་དག་
 ག་ཁེན་པོའི་ཐངས་རྩ་ཆོགས་ལུ། མོར་མ་ཁྱིམ་ཚུལ་མ་བཟུང་ནས་ལུན་
 རིར་མ་ཁོར་བར་གྱི་ལུམ་བཅན་པོའི་ཚོན་པོ་ཏུ་ས་ལས་ཁྱིམ་ཁྱིམ་དཔག་ཁྱིད་...
 བས་མོར་མ་དང་། དེ་ཡི་འཁོར་པོ་བཟུ་མོ་བཟུ་ན་མས་ཏུ་གཅིག་ཏུ་
 བཞོངས་ཏེ་ལུལ་ས་ཐུང་ལ། དེས་གྱི་ལུམ་བཅན་པོའི་སྤྲམ་ན་མས་འཆོལ་ཏུ་
 ཁྱིན་པས་རྩ་སྤྲམ་ཚན་གཞོན་གཅིག་གཤེགས་ཐེན་པ་དང་། སྤྲེ་པོའི་ལུམ་
 བས་སྤྲམ་འཁྱིར་བ་ལུ་ཁྱི་ཡར་གདན་དྲངས་ནས་ལུལ་སར་བསྐྱོས། མཚན་ལ་
 ལུ་དེ་ལུར་ལུལ་(དེ་ནི་ལུ་དེ་ལུར་ལས་ལུལ་པ་ཤོག་ཐེར་པ་དེ་སྐད་ལུར་ཆག་...
 བ་ཁྱིམ་པོར་)ཐེར་བཅགས། བཅན་པོ་དེ་ཡིས་ཐེར་ཆ་ཉིར་འཇགས་སུ་
 བཅར། ཁྱི་ཆོགས་ཀྱི་ཁྱིག་ལམ་བཟུར་གསོ་ལུས་ཏེ་མི་ན་མས་པདེ་ལ་བཞོད་
 རྩམས་པོར་གྱི་ཆབ་མྱིད་དང་། དཔལ་འཁྱོར། རིག་གནས་ཤོགས་ཁོར་
 འཆམ་ཆེས་ཆེར་ཁྱིན། ཆོས་འཕྱུར་གཁས་པོའི་དགའ་རྩོན་ལས་པོར་ལུལ་
 འཕྱུར་ཚོན་མཛདས་པོའི་མི་བཅུན་གྱི། ཚོག་མར་ལུར་པ་ཏུ་ས་ལས་ཁྱིམ་འདི་
 ཡིན། མཛདས་པོའི་ལས་སུ་ཤིར་བཞེགས་ཤོལ་བ་ལུར། དེ་ཡིས་དོ་བཟུ་
 གཤེར་དུ་ལ་ཐངས་རྩམས་ལུར། ཤིར་ལ་ཁྱིག་ལུག་གཤོལ་དང་གཉེད་ཤིར་
 ལུ། ས་གཞི་བསྐོས་ནས་སུ་རྩ་ལུར་ཏུ་དྲངས། ཚོན་པ་དོར་འདེམས་
 ཐུར་བར་ཁྱིར་ཏུ་ཚོས། བཀལ་བས་མི་ཐར་རྩ་ལ་ཐམ་པ་བཅོགས། མ་
 ཁོརས་རྩམས་དང་འཕུལ་པ་འཕྱུར་པོའི་རྩམ། གན་མ་པོན་གཤེན་པོ་ཆེ་དང་

བོན་གཞུང་ལྟར་”ཟེར་བ་ལྟར། སྐལ་ལཱ་དེར་སྟོང་པར་ཁྱེད་ཀྱི་འཕམ་དང་
 ཁྱེད་ཆེས་ཆེར་ཕྱིན་པ་ཆེ་ལྟར་འཕྲོལ་ནས་ཞིང་ཁ་འཕྲོལ་པ་དང་། ཆུ་མེད་
 གྱི་ལས་ཀ་གྱུ་ཆེར་སྒྲེལ་ནས་ཕུ་ཆུ་མདའ་ལ་འཕྲིན། གཉེར་དོ་འབྱུང་ནས་
 གཉེར་དང་། དུལ། ཟངས། ཆུགས་སྒྲུགས་འདོན་པའི་རིག་པ་ཆེད།
 པའི་དུ་ཆུགས་ལྟ་ན་སྒྲུག་པའི་འཕྱིར་བ་སྒྲུག་ཆེ་མོ་ཡང་འཁེངས། ཡོང་ལ་སྒྲ་
 པ་འཕྱིར་བ་སྒྲུག་ཆེ་ཞེས་པ་ལྟར། འཕྱིར་ཡུལ་ཏུ་སྐྱུང་ལ་སྐྱོར་པར་ལ་ཆུགས།
 ཆུ་ཆེན་གྱི་མོག་ཏུ་ཟེམ་པ་མོག་མར་འཕྱུགས་པ་འཕྱུགས་ཀྱི་མོག་ནས་སྐལ་ལཱ་.....
 དེར་དཔལ་འབྱུང་དང་། ཆེན་རིག་ལག་ཙམ་གྱི་ཆུ་ཆེད་དེས་གཏན་ཞིག་ལ་
 པའི་ལས་ཕྱིན་པའི་ར་སྟོན་གསལ་པོ་ལྟར།

། དེ་འཁེབ་མ་འོངས་སྐགས་དང་འབྱུང་པ་འབྱུང་པའི་ལྟས། གན་མ་
 བོན་གཉེན་བོ་ཆེ་དང་བོན་གཞུང་དང་ཞེས་གསལ་པ་ལྟར། རྒྱལ་པོ་དེ་མི་
 ཏུས་ཀྱི་པོན་གྱི་འཕྱུག་པ་འཕྱུགས་ཆེན་ཞེས་པའི་ཆུ་མཆོག་གཙོ་པོ་ནི་དེས་པོ་.....
 རྒྱས་ཀྱི་འཕྱུག་པ་འཕྱུགས་པ་ཞིག་མིན་ནམ་སྟེ། གང་ལགས་ཟེར་ན། རྒྱལ་
 པའི་ལས་ཀྱི་ལུས་འཕྱུག་པའི་ཏུས་ཀྱི་པོན་གྱི་འཕྱུག་པ་འཕྱུགས་པས་མཐར་.....
 བོན་ལྷགས་པ་ན་ལས་སྟོང་པས་ལྷགས་ཆེ་པས་རྒྱལ་པོ་འཕྱོངས་པར་འཁེབ་བོན་...
 ལ་རྒྱལ་སྐྱོར་ལྟེད་པའི་ཐལ་ལྷན་གསར་པ་ཞིག་འབྱུང་པ་མིན་ནམ་སྟེ།
 དེ་ཡང་པོན་གྱི་འཕྱུག་པའི་དར་རྒྱུད་སྐྱོར་མདོ་ཙམ་འབྱུང་ན། བོན་གྱི་ལུས་
 མཐའ་འབྱུང་ཆུལ་ལས་“བོད་ཏུ་དར་པའི་བོན་ལ་རྟོལ་བོན། འབྱུང་བོན།
 འབྱུང་བོན་གཞུང་”ཡོད་ཅེས་པ་དེ་ནི་པོན་ལྷགས་འཕེལ་རྒྱས་འཕྱེད་པའི་ཏུས་...
 རིམ་ཁག་གསུམ་མིན་ནམ་སྟེ། ད་ལྟ་ཆེ་སྤྱིར་པའི་རིག་ལྟེད་པ་དང་། དེར་
 ལད་མོ་ལྟེད་མཁས་པ་འགའ་ཞིག་གིས་བོད་ཏུ་དར་པའི་བོན་ལྷགས་ལ་དབྱེ་...

བ་མི་ཐུ་བར་ཐོན་གྱི་ཚེ་ས་ལུགས་དེ་ཐི་རྒྱལ་ནས་དར་བ་དེད་ཟེར་ཉལ་.....
 གཅིག་རྒྱ་མོན་པ་དེ་ནི་མི་འགྲིག་སྟེ། གང་ཡིན་ཟེར་ན་ཐོད་རྒྱ་དར་བའི་
 ཐོན་ལ་རྒྱལ་ཐོན་དང་། འབྱར་ཐོན། བསྐྱར་ཐོན་བཅས་ཀྱི་དུམ་བ་ཡོད་
 པ་ཞིག་ཡིན་ལ། ཡོ་བཞི་སྟོང་ལྔ་སྟོང་ཅས་ཀྱི་སྟོན་རྒྱལ་རྒྱ་མོན་ལ་གདོད་མའི་
 ཚེ་ས་ལུགས་ཞིག་ཡོད་པ་དེ་ཆལ་མདོ་ཁ་རྒྱལ་ནས་ཐོན་པའི་གནའ་རྒྱལ་གྱི་.....
 ཐོག་ནས་ར་འཕྲོད་གསལ་པོ་བྱུང་བ་དེ། དེ་བཞིན་རྒྱལ་ཐོན་ཞེས་བྱ་བ་དེ་
 ནི། གདོད་མའི་རྒྱལ་ནས་ཐོད་རྒྱ་དར་བའི་ཐོན་ལུགས་དེ་ལ་ཟེར་བ་མིན་
 བ་ལ་སྟེ། ད་ནས་བཅས་པའི་ཡོ་ཞིས་སྟོང་སྟེ་ཅས་ཀྱི་སྟོན་རྒྱལ་ཐོན་ལ་ཐོན་
 གྱི་ཚེ་ས་ལུགས་དར་ཡོད། གླུ་མཉམ་དེར་ཐོན་པོ་རྒྱ་མས་ཀྱིས་མར་འདྲེ་ཤིན་
 གཞོན་པ་དང་། ཡར་ཀན་གྱི་རྩ་མཚོད་པ། བར་ཁྱིམ་གྱི་ཐལ་མཉམ་འདོན་པ་
 གསུམ་ཅམ་ལས། ཐོན་གྱི་གཞུང་ནི་དར་ཟེད། དེ་རྒྱལ་གྱི་ཐལ་མཉམ་ཐོན་པའི་
 རྒྱུ་མཚོད་ཐོད་ཀྱི་ཐོན་རྒྱལ་མཉམ་གྱིས་བྱེད་མ་ཤེས་སྟུངས། ཁ་ཆེ་དང་། འབྲུ་
 པ། འདར་བྱུང་བཅས་ནས་ཐོན་པོ་མི་གསུམ་གདན་པར་པས། གཅིག་
 གིས་གེ་མོད་ལྷུང་དང་མེ་རྩ་བསྐྱུ་པས་པ་ལ་བརྟེན་ནས་རྩ་ཞོན་ནས་ནས་.....
 མཁའ་ལ་འགྲོ་བ་དང་། གྱུར་བ་ཡེན་པ། རྒྱ་མཉམ་སྟུགས་གཙོད་པ་
 མོགས་ཀྱི་རྒྱལ་པ་བརྟོན། གཅིག་གིས་རྒྱ་ཏིག་དང་། རྩ་བཀའ་དང་། མོག་
 དམར་ལ་སོགས་པ་མོ་བཟུང་ནས་ལེགས་ཉེས་གཏན་ལ་ཐལ། གཅིག་གིས་
 གཞིན་པོ་རྒྱུར་བ་དང་། གྱི་འདུལ་བ་ལ་སོགས་པ་མེད་ཀྱི་བྱེད་པ་རྒྱལ་
 ཤེས། དེ་གསུམ་མ་བྱུང་མོད་རྒྱལ་ཐོན་ལ་རྩ་བ་འདི་ཡིན་བྱ་བ་ཟེད་ཟེར། དེ་
 ཐིན་ཆད་ལྷ་སྟེགས་པའི་རྩ་བ་འབྱར་བ་ཐོན་དང་འདྲེས་པ་དེར་འབྱར་ཐོན་.....
 ཟེར་བ་ཡིན། དེ་བས་གལ་ཆེ་བ་ཞིག་ལ་རྒྱ་ནག་ཚོས་འབྱུང་ནང་ཐོན་སྟོན་

ཡའ་རྒྱན་ཞེས་འཁོད་པ་དེར་གཞིགས་ན་སྐབས་དེར་རྒྱ་ནག་གི་ཏའ་ཅའ་ཞེས་
 པའི་ཚེས་ལྷགས་དེའང་བོད་ཏུ་འབྱུང་ནས་ཐོན་དང་འབྲེས་པ་ཞིག་མིན་ནམ་
 ལྟམ། བརྒྱར་ཐོན་ལའང་ཐོག་མར་བརྒྱར་བ་དང་། བར་ཏུ་བརྒྱར་བ།
 བ་མར་བརྒྱར་བ་གསུམ་ལས། ཐོག་མར་བརྒྱར་བ་ནི་བརྗེ་ཏེ་ཤམ་མཁས་
 རྒྱན་པ་ཞེས་པ་དེས་ལོག་ཏུ་འི་ཚེས་དཔེ་འགའ་ཞིག་གཏིར་ཏུ་སྐས་ནས་ཁོ་.....
 རར་གིས་རྒྱར་བཞོན་ཏེ་ཐོན་དང་འབྲེས་ཟེར། བར་ཏུ་བརྒྱར་བ་ནི་ ལྷལ་
 པ་ཁྲིའོར་ཞེ་བཅན་གྱི་ཏུས་ལྷ་ཐོན་བརྒྱལས། ཐོན་པའི་ཚེས་ལྷན་པ་ན་མས་
 སངས་རྒྱས་ཚེས་ལྷགས་ལྷན་དཀོས་པའི་བཀའ་མཐ་པ་དེར་ཐོན་པོ་རྣམས་.....
 ཡིད་མ་རངས་པར་སངས་རྒྱས་ཀྱི་གསུང་རབ་འགའ་ཞིག་ཐོན་ཏུ་བརྒྱར་བར་
 བཞེན་ལྷལ་པའི་བཀའ་བཞིན་མང་རབས་ཀྱི་ཞེ་བཅད་པས་ཐོན་པོ་རྣམས་.....
 རྒྱག་ནས་ཚེས་དཔེ་བརྒྱར་འཕྲོ་དང་བཅས་པ་གཏིར་ཏུ་སྐས་པ་དེ་ལྷིས་ལྷ་.....
 བཞོན་པ་དེ་དག་ལ་ཐོན་གཏིར་མ་ཟེར། བ་མར་བརྒྱར་བ་ནི་སྐར་དར་གྱིས་
 སངས་རྒྱས་ཀྱི་བརྒྱན་པ་བརྒྱལས་རྗེས། གཙང་ཉར་ཉོད་ན་གཤེད་རྒྱར་སྐྱ་
 དགའ་བ་པས། དར་ལྷལ་རྒྱ་ལག་བ་དབུས་ཀྱི་ཐོན་གྱི་གནས་གིག་ཏུ་
 སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཚེས་དཔེ་མང་པོ་ཐོན་ཏུ་བརྒྱར་བ་དང་། དེ་རྗེས་ལྷན་པོ་
 ཐོན་གྱིས་ལྷན་ཚེས་དཔེ་མང་པོ་ཐོན་ཏུ་བརྒྱར། དེ་དག་ལ་ལྷིས་སྐྱ་ཐོན་
 དགའ་རམ་ཆབ་དགའ་ཟེར།

འོན། ཐོན་ལ་རིགས་དང་། ལྷ་པ། གཞུང་བཅས་ཇི་ལྟར་ཡོད་ཅི་
 ཅ། ཆལ་པའི་དེབ་དམར་ལས། ཐོན་ལ་ཏུར་ཐོན་དང་། རྣལ་ཐོན་
 རིགས་ཁག་དཔྱ་ཅ་དེལ་བ་དང་། ཡང་འབྲས་ལུའི་ཐོན་རིགས་སྐད་དང་།
 ལྷའི་ཐོན་རིགས་བཞི་ཟེར་བ། ལྷ་ཐོན་དང་ནང་ཐོན། ཐོན་དགར་ནག་

ཁྱེད་ཀྱི་མཚན་པ་མཁའ་འཁོར་གྱི་ཕྱག་ཆེན་མང་པོ་ཡང་། དེ་དག་གི་
 ལོ་རྒྱུས་ཀྱི་གསལ་པར་རྟགས་དཀར་ཞིང་། བོན་གྱི་ལྷ་པ་དང་། གཞུང་
 བཅས་ཀྱི་སྐོར་བོན་གྱི་ཡུལ་མཐའ་འབྱུང་རྒྱལ་ལས་“ལྷ་པ་རྟོན་པའི་གཞུང་.....
 ལས། རྒྱལ་པ་རིན་ཆེན་གཤེད་ཀྱི་འཕྲེང་བ། ཅ་འབྲེལ་རྒྱུད་གི་སྤྱུ་གི།
 མཁའ་དག་འཁོར་མོའོད་གསལ་མཁའ་དང་། སྐྱེས་པའི་གཞུང་། ལྷ་པ་པོ་
 དང་འབྱུང་ཐིག་ལེ་དབྱ་སྐོར། གཤེད་ཐིག་ལྷ་པ་ཐེམས་ཉམས་ཚུང་། ཐེམས་
 ལྷ་པ་པོ་ཁྱེད་ཀྱི་པོ་མཁའ་དང་། ཚུལ་པའི་སྐོར་ལ། ཁམས་བརྒྱད་གཉེན་
 ལ་མཐའ་པའི་འཕུམ། ཡེ་གཤེན་བཀོད་པ་དོན་གྱི་འཕུམ། གཡུང་རྒྱུད་པ་
 བརྒྱལ་པ་གྱི་འཕུམ། རྣམ་དག་རྒྱལ་ཁྲིམས་འདུལ་པའི་འཕུམ། དགོ་རྒྱལ་
 ཆོག་ཆེན་རྒྱལ་པའི་འཕུམ། གཞན་ཡང་ནད་འཕུམ་ནག་པོ། ཆེ་འཕུམ་
 ཁྱེད་པོ། རྒྱན་འཕུམ་དཀར་པོ། གཏོ་འཕུམ་ནག་པོ་མཁའ་དང་། འཕྲིན་
 ལས་ཀྱི་སྐོར་ལ། གཏོ་ཐབས་སྤྲུལ་བརྒྱུ་ལྟ། དབྱེད་ཐབས་བརྒྱུད་ཁྲི་
 བཞི་རྒྱུད། ལྷ་པ་སྐྱེས་པའི། སྐད་ཅོད་བརྒྱུད། སི་ཐབས་སྤྲུལ་བརྒྱུ་ལྟ།
 ལྷ་པ་ཐབས་བརྒྱུད་ཅུ་ཅ་གཅིག་མོག་པ་ཉེ་ཆབ་ནག་ཁྲིད་པ་རྒྱུ་ཡི་ཐོན་
 ཟེར། དེ་བཞིན་ཐོན་ལ་ཐེག་པ་རིམ་པ་དབྱུ་དང་། མཐོང་པ་བརྒྱུ་གཉིས་
 ཀྱིས་བརྒྱུད་པ་ཞེས་འཁོར། ཐེག་པ་རིམ་པ་དབྱུ་ཡིས་ཐོན་གྱི་གཞུང་མཐོང་ས་
 ཟེར། དེ་ནི་རྒྱ་གཤེན་དང་། རྒྱ་གཤེན། འཕུལ་གཤེན། སྤྱིད་གཤེན་
 ཉེ་རྒྱུ་ཡི་ཐེག་པ་པའི། དགོ་བཞིན། ཨ་དཀར། ཏར་སྐོར། ཡེ་གཤེན་
 ཉེ་འབྲེལ་ལྷ་པོ་ཐེག་པ་པའི། ལྷ་པ་པོ་ཆེན་པོའི་ཐེག་པ་གཅིག་ཉེ་དབྱེད།
 མཐོང་ན། ཐོན་གྱི་ལྷ་པ་དང་གཞུང་གི་ཐད་ལའང་བཤད་རྒྱལ་ཆེས་མང་
 ཞིང་། ཡོ་རྒྱུ་པ་ཐོག་སངས་རྒྱལ་ཆོས་ལྷགས་པས་ཐོན་ལའང་འཁྲོག་བཤད་

མང་ཅམ་བྱས། སངས་རྒྱལ་གྱི་ཚོས་ལུགས་དང་ཐོན་ལུགས་གཉིས་པར་
 འགལ་བ་ཆེ་བར་མདོན་ཡང་། དོན་ཏུ་བྱེད་ཐབས་མང་པོ་ཞིག་ཚོས་དང་
 ཐོན་གཉིས་མཉམ་བསྐྱེད་བྱས་སྟབས་དང་ཅག་ན་མས་གྱིས་དབྱེ་བ་འབྱེད་.....
 པར་དགའ། “ཚོས་དང་ཐོན་ཞེས་འགལ་པའི་ཆར་བྱེད་ཀྱང་། ཚོས་ལ་
 ཐོན་འདྲེས་ཐོན་ལ་ཚོས་འདྲེས་པས། ཚོས་མིག་རྒྱལ་བྲལ་མིག་ཐོན་པར་ག་
 ཉི་ལ། ཚོས་ཐོན་ནམ་དབྱེ་འབྱེད་ལ་སྦྱིད་ལུག་ལྟར་”ཞེས་པ་ཉམ་རོ།

ཡི་གྲུ་མ་པཅན་པོའི་སྐུ་གཏུར་ཐངས་ཀྱི་གཏུར་བྱས་ཏེ་སྐུ་གསལ་གསལ་.....
 པར་བྱས་ཉར་རྒྱུར་བརྒྱུར། མཐར་འཁྱིལ་ཡུལ་དར་ཐང་ཏུ་གདན་དྲངས་
 བས་པར་སོ་བཅིགས། དེ་ནས་པར་བྱེད་པཅན་པོ་ན་མས་སྐུ་གསལ་ཞེས་
 པར་སོ་བཅིགས་པའི་ཞེས་དར། སྐུ་གསལ་དེར་པར་སོའི་དབྱེ་བས་རྒྱལ་པོ་ཞིག་
 པཅིགས་ཞེས་འདུག།

དགུམ་པ། ཡིགས་བྱས་དང་ཐོ་བརྒྱུད་ཀྱི་ཏུས་ལུ་ཞིང་འབྲོག་.....
 ལས་དར་བྱེད་ཆེས་ཆེར་བྱིན་ཏེ་ཞིང་ལ་དོར་དར་འབྲོག་ལ་རྒྱལ་.....
 ཆེས་ཞེས་དར་པའི་སྐར།

པཅན་པོ་ཏུ་དེ་ལུང་རྒྱལ་དང་། པཅན་པོ་འོ་མ་ཐང་སྐྱོན་མཆོའི་(པོ་མ་
 ཐང་ཐང་མཉའི)སྐུ་གསལ་བྱས་ནི་ཐོག་མ་ཞེ་ཤོ་ཡིགས་འཁྱུར་ས། དེ་
 ཡི་སྐྱོན་པོ་ཉི་ལུ་མཐོ་དགར་ཞེས་པ་ཅས་ལས་སྐྱེས་ཀྱི་ཏུ་ཡིས་བྱས། ཚོས་
 འཁྱུར་མཐས་པའི་དགའ་སྐྱོན་ལས་“དེ་ཡི་སྐྱོན་པོ་ཉི་ལུ་མཐོ་དགར་ཞེས།
 ཁྱ་ཁྱ་ཅས་ལས་སྐྱེས་ཀྱི་ཏུ་ཡིས་བྱས།) འཁྱུར་སྐྱོན་མཐོངས་མི་པུན་གྱི་
 གཉིས་པ་ཡིན། མཐོངས་པའི་ལས་སྐྱེས་ལ་དོར་ཁ་བཅིས། འབྲོག་ལ་
 རྒྱལ་ཆེས་སྐུ་རྒྱུར་ཏུ་དྲངས། མདའ་ལ་རྒྱ་མཚོ་བ་འདི་ནས་དར་”ཞེས་པ་

ལྟར་ལྟལ་པོ་དེ་ཡི་རྒྱལ་ལྷ་པོ་དེ་ལྱི་ཞིང་ལས་དང་འཕྲོག་ལས་གོང་འཕེལ་ཆེས་
 ཆེར་ཕྱིན་པའི་དགོས་མཁོ་དང་མཚུངས་ཆེད་ཞིང་ལ་དོར་ཁ་དང་། འཕྲོག་
 ལ་ལྷལ་པོ་ཆེས་པའི་སྤྱལ་དར་པ་དེའི་རྒྱ་མཚན་གཙོ་བོ་ནི་བྲན་གཤོག་པད་ག་
 པོས་བྲན་གཤོག་ན་མས་ལ་ལས་དབྱེད་བཟོ་བ་དང་། ཞིང་ལས་དང་འཕྲོག་
 ལས་ལ་ཁྲལ་དབྱེད་ངེས་གཏན་ཞིག་བཟོས་པ་མེན་ན་མ་སྟེ། དེ་བཞིན་རྒྱ་
 རྒྱ་མདའ་ལ་དྲངས། མདའ་ལ་རྒྱ་མ་ཚོས་པའི་སྤྱལ་དར་བེར་པ་འདིས་
 སྐབས་དེར་རྒྱ་བེད་ལྱི་ལས་ཀ་གོང་འཕེལ་ངེས་གཏན་ཞིག་ཕྱིན་པའི་ར་འཕྲོད་
 གསལ་པོ་ལྟར།

ཞི་ཤོ་ལེགས་དང་རྒྱ་རྩམ་བྲམ་ནའི་སྤུས་ལྷ་དེ་ཤོ་ལེགས་འཁྲུངས། དེ་
 ཤོ་ལེགས་དང་རྒྱ་རྩམ་མེད་མའི་སྤུས་མི་ཤོ་ལེགས་འཁྲུངས། མི་ཤོ་ལེགས་
 དང་བཅན་མོ་ལྟར་རྩམ་ལྱི་སྤུས་ལྷ་ལེགས་འཁྲུངས། ལྷ་ལེགས་དང་
 མཚེ་རྩམ་འབྲང་མའི་སྤུས་ལྷ་འཕྲོད་ཞི་ལེགས་འཁྲུངས། འཕྲོད་ཞི་ལེགས་
 དང་རྩམ་ལྷ་མའི་སྤུས་ལྷ་ཡི་ཤོ་ལེགས་འཁྲུངས་སོ། བཅན་པོ་དེ་ན་མས་ལ་
 ས་ཡི་ལེགས་རྒྱག་ཟེར། དེ་ན་མས་ལྱི་རྒྱལ་ལྷ་འཆིང་ར་ཅེ་རྒྱག་ཉི་ཉུག་ཅེ་
 དང་། མོད་ཅེ། ཡང་ཅེ། བྱི་ཅེ། ཅེ་མ་ལྟར་རྒྱལ། བྱི་བཅིགས་འབྲམ་
 གཏུགས་བཅས་བཅིགས་སོ།

ས་ཡི་ལེགས་རྒྱག་གི་བང་སོ་གཡའ་དང་སྤང་གི་མཚན་མས་ལྷ་བཏབ།
 སྤང་ལ་འཇའ་ཚོན་རྒྱས་པ་འདྲའི་ཟེར།

ལེགས་རྒྱག་གི་ཐ་མ་ཞི་ཤོ་ལེགས་དང་རྒྱ་རྩམ་སྤང་ལེགས་ལྱི་སྤུས་ལྷ་བ་
 ན་མ་ཟིན་ཞེ་འཁྲུངས། ཟ་ན་མ་ཟིན་ཞེ་དང་མཚེ་རྩམ་བྱི་དཀར་ལྱི་སྤུས་ཞེ་
 འཕྲལ་ན་མ་གཞུང་བཅན་འཁྲུངས། ཞེ་འཕྲལ་ན་མ་གཞུང་བཅན་དང་སེ་

གྱི་རྟེན་གཉིས། ས་ཡི་ལེགས་རྒྱལ་རྒྱ་ཡི་ལྷོ་བརྒྱད། བྱི་ཐོག་རྗེ་བཙན་པོར་
 བཙན་བཞི་བཙན་གཏུང་རབས་ཉི་ལྔ་ཙམ་བཏུན་རིང་ཆེད་མྱོད་ཐོན་གྱིས་.....
 བརྒྱུད་ས་ཟེར་བ་ནི་དོན་དངོས་དང་མཚུངས་པ་ཞིག་རེད་སྟེ། གང་ལགས་
 ཟེར་ན། གཏུང་བྱི་བཙན་པོ་ཐོག་མར་ཅན་ལ་ཐོན་པ་དང་། བྱང་ཁྱུང་
 ཐོན་པོ། ཆོ་མི་ཐོན་པ་ཐོག་མ་ཐོན་པ་ན་མས་གྱིས་ཁྱིམ་མངའ་གསོལ། ཐོན་
 ཁྱུང་རྒྱལ་པོས་ཐོན་པོ་ན་མས་གྱི་ཁེ་ཐན་ཡོངས་སྤྱོད་ལྷུང་མི་སྤྱོད་སྤྱུག་པས་སྤྱུམ་.....
 པའི་ཐོན་མ་ཡོང་གིས་རྒྱལ་པོ་བསྐྱོངས། ཐོན་པོ་ན་མས་གྱིས་རྒྱལ་མྱོད་ལ་ཁ་
 སོ་ལྷུགས་ཆེན་བརྒྱུར་བར་བརྟེན་གྱི་སྤྱུམ་བཙན་པོས་ཐོན་གྱི་བརྟན་པ་.....
 བརྒྱུད་ས། ཐོན་པོ་ན་མས་ལ་རྒྱང་རྟེན་སྤྱུགས་ཆེན་བཏང་། མཐའ་ཡོང་མ་
 གྱིས་གྱི་སྤྱུམ་བཙན་པོ་བསྐྱོངས། སྤང་མ་དེའང་ཐོན་པོ་ཞིག་དང་ཡང་ན་ཐོན་
 གྱི་ཆེད་ལྟེན་མི་རྣམས་ཡིན་པ་གསལ་པོར་མངོན། ལུ་དེ་ལྱུང་རྒྱལ་གྱི་རྒྱལ་
 སྤྱོད་རྒྱལ་གྱི་བསྐྱེད་ལྷུངས་ཏེ་ཐོན་གྱི་བརྟན་པ་ཁྱེད་ལ་སྤྱུགས་ཆེན་.....
 བཏང་། དེ་ནས་བྱི་ཐོག་རྗེ་བཙན་པོར་སྤར་ཡང་ཐོན་གྱི་ཆེད་མྱོད་བརྒྱུད་ས།
 རྒྱལ་རབས་དེ་བ་ཐེར་དཀར་པོ་ལས་“ཐོན་རྒྱལ་པོད་གྱི་རྒྱལ་པོ་ལ་སྤྱོད་ཐོན་ལྷུང་པ་
 ཞིག་འདུག་པ་དེ་མཏུན་ན་འདྲོན་གྱི་ཆེད་ཅམ་ཡིན”ཟེར། སྤྱོད་ཐོན་ཞེས་པའི་
 པས་ཕྱི་དེ་རྒྱལ་པོའི་སྤྱོད་བཙན་ཞིག་ཡིན། དེས་ཆེད་མྱོད་ཀྱི་དོན་ཆེན་ཁག་
 མག་གཙོད་སྐབས་ལེགས་ཉེས་གྱི་མོ་སྤྱོད་པ་བ་དང་། མད་གར་མྱོད་ཀྱི་སྤྱོད་
 པར་ཐེ་རྒྱལ་ལྟེན་མཁན་ཐོན་པོ་ཞིག་མིན་ན་མ་སྟེ། དེ་བཞིན་ཁ་བ་ཙན་
 གྱི་རྒྱལ་ཁམས་སྤྱོད་བཞིན་གཤེགས་པའི་གཏུལ་བྱུང་མ་སྤྱུར་པ་ན་མས་ལ་.....
 ལྱུང་གི་ཆོས་ཤོ་བར་བྱ་བའི་མྱོང་མྱུང་བརྟན། རིག་པའི་ཆོས་ཤོ་བར་བྱ་བའི་
 མྱོང་རྟེན་བརྟན། རྒྱུང་ཡའང་མྱེའི་མྱུང་དང་། མཆིལ་པའི་མྱུང་། ར་

དེ་ནས་པོད་ཆུ་ལ་ཡོར་ (333) ལངས་ཐུག་ཚོས་ཐུགས་དེ་པོད་ཏུ་.....

དང་། སྐབས་དེར་གསེར་ཤོག་ངོས་ལ་བེཊུཅུས་ཟེས་པའི་པར་གོང་ཕྱག་རྒྱ་
 དང་། བཛོལ་མེ་མ་འོག་ཡིད་ཀྱི་འོང་བའི་སྒྲེགས་པམ་ནམ་གཉིས། གསེར་
 གྱི་མཚོན་རྟེན་སྤྱི་ཡོད་ཕྱག་རྒྱ། ཅིན་ཏ་མ་ཉིད་སྒྲོས་ཐོར་ནམ་རྒྱག་ (ལ་ལས་
 གཡུ་ཡི་མཚོན་རྟེན་བར་རིམ་བཞི་བྱས་པ་ཞེས་སྤྱད་ཟེར་ཡང་ཅིན་ཏ་མ་ཉིད་...
 སྒྲོས་ཐོར་ཞེས་པ་བཅུ་གཅིག་ཞལ་ཡིད་བཞིན་ནོར་བུ་གཞུངས་ཀྱི་སྒྲོས་ཐོར་...
 ཞིག་དང་། སྤྱི་ཡོད་ཕྱག་རྒྱ་ཞེས་ཚད་སྤྱད་གང་ཅམ་གྱི་ནོར་བུའི་རིགས་ཀྱི་རྩ་ལ་
 ཡིག་རྒྱག་རང་རྩོན་ཡོད་པ་ཞིག་ཡོད་ཟེར) བཅས་པར་རྟེན་སྒྲོས་མཐུན་འཛིན་...
 དང་། སྤྱི་ཡོད་པ་ཡི་མེ་མི་གཉིས་ཀྱིས་འབྱེད་ཏེ་བོད་ཀྱི་འོངས། སྤྱི་ཡོད་ཕྱག་
 གྱི་སྤྱི་ཡོད་པར་གྱུ་གཤམ་དུ་གདན་དྲངས་ནས་མཚོན་པ་རྒྱ་ཆེར་མཛད། འོན་ཀྱང་
 སྐབས་དེར་བོན་གྱི་ཚོས་ལུགས་དར་བྱུང་ཆེ་པས་རྒྱལ་པོ་མོ་མོ་རི་གཉན་བཅན་
 གྱིས་བོན་རྒྱོན་ན་མས་གནས་ལ་དགའ་བས་དེ་དག་གསུལ་བའི་ཕྱིར་དུ་གནས་
 བས་པ་བས་སོ་ཞེས་བྲགས། སྤྱི་ཡོད་ཕྱག་རྒྱ་ལ་ལྟུངས་ཕྱག་རྒྱ་ལ་ལྟུངས་
 བོ་གསར་བ་ཞེས་མཚན་གསལ་ནས། གསེར་བའི་སྒྲོན་ནམ་རྒྱལ་པོས་ཕྱག་
 བསྐྱོར་བུ་རྒྱ་ཆེར་མཛད། རྒྱལ་པོ་དེ་ཡི་རུས་སྤྱི་ཡོད་ཕྱག་རྒྱ་ལ་ལྟུངས་
 བཞེས་པ་ནི་རྒྱ་ཆེན་པོ་མཐུན་པ་ན་མས་ཀྱིས་བཅམས་པའི་དེ་བ་ཟེར་དང་ཚོས་
 འབྱུང་ཁག་ནང་གསལ་པར་བཀོད་འདུག འོན་ཀྱང་ལ་ལས་ཚོས་རྒྱལ་
 རྒྱུང་བཅན་གྱི་རུས་སྤྱི་ཡོད་ཕྱག་རྒྱ་ལ་ལྟུངས་པར་འཆད་པ་དེ་ནི་མེ་མུང་...
 ཡིགས་སྤྱི་ཡོད་པ་ཞེས་ མར་ལ་སྒྲོས་ཚོན་ཟེར་བའི་དཔེ་ལྟར་དེ་བ་ཟེར་ཡིག་ཚང་
 ཡིགས་ལ་ཞིབ་ཆ་དམན་ཞིང་སྒྲོངས་ཚོན་དཔལ་མལ་ཆེ་བའི་རྒྱ་ཆེན་པོ་ནམ་...
 ལྟམ།

གཉིས་པ་ལྟ་མོ་མོ་རི་གཉན་བཅན་གྱི་རུས་སྤྱི་ཡོད་ཕྱི་གསལ་བ་རིག་པ་...

དང་ཁྱུ་མེ་ཆེན་མེད་པ་དང་། བོད་ཀྱི་གསོ་བ་རིག་པ་དེ་ནི་བོད་མི་རྣམས་
 གྱི་ལ་མོ་རྒྱུ་དེ་ལྟར་ལེན་པ་དང་། བྱུང་ཁམས་དང་འཕམ་ཆོད་ཀྱི་དཔེ་ལག་
 ལེན་དེས་ཀྱི་ནང་ཀྱི་རོལ་ཡུལ་གྱི་རྒྱུ་དེས་དང་། གཅན་གཟན་རི་དྲགས།
 རྒྱུ་རིགས་སོགས་ཀྱི་རྒྱུ་པ་ལ་ཤེས་ཆོད་ཀྱི་རྒྱུ་དེ་དག་གིས་ནང་གསོ་བྱེད་པ་.....
 བའི་རིག་པ་རྟེན་པ་དེ་རྒྱ་གསུམ་པ་རྣམས་ལྟས་པ་དང་། དེ་བཞིན་རྟེན་ཐོན་གྱི་
 གསོ་བ་རིག་པ་ལེ་གཞུང་ལྟས་ཀྱི་ལེགས་ཆ་ལྱངས་ནས་བོད་རིགས་ཀྱི་གསོ་བ་
 རིག་པ་ལེ་གཞུང་ལྟས་ཀྱི་རྒྱུ་ཆོད་ལྟར་བཞིག་བཅས་ལྟུང་པ་རེད། (དེ་ཡང་
 ཐོག་མར་བོད་ལ་དར་བའི་གསོ་བ་རིག་པ་ནི་གཞུང་ལྟས་ཀྱི་བོད་རིགས་ཀྱི་རིད་
 རྒྱལ། བོད་ཀྱི་གསོ་བ་རིག་པ་རིགས་ལེ་གཞུང་ལྟས་ཆ་ཆོད་པ་ཞིག་
 ཐོད་ཅིང་། གཙོ་བོ་ནི་གཏར་བསྐྱེད་ལྟས་གསུམ་ལ་བརྟེན་ནས་ནང་པ་ཅས་
 པ་དང་། གསོ་དཔུང་ལྟས་ལ་བཟུགས་ཀྱི་ཆོད། རྒྱ་གསུང་པ་ལ་མར་
 བཞུ་ནས་བཏར་བས་ཆ་ཁ་བཅས་ཤེས་ཅི་མ་ཡོད་དོ། །ཁྱིད་ཐབས་འདི་ནི་
 ད་པར་མང་ཆོགས་ཀྱི་དཔྱིལ་རྩ་ཁྱུ་ལྟར་ལ་ཆེ་བ་ཞིག་རེད། དེ་ནས་རྒྱལ་
 ས་འདིའི་རྒྱུ་ལྟ་རྒྱུ་རོལ་གྱི་རྒྱན་པ་འགའ་ཞིག་བོད་རྩ་བོར་ནས་གསོ་དཔུང་.....
 སྤེལ། གཞུ་ཐོག་ཡོན་ཏན་མཐོན་པའི་རྣམ་ཐར་ལས་“དེ་ནས་བོད་ལྟས་རྩ་
 རྒྱན་པ་གཉིས་(བེ་བྱི་དང་བེ་རྩ་མ་)གྱིས་གསོ་དཔུང་གྱི་བརྟན་པ་བཅུ་གས་.....
 བའི་རྟེན་གསུམ་ལྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་རྩ་མོ་མོ་རི་རྟེན་བཅན་གྱིས་གསུང་.....
 བས་རྟེན་པ་གཉིས་སོ་མང་ལུམ་ལྱང་སྒྲ་མཁར་རྩ་རྒྱན་དངས། རིག་པ་ཆེན་ཁྲི་
 དུ་བཅེགས་ཀྱི་རྟེན་རྩ་བཞུགས་སོ་གསོལ། གསེར་དཔུང་འཇུག་ཆོ་རེ་རེའི་
 འཇུག་པ་ལྟས། དེ་ནས་རྟེན་པ་གཉིས་གྱིས་རིག་པ་ཆེན་པོ་མདོ། འཆོ་བ་བཟས་
 གྱི་མདོ། རྒྱུང་བ་རྟེན་གྱི་མདོ། གཏར་བསྐྱེད་དཔུང་གྱི་མདོ། རྒྱ་ཆས་

བཟོའི་མདོ་ན་མས་གནང་། གཞན་ཡང་ཅ་འགྲེལ་འགྲེལ་བཟང་ཁོག་དུ་བ།
 ལ་དབྱང་ལག་ལེན་དང་བཅས་པ་གནང་རོ། ”ཞེས་འཁོད་པ་ལྟར། ལྷན་
 པ་གཉིས་ཀྱིས་འགོ་དོན་རྒྱ་ཆེར་མཛད་ལྟ་བུ་ཡོད་ཀྱི་གསེར་གྱི་མོང་འཕེལ་.....
 འགོ་བར་རྒྱས་པ་དེས་ཅན་ཞིག་ཐོན། དེ་རྗེས་ལྷན་པ་གཉིས་ལྷིང་ལོག་པའི་
 རྗེས་སུ་ལྷན་པ་མི་ལྷི་དང་ལྷ་ལྷམ་ཡིད་ཀྱི་རྩལ་ཆའི་སྤྲས་ལྷན་པ་རུང་གི་.....
 མོར་ཅོག་ཅན་གྱིས་ལྷ་མོ་མོ་རི་དང་། དེའི་སྤྲས་ཁྱི་གཉན་གཟུངས་བཅན་གྱི་
 ལྷ་ལྷན་པ་མཛད། དེ་ནས་བཟུང་ཡོད་ཀྱི་རྒྱལ་པོ་ན་མས་ལ་ལྷ་ལྷན་པ་
 བཅུགས་པའི་སྤྲུལ་དར་རོ།

བཟོར་ན། ལྷ་མོ་མོ་རི་གཉན་བཅན་གྱི་རུས་སུ་ཡོད་ཀྱི་དཔལ་འབྱོར་
 དང་རིག་གནས་ལོགས་མོང་རུ་འཕེལ། རྒྱལ་པོ་དེ་ཡིས་དཔྱང་ལོ་བཟུང་ཙུ་
 བར་རྒྱལ་ཁྱིད་བཟུངས། དཔྱང་ལོ་བཟུང་དང་ཉི་ཤུ་ཐམ་པ་འཛོ། བཟར་
 རྒྱ་ཏྟ་(374) ལོར་འདས་སོ། བཅན་ལྷའི་བར་སོ་གི་འཆིང་ལུམ་དར་བར་
 རུ་བཏབ། བར་སོའི་དབྱིབས་གི་ས་ལྷུང་ལྷ་འདྲར་ཡོད་ཟེར་རོ།

དེ་ནས་ལྷ་མོ་མོ་རི་གཉན་བཅན་དང་རྫོ་བ་མང་པོ་རྗེའི་སྤྲས་སུ་ཁྱི་.....
 གཉན་གཟུངས་བཅན་འབྱུངས། སྤྲས་སྤང་གཞེར་ལྷ་བཅན་དང་མགར་ཁྱི་
 འབྱིང་གིས་རྒྱལ་པོ་དེ་ཡི་ལྷན་པོ་བྱས། རྒྱལ་པོ་འདི་ཡི་བར་སོ་དོན་མཁར་
 མདར་བཅིགས།

ཁྱི་གཉན་གཟུངས་བཅན་དང་འགྲོང་བཟང་མོ་ཡངས་གཞེར་ལ་སྤྲས་.....
 འགྲོ་གཉན་རྗེའུ་འབྱུངས། རྒྱལ་པོ་དེས་མཆིམས་བཟང་སུ་རྒྱལ་ངན་རུ་མཆོ་
 ཁབ་རུ་བཞེས་པས་སྤྲས་དཔྱུས་ལོང་ཞིག་འབྱུངས། མཆོན་ལའང་དཔྱུས་
 ལོང་དཀོན་པ་བཟུ་ཞེས་སྤྲུལ། ཡབ་རྒྱལ་པོར་མཛོ་ནད་མོག་འ་ཞེའི་ལུམ་

ནས་སྐྱོན་པ་ཞིག་པོས་ནས་སྐྱོན་པ་ཞིག་ཞེས། རྒྱལ་རྒྱུ་ལེགས་པར་འཛིན་ཞེས་
 ཞལ་ཆེ་མས་གནང་ནས་ཡབ་ཡུམ་གཉིས་དང་སྐུན་པོ་སྐྱེས་མང་པ་ཡང་རྗེ་.....
 བཅས་གཏུང་རྒྱུ་ལ་སྐྱོན་གཞི་མི་ཡོང་པའི་ཆེད་དུ་གསོན་པོར་བར་སྤྱོད་.....
 རྒྱལ་སྤེམ། འགྲོ་གཉན་རྩེའུ་ཡི་བར་སོ་ཞང་མདར་བཅིགས། བར་སྤེམ་
 མིང་ལ་ཡང་གསོན་ཆས་རྒྱལ་པོར་གྲགས་སོ།

ཐུ་པ། རྒྱལ་པོ་གཉན་གཞིགས་དང་གནས་པོ་སྤྱོད་བཅས་.....
 རྒྱུ་ལྷན་སྐྱོར་ཡས་སྤྱོད་མང་དང་བ་དང་། རྒྱུ་ལྷན་སྐྱོར་
 གཉན་ལ་ཡབ་པ། བོད་གཅིག་རྒྱུར་བཟོ་པའི་དམག་འབྲུག་ཡང་སྤེམ་
 པའི་སྤྱོད།

ལ་མག (579) བོར་བཅན་པོ་འགྲོ་གཉན་རྩེའུ་དང་མཆིམས་བཟའ་
 རྒྱུ་རྒྱལ་རན་ཏུ་མཆོ་ཡི་སྤྱས་དཔུང་མོང་དཀོན་པ་བཟུ་འབྱུངས། དེས་ཡབ་
 རྒྱལ་པོའི་བཀའ་བཞིན་རྒྱལ་པོ་ལ་ཞུ་ལ་ནས་སྐྱོན་པ་མཁས་པ་ཞིག་པོས་
 ཉེ་མིག་ཞེ། ཉིན་ཞིག་སྤྱིད་པོད་ ~~རྒྱལ་པོ་ལ་གཉན་པོ་པོ་གཞིགས་རྒྱལ་པོས་~~
 མཆོན་ཡང་རྒྱལ་པོ་གཉན་གཞིགས་ཞེས་གྲགས་སོ། རྒྱ་ནམ་མང་གཉན་
 དང་། རྒྱ་ཁྱི་རྒྱུར་ལན་པ་རྒྱལ་སྤེམ་པོ་ལྷན་ཉེ་མིང་བསྐྱུརས།

རྒྱལ་པོ་དེ་ཡི་རྒྱལ་པོ་པོད་གཅིག་རྒྱུར་བཟོ་པའི་འགྲོ་བཅས་། མཁས་
 བཞིའི་རྒྱལ་པོ་རྒྱལ་པོ་ལ་དམག་དངས་ནས་བན་པ་རྗེ་དང་། དྲང་གང་
 རྗེ། སྤྱན་པོ་རྗེ། ཞང་ལྷུང་རྗེ་སྤྱོད་པ་བུལ། རྒྱལ་པོ་རྒྱལ་པོ་གསུམ་
 ཆ་གཉིས་ཅན་མང་འོག་ཏུ་འབྱུངས། རྒྱལ་པོ་ཡི་སྤྱོད་པ་རྒྱུ་ཆེར་སྤྱོད་པ་
 དང་། ཆབ་སྤྱིད། དཔལ་འབྱོར་རིག་གནས་ཉིན་བཞིན་པོར་ཏུ་འཁེལ།
 ཆོས་འབྱུང་མཁས་པའི་དགའ་སྤྱོད་ལས་“འདི་ནས་ཁྱི་དོར་རྒྱང་བཅུན་མོར་གྱི་

ལུས་མེ་ལུས་སྤང་བཅས་འབྲུ་མར་ཆད་ཀྱི་བཅའ། དགའ་གཉིས་ཆོང་ལས་
 བསྐྱུན་གཉིས་ལ་ལྷུང་བཞེབས། དེ་མོང་མོང་ན་ཆོང་དང་མེ་སྤང་མེད། དེ་
 མིར་མཇེངས་མི་བརྒྱན་ཀྱི་གསུམ་པར་གསལ་”ཟེར། སྐབས་དེར་མྱེ་ཆོགས་
 འཕེལ་རྒྱས་ཀྱི་དགོས་པའོ་དང་འཆམས་པའི་ཆེད་དུ་འཇལ་བྱེད་ཀྱི་མེ་ལུས་……
 སྤང་བཅས་ནས་འབྲུ་མར་ཆད་ལ་འཇལ། དེ་ཡི་མོང་དུ་རང་མགོ་རང་ཚོན་
 ཀྱི་དཔལ་འཕྱར་དར་བྱབ་ཆེ་བ་ལས་ཆོང་ལས་མེད། ལྷལ་པོ་འདིའི་ལུས་ལྷ་
 མོད་ལ་ཆོང་ལས་ཆོག་མར་དར། བསྐྱུན་གཉིས་ལ་ལྷུང་བཞེབས་ཟེར་བ་
 བྱི་ཞིང་འཕྲོག་པར་འབྲུ་མར་བཞེ་དེས་བྱེད་པ་ཞིག་མིན་ན་མ་ལྟོ།

ལྷག་རི་གཉན་གཟིགས་ཀྱིས་རང་ཁོ་བཞི་བརྒྱ་པར་མིན་བསྐྱར་ས། ས་
 མོས་(619) ཁོར་དགོངས་པ་རྒྱགས། “དེ་ཡི་བང་མོ་དོན་མཁར་མདའ་
 ཅུ་བཅིགས། གལ་ནི་ཁྱི་གཉན་གཟུངས་བཅན་གཤོན་ན་མོད། དེ་ཡང་འཕུལ་
 མེད་ས་ལྷུང་བཅའ་བ་འདྲ་” ཞེས་འཁོད།

ལྷགས་བྱ་(601) ཁོར་ལྷག་རི་གཉན་གཟིགས་དང་ལུས་འོལ་མོང་……
 བཟའ་རྒྱུང་བཅུན་འཕྲོད་ཀར་ཀྱི་ལས་ལྷ་གནས་རི་སྤྱོད་བཅན་འཁྱུངས།
 དཔལ་རྣམ་བཞེར་དང་། ཆེ་སྤྱོད་ན་ག་ནག་མེར། ཉ་ཆོང་ག།
 གཞོན་འཕན་ལྷ་ལུས་རྣམས་ཀྱིས་སློན་པོ་བྱས། ལྷལ་པོ་དེ་ཡི་ལུས་ལྷ་རྒྱ་
 དང་ལྷ་ལྷ་མངས། ལྷ་ནག་ནས་སྤོང་དང་ཆིས་མོད་དུ་དར། མོད་ཀྱི་
 གསོ་བ་རིག་པ་འཕེལ་རྒྱས་འཕྲོ་བར་ལུས་པ་དེས་ཅན་ཞིག་ཚོན། ལྷ་མཁར་
 ཁྱི་བཅིགས་འཕུམ་བརྒྱགས་བྱ་བ་བཅིགས། ལྷུང་ནས་ཆོ་ཁ་ཆེད། ལྷུང་
 ཆོ་ཆོ་ཅུ་འདྲེན་པའི་སྤོལ་དར།

ལུས་དེར་མཇའ་བཞིའི་ལྷལ་སྤན་འགའ་ཞིག་དཔར་དུ་བསྐྱར། ལྷལ་

ཡོང་བཅུ་གཟུང་པ་ཞེས་བྲག་པོ།

[illegible][illegible]

བཞད་པ། དེའི་དབུ་མ་ཐུ་དཔར་པོའི་རི་དང་། རྒྱལ་པོ་རི། བ་མ་རི་
 སོགས་ཡན་ན་རི་བྱུང་བར་ ཅན་ཆགས་པས་ཉུ་བས་མི་རྒྱུས་པའི་ཉུ་ཡི་ལྷུ་ལ་...
 བཅོག་ཉུ་བྱུང་པའོན་པས་མི་རྒྱུས་པའི་ཉུ་མ་ཞེས་ཐོབ། ། ཉུ་མ་པར་བྱུང་པས་
 རོན་ཐད་འཐབ་ལྷུ་མ་རང་བཞིན་ཐོན་པའི་ལྷུ་ལྟར་བར་ ཅན་ཞིག་ཡིན། །
 དེར་བཞིན་ས་རྒྱལ་ (633) མོར་རྒྱལ་ས་ཉུ་མར་སྒོ་འགོ་རྒྱལ་མ། དེ་ནས་
 བཟུང་ཉུ་མ་ནི་ཐོད་ཀྱི་ཆལ་མྱིང་དང་། དཔལ་འབྱོར། རིག་གནས།
 དཔག་རོན་བཅས་ཀྱི་ཉེ་བར་ལྷུར།

དེ་ཡང་ཚོས་རྒྱལ་སྒོར་བཅན་སྐམ་པོས་རྒྱལ་ཁབ་སྒྲ་བཞུན་ཐོར་འཕེལ་...
 གཏོར་བའི་སྒྲ་དུ་ཚོག་མར་རང་རང་སོ་སོའི་བྱས་རྒྱུ་ལ་གཞིགས་ནས་...
 བཀའ་ཡི་ཚོན་པོ་ལྷན་བརྒྱ་ཅམ་བསྒོ་གཞག་གནང་། ། མང་ཡིག་ཆེ་མོ་ལས་
 “འཕུལ་ཀྱི་གནའ་ཆེན་རིགས་བཟང་དང་། བར་པོ་རྒྱལ་ཀྱི་ཁྲོམ་བཟང་།
 ཅན་རི་རིག་པའི་གོར་བཟང་། ཉུ་མ་ཞིགས་ཐོག་པོ་བཞུན་བཟང་། ཀ་ཡི་
 ཉུ་མ་ཉུན་འཕེལ་བཟང་། སྐམ་ཅང་དཔལ་ཀྱི་ཡིགས་བཟང་ཉུ་ནང་ཚོན་
 བཟང་པོ་ནམ་བུ་མེད། དེ་དག་གིས་གཙོ་བོར་བྱེད་པའི་ཚོན་པོ་བརྒྱ་ལྷག་
 ཅིག་གིས་རྒྱལ་པོའི་ཞབས་རྟེན་དང་། བློར་གི་སྤྱི་དོན་ཀྱི་བྱ་པ་ནམས་
 ལེགས་པར་རྒྱུ་ཡི། དེ་བཞིན་བྱང་གི་རྒྱུར་པོ་ལྷན་བྱུང་བཅན་དང་། ལམ་
 ཁྲི་བདེ་ལྷག་ཁྲི་བཅན། ལྷ་ཁྲི་རྣེ་རྣམ་བཅན། མེར་གི་བྱང་རྒྱལ་མཆོན་
 བཅན། མང་པ་རྒྱ་ཡི་དཔལ་བཅན། རོར་པོ་འཕུལ་ཀྱི་ཉེ་བཅན་ཉེ་མྱི་ཡི་
 ཚོན་པོ་ནམ་བུ་མེད། ། དེ་དག་ལ་སོགས་པ་ཚོན་པོ་བརྒྱ་སྟེང་བྱ་པ་མཐའ་
 དག་ལྟེད། ཤར་ཚུགས་རྒྱ་དང་མི་ཉག་ནས་བཟོ་དང་ཅིས་ཀྱི་དཔེ་ནམས་
 མངས་པ་དང་། རྒྱ་ཚུགས་རྒྱ་གར་ནས་དམ་པའི་ཚོས་བྱ་པ་ལྷུར། བྱང་

ལྷོགས་རྩྱུ་དང་ལྷ་ལྷུང་ནས་ཁྱིམ་དང་ལས་ཀྱི་དཔེ་སྒྲུང་སོ། དེ་པའི་ན་
 མོན་མི་མཁ་རྩྱུ་ལ་དང་། མཁར་རྩྱུང་བཅན་ལྷུང་བསྐྱུང་། འཕྱི་མི་ཅ་ལྷུང་
 རྩྱུ་། ཁྱི་བཟང་ཡང་རྩྱུ་བཅས་ལ་མེད་ཐབས་མེད་པའི་རྩྱུ་པོ་བཞི་ཟེར།
 དེ་ན་མས་ལ་སོགས་པ་རྩྱུ་པོ་བསྐྱུས་པར་གྱི་ཁོད་རྩྱུ་ཁྱིམ་གཞིས་སྐྱུང་།
 ལྷགས་གཞིས་པལ་ཁྱིམ་མེན་པོ་བཅའ་བར་བཞེད། (རྩྱུ་པོ་ན་མས་ཀྱི་
 གནས་དང་ལས་འགན་དང་། དཔོན་རིགས་ན་མས་མ་ལྷུང་ལྷུང་འཛིན་ཕྱིད་
 པ། ལྷ་མེད་ན་སྐྱུ་མེད་ཀྱིས་ལས་སྐྱུ་འཛིན་ཆོག་པ་སོགས་ཞིབ་གསལ་
 གཏན་འཁེབས་གནང་རོ།)

(༢) ལྷུང་འཛིན་གྱི་ལྷུང་གཞི་དང་། དམག་དཔུང་གི་ལྷུང་བསྐྱུས་ས་
 མཁས་གཏན་ལ་ལུང་པའི་རྩྱུ་།

ཆོས་འཕྲུང་མཁས་པའི་དགའ་རྩྱུ་ལས་“མོག་མར་ཁོད་ལྷུང་ཅ་ཆེན་ལྷ་
 ཅ་ལྷུ། ལྷུང་གྱི་བར་རིས་ན་མ་པ་བཅོ་བསྐྱུད་བཅད། ལྷུང་གྱི་རྩྱུང་མེ་ལྷུ་ག་
 ཅ་ཅ་གཅིག་ལྷུ་”ཟེར་བ་ལྟར། དེ་ཡང་མོག་མར་ཅ་ཆེན་ལྷུ་པ་ཞི།

༡ དཔུ་ཅ་ནི་རྩྱུ་པ་རྩྱུ་ལའི་ར་མ་ཆེར་བཞིས་གར་ལོ་ལ་ཁའི་ལྷུ་ག་པ་.....
 དཔུན་པུན་དང་། རྩྱུ་མ་ལ་བསྐྱུང་། ལྷུ་ག་ལྷུ་ཞི་ལོ། ལྷུ་པལས་
 ལྷུ་སྐྱུང་མ་ལྷུང་ལྷུ་བ་བཅས་སོ།

༢ གཤོ་ཅ་ནི་ཡར་ལྷུང་ཁྱི་འཕྲུག་རྩྱུ་པར་བཞིས། གར་ལོར་ལྷུ་པ་ལྷུ་.....
 རྩྱུ་དང་། རྩྱུ་ལ་ལྷུ་ག་ལྷུ་། ལྷུ་ཁ་རག་གངས་ཆེ། ལྷུང་མ་མ་ལ་
 བསྐྱུད་བཅས་སོ།

༣ གཤོ་ལྷུ་ཅ་ནི་གངས་ཀྱི་ལོར་པ་ཆོལ་རྩྱུ་པར་བཞིས། གར་ལྷུ་གས་ལྷུ་
 ལྷུང་མ་ལྷུང་ལྷུ་དང་། རྩྱུ་གཏའ་ན་མ་གཤག་པའི་ལྷུ་། ལྷུ་པ་ལྷུ་མ་ལ་

དགུ། བྱང་སྒྲིའི་རྩེ་ནས་བཅས་སོ།

༥ རུ་ལག་རྩེ་བ་ཤར་གྱི་རྩྱ་པ་རྩ་ལ་བཞེས། ཤར་ལ་ཐ་གེ་བཟ་
དར་། རྩེ་བལ་པོ་སྒྲར་ན། རུ་པ་ལ་གེ་མ་གལ་ག་མིག བྱང་ཕྱི་མ་ལ་སྒྲན་
བཅས་སོ།

༦ ལྷམ་པའི་རུའི་རྩེ་བ་ནི་ཆར་རྒྱ་ཤོད་རྩལ་པ་ཆལ་ལ་བཞེས། ཤར་
གཉེ་ཕུལ་བྱམ་ནས་དར་། རྩེ་སྒྲིའི་རྩེ་ནས་ རུ་པ་ཡེལ་ཞབས་སྒྲིངས་པོ་ཆེ།
བྱང་ནས་ཤོད་གཞི་འཕྱར་བཅས་སོ།

ཤོད་གྱི་རུ་ཆེན་ལྷ་པོ་དེ་ཕུལ་གྱི་དབང་རིས་ནས་པ་བཅོ་བརྒྱད་རུ་དབྱེ་
བ་ནི།

- ༡ དབྱེ་རུ་ཤོད་ཆེན་བཅན་པོ་མངའ་བདག་ཕུལ།
- ༢ སྤྱང་རྩེ་ཆེ་བཅན་པོ་རྒྱལ་འབངས་ཕུལ།
- ༣ ཡར་ཕྱང་པོ་གཤམ་རྒྱ་རང་གཉན་གས་གྱི་ཕུལ།
- ༤ ཡ་འཕྲོག་གངས་ཁྱིམ་སྒྲུ་རིངས་སྒྲེ་ལྷའི་ཕུལ།
- ༥ འཆིང་ར་འཆིང་ཕུལ་མགོས་དར་རྒྱབས་གྱི་ཕུལ།
- ༦ བྱ་ལག་ས་ཆེན་པོ་དང་རྩེ་མ་ལྷའི་ཕུལ།
- ༧ བྱང་དར་ཞོར་པ་རྩ་ནས་ཕུལ་རུ་བཅད།
- ༨ བག་ཅམ་རྩོད་སྒྲར་ཆེ་སྒྲོང་ཕུལ་རུ་བྱས།
- ༩ གཙང་རྩོད་གཙང་སྒྲར་འཕྱོ་དར་རྒྱང་པོའི་ཕུལ།
- ༡༠ ལྷངས་ཤོད་ནས་པོ་འབྱུ་དར་སྒྲགས་མཆོམས་ཕུལ།
- ༡༡ འཕན་ཕུལ་རྩོད་སྒྲེ་སྒྲོ་དར་མ་ཡི་ཕུལ།
- ༡༢ ཉར་པོ་སྒྲམ་པ་འབྲེ་དར་ལྷེ་ཡི་ཕུལ།

༡༣ ཤངས་དང་སྒྲུ་ཕྱི་རི་དང་སྒྲུ་ཡི་ཡུལ།

༡༤ ཡུང་བ་ཆེ་ཆུང་ཐན་ཀའི་ཡུལ་ཏུ་བཅད།

༡༥ ཞ་གང་ཕྱེ་གསུམ་སྒྲོན་པོ་ཐུག་གི་ཡུལ།

༡༦ བམ་ར་ཆག་གོང་འབྲི་དང་ཆག་གི་ཡུལ།

༡༧ འདམ་ཤོད་དཀར་མོ་བྱ་དང་རུ་ཡི་ཡུལ།

༡༨ མདོ་ཁམས་མདོ་ཆེན་སྐོད་སྤྱོད་ཕྱེ་བརྒྱད་ཡུལ་བཅས་ཞེས་སོ།

ཐོད་ཀྱི་ཁྲིས་ཀྱག་ནི། ཞང་གསུམ་(གུམ)སྒྲོན་བཅས་དབུས་ཀྱི་འདུན་
ས་འཛིན། དཔའ་ཕྱེ་གསུམ་གྱིས་མཐའ་ཡིས་ཁ་སྐྱང་། དེ་ལ་ཐོད་ཀྱི་ཁྲིས་
ཀྱག་ཅིས་སོ་གཤམ།

དེ་ཡང་རྒྱལ་པོས་སྒྲོན་པོ་ནམས་སོ་སོར་བཀས་བསྐྱས་ཏེ་ཐོད་ཀྱི་ཁྲིས་.....
དཔོན་མགར་སྤྱོད་བཅན་དང་། ཞང་བྱུང་གི་ཁྲིས་དཔོན་བྱུང་པོ་ཕུན་བྱུང་
ཅི། གུམ་པའི་ཁྲིས་དཔོན་སྤྱོད་བྱ་བྱུ་རིང་པོ། ཆེ་བས་ཀྱི་ཁྲིས་དཔོན་དཔས་
བཅན་བཟང་དཔལ་ལེགས། མཐོང་བྱལ་གྱི་ཁྲིས་དཔོན་ཅག་རོ་རྒྱལ་མཆན་
དང་གཡང་གོང་ནམས་བསྐྱས།

སྐོད་ཅེ་ཀྱག་ཅུ་རེ་གཅིག་དེ་གང་ཡིན་ཟེར། སྐོད་ཅིས་པ་འབངས་
རབ་ཆན་དམག་གི་ལས་ཀ་བྱེད་མཁན་ཞིག་གི་མིང་ཡིན། དེ་ལ་སྤྱོད་དཔོན་
ཞེས་བྱུང་ཟེར། གནའ་རབས་ཐོད་དམག་གི་སྤྱོད་ཕྱེ་ཀྱག་ཅུ་རེ་གཅིག་དེ་
གང་ཡིན་ཟེར་ན།

དང་པོ། དབུ་ཅའི་སྤྱོད་ཕྱེ་བཅུ་ནི། རྟོར་ཕྱེ་དང་། ཕྱེ་མཆོམས།
སྒྲུགས་མཆོམས། འབྲང་མཆོམས། ཅོམ་པ། འབྲི་མཆོམས། རྒྱུད་སྤྱོད།
རྒྱུད་སྐྱད། ཡེལ་རབ་སྤྱོད་བྱ་བྱུང་། སྐུ་སྐྱུང་གར་སྒྲུགས་བཅས་སོ།

གཉིས་པ། གཤོ་ཏའི་རྩོད་ཕྱི་བཅུ་གི། ཡར་ལྷུང་དང་། འཕྱིར་
ལུལ། ཡར་མཆོམས། གཤོ་འཤངས། རྩལ་པོ། ཉལ་གི། དལལ་
(གཉལ)། རྩོ་ལལ་པོ་རྩོད་ཏུ་ལྷུང་། ལྷུང་ལྷུང་ལྷུ་གས་པ་བཅས་
སྟེ།

གཞུང་པ། གཤམ་ཏའི་རྩོད་ཕྱི་བཅུ་གི། རྩོད་ཆེན་དང་། གཤམ་
ཆེན། ལང་མི། སོད་གས། འཤང་མཆོམས། རྩོད་པ། གཤོར་ཕྱི་
ཤར་རྩོད་ཏུ་ལྷུང་། ལྷུང་ལྷུང་ལྷུ་གས་པ་བཅས་སྟེ།

བཞི་པ། ཏུ་ལག་གི་རྩོད་ཕྱི་བཅུ་གི། བར་གར་དང་ཁི་སྟེ། ལྷུ་
པ། རྩོ་ཆེ། ལྷུང་པོ། ཁི་འཤང་། ལང་ལང་། གར་ལྷུ་ བཆོར་ས་
རྩོད་ཏུ་ལྷུང་། ལྷུང་ལྷུང་རྩོ་ལྷུ་གས་པ་བཅས་སྟེ།

ལྔ་པ། ལར་ལྷུང་རྩོད་ཕྱི་རྩོད་ཕྱི་ལྷུ་གི། རོ་ཆ་དང་། བར་ལ།
གཉིས་པ། ཅ་སྟེ། བདག་རྩོད་ཏུ་ལྷུང་བཅས་སྟེ།

དྲུག་པ། ལར་ལྷུང་ལྷུང་ཕྱི་རྩོད་ཕྱི་ལྷུ་གི། བོད་དང་ལྷུ་པའི་
མཆོམས་ལྷུ་ལྷུ་གི་དང་། ཆོག་ལ། ལྷུ་གཙང་། ཡར་གཙང་། ཅི་དེ་
རྩོད་ཏུ་ལྷུང་བཅས་སྟེ།

བདུན་པ། ལྷུ་པའི་ཏུ་རྩོད་ལྷུ་ལྷུ་ལྷུ་ཕྱི་རྩོད་ཕྱི་བཅུ་གཅིག་གི།
ཆོ་མཚན་དང་། པོ་མཚན། སྟོད་ཆར་རྩོད། སྟོད་ཆར་ལྷུ། འཛོར་
རྩོད། འཛོར་ལྷུ། དེ་རྩོད། དེ་ལྷུ། ལ་པོ། ལ་ལངས། བགས་
གོད་རྩོད་ཏུ་ལྷུང་བཅས་སྟེ།

འོ་ན། སྟོད་ཏུ་ལྷུ་པའི་རྩོད་ཕྱི་རྩོད་ཕྱི་ཏུ་དཔོན་དང་། ཅ་དང་།
དཔལ་དང་། ཉའི་ལ་མདོག་སྟོགས་ཆི་རྩོད་པོན་བཅས་ཆེ་ན།

१ དབུ་ཅུ་ཉིད་མྱད། དཔག་དཔོན་ལྷ་ནམ་རྒྱལ་ཀློག་དང་། གས་
 རྒྱུ་མཐར་ཉལ་ན། དེའི་དཔའ་ཟླ་གཞོན་འཕན་གསུམ་དང་ཤོད་བྱ་ཁོང་
 བཅན། ཅ་རྟ་མེད་ཀར་རྟ་མུ་དང་མཆོལ་བྱ་གཞིག་རིང་། ཅ་དར་དཔར་
 སོ་ཆེ་བྱ་དང་དཔལ་དར་དཔར་སོ། དཔག་གི་བཞེད་ནི་མཆོལ་གངས་བབ་
 འདྲ་སྐད།

२ གཤོ་ཅུ་ཉིད་མྱད། ཅ་དཔོན་ལྷ་མཁོག་གཞིག་གཡུ་བཅན་དང་
 མཆོལ་ས་རྒྱལ་གཞིགས་བྱད་རིང་། དཔའ་ཟླ་གཡས་མར་བཞེད་དང་སོ་
 གད་གཉེན་བཞེད། ཅ་རྟ་མོག་རོ་བྱ་བྱ་མཆོལ་བྱ་རྟིང་དཀར།
 ཅ་དར་ཁོང་གེད་པར་སོ་དང་དར་དཀར་རྟིང་ནག་མཆོལ་སྐྱར་ཆར་བབ་པ་
 བཞེན་བྱ་འགྲིམ་སྐད།

३ ཅ་ལག་ཉིད་མྱད། ཅ་དཔོན་འཕྲོ་རྒྱལ་མཆོན་ཁོང་གེད་ལྷ་མོ་
 གཡུའི་བྱར་བྱར། དཔའ་ཟླ་གནམ་མེ་བྱར་ཆོལ་དང་མཆོལ་ས་ཅན་ཞིར་རྟ་
 གཞིགས། ཅ་དར་ཁོང་དཀར་གནམ་འཕྲོང་དང་དཔལ་ནག་སོ། ཅ་རྟ་
 དང་པ་བྱར་དཔར་དང་རག་པ་ཆོག་ནག གངས་ལ་ཁོང་བ་འགྲིམ་པ་བཞེན་
 ཅ་འཕྲོ་སྐད།

ॣ གཡས་ཅུ་ཉིད་མྱད། ཅ་དཔོན་ལྷ་མོ་ལྷ་མཐར་ཉིད་དང་
 མཆོལ་སྲི་གཉེན་གཡང་འཕྲོས། དཔའ་ཟླ་པ་ཆོལ་མཆོལ་ཁོང་ཅང་ཁོང་དང་
 ལང་པ་མཆོན་ན། ཅ་རྟ་མཆོལ་བྱ་མེ་རྟ་དང་མོན་པ་གཡུ་རྟ། ཅ་རྟ་དར་
 བྱ་རྟིང་དཀར་བྱ་བྱར་གིས་པ་དང་བྱུར་ཁ་ཤོད་ཁ། སྐར་ལ་མེ་མཆེད་པ་
 རྟ་བྱར་འགྲིམ་སྐད་སྐགས་སོ།

མདོར་ན། སྐར་བཅན་སྐམ་པོའི་སྐམས་ལྷ་པོད་ཀྱི་དཔག་དབྱར་

རྒྱལ་ཕྱི་ཆེན་ལྟ་དང་། ཁོ་ཀྱུ་ལ་གོ་དེ་ཆེ་ཀྱུ་ལ་ཆུ་དེ་གཅིག་མོག་ལ་དེ་ཕྱི་
 བ་མ་ཟད། ཅུ་དང་དང་། དཔལ་དང་། ཅུ་རྩ་བཅས་ཀྱི་མདོག་དང་
 དེ་ཕྱི་བས་མོག་མ་ཞིབ་པར་གཏན་ལ་ཐབ་ཅིང་། སྐལ་ཤེར་རྩ་དཔག་རྒྱལ་
 རྩ་གས་ལྟ་ཁག་པའི་ར་བཏང་ནས་ས་སྐྱུང་ལྱེད་པ་དཔེར་ན། ད་ལྟ་བལ་ཡུལ་
 ཅུང་རྩ་ལྟ་ཞེས་མི་རིགས་གཅིག་ཡོད། དེའང་ཕྱིར་བཅོལ་སྐལ་ཤེར་བལ་
 ཡུལ་ཅུ་མོད་པའི་རྩ་དཔག་གི་རྒྱུད་པ་ཡིན་པ་གསལ་པོར་མཛོང་། རྩ་མང་
 ཞེས་པ་དེ་རྩ་དཔག་ཅིས་པའི་སྐད་རྒྱུར་ཆག་པ་ཡིན་ཞེས་ད་ལྟའང་དག་རྒྱུན་
 ཅུ་བཟད་ཕྱི་ལ་འདུག དེ་བཞིན་ད་ལྟ་མི་ཁྱོད་ལྟལ་ཅུ་གནས་པའི་སྐྱུ་ལྟ་ཞེས་
 པའི་ཐོད་རིགས་རྒྱལ་ཤར་ཕྱིར་བཅོལ་སྐལ་ཤེར་རྩ་དཔག་པའོན་པའི་རྩ་
 དཔག་ཁག་ཅིག་ས་གནས་དེར་གནས་པའི་རྒྱུད་པ་འཕེལ་བ་ཡིན་པ་དང་།
 སྐྱུ་ལྟ་ཞེས་པའི་རྩ་སྐད་དེའི་གོ་དོན་ནི་སྐྱུ་ལྟ་ཞེས་པ་དཔག་པོ་དང་། སྐྱུ་
 ཞེས་པ་རྩ་ཡི་དོན་ཡིན་པ་ཀུན་གྱིས་ཤེས་གསལ་པོ་དང་། ཐོན་ཀྱང་ལ་ལས་སྐྱུ་
 ལྟ་ཞེས་པ་དེ་ཐོད་རིགས་མིན་ཞེས་པའོན་ཅིང་། དེའི་རྩ་མཆོད་གཙོ་པོ་ནི།
 ཁོ་པ་ཆོ་འཁྱོད་ཆགས་ཐད་ལྟ་མོ་སྐྱུ་སྐྱུར་ཐོག་ཅུ་ཕྱུ་སྐྱུ་བཅུ་གས་པ་ཞིག་ལྟོན་པ་
 དང་། ཁང་པའང་ཐོད་ཁང་དང་མི་འདྲ་ཟེར། དོན་ཅུ་ལྟ་མོ་དེ་རིགས་ནི་
 ཕྱིར་བཅོལ་སྐལ་ཤེར་ཐོག་ཕྱི་ལ་ཡོད་པ་ནི། ལྟ་ས་གཙུག་ལག་ཁང་གི་མཆོད་
 ཁང་རྒྱག་མའི་ལྗོངས་རིས་ལ་གསལ་པར་བཞོན་འདུག་པ་དེ་དག་གི་ཐོག་ནས་
 ར་འཕྱོད་ལྱེད་རྒྱལ་ལ། ཁང་པ་དེ་རིགས་ད་ལྟའང་གོང་པའི་ཡུལ་ཅུ་གང་
 སར་མཛོང་རྒྱལ་པ་ཞིག་པོ་དང་།

ཡུལ་ཆེན་པོ་བརྒྱུད་ཟེར་བ་དེ་ནི་སྐལ་ཤེར་ཐོད་ཀྱི་ཅུ་ཆེན་པོ་
 བརྒྱུད་ལ་གཞིགས་ནས་རྒྱལ་ཡོད་པོ་བརྒྱུད་དཔག་ཡིད་འཛིན་གྱི་ཁྱལ་ཁག་

བཅོ་བརྒྱད་མིན་ནས་སྒྲུབ། མདོར་ན། དཔལ་ལྷན་ལ་ཅ་ཆེན་ལྷ་དང་མིང་གི་
མི་ལ་ཕྱལ་ཆེན་བཅོ་བརྒྱད་ཏུ་དབྱེ་བ་ཞིག་ཡོད་སྒྲུབ།

(༢) བོད་ཡིག་ལ་གསུམ་བཅས་དང་། བརྒྱན་བཅས་བོད་ཡིག་ཏུ་
བརྒྱན་བཅས་སྒྲུབ།

བོད་ཡིག་ག་ཏུ་མཁས་པ་གཏོད་བྱས་མིན་དང་། མིང་བཅན་གྱི་ཆོན་
ཏུ་ཡིག་ཡོད་མིན་སྒྲུབ། ད་ལྟ་མི་ནང་མཁས་པ་མང་པོས་བརྒྱལ་ཞིབ་དང་།
ཆོད་ཆོང་ཆེན་པོ་བྱེད་བཞིན་ཡོད། མིང་ན་རྒྱུན་སྒྲུབ་ཀྱི་ལྟ་ཡོད་ཆོག་ནས་
བཤད་ན། ཆོས་རྒྱལ་མིང་བཅན་སྐུ་ལོ་མཆོན་སྟེ་མཁའ་བཞིན་རྒྱལ་
ཁག་ནམས་ལ་གྲགས་ཆེ་བས། མཁའ་བཞིན་རྒྱལ་པོ་ནམས་ཀྱིས་སྒྲོན་པོ་
མངགས་ཏེ་འབྱུང་བ་དང་ཡིག་ལྷུ་ལ། བོན་ཀྱང་བོད་ལ་ཡིག་མེད་པས་
བཀའ་ལན་གནང་བ་ལས་ཐམས་གཞན་མེད་སྟེ་བས་ཉམས་དཔའ་བར་མདོན།
དེར་བརྟེན་ཆོས་རྒྱལ་མིང་བཅན་སྐུ་ལོ་མཆོན་མི་ཙ་ཏུ་འབྱུང་སྟེ་ཁ་སྟོན་སྟེ་
བོད་རྒྱལ་བརྒྱུད་ལ་གསེར་ཆུ་མེ་གང་དང་གསེར་གྱི་པ་ཁ་སྟོན་སྟེ་ཁ་སྟོན་
སྟེ་ཡོད་སྟེ་པ་ཡིད་དཔའ་འཕྲོག་པར་བྱེད་པའི་དེད་པ་ལྟ་དང་བཅས་ནས་
འཕགས་ཕྱལ་ཡིག་སྒྲུབ་པར་བཀའ་གནང་། བསྐྱེད་ཏུ་འཆོ་བ་དང་མཁ་
ནས་པམོད་དེ་མཁ་མེ་ཡི་ཡིན་ལ་ཡིག་རིགས་ལྷན་བརྒྱུད་ཀྱི་ཆ་བཞི་དང་།
པམོད་ཀྱི་རིག་པ་མེད་ཀྱི་ལ་རྒྱ་ལྟ་ལྟ་ཀ་ར་ཁ། རྟོགས་སྒྲུབ་རྒྱལ་པོ་ལྷན་སྟེ་
ཀྱི་བརྒྱན་བཅས་ཀྱི་ཆ་བཞི་ལ། རྒྱུན་རམས་གཞིགས་ཀྱི་མདོ་
རྒྱུད་ཀྱི་ཕྱ་ཆ་གཞིག་དང་བཅས་པ་བསྐྱེད་པས་ལྷན་ལ་དཔེ་བྱས་ནས་དབྱེ་
ཅན་དང་། རྒྱུ་ལ་དཔེ་བྱས་ནས་དབྱེ་མེད་ཀྱི་ཡིག་གསུགས་དང་། བོད་
གསལ་པར་བྱེད་པའི་རྒྱལ་ཉམས་སྟེ་ཁ་སྟོན་མཁའ་བཞིན་བརྒྱན་བཅས་སྟེ་

བཟུང་མཛད་ནས་ཐུལ་པོ་ལ་ཐུལ་མཛད་བྲག་ས་ཆེན། འོན་ཀྱང་པ་ལ་ད་སྐུ་ལ་
 གཞན་ཞིག་ལ་སྤྱོད་པ་ཅན་ལྟ་བུ་ཡི་ཐོད་ཀྱི་ཡོད་པ་ནི། དེ་
 ཡང་གཟུང་ཀྱང་འོན་པོ་རྒྱལ་ས་ཀྱི་པ་ལ་ད་ཐུལ་ཀྱི་ཆོག་མར་ལྷག་གཞིག་འོ་མོ་
 ལྟར་ཡི་གི་ཐུངས་ཡིག་ཅེས་པ་ཞིག་ཡོད། དེ་ནས་ཞུར་ཀྱང་གི་མར་ཆེན་
 ཏུར་མར་ཆུང་ཞེས་པའི་ཡི་གེ་རིགས་གཞིས་དང་། དེ་ལ་དཔེ་ཐུངས་འོད་
 ཡིག་ཁྲུལ་ཤར་གཞིས་ཀྱང་ཆེན། ཁྲུལ་ཅེས་པ་དེ་ད་ལྟ་རུ་ཅན་རྒྱལ་ས་ཀྱིས་
 དུ་ཆེན་ཆེར་པ་དེ་ཡི་དུ་ལ། ཤར་གི་ཤར་མ་ཞི་དུ་ཐུ་ཐོད་པ་ཆེར་པ་ཡི་དུ།
 དེ་པ་ཞིན་པ་ལ་བཟུང་པ་ཅན་མར་སྤྱོད་པའི་སྐུལ་སྐྱོལ་ཐུལ་སྤྱོད་པ་ཅན་.....
 གྱིས་ཐུག་ཡིས་ཐུག་པ་ལྟར་མ་ཞིག་པ་ཐུང་གཞན་ཞེས་དེ་པ་ཆེར་མར་འོད་ནང་
 ཏུ་གསལ་པ་དང་། འབྲས་ཐུངས་པོ་ཐུང་ནས་དོན་པའི་རྒྱ་པའི་པོ་པའི་ཆོག་
 ཁལ་གྱིས་བཞོས་པའི་ཐོན་པའི་ཡི་གེ་ཞེས་པའི་དཔེ་ཆ་པོད་གཅིག་ཡོད་པ་.....
 དེའི་ཡིག་གཞུགས་པ་བཟུག་ན་དུངས་གསལ་མར་པོ་ད་ལྟའི་པོད་ཡིག་དང་
 མཆུངས་ཤིང་། འོན་ཀྱང་རང་ཅན་རྒྱལ་ས་ཀྱིས་ཡི་གེ་དེ་པོ་དོན་མི་གསལ་
 དང་། མོ་དོན་གི་དེ་པས་ཀྱང་ཉལ་མི་ཐུབ་པའི་ཡི་གེ་ཞིག་འདུག དེ་
 པ་ཞིན་རུ་པ་ལ་ཐུང་ནས་དོན་པའི་པོན་ཆོས་དང་། པོན་གྱི་གནས་ཆོལ་ཐུལ་
 ཐུན་རི་དཔོན་པའི་དགའ་ཆག་ཆོག་པ་ཤོད་པའི་ཞུར་ཀྱང་གི་ཡི་གེ་ཆེར་པ་.....
 མོགས་ཀྱི་དུངས་གསལ་པ་པ་ཆེ་པ་ད་ལྟའི་པོད་ཡིག་དང་པོར་སྐྱུ་མ་ཐུན་.....
 ཡང་དེའི་མོ་དོན་ཉལ་མི་ཐུབ་པ་ཞིག་འདུག མོར་གསལ་གྱི་ཡིག་རིགས་དེ་
 དག་ལ་ཞིག་པར་བཟུག་ན་སྤྱོད་པ་ཅན་ལྟ་བུ་ཡི་ཐོད་ཀྱི་ཡོད་ཀྱང་ཀྱང་རམ་
 འོན་ཀྱང་ཡི་གེ་ཞིག་གནས་པོད་ལྟ་མོ། ཡིན་ནའང་ཡི་གེ་དེ་དག་ཆ་མི་ཆར་པ་
 དང་ཐུབ་གང་ལ་ཆེ་པ་ཐོད་པ། གཅིག་ཀྱང་ཐོད་པ་ཞིག་ཡིན་ལྟ་པས་ཆོས་

རྒྱལ་སྤྱིར་བཅོན་སྐུ་པོ་མ་མ་རྒྱུ་ལྟ་སྤྱི་གསལ་པོ་དེ་ལྟ་བུ་བཅུ་གྲག་ཀྱི་གར་ལ་.....
 བཏར་ནས་སྤོ་སྤོ་བྱི་ཡི་གེ་ལ་དཔེ་བལྟས་ནས་གདོད་མའི་ཡི་གེ་དེར་བཟོ་
 བཅོས་བྱས་ནས་ཆ་ཆར་བ་དང་། གཅིག་ལྟར་བྱལ་གདལ་གཏོར་སྤྱི་བའི་
 པོ་དེ་ཡིག་འདི་གཏན་ལ་ཐབ་པ་ཞིག་ཟིན་ནས་སྤྱི་ དེ་ནས་གཅིག་ལྟར་བྱི་
 པོ་དེ་ཡིག་ཅིག་གསར་བཅོས་གནང་བྱེད་འཕྲིལ་ཀྱི་ནག་རྩ་གདལ་རྩ་དེ་.....
 ལ་ཆེ་དང་། རྒྱ་གར་བྱི་སྤྱི་བ་དཔོན་གྱི་སར་དང་། བལ་ཟེ་གདལ་དགར་།
 ལ་ཆེ་ཏ་རུ། བལ་པོ་ལྷོ་ལ་མཐུ་ལ་སྤྱི་གསལ་པོ་མ་མས་མཆོག་ཏུ་མ་པོ་དེ་
 གདན་བྱངས། ལ་རྩ་བ་ཐོན་མི་སྤྱོད་དང་། དམ་གོ་། རྩ་བུ་དོ་རྩེ་
 དཔལ་སྤྱི་གསལ་བྱིས་འབྱས་པ་དེ་པོ་ཆེ་ཏོག་གི་གཟུངས། རྩ་བ་སྤོ་ལ།
 དཀོན་མཆོག་སྤོ་སྤྱི་གསལ་བཟུར་ཐོག་ཤེས་ཐོན་སྤོར་ཐག་བཟུ་པའང་བཟུར་.....
 བར་གསལ། གཙོ་བོ་ལྟགས་རྩེ་ཆེན་པོའི་མདོ་རྒྱུད་ཉི་ཤུ་ཆ་གཅིག་བཟུར་བ་
 ཉི། ༡ ཟ་མ་ཏོག་བཀོད་པ། ༢ ལྟག་སྤོར་སྤོར་སྤོར་གི་གཟུངས། ༣
 བཟུ་སྤོར་པོའི་མདོ། ༤ ལལ་བཅུ་གཅིག་པའི་མདོ། ༥ བཅུ་གཅིག་ལལ་
 བྱི་གཟུངས། ༦ དོན་ཡོད་ལགས་པ། ༧ དོན་ལགས་ཐུ་མ། ༨ བཟུ་
 མཆོག་ ༩ དབང་བཟུར་འཁོར་ལོ། ༡༠ ཆེ་ཆེ་སྤྱི་གསལ་བྱི་རྒྱུད། ༡༡
 ཡིད་བཞིན་ནོར་བུའི་གཟུངས། ༡༢ ཉིད་རྩེ་ཆེན་པོ་མི་གཤོར་པ། ༡༣
 པོ་དེ་ཟེར་ནས་བཀོད། ༡༤ བཟུ་ཅོད་པའི་བྱི་རྒྱུད། ༡༥ ཡི་གེ་བྲག་
 པའི་མདོ། ༡༦ དམ་ཆོས་པད་དགར། ༡༧ སུ་རྩེ་རི་ཀའི་མདོ། ༡༨
 རྒྱ་བྱུང་སྤྱོད་གསལ་པའི་མདོ། ༡༩ ལྷ་བ་བ་རོལ་པའི་མདོ། ༢༠ མཆོན་
 བཟུ་ཆ་བཟུད་པ། ༢༡ མཆོན་རབ་ཡོངས་སུ་བཟུན་པའི་མདོ་ཉི་ཉེར་
 གཅིག་དང་། དེ་བཞིན་གཉན་པོ་གསང་བ་ཅོན་ཏ་མ་ཉིད་གཟུངས་དང་།

མ་མ་ཉིག པར་ཀོང་ཐུག་ཕྱེ་ལ་སོགས་པ་པོད་ཡིག་ཏུ་བརྒྱུར་པ་པོ།

མདོར་ན། སློབ་དཔོན་ཨ་བུའི་བྱ་སོགས་པོད་ཀྱི་མཁས་པ་རྣམས་ཀྱི་
གར་ཏུ་ཚོན། རིག་གནས་མཐའ་དག་ལེགས་པར་བྱུང་ས། པོད་ཡིག་གསར་
བཙུག་མཛད།) བརྟན་བཙས་ཏུ་མ་པོད་ཏུ་བརྒྱུར་པར་བརྟན་མཛན་ཏུ་བརྟན་
ཏེ་ཕོད་ཐུག་བཟང་པོ་ཞེས་གསེལ། པོད་ཁ་པ་ཅན་གྱི་མི་རྣམས་ལ།
སྟོན་ཚོན་མི་བཀའ་དྲིན་ལྷག་པར་ཆེ་ཟེར་བ་ལྟར་དོ།

(༢) བྱིན་པ་ཡིག་གསར་བཟོ་དང་། ལེགས་ཤིང་ཁྱུང་དོར་གྱི་ཆ་དང་
གཞི་གཏན་ལ་ཕབ་བའི་སྒྲིང་།

དེ་ཡང་ཆོས་རྒྱལ་སྤོང་བཅན་སྐམ་པོས་རང་ཉིད་ཀྱི་དབང་བརྒྱུར་སྟེ་.....
བརྟན་གཏོར་པའི་དོན་ཏུ་བྱིན་པ་ཡིག་ཆེན་པོ་བྱས་དང་། ལྷ་ཆོས་དགེ་བ་
བརྟ། མི་ཆོས་གཙང་མ་བརྟ་བྱས་ལ་སོགས་སྒྲུང་དོར་གྱི་ཆ་དང་རྣམས་གཏན་
ལ་ཕབ། ཆོས་འབྱུང་མཁས་པའི་དགའ་སྟོན་ལས། “བྱིན་པ་ཡིག་བྱས་
ནི། བྱི་ཆེ་འབུམ་བཞེར་གྱི་བྱིན་པ། འབུམ་གསེར་ཐོག་ག་པ་ཅན་གྱི་
བྱིན་པ། རྒྱལ་ཁབ་སྤོང་ལྱངས་ཀྱི་བྱིན་པ། མདོ་ལོན་ལྷ་བཅད་ཀྱི་བྱིན་པ།
དབང་ཆེན་བཅད་ཀྱི་བྱིན་པ། ཁབ་སོ་ནད་པའི་བྱིན་པ་ཉེ་བྱས་གོ། ” དེ་
བཞིན་ལེགས་ཤིང་ཁྱུང་དོར་གྱི་ཆ་དང་གཞི་ལྷ་ཆོས་དགེ་བ་བརྟ་དང་། མི་ཆོས་
གཙང་མ་བརྟ་བྱས་གཏན་ལ་ཕབ། ལྷ་ཆོས་དགེ་བ་བརྟ་ནི། སྟོན་གཙང་
པ་དང་། མཁྱིན་ལེན་པ། མི་ཆངས་སྟོང་། ངག་འབྲལ། ཆོག་རྒྱབ།
རྒྱན། ས་མ། བརྟ་ལེམས། གཞོད་ལེམས། སྟོན་ལྷ་བཅས་མི་བྱེད་པ་
དེར་ཟེར། མི་ཆོས་གཙང་མ་བརྟ་བྱས་སྟོར་བཤད་སྟོང་ཆེས་མང་ཡང་།
པོད་ཀྱི་དེབ་མེར་དཀྱིད་ཀྱི་རྒྱལ་མའི་སྒྲུང་བྱངས་ལས། དཀོན་ཅག་ལ་གྱུས་

ས་དང་། དཔ་ཚོས་བསྐྱབ་པ། ས་མ་ལ་བཀྱར་བ། སྔ་ཉན་ཅན་གྱི་
 རྩ་བཀྱར་བ། རིགས་མཚེ་དང་གན་ལ་ཕྱ་རྩད། བའ་ལ་བཞེས་ལ་གཞུང་།
 བྱལ་མི་ལ་སན་འདོགས་པ། ཡིད་དྲང་བ། མིག་ལ་རབས་ལ་ལྟ་བ། ཟས་
 རྣམ་ལ་རྒྱུད་ཤེས་པ། ཁྱི་ཅན་ལ་སན་ལན། རྩེ་ཕྱང་ལ་གཤོ་རྒྱུ་མེད་པ།
 རྩི་རྩོམས་ཤིང་ཕྱ་དོག་མེད་པ། ལུད་མེད་ཀྱི་ཁ་ལ་མི་ཉན་པ། རག་འཇམ་
 ཞིང་རྩེ་མཁས་པ། མེག་པ་ཆེ་ཞིང་ཁོག་ཡངས་པ་རྟེ། མི་ཚོས་གཙང་མ་
 བཅུ་རྩ་གཤོ།

(༥) རྩེ་བཟང་ཤིང་ཆེ་མཚེ་ཡི་བཟུང་དང་། བཟང་བཟང་ཡི་བཟུང་ཤིང་
 རྩེ་གཉན་ཤིང་མ་ཡི་རྩོང་།

(ཆེས་ཕྱལ་ཕྱོད་བཅན་གྱི་མ་པོ་དཔྱད་པོ་བཅོ་བརྒྱད་ལ་མེད་པ་ཤི་ཏུས་...
 བོད་ནི་གཅིག་གྱུར་དང་། དཔག་ཏུགས་ཆེ་བ། རྩེ་ལོར་མོར་ཕྱོད་ཅན་
 པ་ཞིག་ཏུ་གྱུར་ཐེན་པ་རེད། སྐབས་དེར་མང་ཁྲོལ་གྱི་ཤེས་རིག་དང་ཞིང་།
 རྩོམས་འབྱོར་མང་པ་མང་ལྟན་པའི་རྩལ་ཁལ་གཅིག་རེད་ལ། མང་མས་ཚུང་
 ཤི་མཚན་ཉན་ནི་འཇམ་མིང་གི་རྩོགས་བཞིར་གྱུན་ལ་བྲགས་ཆེ་པས། བོད་
 ཤིང་ན (634) མོར་ཕྱོད་བཅན་གྱི་མ་པོ་པོ་ཉ་མང་གསལ་ཏེ་མང་ཁྲོལ་ལ་.....
 འཆམས་འདྲི་བྱ་བར་བཀྱར་། འདི་ནི་རྩེ་ཤིང་གི་རིགས་དྲུག་དཔོན་གྱི་
 འཕེལ་བ་རྩོགས་པ་ཞིག་ཡིན་པས་རང་ཅག་ནམས་ཀྱིས་དྲན་གསོ་བྱེད་པོས་པ་
 ཞིག་རེད།

མང་མས་ཚུང་གིས་གྱུར་ལམ་མེད་ཕྱོད་རྩེ་ལྟེ་ཡིས་གཙུག་བྱེད་ཕྱས་པའི་.....
 འཆམས་འདྲི་ཆེ་གས་པ་བཀྱར་རྟེ་འཕྲིན་ཡིག་དྲུག་ཕྱིས་མཁུའི་ན་པོ་བོད་རྩེ་.....
 བོར་ས། ཕྱོད་བཅན་གྱི་མ་པོ་པོ་ཉ་མང་གསལ་ཏེ་མ་པོ་པོ་ཉ་མང་གསལ་ཏེ་མ་པོ་པོ་ཉ་མང་གསལ་ཏེ་

གྱི་བསྐྱུ་བ་དང་ཞི་ལེན་མཛད་པ་ཅེས་མ་ཐད་སྐྱུར་ཡང་སྔ་མར་གསུང་ཏེ་གོང་
 རྒྱུ་བར་བཏང་། འོན་ཀྱང་ཐང་པོད་གཉིས་སྒྲིག་ཐད་ཕན་ཚུན་མཐུན་
 མིན་ལ་བརྟེན་དཔག་འབྲུགས་ལངས། མཐར་ཐུལ་པོའི་བཀའ་བཞིན་སྐྱོན་
 བོ་མཁར་གྱིས་གསེར་གྱི་དྲོད་ཅེ་བཏུན་དང་། གསེར་སྡེ་ཕྱི་གང་། ཇི་པོ་
 ཆེ་པེ་ཐུབ་པེ་ཐུབ་ལ་བརྒྱ་ར་གཉི་ཐུབ་པེ་གཅིག་མཁས་ཇི་པོ་ཆེན་དེས་.....
 རྒྱུ་མར་ཏུ་འབྱེད། ཏེ་པ་བཟུ་ཁྱིད་ནས་མེ་སྡེལ་(636)པོའི་ཆུ་བཞི་
 པའི་ཆེས་བཟུད་སྐར་མ་ཐུལ་དང་འཛུམས་པར་ཐུན་ག་ཏུ་ཆས་སོ། སྔ་
 འདིར་ཐང་གི་ཐུལ་ས་ཐུར་ཞན་ཏུ་འབྱེད། འདི་ནི་ད་ལྟ་གི་ཞན་ཞེས་པའི་
 སྐར་ཁྱིར་དེ་རེད། ཐུལ་འདི་ནི་ཡངས་གིར་ཐུ་ཆེ་པའི་མི་ཁྱིམ་འཁུལ་ཆེ་ཅེས་
 ཡོད་པའི་སྐར་ཁྱིར་ཞིག་རེད་ལ། དེ་མི་དཔུས་ན་མཛེས་གིར་ལྟ་ན་ཐུག་པ་
 དང་། སྐྱུགས་བཞིར་ཐུལ་སྔོ་ཆེན་པོ་བཞི་ཡོད་པ། མཛོར་པ་ཅེས་གྱིས་
 དངངས་འཛིགས་དང་དགའ་བ་ཅིག་ཅར་ཏུ་འཆར་བའི་སྔ་བྱང་ཞིག་གནས་
 སོ། དེ་དང་ཏུས་མཚུངས་ཐུག་པ་ཆོས་གྱི་ཐུལ་པོའི་སྐྱོན་པོ་ཏེ་པ་བཟུ་དང་།
 ཏེ་ག་གཟིག་ནོར་གྱི་ཐུལ་པོའི་སྐྱོན་པོ་ཏེ་པ་བཟུ། གེ་སར་དཔག་གི་ཐུལ་པོའི་
 སྐྱོན་པོ་ཏེ་པ་བཟུ། ལྟ་ཏེ་ཏོར་གྱི་ཐུལ་པོའི་སྐྱོན་པོ་ཏེ་པ་བཟུ་བཅས་ཐུར་
 ཞན་ཏུ་འབྱེད། ཐུག་པ་བ་ནམས་གར་སྔོ་ན་བཞག གེ་སར་བ་ནམས་སྔོ་སྔོ་
 ན་བཞག ཏེ་ག་གཟིག་བ་ནམས་ཐུབ་སྔོར་བཞག ཏོར་ནམས་ཐུར་སྔོར་
 བཞག པོད་སྐྱོན་ནམས་ཐུར་གར་མཛུམས་ཐུ་བཞག་གོ། དེ་ནས་ཐུལ་ཁག་
 གཞན་གྱི་སྐྱོན་པོ་ནམས་གྱིས་ཁྱེན་སུལ་ཏེ་ཐུལ་པོ་ཐང་ཐས་ཚུང་དང་.....
 མཛེས་འཕྲད་ལུས་སོ། པོད་སྐྱོན་ནམས་ཏིན་ཞག་བཏུན་བཟུགས་རྗེས་ཐུལ་
 པོ་འཁོར་དང་བཅས་པས་མཛེས་འཕྲད་གནང་། ཐུ་ཐུར་བ་ཞིག་གིས་སྔོ་

བ་མཛད། རྒྱུ་པོ་མགར་གྱིས་བྱ་རྒྱུ་ལ་གསེར་གྱི་དོར་ཅེ་བའུན་དང་།
 རིན་པོ་ཆེ་པུ་རུ་འེ་ཁབ་ལ་པ་རྒྱ་ར་གའི་ཁ་བརྒྱལ་བ་དེ་རྒྱལ་པོའི་རྒྱར་རུ་ཐུལ་
 བས། རྒྱུ་པོ་མགར་ན་རེ། ཁབ་ལ་དེ་ལ་མེན་ཏན་རུ་མ་ཐུན་ཞིང་།
 འཛམ་གུ་འི་རྒྱར་ན་ཁབ་ལ་དེ་ལ་རིན་མང་དུ་བྱུང་བས་མི་ཆོད། འདི་རྒྱལ་པོ་
 ཉིད་ལ་འུལ་ལོ། ཁྱིད་ཀྱི་རྩ་གཅིག་མཛད་སྒྲུ་མ་དེ་བདག་མཛོ་པོད་ཀྱི་རྒྱུ་
 པོ་ན་མས་ལ་གནར་བར་བྱ་ཟེར། འོན་ཀྱང་རྒྱལ་པོས་རྩ་གཅིག་པོད་ལ་ཉིད་
 བར་མི་འདོད། རྒྱལ་ཁབ་ཆེ་བ་གཞན་ཞིག་ལ་ཉིད་བའི་ལྷན་བྱས་ཀྱང་ཁབ་
 ཆོས་ལ་དགའ་བས་རྒྱ་གར་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་པོར་ཉིད་ཟེར། ལྷན་ནོར་ལོངས་
 རྒྱུད་ལ་དགའ་བས་རྩ་གཅིག་ཞིག་ནོར་གྱི་རྒྱལ་པོར་ཉིད་ཟེར། སྐྱུ་ར་ནམས་ལ་
 དགའ་བས་ཐེ་མར་དཔལ་གྱི་རྒྱལ་པོར་ཉིད་ཟེར། ལོར་མོས་རྩ་ཉིད་ཀྱི་
 རྒྱལ་སྐྱུ་གཞུགས་མཛོས་པ་མོས་པས་གཞུགས་མཛོས་ཡིད་པོར་འདོད་དེ་.....
 ཉིད་ལ་འགྲོ་འདོད་བྱས། དེར་བརྟེན་རྒྱལ་པོ་ལས་སྐྱུ་ནམས་ཞལ་མི་
 བརྒྱན་བར་གནས་ལོ། ལས་པོད་རྒྱུ་མགར་ཉིད་པཅན་མོགས་ཀྱིས་འཛིན་
 མོག་ཀྱིས་ནམས་རིམ་བཞིན་མར་མས་ཚུར་ལ་ཐུལ། ལམས་ཉིས་ཁྱུར་དོར་
 ཀྱི་རྒྱ་མཛན་མར་རུ་གསོལ། མཐར་ཁྱིད་ཐབས་དཔེན་པོའི་གནས་ཀྱི་རྒྱར་
 ཉི་རྒྱལ་པོའི་ཞལ་ནས་རྒྱས་བར། མཐར་བཞིན་རྒྱལ་ཁབ་གི་གཉེ་འོན་མས་
 ལ་ཉི་མོར་ཁྱིད་པས་རྒྱུ་པོ་རིག་པ་གར་རྩ་བ་གཅིག་ལ་ཉིད། ཁྱིད་ནམས་
 རིག་པ་འཁྱལ་ཟེར་རོ། དེ་ནས་མཐར་བཞིན་རྒྱལ་ཁབ་གི་རྒྱུ་པོ་ནམས་
 རིག་པ་འཁྱལ། པཅན་པོའི་སྒྲ་གསུ་མིག་གྱུ་ཅན་ལ་དར་སྒྲུ་རྒྱ་བ་དང་།
 བྱ་མ་བརྒྱ་རུ་བརྒྱ། ལིང་རྒྱུ་པོ་ཆ་ཆེ། ཉིན་དེའི་གཞི་རིམ་བྱས་གཞུགས་
 རེ་མ་བ་པས་པ་མཉེས་མིག་པ་དང་། ཆར་བན་དེ་བའུངས་ཀྱང་མ་བཞི

བ་མོག་མ་འབྲུག་པར་དགའ་བའི་རིག་པ་ཐང་པོ་འབྲུག་འཁྱུག་པས། སེམས་
 རིག་པོན་ཉན་མཆོངས་ཆེ་མེད་པའི་པོད་ཀྱི་མོན་པོ་ཐག་རྩོད་འཆན་གྱིས་.....
 མར་མ་གཏོར་པས་བྱ་མ་བྱ་མེས། སྤར་ཆུར་འཆུར་པས་མ་ཆེ་མེས། ལྷག་
 རྒྱལ་གྱི་ག་ཐག་པོ་མོར་ཆུང་པས་ནས་ག་ཏུར་ཏུ་རེ་ཆོ་ལ་འཁྲིས་ཏེ་ཟར་.....
 འཁྱུག་པས་མོས་མེན་པ། འགས་པ་ན་ཐས་ཐལ་འཕོ་ནས་རིམ་འཛིན་ཆུར་
 བ་རེ་བྱས་པས་ཆུལ། མར་རྩོད་ཆུར་ཏུ་རེར་འཆུར་འཁྲོར་བྱས་པས་མ་འཛི་
 བར་འཁྱུར་མེན། རེ་འཛིན་མ་ཐས་ནས་པ་ན་ཆོག་པས་ལ་འཁྲིན་ནས་ཆུལ་
 ཁག་གཞན་གྱི་མོན་པོ་ན་ཐས་པས་ནས་པར་ཆུལ་ཐཐར་ཆུལ་པོས་རྩོད་གཏིག་.....
 ཀོར་ཆོ་པོད་ལ་གནར་ཆུའི་ཞལ་གྱིས་འཁྲིས། མོན་པོ་ཐག་རྩོད་འཆན་ཆོ་
 བ་འཁྱུར་པའི་ཆུ་ཐང་ཏེ་མོན་མི་མཐ་རྩོད་པ་དང་། འཁྲི་མི་ཏུ་གོར་རྩོན་
 བཞིས་གྱིས་རམ་བཏེགས་བྱས་ནས་འདི་མཐར་ཅིས་ཐུག་པོ།

ཞེ་མ་རོ་མཆར་ཆེ།

རྩོད་གཏིག་ཀོར་ཆོ་ཁྱེད།

བདག་གི་མིག་ལ་གསོན།

བཟ་མིས་ཉལས་ཆུ་དགའ།

པོད་ཀྱི་ཆུལ་ཁམས་ན།

རིན་ཆེན་རྩ་ཐས་ཆུལ།

ཆུལ་པོར་པོ་ཐང་ན།

མི་ཆེ་རྩ་ཐིས་ཐཐར།

མོར་འཆན་ཐུག་པོ་དེ།

རིགས་གཞུགས་དཔལ་གྱིས་འཁྲིད།

མཚོང་ན་མེས་མ་ཡིད་འཕྲོག
 ལྷགས་རྩེ་ཆེན་པོ་ལགས།
 ལྷལ་མིད་ཚོས་བཞིན་བསྐྱེད་ས།
 འབངས་ན་མས་བཀའ་ལ་ཉན།
 ལྷལ་མོན་འཁོར་འབངས་ན་མས།
 དགའ་སྤྱོད་སྤྱོད་ཅེ་ལོན།
 ཚོས་ཀྱི་ཉི་མ་ཤར།
 དབལ་གྱི་སྤྱོད་མེ་བཏེག
 རི་ལ་ཤིང་རྩ་ཚང་།
 ས་གཞི་ཡངས་པ་ལ།
 འབྲུ་རྩ་ལྷ་ཡི་ཚོགས།
 སོ་མཚམས་མེད་པར་སྤྱོད།
 གསེར་དུལ་ཐངས་ལྷགས་ཚོགས།
 རིན་ཆེན་རྒྱ་མ་ཡོད།
 གནག་ཉ་ལྷག་གསུམ་རྒྱས།
 དགའ་སྤྱོད་དེ་ལྷར་ཡོད།
 ཞེ་མ་རོ་མཚར་ཆེ།
 ལྷ་གཅིག་གོར་རོ་གཞོན།

དེས་ན་རྒྱ་བཟའ་གོར་རོ་ལྷགས་ན་པོད་ལྷལ་འདི་ལྷན་རྒྱ་འཕགས་པ་
 ཞིག་འདུག་ལྷམ་ནས་པོད་ལ་ལྷན་རྒྱའི་ཞལ་བཞེས་སོ། པོད་ལྷགས་སྐྱེད་
 མའི (641) གཟའ་སྐར་འབྱེད་འཕྲོད་མཚམས་རྒྱ་དགེ་བའི་ཉིན་པོད་ཐོན་.....

རྒྱལ་མཁའ་ཅན་གྱི་ཡུལ་དུ་ཆིབས་ཁ་བརྒྱུད། བའ་མས་ཚུང་གི་ཆ་མོ་ལྷན་
 བེད་ཀོང་རྫོག་དཔྱད་ལ་བརྒྱུག་ལ་སོན་པ། ལྷ་བཙ་མི་རོམས་བཞིན་
 བཟང་མཚན་གྱུར་མ། ལྷ་མདོག་སྡེ་ལ་དཔའ་མདངས་རབ་རྒྱས་པ། མཚན་
 དང་དཔེ་བྱད་ཀྱིས་བརྒྱན་པ། ཞལ་ན་ཉ་རི་ཅན་དན་གྱི་དྲི་མོ་བ། རིག་པའི་
 བརྟན་བཙས་ལ་མངའ་བརྟེན་པ། མཛེངས་མའི་ཡོན་ཏན་བརྒྱད་དང་ལྷན་
 པ་ཞིག་ཡོད་ཅིང་། དེ་ཡི་གཡོག་མོ་མཛེས་མ་གཞོན་ཅུ་མ་བརྒྱུག་འཁྲིད།
 དར་གོས་གྱི་ན་བཟང་ལྷུ་བས། རིན་ཆེན་རྣ་ཚོགས་ཀྱིས་མཛེས་པའི་རྒྱན་
 གས། བཟུངས་སྐལ་དུ་བན་བདེའི་འབྲུང་གནས་རྫོ་བོ་ཤྲུ་ལྷ་ཞེ་དང་།
 གསེར་གཡུ་བཙེགས་པའི་ཡིག་ཚང་ཆེ་མོ། གཙུག་ལག་གི་ཡི་གེ་ལྷན་བརྒྱ་
 རྒྱུ་ལྟ། རྒྱ་ཡི་གཡེ་གཙུག་ལག་ལྷན་བརྒྱ། བརྫོ་ཡི་རིག་བྱེད་པ་རྒྱུ་ལྟ་
 བཙ་པ། བརྟག་བཟུང་བརྒྱད། དཔྱད་ལྷ་རྒྱུང་རྒྱུག རྒྱུང་ལྷེ་བཞི་སྟགས་
 རྒྱན་དཔྱད་མཐའ་ཡས་པ། གསེར་རྣ་གཡུ་ཡི་གཡེ་ཅན། ཡེགས་ཉེས་
 ལྷན་པའི་ལས་གྱི་མེ་ལོང་། རྒྱན་གོས་རྒྱུང་ལག་ཉི་ལྷ། གོས་དར་བཟོག་
 ལེང་གི་བྱ་བརྒྱད་མ་སྟགས་ཆིས་ལས་འདས་པ། གཡོས་རྣ་གྲངས་མེད་
 སྟགས་སྐལ་རྫོངས་མཐའ་ཡས་པ་གནང་། བསྐྱེ་མི་བོད་ལྷོན་རྟ་པ་བརྒྱ་
 དང་། རྒྱལ་མི་མང་མས་ཚུང་གི་སྤྱན་མཆེད་ཅང་ཤུ་མང་དང་། ལའི་རྟ་མོ་
 ཚུང་སྟགས་རྟ་པ་བརྒྱ། རྒྱ་བཟང་ཀོང་རྫོ་དེལ་དཀར་མོ་ཞིག་ལ་བཅིབས་ཏེ་
 དར་རྒྱལ་མང་པོ་རྗེས་སྤྲིད། རྫོ་བོ་ཤྲུ་ལྷ་ཞེ་མིང་རྟར་གདན་འདེན།
 དེ་བཞིན་བཟུངས་སྐལ་དངོས་པོ་རྒྱལ་ཤེལ་དང་། རེ་མོང་ལ་བཀལ་ནས་རྟ་
 པ་རྒྱ་བརྒྱགས་ཏེ་བོད་ལ་ཆས་སོ། ལམ་བར་སྤང་བར་བདེ་ལ་དར་དཀར་གྱི་
 ལྱར་སྤྱབ་པ་དང་བཟོག་གི་འཛལ་བཏིངས། རིན་པོ་ཆེའི་ཁྲི་བཤམས། དེར་

གོ་བ་ན་ག་ཚུར་བརྒྱ་ཡི་བསྟ་མ་ཡོད།
 རྩ་མ་རྩ་མཐོང་གན་ཁར་མེམས་པའི་རུས།
 ལུ་གན་རྩ་མཐོ་བརྒྱ་ཡི་བསྟ་མ་ཡོད།
 རྩ་མ་ཡོ་བརྒྱལ་ཁར་ལ་མེམས་པའི་རུས།
 བྱིར་རྩ་འཁོར་ཡོ་བརྒྱ་ཡི་བསྟ་མ་ཡོད།
 རྩ་མ་གཤོང་ཅེ་ལུར་ལ་མེམས་པའི་རུས།
 དམན་ཚུར་ལུ་མོ་བརྒྱ་ཡི་བསྟ་མ་ཡོད།
 རི་ལུར་མཁར་ར་གཤོང་ལ་མེམས་པའི་རུས།
 རྩ་གན་གཞོན་པ་བརྒྱ་ཡི་བསྟ་མ་ཡོད།
 བོ་རུ་ལ་ཡི་མཁུན་རུ་མེམས་པའི་རུས།
 བར་ཆེན་ཆོན་པོ་བརྒྱ་ཡི་བསྟ་མ་ཡོད།

མེར་བ་ལྟར་རོ།

དེ་བཞིན་རུབ་ཚུགས་པལ་པོའི་རྒྱལ་ཁབ་དེའང་རུས་རལས་ལྟ་པའི་.....
 མོག་མར་བགས་བཞོད་ཚུད་འཛིན་གྱི་ཆོགས་ལྟ་བཞིམས་མིན་རུས་.....
 དཔལ་འཕྱར་དང་། རིག་གནས་མོག་དང་ལུས་ལྷན་ལྷན་ཆོགས་ཤིང་།
 རྩག་པར་རུ་བཟོ་རྩལ་དང་མཆིས་རིག་ལག་ཆལ་མད་འཇམ་མྱིང་ཡོངས་ལ་.....
 བྱད་གསལ་ལྷན་པ་ཞིག་དེ། (པལ་པོའི་རྒྱལ་པོ་གཤམ་ལུ་ལྷན་ལྷན་ཆོས་པོད་
 རྩགས་རྩག (630) ཡོར་རྒྱལ་མྱིད་འཛིན་པ་ནས་བཟུང་རང་འབྱུང་གིས་.....
 མཐོ་མོད་ལ་མོ་ཉ་མངགས་ཏེ་མཆོང་མཁུན་གྱི་འབྲེལ་བ་བཟུགས་པ་མ་ཟད།
 མཆིས་ལྟ་བུ་རིགས་ལག་ཆལ་པ་རུ་མ་བཏང་། བྱིར་ལྟག་ཡོར (635)
 དམར་པོའི་རི་ཡི་ལྷེར་རུ་མཁར་གྱི་མར་གཞི་བཏིང་། རུས་དེར་ཆོས་རྒྱལ་

འཁོར་བཞི་མེད་ཀྱང་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་རྒྱུད།

དམ་ཚཱ་མེད་ཀྱང་རྒྱལ་པོའི་བཀའ་ཁྲིམས་གནས།

དགེ་འདུན་མེད་ཀྱང་རྒྱལ་པོ་རྒྱལ་པ་ཡིན།

ཞེས་གསུངས། ཡང་པལ་རྗེའི་ཞལ་ནས།

སྟོན་ཆེ་བྱ་མོས་ས་ཡུལ་བརྒྱུད་བ་མེད།

དེ་ལྟར་བྱ་མོ་ཁྱོད་ཀྱང་པོད་ཡུལ་སོར།

བཀའ་བཏགས་ཚཱ་བྱགས་བཟར་པོ་དར་བར་གྱིས།

རྗེ་ཡི་སྤྱོ་མཁར་པོ་བྱང་བཅན་པོ་འཚོས།

ཚཱ་བཞེདས་དཀོན་ཚཱ་གསུམ་གྱི་རྟེན་ཡང་རྒྱགས།

ཁྱད་པར་འཇགས་པའི་རྟེན་ཡང་བཞེདས་སྤྱ་གསོལ།

གཙུག་ལག་རྒྱལ་པོའི་སྤྱོ་གསུམས་དམ་པ་བཞེདས།

སངས་རྒྱལ་བཏུན་པ་རྒྱལ་པར་མཛད་པ་ཡི།

དགེ་འདུན་སྟོན་པའི་བཏུན་པ་དར་བར་མཛད།

ཅས་སོགས་པོད་གྱི་རྗེ་འབངས་ཡུལ་གྱི་ལ་བསྐྱགས་པ་དང་། ཁྱི་བཅུན་
འབྲལ་པོད་ཡུལ་ཏུ་འགྲོ་དཀོས་པའི་བསྐྱབ་བྱ་ལེགས་པར་གནང་ངོ་། དེ་ནས་
རྩ་གཅིག་ཁྱི་བཅུན་གྱིས་ཡབ་རྒྱལ་པོའི་བཀའ་བཞིན་པོད་ལ་འགྲོ་པའི་བྲམས་
མཛད། རྩ་གཅིག་ཁྱི་བཅུན་ཞེས་བྱ་བ་ནི་དཀྱུང་པོ་བཅུ་དྲུག་ལ་བསྐྱེབས་
པ། སྤྱོ་བྱད་རྩ་བས་ཚཱ་མི་ཤེས་པ། བཙན་དང་དཔེ་བྱད་བཅུན་
པ། སྤྱོ་མདོག་དཀར་ལ་དམར་མདངས་ཆགས་པ། ཞལ་ནས་སྤྱུལ་དམར་
པའི་དྲི་བྱ་བ་ཞིག་ཡོད་ཅིང་། དེ་ཡི་རྒྱངས་སྐལ་ཏུ་མི་སྤྱོད་དོ་རྗེ་དང་།
བྱམས་པ་ཚཱ་གྱི་འཁོར་པོ། ཅན་དན་གྱི་སྤྱོ་རང་བྱུང་སྤྱོལ་མ། བོར་བྱ་རྩ་

དེ་ལ། ཉམ་གཤེད་ལ། བེུཅུའི་ཉམ་གཤེད་སྐྱེས་ཀྱི་པོ་ཆེའི་པར་མཛོད་
 བཅུན་གྱིས་ཐོག་དངས་མཛོད་ལུའི་ཡོ་བྱད་ནམས་གནང་། མི་རྒྱུད་དྲི་རྩེ་
 དང་། བྱམས་པ་ཆོས་ཀྱི་འཁོར་ལོ་སྒྲུང་པོ་ཆེའི་ཐོག་ཏུ་གདན་དྲངས། པར་
 ལྷན་ལ་མ་ཉམ་གཅིག་གི་བཅུན་གྱི་ཐུག་ཏུ་བཞུགས་ནས་དེུ་ལ་བཅིབས།
 རིག་པོ་ཆེ་སྒྲུང་ཆེན་བཅུན་གྱི་ཐུག་པ་ཁལ་བཅས་ཁ་བའི་རྒྱུད་ཀྱི་ཐོག་ལ་སྟུ་
 ཆས་སོ། བོད་སྐྱོན་ནམས་ཀྱིས་ཆིབས་སྟེ་འདྲོན། བལ་པོའི་སྐྱོན་འབངས་
 ཉམ་པ་བཟུ་ལིས་ཉམ་གཅིག་གི་བཅུན་མར་ལུལ་གྱི་པར་ཏུ་ཐེབས་སྟེ་ལ་ཁུས་
 ཤིང་། (དེ་ནས་བལ་བཟང་འཁོར་དང་བཅས་མར་ལུལ་ཏུ་ཐེབས་རྩེས་མི་
 རྒྱུད་དྲི་རྩེ་སྐྱེས་ཀྱི་ཉམ་གཤེད་མཛོད་ཏུ་བཅུན་ཏུ་བཀལ། ཉམ་གཅིག་གི་
 བཅུན་དེུ་དགར་མོ་ཞིག་ལ་བཅིབས། རྒྱུད་སྐལ་རིག་པོ་ཆེ་ཉམ་པ་བཟུ་ལ་
 བཀལ་ནས་བོད་སྐྱོགས་སྟུ་བཞུད། བོད་ས་ཐག་(639)མོར་ཉམ་པར་
 འཁོར། རྒྱུད་ཀྱི་པོར་ལ་ཀྱི་སྐྱོན་འབངས་ནམས་ནས་བསྟུ་བ་གཟབ་སྟུས་
 གནང་། ཀོར་རྩོ་འཁོར་དང་བཅས་པ་དམར་པོའི་རི་ལ་སྟུན་དྲངས། དེ་
 ནས་དམར་པོའི་རི་ལི་མོ་སྒྲུང་གི་དུས་ན་ཆོས་ཀྱི་ལ་རྒྱུད་པཅོན་སྐམ་པོ་
 དང་། ཉམ་གཅིག་གི་བཅུན་ཞལ་མཛལ། རྒྱལ་པོས་བཀོད་པས་རྒྱུད་པར་
 འཕགས་པའི་བསྟུ་བ་དང་། དམར་སྐྱོན་རྒྱ་ཆེ་གཟབ་སྟུས་མཛོད་དེ་ཉམ་
 གཅིག་གི་བཅུན་རིག་པོ་ཆེའི་ཁྱིལ་དྲ་བར་བསྟུར། རྩེ་འབངས་ནམས་དགལ་
 ཆེད་དཔལ་ལ་ཁོ་ལ་བཞིན་གནས་སོ།
 དེ་ནས་རྒྱ་བཟང་ཀོར་རྩོ་དང་། བལ་བཟང་གི་བཅུན་ནམ་གཅིག་
 བོད་ལ་ཐེབས་རྩེས་དམར་པོའི་རི་ལི་རྩེར་གི་མོ་སྒྲུང་རྒྱ་རྒྱུད་བཏང་། དམར་
 པོའི་རི་ལི་སྐྱོགས་སྟུ་ཉམ་པ་རིའི་འཁོར་བ་གསུམ་ཏུ་བསྒྲོར་བའི་ནང་ཏུ་

57

བ་ཞིག་ཡིན་པས། མོར་ཐང་གུམ་བརྒྱའི་གཤམ་ཆེས་བཞིངས་ནས་ཁྱེད་ཞེས།
 ཆེས། ས་དབྱུང་ལེགས་པར་བརྟམ། ལྷ་སའི་ཡུལ་འདི་ནི་ཤར་ན་མཚོ་དཀྱིལ་
 བཅུགས་པ་འདྲ་བ། ལྷོ་ན་རིན་པོ་ཆེའི་མཚོ་དཀྱིལ་འདྲ་བ། ལུབ་ན་
 མཚུའི་ཉིང་ན་རྒྱུང་མོར་བཞག་པ་འདྲ་བ། ལུང་ན་བསྐྱེད་ཁ་ཆེ་བ་འདྲ་བ་ཉི།
 རྒྱུང་པར་འཕགས་པའི་གནས་རི་བཞི། དེ་བཞིན་ཉང་ཐག་འཕག་དཀར་གྱི་
 རི་ལ་གརྟམས། བལ་མོར་གི་རི་ལ་ཉ། བཞོངས་མཁར་གྱི་བྱག་ལ་བསྐྱེ།
 གིབ་གྱི་འབྲགས་ཅམ་ལ་རྒྱུང་། མོར་བཅན་གྱི་རི་ལ་བུམ་པ། ཡུག་པའི་རི་
 ལ་དཔལ་བེལ། འཕག་དཀར་གྱི་རི་ལ་རྒྱལ་མཚན། ཐང་ཐུའི་བྱག་ལ་འཁོར་
 སེ་ཉི་བཞིས་རྟམས་བརྒྱུར་ཆང་། ལྷགས་ཁ་རི་དང་། ལུག་པ་གདོང་། ར་
 ཁ་བྱག རོ་མོ་ཐེ་རྣམས་ལ་གཤེར་དེལ་ཐངས་ལྷགས་གྱི་གཉིར་ཁ། ཤར་
 གྱི་ལྷག་དགའ་གདོང་འག་མ། ལྷོའི་གཡུ་འབྲུག་གཅང་ཆབ། ལུབ་གྱི་ཐ་
 ཉི་ལུ་གདོང་། ལུང་གི་ཅམ་སྐལ་པ་ཐོང་ཁ། བཞོང་ན་གནམ་ལ་འཁོར་སེ་
 ཆེ་བས་བརྒྱུ། ས་ལ་བསྐྱེད་འདབ་བརྒྱུ། བར་ལ་བཟ་ཤིས་རྟམས་བརྒྱུ།
 ཁྱེད་གི་ལྷ་བཞི། རིན་ཆེན་རྣ་བཞི་ཡོད་པས་གཅུག་ལག་ཁང་ཆེན་པའི་
 ཡོན་ཏན་ཐུབ་ཀྱིས་ཆོགས་པ་ཐུན་གཞུངས། འོན་ཀྱང་ས་དབྱུང་མི་ལེགས་
 པ་ཡོད་པས་ས་དབྱུང་དན་པ་རྣམས་གཞོན་པར་བྱེད་པའི་ཐངས་ཀྱི་ཐོན་ཏུ་.....
 བཟའ་འདུལ་ཡང་འདུལ་གྱི་གཅུག་ལག་ཁང་རྣམས་བཞིངས་དཔོན་ཞེས་ཞེས་.....
 བཀའ་རྒྱལ། དེར་བརྟེན་གཡོན་ཅ་ཁྱེད་འབྲུག་དང་། གཡས་ཅ་གཅང་
 འགམ། དཔུས་ཅ་བཀའ་ཆོལ། ཅ་ལག་གྲུམ་པ་རྒྱུར་གི་ལྷ་ཁང་ཉི། བཟའ་
 འདུལ་གྱི་གཅུག་ལག་ཁང་བཞི། ཀོང་པོ་ལུ་རྒྱུང་དང་། ལྷོ་བྱག་མཁོ་
 བཟེང་། ལུམས་ཐིན་དཔེ་རྒྱས། ལུང་པ་རྒྱལ་ཆེ་ཉི། ཡང་འདུལ་གྱི་

གཙུག་ལག་ཁང་བཞི། ཁམས་སྒྲིང་ཐང་སྒྲིལ་མ་དང་། སྤྱོད་སྒྲིལ། ཆལ་
འཛམ་གྲུ་རབ་སྒྲིལ་མ། ཆངས་པ་རྒྱུད་གཞོན་ཏེ་ཅ་གཞོན་ཀྱི་གཙུག་ལག་
ཁང་བཞི་བཅས་གཙུག་ལག་ཁང་བཅུ་གཉིས་བཞེངས་སོ།

དེ་རྗེས་རྒྱ་བཟའི་བཀའ་བཀོད་བཞིན་འོ་ཐང་གི་མཚོ་བསྐབས། དེ་ཡི་
ཉིང་རུ་སོ་ལག་དང་། ཐང་ཡེལ། རྟོ། ས་བཟང་དང་ཁྱེ་མ་རྣམས་འཛམ་
པར་བཅིང་པའི་ཉིང་རུ། ཆོས་རྒྱལ་དབྱུང་ལོ་ཉེར་ལྔ་པ་ལྷགས་ཐང་(641)
མོར་ར་ས་འཕྲུལ་ཐང་གཙུག་ལག་ཁང་གི་ཐང་བཅིང་ནས་བཅིགས། དེ་
ནས་ལྷ་གཅིག་གི་བཅུན་གྱིས་བལ་ཡུལ་ནས་བཟོ་བོ་མཁས་པ་རུ་མ་བོས་ནས་
གཙུག་ལག་ཁང་གི་ཉིང་ཁང་བཞེངས་པ་དང་རུས་མཚུངས་རྒྱ་བཟའ་ཀོར་.....
རོས་ཡུང་རྒྱ་ཡི་ཡུལ་ནས་བཟོ་བོ་མཁས་པ་རུ་མ་བཀུག་ནས་རྒྱ་ལག་ར་མོ་ཆེད་
ལྷ་ཁང་བཞེངས། ཀོར་རོ་གཉིས་ཀྱི་ཐུགས་ཀྱི་རྟེན་རྣམས་ཡུང་ལྷ་ཁང་འདི་
གཉིས་ཀྱི་ནང་རུ་བཞུགས་སོ་གསོལ།

མདོར་ན། རྒྱ་བཟའ་ཀོར་རོ་དང་བལ་བཟའ་ཁྱི་བཅུན་གཉིས་ཆོས་
རྒྱལ་སྒྲིང་བཅན་སྐམ་པོའི་བཅུན་མོར་ཐུན་དྲངས་རྗེས་རྒྱལ་པོའི་མོ་བང་.....
དང་། གཙུག་ལག་ཁང་རུ་མ་བཞེངས། སངས་རྒྱས་ཀྱི་བཟུན་པ་ཀོར་རུ་
སྒྲེལ། རྒྱལ་ཁག་གཉིས་ཀྱི་རྟོན་མོན་གྱི་ལག་ཆལ་རྣམས་པོར་རུ་སྒྲེལ་བས་ཁ་
པ་ཅན་གྱི་ཡུལ་དེའི་དཔལ་འཕྱོར་དང་། རིག་གནས། རིག་ཆལ་སོགས་
དཔྱིད་ཀྱི་དཔལ་ལོན་བཞད་པ་ལྷར་ཀོར་རུ་འཕེལ། ལྷག་པར་རུ་རྒྱ་བཟའ་
ཀོར་རོ་དེ་ནི་རིག་པའི་བཟུན་བཅོས་ལ་མངའ་བཞེས་པ་ཞིག་ཡིན་པས། རྒྱ་
ཡི་གསོ་བ་རིག་པ་དང་། ཆོས། བརྗོད་རིག་ཆོས་རིག་ལོ་རྒྱས། བཟོ་
རིགས་ལག་ཆལ་སོགས་པོར་ལ་བྱལ་སྒྲེལ་བཅུང་བས་པོར་གྱི་ཆལ་ཀྱིན་དང་།

དཔལ་འབྱོར། རིག་གནས་མཐོན་མོང་འཕེལ་བྱས་ཆེན་འགྲོ་ཐུབ་པ་ལྟར་
 ཞིང་། དེར་བརྟེན་པོད་ཀྱི་རྩོན་ལྷན་ལམས་པ་ན་ལས་ཀྱིས་བཅ་ལས་པའི་
 དེའི་ཐེངས་ཁག་ནང་ཟུ་བཟའ་ཀོང་རྩོམ་མཛད་རྩིས་ལ་བརྟེན་བཞགས་ཚད་.....
 མཛད་གནང་བ་མ་ཟད། ད་པར་དམངས་ཁྲིད་རྒྱུ་བཟའ་ཀོང་རྩོམ་
 མཛད་ཚུལ་གྱི་སྒྲུང་མང་པོ་ཞིག་ཀྱང་དར་ཡོད། ཀོང་རྩོམ་དེ་ཉིད་པོད་ལ་
 དགའ་འོན་ལྷག་པར་ཆེ་བས་པོད་མི་ན་ལས་ཀྱིས་མཚན་རྒྱུ་བཟའ་མ་ཆེ་ཟུ་བཟའ་
 འཕ་མཚོ་ཡི་པར་ཞེས་གསེས་པོ།

ཡང་ཆོས་རྒྱལ་སྤྱོད་བཅན་སྐུ་པོ་པོ་བཅུན་མོའི་སྒྲིང་། དེའི་ཐེངས་དང་
 ཡིག་ཚང་འགའ་ཞིག་རྩ་ཟུ་བཟའ་དང་བལ་བཟའ་གཉིས་ལ་སྐྱེས་པ་ལྟར་.....
 བར། ཅ་ཡོང་བཟའ་དང་། ཞང་ལྷུང་བཟའ་། མོང་བཟའ་ཁྲི་ལྷན་ན་ལས་
 ཁབ་རྩ་བཞེས་ཐེར་འཁོད། རྟོན་རྩ་འདི་ལྟར་མ་ཡིན་ཞུས། གང་ལགས་
 བོན། ཡང་ཆོས་རྒྱལ་སྤྱོད་བཅན་སྐུ་པོ་དང་ཡུམ་མོང་བཟའ་ཁྲི་ལྷན་གྱི་
 སྐུ་ལྟར་རི་ལྟར་བཅན་ནི་པོད་ལ་ཁྲི་(638)མོང་སྤྱོད་འཁྱུངས། པོད་
 ལྷགས་ཁྲི་(650)མོང་མི་འཇིགས་གཤེར་གྱི་ཁྲི་ལ་མངའ་གསོལ། པོད་
 མིང་པོས་(655)མོང་དཀོངས་པ་ལྟ་རན་ལས་འདས་ཤིང་། ལྷ་གཅིག་ཁྲི་
 བཅུན་ནི་ལ་ལག་(639)མོང་བཅུན་མོང་སྤྱན་བྱངས་པ་དང་། ཟུ་བཟའ་
 ཀོང་རྩོམ་མཚོ་ཡི་པར་ནི་ལྷགས་སྤྱོད་(641)མོང་བཅུན་མོང་མངའ་གསོལ་.....
 པ་དེ་ནི་ཀུན་གསལ་རེད། མོང་གསལ་འདི་དག་གི་མོག་ནས་ཀོང་རྩོམ་གཉིས་
 བཅུན་པོའི་བཅུན་མོང་སྤྱན་མ་བྱངས་མོང་ནས་མོང་བཟའ་ཁྲི་ལྷན་དང་། ཅ་
 ཡོང་བཟའ་། ཞང་ལྷུང་བཟའ་བཅས་ཁབ་རྩ་བཞེས་ཐེན་པ་ཅེས་པ་ཟད།
 ལྷ་སྐུ་ལྟར་རི་ལྟར་བཅན་ཡང་འཁྱུངས་ཐེན་པ་གསལ་པོར་རྟོགས་ཐུབ།

[illegible]

བཅིགས་སོ།

(༦) ཆོས་རྒྱལ་སྤྱི་བཅན་ལྷན་པོའི་རྒྱལ་པོ་ཆེན་གྱི་མཆོད་རྟེན་སྤྱི་སྤྱོད་།

ཆོས་རྒྱལ་སྤྱི་བཅན་ལྷན་པོ་གི་བྱུང་ཁུངས་གསལ་པོའི་ཆབ་སྲིད་ལམ་སྲོལ་
ཅན་གྱིས་དང་། སྤུལ་བྱུང་གི་མི་རིགས་དཔལ་པོ་གིས་ དྲག་ཆལ་འགྲན་
མེད་གྱི་དམག་ཆལ་ལམས་ཅན་གྱིས་བཅས་རེད། ཁོང་གིས་ཡབ་རྒྱལ་པོའི་
བྱ་གཞག་རྒྱུད་འཛིན་གནང་སྟེ་མཐའ་བཞིའི་རྒྱལ་ཁབ་ཁྲུམ་པ་དང་ཞང་ཁྱེད་
སྤྱོད་དཔལ་ཁྲུལ་འཁུལ་ཏེ་པོད་གཅིག་རྒྱུར་གྱི་རྒྱལ་པོ་ཆེན་བྱ་གཞག་ལེགས་.....
འབྲུབ་གནང་བ་ཅན་མ་ཐད་དམག་དོན་ལམ་ལུགས་གསར་ཁྲུལ་པོ་བཅུགས་པ་.....
དང་། ཆབ་སྲིད་ཐད་གྱི་དམངས་གསར་པ་མང་ཅན་ལག་ལེན་བརྟུན་པ།
དཔལ་འཛུལ་ལམ་ལུགས་ཐད་ལའང་བརྒྱུར་བཅོས་གནང་བར་བརྟེན་པོད་གྱི་
ཆབ་སྲིད་དང་། དཔལ་འཛུལ་། རིག་གནས་སྤྱོད་གར་ཅིའི་ཐད་དབྱར་
མཆོ་རྒྱལ་པ་རྟུར་ཉིན་བཞིན་གོང་ཁྲུལ་འཕེལ་ཞིང་། ཡངས་ཤིང་རྒྱ་ཆེའི་ཆ་
ཐར་གི་ཉིང་ཁྲུལ་གནག་རྒྱལ་སྤྱོད་དང་། ར་ལུག་སྤྱོད་གར་སར་ཁེངས་ཤིང་།
མཛོལ་ཤིང་རྟུན་སྤྱོད་པའི་ཞིང་སྤྱོད་ལ་རྒྱལ་ཁྲུལ་གསེར་གྱི་སྟེ་མའི་དཔལ་.....
རྒྱལ་པོ་ལང་པོད་ཁྲུལ་། མི་རིགས་དག་གི་དྲིད་དཔལ་ལ་ཅི་དགར་རོལ་
བཞིན་གནས་སོ། དེ་མཆོངས་ལག་ཤེས་བཟོ་ལས་ཐད་མི་རིགས་གྱི་བྱུང་
ཆོས་ལྟར་པའི་འཁལ་འཐག་དང་། མཛོལ་རིག་རྒྱུར་བརྟོགས། གཤམས་
བརྟོགས། གསེར་ཆག་དབྱལ་ཆག་རྒྱལ་ཆག་ཤོག་ཁྲུལ་བཟོ་བ་སྤྱོད་གྱི་
ལག་ཆལ་གོང་འཕེལ་ཆེས་ཆེར་འགྲོ་བྱུང་བ་བྱུང་བ་རེད། ཆོང་ལས་ཐད་
ཐར་ཁྲོའི་དང་། ལྷག་གཟིག་རྒྱ་གར། བལ་པོ་སྤྱོད་མཐའ་བཞིའི་རྒྱལ་
ཁབ་ཁྲུལ་ལ་ཆོང་འཕེལ་བཅུགས་རྒྱལ་པོ་ཐོད་གྱི་ཆོང་ལས་གོང་འཕེལ་བྱགས་.....

ཆེན་འཕྲོ་བྱུང་པ་བྱུང་ཞིང་།

དཔལ་འཕྲོར་གྱི་རྒྱ་འཕེལ་པ་དང་རྒྱ་མཚུངས་པོར་གྱི་རིག་གནས་...
ཐད་ལ་འདར་ཆར་བྱུང་མཚུངས་པའི་འཕེལ་རྒྱས་ཁྱེན། རྒྱ་དེར་ཕོ་རྒྱས་དང་།
ཆོས་རིག་སྤྱད་པར། ལུས་ཅལ། ལམ་ལས་ལག་ཅལ། བརྒྱུས་རིག་
མཛེས་རིག་སྤྱན་ཅིས། ཆོས་ལུགས་སོགས་འཕེལ་རྒྱས་ལུགས་ཆེན་བྱུང་
པར་བརྟེན་པོད་རྒྱུར་རབ་བྱུང་འཕྲོ་བའི་པོད་གྱི་གནས་རབས་རིག་གནས་གོང་
རྒྱ་སྤེལ་པར་ཆར་གཞི་སྤྱད་བརྟེན་ཞིག་བཅིང་བ་ཡིད།

དེ་མཚུངས་ཆོས་རྒྱལ་སྤྱིར་བཏན་གྲམ་པོས་རྒྱ་པོད་མི་རིགས་དཔར་.....
མཛེས་མཚུན་གྱི་འབྲེལ་པ་འཕྲུགས་པར་བྱས་ཆེས་ཆུབས་པོ་ཆེ་ཞིག་བཞག་.....
གནང་བ་དང་། ཁོང་གིས་མིད་དཔར་བཟུང་ཆེས་ཕོ་ཉ་མངགས་ཏེ་ཐང་
ཁྲའི་ལ་མཛེས་བཅེའི་འཆམས་འདྲི་གནང་ཞིང་། ལྷག་པར་རྒྱ་རྒྱ་བཟུང་
གོང་རྒྱ་མཚོ་མི་བསྐྱེད་དེ་རང་ཉིད་ཀྱི་བཅུན་མོར་སྤྱན་དྲངས། ཐང་ཁྲའི་མི་
ཆོན་ཐོན་གྱི་རིག་གནས་ཀྱི་ཉིང་ཁུན་མས་སྤངས་ཏེ་པོད་ལ་བྱུང་གདལ་.....
བཅང་། པོད་ཀྱི་མི་དཔངས་ནས་རྒྱའི་མི་དཔངས་ལ་སྒྲོབ་སྒྲོར་བྱིད་དགས་
པའི་འཕོད་སྤེལ་གནང་། སྤྱད་པ་གི་སྤྱད་པར་པོ་དྲང་ལན་ལ་རྒྱའི་རིག་
གནས་སྤྱད་པར་བཅང་བ་ཅམ་མ་ཐད། བཅན་པོ་རང་ཉིད་ཀྱིས་བྱུང་རྒྱ་
རིགས་ཀྱི་རིག་གནས་སྤྱད་སྤྱད་ལགས་པར་མཛེད། ཐང་ཁྲའི་གི་ཆབ་སྤྱིད་
དང་། དཔལ་འཕྲོར། དཔལ་འཕྲོར་སོགས་ཀྱི་ལམ་ལུགས་མིག་དཔར་
འཛིན་ཏེ་པོད་ཀྱི་ལམ་ལུགས་ཁག་བཟུར་བཅོས་ལུགས་ཆེན་གནང་བ་ཡིད།
པོད་སྤེལ་(648)མོར་ཐང་གི་ཕོ་ཉ་མང་ཐོན་ཆལ་སོགས་རྒྱ་གར་རྒྱ་.....
འཆམས་འདྲི་བྱིད་པར་བསྐྱེད་སྤྱད་པར་ཐང་གི་ཕོ་ཉ་མང་པོ་ཐང་ད་

[illegible]

[illegible]

65

འདུག་པས་ཀྱི་པོད་མཁས་པ་ན་མས་ཀྱིས་ཞིབ་པར་བརྟག་དགོས་པ་འདུག་ལོ་།
 ལྷན། མགར་སྤོང་བཅན་ནི་པོད་ལ་བཀའ་དྲིན་ལྷག་པར་ཆེ་པའི་ཞིང་གི་
 གཉིས་ལྷན་གྱི་པོད་སློན་ཞིག་རེད། ཁོང་གིས་ཆོས་རྒྱལ་སྤོང་བཅན་ཞལ་
 བཞུགས་པའི་སྐབས་སུ་བཅན་པོར་རམ་འདེགས་བྱས་ཏེ་སྤྱི་ནང་གི་ཟིང་ཆ་།
 རྒྱུ་འཇགས་བཏང་བ་དང་། ཆབ་སྲིད་དང་། དམག་དོན་ལམ་ལུགས་
 གསར་རྒྱ་བཙུགས། མཐའ་བཞིའི་རྒྱལ་ཁབ་ནས་བཅན་པོ་སྤྱན་དྲངས་ཏེ་
 གཉིན་གྲིག་གི་འབྲེལ་བ་བཙུགས་པ་སོགས་བྱས་རྗེས་མང་ཙམ་བཞག་པོ་རྒྱས་
 མཁས་ཅན་སྤྱན་ལྷན་ལན་གྱིས་བཙུགས་པའི་གྲུང་གོའི་པོ་རྒྱས་ཆེ་མོ་ཞེས་པའི་
 དེ་མཆོར་ནང་ “མགར་སྤོང་བཅན་གྱི་བྱས་རྗེས་ཆེ་མོས་ནི་ས་ཞིང་ཁག་དཔྱེ་།
 བ་དང་། མཐོ་པོད་ཀྱི་བཀའ་བཀོད་རྒྱུ་དང་འཛིན་གྱི་ལམ་ལུགས་བཙུགས་པ་”
 དེ་རེད་གསུངས་པ་ནི་དོན་དངོས་དང་མཚུངས་པ་ཞིག་རེད་ལྷན། མགར་
 སྤོང་བཅན་གྱིས་ཐང་ཁའི་ལ་མིག་དཔེ་བཙུགས་ཏེ་ས་ཞིང་ཁག་དཔྱེ་བ་དང་།
 དེ་སྤྱོད་ས་ཞིང་མེད་པའི་འབངས་ན་མས་ལའང་ས་ཞིང་སྤྱད་ནས་ཞིང་འཕྲོག་
 གི་ལས་ཀ་བྱེད་བཙུག་པ་ཅམ་མ་ཟད། རྒྱལ་ཁབ་ལ་ཁྲལ་བསྐྱལ་བཙུག་པར་
 བརྟེན་ཏུས་དེ་ནས་བཟུང་དཔའ་བསྐྱར་པས་བཟུ་གཞིག་གཏོང་བྱས་ནི་ཡན་།
 གཤིག་ཏུང་པས་ཁག་ཅམ་མ་ཡིན་པར་འབངས་མི་དང་འཕྲོག་པ་ཁག་གཅིག་
 གྲུང་བྱང་བ་རེད། སྤྱི་ཅང་ས་ཁུལ་ནས་ཐོན་པའི་མཐོ་པོད་ཀྱི་ཡིག་རྒྱུང་
 འགའ་ཞིག་གི་ནང་ཏུའང་སྐབས་དེར་ཞིང་ཁ་རིགས་སྤྱུང་དཔྱེ་བ་དང་། མི་
 གྲངས་མང་ཏུང་ལ་གཞིགས་ཏེ་ཞིང་ཁ་སྤོང་པ། དཔའ་བྱགས་ཡོད་པ་
 ཆོས་གྲུང་ཞིང་ཁའམ་ས་སྤོང་ཉམ་བཟུང་བྱེད་མི་ཆོག་པ་སོགས་ཀྱི་གཏན་།
 འཕེབས་གསལ་པོ་བྱས་ཡོད་པ་རེད། དེའི་ཐོག་ནས་ཏུས་དེར་པོད་ཀྱི་སྤྱི་

ཆོགས་ཐན་གཤིག་ལས་ལྷགས་ནས་བཀས་བཞོད་ཆུད་འཛིན་ཆུ་ཆོགས་ཆུ་.....
 ཆུགས་ཆུ་འཁེལ་ཆུས་འགྲོ་བའི་ར་འཕྲོད་གསལ་པོ་བྱུང་བ་རེད། གྲུ་བས་
 དེར་ཡན་རི། (མིན་ཅང་ས་ཆུལ་ཆུ་ཡན་རི་ཟེར་བའི་ས་གནས་) དང་། ཆིུ་
 ཆེ་(དེར་གྲུ་བས་མིན་ཅང་གི་སྤྱ་བྱེད་) ཆུུ་ཟེ་(དེར་གྲུ་བས་མིན་ཅང་གི་ཆུུ་
 ཟེ་) ཆུུ་ཡན་(དེར་གྲུ་བས་མིན་ཅང་གི་རྩ་བའི་བུ་བུ་ཟེར་བ་) བཅས་ཞིང་ཆེན་པོ་.....
 བཞིན་མས་ཐང་གི་དམག་མིས་དཔང་བྱ་འདུག། བྱ་བྱ་ན་མས་བྱར་ཆུ་ཡི་
 རོག་ཏུ་ཤོར་བ་པོད་ཐོན་མགར་རྩྱུང་བཅན་ཆུས་ཐོས་རྗེས་དྲག་ཅལ་ཐུན་པའི་
 དམག་འདུམ་ཆོ་ཁྲིད་ནས་པོད་ཆུ་ཕག་(663) ཤོར་བྱ་བྱར་དམག་དངས།
 དེའི་ཆེ་བྱ་བྱའི་དཔོན་པོ་རྩ་གུ་བ་པོད་ཆུ་ཆུགས་ཆུ་པོས། རང་ཕྱལ་ཆུ་
 བྱར་གཏམ་ན་མས་པོད་དམག་ལ་བཤད། པོད་དང་བྱ་བྱ་དམག་འཐབ་པས་
 ཏུ་པ་ཆུགས་ཆུ་བྱའི་ཕྱལ་ཆོ་ཆེན་པོ་བཅུ་ཅམ་པོད་ཆུ་ཆུ་པོ་གུ་བཟུགས། བྱ་
 བྱས་ཐང་ཤོར་མར་ཆུ་བས་བཅོལ་ཡང་རྒྱགས་མ་གནད་པར་མཐར་བྱ་བྱ་.....
 ཤོངས་ཆུ་པམ། བྱ་བྱའི་ཆུལ་པོ་བྱ་བྱན་རྩ་ཉེ་པོ་དང་། བཅུན་མོ་ཐམ་ཐུ་
 འཁོར་དང་བཅས་པ་རང་ཕྱལ་བཟུར་ཉེ་ལན་ཡུ་ཆུགས་ཆུ་པོས། བྱ་བྱའི་
 ཆུལ་པོ་འདིར་མཐན་པོད་དམག་འགྲོག་ཆེད་ཐང་ཤོར་མས་དམག་དཔོན་.....
 འཛིན་ཞེན་ཐེན་དང་། ཆུུ་བྱ་ཆེར་ཕྱན་དཔུང་དམག་དང་བཅས་ལན་
 ཡུ་བར་བཏང་། ཐང་པོད་དམག་འདུག་ཐན་བྱ་བྱར་། པོད་ཐེ་ཐུག་
 (666) ཤོར་མགར་རྩྱུང་བཅན་དམག་ས་ནས་ཆུར་པོག་སྟེ་པོད་ཐེ་པོས་.....
 (667) ཤོར་ཆུག་ཤེགས། ཡང་བཤད་ཆུལ་གཞན་ཞིག་ལ་མགར་རྩྱུང་
 བཅན་བྱ་བྱའི་ཕྱལ་ཏུ་དམག་ཏུ་བཟུང་དེ་པོད་ཤིང་ཐུང་(665) ཤོར་.....
 དམག་ཐོག་ཏུ་ཤོངས་ཟེར། པོད་ཐོན་མགར་རྩྱུང་བཅན་ཆུ་གཤེགས་རྗེས་ཆུ་

68

ནམས་འཕྲུག་ བཅོམ་ན། སྐུ་མཁུ་དེར་ཆུང་ན་མཁུ་ལ་ཆུ་ཆེན་པོ་ལྟར་
རྒྱུ་།

དེ་ནས་མར་སྤྱོད་མར་བཅན་དཔྱད་པོ་ཉེར་བརྟན་ལ་མོན་ཉེ་པོར་མ་.....
ཕྱིས་(679)མོར་གཅོད་གི་པར་སྐྱར་སྐྱར་ལ་དཔྱོད་པ་ལྟར་ན་ལས་.....
འདས། བར་སྤྱོད་ཕྱོད་ཕྱོད་བཅན་གྱི་གཤོན་ཏུ་བཅེགས་སོ།

ཡལ་རྗེ་མར་སྤྱོད་མར་བཅན་དཔྱད། ཡལ་འཕྲོ་བཟའ་ཁྲ་པོ་ཁྲི་མ་མོར་
གི་ཡས་འདུས་སྤྱོད་མར་པོ་རྗེ་རྒྱུར་ན་མ་འཕྲུལ་གྱི་རྒྱལ་པོ་ཡལ་འདས་ནས་.....
ཞག་འགའ་ཞིག་མོར་བ་དར་འཕྲུངས། ཡལ་དེ་བ་མེར་འགའ་ཞིག་ཏུ་མར་
སྤྱོད་མར་བཅན་པོར་མེ་བྱི་(676)མོར་སྐྱུ་གཤེགས་ལྟར། ཏུ་མ་དེར་
འདུས་སྤྱོད་མར་པོ་རྗེ་ཡལ་གྱི་མར་ལ་ཏུ་བཞུགས་ནས་སྐྱུ་མ་བཟུངས་སྐྱུ་བས་ས་
ཕྱིས་(679)མོར་གཞི་ནས་བཅན་པོ་སྐྱུ་གཤེགས་རྩལ་ཁྲུལ་བཟུགས་ལྟས་.....
གཤིས། སྐུ་མཁུ་དེར་ཉེ་སྐྱུ་མཁུ་འདུས་སྤྱོད་མར་པོ་རྗེ་དཔྱད་པོ་གཏུམ་ལ་མེ་བས་
མེན་མེར། བཅན་པོ་དེ་ཡིས་རྒྱལ་སྤྱོད་པོ་ཉེ་ཏུ་ཅ་ལྟ་བུ་འཕྲུངས། བཅེགས་
བཟའ་བཅན་མོ་རྒྱུ་གི་ཁུ་ལ་ཏུ་བཞེས། སྐུ་མཁུ་དེར་མཁུ་དཔྱད་ཏུ་གཞན་པས་
སྐྱུར་བཞིན་མོན་ཆེན་ལྟས། བཅན་པོ་སྐྱུ་ན་རྒྱུར་བས་ནར་གི་ཏུ་བ་མཁས་
ཅད་མཁུ་དཔྱད་ཏུ་ཆེ་བས་ལྟས། རྒྱུ་ཡི་ཏུ་བ་ནམས་མཁུ་དཔྱད་ཏུ་རྒྱུར་བ་
དར། ཆ་པོས་ལྟས། མོར་ནམས་སྐྱུ་དཔྱད་པོ་གིན་ཏུ་ཆེ། འདི་འདིར་མ་རྒྱུ་
འདིར་ལ་ནམས་པོས་ལྟར་པོ་ཆེ་འདི་སྐྱུ་སྐྱུ་མེག་པ། རྒྱུ་མཁུ་གཤེགས་པས་གཤེགས་
པོ་ཆེ་མེག་གཤོན་རྒྱལ་མཚན་གྱིས་མདའ་རྩེ་ཏུ་ཁ་མས་ཏུ་ཁྲུའི་སྐྱེད་པ་གཅད།
དཔལ་རྒྱུ་དཔྱད་པོ་བཅན་གྱིས་མིག་རྒྱུར་ས་གཏུམ་ལ་མདའ་རྒྱུར་གིས་མེ་བས།
འཕྲོས་གཤེགས་རྒྱུར་གིས་ག་བའི་རྒྱུ་དཔྱད་པོ་མས་བཀའ་བ་ལྟར་ལ་བཟོར། ཅན་

[illegible]

ལྷ་ཁོར་མ་ཆེན་པོས་དཀར་ཡོལ་མི་གནང་། བོད་རང་ལ་བཟོ་ཡས་རྒྱ་ཆ་
 ཡོད་ན་བཟོ་མཁན་བཟང་བས་ཆོག་གཞུང་ས། དེ་ནས་རྒྱ་ཡོལ་ནས་དཀར་
 ཡོལ་བཟོ་མཁན་བོད་ཏུ་འོང་ས། བཟོ་བ་ན་རེ། དཀར་ཡོལ་རབ་ཤི་རྒྱ་ཆ་
 ཉི་མེད་ཆེན་འཆིང་ཏུ་དང་། འཁྱིར་ནི་འཆིང་། བ་མ་རྩོད་དཀར་ཡོང་མེད་
 བས་གན་མཆོད་ནས་རྒྱ་ཆ་ཡང་མི་ཉུང་བ་གནང་། བོད་ཏུ་བཟོས་པའི་
 དཀར་ཡོལ་གྱི་དབྱིབས་ནི། ཁ་གཡེལ་བ། སྒབ་བ། སྐར་བ་ལྷང་བ།
 མདོག་དཀར་འཇམ་མེ་དྲངས་ལུག་བ། དཀར་ཡོལ་དེའི་རིགས་ཀྱི་མིང་ལ་
 དར་ཆེ་(ཆུར་མེད་བོད་ཏུ་དར་བ་ན་དར་དང་། ཆེ་དར་དཔལ་འཕྱོར་
 འཕེལ་བ་ན་ཆེ་) ཞེས་བཏགས་། རི་མའི་ནམ་པར། རབ་ལ་བྱ་མི་ཁ་ན་
 མིང་ཏུ་འཕྱིར་བ་དང་། འཁྱིར་བ་ལ་མཆོ་ཉ། བ་མ་ལ་སྒར་རི་ལུ་བ་བཅས་
 གྱི་གཞུགས་བཞོད། དེའི་སྐར་ཞིབ་པར་རྟགས་འདྲོད་ན་རྒྱ་བོད་ཡིག་ཚར་
 མཁས་པ་དག་འབྱེད་ལ་གཟིགས་པར་མཛོད། འདུས་སྤྱོད་མང་པོ་རྗེའི་རུས་
 བ་ར་དང་། དཀར་ཡོལ་བོད་ལ་ཚོག་མར་དར་བའི་འདྲོད་རྒྱལ་དེ་རིགས་ལ་
 མཁས་དཔར་ནམས་ཀྱིས་བཟྱག་ཞིབ་ནན་ཉན་གནང་དགོས་པ་ཞིག་འདུག
 གང་ལགས་ཞེན། ར་ནི་ལོ་སྟོང་སྟག་འགའ་ཞིག་གི་སྐར་རྩལ་རྒྱ་ནག་གི་
 རྒྱ་པོ་ཀུན་གྱི་འཆོ་བའི་ནང་མེད་ཏུ་མི་ཅང་བ་ཞིག་ཡིན་ལ། རྩའི་རྒྱལ་ཁག་
 དར་ཆེར་འབྲེལ་བྱེད་སྐབས་ཀྱང་ར་དང་དཀར་ཡོལ་ནི་ཆོར་ཚོག་གཙོ་བོ་ཞིག་
 ཏུ་ལྡན། ཆོས་རྒྱལ་སྤྱོད་བཅན་སྐམ་པོའི་སྐུ་རུས་སྤྱོད་མང་བོད་དཔར་ཆབ་
 ཡིད་དང་། རིག་གནས། དཔལ་འཕྱོར་སྟགས་ཀྱི་མད་འབྲེལ་བ་ཉ་ཅང་ཆེ་
 བས་ར་དང་དཀར་ཡོལ་བོད་ལ་མི་བྱུང་བ་མི་ཁྱིད་པ་ཞིག་རེད་ལྟམ།
 བཅན་པོ་དེའི་རུས་བོད་ཀྱི་དམག་ཤུགས་ནི་ཤར་མི་ཉག་དང་།

ཉི་ཤུ་གར་དང་བལ་པོ། ལུ་བ་ཤིན་ཅང་གི་ཁིང་ཆེན་པོ་བཞི། ལྷར་རྟོང་
 བཅས་ལ་བྱུང། དེ་ན་མས་པ་སྒྲོར་བ་ལ་དཔག་ཆོད་རུ་མ་ཡོད་ལ། ཡོད་ལྟ་
 ལུ་འི་དཔལ་བ་དང་བརྒྱལ་ཡོད་པ། རྒྱུ་འི་རྒྱལ་རབས་ཉན་དང་། གཤམ།
 ཅེས་ལ་སོགས་པའི་རུས་སྤྱུང་རྒྱུར་མེད་ཅེས་བྲགས་སོ།

ཐང་ཀའོ་ཚུར་གིས་ཡོད་པ་བྱ (649) ཡོ་ནས་ཡོ་སྤྱུལ་ཚུ་སོ་བཞི་ཡིན་
 བསྐྱུངས། དཔྱུར་ཡོ་སྤྱུལ་བརྒྱུར་དུག་པ་ཚུ་བྱུག (682) ཡོར་དཔྱོད་པ་
 འདས། དོན་རུ་ཡོད་ཚུགས་སྤྱེལ (660) ཡོ་ནས་བསྐྱུར་ཐང་ཀའོ་ཚུར་བྲག་
 ཤིན་མཐོ་པའི་རྒྱུར་གཞི་སོག་སྤྱུག་པས་ཆད་ཡིན་གྱི་བྱ་བ་ཐམས་ཅད་རྒྱལ་མོ་ལྟ་
 རི་ཐག་གིས་གནང་། ལྟ་རྒྱུ་ཐག་གི་སྤྱུར་གྱི་ཤིན་མཐོ་རབས་ཡོ་སྤྱུལ་མོག་ཆད་
 ཡིན་ལ་བྱུར་རུ་འཕལ་པའི་ལུང་མེད་ཅིག་ཤིན། ཁོར་གིས་ཡིན་དཔར་བསྐྱུར་
 པའི་རུས་སྤྱུག་པས་སྤྱུ་ཡོད་ཚུ་འབྱུག (692) ཡོར་ཐང་ཀི་དཔག་དཔོན་ཆེན་པོ་
 ཐང་ཤིན་ཅེས་སྤྱི་དཔྱོད་ནས་ཁྱི་དཔག་པཏར་སྤྱི་ཡོད་དང་འཐབ། ཤིན་ཅང་
 བྱལ་གྱི་རི་ཡན་སོགས་ཁིང་ཆེན་པོ་བཞི་པར་སྐྱུངས། ལུ་ལ་དེར་སྤྱུར་དཔག་ཁྱི་
 གསུམ་སྤྱུག་ཅམ་པཏར་། དེ་པ་ཐིར་དང་ཡིག་གྱིང་འགའ་ཞིག་ནང་ལྟ་རྒྱ་
 ཐག་གྱི་དཔག་དཔྱུར་སྤྱུ་མར་བསྐྱེདས། ཅེ་སོ་བྱུར་དཔར་པོ་ཐིར་བསྐྱེདས་
 ཞེས་འཁོད་འབྱུག ཡང་སྤྱི་གས་གཞན་ཞིག་ནས་རྒྱལ་མོ་དེས་མོ་ཉ་མང་གས་
 ཉེ་ཐང་ཡོད་གྱི་མཛེས་པ་ཐུན་གྱི་འབྲེལ་བ་བསྐྱུར་གསོ་བྱས་ཉེ་སྤྱུག་དེར་.....
 འབྲེལ་བ་ལེགས་སྤྱུ་འགོ་བྱུབ་པ་བྱུར་ཁིང་།

ཡོན་ལྷར་སྤྱུག་པས་དེར་པག་གྱི་བྱ་ན་མས་སྤྱུ་དཔར་ཤིན་རུ་ཆེ་པས་.....
 འཕངས་ན་མས་སྤྱུག་ རྒྱལ་པོ་སྤྱུ་དཔར་བྱུར་། རྒྱུས་རྒྱལ་པོ་ནང་སོན་པའི་
 རུས་སྤྱུ་པག་གྱི་བྱ་ན་མས་དཔག་མོག་རུ་ཡོད་པ་ལ་རྒྱལ་པོ་པ་དཔག་ཁྱི་དེར་.....

ནས་ཆེན་པས། ལུ་པོ་མི་ཆེན་ཆུལ་པོ་འདི་དཔག་དང་འཇམ་རྟེ་ཐམ་པས་རང་
 སྒྲིག་ཆེ་པས། ལུ་པོ་བཅན་པོ་དང་ཁོང་རང་གི་ཆ་པོ་ཐང་པོ་རྟེ་དཔག་དང་
 བཅས་ཐང་གི་ཆུལ་མོ་ཁྱ་རྟེ་ཐན་ལ་ཐམོ་བཅགས། ཆུལ་མོས་ཁོ་པོ་ཆོར་ཆོར་
 པོ་ཆེན་ནས་ཐོན་པོར་བསྐྱོད། དེ་བཞིན་ཐམས་པའི་ཆུལ་ཐན་འགར་ཞིག་
 ཞིག་རོ་ཐོག་ཏུ་བས་འདུས་སྐྱོང་ཐང་པོ་རྟེ་དཔག་འཁྱིད་ནས་ཐིང་ཆ་ཞིང་.....
 འཇགས་གཏོང་བར་བསྐྱོད། ཐམས་པོད་ཤིང་འབྲུག་(704) ཐོང་མི་ཉག་
 གི་ཆུལ་ཏུ་སྒྲིག་གིགས། ཐང་པོ་ཐང་ཐོང་ཐང་བཅན་ཆུ་གཤོན་ན་བཅིགས་
 སྒྲིག་།

བཞུད་པ། ཁྱི་རྟེ་གཙུག་བཅན་(ཐམ་ཐམ་ཆོས) བྱི་ཏུ་པ་པུ་
 བྱིས་ཤིང་ཤིང་རྟེ་ཐོང་ཏུ་གདན་བྱངས་པའི་སྐྱོང་།

ཆུང་ན་ཡལ་འདུས་སྐྱོང་ཐང་པོ་རྟེ་དང་། ཐམས་པོས་བཅན་ཐོ་
 རྟེ་གཤིལ་ཐམ་ཁྱི་རྟེ་གཙུག་བཅན་པོད་ཆུ་འབྲུག་(692) ཐོང་པོ་ཐང་ཐོན་.....
 ཐམས་ཏུ་སྒྲིག་འབྲུངས། ཞལ་ལ་ཐམ་ཆོས་ཐང་ཞིང་གན་ཉམས་ཆེ་པས་
 ཐམོན་ཏུ་ཐམ་ཐམ་ཆོས་ཡང་གཤགས། དེ་མི་ཐོན་པོ་ཐམ་ཆུས་ཐམས་ཐོང་
 བཅན་དང་། ཐམས་པོ་ཆུལ་གཞིགས་ཏུ་ཉིང་། འཕྲོ་ཆུ་བཟང་པོར་ཐ་
 གཙུག་ཆུས་ཆུས། འཇར་མོ་ཁྱི་བཅོན་ཁལ་ཏུ་བཞེས་པས་ཐམས་ཏུ་མི་ཏུ་འདྲ་
 བ་ཐོན་གཞིངས་ཐམོ་པ། དཔལ་པའི་དབྱེས་ཆེ་པ་ཤིན་ཏུ་ཐམས་པ་ཞིག་སྒྲི་
 བཅས་པས་ཞང་ཐོན་ན་ཐམས་ཆུས་ཏུ་ཐམས་འདི་མི་ཐོན་ཏུ་མི་དཔོན་པོ་ཐོན་ན་.....
 ཐོང་ཐམས་ནས་ཐམོན་ཏུ་འདྲ་འཇར་ཆ་ཏུ་ཐོན་ཞེས་གསལ་པོ།

དེ་ནས་ཏུ་ཐམས་འཇར་ཆ་ཏུ་དཔོན་སྒྲིག་ནང་ཐོན་པའི་སྐམས་དེར་བཅོན་
 ཐོ་ཐངས་པའི་སྐྱོང་ཆུས། ཡལ་ཐོན་ཐོན་གཤགས་ཁྱི་བཟང་ཡང་ཐོན་ན་

རེ། རང་ཉིད་ཀྱི་ཕུ་མོ་ལྷ་སྐྱུ་ལྱི་བཅུན་མོར་ཕུལ་ཟེར་ཡང་ཁང་ཁྱོན་
 འགའ་ཞིག་གིས་མེས་པོ་སྤྱང་བཅུན་སྐུ་མོ་པའི་ཕྱགས་སུ་བྱ་ཟེར་ནས་ཐང་གི་
 རྒྱལ་ཁར་བཅུན་མོ་སྤྱང་བར་བསྐྱོད། འོན་ཀྱང་ཀྱི་མ་ཤིང་ཀོང་རྩོ་ལྷ་སར་མ་
 འཁྱོར་གོང་གཉེན་ཀྱི་ཕུ་མོ་ལྷ་སྐྱུ་ལྱི་བཅུན་མོར་མ་ཁྲུངས་པའི་འཁོན་ཀྱིས་
 གཉེན་ཀྱི་བཟང་ཡང་ཉོན་ཀྱིས་འཆང་ཆོ་ལྷ་དཔོན་བསྐོངས་ཟེར། ལྷ་སྐྱུ་
 དེ་ཡི་བར་སྐྱ་ར་རི་ལ་བཅིགས། ཡང་ལ་ལས་ཁྱོན་པོ་འགའ་ཞིག་གིས་ལྷ་
 སྐྱུ་གདན་དྲངས་ཏེ། བཅུན་མོ་ཁྱེ་པའི་འོད་རླུ་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་ཉ་རྒྱུགས་
 པ་དེར་ལྷ་སྐྱུ་ལྱི་མ་ཀྱང་ཉ་རྒྱུགས་པས། ཉ་ས་བསྐྱར་ཏེ་འདས་ཞེས་ཀྱང་
 ཟེར་མཐར་ཀྱི་མ་ཤིང་ཀོང་རྩོ་ཡལ་རྗེའི་བཅུན་མོར་མངའ་གསོལ་ཞེས་བྲགས།
 བའོར་ན། འཆང་ཆོ་ལྷ་དཔོན་གཤེགས་རྩལ་སྒྲོར་དང་། ཀྱི་མ་ཤིང་
 ཀོང་རྩོ་ཡལ་རྗེའི་བཅུན་མོར་མངའ་གསོལ་ཕྱགས་སྒྲོར་ལ་བཤད་རྩལ་ཐང་.....
 ཅམ་ལྟར། ཡང་རྒྱ་པོད་ཀྱི་དེལ་ཟེར་འགའ་ཞིག་ཏུ་ཀྱི་མ་ཤིང་ཀོང་རྩོ་པོད་
 ལ་ཐེབས་སྐབས་ཀྱི་ཕྱེ་གཙུག་བཟན་དཔྱད་པོ་བཅུ་གཉིས་ལ་ཐེབས་མ་ཐག་པ་
 ཡིན་པར་བཞེན་ལྷ་སྐྱུ་ཡོང་མི་ཤིད་ཅེས་འཁོད། འོན་ཀྱང་ཡར་ལྟར་རྩོ་
 པའི་ཆོས་འཁྱུང་དང་། རྒྱལ་རབས་གསལ་པའི་ཐེ་ཡོང་། ཆོས་འཁྱུང་
 མཁས་པའི་དགའ་ཉོན་པོགས་དེལ་ཟེར་ཆོད་རྒྱན་ཁག་གཅིག་ནང་། བྱི་ཕྱེ་
 གཙུག་བཟན་ཐེས་ཨག་ཆོས་ཞེས་བྲགས་པ་དེ་ལྷགས་པོ་འབྲུག་(680) པོར་
 མོ་བྱང་རྒྱན་མཁར་རྒྱ་ལྟུང་ཞེས་འཁོད། དེ་རྒྱར་འདོད་པ་ཡིན་ན།
 ཀྱི་མ་ཤིང་ཀོང་རྩོ་པོད་ལ་ཐེབས་སྐབས་ཐེས་ཨག་ཆོས་དཔྱད་པོ་ལྷན་ཅུ་པོ་.....
 གཅིག་ལ་ཐེབས་ཟིན་པས་དེར་ལྷ་སྐྱུ་ཡོང་ཤིད་པ་ཞིག་རེད།

དེ་ཡང་ཀྱི་མ་ཤིང་ཀོང་རྩོ་པོད་ལ་རྒྱན་དྲངས་རྩལ་སྒྲོར་མདོ་ཅམ་བཞིན་

བ། བོད་ཀྱི་བཅན་པོ་ཁྱིའི་གཙུག་བརྟན་ཆབ་སྲིད་ཀྱི་ཁྱིའི་ལ་འཁོད་པའི་
 རུས་དེར་རྒྱལ་ཁབ་ནང་ཁུལ་རུའང་སྲིད་དབང་འཕྲོག་རེས་ཕྱིད་པ་དང་།
 ཞང་ཁྱོན་དྲུབ་ལའང་འཐབ་ཚེད་མང་ཙམ་ཕྱུང་། ལྷག་པར་རྩ་ལྷོ་
 སྐལ་འཁར་ཆ་ལྷོ་དཔོན་སྐུ་བ་མེད་ཏེ་བཙུན་མོ་ཁམ་རུ་བཞེས་པའི་ཕྱོག་.....
 མཚན་པའི་སྐལ་ལྷོ་དེར་གཞུགས་ཁྱིའི་བཟང་ཡང་ལྷོན་ཕྱིས་རང་ཉིད་ཀྱི་ཕྱོག་ལྷོ་
 སྐལ་ཀྱི་བཙུན་མོར་སྐུལ་པའི་ཐམས་ལ་བརྟན་ནས་སྲིད་དབང་ཁ་ལོ་བསྐྱུར་.....
 པའི་རེ་བ་བཅངས། འོན་ཀྱང་ཞང་ཁྱོན་འགའ་ཞིག་གིས་དེར་རོ་ལྷོ་ལ་
 མཐའ་གཅིག་རུ་ཕྱས་ཏེ། ཐེས་པོ་སྤྱོད་བཅན་སྐམ་པའི་འབྲུགས་སྤྱུ་མེར་
 བས་ཐང་ཁྱོད་ལྷོ་ཕྱགས་མང་འཁར་ཆེ་པས་ཐང་དང་གཞེན་སྐྱིག་གི་.....
 འབྲེལ་བ་བཙུགས་ནས་རང་ཉིད་ཀྱི་ཆབ་སྲིད་སྐྱབ་བརྟན་གཏོར་ཐམས་ཀྱིས།
 དེ་ནས་ཁྱོན་པོ་སྐལ་སྐྱུས་བཟང་ལྷོར་བཅན་དང་། བཞེས་ཀྱིས་གཞིག་རུ་
 ཏིང་མགས་པོ་ཉ་རྩ་པ་ཁྲུལ་ལྷོ་ལ་ཙམ་མངགས། དེ་ན་པོ་ཆེ་སྐྱ་ཆོགས་དང་
 སྐྱོམ་ཕྱོད་ཁྱིའི་ནས་ཤོར་རོ་སྐུ་བ་དངས་པར་བསྐྱོད། གཞེན་སྐྱིག་པོ་ཉ་རྩ་མས་
 རྒྱལ་ས་དྲང་ཞན་རུ་འཕྱོར་རྗེས་ཐང་ཁྱང་ཚུར་གིས་ལྷོ་ལེན་གཟམ་རྒྱས་གནང་
 བ་མ་ཟད། ཉིན་ཞིག་ཁྱིའི་ལོན་མིང་ཙེ་ཞེས་པའི་གནས་དེར་རྩ་ཆེད་སྤོ་ལོ་
 གཞིགས་ཐོར་གདན་དྲངས། གཞིགས་མོ་སྐུལ་པའི་སྐལ་སྤྱུ་པོ་ཉ་རྩ་མས་
 ཕྱིས་ར་ཆོལ་ལས་ལའང་རྩ་ཆེད་སྤོ་ལོ་ཤེས་པ་ཡོད་པས་གཞིགས་མོ་ཞིག་སྐུལ་...
 བ་འཕྱིག་གམ་བྱས། ཐང་ཁྱང་ཚུར་སྐྱགས་དབྱེས་ཤིང་ཉ་ལས་པའི་རང་གོང་
 མའི་རྩ་ཆེད་སྤོ་ལོ་པ་དང་། བོད་ཀྱི་རྩ་ཆེད་སྤོ་ལོ་བ་གཞིས་འབྲུག་བསྐྱུར་
 ཕྱིད་བཙུག་པས་གོང་མའི་རྩ་ཆེད་སྤོ་ལོ་བ་མཐ།

སྐལ་ལྷོ་དེར་ལྷོ་ལོ་པའི་ལས་སྤྱུ་རྩ་ཆེད་སྤོ་ལོ་པ་མཐས་པ་ལོའི་ལྱང་ཙེས་

(འདི་ནི་རྒྱལ་ཁྲི་ཤོར་མ་ཐར་ཤོར་ཅུང་ཞེས་པ་དེ་རེད་) ཡོད་ལྟམས་ཐར་...
 གྲུང་ཅུང་ན་རེ། བྱིད་ཀྱིས་མི་འགའ་ཞིག་འཆོལ་ཏེ་ཡོད་ཀྱི་རྩ་ཆེད་སྡོམ་པ་
 དང་འགན་བསྐྱར་བྱེད་དགོས། དེ་ནས་མིའི་ཁྱུང་ཅིས་མི་གཤི་དང་། ཡང་
 འཛན་ཅའོ། ལུ་ལུ་བཅས་བསྐྱོར་ནས་འགན་བསྐྱར་བྱས་པས་ཡོད་མི་ན་མས་
 ཐམ། མཐར་ཐན་ཅུན་མཛོལ་བཅེ་དང་མཉམ་གནས་ཀྱི་ཚོག་ནས་རྩ་ཆེད་
 སྡོམ་མི་གཤིགས་མོ་དེ་མཆུག་འཁྲིལ་བ་རེད།

ཡོད་ལྟམས་ཁྲི (710) ཡོད་ཐར་གྲུང་ཅུང་གིས་རང་ཉིད་ཀྱི་ལམས་...
 ལྷག་གཞིན་ཏུ་མ་ཁྱིམ་གྱིར་གོར་རྩོད་ཡོད་ལ་ཁྱེན། ཤོར་མས་ཞི་ཤམ་གྱི་དཔོན་
 རིགས་བརྒྱ་ཉིད་ཅམ་ཁྲིད་ནས་ཉེ་མིན་ཤན་མེར་པའི་ས་གནས་པར་གོར་རྩོད་...
 ཁྱེལ་པར་ཐེམས། ལུལ་དེར་གྲུང་ཆེན་པོ་ཏུ་མ་ལུལ་ཅིང་། ཡོད་ཀྱི་གསེར་
 ཡིག་པ་ན་མས་ལ་གཉེན་ཁྱིམ་མཛད་སྡོམ་ཉེན་འབྱེལ་མཆོན་བྱེད་ཏུ་རྩོན་མོ་ཏུ་
 ཆེ་གཐམ་རྒྱས་པམ་མས། ལུལ་པོས་གོར་རྩོད་པས་ལུ་མར་པོ་མཛད། ལུལ་
 དེའི་བཅོན་པ་ཐམས་ཅད་ཐར་ཏུ་བཅུག ཡོ་གཅིག་རིང་དུ་ལུལ་ན་མས་
 མཛད་པར་མཛད། གོར་རྩོད་པོ་ལ་ཐེམས་པར་དུན་གསེམ་མཆོན་བྱེད་ལུལ་
 དེར་ཁྱིམ་གྱིར་ཤན་ཞེས་མིང་བརྒྱུར། དེ་ནས་མོན་པོ་ཆེ་པ་གཉིས་དམག་
 དང་བཅས་པའི་ཁྱེལ་མ་བཅར་ཉེ་ཡོད་ལ་ཆེམས་ཁ་བརྒྱུར། ཁྱིམ་གྱིར་གོར་
 རྩོད་བཞི། ཤེས་རིག་ལ་མཆོག་ཏུ་མར་ལ་བ། ལུ་ལུད་ཐེགས་པ། མཛོར་
 བ་ཅམ་ཁྱིམ་ཡིད་དཔར་འཇོག་པ་ཞིག་ཡོད་ཅིང་། རྩོར་སྐལ་ཏུ་རིན་ཆེན་
 རྩོམ་གསུང་དང་། ཤོས་དར་ཁྲི་ཆོ་མར་པོ། བཛོ་རིགས་རྩོམ་གསུང་། རོལ་
 མོ་པ་མར་པོ་བཅར། ཡོད་ལ་མོ་མར་རྩོད་པས་ལས་བྱེད་པའི་ལག་རྒྱན་
 ཡང་དེ་ཡི་རུས་ལུ་དར། དེ་ནས་གོར་རྩོད་དང་ཞུམས་འཁྲིལ་ན་མས་འཁྲི་ཆུའི་

77

འཛུགས་ཀྱི་དགའ་ཚྭ་བྱ་ཉིན་དེར་རྒྱལ་པོ་གསེར་ཁྲིའི་ཉིང་ཏུ་གོང་ལ་
 དབྱུགས། གཡས་གཡེན་ན་ན་ལ་པ་རྒྱལ་མཁུ་གྱིས་བཟང་། ཉེ་སྤྱད་དགའ་
 དར་བྱེད་པའི་ཡོ་བྱད། རྒྱན་དང་། གོས། བེའོ་ག་གི་ཁྲིང་པ་རྣམས་
 འཁྲིར་འོངས། གཡོན་གཡེན་རྒྱ་ཡི་གཉེན་འཁོར་རྒྱལ་མཁུ་བཟང་། གསལ་
 རྒྱན་ཏུ་ལས་བརྒྱན་ཏེ་དབྱུགས་གཡེན་ཀྱི་དབྱུགས་ན་གདན་བྱངས། ཡང་རྗེ་
 རྒྱལ་པོ་ན་འེ།

མ་གཉིས་ལ་སྤྱོད་པའི་བྱ་གཅིག་ལ།
 རྒྱན་གསེར་རྒྱུགས་ཆར་གིས་གང་པ་འདི།
 ཏུ་ཚྱོད་ཀྱི་ཞར་པོའི་ལག་ཏུ་སྒྲོང་།
 མ་གང་ཡིན་ཡིད་ཆེས་དེ་ལ་བྱེད།

ཅེས་གསུངས། དམོན་པོར་ནས་སྤྱད་གོམ་པ་རྒྱལ་ཅམ་དེ་བཏར་བའི་
 ཏུས་དེར་ན་ན་ལ་པ་རྒྱལ་མཁུ་གྱིས་གོས་དང་། རྒྱན་དང་། བེའོ་ག་ཁྲིང་པ་
 གོས་མཁུ་བརྒྱན་ཏེ་ཚྱོར་འོངས་པའི་བརྒྱ་རི་ལྟར་བཏར་ཡང་རྒྱ་རྒྱལ་མཁུ་ཅར་.....
 ཞིན། གསེར་རྒྱུགས་རྒྱ་ལ་གཏད་ནས།

ང་ཁྱི་སྒྲོང་ལྗེ་བཅན་རྒྱ་ཆ་ཡིན།
 རྒྱ་ན་ལ་གང་གི་དོན་མི་འཆལ།

ཞེས་སྤྱད། ཞར་པོ་རྒྱ་ཡི་པར་ཏུ་སོང་ངོ་། དེར་ལུམ་གོང་རྗེ་རྒྱུགས་གིན་
 ཏུ་དབྱེས་ནས་འདི་སྒྲོང་ཐེང་ངོ་།

ཆེ་སྒྲོན་མའི་ལས་ཀྱི་འཕེན་པ་ཡིས།
 ང་རྒྱ་ནས་འོངས་པའི་བྱ་ཆ་ལ།
 རྗེ་འཕེན་མེད་རྒྱལ་པོའི་སྤྱད་ཅིག་འབྱུངས།

ལས་གང་ཡང་ཤིང་པའི་སྒྲོན་ཆད་ལ།
 རུ་རང་ལ་སྒྲིམ་པ་གཞན་གྱིས་སྒྲིམ་ལ།
 གཏམ་བདེན་པའི་ཆོག་ལ་མ་ཉན་ཞིང་།
 བར་རུ་མ་བརྟན་ཁྱང་མ་གཏད་པས།
 ར་རྒྱ་མའི་སེམས་ལ་གཞིབ་རུ་བས།
 སེམས་ཁོང་ཁྱོད་ཀྱི་ཆ་མ་བརྟན་པར།
 ཡུལ་བོད་ཀྱི་རི་དབྱང་ཉམས་སྒྱུ་བརྟག་
 རུས་དེ་རིང་ཉི་མའི་ཉི་མ་གས།
 རུ་ཁྱོད་གྱིས་ཞར་པོ་རོ་ཤེས་ལགས།
 ར་མ་མའི་ཡུས་སེམས་མལ་རུ་བདེ།
 ཡུལ་བོད་ཀྱི་རི་དབྱང་ཉམས་པ་དེ།
 རི་དེ་ནས་སྒྲོན་མེད་བཅས་སྒྱུ་ཡོད།

ཅས་ཟེར་རོ། དེར་གྱིས་ཤིང་གོང་རོའི་སྒྲོན་མེད་པར་རོ་ཤེས་ནས།
 དགའ་སྒྲོན་གྱི་སྒྲོན་མོ་གཟུགས་ལྷན་པས། མོན་ཁྱང་རུན་ཉིང་གི་ཡིག་རྒྱུང་
 བར་རུ་བྱིས་ཁྱོད་ཀྱི་བཅན་རྒྱ་ཆ་མ་ཡིན་ཞེས་འཁོད།

གྱིས་ཤིང་གོང་རོའི་བྱིས་ཁྱོད་ཀྱི་ཁབ་རུ་བཞེས་པ་འདི་ནི་རྒྱ་.....
 བོད་མི་རིགས་ཀྱི་སྒྲོན་མོ་གཟུགས་ལྷན་པས་འགངས་ཆེ་བའི་བྱ་བ་ཞིག་རེད། དེས་
 རྒྱུ་ལས་སྒྲོན་པའི་སྒྲོན་མོ་མེད་དེ་བར་གྱི་མཛའ་བཅའི་མཐུན་པམ་ལ་.....
 རུགས་སྒྲོན་མེད་པས་སྒྱུ་བ་པ་མ་ཟད། སྒྲོན་མོན་གྱི་ཤེས་རིག་པོད་ལ་སྒྱུ་བ་སྒྲུ་
 བཏང་བར་བརྟན་པོད་ཀྱི་རིག་གནས་སྒྲོན་ཁྱོད་ནས་གོང་འཕེལ་འགྲོ་བར་སྒྱུ་བ་
 མ་ལྷགས་ཆེན་མེད་པས། བར་བོད་དེ་བར་དམག་མཆོས་པས་བཞག བར་ཆོན་

ཆོང་ར་བཅུགས། ཆོང་ལས་ཀྱང་མོང་འཕེལ་ཆེས་ཆེར་ཕྱིན།

དེ་མཚུངས་བཅུན་པོ་དེའི་སྐུ་རྩལ་སྒྱུ་བྱན་ཁ་སྒྱུ་ལེ་མོ་ཀ་དང་། གཉགས་
རྩ་བ་ཀྱི་མ་ར་གཉིས་པོ་ཉར་བཟངས་ཏེ་རྒྱ་ཤར་ཏུ་པརྩི་ཏེ་གདན་འདྲེན་.....
པར་བཏང་། པོ་ཉ་གཉིས་ཀྱིས་པརྩི་ཏེ་སངས་རྒྱས་གསང་བ་དང་། སངས་
རྒྱས་ཞི་བ་གཉིས་གངས་རི་ཏི་སིར་སྒྲོམ་ལ་བཞུགས་ཡོད་པ་ཤེས་ནས་དེར་.....
བརྒྱན་དེ་སྐུན་འདྲེན་པས་གདན་མ་དྲངས། འོན་ཀྱང་པོ་ཉ་བ་གཉིས་ཀྱིས་
ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་མདོ་སྡེ་ལྟ་ཆོར་སྐུན་བྲངས་ནས་འོངས་(ཡང་དེ་བ་ཐེར་.....
འགའ་ཞིག་ཏུ་པོ་ཉ་གཉིས་ཀྱིས་ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་མདོ་སྡེ་རག་ལ་བཞུང་.....
ནས་ཆོར་ཐོག་རྩེས་དེ་དག་ཡིག་ཐོག་ཏུ་བཀོད་ནས་སྒྲིགས་བཅ་ལྟ་བཞེངས་.....
ཐེར) ཐེགས་བཅ་ལྟ་པོ་དེ་ན་མས་བཞུགས་ས་རྩ་ཁང་ལྟ་བཞེངས་པ་སྟེ། བཅ་
དམར་མཐོན་བཟང་དང་། བཅ་དམར་གེ་ཏུ། གསང་མཁར་བཅ་མཆིམ་
པོ་སྐར་ལ། མ་ས་མོང་(ཡང་དེ་བ་ཐེར་འགའ་ཞིག་ཏུ་བཅ་དམར་ཀ་ཏུ་
དང་། ཁ་ཆེ་འཕྲིན་བཟང་། རྩ་ས་ཁ་བཅ་འཕྲིན་ལུན་མ་རལ། བར་
མོང་གི་རྩ་ཁང་ཞེས་འཁོད) གི་རྩ་ཁང་དང་ལྟ་བཞེངས། རྒྱ་ཡུལ་གིར་གི་
ནས་མདོ་གསེར་འོད་དམ་ས་དང་། འདུལ་བ་ལས་རྩམ་པར་འཕྲེད་པ་
བཞུར་རོ། བི་ཅི་ཅ་རྒྱ་ཁྱིས་རྒྱ་ཡུལ་ནས་སྐྱོན་དཔུང་གི་རིགས་འགའ་ཞིག་
བཞུར། བི་ཡུལ་ནས་རབ་ཏུ་བྱུང་བ་སྐུན་བྲངས། བཀུར་རྩི་གཟབ་རྒྱས་
ཞུས། མདོར་ན། རྩལ་དེར་དམ་པའི་ཆོས་རྒྱ་ཆེར་སྟེལ། བོད་ཀྱི་རིག་
གནས་སྤྱི་དང་ཁྱད་པར་ཏུ་གསོ་བ་རིག་པའི་བཅུན་པོ་དང་ཞིང་རྒྱས་པའོ།

དེ་ནས་ཀྱིས་གིང་གོང་རྩོད་ཐུང་པོ་བཞི་བཅུ་ཞེ་གསུམ་ལ་སོན་ཏེ། བོད་
ས་ཡོས་(739) མོར་དམོངས་པ་ཐུང་ན་ལས་འདས། བར་པོ་འཚུངས་རྒྱས་

ལ་མཆོགས། དེ་ཡིས་ཐོད་ལ་མེ་ཉི་ཕྱ་ཚད་ལུ་བཞུགས།

ཐོད་ཀྱི་དཔལ་འབྱོར་དང་། རིག་གཞུང་ལ་ཐན་པའི་བྱ་བ་ལྟ་ཆེ་
མཛད། ཐོད་ཆུགས་རྒྱལ་(741) མོར་ཐོད་ནས་མེ་ཉུ་བཟངས་ཉེ་མང་
མོན་ཚུང་ལ་ཕྱིན་གིང་གོང་རྩ་ལ་གཉེགས་པའི་སྐར་ཉུན་མེད་བྱས། མང་
ཐོད་དཔར་མར་མཆོག་མཛའ་མཐུན་ཕྱན་གནས་མོར་པའི་རེ་འཁུན་བྱས་.....
ཡུང་། མང་མོན་ཚུང་གིས་མ་གསན་པར་མང་དམག་འཐོར་ཆེན་པཉང་ཉི།
མྱར་ཡང་མང་ཐོད་དམག་འཁུག་ལངས། སྐབས་དེར་མང་ཁའོ་ནང་ཁྲལ་
ཏུའང་རྒྱལ་རྒྱུད་ནམས་དཔར་ཆ་འཛོག་ཤེས་ཕྱིད་པའི་འཐབ་ཚད་ཏུ་མ་.....
ཡངས།

དེ་མཆོག་ཐོད་ཀྱི་རྒྱལ་ཁང་ནང་ཁྲལ་དང་། ཞང་མོན་དཔར་ལའང་
འཐབ་ཚད་ཡང་ཡང་ཡངས། བཟང་ཐོད་གིང་བྱས་(755) མོར་བྲི་རྩེ་
གཙུག་བཙན་མེས་མག་ཚོམ་དཔྱར་མོ་བྱས་ཚུ་རེ་གཙུག་ལ་ཐེལས་སྐབས་ཡང་
འཁོག་བོ་ཚལ་ཏུ་རྟ་ནས་རྒྱུད་པ་ཉེ་གཉེགས་ཟེར། ཐོན་ཡུང་ཏུན་ཉོར་གི་
ཡིག་ཉིང་ནང་བྲི་རྩེ་གཙུག་བཙན་གི་ཁོང་གི་མོན་པོ་ཡང་འཐབ་ལ་གཉིས་ཕྱིས་....
པལྟོངས་ཟེར། ཉུག་པར་ཉུ་པ་ཞོལ་དོ་རིང་ཕྱི་མའི་རྩོ་རོས་ཁུ་པཅན་པོ་དེ་
པལྟོངས་ཆུལ་སྐར་པལྟོད་པ་འདི་ལྟར།

“པཅན་པོ་བྲི་རྩེ་གཙུག་ཅན་ཀྱི་རིང་ལའང་། དན་ལམ་ཁུ་ཁོང་
གིས། མོ་བ་ཉེ་པའི་རྩེ་ཁྲལ་བྱས་པ་འཐབ་ཚད་ཅུང་དང་། ཡང་
ཁྲལ་ཐིགས། མོན་པོ་ཆེན་མོ་མེད་ཕྱིད་པ་ཡས། མོ་པ་རིངས་
ནས། པཅན་པོ་ཡང་བྲི་རྩེ་གཙུག་ཅན་ཀྱི་སྐུ་ལ་དར་དེ་དཀོར་
ཏུ་གཉེགས་སོ། ”

ཞེས་གསལ་པར་འཁོད། དེར་བརྟེན་ཁྱི་རྩེ་གཙུག་བརྟན་ན་ནས་ལྷུངས་ཏེ་
 གཤེགས་ཞེས་བརྗོད་པ་ནི་མི་འགྲིག སྐབས་དེར་ཚོན་པོ་མོག་ལྷ་ཅན་འགའ་
 ཞིག་གིས་བཅན་པོའི་ཡིད་དཔར་འཇུག་པར་འདོད་དེ་འབལ་རྒྱུ་ཅན་ཅན་.....
 དང་། ཡང་ཕྱིས་མིགས་ཀྱིས་གསལ་ཐབས་ལ་བརྟེན་ནས་ཁྱི་རྩེ་གཙུག་བརྟན་
 བཞོངས་པ་ནི་དོན་དངོས་དང་མཐུན་པ་ཞིག་རེད་ཟེ། བཅན་པོ་དེ་མི་
 བར་པོ་ལྷ་ར་མི་ལ་བཞིགས་སོ།

དཔྱད་པ། བཅན་པོ་ཁྱི་རྩེ་གཙུག་ལྷེ་བཅན་ཁྱི་རྩེ་ལྷ་པོ་ལྷ་པོ་ལྷ་པོ་
 མོན་ཏན་མཁོན་པོས་མོད་ཀྱི་གསལ་པ་རིག་པ་འདི་གཞུང་ལུགས་གསལ་
 ཏེ་བཞོན་པ་དང་། ཚོམ་དམུག་པ་མེ་འཇུང་གནས་མོད་ཏེ་ཕྱི་
 བཞི་རྒྱུ་།

ཡལ་ཁྱི་རྩེ་གཙུག་བརྟན་མེས་མག་ཚེས་དང་། ལྷུང་ཁྱི་མ་གྱིར་གྱིང་
 རོའི་ལས་ཁྱི་རྩེ་གཙུག་པོ་དེ་ལྷུགས་ན་ (730) མོར་འཇུངས། བཅན་
 པོ་འདིའི་འཇུངས་མོར་ཚོར་ལ་བཤད་རྒྱལ་མང་ཅན་མོད་པ་ཞི། དེའི་མེར་
 དམིད་ཀྱི་རྒྱལ་མོར་ལྷ་དབྱངས་ལྷ་བཅན་པོ་ཁྱི་རྩེ་གཙུག་ལྷེ་བཅན་ན་ཚེགས་ཞེས་...
 པ་རྩེ་ན་ (742) མོར་འཇུངས་ཟེར། བརྟན་ཅིས་རེ་འུ་མིག་དང་དེའི་
 དམར་ཏེ་ལྷུགས་ན་ (730) མོར་འཇུངས་ཟེར། ཡང་དེའི་མེར་འགའ་ཞིག་
 ཏེ་ས་ན་ (718) མོར་འཇུངས་ཟེར། བཤད་རྒྱལ་དེ་དག་གི་ནང་ནས་རྩེ་
 (742) མོར་འཇུངས་ཟེར་བ་ནི་མི་འགྲིག་པ་གསལ་པོར་མཐོང་ལུ། གར་
 ལགས་ཤིན། ལྷུང་དམོངས་པ་རྗོགས་ཆེས་ལས་གཞི་ནས་ལྷུང་འཇུངས་པ་ནི་
 རྒྱལ་ཁབས་ཀྱན་ལ་དཔེ་མི་ཡིད་པ་ཞིག་རེད།

བཅན་པོ་འདི་དཔྱད་མེ་ཞེས་ལྷ་མོར་མི་འཇིགས་གཤེར་གྱི་ཁྱི་ལ་མང་...

[illegible]

འཆན་པའི་སྐོར་ལྟེ་འཆན་བཀོད་ཀྱི་ཆབ་སྲིད་ཀྱི་དབང་ཆ་འཕུལ་པའི་རྒྱ་
ལུས་རྩ་ཆུལ་ལུས་པའི་སྐོར་རྩ་ལ་ཞལ་ཀྱི་རྩིང་ལྷི་མའི་རྩིང་ལ་ལྷུ་བཀོད་པ་
འདི་རྩེ།

“མཚན་པོ་ལྟ་བུ་མི་རྒྱུ་ལྟེ་མཚན་གྱི་སྒྲུབ་པ་ནི་དཀར་ཏུ་ཉེ། མང་
མགོ་ནས་པོ་མི་རྒྱུ་འབྲུག་ཏུ་ལྟེ་པ་ལས། ལྷ་ཁོང་གིས། འབལ་
དང་། ལང་སྟོ་པ་མིངས་པའི་གཏན་གཅིགས། མཚན་པོ་ལྟ་
བུ་མི་རྒྱུ་ལྟེ་མཚན་གྱི་སྒྲུབ་ཏུ་གསལ་དང་ནས་འབལ་དང་། ལངས་
སྟོ་པ་མིངས་པ་དེས་པར་ལྟར་དུ་ཉེ། ཁོང་ཉ་ནི་པལྱེན་མལ་ཞི།
ལྷ་ཁོང་སྟོ་པ་ལྟེ་པ་”།

[illegible]

དེ་ནས་པོད་ཆུགས་མང་ (761) མོར་པཅན་པོ་ཁྱིམ་དེ་པཅན་ཁྱིམ་
 སངས་རྒྱལ་ཁྱིམ་ལྱེད་མི་ཆོག་པའི་བཅད་ཁྱིམ་མེད་པར་བཟུང་། མོན་
 འཕད་མ་ཐམས་ཅད་ལ་ཆོས་ལུ་པའི་པལ་དེ་ཁྱིམ་པར་གནང་། མོན་མང་
 མང་ལུ་ནས་ཉི་ཤེས་པའི་པོ་ཁྱིམ་ལྱེད་པའི་པལ་པར་གནང་། པལ་

མཚན་རྒྱན་རོལ་མོ་པས་མ་གྱིས་མི་བྱལ་པ་དང་བཅས་ཏེ་ར་ས་འབྲུལ་སྤངས་.....
 གཙུག་ལག་ཁང་གི་བཅོན་ཁང་དབུས་མར་བཞུགས་སྤྱགས་ལ། དེ་མ་ཐག་
 ཏུ་སྤྱོད་གསལ་སྤངས་ཀྱི་གར་ཏུ་མཁན་པོ་པོ་རྟེན་ལ་གདན་འདྲེན་ཏུ་བཏང་.....
 བས། དེས་མཁན་པོ་སྤྱན་དྲངས་ཏེ་མོ་བྲང་བཤམ་དམར་ཏུ་ཐེབས། བཅོན་
 པོས་གསེར་ཁྲེ་མེ་གར་བསྐྱམས་ནས་མཁན་པོའི་བསྟུ་བར་བྱོན། ཁ་ཆེ་ཨ་
 བན་ཏེ་ས་མོ་རྩ་བ་གྱིས་ཏེ་མཁན་པོས་རྒྱལ་པོ་ལ་དགེ་བ་བརྟུ་དང་ཁམས་བཅོ་
 བརྟུ་ལ་སོགས་པའི་ཆོས་མང་པོ་གསུངས། སོ་འདིར་དམར་པོ་རི་ལ་སོགས་
 རྒྱལ། བོད་ལ་སོ་ཉེས་དང་མི་སྤྱུགས་ལ་ནད་ཆེན་པོ་བྱུང་བས། སོན་ཆོས་
 ལ་དགའ་བའི་སྟོན་འབངས་ན་མས་ནས་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཆོས་བྱས་པས་ལན་.....
 ཟེར། མཁན་པོས་གཙུག་ལག་ཁང་རྟེན་དང་བརྟེན་པ་བཅས་བཞེངས་པ་
 དང་། ཆོས་བརྒྱུར་བ་སོགས་བྱ་བ་མང་པོ་མཛད་ལྟར། བོན་པོ་རྣམས་
 བཏུལ་མི་བྱལ་བར་བརྟེན་འཛིགས་རྟེན་འདི་ན་མཚུངས་སྒྲ་བལ་བའི་སྤྱགས་.....
 འཆར་བསྐྱེད་འབྱུང་གནས་གདན་དྲངས། རྒྱར་མཁར་ཏུ་མོ་རྒྱན་བསྐྱེད་འབྱུང་
 གནས་བྱོན་པར་རྗེ་འབངས་འཁོར་དང་བཅས་པས་བསྟུ་བ་དང་རྒྱལ་བཅས་.....
 སོ།

དེ་ནས་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཆོས་ལུགས་རྒྱ་ཆེར་སྤེལ་བའི་ཆེད་ཏུ་སྤྱོད་དཔོན་
 གྱིས་གཙུག་ལག་ཁང་བཙུག་པའི་ས་དབྱེད་གཟིགས་པས། ཤར་རི་རྒྱལ་པོ་
 གདན་ལ་བཞུགས་པ་འདྲ་དེ་བཟང་། རི་རྒྱར་བྱ་མས་བྱ་ལ་སྤེལ་བ་འདྲ་དེ་
 བཟང་། སྤན་རི་རིན་ཆེན་སྤྱངས་པ་འདྲ་དེ་བཟང་། ཏེ་ས་པོ་རི་བཙུན་
 པས་དར་དཀར་གྱི་ན་བཟའ་གསོལ་བ་འདྲ་དེ་བཟང་། རི་ནག་ཆུགས་སྤར་
 ས་ལ་བཏབ་པ་འདྲ་དེ་བཟང་། མེ་ཡར་དེུ་རྒྱ་འབྱུང་བ་འདྲ་དེ་བཟང་།

དེ་ལ་ཐང་དགར་གྱི་མོལ་པ་འཛེན་པ་འདྲ་དེ་བཟང་། ལ་གཞི་གཤེར་གཞོར་
 ལྱར་ལྱམ་གྱིས་ཤགར་བ་འདྲ་དེ་བཟང་བས། འདིར་གཙུག་ལག་ཁང་
 བཞེངས་ཤིག་གཞུངས། མོད་ཤིང་མོས་(775) མོར་བམའ་ལྷན་ཁ་བས་
 བསྐྱར་བའི་དོར་ར་འཁོད་པའི་ལྷན་ཅན་ལྱན་གྱི་བཙོད་ན་ལས་གྱི་ཞིང་ཆ་བས་
 བོ་ཆེར་ལྱར་བ་དཔལ་བསམ་ལས་མི་འལྱར་ལྱན་གྱིས་ལྱུ་པ་པའི་གཙུག་ལག་.....
 ཁང་གི་མང་གཞི་བཅིངས། དཔུ་མ་ལྷ་ཡི་ལྱལ་མོ་རི་རབ་ལ་དཔེ་ལྷར་མ་ཉི་
 དཔུ་མེ་ཆེན་མོ་བཞེངས། དེ་ལྷོ་གཤམ་གཤོན་རུ་ཉི་མ་ལྷ་ཁང་དང་། ལྷ་པ་
 ལྷ་ཁང་། ཤར་རུ་ལྷ་ཁང་གཞུག། ལྷོ་རུ་ལྷ་ཁང་གཞུག། ལུ་པ་རུ་ལྷ་ཁང་
 གཞུག། ལྱར་རུ་ལྷ་ཁང་གཞུག་པཅས་བཞེངས། གཙུག་ལག་ཁང་གི་ལྱུ་པ་
 རུ་རྩོ་རིང་བཙུགས། དེ་ནས་མཚོད་རྟེན་དགར་པོ་ལྱར་ཆུ་པ་ཆེན་པའི་མཚོད་
 རྟེན་ཉན་མོས་གྱི་ལྷགས་ཤེར་གས་བཟུན་པ། ལྱར་ལྱ་དཔལ་གྱི་ཤེར་གས་
 ལག་དཔོན་ལྷས་ནས་བཞེངས། མཚོད་རྟེན་དཔར་པོ་ཆོས་ཀྱི་འཁོར་ལོ་
 བསྐྱར་བའི་ལྷགས་པ་ལྷས་བཟུན་པ། ལྷ་ན་མ་ལྱལ་ཆ་ལྷ་གནང་གིས་ལག་
 དཔོན་ལྷས་ནས་བཞེངས། མཚོད་རྟེན་ནག་པོ་རང་མངས་ལྷས་གྱི་ལྷགས།
 རམ་ལྷག་ལྷ་ལྷོ་ཤོར་གིས་ལག་དཔོན་ལྷས་ནས་བཞེངས། མཚོད་རྟེན་ལྷ་
 པོ་དཔལ་ལྷ་ལས་བཅས་པའི་དེ་བཞིན་གསེགས་པའི་ལྷགས། ལྷ་ཁང་ལྷ་མོ་
 བཙུ་ལྷག་གིས་བཟུན་པ། མཆིལས་རྩོ་ཆེ་ཆེལ་ལྷར་གིས་ལག་དཔོན་ལྷས་
 ལས་བཞེངས། མཐར་ལྷོ་ལྷགས་ཡི་ལྷ་རུ་མཚོད་རྟེན་བཟུ་ཆ་བཟུད་གྱི་
 ཆོས་རུ་བཟུགས་ནས་འེ་འེ་ལ་མངས་ལྷས་གྱི་རིང་བཞེལ་འེ་བཟུགས་སོ།
 མདོར་ན། དཔུ་མེ་རི་རབ་ལྷོར་བཞི་ལྷོར་ཤན་བཟུད། ལྷ་ལྷོར་པོ་ག་ཉི་
 ལྷ། མཐར་ལྷགས་ཡི། ལྷགས་བཞེར་མཚོད་རྟེན། ལྷ་བཞེར་རྩོ་རིང་།

ཁྱད་པར་རྩོམ་པའི་གསུམ་དང་པཅས་པའོ།

ཡང་སྒྲིབ་དཔོན་གྱིས་བྱས་པ་སྤྱིར་བྱ་མཆོད་ཉིན་འདྲ་འབར་བ་ཞིག་...
བཅིགས་སོ། དེ་ལྟར་བསམ་ཡས་མི་འབྱུང་ལྟར་བྱས་ལྟར་པའི་གཙུག་ལག་
ཁང་འདི་པོད་ཤིང་ཡོས་(775) ཡོང་མང་གཞི་བཅིངས། པོད་མེ་ཡོས་
(787) ཡོང་ཡོངས་སྤྱོད་གས་པར་ཆར། མངའ་བདག་གིས་མི་ཐམས་
ཅད་འདུས་ཏེ། སྒྲིབ་དཔོན་པར་འབྱུང་གནས་དང་པོ་རྟོ་ས་རྩ་ལ་གཤེར་གྱི་
ཐུག་ཉིན་སྤུལ། བཅོན་པོ་དང་བཅུན་མོ་ནམས་རིན་ཆེན་རྩ་མས་པུན་
པའི་ན་བཟའ་གསོལ། དགའ་ལྷོན་རྒྱ་ཆེ་གཟའ་རྒྱས་མཛད་ཚུལ་དང་པས་མ་
ཡས་གཙུག་ལག་ཁང་ལ་བཞུད་པའི་ལྷན་ཆེན་འདི་ལྟར།

“དེ་ལྟར་དཔལ་གྱི་བསམ་ཡས་ལ།

རབ་གནས་དགའ་ལྷོན་མཛད་པའི་རུས།

མཆོ་མ་གྲུང་གྱི་དབྱིས་བྱང་དེར།

པར་འདི་སྤྱོད་པོ་ཕྱིས་པའི་གནས།

རྒྱལ་པོ་གཤེར་བྱིད་ལྟེང་རྩ་བཞུགས།

ཡིད་འདྲ་བཅུན་མོ་ལྷ་པོ་ཡང་།

མཛོས་པའི་རྒྱན་དང་པཅས་ཏེ་བཞུགས།

མཆོད་གནས་ལ་པཎ་ཐམས་ཅད་ཀྱང་།

དབྱིས་ཤིང་ཆོས་ཀྱི་སྒྲོག་སྤྱིང་མཛད།

ཆོས་སྒྲོག་གཅི་པོ་ཐམས་ཅད་ཀྱང་།

རྒྱལ་པོ་བཞུགས་པའི་ཐམས་ལ་བསྐྱར།

དེ་བཞིན་མངའ་འོག་སྤྱོད་པའི་འབརས།

དབུས་གཙང་མེ་རིགས་ཐམས་ཅད་ནས།
 མ་འཆིགས་བྱ་བ་གང་ཡང་མེད།
 བཟའ་བརྟུང་ཡོངས་སྤྱོད་ལྷ་ཆོགས་ཀྱིས།
 གང་ལ་ཅི་འདྲོད་ཐམས་ཅད་ཆོམས།
 དགའ་བའི་ཕོ་བརྟུང་སྤྱོད་པའི་སྤྱ།
 ཉིན་རེ་བཞིན་ཏུ་རྒྱན་ཆད་མེད།
 གཏུགས་དང་རྒྱལ་མཆོན་བ་དན་སོགས།
 དབུང་གི་ཉི་མ་གྱི་བ་པ་ཅམ།
 འད་བ་ཆགས་བྱ་ཡང་འཕྱར་ས་མེད།
 མགོ་ནག་མི་ཡིས་ས་གཞི་ཁེངས།
 སིལ་སྟན་རྩལ་མོ་འབྱུག་བཞིན་ཞིར།
 གྱི་ཁིང་ཏུ་ལ་རྒྱག་ས་མེད།
 བྱིའུ་བུ་མོ་ཐམས་ཅད་ཀྱིས།
 ཆས་བརྒྱན་ལག་ན་རྩ་མ་ཐོགས།
 རྩ་བརྟུང་སྤྱོད་མེད་གང་སྟབས་བརྒྱར།
 གཡག་སིང་དང་སིང་སྟག་སིང་དང་།
 འབག་དང་སིང་སྟག་གར་མཐན་དང་།
 དཔལ་མཛེས་རྩ་ཐོགས་འཆམ་པོ་སོགས།
 རྒྱལ་པོའི་སྤྱོད་ལ་མཆོད་བ་འབུལ།
 དེ་ལྟར་རྩེ་འབངས་ཐམས་ཅད་ཀྱིས།
 དགའ་བའི་ལྷས་ལ་རང་དབང་མེད།

མེ་བརྒྱུད་ན་མ་མཁའ་ཆར་པ་འདྲ།
 རྒྱུད་པའི་ལེ་མས་ལ་བྱན་འཛིན་མེད།
 རར་རར་མོས་པའི་སྤྱ་རེ་ལེན།
 དེ་ལྟར་མི་རྩེ་རྣམས་མཛེད་པ།
 ཆོས་རྒྱལ་ཁྲི་སྤྱོད་ལྟེ་བཅན་དེས།
 རིན་ཆེན་ཁྲི་ལ་བཞེངས་ནས་ནི།
 རྒྱལ་པོ་དབྱུས་པའི་སྤྱ་བྲངས་པ།
 ར་ཡི་དབུ་ཆེ་རིགས་གཏུག་འདི།
 རིན་ཆེན་སྤྱ་ལས་ལྷུབ་པ་ཉི།
 བཙུགས་པ་མི་འདྲ་རྒྱུས་པ་འདྲ།
 ར་ཡི་རྣ་ཁང་རོ་མཆར་ཆེ།
 མཛོད་བཅམ་གྱིས་ཉ་མས་རེ་དགའ།
 དེ་རྒྱུར་བསམ་གྱིས་སྒོ་རེ་བདེ།
 ལུས་འཕགས་སྤྱོད་ལ་དཔེ་བྲངས་ནས།
 ཤར་གྱི་རྣ་ཁང་གཏུག་པོ་འདི།
 རིན་ཆེན་སྤྱ་ལས་ལྷུབ་པ་ཉི།
 བཙུགས་པ་མི་འདྲ་རྒྱུས་པ་འདྲ།
 ར་ཡི་རྣ་ཁང་རོ་མཆར་ཆེ།
 མཛོད་བཅམ་གྱིས་ཉ་མས་རེ་དགའ།
 དེ་རྒྱུར་བསམ་གྱིས་སྒོ་རེ་བདེ།
 འཛམ་བུ་སྤྱོད་ལ་དཔེ་བྲངས་ནས།

རྩི་ཡི་ཉུང་ཁང་གསུམ་པོ་འདི།
 རིན་ཆེན་རྩེ་ལས་ལྷུང་པ་པ་རྩེ།
 བཙུགས་པ་མི་འདྲ་ཕྱིས་པ་འདྲ།
 ར་ཡི་ཉུང་ཁང་པོ་མཚར་ཆེ།
 མཚོར་པ་ཅེ་མ་ཕྱིས་ཉུགས་རེ་དགའ།
 དེ་ཕྱིར་བསམ་མ་ཕྱིས་སྒོ་རེ་བདེ།
 བ་ལྟར་རྩོད་པ་དཔེ་ལྟར་ནས།
 ལུང་ཡི་ཉུང་ཁང་གསུམ་པོ་འདི།
 རིན་ཆེན་རྩེ་ལས་ལྷུང་པ་པ་པ་རྩེ།
 བཙུགས་པ་མི་འདྲ་ཕྱིས་པ་འདྲ།
 ར་ཡི་ཉུང་ཁང་པོ་མཚར་ཆེ།
 མཚོར་པ་ཅེ་མ་ཕྱིས་ཉུགས་རེ་དགའ།
 དེ་ཕྱིར་བསམ་མ་ཕྱིས་སྒོ་རེ་བདེ།
 ལྷ་མི་ཉུག་པ་དཔེ་ལྟར་ནས།
 ལྟར་ཡི་ཉུང་ཁང་གསུམ་པོ་འདི།
 རིན་ཆེན་རྩེ་ལས་ལྷུང་པ་པ་པ་རྩེ།
 བཙུགས་པ་མི་འདྲ་ཕྱིས་པ་འདྲ།
 ར་ཡི་ཉུང་ཁང་པོ་མཚར་ཆེ།
 མཚོར་པ་ཅེ་མ་ཕྱིས་ཉུགས་རེ་དགའ།
 དེ་ཕྱིར་བསམ་མ་ཕྱིས་སྒོ་རེ་བདེ།
 ར་ཡི་ཡུལ་གྱི་ཁང་པོ་འདི།

མཁའ་ལ་ཉི་མཱ་ཤར་བ་འདྲ།
 ང་ཡི་བཅུན་མོ་སྒྲིང་གསུམ་འདི།
 གཤམ་ཡི་མཆུལ་བཀོད་པ་འདྲ།
 ང་ཡི་མཚོད་ཉིན་དཀར་པོ་འདི།
 རུང་དཀར་གཡས་སུ་འབྱེལ་བ་འདྲ།
 ང་ཡི་མཚོད་ཉིན་དམར་པོ་འདི།
 མེ་ཕྱེ་གནས་ལ་བསྐྱེགས་པ་འདྲ།
 ང་ཡི་མཚོད་ཉིན་སྔན་པོ་འདི།
 གཤམ་ཡི་ཀ་བ་བཅུགས་པ་འདྲ།
 ང་ཡི་མཚོད་ཉིན་ནག་པོ་འདི།
 ལྷགས་སུར་ས་ལ་བཏབ་པ་འདྲ།
 ང་ཡི་མཚོད་ཉིན་ངོ་མཚར་ཆེ།
 མཐོང་བ་ཅམ་གྱིས་ཉམས་རེ་དགའ།
 དེ་ཕྱིར་བསམ་གྱིས་སྒྲོ་རེ་བདེ།
 དེ་ལ་ལོགས་པ་དབྱེས་པའི་ལྷ། ”

ཞེས་སྒྲུ་བྲངས། དེ་བཞིན་བཅུན་མོ་དང་སྒྲོན་འབངས་སོགས་ནས་
 རྒྱུད་པའི་དཔལ་སྒྲུ་ཡང་ཡང་བྲངས་སོ།

རུས་དེར་སངས་རྒྱུས་ཀྱི་བསྟན་པ་དང་ཞིང་རྒྱས་པར་བཞེད་ནས་བརྗོད་
 ཏ་ཞི་མ་ལ་མི་ཏ་དང་། ཤན་གཤ། བི་བྱུ་རྩ་སམ་ཏ། རྩ་སྒྲུ་གི་ཉི་རིན་མི་
 ཏ། རྩ་ན་ཤི་ལ། ཀླ་མ་ལ་ཤི་ལ། ཏ་ཤང་མ་ཏ་ལ་ན་ལ་སོགས་མཁའ་
 པ་མང་པོ་སྒྲུན་བྲངས། རྒྱ་བརྒྱར་ལོ་རྩ་བ་ལེ་རོ་ཅན་དང་། ཁ་ཆེ་ལྷ་ནཱ་

དང་། འདྲན་མ་ཅེ་མངས། གཞུགས་ཀླུ་མ་ར། མ་ཕྱ་ཕྱ་ཕྱ་རིན་ཆེན་
 མཆོག་ འཁོབ་སྒྲུའི་དབང་པོ་ག་པ་དཔལ་བཅེགས། ཅོག་རྩ་མི་རྒྱལ་
 མཆོག་ ཞང་ཕྱ་ནམ་བཞུ་ཡེ་ཤེས་སྟེ་ལ་ཤོགས་པས་སྟེ་སྟོན་གསུམ་ཁ་ཤོད་ཏེ་
 བསྐྱར། དེ་དག་ལ་ལོ་ཕྱ་བ་སྟེ་ཆོར་གསུམ་དང་། བར་ཆོར་གསུམ། སྤི་
 ཆོར་གསུམ་སྟེ་ཡོངས་སྤྱ་བྱགས་པའི་ལོ་ཕྱ་བ་དཔུའོ། དགེ་འདུན་གྱི་སྟེ་
 བཅུགས། ཤོད་འབངས་གྱི་ནང་ནས་སྟེ་གསལ་སྟངས་དང་། དཔལ་ཁྲི་ཤེར།
 སང་ཤི་ཏ། པ་ཤོར་པ་རྩེ་ཅན། དན་ལམ་རྒྱལ་བ་མཆོག་དབྱངས། འཁོབ་
 སྒྲུའི་དབང་པོ་བསྐྱར་བ། མ་ཕྱ་རིན་ཆེན་མཆོག་སྟེ། སང་མི་བཅུན་རབ་
 ཏེ་བྱང་། ཏུས་མཆོངས་སྟོན་འབངས་ལ་ཤོགས་པའི་ཏེ་སྤྱུམ་བསྐྱར་རབ་ཏེ་
 བྱང་སྟེ་དེ་དག་གི་ནང་ནས་སྟེ་བ་ན་མས་རྒྱ་གར་ཏེ་སྤྱུམ་དང་ལོ་ཕྱ་བ་སྤྱུམ་ཏེ་
 བཅུང་རོ།།

སྟེ་པ་དཔོན་པར་འབྱུང་གནས་གྱིས་ཐོན་གྱི་བསྐྱན་མ་བཅུ་གཉིས་དཔལ་
 ལ་བཅུགས། ཆོས་དང་ཐོན་གཉིས་ཆོད་པས་ཐོན་ན་མས་མཐ། སྐབས་
 དེར་ཐོན་གྱི་ཕྱི་ཐག་ཏེ་བྱང་པ་བསྐྱར་ཐོན་དང་། ཐོན་གྱི་སྤྱུམ་མཐའ་འབྱུང་
 རྒྱལ་ལས་“བསྐྱར་ཐོན་ལའང་གསུམ་ཏེ་དབྱེ། དང་པོ་བསྐྱར་བ་ནི། པརྟེ་
 ཏ་ཤམ་ཐལ་སྟེ་ཐོན་པོ་ཅན་གྱིས་ཆོས་ལོག་གཏེར་ཏེ་བཅུག་ནས་ཁོར་གྱིས་
 བཏོན་པ་ཐོན་དང་འབྲེས་པ་ལ་ཟེར། གཉིས་པ་བར་ཏེ་བསྐྱར་བ་ནི། སྤི་
 སྟོང་སྟེ་བཅུན་གྱི་ཏུས་ཐོན་ན་མས་ཆོས་ལ་འབྱུག་དགོས་པའི་བཀའ་ཁྲིམས་
 བྱས་ཏེ་རྒྱལ་བའི་བྱང་རྒྱུལ་ཟེར་བ་ལ། རིན་ཆེན་མཆོག་ལ་ཆོས་ཉོན་བྱས་པས་
 ཁོས་མ་འདྲོད་པ་ལ། རྒྱལ་པོའི་ཁྲིམས་བཅད་པས་ཁོ་ཁྲིས་ཏེ་ཐོན་དང་
 བསྐྱེད་ནས་སངས་རྒྱས་ཀྱི་གསུང་རབ་འགའ་ཞིག་ཐོན་ཏེ་བསྐྱར། དེ་

རྒྱལ་པོས་གསུམ་ནས། དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་གསུང་རབ་པོན་ཏུ་བརྒྱུར་
 བ་ན་མས་ཀྱི་སྒྲིལ་ཆོད་གསུངས་ནས་མང་རབས་ཀྱི་སྒྲིལ་བཅད་པས། བོན་
 རྒྱལས་སྐུ་གསུམ་བརྒྱུར་འཕྲོ་དང་བཅས་པ་གཏིང་ཏུ་སྐྱེས་པ་ན་མས་ཀྱིས་སྐྱུ་.....
 བཏོན་པ་ལ་བོན་གཏིང་མ་ཡིན་ཟེར། གསུམ་པ་མ་མར་བརྒྱུར་བ་ནི།
 སྤང་དར་གྱིས་བརྟན་པ་བརྒྱབས་ཆེས། གཙང་ཉར་ཉོད་ན་གཤེད་རྒྱར་
 སྐྱུ་དགའ་བྱ་བས། དར་ལྷལ་སྒྲོ་ལག་བྱ་བ་དབུས་ཀྱི་བོན་གནས་ཅིག་
 ཏུ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་བཀའ་མང་པོ་བོན་ཏུ་བརྒྱུར་ཏེ། ལུས་རྒྱས་པ་ལ་ཁམ་
 ཆེན། ཉི་ཤུ་ལྷ་པ་ལ་ཁམ་རྒྱུར། གཏན་ལ་དབབ་པ་ལ་བོན་མདོ།
 གཟུངས་སྡེ་ལྷ་ལ་སྐྱུ་འབུམ་དགར་ནག་ཅེས་བཏགས་ཟེར། བདོར་ན།
 བྱི་སྤང་སྡེ་བཅན་གྱིས་བཀའ་མཐུ་ལྟོ་བོན་ཆོས་བརྒྱབས་པར་བརྟེན་པོན་པོ་.....
 རྒྱལས་ཀྱིས་རང་ཉིད་ཀྱི་ཆོས་ལུགས་གནས་སྐབ་པའི་ཆོད་ཏུ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་.....
 གསུང་རབ་མང་པོ་བོན་ཏུ་བརྒྱུར་པ་དེ་ལ་གྱིས་སྐྱུ་བརྒྱུར་ཞེས་བྱ་བའོ།

ཡང་རུས་དེར་རྒྱ་ནག་གི་ལྷལ་ནས་ཏ་ཤར་མ་ཏ་ལ་ན་བྱ་བའང་བོད་ཏུ་
 འོངས། དབུ་མའི་རྩ་བ་སྟོན་མིན་པ་བྱ་བ་དང་། ཅོན་མིན་པ་བྱ་བ་
 གཉིས་སྐྱུ་ཡུང་ནས། ལྷ་བ་མི་མཐུན་པར་ཆོད་པ་ཡངས། བཅན་
 པོའི་ཞལ་ནས། བརྟན་པ་གཅིག་ལ་སྟོན་པ་གཉིས་ཡོང་མི་སྤྱིད་པས་ཆོས་
 ཆོད་ནས་སྐྱུ་རྒྱལ་དེ་ལ་ཕམ་པ་འདིས་མེ་རྟོག་གཏོར་གཅིག་གསུངས་སོ།
 དེར་མེམས་བསྐྱེད་བྱང་རྒྱུ་མྱིང་ཏུ་གདན་ཁྱི་ཆེན་པོ་བཤམས་ཏེ། རྒྱལ་པོ་
 ལྱང་ལ་བཞུགས། གཡས་སྒྱུགས་སྐྱུ་ཏ་ཤར་དཔོན་སྒྲོ་བ་རྒྱལས་བཞུགས།
 གཡོན་སྒྱུགས་སྐྱུ་ཀ་མ་ལ་བྱི་ལ་དཔོན་སྒྲོ་བ་བཞུགས། ཆོད་པ་བྱས་པས་
 མཁས་པ་ཀ་མ་ལ་བྱི་ལ་རྒྱལ་པར་རྒྱལ། ཏ་ཤར་གིས་ཕམ་ནས་མེ་རྟོག་

གཏོང་བའོ།

དེ་བཞིན་བཅན་པོ་ཁྱིམ་ལྡེ་བཅན་གྱི་སྐུ་རྒྱུ་ལྟ། བོད་ཀྱི་གསོ་བ་
རིག་པ་འཕེལ་རྒྱས་ཆེས་ཆེར་ཕྱིན། རྒྱལ་དེར་གཡུ་ཐོག་ཡོན་ཏན་མཁོན་པོ་
དང་། ཇི་ཀྱི་ཡེགས་མཁོན། ལྷག་པ་ཚལ་བཟང་། ཆེ་ཆེར་ཞིག་པོ། བྱི་
ཉག་འོང་རྒྱུ། བར་ཉི་རྒྱལ་བཟང་། གཞུག་པ་ཚལ་བཟང་། རྩོད་སྐྱོན་
ལགས་རྒྱལ། བཟང་བཞི་དང་པོ་བཅས་བོད་ཀྱི་སྐྱོན་པ་ལམས་ཅན་གྱི་དགུ་
ལྟར། དེ་ཡང་སྐྱོན་པའི་རྒྱལ་པོ་གཡུ་ཐོག་ཡོན་ཏན་མཁོན་པོ་ནི། བོད་ས་
ཇིལ་(708)ཁོར་རྩོད་ལྟར་སྐྱོད་སྐར་སྐུ་འབྱུངས། (ཡང་ལ་ལས་འབྱུངས་
ཡུལ་ཉར་རྩོད་སྐོ་བཞི་དེ་བར་ལ་ཡིན་ཟེར)ཁོར་སྐྱོན་པོན་པའི་སྐུ་ལས་སྐུ་.....
བོད་ཀྱི་ས་ཆ་གར་སར་བརྩོད་དེ་ད་མངས་ཁོར་ཀྱི་གསོ་རིག་ལག་ཆ་ལ་དང་.....
ཉམས་སྦྱོར་ལ་བརྟག་ཞིབ་ཡེགས་པར་བཟོད། སྦྱོགས་མཆོངས་རྒྱ་ནག་དེ་པོ་
ཅེ་ལྟ་དང་། རྒྱ་གར། བལ་ཡུལ་སོགས་ལ་ཕྱོན་ནས་ཕྱི་ནང་གི་གསོ་རིག་
ལམས་ཅན་མང་པོའི་ཞབས་ལ་གཏུགས། གསོ་རིག་གི་གཞུང་ལྷགས་ལེགས་
པར་སྦྱང་། བོད་ཀྱི་གསོ་བ་རིག་པའི་བརྟན་པ་དང་ཞིང་རྒྱས་པ་ལྟར།
དེས་ན་བོད་ཀྱི་གསོ་རིག་རི་རྩུང་འབྱུང་བའི་སྐོར་མདོ་ཅན་བཟོད་ན། གཡུ་
ཐོག་ཡོན་ཏན་མཁོན་པོའི་རྣམ་ཐང་ལས།

“ དང་པོ་རྩོད་ཀྱི་འཇིག་རྟེན་ཆགས།
བརྩུད་ཀྱི་སེམས་ཅན་བདེ་ཕྱིར་བྱ།
དང་པོ་གསོ་བ་རིག་པ་ཕྱོན།
དེ་ནས་གསོ་དབྱེད་འབྱུང་པ་ཕྱོན།
དེ་ནས་དཔལ་ལྷན་རྒྱུད་བཞི་ཕྱོན།

དེ་ནས་ཡན་ལག་བརྒྱད་པ་འབྱུང་།

དེ་ནས་མཁས་པ་སོ་སོའི་ཁྱུག་པ། ”

ཞེས་གསུངས། སྒྱིར་ན། འཛོལ་མའི་རིགས་ཀྱིས་རང་བྱུང་ཁམས་དང་
འབྲེལ་ཚུན་བྱེད་པའི་ནང་སྒྱེད་འོས་དང་། གཅན་གཟན་རི་རྒྱལ་གྱི་རྒྱས་
ན་མས་ཀྱིས་ནང་གསོལ་པའི་རིག་པ་ཉིད། བོད་རྒྱ་མོག་མར་དང་པའི་གསོལ་
རིག་པ་ནི་མོན་གྱི་གསོལ་རིག་ཡིན། དེ་ཡང་གཉེན་ཁྱིམ་ཐོན་པའི་མོན་ནས་
ལྷ་མོ་མོ་རི་ལྷན་གཤམ་པར་བོད་ལ་མོན་ཁྱུག་པ་གསོལ་རིག་དང་བྱུང་ཆེ། དེའི་
གཙུག་མོན་གྱི་གཏར་པ་ཐེག་བྱུག་གསུམ་དང་། གསོལ་དབྱེད་ཁྱུག་པ་མས་ཀྱི་
ཚོད། རྒྱ་གསར་པ་ལ་མར་བརྒྱ་ནས་བཏར་པས་ཆ་ཁ་པ་ཐམས་པ་སོགས་
ཡིན་ནོ། ། དེ་ནས་ལྷ་མོ་མོ་རིའི་སྐུ་རྒྱུ་ལྷ་གསུམ་གྱི་ལྷན་པ་མི་བྱི་དང་མི་ལྷ་
མ་བོད་རྒྱ་མོན། མཛོད་ལྷ་ཉི། རིག་པ་ཆ་ཡི་མཛོད་དང་། འཛོལ་མས་ཀྱི་
མཛོད། སྒྱིར་པ་ལྷན་གྱི་མཛོད། གཏར་ཐེག་དབྱེད་ཀྱི་མཛོད། རྒྱ་ཆས་པ་ཚོའི་
མཛོད་བཅས་དང་། ཆ་འབྲེལ་འབྲེལ་པ་བཟང་ཁོག་དཔུབ། ས་དབྱེད་ལག་ལྷན་
དང་བཅས་པ་གནང་། རྒྱུ་དེར་ལྷན་པ་མི་བྱིའི་ཐམས་རྒྱུ་དེ་གི་མོན་ཚུག་
འབྱུངས། འདི་ཡིས་ལྷ་མོ་མོ་རིའི་ལྷ་ལྷན་པ་མཛོད། དེ་ནས་བརྒྱུད་པོད་
ཀྱི་བཅན་པོར་ལྷ་ལྷན་པ་བཅུགས་པའི་སྐོལ་དང་། བོད་ཀྱི་བཅན་པོ་གནས་
རི་སྐོར་བཅན་གྱི་རྒྱུ་ལྷ་ལྷན་པ་ནས་ལྷན་གྱི་བཅན་པོར་པོད་ལ་དང་། ལྷག་
པར་རྒྱ་ཆས་ལྷ་མོར་བཅན་ལྷན་པོའི་སྐུ་རྒྱུ་ལྷ། བཟག་ཐམས་བརྒྱུད་
དང་། དབྱེད་ལྷ་སྒྱིར་རྒྱུ། སྒྱིར་ཐེ་པའི་ལ་སོགས་པ་གསོལ་རིག་གི་བཟན་
བཅས་རྒྱ་མཛོད་དང་། ཡང་ཁྱིམ་ཐོན་གཏུག་གྱི་རྒྱུ་ལྷ་ལྷན་པ་ནས་ལྷན་
དབྱེད་འགའ་ཞིག་བརྒྱུད། དེ་པས་གཤམ་ཆེ་པ་ཞིག་ལ་བཅན་པོ་སྐོར་ཐེ་

བཅན་གྱི་རྒྱལ་ཁྱུ། རྒྱན་པའི་རྒྱལ་པོ་གཤམ་ཆོག་ཡོན་ཏན་མགོན་པོས་རྒྱ་གར་
 དང་རྒྱ་ནག་སོགས་ཡུལ་ཚུགས་ཁག་གི་གསོ་བ་རིག་པའི་བརྟན་བཅོས་ལ་ཞིབ་
 འཇུག་ལེགས་པར་མཛད། རྒྱ་གསུང་རིགས་ཀྱི་རྒྱན་པ་དབྱེ་ཞི། རྒྱ་ནག་གི་
 རྒྱན་པ་རྟོག་གསུམ་དང་། རྒྱ་གར་གྱི་རྒྱན་པ་ཤིན་ཏུ་གསུ། བལ་པོའི་རྒྱན་པ་
 དེ་ན་མི་ལ། ཁ་ཆེའི་རྒྱན་པ་ཁྲ་ན་བཟོ། སོག་པོའི་རྒྱན་པ་ན་ལ་ཤན་དེར་
 བ། དོལ་པོའི་རྒྱན་པ་ཁྲོ་མ་ཅ་ཆེ། ལྷ་ལུའི་རྒྱན་པ་ལེར་གེ་འདྲ་ཅན་འཕེལ་
 ཟུང་། ཁོ་མ་རྒྱལ་ལུ་ཆེ་མེ་ཁོ་མ་གྱི་ཡུལ་བཅན་པ་ཤི་ལ་ན། མ་རྩ་དེ་མ་བཅས་
 བོད་ལ་རྒྱན་དངས་ནས་གསོ་རིག་གི་གཞུང་ཁྲུགས་སྒྲོར་ལ་བརྟག་དབྱང་དང་
 ཚོད་མེད་རྒྱ་ཆེན་པོ་གནད་། རྒྱན་པའི་རྒྱལ་པོ་གཤམ་ཆོག་ཡོན་ཏན་མགོན་
 པོས་རྒྱ་གར་དང་རྒྱ་ནག་སོགས་ཡུལ་ཚུགས་ཁག་གི་གསོ་བ་རིག་པའི་བརྟན་
 བཅོས་ཀྱི་ཉིང་ཁྲ་ན་མས་བྲངས་ཆོག་པོད་ཀྱི་ལྷན་མོར་མིན་པའི་དཔལ་པོ་ཁོད་
 གསོ་རིག་ལག་ཅལ་གྱི་ཉ་མས་ཚོར་ལྷན་ལུ་མ་ཆོགས་པ་ན་མས་ཚུགས་པ་མཛོ་མས་
 གྱིས་དཔལ་ལྷན་རྒྱུད་བཞི་ལ་སོགས། གསོ་རིག་གི་གཞུང་རབ་ལུ་ཅ་ཅུག་
 ཅམ་བཅམས། ཁོར་ལ་སྒྲོབ་མ་ལ་བརྒྱ་ཅམ་ལུང་། དེ་ལོ་རྒྱལ་ཁྱུ་བོད་ཀྱི་གསོ་
 བ་རིག་པའི་གཞུང་ཁྲུགས་ཆ་ཚད་པར་ལུང་།

དེ་ནས་མཁས་པ་སོ་སོའི་ཁྲུགས་ཟེར་བ་ལྟར། བོད་ཀྱི་གསོ་རིག་གི་
 ལྷུང་མཐའ་གཅི་པོ་རྩི་བྱང་གཉིས་ལྷུང་ཞེ། བཤོར་ན། རྒྱ་ཆོགས་ཀྱི་འཕེལ་
 རྒྱུ་གསུང་དང་བརྟན་ནས་བོད་ཀྱི་གསོ་རིག་འདི་དབྱིད་ཀྱི་དཔལ་ཡོན་བཞད་པ་
 ལྟར་གོར་འཕེལ་འགྲོ་བཞིན་གནས་སོ།

དེ་ནས་བཅན་པོ་ཁྱི་སྒྲོང་ཞེ་བཅན་གྱི་རྒྱ་རྒྱུ་རྒྱལ་བོད་ཤིང་ལུག (755)
 མེར་མང་ཁྲོ་ནང་ཁྲལ་རྒྱུང་“ཨན་མེ་རྒྱལ་ཟིང་”ལངས། “ཨན་མེ་རྒྱལ་

ཟིང་”ཞེས་པ་ནི་ཐང་གི་དཔོན་ཡིགས་ཞན་ལུ་འཁོར་དང་། དཔལ་འདོན་མེ་
 སྤེལ་དུ་ཞུས་ཀྱིས་ཐང་འཁོར་ཚུང་ཡོད་ཀྱིས་ཕྱིར་ཕེད་ཀྱིས་ཟིང་ཞིག་རེད།
 རྒྱལ་པོ་དེར་ཐང་གི་མོང་མ་འཁོར་ཚུང་ནི་ཆུ་མེད་དང་འཆོ་པའི་ཐང་ཅུ་པ་.....
 ཚུང་གི་ཐགས་ལྷ་ཡུར་པ་དང་། མོན་ཆེན་མི་ལྷ་ཚུ་དང་། བཅུན་མོ་ཡང་
 ལྷ་དེ་ཅིས་ཀྱི་ཐུན་པོ་ཡང་གོ་ཡུར་གིས་མིང་དཔར་ཁ་ལོ་བཟུང་། ཞན་ལུ་
 འཁོར་དང་། མེ་སྤེལ་གིས་རྒྱ་རྒྱུ་ལྷ་མི་དཔལ་བཅོ་ལྷ་ཅན་འཁྲིད་ནས་མོང་
 ཐང་དོ་ཀྱིས་ལྷ་མཐུན་ཁོ་པ་གཞིས་ལྷ་ཚུང་པོ་མ་བར་མི་མཐུན་ཞེས་པའི་...
 དཔེ་ལྷ་པོ་ཐང་ཚུན་མིང་དཔར་འཁོར་པེས་ལྷ་པོ། དེ་ནས་འཁྲུང་ཐང་ཁུང་
 ཉམས་ཀྱང་ཀྱི་ཐགས་ལྷ་ཚུང་། གོ་རྒྱལ་པོ་དེ་དང་འཁྲུན་ནས་ལོད་དཔལ་
 གིས་ཡན་ཆེ་མགས་ཤིན་ཅང་ཁུང་ཀྱི་ཞིང་ཆེན་པོ་བཞི་ཚུར་ཡང་ཚུར་བྱུང་པ།
 ལོད་དཔལ་འཁྲུན་ལྷ་པོ་ཅན་ཀྱིས་ཐང་གི་མོང་མེ་ཐང་པོ་ལྷ་པོ་ཆུ་པོ་ཚོར་
 ལྷ་པོ་རྣེ་རིང་མེ་ཐང་བཀོད་པ་འདི་ལྷ་པོ།

“བཅུན་མོ་མི་ཚོར་མེ་བཅུན་ཀྱི་རིང་ལ། ངན་ལམ་ལྷ་པོར་རྒྱུ་པ་
 ཉེ་ལ་བཀའ་ཁྲོས་ཆེན་ལ། ལྷ་པོ་བཅུན་དེ། བུང་ཚོན་བཀའ་
 ལ་གཏོགས་པར་བཅུན་ནས། ལྷ་པོ་མིང་ཀྱི་ཉམས་ལོད་རྣེ་ལ་ཅིང་།
 ཁང་ཅན་ཚུགས་ལྷ་པོ་ལ་ཐང་པའི། དཔལ་དཔོན་ལྷ།
 བཀའ་ཆལ་དུ་ཀྱིས་ལྷ་པོ། དཔལ་ཐང་ལྷ་པོ་ལ་ཐོང་ཀྱིས་མོང་
 དེ་ལྷ་པོ་ཁམས་ལྷ་གཏོགས་པའི་འཁོར་དང་པོ་བཟུང་། ལྷ་པོས་
 ཐང་དང་པོ་ལ་ཆ་བཅད་པས། ལྷ་པོ་མོང་ལྷ། ལྷ་པོ་ཁམས་
 ལྷ་གཏོགས་པ་དཔལ་མོ་ཐང་××××××××ན་.....
 དང་། ཅོང་ཀ་ཚུགས་××××××དང་ནས་ལས་

རྩོམས་པ་ × × × × × × × ར་མོ་གཅུལ་ད། རྩོ་ཁོང་
 གིས་ × × × × × འབྲུག་པའི་དབང་ × × × × ×
 × × ཆབ་སྲིད་ཆེན་མོ་མཇུག་ × × × × × བཀའ་
 གོམས་ཆེན་མོ་གསལ་དང་ × × × × རྩོ་བ་ཉེ་ཞིང་ཆབ་སྲིད་ལ་
 དཔེན་དུ་པའི་ལོ་མས་དགའ་བ་བྱས་སོ། བཅན་མོ་ཁྱིམ་དུ་ཕྱེ་བཅན་
 རྩོམས་སྐུ་ལའ་བཀའ་གོས་ཀྱི་རྩ་ཆེ་བས། ཆབ་སྲིད་གར་
 མཇུག་དོ་ཙམ་རྒྱུ་ཡང་ལེགས་སྟེ། རྩོ་ཁོ་མས་སྤྱད་ཀྱི་གསལ་པའི་
 རྩལ་དང་མཁར་མར་པོ་བཅོམ་སྟེ་བརྩམས་ནས། རྩོ་རྩེ་ཉེ་འགྱུ་
 མར་ཏེ་རྩོ་ལྟ་སྟེ། ལ་ཅིག་ཅིང་ཉལ་རྒྱུ་དཔུ་དར་ལྟག་ལྟ་
 ཁྱིམ་ལ་ཏེ། རྩོ་དཔུང་འཇལ་རྒྱུ་བཅུག་སོ། དེའི་འོག་རྒྱུ། རྩོ་
 རྩོ་ལའ་ཉེ་འགྱུ་མར་དེ་སྟོང་སྟེ། རྩོ་རྩོམས་མར་པའི་མར་རྩལ་
 པོར་བྱས་ནས། བོད་ལ་དཔུང་འཇལ་རྒྱུ་མ་ཅང་སྟེ། བཅན་
 པོ་རྩོམས་རྩོང་པའི་ཆོང་ན་ལམ་རྩོ་ཁོང་གིས། རྩོ་ལྟལ་གྱི་ཐིམ་ད།
 རྩོ་རྩོ་མོ་མར་གོང་གིར། བོད་གྱིས་དམག་རྒྱུང་པའི་བཀའ་
 གོམས་ཀྱི་མཁོ་ཆེན་པོ་གསལ་དང་ནས་གོང་གིར་རྒྱུང་པའི་དམག་.....
 དཔེན་ཆེན་མོར་ཞང་མཆི་མས་རྩལ་རྩལ་ཐིགས་ལྟ་མཇུག་དང་རྩོ་བ་
 ཉལ་སྤྱོད་ཁོང་གཉིས། བཀའ་རྩལ་དུ་ཏེ་གོང་གིར་རྒྱུང་ནས།
 ཅིའུ་ཅིར་གྱི་རབ་འོགས་སྤྱོད་རྩོ་དང་མཐོ་མོ་ཆེན་མོ་བྱས་ཏེ། བོད་
 གྱིས་གཙལ་བརྩོག་ནས། རྩོ་མར་པོ་བརྒྱུད་པས། རྩོ་རྩོ་གྲུང་
 པའི་མར་ཡང་། གོང་གི་ལའ་ར་ནས་རྩོང་སྟེ་ལོ་སྤྱོད་མ་ཅིའུར་
 གོས་ནས། གོང་གི་ལའ་སྟེ་རྩོ་རྩོ་ནང་རྩོ་ལའུ་མི་ན་གོང་

ཤས་རིང་ནི་མཐུན་མཉམ་གནས་སུ་རྒྱུ། ཡང་མེ་ལྷན་(786)ཨར་ཐང་
 བོད་དུ་བར་བརྒྱུར་ཡང་གཡུལ་འཐབ། བོད་དུ་ཐག་གིས་ཐང་གི་ས་གནས་
 མང་པོ་རྒྱུར་བྱངས་སོ། སྐབས་དེར་བོད་དུ་ཐག་གིས་ཐང་འབྲིའི་རྒྱལ་ཁག་
 གཞན་ལའང་དཔག་འདེག། བོད་ཀྱི་དཔག་ལྷགས་རྩ་བ་ལྷག་གཟིག་དང་།
 རྩོ་རྒྱ་གར། ཤར་མི་ཉག་སྐགས་ལ་རྒྱག། སྤྱིད་བྱང་འཛམ་སྤྱིད་གི་སྤྱུམ་
 གཉིས་ལ་དབར་བརྒྱུར་རོ་ཟེར། བཅན་པོ་འདིའི་མཛད་ཚུལ་དང་བོད་ཀྱི་
 མངའ་ཐང་སྟོར། འཕྲུངས་རྒྱས་ཀྱི་ཁྱི་སྤྱང་ལྟེ་བཅན་ཀྱི་བར་སྤོའི་རྩོ་རིང་
 (རྩོ་རིང་དེར་རྩོ་རིང་ཆེ་མོའམ་ཕྱི་ཡི་རྩོ་རིང་ཡང་ཟེར) ཏུ་བཀོད་པ་འདི་.....
 ལྟར།

“ ༦། བཅན་པོ་ལྷ་སྤྱུག། འོ་ལྟེ་སྤྱུ་རྒྱལ། གནམ་གྱི་རྩ་ལས་ཕྱིའི་
 རྩེར་གཤེགས་པ། ཆོས་ལུགས་བཟང་པོ་ནི་གཞན་གཙུག་ཕྱི་འཕྱུར། མངའ་
 ཐང་ཆེན་པོ་ནི་ནམ་ཐང་བྱང་ཕྱིན་ཕྱི་ཉམ་སྟེ། ཆབ་སྤྱིད་ནི་དུ་ཕྱིར་ཞེང་ཆེ།
 དཔུ་ཆོག་ནི་ལུན་ཏུ་བཅན་པའི། གཡུང་བྱང་གི་གཙུག་ལག་ཆེན་པོ་བཞིན་
 ཏུ། ལྷ་སྤྱུག་ཁྱི་ལྟེ་སྤྱང་བཅན་ཕྱིའི་རྩེ་མཛད་པ། ལྷའི་ལུགས་དང་འཕུན་
 བར་ན་མངའ་ཐང་ནི་ཆེན་པོ། གནམ་གྱི་ཆོས་དང་མཚུངས་པར་ནི། བཀའ་
 བཅན་ཏེ། ལྷགས་སྐམ་པོའི་བླམས་དང་། བཀའ་ལྱང་བཟང་པོའི་ལུགས་
 ཀྱིས། ཕྱི་ནང་གཉིས་སྤྱུ་ལེགས་དང་། ཆབ་སྤྱིད་ཆེ་བའི་རྒྱལ། བམ་ཏུ་
 ཡང་ཕྱི་ཡོངས་ཀྱིས་ཤེས་པར། བཛོ་ཅམ་ཞིག་རྩོ་རིངས་ལ་གྱིས་པའོ། ”

ཟེར། འོན་བྱང་བོད་དུ་ཐག་གིས་ཐང་འབྲིའི་རྒྱལ་ཁག་མང་པོར་དཔག་
 དྲངས་པས། ཐང་པོ་བོད་ཀྱི་དཔག་ལྷགས་དང་། དངོས་ལྷགས་ལ་ཉམས་
 རྒྱུད་ཆེན་པོ་ལྟར། བར་ཁུལ་གྱི་འགལ་བ་ཉིན་བཞིན་ཆེས་ཆེར་ཕྱིན་ཐང་

ཤིང་ཐང་ (785) ཨོ་མཚན་པོ་ཁྱིམ་ཁྱེ་མཚན་ལྷན་མདུང་བཟུང་ཉི་.....
 བཟོངས་ (ཡང་དེའི་ཐོག་འགའ་ཞིག་ཏུ་ཐུང་གཞི་མཁ་ནས་གཤེགས་ཐེང་)
 བང་སྐྱུ་ར་རི་ལ་བཞུགས། གལ་ནི་ཡལ་གྱི་ཐུབ་དོན་གཤམ་ན་བཞུགས།
 དེ་ཡི་མཐུན་ན་རྒྱུ་རི་ལ་ཞིག་ཐུང་ཡོད།

ཡལ་མཚན་པོ་འདི་དང་། ཡམ་ཆེ་སྤྱང་བཟུང་མེ་ཏོག་ལྷན་ལ་ཤམ་ཐུ་
 ཁྱིམ་མཚན་པོ་དང་། ཐུ་ཐེ་མཚན་པོ། ཐུ་ཅག་མཚན་པོ། ཐུ་ཏིག་མཚན་
 བཞི་ཐུང་། ཡལ་དཀོངས་པ་རྒྱགས་རྒྱུ་ལྷན་ཐུ་ཐེ་མཚན་པོ་མི་འཁྱེདས་
 ཤིང་གཞི་ཁྱིམ་མཚན་པོ་གསལ་ཡོད།

བཟུང་། ཐུ་ཐེ་མཚན་པོ་དང་། ཐུ་ཅག་མཚན་པོ། ཐུ་
 ཏིག་མཚན་པོ་ཐུ་ལྷན་པོ་དང་། ཐུ་ཤམ་ཐུ་ལྷན་པོ་ཐུ་ལྷན་ཐུ་ལྷན་པོ།
 ཐུ་ལྷན་ཐུ་ལྷན་པོ་ཐུ་ལྷན་པོ་ཐུ་ལྷན་པོ་ཐུ་ལྷན་པོ་ཐུ་ལྷན་པོ་.....
 ཐུ་ལྷན་པོ་དང་།

ཡལ་ཁྱིམ་ཁྱེ་མཚན་དང་། ཡམ་ཆེ་སྤྱང་བཟུང་མེ་ཏོག་ལྷན་ལ་ཤམ་
 བཞི་འབྱུངས་པ་ལས་ཆེ་བ་ཐུ་ཁྱིམ་མཚན་པོ་ཐུ་ཐུང་ཏུ་ནས་གཤེགས། བང་
 ཨོ་མཚན་པོ་ཁྱིམ་ཁྱེ་དང་། གཞིག་པ་ཐུ་ཐེ་མཚན་པོ་ཐོད་རྒྱུ་ལྷན་ (762) ཨོ་
 འབྱུངས། གཞིག་པ་ཐུ་ཅག་མཚན་པོ་རྒྱ་ཡོད་ (763) ཨོ་འབྱུངས། བཞི་
 པ་ཐུ་ཏིག་མཚན་པོ་ཤིང་འབྱུངས་ (764) ཨོ་འབྱུངས།

ཤམ་ཐུ་ཐེ་མཚན་པོ་དཔུང་ཡོ་ཉེར་གཞི་ཤིང་ཐང་ (785) ཨོ་མཚན་.....
 (དེའི་ཐོག་འགའ་ཞིག་ཏུ་དཔུང་ཡོ་ཉེར་ཐུང་ཐུང་ཐུང་དཔུང་ཐུང་) ཁྱིམ་མཚན་པོ་
 གསལ། བཟུན་པོ་ཏུ་ཡོད་པའི་མདོ་རྒྱལ་ཁབ་ཏུ་བཞུགས་པ་དང་། ཡལ་
 ཆེ་ཁྱིམ་ཁྱེ་མཚན་ཐུ་ཐུང་རང་ཉིད་ཐུ་ཐུན་པོ་གཞིན་པ་པོ་ཡོད་པའི་མཚན་.....

102

ད་ཉི་མཱི་ནང་གི་མཁའ་པ་མང་པོར་ཉལ་ཉལ་འདྲ་མིན་རྒྱ་ཆོག་ལ་བྱུང་བ་རྟེ།
 ལ་ལས་བཅན་པོ་འདིས་ཆར་མྱིན་པོ་གཅིག་དང་ཆུ་བ་བཅུན་ལས་བརྒྱུད་ས་་་་
 མེད་པས་རྟོགས་ཐུག་ལན་གསུམ་རྟོགས་མི་བྱུང་ཟེང། ལ་ལས་བཅན་པོ་
 འདིས་ཆར་མྱིན་པོ་བཅུན་བརྒྱུད་ས་པའི་རིང་རྟོགས་ཐུག་ལན་གསུམ་རྟོགས་་་་
 པ་རེད་ཟེང། ཡང་འགའ་ཞིག་གིས་བཅན་པོས་རྟོགས་ཐུག་ལན་གསུམ་
 རྟོགས་པ་ཞེས་པ་ནི་གལ་རིམ་གྱི་ལྷ་བ་དང་ཡོངས་ཁྱུ་འགལ་བ་རེད་ལ། མོ་
 རྒྱས་ཐོག་ཆ་བ་ནས་ཡོང་མི་མྱིན་པ་ཞིག་རེད་ཟེང། འོ་ན། རྟོགས་ཐུག་
 ལན་གསུམ་རྟོགས་པ་ཞེས་པ་འདི་བྱུང་ཡོད་དམ་ཟེང། གལ་ཏེ་བྱུང་ཡོད་ན་
 དེས་དོན་གང་འདྲ་ཞིག་རེད་དམ་ཞེ་ན། བཅན་པོ་འདིའི་རྒྱ་ཁྱུས་ཁ།
 སངས་བྱམ་ཆོས་ལུགས་བྱ་ཆེར་ཐེལ་པར་བརྟེན་བཅུན་པ་རྟེན་ས་ཀྱི་རྟོགས་་་་་
 ལུགས་ཉིན་བཞིན་རི་ཆེར་མྱིན་ཏེ་བཅུན་པ་འགའ་ཞིག་དཔར་རྒྱར་གལ་རིམ་
 ཏུ་བྱུང། ཆབ་མྱིན་ལ་མེ་བྱས་དང་ཐད་ཀར་མྱིན་དཔར་འཛིན་ཉལ་ཉལ་དཔར་
 བརྒྱར་གལ་རིམ་ནང་ཁུལ་གྱི་འགལ་པའང་རྣེ་རར་ཅན་ཏུ་བྱུང། དེ་བཞིན་
 མགར་རྟོར་བཅན་སོགས་ཀྱིས་ཐང་ཁའི་ལ་མིག་དཔེ་བརྟེན་ཏེ་ས་ཞིང་ཁག་་་་
 དཔྱེ་ནས། ས་ཆ་ཁག་གཅིག་འབངས་རྟེན་ས་ལ་མྱུང་དེ་ཞིང་འདེབས་ལས་
 མྱིན་བཅུག་པ་དང་། ཁལ་ཐགས་ལས་ལུགས་བཅུགས་པ་རེད། འོ་ན་ལྱང་
 རྒྱལ་པོར་ཞིང་ཐན་བདག་པོ་རྟེན་ས་ཀྱིས་ས་ཞིང་གི་དཔྱེ་མཆོག་ས་གཏོར་བ་
 དང་། རང་རྒྱང་གར་གར་གྱིས་རྒྱར་འཕྲོ་ལག་འདོན་གྱི་ཁལ་རིགས་མང་ཏུ་
 བཅུང་བ། འབངས་ཞིང་འཕྲོག་པ་སོགས་ལུས་རྟེན་ས་འབངས་ཁག་གཅིག་
 རྒྱར་བཞིན་ཉལ་ཉལ་ཐག་གི་གནས་ཁུ་རྒྱུད་ས་པ་རེད། དེར་བརྟེན་ལུ་ཞེ་བཅན་
 པོས་གསེར་ཁྱིམ་འཁོད་མ་ཐག་ཏུ། རང་རྒྱང་གར་གར་གྱིས་ཁལ་རིགས་རྒྱར་

བ་དང་། འབངས་ཞིང་འཕྲོག་པ། ས་ཞིང་གི་དབྱེ་མཆོམས་མེད་པ་མཛོ་
 བ་བཅས་བྱེད་མི་ཆོག་པ་མ་ཟད། འབངས་ཞིང་སྒྲགས་པ་ན་མས་སྤྱིར་སྤྱོད་
 དགོས་པའི་བཀའ་ཐབ་པ་རེད། ཡིན་ནའང་མངའ་བདག་དང་སྐུ་བླ་ག་
 རྣམས་ཀྱིས་བཀའ་དེར་བརྩི་འཛོགས་མ་བྱས་སྐབས་འབངས་ཁག་གཅིག་སྤྱི་.....
 བསྐྱེད་ནས་དབུལ་ཕོངས་ཉམས་ཐག་ཏུ་སྤྱོད། ལུ་ཞེ་བཅན་པོས་རྩོགས་སྤྱི་ག་
 རྩོམས་པའི་བྱ་བ་དེ་འབྲུག་ཆེད་སྤྱོད་ཡང་བསྐྱེད་མར་བཀའ་ལན་གཉིས་ཅ་མ་
 ཐབ། འོན་ཀྱང་དོན་དངོས་ཆོག་བཅན་པོའི་འདོད་ཚུལ་འབྲུག་སྤྱོད་ཡང་
 བཞག། མངའ་བདག་དང་སྐུ་བླ་ག་རྣམས་ཀྱིས་རང་ཉིད་ཀྱི་ཁེ་ཐན་ལ་གཞོད་
 རྒྱུན་བྱུང་བས་འཁོན་འཛིན་རབ་ཏུ་བཅངས་ཏེ། ལུ་མ་ཆེ་སྤྱོད་བཟའ་ཡིས་
 ཏུག་ཉིད་ནས་ཉམས་སྤྱོད་ལུ་ཞེ་བཅན་པོ་བཀོངས། བཅན་པོ་དེ་ཡིས་ཆབ་
 ཡིད་ལོག་ཅིག་ཟླ་བ་ཏུན་ཅམ་ (ལ་ལས་ལོག་ཅིག་ཟླ་བ་ཏུན་དམ་ལོ་བ་ཏུན་ཡིན་
 ཟེར) བསྐྱེདས། ལུ་མ་ཆེ་སྤྱོད་བཟའ་ཡིས་རང་ཉིད་ཀྱི་སྤྱོད་སྤྱོད་ལུ་ཞེ་བཅན་པོ་
 བཀོངས་དགོས་པའི་རྒྱ་མཆོན་གང་ཡིན་ཟེར་ན། དེ་ལའང་བཤད་ཚུལ་མི་
 འདྲ་བ་གཉིས་ཏེ། འགའ་ཞིག་གིས་ལུ་མ་ཆེ་སྤྱོད་བཟའ་ནི་སྐུ་བླ་ག་འཕྱར་པ་
 ཅན་ཞིག་གི་ཕུ་མོ་ཡིན་སྐབས། ལུ་ཞེ་བཅན་པོས་རྩོགས་སྤྱི་ག་རྩོམས་དགོས་
 པའི་བཀའ་ལན་གསུམ་ཅམ་ཐབ་པ་དེས་སྐུ་བླ་ག་ཆོའི་ཁེ་ཐན་ལ་གཞོད་འཆོ་.....
 ལུང་མས་ཤོག་སྤྱི་ག་རྒྱུད་ཆེད་གིས་བཀོངས་པ་རེད་ཟེར། ཡང་ཁག་གཅིག་
 གིས། ལུ་ཞེ་བཅན་པོའི་བཅན་པོ་མ་ཡང་བཟའ་ནི་རྩོན་ཏུ་ཡབ་རྗེ་ཁྱི་སྤྱོད་
 རྗེ་བཅན་གྱི་བཅན་པོ་གཞོན་པ་ཡིན་པ་དང་། ཁོང་གི་བཞིན་གྱི་དཀྱིལ་
 འཁོར་བཟང་པ་དང་། སྐུ་བྱེད་ལེགས་པ། དག་འཇམ་ཞིང་བརྩན་བཅོས་
 ལ་མངའ་བརྩེས་པ་ཞིག་ཡིན་པས་ཡབ་རྗེ་ཁྱི་སྤྱོད་ལུ་ཞེ་བཅན་གིན་ཏུ་མཉེས།

དེར་ཆེ་སྒྲོང་བཟའ་སྒྲིང་ནད་ཡངས། གཤེད་མ་བཏར་ནས་མོ་མོར་བཟའ་
 གཤེད་ཏུ་བཏར་པས་ལུ་ནི་བཅན་པོས་སྒྲིག་བཟུབས། དེར་བཞིན་ལུ་ནི་
 བཅན་པོ་བཟོངས་པ་ཡིད་ཟེར། བཟད་ཚུལ་དེ་གཉིས་མི་འདྲ་ན་འདྲ་འགས་
 བ་ནི་མ་ཡིན། དོན་ཏུ་སྒྲུབ་གནས་ཀྱིས་ཆེ་སྒྲོང་བཟའ་དང་། མོ་མོར་
 བཟའི་དཔལ་གྱི་འགལ་བ་དེ་ཡོད་སྒྲུད་ནས་ལུ་ནི་བཅན་པོ་བཟོངས་པ་ལུགས་
 ཉི་གསལ་པོར་མཐོང་བྱུང། ལུ་ནི་བཅན་པོའི་པར་སོ་ནི་མེས་ཨག་ཆོས་ཀྱི་
 བར་པའི་གཤམ་དོས་མཐུན་ན་ཡོད། མིར་ལ་ལྷ་ཡི་སྒྲེམ་པོ་ཟེར་རོ་སྤྲད།

དེ་ནས་སྒྲུང་སྒྲོང་ལྷར་ལྷ་སྒྲུམ་གསུམ་པ་ལུ་ཏག་ཀྱུལ་ལར་གདན་དྲངས་
 དཀོས་གྱང་། སྒྲུང་ཡབ་རྒྱེ་དང་ཞང་རྒྱལ་ཆོ་ལྷ་ཁར་གཉིས་འཇོག་སྒྲིང་
 མི་ལུམ་གཉིས་མར་འཛག་ཏུ་འདུས་ནས་ལུགས་གཅིག་འདྲ་རྒྱུའི་སྒྲོས་མར་དྲ་.....
 སྒྲུང་ལྷ་སྒྲུམ་དེར་ཕྱོད་པས་སྒྲོང་པ་ཞང་གི་ཏུ་དུ་ཡིང་གིས་རྒྱུ་ལྷོན་.....
 བཟའ་སྒྲོས་ལར་ཡེ་ཞིག་མ་ཕྱོད་ཞུས་པས་ཁོས་ཀྱི་ཆུ་མི་བཟུན་ནས་དུ་ཡིང་...
 བསྐད། ལྷོན་པོ་འཕོས་ཀྱིས་ཞལ་ཆེ་འདྲར་གསུམ་དང་དགའ་གསུམ་བཅད་
 དེ་སྒྲུམ་ཡེ་ཞིག་ལྷོ་དག་ཏུ་ཆུ་གསེང་མཐར་ཆུང་གདན་དྲངས་ཀྱི་རྒྱལ་མིན་ལ་.....
 བསྒྲོ་པར་ཅོམ་པ་ན། ལྷོན་པོའི་ལུལ་འཛིན་པ་ཞང་སྒྲན་མ་གྱིས་ལྷ་སྒྲུམ་
 བཟོངས་པོ། དེ་མི་པར་པོ་དོན་མཁར་མདའ་ཏུ་བཅིགས།

དེ་ནས་ལྷ་སྒྲུམ་བཞི་པ་ལུ་ཉིད་བཅན་པོ་ཁྱིལ་ལང་འགའོས། མཚན་
 གཞན་ཏུ་སྒྲུ་ཉིད་བཅན་པོ་མདན་ན་ལེགས་མཛིང་ཡོན་ཡང་ཟེར་(དེར་ཡང་.....
 དེལ་ཟེར་འགའ་ཞིག་ཏུ་ཁྱི་ལྷ་སྒྲོང་བཅན་ལད་ན་ལེགས་མཛིང་ཡོན་དོན་.....
 གཅིག་མིང་གི་ནལ་གྱངས་ཡིན་པ་ལྟར་ས།) དུ་ཡུང་པོ་ཉེར་བཞི་པོ་དྲ་པོས་.....
 (787) མོར་རྒྱལ་མིན་བཟུང་། དུ་ཡུང་པོ་ཉེར་དུ་མོར་སྒྲེམ་ལུ་བཟུན་མོ་

བཞེས་གཞིན་གཉིས་ཁབ་ཏུ་བཞེས་ནས་སྐྱུ་ལ་འབྱུངས་པ་རྟེ་རྟེ་སྐྱུ་གཙང་
 ལ་དང་། ཁྱི་དང་ལ་ལྷ་ཏུ་ལ་བཅན། ཁྱི་གཙང་ག་ལྷ་བཅན་རལ་པ་ཅན། ལྷ་
 རྟེ། ལྷ་བ་ལྷ་བཅས་སོ། བཅན་པོ་འདི་ལྷ་ན་ལྷ་དང་བའི་ཏུ་ལ་དེར་བན་དེ་
 བན་ག་ཡོན་ཏན་དང་། བན་ཏི་ལྷ་དང་ཏིར་འཛིན་སྐྱེས་ཀྱིས་ལྷོན་པོ་བྱས་
 བས་ཀྱིན་བཞུངས།

བཅན་པོ་འདི་ཡི་ལྷ་ཏུ་ལ་ལྷ་གར་གྱི་སྐྱུ་པ་དཔོན་པོ་ལ་ལ་ལྷ་ཏུ་དང་།
 ལྷོན་ལེན། བལ་པོ་ཏྱི་གར་སྐྱེས་ལྷ་དངས། ལྷ་པོ་ལྷ་ཡོན་དང་ལྷ་
 བཞུར། བཅན་པོས་པོད་གྱི་ལྷ་པོ་ལ་ར་ཆེ་པས་ལྷ་ཁབ་ཉི་ལ་ཅན་ཞིག་ཅིག་
 ཞོ་གཏུངས་པས། ལྷ་པོ་དཔོན་ལའང་ལའན་གྱིས་ཉི་ལ་ལ་དཔག་ཆད་ལྷ་བཅུ་
 ཅ་གཅིག་ཡོད་པས་པོད་འདིར་ལྷ་པོ་ལྷ་ཞེས་བྱས་པར། ལྷ་བཅན་ཞིག་ཅིག་
 གཏུངས་པས་པོར་ལྷ་པོ་ལྷ་པོ། ཡོན། ལྷ་པོ་ལྷ་པོ་ཅན་ཞིག་ཅིག་གཏུངས་
 པར་ལྷ་པོ་ལ་ལྷ་པོ་ལྷ་པོས་བཅོ་བཞུད་ཡོད་ལྷ་པོ་བཞིན། ལྷ་པོ་འཁྱོག་ལང་
 ལངས་ཤིག་ཏུ་ཅིག་པར་བཀའ་ལྷ་པོ་ལས་ལྷོན་པོ་ལྷ་པོ་ལྷ་པོ་ལྷ་པོ་ལྷ་པོ་ལྷ་པོ་
 ལྷ་པོ་བཅིགས་ན་ལྷ་པོ་ལྷ་པོ་ལྷ་པོ་ལྷ་པོ་ལྷ་པོ་ལྷ་པོ་ལྷ་པོ་ལྷ་པོ་ལྷ་པོ་ལྷ་པོ་
 བཞིན་ལྷ་པོ་ལྷ་པོ་ལྷ་པོ་ལྷ་པོ་ལྷ་པོ་ལྷ་པོ་ལྷ་པོ་ལྷ་པོ་ལྷ་པོ་ལྷ་པོ་ལྷ་པོ་ལྷ་པོ་
 བཞེངས་ (ལའན་པོ་དགའ་ལྷོན་ཏུ་ལྷ་པོ་ལྷ་པོ་དགའ་ལྷ་པོ་ལྷ་པོ་ལྷ་པོ་ལྷ་པོ་
 ལྷ་པོ་བཞེངས་ལེར་འཁོད) པོན་ལྷ་པོ་ལྷ་པོ་ལྷ་པོ་ལྷ་པོ་ལྷ་པོ་ལྷ་པོ་ལྷ་པོ་ལྷ་པོ་
 དང་པོ་ལྷ་པོ་དཔོན་པོ་ལྷ་པོ་ལྷ་པོ་ལྷ་པོ་ལྷ་པོ་ལྷ་པོ་ལྷ་པོ་ལྷ་པོ་ལྷ་པོ་ལྷ་པོ་
 པོ་ལྷ་པོ་ལྷ་པོ་ལྷ་པོ་ལྷ་པོ་ལྷ་པོ་ལྷ་པོ་ལྷ་པོ་ལྷ་པོ་ལྷ་པོ་ལྷ་པོ་ལྷ་པོ་ལྷ་པོ་

“ ༦ | | འབྱུངས་གྱི་ལྷ་བཅན་པོ་ཁྱི་ལྷ་པོ་ལྷ་པོ་ལྷ་པོ་ལྷ་པོ་ལྷ་པོ་ལྷ་པོ་ལྷ་པོ་

དལ་པོ་ལྷ་པོ་ལྷ་པོ་ལྷ་པོ་ལྷ་པོ་ལྷ་པོ་ལྷ་པོ་ལྷ་པོ་ལྷ་པོ་ལྷ་པོ་ལྷ་པོ་ལྷ་པོ་

|འབྲུལ་གྱི་ཉ་མཚན་པོ། ཟེང་། ཁྱིའོ་རྩེ་མཚན་གྱི་ཡིང་
 ལ། སངས་རྒྱལ་གྱི་ཚུལ་མཛད་དེ། ར་མའི་གཙུག་ལག་ཁང་
 ལས་ཚུགས་པ་མཆིགས་ཤིང་། དགོན་མཚོག་གཙུག་གྱི་རྟེན་
 མཚན་པ་དང་། ཟེང་གི་འབྲུལ་ཁྱོད་གྱི་ཡིང་ལ། སྒྲིང་གི་ཁྱི་
 ཚེ་ལས་ཚུགས་པར། གཙུག་ལག་ཁང་མཆིགས་ཅི། དགོན་
 མཚོག་གཙུག་གྱི་རྟེན་མཚན་པ་དང་། ཟེང་གི་ཁྱི་གཙུག་མཚན་
 གྱི་ཡིང་ལ། བལ་མར་གྱི་གུ་ཚུ་དང་། མཚོང་ཕུར་གཙུག་ལག་
 ཁང་མཆིགས་ཅི་དགོན་མཚོག་གཙུག་གྱི་རྟེན་མཚན་པ་དང་།
 ཡང་ཁྱིའོ་རྩེ་མཚན་གྱི་ཡིང་ལ། བལ་མར་གྱི་བསམ་པ་ལས་ལས་
 ཚུགས་པ། དཔུང་མཐར་གཙུག་ལག་ཁང་མཆིགས་ཅི་དགོན་
 མཚོག་གཙུག་གྱི་རྟེན་མཚན་པ་དང་། ཉ་མཚན་པོ་ཁྱི་ཁྱོད་ཁྱོད་
 མཚན་གྱི་ཡིང་ལ་ཡང་། སྒྲིང་ཕུར་གཙུག་ལག་ཁང་ལས་ཚུགས་
 པ་མཆིགས་ཅི། དགོན་མཚོག་གཙུག་གྱི་རྟེན་མཚན་པ་ལས་
 ཚུགས་པ། གཏུར་ར་མཐ་རྒྱུད་ཀྱིས། འདི་ལྟར་སངས་རྒྱལ་གྱི་ཚུལ་
 མཛད་པ་འདི། བལ་ཕུ་ཡང་མ་ཞིག། མ་ཤར་ན། ལེགས་པ་
 དཔག་ཏུ་ཟེད་པར་འབྱུང་། ཤར་ཅི། ཞིག་གལ། ཟེད་པར་རྒྱུར་
 བ། སྒྲིང་པ་མཐར་ཟེད་པར་ཤོང་པས། ད་ཟེན་ཆད་ན་མ་ན་མ་
 ཞ་ཞར། འབྲུལ་གྱི་ཉ་མཚན་པོ། ཡང་ཁྱིའོ་རྩེ་མཚན་གྱི་
 ཡིང་ལ། དགོན་མཚོག་གཙུག་གྱི་རྟེན་མཚན་པ་དང་། སངས་
 རྒྱལ་གྱི་ཚུལ་མཛད་པ་ཕྱི་གཏུར་མ་ཞིག་པར། གཏུར་ར་མཐ་
 རྒྱུད་ཀྱི་ཡི་དམ་མཚོ་ཞེས་འབྱུར་པ་ལས་ཚུགས་པ། མཚན་པོ་

ཡམ་ཐུག། རྩོམ་ལྟར། ལྷན་དཔུང་རྒྱུ་དང་སྒྲིབ་པ་རྟེ།
 གཅིག་གི་ཡི་གེ་དང་རྩིས་ལ་བྲིས་པ་བཞིན་ཏུ་ཡང་མཛད་
 རོ། འདི་ལྟར་ཡབ་ལྟེས། གཏུང་རབས་རྒྱུད་ལྱིས། དཀོན་
 མཆོག་གསུམ་གྱི་རྟེན་གཙུག་གིས། སངས་བུས་གྱི་ཆོས་མཛད་
 པ་འདི། གཅིག་ལྟེ་ཅི་ལ་ཡང་། རྟེན་གྱི་ཞེས་པ། མ་ལེགས་
 མོ་ཞེས། མོ་དང་ལྷན་ལས་རྩེ་གསུམ་ལྟེ་ཅི་ལྟེ་ཡང་ཅད་ལྟེ།
 ལྷན་གཞིག་གོ། ལྷན་ཡང་རོ། དེ་ལྟར་ཅེས། ཆེ་ཆུང་ལྟེ་
 གསལ་དུ་ལྱིས་ལྟར། དེ་ལྟར་ལྷན་མཛད་རོ། བཅན་པོ་དཔེ་
 ཐུག། ལྷན་ཆུང་རྒྱུ་ལྟེ་གསལ་པ་ཡན་ཅད། ཆབ་སྲིད་ལྱི་མང་
 བདག་མཛད་པ་མན་ཆད་ལྟར། དག་སྒྲིབ་ལས། དག་བའི་
 བཞེས་ལྟེ་བསྐྱོས་ལྟེ། ཆོས་ལྟེ་གསལ་ལྱི་ཆུང་ཆུང་ཏུ་བསྐྱོས་
 ཅིང་། བོད་མངས་ལྱིས་ལྟར་ཆོས་སྐྱོབ་ཅིང་ལྟར་བའི་ཆོས་
 གཅད། ཉན་ཏུ་ཡང་མོད་ཡ་
 རབས་མན་ཅད། བོད་འབངས་ལས་ཐར་པར་གཞུང་བའི་སྒྲིབ་
 ལྷན་གསལ་
 ཡང་། དད་བའི་རྩམས་ལས་ཐར་པར་བཅུད་ལྟེ། དེའི་ནང་ནས་
 ལྷན་པ་ལས། བཅོམ་ལྷན་འདས་ལྱི་རིང་ལྷན་ལྟེ་བསྐྱོས་ཞིང་།
 བཅོམ་ལྷན་འདས་ལྱི་རིང་ལྷན་ལྟེ་བའི་རྩམས་ཆོས་འཁོར་.....
 ཉན་ལྟེ་ཆོས་གྱི་བཀའ་ལ་ཡང་བཏགས་ལྟེ། ཆོས་འཁོར་ལྱི་ལས་
 དང་དབང་ལྟེ་ཅིང་དག་བའི་བཞེས་ལྟེ་བའི་བསྐྱོས་ལྟེ་བའི་བསྐྱོས་
 རབ་ཏུ་ལྟར་བའི་རྩམས། དེ་དཔེ་ཐུག་ལྱིས་མཆོད་གནས་ལྟེ།

གནང་བ་བཞིན་ཏུ་བྱས་ཏེ། བཅན་པོ། སྔ་བྱང་ན་དགོན་
མཆོག་གསུམ་གྱི་རྟེན་བཅུ་གས་ཤིང་མཆོད་པ་ཡང་། ལུ་ཏུ་མྱི་སྤང་
མྱི་བསྐར་ཞིང་མཆོད་གནས་ལྷ་བཟུང་།

མདོར་ན། བཅན་པོ། སྔ་བྱང་དང་། བོད་ཁམས་ན།
དགོན་མཆོག་གསུམ་མཆོད་
པ་དང་སྤང་བའི་ཐབས་ཅི་ཡང་མྱི་མཛད་དོ། ཡབ་མྱིས་དཔོན་
སྤང་

གང་གི་རིང་ལ་ཡང་ཏུང་ཏེ། དགོན་མཆོག་གསུམ་གྱི་རྟེན་བཅད་
པའི་རྟེན་མས་

ཡུང་མ་དེ་མཐའ་མ་ཞིག་པའི་ཆོས་སྤྱ་རྩེ་གྱི་ཁྱིམ་ཡིག་གི་མཆོ་
ནག་ལས་

འཕྱར་བ་བཞིན་ཏུ་ཆོས་མཛད་དོ། ད་མྱིན་ཆད་གཏུང་རབས་
རེ་རེ་ཞིང་ཡང་

བཅན་པོ་ཡབ་སྤང་གིས། འདི་བཞིན་ཏུ་ཡི་དམ་བཅའོ། དེ་ལས་
མནའ་ཁ་

དཔུང་པ་དག་མྱི་བཟུང་མྱི་བཟུང་བར། འཇིག་རྟེན་ལས་འདས་པ་
དང་འཇིག་

རྟེན་གྱི་རྩ་དང་མྱི་མ་ཡིན་པ་ཐམས་ཅད་ཡུང་། དཔང་ཏུ་གསོལ་
ཏེ། བཅན་པོ།

ཇི་ཇོན་ཀུན་གྱིས་ཡུང་དཔུང་དང་མོ་བོར་དོ། གཅིགས་
བརྟན་དཔེ་

ཡི་གེ་ཞི་བ་མོ་ནི། ཡལ་གྱི་རིང་ལ་གཅིག་གསུམ་གྱི་ཡི་གེ་ཡི་ཤ་པའི་རྒྱ་པ་
བཞག་གོ། ”

ཅིས་མེར་བཞོ། བཞོར་ན་བཅན་པོ་དེ་མིས་སངས་རྒྱལ་ཚེས་ལྷགས་
ཟེལ་པའི་སྤང་དགའ་བ་འདི་ཉ་ལྷ་མཛད། རྒྱལ་ཁྱིམ་ཚེས་བཞིན་བརྒྱུད་ས་
པས་པོད་འབངས་བདེ་ལ་བཞོད། བཟར་དཔུང་མོ་ལྷ་བརྒྱུད་བཞི་བཞེས་
པའི་དུས། མེ་བྱ་(817)མར་རྒྱགས་ཀྱི་ཕྱར་འདམས། དེ་ཡི་པར་སོ་
འཕྲུལ་རྒྱལ་གཤོན་ན་མོད། པར་སོ་དེ་ཡང་རིན་ཆེན་ནོར་གྱིས་བཀའ་།
ལུག་གྱི་ཆབ་ཀྱང་བསྐྱར་བས་མཆོ་བ་ཡིན། མེར་ནི་རྒྱལ་ཆེན་པར་སོ་མེར་སོ་
སྒྲ།

བརྒྱ་གཅིག་པ། ཁྱིམ་ཚེས་ལྷག་པའ་པ་ཅན་ལྷན་ཟེལ་
དང་། ཚེས་ལྷན་ལྷན་ལྷན་པའི་གཅིག་དཔར་བརྒྱུད་ལྷན་ཁྱིམ་ལྷ་
བརྒྱུད་དེ་ཆེས་ཤིང་རྒྱུ་འཕྲུལ་པར་ལྷན་པའི་མེས་པའི་སྤང་།

ཡལ་ལྷ་ཉིག་བཅན་པོ་སང་ན་ལེགས་མཛིང་པོན་(དེའི་མེར་པག་འ.....
ཞིག་ལྷ་ཁྱིམ་ཚེས་བཅན་སང་ན་ལེགས་མཛིང་པོན་མེར་པོད་དང་)དང་། ལུག་
ཉ་ཆེ་བྱ་པའི་ལྷན་གཞུག་པ་ཁྱིམ་ཚེས་ལྷན་པའ་པ་ཅན་པོད་མེ་བྱ་.....
(806)མར་འཕྲུང་ས། མེ་བྱ་(817)མར་ཡལ་དཔོན་སངས་པ་རྒྱགས་ནས་
རྒྱལ་ཤིང་འཛིན། ཅིག་སོ་བཟའ་དཔལ་གྱི་རང་རྒྱལ་སོགས་བཅན་སོ་བཟེས་
གཞིན་ལྷ་ཁྱིམ་ལྷ་བཞེས། བཀའ་སྤོན་པོ་བཟའ་དཔལ་གྱི་པོན་ཉན་གྱིས་
མཛད། རྒྱལ་ཁྱིམ་དཔར་ལྷ་བརྒྱུད། རྒྱལ་ཤིང་ཆེས་བཞིན་བརྒྱུད་ས་
པའོ།

ཡལ་རྒྱལ་ཉིག་བཅན་པོ་དང་། ལུག་ཉ་ཆེ་བྱ་པར་ལྷན་ལྷ་འཕྲུང་ས་པ་

ཉི། གཙང་མ་དང་། དར་མ། རལ་པ་ཅན། ཉེ་མེ། རྩུབ་ཀྱང་པོ། སྐལ་མ་
 དེར་རྒྱལ་བརྒྱད་འཛིན་པའི་ལམ་ལུགས་ལ་གཞིགས་ན། ཡལ་མེད་ཤོད་སྔ་པ་
 རྫོགས་རྫོགས་ཉེ་སྔ་སྔ་མཇུག་པ་གཤེར་བྱིར་མངའ་གསོལ་དཔོན་གཤིས། འོན་
 ། རྒྱ་སྔ་སྔ་གཙང་མ་ཚུལ་ལེགས་དཀར་པས་མིད་ཀྱི་བྱ་བ་སྤངས། སྔ་སྔ་
 གཉིས་པ་བྱི་དར་མ་ལྷ་རྩལ་བཙན་གཤིས་རྒྱད་རྒྱལ་ལ་ཤེས་བྱ་དཔལ་པ། མ་
 རབས་ཀྱི་རྫོང་རྫོང་ལྷན་པ་ཞིག་ཡོད་པས། མཚན་རྒྱལ་དང་སྤང་དར་མ་ཞེས་
 བཏགས། སྔ་སྔ་རྒྱལ་བ་གཉིས་སྔ་སྔ་ནས་དཔོན་པོ་རྫོགས་པ་རྫོགས། དེར་བཞུག་
 བྱང་རྫོག་ནས་ལྷིས་བཀའ་སྔོན་ལེགས་པར་མཛད་དེ་ཉེ་སྔ་སྔ་གསུམ་པ་བྱི་.....
 གཞུག་ལྷེ་བཙན་རལ་པ་ཅན་གཤེར་བྱིར་མངའ་གསོལ།

བཙན་པོ་འདི་ཡི་སྒྲུ་རྩལ་སྒྲུ་བཀའི་རྫོག་པོ་བྲན་ཁ་དཔལ་ཀྱི་ཡོན་ཏན་...
 ལྷིས་མཛད། ཁོར་ནི་ཆབ་མིད་ཀྱི་བྱ་བར་གྱིན་ཏུ་བྱང་རྒྱལ་པ་ཞིག་ཟེད།
 རྒྱལ་བྱིས་མཚན་བཞིན་བརྒྱུད་སྤང་དེ་ཡང་བྱིས་མཚན་ནི་བོད་ཀྱི་པོ་ཡ་རབས་
 རྣམས་ཀྱིས་མེད་པའི་མིད་པའི་ཁོག་ཏུ་བཞུག་པོ་ཡ་དོན་སྒྲུལ་རྒྱ་ཆ་གཉིས་སྒྲུ་...
 གསལ་པའི་བརྒྱ་དུ་པ་བྱིས་མཚན་པོ་ལ། བྱི་ཅེ་འབྲུམ་གཞེར་ཀྱི་བྱིས་མ།
 གཤེར་མང་ག་བ་ཅན་ཀྱི་བྱིས་མ། རྒྱལ་ཁམས་དཔེ་བླངས་ཀྱི་བྱིས་མ། མདོ་
 ཡོན་རྒྱལ་བཙན་ཀྱི་བྱིས་མ། དཀོན་ཅོག་གི་ཚུལ་བྱིས་མ། རྫོ་མོ་མངའ་
 དུགས་ཀྱི་བྱིས་མ་དང་རྒྱག་ཏུ་ལྷེ་བས། དན་ལ་ཆད་པ་གཙོད་ཅིང་བཟང་ལ་
 བྱ་དགའ་ཞེད། མཐོ་པའི་གཉའ་ནས་གཞོན་ཅིང་དཔའ་བ་ཐབས་ཀྱིས་རྫོང་
 པའི་བཀའ་བྱིས་མ་ཀྱི་སྔོན་བཟང་པོ་གཏོད། དེ་བཞིན་སྒྲན་ཀྱི་བཙན་ལུགས་
 བཞི་དང་། དཔུད་མཁན་ཀྱི་གཤེར་ལ། ཡ་རབས་ཀྱི་རྩུབ་བརྒྱན།
 མཛད་སྤེལ་པའི་མིག་བརྒྱ་གཉིས། སྔ་སྔ་གི་ཉེར་བརྒྱད། སྔ་སྔ་གི་ཉེར་

བཅུ་གཉིས། ཟུག་རྒྱ་རྒྱུག། རྒྱལ་པོའི་གདན་བཞི། རྒྱལ་པོའི་གྲལ་བཅུར་
 མོགས་པམ་དང་ལུགས་སྒྲིལ་རྩ་མ་གཏན་ལ་ཐལ། དེ་བཞིན་དཔལ་འཛུར་
 མོར་འཇེལ་འཛུ་བའི་དཔོན་མཁོ་མཆུངས་ཆེད་ཐམས་པའི་འཛུལ་ཁག་གཞན་
 ལ་དཔེ་རྒྱུར་མཉེ་ཁྲི་ཤར་ཞི་མོགས་པ་ཇེགས་པཅོས་གནང་ནས་སྤར་བས་ཆད་
 རྒྱན་ཅན་རྩ་རྒྱར་པའོ།།

ལྷགས་ལྷང་ཉམས་ཞན་རུ་འགྱོ་བར་བརྟེན་པོད་ནས་བསྐྱེད་མར་མོ་ཉ་མེདས་
 གཞུམ་མངགས་ཏེ་མང་ཁྲོལ་མཛེལ་མཐུན་མནལ་མེལ་ཡོད་པའི་རེ་བ་.....
 ལྷག་པ་རེད་མེད་འཁོད། དེ་ནས་མང་པོད་ཚུགས་གཉིས་གསུམ་དཔོན་
 ཞང་གི་མཛེལ་མཐུན་ལ་བསམས་གཞིགས་མཛེད་དེ་སྐྱེད་ལྱེད་དཔག་འབྲུག་...
 མི་ཡོད་ཆེད་རུ་པོད་ལྷགས་སྐྱེད་(821)མང་པོད་ལྱི་མོ་ཉ་ནམས་མང་གི་...
 ལྷལ་ས་རྒྱུ་ཡན་རུ་འཁྱེད། བཅན་པོ་དང་། སྐྱོན་ཆེན་ཐུག་ཁ་དཔལ་ལྱི་
 ཡོན་ཉན་ལྱི་བཀའ་བཞིན་རྒྱུ་ཡན་རུ་འཁྱེད་རྒྱུ་མང་གི་སྐྱོན་པོ་ནམས་.....
 དང་བཀའ་ལྷོས་ལེགས་པར་མཛེད། པོད་ཆུ་ལྷག(822)མང་མང་གི་ཕོ་
 ཉ་ནམས་ལྷ་སར་འཁྱེད། ཁོད་ནམས་ལ་བསྐྱེད་པ་དང་ཉེ་ལེན་གཟབ་ལྷས་
 མཛེད། སྐྱོན་ཆེན་ཐུག་ཁ་དཔལ་ལྱི་ཡོན་ཉན་ཕོགས་དཔོན་རེགས་བཟུ་ལྷག་
 ཅམ་དང་མང་གི་ཕོ་ཉ་ནམས་ལྷ་སའི་ཤར་རོས་སྐྱེད་ལྷོས་ཕོས་གནང་། ལྷགས་
 གཉིས་མཛེལ་མཐུན་ལྱི་མོ་ལྷས་ལ་རྒྱུ་གསོ་ཡོད་ཡོད་མཛེད། ལྷག་པར་རུ་
 ལྷ་བཟའ་ཀོང་རྩོ་མཆོལ་བསྐྱེད་དང་། ལྱི་མིང་ཀོང་རྩོ་པོད་ལྱི་བཅན་པའི་
 ཁལ་རུ་བཞེས་ཆེལ། ལྷ་པོད་དཔོན་ཞང་གི་འབྲེལ་པ་ལོགས་ལྷག་པོད་ལྱེད།
 དཔག་འབྲུག་ལྷང་ཆེ་ལྷགས་གཉིས་གསུམ་དཔག་མཆན་སྐྱེད་ཅམ་མེད་པར་རོས་.....
 འཛིན་གནང་། བཀའ་ལྷོས་མཛེད་སྐྱེདས་མཛེལ་བཅེའི་ནམ་པས་ཁེདས།
 མནལ་མཐུན་ལྱི་རྩོ་རེར་གཞུམ་བཅུགས་པ་ལྟེ། གཅིག་གི་མང་གི་ལྷལ་ས་
 རྒྱུ་ཡན་རུ་འཁྱེད་རྒྱུ་ཡོད། གཅིག་གི་མང་པོད་ས་མཆན་མས་མེ་རུ་ལྷོས་
 བཅུགས། གཅིག་གི་ལྷ་ས་གཅུག་ལག་ཁར་གི་མཐུན་རོས་རྩོ་པོ་དེ་རུ་ལྷོས་
 འགམ་རུ་བཅུགས། རྒྱུ་ཡན་རུ་བཅུགས་པའི་རྩོ་རེར་དེའི་ཕོ་གྲུ་ལྱི་ག་
 བཀོད་ཡོད་པ་དང་། ད་ལྷའང་ཤིས་ཡན་ལྱི་རུ་ཡོད་སྐྱེད་ཡོད་སྐྱེད།

གྱུ་ཐོད་ས་མཆེན་མེ་ཏུར་བཅུགས་པའི་རྩ་རིང་དེ་སྤྱོད་པ་མེད་མི་ཅིག་གིས་...
 གྱུ་འཁྱེར་བྱས་པ་རེད་ཟེར། ལྟ་སར་བཅུགས་པའི་རྩ་རིང་དེ་ད་ལྟའང་དངོས་
 གྱུ་མཇལ་གྱུ་ཡོད། དེའི་ཤར་ངོས་དང་རྒྱལ་ངོས་གཉིས་ལ་རྩ་རིང་གི་མ་ཡིག་
 དང་། ལྟོ་བྱང་གཉིས་ཀྱི་མནའ་མཐུན་སྒྲིལ་མོལ་རུ་བཅུགས་མཁན་ཐང་ཐོད་
 རྒྱུ་པོ་ན་མས་ཀྱི་མཆོན་བཀོས་འདུག ཐང་ཐོད་མཇའ་མཐུན་སྒྲིལ་དཔོན་
 ཞང་རྩ་རིང་རུ་བཀོད་པ་གཤམ་གསལ།

༦། ཐོད་ཀྱི་རྒྱལ་པོ་ཆེན་པོ་

འཕུལ་གྱི་ལྟ་བཅན་པོ་དང་།

གྱུ་ཀྱལ་པོ་ཆེན་པོ་གྱུ་རྩེ་རྒྱུར་ཏེ།

དཔོན་ཞང་གཉིས། ཆབ་སྲིད་གཅིག་རུ་མོལ་

ནས། མཇལ་རུ་མ་ཆེན་པོ་མཇའ་དེ་གཅིགས་

བཅས་པ། བཅ་ཞང་ཡང་གྱུ་འཕྱར་པར་ལྟ་མི་

ཀྱུན་གྱིས་ཤེས་ཤིང་དཔང་བྱས་ཏེ་ཆེ་ཆེ་རབས་...

རབས་ཀྱི་གཏམ་བརྗོད་རུ་ཡོད་པའི་བྱེད།

གཅིགས་གྱི་རྩ་རིངས་ལ་བྲིས་པའོ།

༧། འཕུལ་གྱི་ལྟ་བཅན་པོ་ཁྱི་གཙུག་ལྷེ་བཅན་

གྱི་ཞ་སྒྲ་ནས། གྱུ་རྩེ་རྒྱུན་རྒྱ་ཏེ་ཏེ་ཏེ་རྒྱུར་ཏེ་

དང་། དཔོན་ཞང་གཉིས། སྐམ་དཀྱེལ་ཆེན་

པོས་ནི། འཕུལ་ཡུན་ཡུལ་གྱི་ལེགས་ཉེས་ཅི་

ཡང་བསྐྱར་ཉེ། ལུགས་རྩེ་ཆེན་པོས་ནི། བཀའ་

རྒྱུ་གྱིས་དགལ་པ་ལ་བྱི་ནང་བྱེད་པས། མང་

བོ་ཀུན་པདོ་སྒྲིད་པར་བྱ་བ་ལ་ནི་དགོངས་པ་.....
 གཅིག་ཡུན་རིང་པོར་ལེགས་པའི་དོན་ཆེན་པོ་ལ་
 ནི་བཀའ་སྲོལ་མཐུན་ཏེ། གཉེན་སྒྲིང་པའི་སྤི་
 ལྷ་ནི་དང་ཐའི་ཁྱིམ་ཆོས་དགྲེས་པའི་རྩལ་སྤྲར་.....
 ཏུ་བཅེགས་པར་མོལ་ནས། མཇལ་ཏུ་མ་ཆེན་པོ་
 ནི་མཛད་དེ། བོད་རྒྱ་གཉིས། ད་ལྟར་ཏུ་
 མངའ་བའི་ཡུལ་དང་མཆོམས་སྤྲང་ཁིང་། དེའི་
 ཤར་སྒྲོགས་ཐམས་ཅད་ནི་རྒྱ་ཆེན་པོའི་ཡུལ།
 ཏུ་བཅེགས་ཐམས་ཅད་ནི་ཡང་དག་པར་བོད་.....
 ཆེན་པོའི་ཡུལ་ཏེ། དེ་ལས་ཐན་རྩལ་དགྲར་སྤི་
 འཐབ། དམག་སྤི་བྱང་། ཡུལ་སྤི་མན་མ།
 ཡིད་མ་ཆོས་པ་ཞིག་ཡོད་ན། སྤི་བསྤྲང་ཁིང་
 གཏམ་དྲིས་ཏེ་བཟངས་ནས་སྤིར་གཏང་དོད་.....
 ཆབ་སྤིད་གཅིག་ཅིང་། མཇལ་ཏུ་མ་ཆེན་པོ་འདི་
 ལྟར་མཛད་པས། དཔོན་ཞང་དགྲེས་པའི་བཀའ་
 སྤིན་ད་སྤིན་པས་བྱང་འབྲུལ་དགོས་ཏེ་ཐན་རྩལ་
 སྤི་ཕོ་ཉ་འདོང་བ་ཡང་། ལམ་སྤིར་པར་བྱང་
 བས། ཐ་ལུགས་བཞིན་བོད་རྒྱ་གཉིས་སྤི་བར།
 ཅང་ཀུན་ཡོག་ཏུ་རྟ་བཞེས་ལ། ཅེ་ལྷང་ཆེག་ཏུ་
 རྒྱ་དང་ཕྱད་པ་ཐན་ཅད་ནི་རྒྱས་སུ་ཏུད་བྱ།
 ཅོང་བྱ་ཐུན་ཏུ་བོད་དང་ཕྱད་པ་ཡན་ཅད་ནི་.....

བོད་ཀྱིས་ཐུ་བྱད་བྱ་ཉི། དཔལ་ཁང་ཉེ་ཞིང་
 གཉེན་པའི་ཚུལ་བཞིན་བྱ། སྤྱི་ལྷ་དང་བཀུར་
 རྟེན་ལུགས་ཡོད་པར་སྐྱུར་རྟེ། ཡུལ་གཉིས་ཀྱི་
 བར་ན་བྱད་རྩལ་ནི་མི་སྤང་། རྫོང་བྱར་བྱ་སྤང་བ་
 དང་དགའི་མྱེད་ནི་མྱི་ཤལ་ཉི་ས་མཆོག་སྐྱུར་.....
 བའི་མྱི་ཡན་ཅད་ཀྱང་དོགས་ཤིང་འཇིགས་པ་.....
 མེད་པར་ས་ས་མལ་མལ་ན་བག་བརྒྱུད་ཉི། བདེ་
 བར་འཁོད་ཅིང་། རྒྱུད་པའི་བཀའ་དྲིན་ནི་
 རབས་ཁྱིའི་བར་བྱ་ཚོ་བ། ཉན་པའི་རྒྱ་སྤང་ནི་
 གཉི་ཆས་སྤེམས་སོ་ཆོག་བྱ་བྱལ་ཉི། བོད་བོད་
 ཡུལ་ན་རྒྱུད་ཀྱང་ཡུལ་ན་རྒྱུད་པའི་སྤྱི་ཆེན་པོ་
 རྒྱུར་ནས་གཅིགས་བཅས་པ་འདི་ནས་ཞར་མྱི་.....
 འཁྱུར་བར། དཀོན་མཆོག་གསུམ་དང་།
 འཕགས་པའི་ནུ་མས་དང་གཉི་ཆ་དང་གཟུང་.....
 སྤང་ལ་ཡང་དཔར་བྱ་གསོལ་རྟེ། བ་ཆོག་གི་
 རུས་པས་ཀྱང་བཤད། སྤྱི་ཆགས་བསད་དེ་
 མནའ་ཡང་པོར་ནས། གཅིགས་བཅས་སོ་
 གཅིགས་འདི་བཞིན་བྱ་མ་བྱས་སམ། བཞིག་
 བ། བོད་ཀྱང་གཉིས་གང་གིས་སྤང་ཉེས་པ་ལ་
 སྤིག་ཅིང་། ཡན་བྱ་དཀྱུ་ཅི་བྱས་ཀྱང་གཅིགས་
 བཞིག་པ་ལ་མ་གཏོགས་སོ། འདི་ལྟར་བོད་ཀྱང་

གཉིས་ཀྱི་རྩོམ་གྱིས་ཞལ་གྱིས་བཤགས་.....
 མཐའ་པར་རྟེ། གཅིགས་ཀྱི་ཡི་གེ་ཞིབ་མོར་
 སྒྲིས་ནས། རྒྱལ་པོ་ཆེན་པོ་གཉིས་ཀྱི་ནི་ལྷག་
 རྒྱས་བཏུབ། རྩོམ་པོ་གཅིགས་འཛིན་པ་ལ་
 གཏོགས་པ་ན་མས་ཀྱི་ནི་ལག་ཡིག་ཏུ་སྒྲིས་རྟེ།
 གཅིགས་ཀྱི་ཡི་གེ་ཡང་སྔ་མའི་ལྷག་སྐལ་ཏུ་.....
 བཞག་གོ།

༦ । །འཕྲུལ་གྱིས་སྒྲ་པའོན་པོ་འཁོར་གཅིག་གི་པའོན་དང་། ལྷ་རྒྱུ་
ལྷན་སྒྲ་ནི་ལུ་

ཏི་ག་རྩ་ཏི་གཉིས། མཐ་མྱིན་གཅིག་རྩ་མཐ་ཏི་མཐ་རྩ་མཐ་རྩ་
 བའི་དཔེ་ཐང་གཉིས་ཀྱི་ཚུལ་ཅི་འདྲ་བ་དང་། མཐ་རྩ་མཐ་རྩ་བའི་
 གཏན་མིགས་རྫོང་རིམ་ལ་བྱིས་པའོ།

[illegible]

[illegible]

བྱམས་པའི་བཀའ་རིན་གྱིས་ནི། མྱི་ནང་མེད་པར། མྱི་གས་བརྒྱད་ཏུ་བྱས་
 ཉེ་མཐའ་བཞི་རྒྱལ་པོ་ཀུན་དང་ཡང་མཇལ་དུ་ཅིང་འདུམ་པར་མཛད་ན། རྒྱ་
 དང་རྩ་ཞིག་གཉེན་བཅེས་པ། དུལ་བྱིམ་ཆོས་ཡིན་པས། ལྷག་པར་ཆབ་སྲིད་
 གཅིག་ཏུ་དབྱེས་ཏེ། སྐད་རྒྱུན་དཔོན་ཞང་དཔོན་པ་མཐུན་ནས། རྒྱ་རྩེ་
 ཞིང་ཤིན་ལྷན་ལྷན་སྤང་ཏེ་དང་། མཇལ་ཏུ་མ་ཏུ་མོས་ཏེ། བཀའ་ཁོན་རྒྱིང་པ་
 ནི། སྤྱངས་ཤིང་གསལ་ད། དབྱེས་པ་གསར་ནི་བསྐྱས་ཤིང་བསྐྱང་ནས། དེ་
 རྒྱན་ཆད། བཅན་པོ་དཔོན་ནི་སྤྱེ་ཆེ་གཅིག་རྒྱ་རྩེ་ཞང་ནི་གསུང་རབས་
 གསུམ་གྱི་བར་ཏུ། བཀའ་ཁོན་གྱི་གཙུགས་ནི་མ་ལྟར། དབྱེས་པའི་སྤྱི་ལྷན་ནི་
 སྐད་རྒྱུན་ལྟར་དེ། སྤྱི་གཅིས་པ་ལས། བཀའ་སྤྱིན་སྤྱན་པ་དང་། དཀོན་
 རྒྱུ་བཟང་པོ་ནི། རྒྱན་ཏུ་འཕུལ་ན། མཇལ་ཏུ་མ་གྱི་མདོ་ཆེན་པོ་གཅིགས་
 བཅ་བ་ལྷ་བྱ་ཡང་མ་བྱལ། དཔོན་ཞང་མོལ་དུ་པའི་རྩེས་ཀྱང་ཆར་མ་ལྷན་པར་
 བྱམས་ནོངས་གྱིས་བཅལ་ཏེ། བར་གྱི་གཙུགས་རྒྱིང་པ་སྐད་ཅེགས་གྱི།
 དོགས་སྤྱིག་གིས། ལེགས་པ་ཆེན་པོའི་སྤྱི་དོན། མྱི་མྱིགས་ཤེད་ག་ཏུ་རྒྱར་
 བས། དཔུ་ཆོད་གྱི་ཐབས་དང་། དཔག་བཅན་པོ་དག་གྱང་མྱི་རྒྱལ་ཏུ་མ་
 ཅང་ཉི། དཔུ་ཐུང་གྱི་ཆལ་ཏུ་རྒྱར་དུ་གྱིས་ཀྱང་། ཡོང་ཉེ་ཞིང་གཉེན་ལ་འཕུལ་
 གྱི་ལྷ་བཅན་པོ་ཁྲི་གཙུག་ལྷེ་བཅན་གྱི་ཞ་ལྷ་ནས། མཆོན་པ་ནི། འཕུལ་གྱི་
 ཆལ་ཆགས། མཛད་པ་ནི་ལྷའི་ལྷགས་དང་མཐུན་ཏེ། བཀའ་རིན་ཆེན་
 པོས། མྱི་ནང་གཉིས་སྤྱི་རྩེ་མས་ཤིང་། དཔུ་ཆོག་བཅན། བཀའ་ལྱང་གཉན་
 ཏེ། རྒྱ་རྩེ་ལྷན་ལྷན་ཉེའུ་ཏིག་སྤང་ཏེ་དང་དཔོན་ཞང་གཉིས་འཕུལ་གྱི་དཔོན་པ་
 པ་ནི་མཐུན་ཏེ། སྤྱི་རྒྱུ་ཆབ་སྲིད་ནི་གཅིག་ཉི། སྤྱི་རྒྱ་གཉིས། རབས་
 ཁྲིང་པའི་སྤྱི་དུ་པའི་མཇལ་ཏུ་མ་ཆེན་པོ་མཛད་ནས་རྒྱ་ཡུལ་ཏུ་ནི། ཀའ་ཤིང་

བ་ག་བ་ད་པལ་པཅེགས། ཅན་རྩ་ལྷུ་ལྷུ་མཆན། བརྟེ་ཡེ་ཤེ་ཤེ་ཡིས་
 ཆོས་ཏུ་མ་བཞུར། ཆོས་ཐམས་ཅད་སྐད་གསར་པ་ཅད་ཀྱིས་གཏན་ལ་ཐབ།
 སྐད་ལམ་ཐེག་གྱི་རིང་ལ་མདོ་ལྷགས་ཀྱི་ཆོས་ཐལ་ཆེ་བ་བཞུར་ཐེན་ནའང་།
 ལྷལ་དཔུང་འབྱུར། ཞོ་རྒྱན། བལ་ལྷལ། རྒྱ་ནག། ཟ་ཉོར། ཁ་ཆེ།
 ཡི་ལྷལ་ལྷགས་སྐད་རིགས་མི་འདྲ་བ་མང་པོར་བརྟེན་ནས་བཞུར་པས་པོད་.....
 སྐད་ལ་བཞུར་དགའ་བ་མང་པོ་ལྷ་བཞུར་མཛད་པ་དང་། བརྟེ་རྒྱིང་རམ་
 ལྷལ་སྐད་མང་ཞིང་། བཅན་པོས་ཐེག་པ་ཆེ་རྒྱུར་ལས་ལྷུང་པའི་ཆོས་རྣམས་
 རྒྱ་གར་གྱི་ལྷལ་དཔུང་ལས་ལྷུང་པའི་བརྟེ་དང་མཐུན་པར་བཞུར་ཞིང་ཀུན་.....
 གྱིས་གོ་བདེ་ལ་དོན་མི་འབྱུར་བ། ཆད་ལྷག་སྐད་པའི་ལྷུང་དགའ་ཆག་ལྷུང་
 བཀོད་དགོས་པའི་བཀའ་རྒྱལ་བ་བཞིན་པོ་པའ་རྣམས་དང་ལྷུང་པར་རྟེན་.....
 ཅན་གྱི་པོ་པའ་གཞུམ་ཞེས་གསལ་བ་པཅེ་ཏེ་རྟེན་མི་ལྟ་དང་། རྟེན་གྱི་ལ།
 བརྟེ་ཡེ་ཤེ་ཤེ་གཞུམ་གྱིས་དེ་སྐད་བཞུར་པའི་གཞུང་རབ་མཐའ་དག་ལ་ཁྱེ་.....
 དག་ལེགས་པར་མཛད། སྐད་གསར་པ་ཅད་ཀྱིས་གཏན་ལ་ཐབ་སྟེ་བརྟེ་རྒྱིང་
 གོ་དགའ་བ་རྣམས་དོར་ནས་ལྷལ་དཔུང་དང་མཐུན་པའི་གོ་སྐྱེ་ཞིང་འདོན་བདེ་
 བ་བྱས། རྣམ་དབྱེ་དང་ཆོག་སྐད་སོགས་ལ་ཞིབ་དཔྱད་ནན་ཏན་མཛད།
 ཡིག་རྩིང་ལྷུང་པའི་ཆེད་ཏུ་དྲ་ཤ་དང་རྒྱུང་པའི་འ་བརྟེན་སོགས་དོར། ལྷ་
 བཞུར་ཐལ་ཆེ་བ་དང་ལྷལ་རྒྱུང་པའི་ལྷལ་སྐད་མཐའ་དག་དོར་ནས་པོད་གྱི་.....
 སྐད་ལ་དོན་བཞུར་གཙོ་བོར་བྱས་ཏེ་གཏན་ལ་ཐབ་པོ། བཅན་པོ་དེ་ཡིས་
 པོད་ཡིག་ལ་གསར་བཅོས་གནང་བར་བརྟེན་རང་ཅག་ཁ་བ་ཅན་གྱི་ཡི་གེ་.....
 དེའང་ཆན་རིག་དང་མཐུན་པའི་འཕེལ་རྒྱས་ལྷགས་ཆེན་འགོ་བྱལ་བ་བྱུང་།
 ཡང་བཅན་པོ་དེ་ཡིས་དཔྱད་རལ་པའི་གཡས་གཡོན་གྱི་སྐད་ལ་དར་ལྷག་.....

བཏགས། དེ་ཡི་ཉིང་རུ་དག་འདུན་བཏགས་པར་མོས་ལ་དག་འདུན་དུ་
 རྟེན་གཉིས་གསུམ་སོ། རབ་རུ་བྱུང་བ་དེར་ཞབས་རྟོག་པ་འབངས་མི་ཁྲིམ་
 བཏུན་དེ་ཕུལ། རུས་དེར་དགོན་སྡེ་ཁག་ལ་མཆོད་གཞིས་སྒྲོང་པའི་ཕྱོལ་
 དངོས་སུ་དར། ཆོས་བྱེད་མི་སྣ་ཁག་གཅིག་དབང་བསྐྱར་གྲུལ་རིམ་པར་
 ལྷུང། དེ་ནས་བཅན་པོ་རལ་པ་ཅན་གྱིས་སྐྱགས་དམ་རུ་ཁྱུ་ཤར་རྒྱ་དཔེ་མེད་
 བཟ་གིས་དག་འཕེལ་གྱི་གཙུག་ལག་ཁང་བཞེངས་པར་འདྲོད་ནས། ཁྱི་ལུལ་
 ལྷས་རིག་བྱེད་ལ་མཁས་པའི་བཟོ་བོ་དང་། བལ་ལུལ་ནས་ལྷ་བཟོ་བ་དང་
 རྒྱ་བཟོ་བ་མང་པོ་གདན་དྲངས་ཏེ་ལྷ་ཁང་དངོས་ཐོག་བཅེགས་དུ་ལྷན་.....
 འཕུལ་སྒྲུང་གི་ཆོད་ཅམ་བཞེངས། འོག་ཐོག་གསུམ་རྒྱ་ལྷོ་ཡིས་བཅེགས་ཏེ་དེར་
 རྟེན་ཐོན་ཞུས་བཏགས། བར་ཐོག་གསུམ་སོ་ཕག་གིས་བཅེགས་ཏེ་ཕོ་པ་ཏ་
 ཞུས་བཏགས། ཉིང་ཐོག་གསུམ་ཤིང་གིས་བསྐྱར་ཏེ་སྐྱགས་དམ་གྱི་རྟེན་
 གཙུག་བཏགས། ལྷ་ཁང་དེ་ནི་རྒྱ་ཕུབ་དུ་བཅེགས་ཡོད་པ། ཉིང་གི་རྒྱ་ཕུབ་
 གསེར་འབྲུག་གཡུ་འབྲུག་དང་བཅས་པ། རྒྱ་ལྷོ་ཡིས་བསྐྱར་རུས་གཏུགས་
 ཉིང་འཁོར་བ། མདའ་ཡབ་དང་ཕུ་བྱ། དྲ་བ་དྲ་བྱེད་གྱིས་བརྒྱན་པ།
 གཏུགས་དང་། རྒྱལ་མཆོན། རིན་པོ་ཆེའི་ཐེང་བ། དར་གྱི་ཚད་པན།
 དྲིལ་ཕུ་གཡེར་ཁའི་སྒྲ་འཁྲལ་བ། རྒྱ་ཕུབ་ཅེའི་གསེར་འབྲུག་རྒྱུ་ལ་རི་དང་མི་
 དམན་མཉམ་པ། འཛིག་རྟེན་འདི་ན་འབྲན་མེད་ཀྱི་ལྷ་ཁང་ཞིག་བཞེངས་
 སོ། སྤྱིར་ན་འདི་ཡན་ཆོད་རུ་བོད་ཀྱི་བཅན་པོ་ཞུས་ཀྱི་ལྷ་ཁང་ཉིང་དང་
 བརྒྱད་བཞེངས་པར་གསུམ། གཞན་ཡང་རྒྱལ་པོའི་མཆོད་གནས་ཉང་ཤིང་
 སྤྱོད་དང་། སྤོན་པོ་འགའ་ཞིག་གིས་ལྷ་སའི་ཤར་རུ་གཏུ་དང་མེ་ཅ། ལྷ་
 ཅུ་དགའ་བ་དང་དགའ་བའི་འོད། བྱང་རུ་ཐན་ཁ་དང་ཐན་ཁང་མ་མ་

སྐྱེས་པའི་ལྷ་ཁང་བཞེངས་སོ། སྐབས་དེར་དབུས་གཙང་ཁམས་གཞུང་ཁྲུ་
ཆོས་མེ་ཆེན་པོ་ལྷན་ཅུ་སྟེན་བཅུ་གསུམ་སོ།

མདོར་ན། བཅན་པོ་འདི་ཡི་སྐུ་ཏུས་སྐུ་ཐང་པོ་དང་བར་གྱི་མཛེས་པ་.....
བཅེའི་མཐུན་ལས་གོང་ཏུ་འཕེལ། པོ་དང་གྱི་ཆབ་སྲིད་དང་། དཔལ་འཕྱོར།
རིག་གནས་གོང་ཏུ་འཕེལ་བའི་དགོས་མཁོ་དང་བཟུན་ནས་བྲིས་སྐྱོང་གི་.....
གསར་ཏུ་བཅོས། རྩེ་སྒྲར་ཞོ་སྐྱེས་ལ་ལེགས་པཅོས་བཏང་། སངས་རྒྱལ་
ཆོས་ལུགས་རྒྱ་ཆེར་སྤེལ། པོ་དང་གྱི་ཚད་མཐོན་བདེ་སྦྱོར་ལྷ་ལྷར་མཆོངས་ཞེས་
པ་ལྟར། ཏུས་དེར་ཆབ་སྲིད་དང་། དཔལ་འཕྱོར། རིག་གཞུང་སྐྱེས་
དབྱར་མཆོ་རྒྱལ་པ་བཞིན་གོང་ཏུ་འཕེལ། ཆབ་འབངས་རྒྱ་ཆེ་ལྷོ་སྒྲར་ལ་
ལེས་སྐུ་རིང་ལ་མ་འདུས་པ་ཤར་སྐྱར་མ་སྒྲིན་ཏུ་གཏུགས་པའི་ལོ་ག་རྒྱ་ནག་གི་
སྐྱོ་ལོན་ཤན་གྱི་རི་རྒྱུད་དར་དགའ་གྱི་ཡོལ་བ་འདྲ་བར་གཏུགས། རྩོམ་གསུམ་
ལས་མེད་ལྷན་གཏུགས། ཏུ་པ་ལྷན་གཤིག་གི་སྐོ་མཆོམས་སྐྱོ་ལྷན་ཤར་ཏུ་ར་
གི་སྐོ་མོ་ལ་གཏུགས། ལྷ་རྩྱུར་གྱི་སྐོ་མཆོམས་སྐྱོ་མ་སྐྱར་རིང་ལྷ་ཁང་མའི་
རྒྱལ་འདྲ་བར་གཏུགས་ཞེས་ཟེར།

ཡིན་ནའང་སྐབས་དེར་པོ་དང་གྱི་སྐུ་ཆོས་ཀྱི་འགལ་བ་ཉིན་བཞིན་རྩོམ་.....
རར་ཅན་ཏུ་སྒྱུར་བ་དང་། ལྷན་པར་ཏུ་དབང་རྒྱུར་ལས་རིམ་ནང་ལྷན་གྱི་
འགལ་བ་ནི་དེ་བས་ཚད་ཀྱི་ཆེ་ལ་རྩོམ་རྩོམ་ལྷན། གང་ལགས་ཟེར་ན། སྐྱར་
ཆོས་རྒྱལ་རིམ་ལྷོན་གྱིས་སངས་རྒྱལ་ཆོས་ལུགས་ལྷན་ཆེན་སྤེལ་བ་མ་ཟད།
ཆོས་ལྷོད་མི་རྩོམ་འགའ་ཞིག་ས་ཞིང་དང་། འཕྲོག་ར། འབངས་སྐྱེས་
དབང་པའི་ལྷན་གཤིག་བདག་པོ་འཕམ་མངའ་བདག་ཏུ་སྒྱུར། ལྷན་པར་ཏུ་བྲི་
གཏུག་ཞིང་བཅན་རལ་པ་ཅན་གྱི་སྐུ་ཏུས་བཅུན་པ་ལྷན་ཁང་དཔལ་གྱི་ཡོན་ཏན་...

གྱིས་བཀའ་ཁྲིམ་ཆེན་མཆོད། དེ་ནས་བཅུན་པས་ཤིང་དབང་གཙོ་པོ་བཟུང་
 བའི་ལམ་སྲོལ་ཆགས། གྱིས་ལྷ་བཀའ་ཁྲིམ་ཁྲ་མ་འཁུགས་པའི་ལམ་སྲོལ་
 དེའང་སྤར་གསལ་དེ་དག་ལས་ལྷུང་བ་རེད་ཉམས། དཔེན་ཕྱེ་ཁག་ལ་མཆོད་
 གནིས་དབང་པའི་སྲོལ་དངོས་སྤྱད་ར་པས་སྤྱད་ག་ཁག་ཅིག་གི་མི་ལན་ལ་.....
 སྤྱང་ལྷན་ཆོག་ཉམས་ཤིང་དབང་འཕྲོག་ལེན་བྱེད་པའི་འཐབ་ཆོད་ཡང་ཡང་...
 ལྷུང་། རྩོད་མི་ཞོག་ཉམ་འདྲེ་དང་། འཇག་མ་མི་ཞོག་ལྷུང་པོ་ཟེར་བའི་དཔ-
 ཉམས། ཁྲིམ་པོ་སྤར་ཉམས་སྤར་ཅན་སོགས་གྱིས་སྤར་གཉིས་པ་ཁྲི་དར་མ་སྤྱད་ཏུ་མ་
 བཅུན་ལ་བྱིད་སྤར་བཞེས་པ་ཡིན་པས་ལྷུང་ཤིང་བྱིད་གྱིས་བསྐྱེད་སྤར་དཔོན་.....
 ཟེར། ཁྲི་དར་མའང་ཡབ་རྩེ་འདས་རྩེས་ལྷུང་པོའི་ཁྲིར་མི་བསྐྱོན་པའི་ཉམས་
 བྱད་ཡོད་ཉམས་ཁྲི་དར་མ་དང་། ཁྲིམ་པོ་སྤར་ཉམས་སྤར། ཅོག་རྩོ་ཡོད།
 ལེགས་སྤྱད་བཅུན་སོགས་གྱིས་ལྷུང་པོ་བསྐྱེད་སྤར་གས་ཤིང་དབང་འཕྲོག་ལྷུང་.....
 སྤོས་དན་བཤམས། ཅོག་རྩོ་ཡོད་(ཅོག་རྩོ་ལེགས་སྤྱེད་ཟེར)ན་རེ།
 ལྷུང་པོ་བསྐྱེད་སྤྱང་ལྷུང་ཉམས་གཙོར་མ་དང་། བཅུན་མོ་ཅོག་རྩོ་བཟའ་
 དཔལ་གྱི་རང་ལྷུང་། བཀའ་ཁྲིམ་པོ་བཟུ་ཁ་དཔལ་གྱི་ཡོན་ཏན་སོགས་མ་
 བསྐྱེད་སྤར་གྱི་དབང་འཕྲོག་མི་ཐུབ་ཟེར། དེས་ན་ཁྲིམ་སྤར་ཉམས་སྤར་
 (དབང་ལས་ཉམས་ལྷུང་ཟེར)ཡིས་ར་ལ་ཐུབས་ཡོད་ཟེར་ནས། དཔུས་གཙོར་
 ཁམས་གསུམ་གྱི་མོ་མ་སྤྱོད་མཁན་གསལ་པ་ཅན་ན་མས་ནོར་གྱིས་བསྐྱེད། དེ-
 དག་གིས་ཉམས་གཙོར་མ་དང་ཡོད་ཁམས་འདིར་བཞུགས་ན་ལྷུང་པོ་དང་།
 ཉམས་གཉིས་སྤྱོད་ཆོ་ལ་བར་ཆད་ཡོད་དེས་ཆོ་བ་དང་། ལྷུང་པར་ཏུ་ཡོད་
 ཁམས་འདིར་ནད་ལམས་དང་། དམག་འབྲུག། སྤྱོད་སོགས་ཡོད་གནི་ཆེ-
 བ་འཁུག་ཟེར། གཏམ་དེ་བཅུན་པོ་རལ་པ་ཅན་གྱི་ཉམས་ཏུ་གསལ་པས།

རྒྱལ་པོ་ན་རེ། གཅེན་པོ་ད་པོ་རིང་རིང་ཅག་ན་མས་ཀྱི་ཆབ་འབངས་དང་།
 མོན་ཡུལ་གྱི་མངའ་འབངས་མི་མེ་ན་མས་ཀྱི་ཡུལ་ཁམས་རི་རྒྱར་ཡོད་མེད་.....
 གཟིགས་པར་མེད་མེད་མེད་ནས་མོན་ཡུལ་རུ་གདན་དྲངས། (ཡང་དེའི་མེར་
 འགའ་ཞིག་རུ་མོ་མོ་འཕ་འབྱུག་ཡུལ་རུ་སྒྲགས་མེར) རྩ་ཕྱས་གཅོད་མ་མོན་.....
 འབངས་ན་མས་དང་ཞལ་གྱུས་པའི་སྐབས་ལྷ་སྒྲགས་འིན་རུ་སྒྲོ། རང་ཉིད་
 མོན་པོ་རན་པ་འགའ་ཞིག་གིས་མཐར་སྒྲགས་པ་གཞུག། སྒྲན་ཆབ་མང་རུ་
 སྒྱུར། དགེ་འདུན་པོ་པ་དང་མོན་པོ་འགའ་ཞིག་གིས་རྩ་ཕྱས་གཅོད་པའི་
 རྒྱུ་ཁ་པར་མེད་མེད་ཀྱིས་ལྷ་ས་ལས་རྩ་ཕྱས་གཅོད་མ་ན་རེ།

རྒྱལ་མོན་ཐམས་ཅད་བཀའ་ཡིས་བསྐྱོས་པ་ལགས།

བདག་ལ་མོད་པའི་དབང་མེད་ས་མཐར་འགྲོ།

ཉེས་པ་མེད་ལ་སྒྲོད་ལ་ཐབས་ཅི་ཡོད།

དགེ་འདུན་སྒྲགས་བདེ་དེ་ནས་མོག་པར་བྱ།

མེས་ཐམས་ཅད་མེད་ཀྱིས་ཀྱི་ཉལ་ཐམས་ཅོད།

ཞེས་གསུངས་བཞིན་ཐོན། རྩ་ཕྱས་རྩོག་པ་ཁོ་མིང་ལ་མེད་པ་པའི་སྐབས་ལྷ་ས་
 བཟའ་མངའ་མང་རྩིས་རུག་ཡུལ་ནས་བསྐྱོངས་སྐད། དེ་ནས་བཅུན་མོ་ཅོག་རོ་
 བཟའ་དཔལ་གྱི་དང་རྒྱལ་དང་། བཀའི་མོན་པོ་ཐོན་ཁ་དཔལ་གྱི་ཡོན་ཏན་
 ལས་འདེས་ལྷུང་རྒྱལ་སྐོར་སྒྲན་རུ་ཕྱ་མ་གསོལ་བས། རྒྱལ་པོས་ཁོང་གཉིས་
 ཁྱིམ་ལ་སྒྲོར་ཞིག་གསུངས། བཅུན་མོར་མ་ཉེས་ཁ་གསོགས་ལྷུང་པས་སྒྲགས་
 འིན་རུ་སྒྲོ་ནས་རང་སྐྱོག་རང་གིས་སྒྲེམས། སྒྱིར་ན་མོན་ཆེན་པོ་ཐོན་ཁ་དཔལ་
 གྱི་ཡོན་ཏན་གྱི་པས་མ་པར་རང་ཉིད་གསོད་རུ་བཅུག་ན་རྒྱལ་པོ་འང་བསྐྱོངས་
 པའི་ཉེན་ཁ་ཡོད་སྒྲུལ་སྒྲེ། ལྷུང་རུ་ཕྱོས་ནས་ས་ཁོག་རུ་ཡིབ། མོན་པོ་སྐས་སྒྲག་

[illegible]

བཅུག་གིས་པ། ཁྱི་དང་མ་ཕུ་ཀྱམ་བཅན་ཁྱིར་འཁོར་ཆུལ་
དང་། འབངས་ཕྱིན་ཁོག་ཡང་ལ་རྟེ་མཛོ་ཁྱི་ཆུལ་རབས་འཁོར་
ཞིག་ཁོར་བའི་རྒྱུར།

ཡམ་ལྷ་ཏིག་བཅན་པོ་སང་ན་ལེགས་མཁེར་ཡོན་དང་། ལུམ་ལྷ་ཆེ་བ་
བའི་ལྷས་གཉིས་པ་སྤྱི་དར་མ་ལྷ་རུམ་བཅན། བོད་ཆུ་ལྷག་(803)ལྟ་
འཁུངས། བཅན་པོ་འདི་ནི་པ་སྤྱི་དར་གི་ཤ་ཆུགས་འབྲུ་ཞིང་། བཞེན་པ་ཆུར་
ལ་ཆུད་ཞུར་བས་འབངས་ན་ལས་ཀྱིས་མཆོན་རུ་སྤར་དར་མ་ཞེས་བཏགས།
དཔུང་ལོ་སོ་དཔུ་པ་ཆུགས་བྱ་(841)ལྟ་གཙུང་རལ་པ་ཅན་བཟོངས་རྟེ་
ཆུལ་སྤྱིད་བཟུངས། དགའི་ཁྱོན་པོ་སྤྱི་དར་ལྷག་ལྷ་ཅན་གྱིས་བྱས། བཅུན་མོ་
ཆེ་ཆུང་གཉིས་ཁབ་རུ་བཞེས།

བཅན་པོ་སྤྱི་དར་མ་གཤེར་སྤྱིར་མངའ་གསོལ་རྒྱེས། བོད་ཀྱི་ཆབ་སྤྱིད་
མངའ་མང་ཉམས་ཆུད་ཕྱིན་པ་དང་། སྤྱི་ཆོགས་འགལ་བ་དང་། དབང་
བསྐྱར་པ་ནང་ཁུལ་གྱི་འགལ་བ་ལྷ་མཆུད་དེ་རྩ་གཞོ་རར་ཅན་རུ་སྤྱར་.....
ཅིང་། ལྷག་པར་རུ་བཅན་པོ་འདི་ནི་ཡ་རབས་ཏུ་མའི་གནས་དང་བལ་
ཞིང་། ཤེས་བྱ་དཔན་ལ་བྲག་ཆུབ་ཆེ་བས་འབངས་ཀྱན་གྱིས་ཡིད་མ་རངས།
ཁོ་པས་སྤྱིད་དབང་འཛིན་པའི་རུས་དེར་བོད་ལ་སྤར་ལོ་ཆུས་ཐོག་ཆུར་མ་.....
ཆུར་བའི་མི་ནད་སྤྱུགས་ནད་དང་། ལད་མེར། ཆུ་ལོག་སྤྱ་གོ་སྤྱུགས་རང་
ཆུར་ཁམས་ཀྱི་གཞོན་འཆོ་ཆེན་པོ་ལུང་། ཁྱི་དང་མའི་ཆུལ་སྤྱིད་ལའང་ཉེན་
ཁ་ཆེ་བས་རྒྱུ་དེ་དག་གིས་སངས་ཆུས་ཆོས་ལུགས་དར་བར་བསྐྱད་.....
བཏགས་རྟེ་ཆོས་ལུགས་དེ་རིགས་བསྐྱུལ་དགོས་ཆེར་ཡང་དོན་རུ་རང་ཉིད་
ཀྱི་ཆབ་སྤྱིད་ཀྱི་དཔལ་ཁ་གཏད་ན་ལས་བཞུགས་པའི་སྤྱིས་བཤམས། དེ་ནས་

བཅན་པོ་ཁྱིཾ་དེ་ར་མས་རང་ཉིད་ཀྱི་ཆལ་མྱིད་ལྷ་བརྟན་ཡོང་པའི་ཆེད་དུ་.....
 སངས་རྒྱལ་ཆོས་ལུགས་པ་རྟེ་ཁོ་པའི་ཆལ་མྱིད་ཀྱི་དཔལ་ཁ་གཏད་ན་མས་པ་.....
 དག་གཞོན་ལྟེད་འཕོ་ཆུགས། ཆོག་མར་རྒྱ་བཟུལ་བཞུགས་པའི་རྩོ་པོ་ལྷུ་
 ལུ་ལེ་ཆུ་ལ་བཞུར་དཀོས་ཞེས་བཀའ་མཁུངས་ཀྱི་པོ་ལྷུ་ལུ་ལེ་ཆོན་འབངས་...
 འགའ་ཞིག་གིས་སྟེ། རྒྱ་མས་པའི་སྐུ་རལ་ཀྱིས་ཀྱི་ལ་ནས་ལོ་མར་གི་མཆོ་
 འགམ་དུ་སྟེ། ར་ས་འཕུལ་སྤར་གཏུག་ལག་ཁང་དང་། རྒྱ་རྟག་ར་མོ་
 ཆེ། བསམ་པས་མི་འཕྱར་རྟེ་ཁང་སོགས་གནས་ཁུད་པར་ཅན་ཀྱི་སྒོ་ལ་ཞལ་
 པ་བྱས། དེའི་ཆོག་བརྟན་པ་ཆར་འཕྱར་ལྟེད་པ་སོགས་ཀྱི་གཞུགས་བརྟན་
 གིས། རྩེ་ཅ་མ་གཏོགས་རྟེ་ཁང་རྒྱུད་པ་མཐའ་དག་བཞིག། བརྟན་བཅོས་
 གཞུར་རལ་སྟེགས་བམ་ལ་ལ་ཆུ་ལ་བཞུར། ལ་ལ་མེར་བསྟེགས། ལ་ལ་གཏིར་
 རྩ་སྟེ། སོ་པར་མལ་ཆེར་ལུལ་སྟེགས་གཞན་དུ་བྱོས། བརྟན་པ་ན་མས་
 མཐོ་དམན་པར་དུ་དེ། མཐོ་ལས་མ་རིན་མཆོག་དང་ལྷར་ཉིད་འཛིན་
 བཟའ་པོ་སོགས་དམར་གསོད་བཏང་། བར་པ་ན་མས་རྟོན་པའམ་བཤན་པ་
 ལྟེད་དུ་བརྟུག མ་མ་ན་མས་པོན་ཀྱི་ཆོས་ལ་བཀུག སོ་པར་ལྷོས་མི་མར་པ་
 རྟེན་པ་རྟེ་ཆུགས་མོན་ལུལ་དུ་བཟངས་སོ།།

དེ་ནས་ཆོན་འབངས་འགའ་ཞིག་གིས་བཅན་པོ་གཏུག་པ་ཅན་ཁྱིཾ་དེ་ར་...
 མ་བཟོངས་པའི་མལས་སྟོས་མེངས་མར་བྱས། ཉིན་ཞིག་བཤམ་པར་
 བརྟགས་པའི་བརྟན་པ་རྟེ་ལྱང་དཔལ་ཀྱི་རྩོ་ཆེས་རྟ་དགར་པོར་སོལ་བ་.....
 རྒྱགས་ནས་ནག་པོ་བཟོས། བར་ལྟེ་ནག་ནང་དགར་ཞིག་སྟོན། གདོང་ལ་
 སོལ་རྒྱལ་རྒྱགས། ལྷ་ལྱང་དུ་མར་འགུ་བརྟུག རྟ་ནག་ལ་ཞོན་ཏེ། རྟ་
 སའི་དཔུས་ལྷ་འོངས། བོད་མེ་རྟག་(846)མའི་ཉིན་ཞིག་བཅན་པོ་ཁྱིཾ་

དར་མ་ལྷ་ས་ཆོ་བོ་དབུ་ཤུའི་རྫོང་རིང་ལ་ལྷ་བཞིན་བཅུད་ཡོད་པ་མཐོང་བ་དང་།
 ཁྱིམ་ཁྱིམ་མེ་ཆུང་དཔུང་རུ་འཕྱུར་ནས་སྐད་ཅིག་ཉིད་རུ་གསོད་དགོས་པས་མས་
 ཡུང་། སང་སེམས་སང་གིས་མཛད། བཤས་མཁས་ཀྱི་སྒྲོ་ནས་འདུལ་
 དགོས་པ་གལ་ཆེ་སྒྲུལ་ནས་བཅན་པོ་ཁྱིམ་དར་མར་སྐྱག་འདུལ་བའི་ཚུལ་བྱས།
 ལུ་ལྷུང་གི་ནང་ནས་མདའ་གཞུ་བཏོན། ཟུག་དང་པོར་མཐེམ་སྐྱས། གཉིས་
 བར་མདའ་བཀང་། གཞུམ་བར་བཅན་པོའི་སྒྲིང་ཁར་མདའ་བརྒྱབ་ནས་
 མོས་མོང་། བཅན་པོས་ལག་གཉིས་སྒྲིང་ཁའི་མདའ་ཅ་འཕྱུ་ཞིང་། ཡང་ན་པོ་
 གཞུམ་གསོད་པ་སྐྱས། ཡང་ན་པོ་གཞུམ་གསོད་པ་མྱི་ཟེར་སྒྲིང་ག་འདོན་
 བཞིན་ཆུ་མའི་ལྷ་ལམ་རུ་ཡུར་རོ།

དེ་ནས་ཁོ་པའི་སྒྲོན་པོ་ཆོས་མི་མངགས་ཏེ་ལྷ་ཡུང་དཔལ་གྱི་རྫོང་ཆེ་.....
 བཅོམ་ཡུང་མ་རྟེན། སྐར་ཚུགས་པ་རྒྱལ་སྤྱི་སྤྱི་སྤྱི་ལ་ཁད་ལ་དགའ་མ་
 གདོང་ནས་སྤོས་ཏེ་མ་མཐོང་པར་ཤོར་ཟེར། ལྷ་ཚུགས་པ་རྒྱལ་སྤྱི་སྤྱི་སྤྱི་
 གྱི་ཆུ་འབྲམ་ནས་ས་སྤོས་མཆོམས་ནས་མ་མཐོང་པར་ཤོར་ཟེར། ལུ་ལྷུང་གས་
 པ་རྒྱལ་སྤྱི་སྤྱི་སྤྱི་ལྷུང་ནས་ས་སྤོས་མཆོམས་ནས་མ་མཐོང་པར་ཤོར་.....
 ཟེར། ཡུང་ཚུགས་པ་རྒྱལ་སྤྱི་སྤྱི་སྤྱི་མདོང་མཁར་གདོང་ནས་ས་སྤོས་མཆོམས་
 བཅོམ་མ་མཐོང་པར་ཤོར་ཟེར། དོན་རུ་ལྷ་ཡུང་དཔལ་གྱི་རྫོང་ཆེ་གི་གཙུག་ཆུ་
 བཅུལ་ཏེ་སོང་པས་རྟ་ལ་སོལ་བ་བྱུགས་པ་དག་ཉིད་ཀར་པོར་ཡུར། ལུ་ནག་
 བརྒྱར། གདོང་གི་སོལ་བ་རྒྱས་བཟུགས། བེར་མྱིར་སྒྲོག་ནས་དཀར་པོར་
 སོང་། རྟ་དཀར་པོ་ཞོན་ནས་ཡེར་བ་བྲག་སྐྱག་རུ་ཡིལ་ནས་བཅུད། འཆོལ་
 མི་རྒྱལ་སྤྱི་སྤྱི་སྤྱི་པར་འཕྱོར་ནས་རྟ་དཀར་པོའི་རྒྱང་རྒྱས་མཐོང་། ལྷ་ཡུང་
 དཔལ་རྫོང་རི་ལ་མྱིན་ཡུང་རྟ་པོའི་ཞབས་རྒྱུ་མང་ཟེར་བའི་གནའ་གནའ་དེ་

ད་ལྟ་པར་གནས། འཆོལ་མི་རྒྱལ་མཉམས་ཀྱིས་རི་ལ་ཡིབ་ནས་བསྐྱད་ཡོད་རེས་
རེད་ཟེར་གང་སར་བཅའ་ཁྲར་མ་རྟེན་པར་སྤྱོད་ཆོག་སོར་རོ།།

ཁོར་རུ་སྒྲིལ་བ་ལྟར། བཅའ་པོ་ཁྲི་དར་མ་ནི་མི་སྤྱོད་དང་བྲལ་བ་ཞིག་
ཡིན་པས། འབངས་མི་རྒྱལ་མཉམས་ཡིད་མི་རངས། ཁོ་པར་སྤྱང་དར་མ་ཞེས་
མིང་བཏགས། རོ་ས་འོག་ལ་སྤྱོད་ཁྲར་གཏམས་ཆེར་ཟེར་བའི་དཔེ་ལྟར་ད་
ལྟའང་དམངས་ཁྲིད་རུ་དར་མའི་མཁོ་ལ་ར་ཙེ་ཡོད་ལྟམས་ཁོ་པས་ར་ཙེ་.....
འགྲེལ་བས་ཆེད་སྤྱོད་གཉིས་བཅོས་པར་བཞེན་སྤྱོད་སྤྱུར་འཁོར་རྒྱལ་ས་.....
ཀྱིས་སྤྱོད་བརྒྱུ་བ་ཡི་སྒྲིལ་དར་བ་རེད་ཟེར་བ་སོགས་བཤད་སྒྲིལ་མང་ཙམ་
སྤྱོད། གང་ལྟར་བཅའ་པོ་ཁྲི་དར་མས་ཆབ་སྲིད་སྤྱོད་པའི་སྤྱེད་སྤྱུ་སངས་
སྤྱོད་ཆོས་ཁྱུགས་བརྒྱུལ་བ་དང་སྤྱེད་སྤྱོད་པོད་ཀྱི་རིག་གནས་སྤྱོད་དང་། ཁྱད་
པར་རུ་མ་སྤྱོད་དེ་བ་ཟེར་དང་། སྤྱི་རིག་ལ། གསོ་བ་རིག་ལ། བཅོ་རིག་ལ་
སོགས་ཀྱི་བརྟན་བཅོས་རུ་མ་ཐེར་བ་ཞིག་ས། བོད་ཀྱི་གནའ་རབས་ཀྱི་རིག་
གནས་སྤྱོད་མ་ཟད་མར་ཐེ་ལྟ་རུ་སྤྱོད། ལྟ་མཆོན་དེ་དག་ལ་བཞེན་ནས་
བཅའ་པོ་དེ་ནི་མ་སྤྱོད་སོགས་ལྟར་མ་སྤྱོད་པའི་ཉེས་ཅན་ཡིན་པ་ནི་སྤྱོད་.....
ཀྱན་ཀྱིས་ཤེས་ཆོད་ལྟར་རེད།

རུས་དེར་ཁྲི་དར་མའི་བཅའ་པོ་ཁྲི་ལ་གཤོར་མོ་ཆེ་སྤྱོད་བཟའ་བཅའ་.....
མོ་འཕན་ལ་སྤྱེས་ཞིག་འཁྲུངས་པས་བཅའ་པོ་ཁྲི་ལ་མོ་ཆེན་མས་བཀོངས་ཡོད་སྟེ་མ་.....
ནས་ཉིན་མོ་ཉི་མས་བསྐྱངས། མཆོན་མོ་མར་ཐེར་འོད་ཀྱིས་བསྐྱངས་པས་ན་
མཆོན་རུ་འང་འོད་བསྐྱངས་ཞེས་སོ། དེའི་ཆེ་བཅའ་པོ་ཁྲི་ལ་སྤྱོད་མ་སྤྱོད་པས་
བཟའ་ཡིས་ཁྲར་རང་ཉིད་ལ་གཞུགས་འཁོར་སྤྱོད་ཀྱིས་ཉི་གཞན་ཀྱི་ཁྱེུ་ཞིག་
ཉིས་ནས་ར་ལ་མདང་རུ་བ་སྤྱོད་སོར་ཞེས་བརྟན་པས་སྤོབ་འབངས་ན་རེ།

མདང་ཁུབ་སྒྲིལ་འདུག་ས་པའི་སྤྱ་སྤྱར་ཅེས་ཡིན་མི་ཆེས། འོན་ཀྱང་བཅུན་
 མ་ཆེན་མ་གཙོ་ལ་ཁོར་ན་མས་དབང་བྱགས་ལྷག་པར་ཆེ་བས་ཕྱམ་ཆེན་མའི་.....
 བཀའ་བཟན་ཏུ་ཚུག་ཟེར་བས་མཆན་ལའང་བྲི་ལྷེ་ཕྱམ་བཟན་ཞེས་གསལ།
 དེབ་ཐེར་དང་ཡིག་ཆར་མང་ཆེ་བར་བྲི་ལྷེ་ཕྱམ་བཟན་གཏུང་རྒྱད་མ་ཡིན་པར་
 གསལ། ཡང་དེབ་ཐེར་འགའ་ཞིག་ཏུ་མངའ་བདག་འོད་བསྐྱངས་དང་
 མངའ་བདག་ཕྱམ་བཟན་གཉིས་ཀ་དོན་ཏུ་གཏུང་སྐུ་ཁྱད་མེད་ཡིན་ཞེས་.....
 གསུངས། དེ་ནས་ལྷ་སྐུས་གཉིས་སྤྱ་ན་རྒྱུར་ནའང་ཆོས་རྒྱལ་ན་མས་ནས་
 ཡབ་བྲི་དར་མས་གཏོར་བཤིག་བཏང་བའི་ལྷ་ཁང་ན་མས་ལ་ཉ་མས་གསོ་.....
 དང་། རྩོམ་ནས་གཉིས་ས་འོག་ནས་བཏོན་ཏེ་རང་རང་གི་བྲི་ལ་བཞུགས་སྤྱ་
 གསོལ། ཡང་ཏུས་དེར་བཅུན་མོ་གཉིས་དང་རྒྱལ་པོ་ན་མས་ནང་ཁྱལ་མི་
 མཐུན་པར་སྒྲིགས་ཁག་གཉིས་སྤྱ་སྤྱར། ལ་ལས་མངའ་བདག་འོད་བསྐྱངས་
 ལ་རྒྱལ་རྒྱུར་བྱས་ཏེ་སྤྱིད་དབང་འཛིན་པའི་དེབ་བཅངས། ལ་ལས་མངའ་
 བདག་ཕྱམ་བཟན་གྱི་རྒྱལ་ལངས་བྱས་ཏེ་སྤྱིད་དབང་བཟུང་བྱུང་བའི་དེབ་.....
 བཅངས། མངའ་བདག་ཕྱམ་བཟན་གྱི་ཤོག་ཁས་དབྱུ་ཅ་བཟུང་། མངའ་
 བདག་འོད་བསྐྱངས་གྱི་ཤོག་ཁས་གཡོ་ཅ་བཟུང་ནས་ཐོད་མེའི་(856) བོ་.....
 ནས་བཟུང་ཤོག་ཁ་གཉིས་དབང་དམག་འཁྲུག་མོ་བཅུ་གཉིས་ཅམ་ལངས།
 མཐར་འོད་བསྐྱངས་གྱི་གཏུང་རྒྱད་ན་མས་སམ་ཏེ་མངའ་འིས་གྱི་སྒྲིགས་སྤྱ་.....
 མོས། དེའི་རྒྱལ་འབངས་མང་ཆེ་བ་རྩོ་མོན་གྱི་སྒྲིགས་སྤྱ་སྐུས་ནས་ཕྱམ་དེར་
 སྤྱང་ལྷེ་རྒྱ་ཆེ་ཆགས། དེ་གཞན་ན་མས་ཐོད་གྱི་ཕྱམ་སྒྲིགས་སམ་ཆེ་བར་བྱུབ་
 ཉི་ཕྱམ་སྤྱ་སྐུ་སྐུ་ཆེ་ཆེ་སྤྱིད་དང་རྒྱུར་སྤྱིད། མང་ཆོན་དང་ཏུང་ཆོན། གསེར་
 ས་དང་གཡུ་པ། ག་ཐན་དང་ཅམ་ཐན་ཞེས་ཁག་གཉིས་སྤྱ་སྤྱར་ཏེ་ནང་

འཁྲུག་པར་མི་ཆད་པ་ཡང་སྤྲོ་སྤྲོ་གཉིས་དཔྱད་མེད་ཀྱིས་གསུམ་ལ་ཐེབས་
 བའི་ཐོད་ས་ཐུང་ (869) མོར་འབངས་ཁྱེན་མོག་རིམ་པར་ཐུང་ཉེ་ཡང་...
 འབངས་ཁྱེན་མོག་ནི་ནམ་མཁའ་ཐུ་གཅིག་འཕྱར་པར་ཐུ་གཞན་མང་པོ་.....
 འདུས་ཏེ་གནོད་པ་ལྱེད་པར་དཔེ་བྱས། མོག་མར་མདོ་ཁམས་ཡུལ་ནས་.....
 དབངས་ཁོ་བཞེར་ལེགས་སྒྱེད་གིས་ལག་དཔོན་བྱས་ཏེ་ཁྱེན་མོག་ལངས། དེ་
 བྱས་དུས་ཅུར་འཕྲོ་སྤྲོས་འཁྲུགས་པ་ལ་བརྟེན་ནས་དབངས་མོ་མོ་མོ་ཆུང་གིས་
 ལག་དཔོན་བྱས་ཏེ་ཁྱེན་མོག་ལངས། དེ་ནས་གཤོ་ཅུར་ཁར་རྩེ་གསལ་ལྟེ་
 བཅན་གྱིས་དཔོན་གཤུ་རྩེ་བསད། རི་མཐུལ་ལ་ཡུར་པ་བཟོ་ཅ་བཅུག་པས་
 རི་མཐུལ་ལས་མི་མཐུལ་གཙོད་པ་སྤྲ་ཞེས་སྤྲས་ཏེ་མཆིམས་ཀྱོང་མི་བྱུག་གིས་...
 འགོ་བྱིད་ནས་ཁྱེན་ལངས་བྱས། མདོར་ན། དུགས་པོ། ཀོང་པོ། ལྷོ་ཁ་
 མོགས་ས་གནས་མང་པོར་འབངས་ཁྱེན་མོག་གཅིག་རྩེས་གཉིས་མཐུད་གྱིས་...
 ལངས། “དེ་དག་ཐམས་ཅད་སྒྲོན་པོ་བྲན་ཁ་དཔལ་ལོན་ཉེས་མེད་ཏུ་བྱིམས་ལ་
 ཐུར་བའི་ཁྱེན་གྱིས་གནོད་སྒྱེན་ཏུ་སྒྱེས་ནས་བསྐུལ་བ་པོ་བྱས་ཏེ་ལྷ་འདྲེ་གཏུག་
 པ་ཅན་ཏུ་མས་མི་རྒྱ་མས་བརྒྱུམས” ཞེས་དེབ་ཐེར་འགའ་ཞིག་ཏུ་བཀོད་པ་དེ་
 ལྷ་ཐུང་ལྷ་ཐུར་མདོན་ཐུང་དོན་ཏུ་སྒྲོན་ཆེན་པོ་བྲན་ཁ་དཔལ་ལྱི་ལོན་ཏན་.....
 ཉེས་མེད་ཏུ་བཤོངས་སྤྲུམས་ཁོ་བའི་འཁོར་གཤོག་རྒྱ་མས་ནས་ཡུལ་སྤྲ་མང་.....
 པོར་ལག་དཔོན་བྱས་ཏེ་འབངས་ཁྱེན་མོག་བྱས་པ་ནི་གསལ་པོར་རྟོགས་ཐུབ།
 ཐེངས་འདིའི་འབངས་ཁྱེན་མོག་ནི་གཞི་རྒྱ་ཏ་ཅང་ཆེ་བ་དང་། ཏུས་ཡུན་
 རིང་བ། སྤྲིག་འཕྲུགས་ཐུན་པ་ཞིག་ཡོད་སྤྲུམས་བྲན་གཤོག་པདག་པོ་འཕ།
 ཞིང་བྲན་པདག་པོའི་གྲལ་རིམ་ལ་རྒྱུད་དེ་གཙོ་ནན་ཞིག་མོག་པ་དང་། དེ་
 བཞིན་དབང་ཐུར་གྲལ་རིམ་ནང་ཁྲལ་ཏུ་འང་སྤྱིད་དཔར་འཕྲུག་རིས་ལྱེད་.....

པའི་འཇམ་མེད་རྒྱ་ཆེ་བ་ལྟར་བས་གནའ་རབས་ཀྱི་པོད་ཀྱི་རྒྱལ་རྒྱུད་དེ་
སྐར་ཡང་འཇམ་ཞིག་དང་ཁ་བཤམ་ཀྱི་གནས་སྒྱུ་ཡུར་བཤ།

དེ་ནས་པོད་རྒྱུ་རྒྱུ་ཆོན་པ་ཁག་མང་པོར་རྒྱུར་ཏེ། (༡) གཙང་
ཆོད་ལྷལ་རྒྱ་ལྷོ་མ་བ་ཉ་ཅེ་ལ་བཅན་ལམར་བྱས། འཕྲོ་དང་ཚྭ་རོ་གཉིས་ཀྱི་
ཅས་རྒྱུད་ཀྱིས་དཔོན་མཛད། (༢) ར་མཚམས་གཞུ་ཉི་མོར་འབྲང་ལམར་
བྱ་བཅན་པོའི་ལམར་གནང། རྒྱུད་དང་སྐར་གི་ཅས་རྒྱུད་ཀྱིས་རྒྱུ་ཆོན་པོ་
མཛད། (༣) འཕན་ལྷལ་བ་གང་རྒྱ་བ་དང་དོ་མ་བ་བཅན་པོའི་ལམར་
བྱས། རྒྱ་དང་མ་ཡི་ཅས་རྒྱུད་ཀྱིས་རྒྱུ་ཆོན་པོ་མཛད། (༤) ཡར་ལྷུངས་
ཆོད་རྒྱ་སྐར་ཡར་ཅེ་མར་ཅེ་གཉིས་ལ་བཅན་ལམར་བྱས། མཆིམས་དང་
གཉགས་ཀྱི་རྒྱུད་པས་རྒྱུ་ཆོན་པོ་མཛད། (༥) གཏམ་ལྷལ་ཆོ་བཤམ་རྒྱ་བཅང་
ལུན་སྐར་བཅན་ལམར་བྱས། ཉི་མ་དང་ལྷུང་ལྷུང་ཅས་རྒྱུད་ཀྱིས་རྒྱུ་
ཆོན་པོ་མཛད། (༦) འཇམ་སྒྱུ་ལྷུང་ཚོ་ལམར་བཅན་ལམར་བྱས། རྒྱ་དང་
གཉགས་ཀྱི་རྒྱུད་པས་རྒྱུ་ཆོན་པོ་མཛད། ཅས་སོ། གཞན་ཡང་གོང་པོ་དང་།
གཉལ། ལྷ་ས་སོགས་ལྷལ་ལྷུ་སོ་སོར་ཅས་རྒྱུད་རྒྱུ་ཆོན་པོ་ལྷུང་ནས་པོད་
འདི་སྐལ་ལྷུང་རྒྱུར་རོ། འབངས་ལྷུན་མོག་ཡངས་ནས་མོད་ལྷུ་སོར་བའི་མེ་
བྱ་(877) ཡོར་ལྷུང་ལྷུ་ཉམ་ཅེ་སོགས་སོགས་བཤམས་ནས་བར་སོ་རྒྱལས་.....
ཁག་སོ་སོར་བཤོ་བཤམ་བྱས་ཏེ་སལ་ཆེ་བ་བཤོགས་པ་ཉི། གཉགས་ཀྱིས་
དོན་ལམར་མདའ་ཡི་བར་སོ་བྱས། ཆེ་སྒོར་ཞང་གིས་རྒྱལ་ཆེན་བར་སོ་བྱས།
ལྷུང་ལྷུང་ལེར་གི་ཅན་ཀྱི་བར་སོ་བྱས། འཕྲལ་རྒྱལ་བར་སོ་བྱེད་འཕྲལ་རྒྱ་
ཡིས་ལྷུང་སོ་བྱེད་རོ།

ལེའུ་གསུམ་པ། རྒྱལ་པོ་ལོ་མའི་རུ་ས་སྐབས།

མོད་མེ་ཡོས་(907)ལོར། བོད་རྒྱལ་རབས་འཛོམས་ཞིག་ཏུ་བྱུང་།
 རང་རྒྱལ་ནི་རྒྱལ་རབས་ལྟ་དང་། རྒྱལ་ཁབ་བཅུ་ཞེས་པའི་ཁ་འཛོམས་ཀྱི་
 གནས་སྒྱུ་བྱུར་བ་རེད། རྒྱལ་རབས་ལྟ་ཟེར་བ་ནི་ལེའུ་དང་། བོད་།
 ཅིན། ཏན། གཤུ་བཅས་ཡིན། དེ་དག་གིས་སྤོང་བར་ལོ་ལྟ་བུར་
 གསུམ་ཅན་བརྒྱུད་པ། རྒྱལ་པོ་རྒྱལ་ཁབ་ཅན་ཆོས་རྒྱལ་ཀྱི་རྒྱལ་རབས་མི་
 མཐུན་པ་དང་དབྱེ་བ་འབྱེད་པའི་ཆེད་དུ་རྒྱལ་རབས་ལྟ་པོ་དེ་དག་ལ་ལེའུ་
 རྒྱལ་མ་དང་། བོད་རྒྱལ་མ། ཅིན་རྒྱལ་མ། ཏན་རྒྱལ་མ། གཤུ་རྒྱལ་མ་ཞེས་
 མིང་བརྒྱུད། རང་རྒྱལ་བྱང་སྤྱོད་པ་སྤྱུལ་དུ་རྒྱལ་རབས་ལྟ་བུ་གསུམ་པ་དང་།
 རུས་མཚུངས་རང་རྒྱལ་སྤྱོད་པ་སྤྱུལ་ཁག་ལའང་རྫོང་རྒྱལ་མ་དང་། ལུ་
 མིན། ལུ་གཡོད། ལུ་ལུ་ ཏན་རྒྱལ་ ཏན་མིང་། རྫོང་རྒྱལ་མ། བོད་
 རྒྱལ་ ཏན་བྱང་མ་བཅས་རྒྱལ་ཁབ་བཅུ་བཅུ་གསུམ་ དེ་བཞིན་བྱང་ཤར་ས་
 ལུ་དང་། རྫོང་ལུ་སྤྱུལ། བྱང་སྤྱོད་པ་སྤྱུལ་དུ་སྤོང་བར་གཞན་
 འགའ་ཞིག་གནས་ཡོད་ཅིང་། དེ་རྒྱལ་རབས་ལྟ་དང་། རྒྱལ་ཁབ་བཅུ་
 བན་རྫོན་དཔར་སྤོང་བར་འཛོམས་ཤིང་ལེའུ་དང་དཔག་འབྲུག་ལང་ཡང་.....
 ལངས་པ་དང་། རྒྱལ་ཡོངས་ས་གནས་ཁག་གི་ཞིང་པའི་འོས་ལངས་དབྱར་

མཆོ་རྒྱལ་པ་རྣམས་ཀྱི་འཕྲུལ་པ་ལ་བཀའ་གྲུབ་རིམ་གྱི་འགན་
 བཀོད་རྒྱུ་འཛིན་རྒྱལ་ཐོན་སྤེལ་མའི་མི་དེར་དེར་རྒྱ་རྒྱ་ཆ་ནན་ཞིག་
 ཐོག་ཉི་མཐར་རྒྱ་ཁྲོམ་རྒྱལ་རབས་དངོས་ཀྱི་བཅུ་གསུམ་པ་དེས་རྒྱལ་རབས་རྒྱ་
 དང་། རྒྱལ་ཁབ་བཅུ་ཞེས་པའི་ཁ་འཛོམ་གྱི་མི་དེར་དེར་གྲག་ཅིག་རྒྱུར་
 བཟོ་བྱེད་པ་བྱུང་བ་རེད།

ཏུ་ཤེར་རྒྱལ་ནང་དང་ཐོད་རྒྱ་ཁ་འཛོམ་གྱི་གནས་ཚུལ་རིམ་རྒྱུར་
 ཏུར། ཐར་ཐོར་མ་དང་ཆོས་རྒྱལ་མེས་དཔོན་ནམས་ཀྱིས་གསར་རྒྱ་གཏོད་
 པའི་རྒྱ་ཐོད་མི་རིགས་དེར་གྱི་མཐུན་པ་ཆེ་མཐུན་ལམ་དེ་རྒྱ་པོ་གར་གའི་
 རྒྱན་བཞིན་གནས་ཤིང་། རྒྱ་པར་རྒྱ་ཁྲོམ་རྒྱལ་རབས་དེ་བཞིན་པའི་
 རིམ་གྱི་རྒྱ་ཐོད་དེར་ཆབ་མིན་དང་། དཔལ་འབྱོར། རིག་གནས་བཅས་
 གྱི་ཐད་འབྲེལ་པ་ཐུར་ལས་དམ་ཟབ་བྱུང་བ་རེད།

དེ་བཞིན་ཏུ་རབས་དེ་ལྟ་པའི་ནང་ཐོད་གྱི་རྒྱ་ཆོགས་ཀྱི་འགལ་བ་ཐུར་
 ལས་ནོར་ར་ཅན་རྒྱུར་པ་དང་། རྒྱ་པར་རྒྱ་དཔལ་བཟུར་བལ་རིམ་ནང་
 རྒྱལ་རྒྱ་ཆོས་ལུགས་ཁ་ལ་ཁྱེར་ནས་མིན་དཔལ་འཛོག་རིམ་བྱེད་པའི་འཐབ་
 ཆོད་དེ་ཉིན་བཞིན་ནོར་ར་དང་། ར་ཏུ། རྒྱ་པར་ཅན་རྒྱུར་བར་
 བཞེན་མཐར་ཐོད་མེ་ལྷག་(846) མོར་རྒྱ་ལུང་དཔལ་གྱི་རྒྱ་རིམ་རྒྱར་དར་
 མ་བཟོར་ས། ལུལ་ཁམས་འབྲུག་རྒྱར་དར་མའི་སྤུ་ལོད་བསྐྱེད་སྤུངས་དང་།
 གཏུར་རྒྱུད་རྒྱུན་མར་གྲགས་པ་སྤུལ་བཞུག་གཞིས་ནང་མོན་སྐབས་རྒྱུར་
 མོ་མོར་རྒྱུན་པོ་འགལ་ཞིག་དང་། བཅུན་མོ་གན་གཞོན་གཞིས་ཀྱིས་རྒྱལ་
 ལངས་བྱས་ཏེ་མིན་དཔལ་འཛོག་ལེན་བྱེད་པའི་འཐབ་ཆོད་ཡང་ཡང་བྱས།
 རྒྱ་གསུམ་མཆོངས་ཐོད་ས་རྒྱར་(869) མོར་ཐོག་མར་མདོ་ཁམས་ལུལ་ནས་

འབངས་ཁྱེན་ལོག་ལངས། དེ་རྗེས་རིམ་བཞིན་དབུས་གཙང་གི་ཡུལ་གྱི་རྩ་མར་
 གཅིག་མཆུག་གཞིས་མཐུད་ཀྱིས་འབངས་ཁྱེན་ལངས་ཡུར་སྟེ་བཅན་པའི་པར་
 སོ་མང་ཆེ་བ་ཤིག། དཔོན་རིགས་མང་པོ་བཞུངས་པར་བཞེན་བཅན་པའི་
 གཏུར་རྒྱུད་དང་རྫོན་པོ་རྩ་མཉམ་དངས་སྒྲག་རབ་ཏུ་སྒྲིམ་ཏེ་མངའ་རིས་.....
 སོགས་ཡུལ་གྱི་གར་མར་པོས་སོག་ཡུལ་སྟེ་མང་པོར་ཁྱིམ་རྒྱུད་སྟོར་ཅམ་དང་།
 ཡང་ན་ཁྱིམ་རྒྱུད་བརྒྱའམ་བརྒྱ་ལྷག་ཅམ་ལས་མེད་པའི་སྤྱིད་དབང་མང་པོ་.....
 བཅུགས། གཅིག་ལོག་གཅིག་ལ་མ་འདྲས་པར་པོད་འདི་སྒྲིམ་པར་ཡུར་
 རོ།

དང་པོ། མངའ་རིས་རྒྱལ་རྒྱུད་སྟོར།

ཏུས་དེར་སྤྱིད་དབང་ཉ་ཅར་མང་པོ་བཅུགས་པོད་ཡུར་། དེ་རྩ་མཉམ་གྱི་
 རྩ་ནས་གཙང་པོ་སྤྱིད་དབང་ཁག་ཤིག་ཅམ་རྩ་རྒྱུར་བ་སྟེ། ཁྱི་དར་མའི་ཕྱས་
 འོད་བསྐྱངས་ཀྱི་གཏུར་རྒྱུད་ཀྱིས་མངའ་རིས་རྒྱལ་རྒྱུད་སོགས་བཅུགས། འོད་
 བསྐྱངས་ནི་པོད་མེ་ཉལ་ (846) ལོར་སོ་གང་ཡུལ་ཏུ་སྐྱེ་མཁའ་རྩ་སྟེ་.....
 འཁྱུངས། དཔུང་ལོ་བརྒྱ་ལ་ཐེབས་སྐབས་ཉ་ཕྱེས་གཅིན་གཏུར་གཞིས་སྤྱིད་
 དོན་རྫོས་ཁ་མ་འཆམས་པར་ནང་འཁྱུག་ལངས། དཔུང་ལོ་སོ་དཔུང་ཐེབས་
 པའི་རུས་ཏེ་གླིང་རྒྱལ་ (885) ལོར་སོ་གང་འཕན་མང་རྩ་དཔོངས་པ་.....
 རྫོགས། པར་སོ་འཕུལ་རྒྱལ་གྱི་རྒྱབ་ཏུ་བཅིགས། དེ་ནས་པར་སོ་བཅིགས་
 པའི་སྒྲིམ་རྩལ་ཅིང་། ཁྱི་སྐམ་ནས་འོད་བསྐྱངས་པར་པར་སོ་ཁག་ཤིག་བརྒྱ་
 ཞེ་གཅིག་པོད་ཐེར་སྟེ། དེའི་ནང་ནས་དོན་མཁར་མངའ་ལ་བཅིགས་པ་
 པར་སོ་བརྒྱན་དང་། ལྷ་ར་རི་ལ་བཞི། འཕྱོངས་རྒྱས་ལ་བཞི། འཕྱོང་
 ཡུལ་དར་མང་རྩ་རྩལ། ཞང་མང་གཅིག་ འཕུལ་རྒྱལ་མཐུན་ལ་གཅིག

འཕུལ་རྒྱལ་རྒྱལ་ལ་གཅིག་ འཕུལ་དང་རྒྱལ་པར་གཅིག་ ཤེལ་ཡག་ལ་གཅིག་
རྒྱལ་གཡའ་དང་རྒྱལ་པར་གཅིག་ གཡའ་དང་སྤང་མཚེས་ལ་རྒྱལ་
བཅས་སོ།།

འོད་བསྐྱེད་ཀྱི་སྤྱོད་མངའ་བདག་དཔལ་འཁོར་བཅན་པོ་དེ་གིས་ཕྱོད་.....
(865) ཨོ་རྒྱལ་འཕྱེད་ཀྱི་དཔལ་འཁོར་གཅིག་ལ་ཡལ་དཔོན་པོ་ལྔ་གས་
ནས་ཆབ་སྲིད་ཀྱི་ཁྲིམས་མངའ་གསོལ། ཡར་ལུང་རྩོམ་མཁའ་འཕྱེད་ནང་།
མངའ་བདག་དཔལ་འཁོར་བཅན་དཔལ་འཁོར་གསུམ་ཨོ་རྒྱལ་འཕྱེད་ནས་
རྒྱལ་མར་བཏོན་ཞེས་འཁོར། བཅུན་མོ་ཆེ་རྒྱུ་གཉིས་ཁབ་རྒྱ་བཞེས། སྤྱོད་
ལུང་ལ་སྤྱོད་ཀྱི་ཁབ་བཅུད་བཞེད། མེ་འཕྱེད་(896) ཨོ་རྒྱལ་འཕྱེད་ནས་
པོ་ལྔ་གས་ དེའི་བཅུན་མོ་ཆེན་མཁའ་སྤྱོད་ཀྱི་ཕྱོད་ཀྱི་མ་མཁོན། རྒྱལ་མཁའ་
སྤྱོད་ཀྱི་པལ་ཤིས་བཅེས་པ་དཔལ། སྤྱོད་ཀྱི་གཉིས་ཀྱི་སྤྱོད་དཔལ་མཁའ་
ཆེན་པོ་ལུང་བཅུན་ཀྱིས་འཕྱེད་པ་སྤྱོད་ཀྱི་ཕྱོད་པས་སྤྱོད་རྒྱ་བཏོན། པལ་ཤིས་
བཅེས་པ་དཔལ་ལ་སྤྱོད་རྒྱ་བཏོན། གི་མ་མཁོན་མངའ་པོས་སྤྱོད་ཀྱི་
སྤྱོད་པོ་ཞུང་པ་ཆེན་པོ་ཆེན་པོ་དང་ཅག་རྩ་ལེགས་སྤྱོད་ཀྱིས་ཕྱོད་པོ་རྩ་.....
སྤྱོད་ཀྱི་བཅུན་མོ་རྩ་བུ། སྤྱོད་ཀྱི་སྤྱོད་པོ་ལེགས་ཅིང་སྤྱོད་པོ་ཆེ་པས་
མངའ་པོས་བསྐྱེད་གསུམ་ཀྱི་འབངས་ན་མས་མས་སྤྱོད་ཀྱིས་མངའ་གསོལ། སྤྱོད་
རངས་སྤྱོད་མཁའ་ཕྱོད་བཅུད་པོ་ལྔ་གས་ བཅུན་མོ་འོད་ཀྱི་བཅུན་མོ་ཅག་རྩ་
པལ་ལ་སྤྱོད་གསུམ་འཕྱེད་ཀྱི་ ཆེ་པ་དཔལ་ཀྱི་སྤྱོད་པོ་མཁོན་ཀྱིས་མངའ་
ལུང་བཅུད། པར་པ་པལ་ཤིས་སྤྱོད་མཁོན་ཀྱིས་སྤྱོད་རངས་བཅུད། རྒྱུང་པ་སྤྱོད་
གསུམ་མཁོན་ཀྱིས་ཞུང་ཞུང་བཅུད། འོད་གསུམ་ལ་སྤྱོད་ཀྱི་མཁོན་གསུམ་
ཞེས་ཀྱང་གསུལ། རྒྱུང་པ་སྤྱོད་གསུམ་མཁོན་ལ་སྤྱོད་སྤྱོད་པོ་དང་། འཁོར་རྩ་

གཉིས་ལྷུང་། འོན་ཀྱང་དེ་ལ་དཔལ་ཏུ་འཁོར་རེ་དང་། སྤོང་རེ་གཉིས་
 བཟ་ཤིས་མཆོན་གྱི་སྤུང་ཡིན་ཟེར། སྤོང་རེ་སྤྱི་ཆེན་ཉིད་ཏུ་བཅུན་མོ་ཁལ་ཏུ་
 བཞེས་པར་སྤུང་ན་ག་ར་རྟེན་དང་། རྟེན་བ་ར་རྟེན་གཉིས་འབྱུང་སྟེ། རྟེན་ཡལ་
 མེས་གྱི་ཡིག་ཆར་གཞིགས་པས་སྤྲུགས་ཤིན་ཏུ་སྤྱི་ནས་རབ་ལྷུང་མཛད་པས་.....
 མཆོན་ཏུ་རྟེན་ལ་ཡོ་ཤིས་འོད་ཅེས་གསོལ། དེས་མཆོ་སྤོང་དཔལ་གྱི་གཙུག་
 ལག་ཁང་བཞེངས། སོ་རྩ་བ་རིན་ཆེན་བཟང་པོ་དང་། རྟེན་ལེགས་པའི་
 ཤིས་རབ། སྤུགས་འཁྱོར་ཤིས་རབ་སོགས་ཁྱེད་རིག་པ་རྣོ་བ་ཉི་ལྔ་ཆ་གཅིག་
 ཅམ་འཕགས་ལྷལ་ཏུ་ཆོས་སྤྱོད་པར་བཟངས། འོད་སྤྲུག་མར་ཆེ་བ་ཆ་བ་མི་
 ཐེག་པར་སྤོངས། སོ་རྩ་བ་རིན་ཆེན་བཟང་པོ་དང་རྟེན་ལེགས་པའི་ཤིས་
 རབ་ཉི་ལྔ་ནང་གི་རིག་གནས་ཀྱི་ལ་ལྷུང་ཆུབ་པར་ལྷུང་ནས་བཟུན་བཅས་.....
 ཏུ་མ་འོད་ལ་བཟུང། སྤུགས་དེར་བཟུན་པ་སྤྱོད་རྟེན་ཉམས་ནས་འོད་ཏུ་བཞིན་
 ལྷན་རིང་མཚུན་ཞིང་། ཏུ་མ་དེར་བལ་པོའི་སོ་རྩ་བ་སྤྱི་ཏུ་ཆེ་བུ་བས་བཞིན་
 རྟེན་ལ་རིང་བ་དང་། བཞིན་ཏུ་སྤྱི་ཉི་གཉིས་མར་འཕེལ་སྤྲུག་དཔལ་དངས་འོད་སྤྲུག་
 ཉིད་མཆོས་སྤོང་པར་འདོད། འོན་ཀྱང་སོ་རྩ་བ་སྤྱི་ཏུ་ཆེ་སྤྱོད་ཏུ་ཆེ་ཆུང་
 འཕེན་པ་རྟེན་གས། བཞིན་ཏུ་གཉིས་གྱིས་འོད་ཀྱི་སྤྱོད་ཡིག་ལ་ཤིས་པས་སྤྲུག་
 རིང་འབྱུངས་ནས་བཟུགས། བཟུང་ནི་ལྷ་མཁན་མ་ལྷུང་པར་འཆོ་བ་
 དཀའ་ངལ་ཡང་མར་ཅམ་འཕྲད། བཞིན་ཏུ་སྤྱི་ཉི་ཏུ་ནས་ཏུ་ལྷག་རི་མཛད་
 དེ་འཆོ་བ་བཟུལ། དེ་ནས་སྤྲུག་རིང་སོང་ཅམ་ན་འོད་ཀྱི་མཁས་པ་འགའ་
 ཞིག་དང་འཕྲད། བཞིན་ཏུ་གཉིས་ལ་གསོལ་བ་ཞབས་ཉི་ལྔ་ལེགས་པར་མཛད།
 མདོ་ཁམས་སྤྲུག་དྲངས་ནས་འཆད་ཉན་གྱི་འཕྲིན་ལས་ཀྱི་ཆེན་མོའ། བཞིན་
 ཏུ་སྤྱི་ཉི་ལྔ་སྤྱི་མཆོན་ཆ་ཞེས་པའི་བཟུན་བཅས་བཅུ་མས། དེ་ནས་རྟེན་

དང་། ལྷ་མ་ཡེ་ར་ཚོས་ལུགས་རེ་མེར་བའི་གནའ་རབས་ཀྱི་གཏམ་དཔེ་རྒྱ་
 ལུ་ལྷ་རྒྱ་ནམས་གཅིག་ལོག་གཅིག་ལ་མི་འདུས་པ་དང་། ཚོས་ལུགས་ཐད་
 བོད་རྒྱ་ནམས་ཀྱིས་སོ་སོའི་འདོད་ཚུལ་བཞིན་ལུགས་རེ་ལྷུ་པ་ལས་ལྷ་པ་.....
 མཐའ་འདྲ་མིན་ན་ཚོགས་དང་། རྒྱལ་པར་རྒྱ་བོན་ཚོས་ལུགས་ཀྱང་སྒྲུ་
 ཡང་བསྐྱར་གསོ་མཛད། ར་ལ་བཞོན་ནས་ནམ་མཁའ་ལ་འཕྱར་བའི་རྒྱ་
 འཕྱལ་ཅན་དང་། ལ་ར་མོ་བརྗེ་བཅོ་བརྒྱད་སོགས་ཀྱི་ལུགས་འཛིན་པས་རྒྱ་
 བོ་མཚོན་གྱིས་གསོད་པ། ཤ་ཆར་བྱད་མེད་ལ་བག་མེད་རྒྱ་སྒྱུད་པ་སོགས་
 རྒྱལ་མིན་གྱི་བྱ་པས་ཁྱེད་ཀྱི། དེའི་ཚོ་ནག་ཚོ་མ་རྩུ་བ་རྒྱ་གར་རྒྱ་ཚོས་སྒྲུ་
 པར་ཐེབས་ཏེ་སྒྲུ་རང་ལུ་ལ་རྒྱ་ལ་འཁོར། ལྷ་ར་རྒྱལ་འདྲ་གྱིས་མ་རྩུ་བར་
 གཤེར་མར་པོ་བསྐྱར་ནས་བརྒྱུད་ས་པས་ལམ་པར་ཉེས་པའི་རྒྱ་ནམ་དང་ལམ་.....
 ལས་མི་གྲ་ལ་ལ་སྤྱི་ལར་འཁྱར། རྒྱ་བཙོན་མེད་གས་མཛལ་པའི་སྤོགས་
 བཞིས་ཏེ། རིག་པའི་གནས་ལྷ་ལ་མཁས་པའི་བརྗེ་རྒྱ་ལྷ་བརྒྱ་པ་ནམས་ཀྱི་
 ལྷ་ནམ་གཅིག་གི་ནོར་བྱར་ལྷ་པ་ལ་ཉི་ཤ་ལ་རིག་པོ་ཆེར་གཤེར་གྱི་ལྷ་ག་.....
 ཉིན་ལུག། དེར་མང་བཞུག་པ་དང་ཡང་མང་དང་རྒྱ་ཀྱི་བརྗེ་རྒྱའི་ལྷ་ག་
 སྤོལ་པལ་ཆེར་ཉམས། གསར་རྒྱ་བརྗེ་རྒྱ་ཆད་ལྷན་མང་རྒྱ་མཚོན་པར་
 བཞེན་བོད་རྒྱ་ནམས་ཀྱིས་སོ་སོའི་འདོད་ཚུལ་རྒྱ་ལུགས་རེ་རྒྱར་པས། དེ་
 དག་གི་རྒྱལ་ལ་སྒྲུ་དོར་གྱི་གནས་རྒྱ་ནམ་པར་རོ་བོ་རྗེ་རྒྱ་ལས་གཞན་པའི་.....
 བརྗེ་རྒྱ་པ་ཐན་མོགས་པ་དག་འཛུལ་ནམས་ལེགས་པར་རྒྱ་ལ་གསོལ་བ་མས་.....
 མཐར་རོ་བོ་རྗེས་བོད་ལ་ཐེབས་རྒྱའི་ཞལ་བཞེས་མཛད། འཕགས་ལུ་ནམ་
 ཐེབས་ཁར་མོ་གཞུག་ནས་རྒྱུར་ཐེབས་པའི་ཁས་ལེན་གནས་བཞུག་སྤྱི་སྤྱི་ག་.....
 རའི་རྒྱར་རྒྱ་ནག་ཚོས་མཛད། བོད་རྒྱ་གསལ་འབྱུག་(1040) མར་ལ་ཉི་ཤ་

རི་གྲ་མ་ལ་གྱི་ལའི་གཙུག་ལག་ཁང་ནས་མེད་པ་རྒྱུ་མེད། བོད་ཚུགས་རྒྱལ་
 (1041) མོར་བལ་ལུ་བཞུགས། བོད་ཚུན་(1042) མོར་བལ་
 ལུ་ནས་མངའ་རིས་ལྷ་ཕྱོན། ལྷ་མ་མཁུང་ཚུབ་འདྲ་དང་། མེ་ཆེན་རིན་
 ཆེན་བཟང་པོ་སོགས་མཁས་བཙུན་རྒྱ་མཚན་གྱི་མཁུང་གྲུབ་རྒྱས་མཛད། མཛོ་
 མིང་གཙུག་ལག་ཁང་རྒྱ་བཞུགས། ལྷ་མཁུང་འདྲ་ལྷ་མཁུང་མ་མཛད་པ་
 ལྷ་མཁུང་ལུ་ལམ་གྱི་རྒྱུན་མེ་སོགས་བཟུན་པཅས་ཁྲུང་པར་ཅན་མང་རྒྱ་
 བཅས་མ། མོ་ལྷ་པ་རིན་ཆེན་བཟང་པོ་སོགས་མོད་ལྷ་མེ་ཆེན་རྒྱ་མཚན་དང་
 ལྷ་མཁུང་མཛོ་ལྷ་མཁུང་གྱི་གཞུང་རབ་མང་པོ་བཟུང། མངའ་རིས་ལྷ་མཁུང་མོ་
 གཞུགས་ཅས་བཞུགས། འཕྲོ་མ་རྒྱུན་པ་རྒྱལ་པའི་འཕྲུང་གནས་སོགས་མོད་
 རྒྱུན་རྒྱུ་ལྷ་མཁུང་གི་ལ་མངའ་རིས་ལྷ་མེད་པ་ལའི་གཏམ་མོས་ནས་མངའ་
 རིས་ལྷ་བཟུང། བོད་མིང་རྒྱལ་(1044) མོར་ལྷ་མཁུང་རྒྱ་ལྷ་མཁུང་
 འཕྲོ་མ་རྒྱུན་པ་ལུ་མཛས། ལྷ་མཁུང་དེར་རྒྱུ་མེ་ཆེ་སོགས་ལྷ་མཁུང་མོར་ནས་འཕགས་
 ལུ་ལྷ་མཁུང་མེད་པ་དཀོས་ལྷ་མཁུང་འཕྲོ་མ་རྒྱུན་པ་སོགས་དཔུང་གཅོད་ལི་མཁས་
 བཙུན་རྒྱ་མཚན་ནས་དཔུང་གཅོད་ལྷ་མཁུང་མེད་པ་རྒྱུ་ལའི་རི་བ་མཁུང་གཅིག་ལྷ་མཁས་
 རྒྱ་མཁུང་ལུ་ལྷ་མཁུང་མེད་པ་ནས་བཅས་ལས་དང་། ལྷ་མཁུང་མེད་པ་
 མཁུང་མཁུང་སོགས་ལ་མེད་པ། མངས་རྒྱུ་མེད་པ་ལྷ་མཁུང་མེད་པ་
 ལུ་ལྷ་མཁུང་མཁུང་ལྷ་མཁུང་། དེ་དག་གི་ནང་ནས་མཛོན་རྒྱུ་མེད་པ་ལྷ་མཁུང་
 དང་། རྒྱ་མཁུང་མེད་པ་ལའི་ལྷ་མཁུང་ལྷ་མཁུང་ལྷ་མཁུང་ལྷ་མཁུང་
 བཅས་མ། ལྷ་མཁུང་ལྷ་མཁུང་ལྷ་མཁུང་ལྷ་མཁུང་ལྷ་མཁུང་ལྷ་མཁུང་ལྷ་མཁུང་
 འཕྲོ་མ་རྒྱུན་པ་ལྷ་མཁུང་ལྷ་མཁུང་ལྷ་མཁུང་ལྷ་མཁུང་ལྷ་མཁུང་ལྷ་མཁུང་
 གནས་ཞིང་། རྒྱ་མཁུང་ལྷ་མཁུང་ལྷ་མཁུང་ལྷ་མཁུང་ལྷ་མཁུང་ལྷ་མཁུང་ལྷ་མཁུང་

སྐྱེ་མའི་ཡི་ཐུ་དཔེ་པོ་དུ་གཉིས། སེ་ག་མི། བཞིལ་རྩལ་ཡ་གཅིག་
 བཅས་འཁོར་སྒྲོན་པར་གནང་། ཁོང་གི་བསྐྱབ་ཆུན་མི་ཉལ་པ་ཁོང་ཏུ་ཕྱེལ་
 དཀོན་པའི་གདམས་ངག་མཛད་། བཟར་པོ་དེར་ན་ (1054) སྐྱེ་མའི་ཐུ་
 བར་ཏུ་སྐྱེ་གཤེགས་ (བསྐྱབ་ཆུ་མེད་མིག་ཏུ་དགའ་ལྡན་ཏུ་གཤེགས་ཟེར་)
 ཕྱལ་དེར་གསུང་རྟེན་བཞེད་པ་དང་། སྐྱེ་མའི་ཐུ་མར་རྩེ་མེད་ཐུགས་
 དཔ་ཕྱི་རྟེན་ཏུ་འཁོར་སྒྲོན་པས་མཉེས་མར་སྐྱེལ་མ་རྩེ་ཁང་བཞེད་པ། དེ་
 བས་རྩེ་མེད་དཔོན་སྐྱེལ་ན་མས་ནས་དཔུག་གཅོང་གི་ཕྱལ་ཁག་ཏུ་དཔེ་.....
 འཇུག་ཕྱི་རྟེན་བཅུགས་ཏེ་བཤད་སྐྱབ་ཕྱི་བསྐྱབ་པ་དར་ཞིང་ཐུགས་པ་ཕྱེལ་བའོ།
 དེ་ནས་མོད་མེད་ཏུ་མཉེས་དཔུག་གཅོང་ཏུ་བཤད་སྐྱབ་ཕྱི་བསྐྱབ་པ་...
 ཐུ་ཆེར་ཕྱེལ། དེ་ལ་སྐྱེས་འབར་ཞེ་དང་། དེའི་སྐྱེས་བཟ་གིས་ཞེ། དེའི་སྐྱེས་
 རྩ་གེ། དེའི་སྐྱེས་རྒྱ་ག་དེ་མ་མོགས་ཤིས་བཞིན་ཕྱོད། བར་འཤིས་ཕྱི་ཐུགས་
 ཐུང་ན་མས་ཕྱིས་བཤད་སྐྱབ་ཕྱི་བསྐྱབ་པ་ཐུ་ཆེར་ཕྱེལ་བ་དང་། ཆལས་ཅིག་
 ཏུ་ཕྱེ་གི་དང་། ཐུ་རངས། བར་ཕྱལ་མོགས་ཕྱལ་ཐུ་མར་མོད་དཔུང་
 འཇུག་ནས་ཕྱིད་དཔར་བཅུགས། ཏུ་མེད་རྒྱ་ག་དེ་མེད་སྐྱེས་བཅན་སྐྱེས་
 ཞེས་ཡ་ཅེད་མང་འབད་ག་མཛད་དོ།

གཉིས་པ། ཡ་ཅེད་ཐུལ་སྐྱེད་སྐྱོང་།

དེ་ཡང་ཡ་ཅེད་གསུང་ཐུང་སྐྱོང་མདོ་ཅན་པལྟ་དུ་ན། བཅན་སྐྱེས་ཞེད་
 སྐྱེས་བཟ་གིས་ཞེ་དང་། དེའི་སྐྱེས་སྐྱེས་པ་བཅན་ཞེ། དེའི་སྐྱེས་སྐྱེས་པ་
 ཞེས་གསེར་ཐུ་མེད་འཇུག་ཏུ་མམ་པས་འཇམ་དཔུངས་ཕྱི་སྐྱེད་དང་། གསེར་
 མེ་ཉི་ཕུ་ཆ་བཞིས་མཛོད་རྟེན། དཔུལ་དཀར་ལྷ་བཟུ་ལས་མག་མོ་དང་རྩན་
 ཐུག། དཔུལ་དཀར་རྩོད་མག་བཅུ་གཉིས་ལས་ཕུམས་པ་བཅན་བཞེད་པ།

དེ་བཞིན་དམ་པའི་གཞུང་རབ་མང་ཏུ་བཞེངས། དེའི་སྐྱུ་མ་སོ་ཞེ་ཡིས་
 འཕགས་ལུལ་རྩོམ་ཞེ་གདན་ཏུ་མཆོད་པའི་རྒྱན་བཅུགས། དེ་ལ་སྐྱུ་མ་འཇི་
 དར་ཆལ་དང་ཨ་ནན་ཆལ་གཉིས་འཁྱུངས། འཇི་དར་ཆལ་གྱིས་དུལ་གྱི་
 དཀྱིས་རྩོམ་བཞེངས། ཨ་ནན་ཆལ་གྱིས་རྩོམ་ཞེ་གདན་གསོ། གཤེར་གྱི་
 བཀའ་འཁྱུར་བཞེངས། འདི་ཡན་འཁྱུར་པའི་རྒྱན་བདག་ཡིན། ཨ་
 ནན་ཆལ་གྱི་སྐྱུ་མ་དེུ་ཆལ་གྱིས་རྒྱ་གར་གྱི་རྒྱལ་ཁབ་མང་པོ་ཁྱེངས། དུལ་
 དཀར་བཞི་བཅུ་ལས་རྒྱན་ཁྱ་མཆོད་བཟུང་བཞེངས། ལྷ་སར་རྩོམ་པོ་པོ་
 ཆེའི་དུ་མོག་ཏུ་གཤེར་མོག་སྤྱབ། དེ་ལ་སྐྱུ་མ་གཉིས་སར་ཆལ་དར་འཇི་
 དར་ཆལ། གཞུང་འཇི་དར་ཆལ་གྱི་སྐྱུ་མ་ཨ་འཇི་དར་ཆལ། དེ་ནི་མང་
 བདག་ལྷ་སྐྱ་མཛོན་དང་དུས་མཆོངས་པས་ཡི་གེ་བཟུང་རེས་མང་ཏུ་མཆོད།
 གཤེར་ཤེ་བཅུ་གཅིག་ལས་རྒྱལ་མའི་སྐྱ་བཞེངས། རྒྱལ་སར་མ་ཐེབས་གོང་
 ཏུ་ས་རྒྱར་རབ་བྱུང་བཟུངས། སྐར་མའི་བཟུང་ནས་བཅུན་མོ་ཁབ་ཏུ་བཞེས་
 པས་སྐྱུ་མ་ཁན་ཆལ་འཁྱུངས། དེའི་སྐྱུ་མ་བར་བཅུ་བ་ཆལ། དེ་ནས་བཟུང་ཡ་
 ཅེའི་གཏུར་བཟུང་ཆད་དེ་སྐྱུ་རངས་ནས་མང་འབད་ག་བཞོད་ན་མས་ཞེ་རྒྱན་
 རངས་ཏེ་གཤེར་ཁྱིར་མང་འགསོ། མཆོན་ཏུ་སྐྱུ་མ་ཞེས་ཀྱས། དེའི་
 དུ་ཡ་ཅེར་རྒྱུས་པ་ཡི་ཏི་དམལ་དང་། རྒྱན་པོ་དཔལ་ལྷན་ཀྱས་པས་ས་
 རྒྱུའི་ཆོས་ཁྱི་དང་། ལྷ་སར་བཅུ་གཅིག་ལས་པ་གཤེར་མོག་སྤྱབ། གོང་ཏུ་
 རྒྱུས་པའི་མང་འཇིས་གྱི་རྒྱལ་རྒྱུད་ཀྱི་རྒྱལ་པོ་རེ་རེ་བཞིན་གྱི་མཆོད་པ་འཁྱུན་
 ལས་ན་མས་ཞིབ་པར་བཀོད་པ་མིན་ཏུ་དཀའ།

གཞུང་པ། ཡར་ལུང་རྒྱལ་རྒྱུད་སྐོར།

དེ་ནས་ཡར་ལུང་གི་གཏུར་རྒྱུད་སྐོར་མདོ་ཅན་བཞོད་ན།

འདྲ་

བསྐྱུངས་ཀྱི་ཤུལ་མངའ་བདག་དཔལ་འཁོར་བཅན་ཤིང་བྱ་ (865) ཡོང་སྐྱོ་
 འཁྱུངས། དེའི་བཅུན་མོ་རྒྱན་མའི་ཤུལ་ཁྱི་བཟ་ཤིས་བཅེགས་པ་དཔལ་ལ་
 ཤུལ་དཔལ་ལྗེ་དང་། འོད་ལྗེ། རྒྱིད་ལྗེ་གསུམ་ཡུང་། འདི་གསུམ་ལ་སྒྲན་
 ཀྱི་ལྗེ་གསུམ་གྲགས། ཤུལ་ཆེ་བ་དཔལ་ལྗེའི་བརྒྱད་པ་རྒྱན་པོ་ཆོན་པོར་བྲུག་
 རྟེ། ཁམ་ཡུང་ཐང་པ། ལྷ་རྒྱལ་པ། རྒྱི་པ་རྩ་ཆེ་པ། སྐར་ཡུང་བཅན་
 འཁོར་པ་རྒྱལ་ཉེ་ལ་རྒྱུད་མན་ཆོད་པ་རྒྱལ་མེན་ལོ། ཤུལ་རྒྱུང་བ་རྒྱིད་
 ལྗེ་ཉེ་ནག་རྩ་བཞུགས། དེར་ཤུལ་རྒྱལ་ཡུང་བམ་ལྷ་ཡུང་རྩ་ལྷོན་ནས།
 འཁོར་བཅན་པོ་དང་། གཤམ་རྩ་རྩ་ལག་གི་བཅན་པོ་འཕ། ལུས་པ།
 འཇར་། ཉར་རྒྱུད་མོགས་ཀྱི་བཅན་པོར་གྲགས་པ་མང་ཞིང་། ཤུལ་འཕྱིར་
 བ་འོད་ལྗེ་ལ་ཤུལ་བཞི་ཡུང་བ་རྟེ། བ་བ་དེ་མེ་དང་། ཁྱི་ལྗེ། ཁྱི་རྒྱུང་།
 ཉག་ལྗེ་བཅས་འཛི་ལས་མ་བ་དེ་མེ་དང་ཁྱི་རྒྱུང་དཔུས་ལྷ་ཡོང་། བ་བ་དེ་
 མེས་གཙང་རྩ་ལོག་ནས་རྒྱུད་པ་རྒྱལ་ཡུང་ཡོང་དང་། གཤམ་ལྗེ། ཉར་
 རྒྱུད་ཉག་ཆོལ་ལ་ཡོད་དོ། ཁྱི་ལྗེ་མདོ་ཁམས་ལྷ་ལྷོན་རྟེ་ཙོར་ཁ་ཡུལ་ཆེན་བཙོ་
 བརྒྱད་ལ་སོགས་མདོ་རྒྱུད་མལ་ཆེར་ལ་མངའ་མཛད་པས་སྒྲན་རྩ་རྒྱལ་ཁྱི་མས་
 རྩམ་ཙམ་ཆགས་ཞེས་གྲགས་ཤིང་། ཙོར་ཁའི་རྒྱལ་པོ་རྒྱན་ལྷ་དོན་ཆེན་ལ་
 སོགས་པའི་རྒྱལ་རྒྱུད་དར་ཞིང་རྒྱས་པ་ཡུང་། ཉག་ལྗེ་བརྒྱད་གཤམ་རྩའི་
 རྒྱི་མཁར་བཅན་པོ་ལ་བྲུག་ ཁྱི་རྒྱུང་ཡར་ཡུང་རྩ་ལྷོན་ནས་བཞུགས། འཕངས་
 ཀྱིས་མོ་ཡུང་བཅེགས་ནས་རྒྱལ་པས་འཕངས་བཅེགས་ཞེས་པའི་མོ་ཡུང་དང་།
 རྒྱ་མཁར་འཕྱིར་པ་རྩལ་ཆེ་བཡུང་། དེའི་ཤུལ་འོད་རྒྱིད་འཕར། འོད་རྒྱིད་
 འཕར་ལ་ཤུལ་བརྒྱན་ཡུང་བ་ལས། གཅིན་ཞང་རྩེ་ཆོ་ཁྱི་ལྗེ་འཕར་དང་།
 གཙུང་གཙང་ཆོ་ལྷན་རྒྱལ་ཅེས་པ་རྩ་རྒྱུན་དང་གཤམ་རྒྱལ་གཉིས། ད་ར་དང་

ལྷན་པོ་གཉིས། འོད་བཙན་དང་ཡུང་བཙན་གཉིས་བཅས་རྒྱལ་ཤོ།

གཙུག་པོ་ཞང་རྩེ་ཆ་ཁྲི་ལྔེ་འབར་ལ་སྤྲས་རྒྱལ་ཡུང་། གཡུ་ཚོག་གི་
བརྒྱད་ལྔ་མོ་ལ། བཅིང་ར་ལ། རྟོན་ལམར་ལ། བར་འཁོར་རྣམས་སོ།
ཕྱི་རྒྱུད་ལྔ་ཕྱོམ་དང་། ཡུང་ལྔེ་ཁྲི་ཚོག་ཐག་བཅས་གསུམ་གྱི་གཏུར་རྒྱུད་ཆད།
རྒྱ་བའི་རྒྱུད་ལྔ་གསལ་པ་དང་། སྤྲ་རྩ་བ་ཡིན་ནོ། རྒྱུད་བ་བཞིངས་ཅན་
དབར་གྱི་རྒྱུད་ཚོག་ལམར་པ་དང་། ཞང་མདའ་ལ། སྤྲན་བཏུན་བར་བ་
རྣམས་སོ། ལྔ་རྟོན་དཔར་མོའི་རྒྱུད་ཕྱི་རྒྱུད་བ་རྣམས་སོ།

གཙུང་གཙོང་ཆ་སྤྲན་རྒྱལ་གྱི་ཕྱི་བལ་ལྔ་སྤྲན་གྱི་གཏུར་རྒྱུད་ཆད། ད་
ར་དང་། ལྷན་པོ། འོད་བཙན། ཡུང་བཙན་བཅས་ཕྱི་གཏུར་བརྒྱད་
ནི་ཁ་འབྲུག་པ་དང་། ཕྱིར་ལ། བྱར་ལ། རྒྱ་མིག་ཐོག་པོ་ན་ཡོད་པ་རྣམས་
ཡིན་ཟེར་རོ། བར་འ་བདག་གཡུ་ཅན་ནི་གར་མི་ཡོན་ཏན་གཡུ་ཏུར་གིས་
གདན་བྱངས་ནས་བྱ་སར་བཞུགས། དེའི་སྤྲས་རྩོད་གཤམ། རྩོད་གཤམ་ལ་
སྤྲས་གསུམ། ཆེ་བ་བྱ་ས་ལྔ་ཆེན་གྱིས་རྩོད་ཁའི་བྱ་ས་ལྔ་ཁར་བཞིངས་(ཡང་
འགའ་ཞིག་ཏུ། གཡུ་ཅན་གྱིས་དབུ་ཆེ་བཞིངས། རྩོད་གཤམ་ཡིས་བྱུམས་
བཅིགས། བྱ་ས་ལྔ་ཆེན་གྱིས་གསེར་སྐུ་ཆེ་མོ་ཡིས་ཟེར) རྒྱ་མའི་དཔོན་རྟོན་
གྱིས་རབ་གནས་མཛད། དཔལ་ཐག་མོ་སྤྲ་བ་ལ་མོགས་ལམས་སྤྲབ་མང་
མོའི་ཞབས་ཏྲིག་མཛད། སྤྲས་རྒྱུད་བ་རབ་ཏུ་བྱུང་། འཕྲིང་བ་ཁྲི་དྲར་མར་
སྤྲས་བཞི་ལྟེ། གཙུག་ལྟེ། ཁྲི་གཙུག་ རྣལ་འབྱོར། རྩོན་ལམ་བཅས་སོ།
ཆེ་བ་གཙུག་ལྟེར་གཏུར་རྒྱུད་ལ་བྱུང་། གཉིས་པ་ཁྲི་གཙུག་གིས་བྱ་ས་དང་།
རྩོན་བཟུང་ནས་དེ་ལ་སྤྲས་ཁྲི་བཙན་དེའི་སྤྲས་ཤ་ཁྲི། དེའི་སྤྲས་ལྔ་ཁྲི་ལ་
སོགས་ཡུང་བ་ནི་མར་མདའི་བཙན་པོ་རྣམས་ཡིན་ནོ། བཞི་བ་རྩོན་ལམ་

རབ་ཏུ་ལྷུང་ནས་ཕ་ལྷ་དེའི་གཞིམ་ཁང་དཀར་པོ་བཞེས་ཤ། ཆོས་བྱིས་མ་དང་
 བཟུལ་པའི་ཞལ་ཉིག་ཏུ་མ་མཛད། གཞུམ་པ་ནས་འཁྱུར་གྱིས་མོ་ཡང་
 འབངས་བཞེས་ཤ་ལུགས་ནས་ལྷལ་ཡིན་པ་ལྟར། ལྷལ་བྱིས་མ་ཆོས་པ་ཞིན་
 བཟུངས། དེ་ལ་ཤས་གཞུམ་ལྷུང་པ་ལ། ཤས་འཁྱུར་པ་རབ་ཏུ་ལྷུང་ནས་
 ཆོས་ཏུ་འཇུག་ན་པ་ལྟར། ཆོས་ལྷུང་གི་པོ་ལ་ཉན་པ་མཛོག་ཏུ་མང་པོ་
 བཞེས་ཤིང་མཛོག་ཏུ་འབང་ན་ཆོས་པོ་ལ་ལྷ་ལྷུང་གི་དབང་ལྷུག་ཅེས་བཤམ་ཤ།
 ཆུང་པ་འབང་འཁྱུང་གཞུང་འཇུག་པོ་ཆོས་པ་ལྷ་པུཌ་ལྷུག་ཅེས་མཛོག་ཏུ་ལྷ་
 རས་ཤིན་པར་བཤམ་ཤ། ཆོས་པོ་འབག་གིས་ལྷལ་ཡིན་པ་ལྟར་པས་དེར་ཤས་
 ལྷུང་པ་ཞི། རོ་པོ་ལྷུང་མཛོག་པོ་དང་། ལྷ་པོ་པའི་མཛོག་པོ། ལྷ་
 པོ། ལྷ་ཆུང་། རོ་ལྷལ་པཅས་ཤོ། ཤས་གཞིས་པ་ལྷ་པོ་པའི་མཛོག་
 པོས་ལྷ་པོ་པར་ལྷན་ནས་ལྷལ་ཏུ་འཇུག་ན་མཛད་དེ་རོ་མཛོར་མཐའ་.....
 ཡས་པ་ལྷར། ཤས་གཞུམ་པ་ལྷ་པོ་པོ་ཡང་འབངས་བཞེས་ཤ་ལྷུང་ཞི།
 ཆལ་ཡིན་པ་ལྟར་ཤ། དེའི་ཤས་ལྷུང་ལྷལ་ལྷུག་ཆལ་ཡིན་པ་ལྟར་ཤ། གཞི་ཆོ་
 ཆུང་དང་པཅས་པ་དབང་ཏུ་ལྷུང་། དེའི་ཤས་ལྷུང་དཔལ་ལྷུག་ཤས་
 པ་ཡང་པོ་ལྷ་པོ་ལས་གས་པ་ལས་རབ་ཏུ་ལྷུང་ཞི་ཞེས་ནས་མཛད། ཤས་པ་ཞི་
 པ་ལྷ་ཆུང་ལྷ་ན་ཆུང་པའི་ཏུན་ལྷ་དཀོན་པ་ལྷ་པན་ལས་འདས། ཤས་ལྷ་
 པ་རོ་ལྷལ་ཏུ་ལྷུང་མོག་ དེའི་ཤས་རོ་ལས་ལ། དེ་ལས་ཤས་གཞིས་ཤིན་པས་
 གཅིན་ལྷུང་ཁར་པ་ལྷ་ལྷུང་ཏུ་རབ་ཏུ་ལྷུང་ནས་གདན་ན་མཛད། གཞུང་
 པོ་ལྷུང་ལྷ་པོ་པོ་ལ་ལྷ་མཐུ་ལོན་ན། རོ་འབག་གིས་ལྷ་པོ་པ་ལྷུང་མཛོག་ལྷུག་
 མོ་ཡང་གནས་ཆུང་པར་ལ། ཆོས་ལྷ་ལྷུང་པ་ཞི་ཏུ་ལྷུག་པར་ནས་དབང་
 གནས་ལྷ་ལྷུག་པར་ག་མཛད། མང་པོ་ཡང་དཔལ་འཁྱུར་ནས་མཐའ་དང་

མཐོན་མཐོན་དང་། དེ་ལ་ཕྱུག་གཉིས་འབྲུངས་པས་ཆེ་བ་རིག་པ་མཐོན་
 དང་། རྒྱུ་བ་ཉི་མ་མཐོན། ཉི་མ་མཐོན་གྱི་ཕྱུག་ཉི་མོད་དཔལ་མཐོན་
 འདི་ཡིས་རྒྱལ་མིན་འཛིན་རྒྱུ་ལྟོས་མཚུངས་མང་པོ་ཞིང་རྒྱས་པ་.....
 རྒྱུ་། རྒྱུ་མོད་དང་། འཕན་ལུ། མདོ་ཁམས་སོགས་གཏུང་བརྒྱད་
 མིན་ཏུ་མང་། ཕྱུག་ཆེ་བ་རིག་པ་མཐོན་ལ་གཏུང་བརྒྱད་གཉིས་འབྲུངས་པ་
 ཉི། ཆེ་བ་ཉི་མོད་དང་། རྒྱུ་བ་རྒྱུ་ཆེ་འབར། ཉི་མོད་ཕྱུག་ཉི་མོད་པ་ཅན་
 པ་དང་། མང་ལ་བྲག་པ་གཉིས་སོ། ཡང་ཡིག་ཆར་འགའ་ཞིག་ཏུ་ཉི་མོད་
 པ་ཅན་པ་དང་། མང་ལ་བྲག་པ་གཉིས། ཕྱུག་རྒྱུ་རྒྱུ་ཆེ་འབར་གྱི་གཏུང་
 རྒྱུ་ཡིན་ཟེར། རྒྱུ་ཆེ་འབར་གྱི་ཕྱུག་ཁྱིམ་དཔང་རྒྱུ་བཅན་དང་། དེའི་ཕྱུག་
 ཡི་ཤེས་རྒྱལ་མཐོན། དེའི་ཕྱུག་མང་པོ་བདག་ཁྱིམ། ཡང་རྒྱུ་ཆེ་འབར་གྱི་
 བརྒྱུངས་པའི་སྐབས་དེར་རྒྱུ་བ་མང་པོ་བརྒྱུན་པ་བརྒྱུས་ནས་མོ་བརྒྱན་ཏུ་
 ཉིག་ཅེས་སོང་ཞིང་། མོད་མ་ཉིག་(918)མོད། རྒྱ་མེས་སོགས་དཔུས་
 གཙང་གི་མི་བརྒྱ་ཅེས་མདོ་ཁམས་ཁྱུ་སངས་རྒྱུ་ཆེས་ལུགས་སྒྲོབ་པར་.....
 བརྒྱུང་། ཡང་ཕྱུག་འདི་གཉིས་ཀྱི་རྒྱུ་ལྟོས་མདོ་ཁམས་ལུ་ནས་བརྒྱན་པའི་
 མེ་རྩ་ཡང་། མང་པོ་བདག་ཁྱིམ་པར་ཕྱུག་བཞི་ཉི། མེ་རྩ་ར་དང་། དམི་
 སྒྲོང་། སྐ་མ། ཉི་མཐོན་པོ་ཉི་རཅ་བཅས་སོ། མེ་རྩ་རའི་རྒྱུ་བ་ཞི་
 འཛུང་པོ་བ་དང་། ལུང་རྒྱལ་པ། སྐ་མ་པ་ཡམ་པ། ཡིབ་པ། ཉི་མང་
 པ། ལུས་པ་གཙང་པོ་བཅས་སོ། དམི་སྒྲོང་གི་རྒྱུ་བ་དཔེ་བཞི་པ་དང་།
 མོན་རྒྱུ་ཆེ་མོན་མཁར་པ་གཉིས། སྐ་མ་ལ་རྒྱུ་བ་མ་ལུང་ཞིང་། ཉི་མཐོན་པོ་
 ཉི་རཅའི་རྒྱུ་བ་ཞི། ཉི་མཐོན་མོན་མོད་རྒྱུ་བ་ཅེས་པ། ཉི་མའི་
 སྐར་པ་སོགས་པས་མ་ཡངས་པོད་པ་ན་མས་ནི་ལུ་མ་ལུན་གྱི་རྒྱུ་བ་ཡིན་ནོ།

མདོར་ན། སྒྲུང་དར་མས་བརྟན་པ་བརྟུགས་པའི་རྗེས་སུ་བོད་སྐད་
 ལུང་ལྷུང་ཏེ་ས་གནས་ཀྱི་སྤྱིད་དབང་ཏུ་མ་ལྷུང་ཞིང་། འོན་ཀྱང་སྤྱིད་དབང་
 དེ་དག་གི་ཆབ་སྤྱིད་དང་། དཔལ་འབྱོར། རིག་གནས་ཨ་གས་ཀྱི་གནས་
 ཚུལ་ཞིབ་ཆ་ན་མས་འདིར་བཀོད་པར་དཀའ་ངལ་ཤིན་ཏུ་ཆེ། གང་ལགས་
 ཤེ་ན། རྩོན་ཕྱོན་རྒྱ་བོད་མཁས་པ་ན་མས་ཀྱིས་བཅམས་པའི་དབྱེད་གཞིའི་
 ཡིག་ཆ་ཤིན་ཏུ་དཀོན་པ་དང་། མི་ལོ་རྒྱུང་ལ་སྤྱིབས་པའི་དབང་ཉགས་
 བྱེད་མི་ནི་དེ་བས་ཡོང་མི་སྤྱིད་པའོ།

ལེའུ་བཞི་པ། ས་རྒྱ་པའི་རུས་སྐབས་དང་། བོད་
མེས་རྒྱལ་གྱི་མངའ་ཁོངས་སུ་བརྒྱུར་པ།

ཕོན་རྒྱལ་རབས་དངོས་སུ་བཅུགས་པ་དེས་བོད་དང་ཕོས་རྒྱལ་གྱི་འཕེལ་
པ་དེ་རྒྱར་ལས་ཤོར་འཕེལ་ཕྱིན་པ་ཅེས་མ་ཐད། བོད་འདི་ཕོས་རྒྱལ་གྱི་
མངའ་ཁོངས་པརྟོན་མེད་ཅིག་ཏུ་རྒྱུར་པ་རེད། འདི་ནི་མང་ཤོར་མ་དང་
ཆོས་རྒྱལ་ཕོས་དེ་བོན་ན་མང་ཕྱིན་པ་དང་ཕྱོད་དེ་འདི་རྒྱ་བོད་མི་རིགས་.....
དཔར་གྱི་མཆོང་པཅེའི་འཕེལ་པ་དེ་ཤོར་ཏུ་འཕེལ་བའི་འབྲས་ཏུ་གྱིག་རེད་....
ལ། རྒྱ་བོད་མི་རིགས་ཁག་གི་མི་དཔལ་གྱི་བསམ་འདུན་དང་། ས་རྒྱལ་
འཕེལ་ཚུགས་ཀྱི་ཆོས་ཉིད་དང་མཐུན་པ་གིས་ཀྱང་རེད། དེ་ནས་བརྒྱུར་
བོད་མི་ལ་དེ་གཅིག་རྒྱུར་དང་། རྩམས་འབྲུར་རྟན་པའི་ལམ་ཏུ་འཕྲོ་བྱས་
པ་རྒྱུར་བ་རེད།

དང་པོ། རྟོར་གྱི་གཏུར་རྒྱུད་རྟོན།

དེ་ཡང་ཐོག་མར་རྟོར་གྱི་རྒྱལ་རབས་རྟོར་མདོ་ཅེས་བརྟོན་ན། རྟོར་
ཞེས་པ་ནི་རང་རྒྱལ་ལྱང་ཚུགས་ལྷ་མང་ཉིད་ཏུ་གནས་པའི་ས་རྒྱལ་ཕྱན་རིང་...
ཡོད་ལ། ལས་ལ་བརྟན་ཞིང་དཔལ་མཛོངས་རྒྱལ་བོད་ཀྱི་མི་རིགས་ཕྱིག་
རེད། མི་རིགས་འདི་ཐོག་མར་དེ་རྟོར་རྒྱུར་པའི་ཐད་རྒྱའི་ས་རྒྱལ་མཁས་

ཅན་རྒྱལ་མ་གྱི་པ་ཤད་རྩེ་ལ་མི་འདྲ་པ་མང་ཞིང་། ལ་ལས་མི་དེ་གས་འདི་སོ་
 འདི་ལ་རྩེ་རྩེ་གྱི་ཡུར་ཅུའི་རྒྱད་པ་ཡིན་ཟེར། ཡང་ལ་ལས་ཤར་ཅུའམ་
 ཤོན་མི་ཞེས་པའི་པར་ཅུད་པ་ཡིན་ཟེར། དེ་པ་རྩོན་ལས་“རྩྱུ་ལྷ་ལ་རབས་
 ལ། དང་པོར་གནས་མ་གྱི་ཡུ་མོར་ཉ་ཆེ། དེའི་ཡུ་པ་ད་ཆེ་གན། དེའི་ཐ་མ་
 ཆག དེའི་ཡུ་ཆེ་ཁི་ཐེར་གན། དེའི་ཡུ་ལུ་རང་ལྟེ་རེ་འོལ། དེའི་ཡུ་པས་
 ཀ་ནི་ཅུག། དེའི་ཡུ་ལེན་མ་རྩེ་ཁི། དེའི་ཡུ་ལ་རྩ། དེའི་ཡུ་ཅུ་ཡུན་ཐེར་
 གན། དེ་འདས་ཉིར་གན་མོ་མ་ལན་ཁོ་ལས་ཉི་མ་དང་རྒྱ་པའི་ཐེར་ལས་རྩེས་
 པ་སོ་དོན་ཆར་ལྷ་གན། དེའི་ཡུ་གའི་ཆེ། དེའི་ཡུ་མི་ཁིར། དེའི་ཡུ་མ་
 བན་མོ་དོན། དེའི་ཡུ་གའི་ལྷ་གན། དེའི་ཡུ་པའི་ཤིང་། དེའི་ཡུ་ཁོར་མོག་
 ཤིང་། དེའི་ཡུ་ཅུ་མ་ལི་ཉའི་ཁན། དེའི་ཡུ་ག་ཡུ་ལ་གན། དེའི་ཡུ་པར་
 ཐན་པ་ཅུར། དེའི་ཡུ་ཤེ་ལྷར་ག་པ་ཅུར། དེ་དང་བཅུན་མོ་ཅུ་ལྷན་གཉིས་
 གྱི་ཤས་ཁིར་གྱིར་རྒྱལ་པོ། རྩ་མོ་རྩག་(1182) མོ་ལ་འབྱུངས། ལུན་ལྷ་
 ཡོད། དེས་པོ་པོ་པར་ཅུད་པ་ལ་རྒྱལ་ཁམས་དཔར་ཅུ་འདུས་ནས་རྒྱལ་ས་མོ་ཉི་
 ལྷ་ཆ་གསུམ་མཛད། འདི་ལ་ཐའི་རྩྱུར་ཡང་ཟེར། རྩ་མོ་རྩག་(1182)
 གི་མོ་རྩོན་རྒྱ་དང་པོའི་ཆེས་པར་གཉིས་ལ་དཔྱར་མོ་རྩག་ཅུ་ཆ་གཅིག་པ་མི་……
 ཉག་ལྷ་ཅ་གནས་ཅུ་གཤེགས། དེ་རྩེས་མོ་མོ་ཉ་མ་མོ་རྩག དེའི་ཤས་མོ་རྩག་
 རྒྱལ་པོས་རྒྱ་པ་རྩག མོར་མོས་གན་གྱིས་མོ་དཔྱ། མོ་ཆེན་གན་གྱིས་རྩགས་
 རྩལ་ནས་ཤིང་ཉིའི་པར་མོ་སོ་སྤ་ལྟེ། པར་མོ་པར་ཅུད་ཅུ་པ་ལ་གཤེགས་”ཟེར་
 འཁོད། ཡལ་རྩེ་ཤེ་ལྷར་ག་པ་ཅུར་དང་། བཅུན་མོ་ཅུ་ལྷན་གྱི་ཤས་ཁིར་
 གྱིར་རྒྱལ་པོ། པར་ལྷུང་གསུམ་པའི་རྩ་རྩག་(1182) མོར་རྒྱ་འབྱུངས།
 དཔྱར་མོ་རྩག་ཅུ་བཞུགས་ཉི་པར་ལྷུང་བཞི་པའི་རྩ་རྩག་(1242) མོར་……

འདས། འོན་ཀྱང་རྒྱ་ཡིག་གི་དེ་བ་ཐེངས་ཁག་ནང་རབ་བྱུང་གསུམ་པའི་རྒྱ་
 རྩ་ (1162) འོར་ཁྱེ་འཁྱུངས། དཔྱུང་ལོ་རྒྱ་ལྷ་ཏེ་རྒྱ་ག་བཟུགས་ནས་
 རབ་བྱུང་བཞི་པའི་མེ་མག་ (1227) འོར་དཀོངས་པ་རྩོགས་ཐེར་འཁོད།
 ཁོང་གི་རྟོར་ཡུལ་གྱ་སྒྲོར་གྱི་ཅིང་ཞེས་པའི་ས་གནས་དེའི་རྒྱ་རྒྱ་ཅིག་གི་ཁྱིམ་
 ལ་འཁྱུངས། ཡལ་རྩེ་ཡོ་ཐུར་ག་བ་རུར་ (རྒྱ་ཡིག་གི་དེ་བ་ཐེངས་ནང་།
 བཙུག་རུ་ཡུ་སྟུགས་ཞེས་འཁོད) ཐེངས་གཅིག་ནང་ལ་ལོག་པའི་སྐབས་སྟེ་ཐ་
 ཐུར་ཞེས་པའི་ཡུལ་སྡེ་དེའི་ཡུལ་མི་རྣམས་དག་འཛོལ་བྱེད་བཞིན་ཡོད་པ་.....
 བཙུག་ནས་རྟོར་རིགས་ཀྱི་མོ་མས་སྟོལ་རྩར་རྟོན་པ་བཤས་ཏེ་ཁོ་པ་ཚོའི་.....
 དག་འཛོལ་ལ་བྱུགས། ཐ་ཐུར་གྱི་མི་ལ་ལས་ཁོང་ལ་འཁོན་འཛིན་ཟིན་ནས་
 ཐུར་རྒྱ་ག་བཏར་སྡེ་བཙོངས། ཡོ་ཐུར་ག་བ་རུར་གྱི་ཐང་འ་འབངས་ཁག་
 ཅིག་གིས་ལོར་སྟུགས་རྣམས་ཁྲིད་དེ་ཡུལ་སྡེ་གཞན་རུ་བསྐྱོད། ཇིང་གིར་གྱི་
 ཁྱིམ་བརྒྱུད་ནས་འཛོར་ཞིག་འགྲོ་བའི་གནས་སྟེ་ཐུར། ད་རུང་ཡུལ་སྡེ་
 འག་འཁོག་གི་ཡུལ་དཔོན་གྱིས་ཇིང་གིར་ལོན་མོན་རྩེས་འཁོན་ལན་སྒྲིག་ཡོད་
 རྩལ་ནས་ཁོང་བཟུང་། རྩེ་ལ་སྒྲོ་གཞིགས་ནས་ཡུལ་སྡེ་ཐང་པོར་ཁྲིད་དེ་ཁོས་
 བསྐྱོར་བྱས། སྟུག་པོ་ཚད་ཐེད་བཏར་། བཤར་བཙོན་ནས་སྟེ་རང་ཉིད་
 གྱི་ཡུལ་སྡེར་ལོག ཐང་འ་འབངས་ཁག་ཅིག་གིས་འཛུགས་བྱས་ཏེ་རང་ཉིད་
 གྱི་དག་པོ་དང་འཐབ་འཛོངས་ཐེངས་ཐང་བྱས། སྟེ་ནང་གི་དག་པོ་ཐང་པོ་
 ལས་རྣམ་པར་རྒྱལ། ཡུལ་སྡེ་ཐང་པོ་དཔར་རུ་འདུས། བཤར་ཇིང་གིར་
 རྒྱལ་པོས་རྟོར་གྱི་ཡུལ་ལྱང་ཐང་འ་དག་གཅིག་རྒྱུར་བཙོས། པོད་མེ་སྟག་
 (1206) འོར། རྟོར་གྱི་ཡུལ་དཔོན་རྣམས་ལོན་ན་གཙང་པོའི་འགམ་རུ་
 རྩོགས་འདུ་འཛོགས་ཏེ་ཇིང་གིར་རྟོར་ཡོངས་ཀྱི་དར་རྟན་ལ་བསྐྱོས། ཐོང་

གོལ་ཉན་རྒྱལ་ཁབ་བཅུགས། མོང་གོལ་ཞེས་པ་ནི་ཐོག་མར་རྟོར་གྱི་ཡུལ་ལྗེ་
 ཞིག་གི་མིང་ཡིན་ཞིང་། རྗེས་སུ་རྟོར་མི་རིགས་ཀྱི་སྤྱི་མིང་རུ་གྱུར། མོང་གོལ་
 མི་རིགས་དེར་རང་ཅག་ན་མས་ཀྱིས་རྟོར་ཞེས་འཛོད་པ་འདི་ནི་གནའ་རབས་
 རང་རྒྱལ་བྱང་ཕྱོགས་སུ་གནས་པའི་མི་རིགས་ལ་ཅུ་ལྷུ་ཞེས་འཛོད་པ་དེ་སྐད་
 རྒྱར་ཆག་པ་ཞིག་མིན་ནམ་སྟེ། རིང་གེར་རྟོར་ཡོངས་ཀྱི་དར་ཉན་ལ་བསྐྱོས་
 མ་ཐག་རུ་མི་ཉན་གི་ཡུལ་རུ་དམག་བྱངས། བོད་བྱང་ཕྱོགས་ས་ཁུལ་རུ་འང་
 རྟོར་གྱི་དམག་འོངས། བོད་གྱི་ཡུལ་ལྗེ་མང་པོའི་རྗེ་འབངས་ན་མས་ཀྱིས་རྟོར་
 དམག་གི་བྱམ་ཕྱགས་ཐོས་པ་ཅེས་ཀྱིས་དངངས་སྐྱག་རབ་རུ་སྦྱེས་ཏེ། ཡུལ་
 ལྗེ་མང་པོའི་རྗེ་འབངས་ན་མས་བཀའ་སྒྲོས་མཛད་དེ་བང་མི་མངགས་ཏེ་རྟོར་
 དམག་ལ་མགོ་བཏགས།

རྟོར་གྱི་ལྗེ་ཁག་ན་མས་གཅིག་གྱུར་བཙོས་ཏེ་མོང་གོལ་ཉན་རྒྱལ་ཁབ་.....
 བཅུགས་པ་དེས་སྤྱི་ཚོགས་ཀྱི་ཐོན་སྐྱེད་རྒྱུ་ལུགས་དབྱར་མཚོ་རྒྱས་པ་རྟོར་.....
 ཉིན་བཞིན་གོང་རུ་འཕེལ་བ་དང་འབྲེལ་ཅེུ་རྒྱལ་རབས་ལ་འགོག་སྒོལ་བྱེད་
 པའི་རྩོམས་ལུགས་ཀྱང་ཆེས་ཆེར་བྱིན་པ་རེད། དེར་བརྟེན་མོང་གོལ་ལྗེ་ཁག་
 ལ་ཡུན་རིང་གཞུང་གཞོན་བྱེད་མཁན་ཅེུ་རྒྱལ་རབས་ལ་ཐར་སྒོལ་བྱེད་པའི་
 དམིགས་ཡུལ་གཙོ་བོར་བབྱང་སྟེ་རྩོམས་ཁུལ་རུ་དཔུང་འཇུག་བྱས། རབ་
 བྱང་གསུམ་པའི་ཤིང་ཁྲང་(1205) ཡོ་ནས་ས་རྒྱལ་(1209) ཡོ་བར་.....
 མི་ཉན་ལ་དམག་ཐེངས་གསུམ་ཅེས་བྱངས། དངོས་པོ་འཁོར་ཆེན་འཕྲིག་
 རབ་བྱང་བཞི་པའི་ལྷགས་ལུག་(1211) ཡོ་ནས་ཤིང་བྱི་(1214) ཡོ་.....
 བར་ཅེུ་རྒྱལ་རབས་ལ་བསྐྱེད་མར་ཐར་སྒོལ་བྱས་སྐབས་ཐམ་ཉེས་ཆབས་.....
 ཆེན་བྱང་སྟེ་ཅེུ་རྒྱལ་རབས་འཛོར་ཞིག་འགྲོ་བའི་གནས་སུ་བྱུང། རབ་

ལྷུང་བཞི་པའི་ས་ཡོན་ (1219) ཨར་རིང་གིར་རྒྱལ་པོས་དཔག་འབྲུག་.....
 གཉིས་ཁྱིད་ནས་ཉོ་ཆེ་ཅོ་ཆའོ་ཞེས་པའི་རྒྱལ་ཁབ་དེར་དཔག་བྱངས། རྒྱལ་
 པོ་ཆའོ་ལྷ་ཆའོ་ཡི་སྲས་ཀྱི་ལན་ཉིང་གིས་མོང་གོལ་དཔག་དཔུང་ལ་འགོག་.....
 གོལ་བྱས་ཀྱང་མཐར་ཐམ་ཉིས་ལྷུང་ཉི་རྒྱ་གར་ལ་མྱོས། མོང་གོལ་དཔག་
 དཔུང་ནམས་རྒྱ་གར་པར་རྩོམ་སྟེ། དེ་ནས་ལྷ་ལྷུང་དང་། ཁང་ཡི།
 ཆན་ཁ། རྩོ་ལྷ་མི་ཚོགས་ས་གནས་ཁག་ལ་དཔག་བརྒྱད་བྱས། ལྷ་མྱིང་
 དཀྱིལ་མ་དང་ལྷུང་མྱིང་གི་ཤར་རོས། དཀྱིལ་མ་གི་ལྷུང་རོས་ཚོགས་ས་ཆ་
 རྒྱ་ཆེ་པཅན་བཟུང་བྱས་ནས་ཆུ་སྲས་ནམས་ལ་ཁག་བཞོས་ཉེ་གནང་། སུ་
 ལྷུང་བཞི་པའི་མེ་ཐག་ (1227) ཨར་རིང་གིར་རྒྱལ་པོ་རྒྱ་གཤེགས།
 གུང་བརྒྱད་ཤས་ཆེ་པ་རྩུབ་ཉེ་དང་། གཉིས་པ་ཁྱོ་ཆས། གཞུག་པ་
 རྩོ་གོ་དན། བཞི་པ་མོ་ལྷ་དཔེས་ཀྱིས་ལྷལ་ཁག་དེ་དེ་བཟུང་ནས་དེ་ཡི་
 རྒྱལ་པོ་མཛད། སུ་ལྷུང་བཞི་པའི་ཤིང་ལྷུག་ (1235) ཨ་ནས་ས་ལྷུག་
 (1259) བར་རྩ་རྩིས་སུ་“རྩལ་བརྒྱད་དཔུང་འབྲུག་” ཟེངས་གཉིས་བྱས་
 ཉི་མཐའ་བཞི་རྒྱལ་ཁབ་མང་པོ་དཔར་རྩོམ་འབྲུག་པའོ།

གཉིས་པ། འཛོན་གྱི་གུང་རྒྱུད་རྩི་ལྷུང་ལྷུང་པའི་རྩོད།

ས་རྒྱ་པརྩི་ཏ་ལྷན་དགའ་རྒྱལ་མཆན་དང་། འགྲོ་མགོན་འཕགས་པ་
 རྒྱ་མོས་རྒྱལ་མཆན་ནི་ཕྱི་ནང་གི་རིག་པའི་གནས་མཐའ་དག་ལ་ཕྱིན་རྒྱུ་.....
 བཤམས་པའི་འདིག་ཉེན་འདི་ན་གསལ་ཆེ་བའི་མཁས་པའི་དཔར་པོ་ཞིག་ཡིན་
 ལ། བེས་རྒྱལ་གོང་ལྷ་གཅིག་ལྷུང་བཟོ་བའི་ཐད་མཛད་རྩིས་སུན་སུམ་ཆོགས་
 པ་ཡོད་པའི་ཆབ་མྱིང་མཁས་ཅན་ཞིག་ལྷུང་དེད། ཁོང་ནམ་གཉིས་ཀྱི་
 མཛད་རྩིས་མ་ཤོད་གོང་རྩ་ལྷུག་པ་པོ་ནམས་གཟིགས་པའི་པའི་ཆེད་རྒྱུ་.....

འཛིན་གྱི་གཏུང་རྒྱུད་སྒྲོར་མདོ་ཅམ་བརྒྱུད་ན། དཔལ་ལྷན་ས་སྐྱུ་པའི་གཏུང་
 རབས་འདོད་དཔུང་གྱི་མཆོ་ལས། “ཅས་ནི་བོད་ཀྱི་ཅས་ཆེན་བཞི་དང་།
 མིའུ་ཅས་ཀྱི་ཀྱུ་ལྷན་པ་སོགས་ལས་ཆད་པ་མ་ཡིན་གྱི། གཏུང་ཅས་གཙང་
 མ་ལྷ་ལས་བབས་པ་ཡིན་ཏེ། རྩོན་གན་མ་ལྷ་སྐྱུ་རིང་། གཡུ་རིང་། གཡུ་
 སེ་ལྷ་མཆེད་གསུམ་ཏུ་ལྷན་པ་མི་ཡུལ་ཏུ་བབས་པ་ལ་མིའི་རྩི་ལྷན་པས།
 རྒྱུང་པས་མིའི་རྩི་མཛད།” ཅས་འཁོད། རྒྱུང་པ་གཡུ་སེས་མིའི་རྩི་མཛད་
 པས། དེ་ལ་གྱི་ཡི་སོགས་སྐྱུ་མཆི་འབྱུངས། དེ་དག་གིས་འདོད་ཅས་
 ཆེན་བཙོ་བརྒྱད་དང་དཔག་འཐབ་པས་གཡུ་རིང་གིས་དཔག་འཐབ་མཛད་……
 དེ་འདོད་ཅས་ཆེན་བཙོ་བརྒྱད་བརྒྱལ་ཏེ་ཐན་ཏུ་བཞོལ། གཡུ་རིང་གིས་
 རྩི་ཡུ་མོ་དཔུ་ས་ལྷེས་ཁབ་ཏུ་བཞེས་པར་སྐྱུ་མ་སངས་སྐྱུ་བརྟན་ལྷུང་།
 སྐྱུ་མ་ཆེ་བ་རྒྱལ་དང་ཡབ་རྩི་ལྷ་ཡུལ་ཏུ་བཞེས། སྐྱུ་མ་བརྟན་པས་སོག་ལྷ་
 བོད་ཅན་གྱི་ཡུ་མོ་སོག་ལྷེས་ཏུར་མོ་ཁབ་ཏུ་བཞེས་པ་ལ་སྐྱུ་མ་ཆེ་བ་ཆད་པར……
 སོ་ལྷལ་འབྱུངས། སྐྱུ་མ་དེས་སྐྱུ་ཡུ་མོ་སྐྱུ་ལྷེས་ཁབ་ཏུ་བཞེས་པའི་སྐྱུ་
 རྩི་ཆེ་ཏུ་སོ་འདོད་ཆེན་འབྱུངས། དེ་ཡན་ཆད་པར་རྩི་ཏུ་བཞུགས་ཐེར་
 སྐད། རྩི་ཆེ་ཏུ་སོ་འདོད་ཆེན་(དེ་མ་ཐེར་འགའ་ཞིག་ཏུ་སོག་ཆད་པར་སོ་
 ལྷལ་ཅས་འཁོད་འདུག) གྱིས་སོན་བཟའ་མཆོ་མོ་རྒྱལ་པོའི་ཁབ་ཏུ་བཞེས་པ་
 པ། སྐྱུ་མ་ཞིག་གཡའ་དང་སྐྱུ་མ་གི་མཆོ་མས་སྐྱུ་སྐྱེས། མཆོན་ལ་གཡའ་སྐྱུ་
 རྩི་ཞེས་བཏགས། ཡུལ་དེར་གནས་པའི་རི་གཡས་ཏུ་གངས་ཀྱི་རྒྱལ་ལྷུང་
 ན་ལྷུང་རི་རྒྱན་ལས་མཐོ་བ་མཛེས་ཤིང་ལྷ་ན་ལྷལ་བ་ཞིག་ཡོད་པ་དེར་གཡའ་
 སྐྱུ་ཞེས་བཏགས། ཏུས་དེར་མིན་པ་སྐྱུ་དེར་སྐྱུ་ལྷལ་ཐོད་ཅས་ལྷུ་པ་ལ་རྒྱུང་མ་
 གཡའ་ལྷུ་མ་བཞིལ་མ་ཞེས་པ་མཛོད་པ་ཅམ་གྱིས་ཡིད་དབང་འཛོག་པ་ཞིག……

ཡོད་པས། གཤམ་མཉམ་སྒྲིལ་གྱིས་སྤྱོད་པོ་རྒྱ་རེངས་ཁྲག་མེད་དང་འཐབ་
 བས་སྤྱོད་པོ་པས་ད། རྒྱུང་མ་གཤམ་འབྲུམ་བཞིལ་ལ།ཁབ་ཏུ་བྱངས་ནས་སྤྱོད་
 སྤྱོད་འབྲུངས། འདི་ནི་རྩ་སྤྱོད་འཁོན་པའི་པར་ཏུ་འབྲུངས་རྩ་བས་མཚན་ལ་
 གཤམ་འབྲུག་འཁོན་པར་སྤྱོད་ཏུ་བཏགས། འཁོན་གྱི་གཏུང་བརྒྱད་ཀྱང་དེ་
 བས་རྒྱུང་བ་ཡིན་ཟེར་གྲང། མོར་ཏུ་རྒྱས་པ་དེ་དག་རྩ་རྒྱུང་ལྟ་བུ་ཞིག་ཡོད་
 ཏུང་དེའི་མོག་ནས་རང་ཅག་ནམས་གྱིས་ས་རྒྱ་པ་ནི་པོད་ཀྱི་རུས་ཆེན་བཞི་.....
 དང་མིའུ་ཅམ་རུག་གི་རྒྱུད་མིན་པ་དང་། ས་རྒྱའི་གཏུང་རྒྱད་ལ་འཁོན་ཞེས་
 བཏགས་དགོས་པའི་རྒྱ་མཚན་ཅི་ཡིན་པའི་སྐོར་གསལ་པོར་རྟོགས་བྱུང།

དེ་ནས་གཤམ་འབྲུག་འཁོན་པར་སྤྱོད་གྱིས་བཅན་གཟམ་འཛམ་ཏུ་སྤྱོད་.....
 (བཅན་མོ་བཟའ་འཛམ་གྱིས་གཉིས་ཀྱང་ཟེར་) ཁབ་ཏུ་བཞེས་པ་ལ་སྤྱོད་གཅིག་
 འབྲུངས། རྩ་སྤྱོད་འདི་ནི་མཐུ་རྩོམས་རྒྱ་འབྲུལ་ཆེ་བ་སྐོར་དང་རིག་པ་རྩལ་
 པ། གཟུགས་དང་ཡང་ཆོ་འཛོམས་པ། ཀུན་གྱི་ཡིད་དབང་འཕྲོག་པ་ཞིག་
 ཡོད་པས་སྤྱོད་འདི་འདྲ་མི་ཡི་ཡུལ་ཏུ་འབྲུང་བ་དགོན་ཟེར་བས་མཚན་རྒྱུང་
 དགོན་པ་རྗེ་རྒྱུང་རྩལ་ཏུ་བཏགས་སོ། སྤྱོད་འདི་སྤྱོད་མོན་པའི་སྤྱོད་སྤྱོད་
 ཡལ་རྗེས་ཡུལ་གང་བཟང་ཏུ་བཏང་བས། བསམ་ཡས་ལ་ཡུལ་གྱི་དག་
 མཚན་བཅུ་དྲུག་ཡང་བཅན་པོ་ཁྱི་སྐོར་ལྟ་བུ་སྤྱོད་གྱིས་བརྒྱུང་ཆར་ལ་རྟོད་.....
 གཉན་གྱི་ཐར་མ་ལ་ཆད་ལ་ཡུལ་གྱི་དག་མཚན་བརྒྱད་ཆར་བར་གཞིགས།
 ཡུལ་གྱི་དག་མཚན་བརྒྱད་ཅེས་པ་ནི། ས་ཡི་དག་ཁང་ས་དང་ཞིང་ས།
 རྒྱའི་དག་འབྲུང་རྒྱ་དང་ཞིང་རྒ། སྤོང་གི་དག་ཁང་སྤོང་དང་རྒྱུད་སྤོང་།
 རྒྱའི་དག་འཕྲོག་དང་རྒྱུང་འཕྲོག་བཅས་སོ། ཡང་འགའ་ཞིག་གིས་དག་
 བརྒྱད་རྒྱུང་ཏུ་སྤྱོད་ལ་ལ་སྐོར་དང་མདའ་ལ་སྤྱོད་སྤྱོད་པས་དག་བཅུ་ཆར་ཟེར་.....

མོད་ཀྱང་། རམས་པ་ལ་ལས་དེ་གཉིས་བཅུད་ཀྱི་ཡོན་ཏན་མ་ཡིན་པས་མི་
 འཐད་ཟེར་གཞན་བཅུད་མོད་ཀྱི་ཡོན་ཏན་ཡིན་པ་བཞིན་ཏུ་རྗེའི་དགེ་ཁང་.....
 རྗེ་དང་འཐག་རྗེ་མོན་ན་དགེ་བཅུ་ཚང་ཟེར་ཤང་། དཀོན་པ་རྗེས་མངའ་
 བདག་ཁྱིམ་མོད་མཚན་གྱི་ནང་མོན་མཛད་། རྗེ་འདི་དཔལ་འཕྱར་མིན་ཏུ་
 ཆེ་བར་ལྷུང་པས་མཚན་ཏུ་འད་འཁོན་དཔལ་པོ་ཆེ་ཞེས་བཏགས། དེ་ནས་
 བཅུད་འཁོན་གྱི་གཏུར་བཅུད་ཀྱི་མཚན་སྟན་ཀུན་ལ་གསལ་ཆེ་བར་ལྷུང་རོ།
 འཁོན་དཔལ་པོ་ཆེས་སྒྲུབ་ཁམས་པ་ལོ་རྒྱ་བའི་སྤྲས་མོ་སྒྲུབ་བཟའ་ཞེ་ཆུང་མ་.....
 ཁྲུ་ཏུ་བཞེས་པ་ལ་སྤྲས་གཉིས་འབྱུངས། ཆེ་བ་འཁོན་ལོ་རྒྱ་བ་སྒྲུའི་དབང་
 པོ་བསྒྲུང་བ་དང་། ཆུང་བ་མཁན་པོ་རྗེ་རིན་ཆེན་ཞེས་བྱ་བའོ། འོན་
 ཀྱང་པོད་ཀྱི་དེ་བ་ཟེར་ཁག་གི་ནང་དཔལ་པོ་ཆེ་དང་སྒྲུང་བཟའ་ཞེ་ཆུང་ལ་.....
 སྤྲས་བཞི་ཆུང་བ་སྟེ། ཁྱི་མཛེས་དང་། ཉེ་ལགས། ཆོ་ལ་དབང་ལྷག
 ལྷ་ཡི་དབང་པོ་ཆེ་འཛིན་ཡིན་ཟེར་ཤང་། སྤྲས་ཆེ་བ་འཁོན་ལོ་རྒྱ་སྒྲུའི་དབང་
 པོ་བསྒྲུང་བ་ནི། ལྷ་གང་གར་ཚུགས་ཟ་རྟོར་གྱི་མཁས་སྒྲུབ་ཆེན་པོ་གངས་
 ཅན་གྱི་དཔལ་མཁོན་མཁན་ཆེན་ཞི་བ་འཆོ་ཡི་ཏུ་ས་ལྷ་པོད་ཀྱི་རབ་ལྷུང་བའི་.....
 མོག་མ་སད་མི་བཅུན་གྱི་ཏུག་པ་ཡིན་ཞིང་། ཁག་གཅིག་གིས་ཁོར་གི་ཁར་
 པོའི་ཏུང་ཏུ་རབ་ཏུ་ལྷུང་བ་ཡིན་ཟེར། དེ་ཡིས་མཁན་པོ་དང་ཁར་པོའི་ཏུང་
 ནས་ཆོས་མང་ཏུ་བྱས། ལྷ་བཅུད་ལོ་རྒྱ་བ་མཁས་ཅན་ཞིག་ཏུ་ལྷུང་། རམས་
 ལྷུབ་ཀྱི་སྤྲས་པ་མིན་ཏུ་ཆེ་བས་འཁོན་ཆོས་ཀྱི་ཆེ་བའི་མོག་མ་ཡིན། དེའི་
 གཙུར་རྗེ་རྗེ་རིན་ཆེན་གྱིས་ཀྱང་སྤོབ་དཔོན་བསྐྱའི་ཏུང་ནས་གསར་སྤྲས་.....
 ཉིང་མའི་ཆོས་མང་ཏུ་བྱས་མཚན་སྤྲས་ཀྱང་མོག། རྗེ་རྗེ་རིན་ཆེན་གྱིས་
 ཡབ་ལྷུལ་ཏུ་འཕྱོད་ཀྱང་འཏུལ་གྱི་ཏུ་མོ་འཕྱོ་ཟ་གཡང་ཡིན་ལྷུང་ཁབ་ཏུ་བཞེས་

བ་ལས་སྐྱུ་བརྒྱུ་ལྟར་ལ། ཞང་པོ་པོ་ལྱི་ལྱུང་པའི་ལྱུང་ཡིན་པས་ཞང་
 པོའི་རིགས་ལྱུང་ན་ལས་སྐྱུ་ཆལ་ཤིན་ཏུ་ཆེ་བར་བྱུང་། དེའི་ཆེ་འཕོ་གཉན་
 ཆེར་ལྟ་མོ་ཉིན་ལ་གསུམ་པལ་ཉིན་། སྐྱུ་བརྒྱུ་པོས་རྟ་དང་ལྷས་ཆས་ཉིན་
 རེ་བཞིན་པ་ཆེས། ཉིན་དང་པོར་རྟ་དཀར་ལེར་དཀར་། ཉིན་གཉིས་པར་
 རྟ་དཀར་ལེར་དཀར་། ཉིན་གསུམ་པར་རྟ་ནག་ལེར་ནག་ལྷས་ཉི་རྟ་ཆལ་
 འགན་པས་ལྷལ་དེར་སྐད་གསུམ་ཤིན་ཏུ་ཆེ་བ་བྱུང་། དེར་བརྟེན་ཞང་པོ་
 ཁ་དོག་ལྱུས་ཉི་འཐབ་དཔོན་ལ་ཟེར། སྐྱུ་ན་ལས་ལྱིས་གཅིག་ནས་བདག་ཆོའི་
 ཞང་པོ་རེད། གཉིས་ནས་ལྱིས་མཆོས་ལྷན་རིང་འཕོགས་པས་འཐབ་མོ་བྱེད་
 པའི་དཔོན་པ་ཟེད། ལྷལ་འཐབས་ཡངས་པོ་ལ་དོག་འཆོར་བྱེད་དོན་ཟེད་
 ཟེར་ནས། སྐྱུ་ཆེ་བ་མང་འཕྲིན་མང་ལྷལ་ཏུ་བྱོན། དེ་དོག་མང་འཕྲིན་
 ལྱུང་མང་། དེ་དོག་སྐྱུ་གཉན་ལོ་རྩ། དེ་དོག་ཉང་ཤལ་བཅས་ལྷལ་ལོ་
 ལོར་བྱོན། དེ་ན་ལས་ལས་ལྱིས་པའི་འཁོན་ལྱི་གཏུང་ལྱུང་མང་པོ་འཐེལ་
 ཡང་གསུམ་ཆེ་བ་ལ་བྱུང་། སྐྱུ་ལྱུང་པས་ལ་ལྷལ་ཏུ་བཞུགས་ཉི་འཕོ་དང་
 འཐབ་མོ་སྐྱུང་། དེའི་ལྱུང་པ་གཉན་ཆེ་རང་ན་ལ་ཁྲིགས་ཆེ་གསུམ་ཏུ་གསུམ་
 པ་བྱུང་། སྐྱུ་ཏུག་པ་ཤེས་རལ་ཡོན་ཏན་སྐྱུ་པ་གཡའ་ལྱུང་ཏུ་བཞུགས།
 དེ་ལ་སྐྱུ་གཉིས་ལྱུང་པས་ལྱུང་པ་ཁལ་མོ་སྐྱུ་ལོག་ཏུ་བྱོན། དེའི་ལྱུང་པ་ལ་
 རྟ་ལྱུང་གི་འཁོན་ཆོ་ན་ལས་ཡིན། ཆེ་བ་ཆལ་ཁྲིགས་ལྷལ་པོ་ལ་སྐྱུ་གསུམ་
 ལྱུང་པའི་བར་པ་བདེལ་ཆང་ཆང་ཏུ་བྱོན། ཆེ་བ་གཙུག་རྟོར་ཤེས་རལ་
 དང་། ལྱུང་པ་གཡའ་ལྱུང་ཏུ་བཞུགས། གཙུག་རྟོར་ཤེས་རལ་ལ་སྐྱུ་
 བརྒྱུ་ལྟར་ལ། སྐྱུ་བརྒྱུ་དང་རྟ་པོ་དང་བཅས་པ་ལས་ལྱིས་པའི་རིགས་
 ལྱུང་ལ་འཁོན་ཆོ་བལྱུང་ཅིས་གསུམ། སྐྱུ་སྐྱུ་མཆོད་བརྒྱུ་ལྱི་ལྷ་པོ་འཁོན་

[illegible]

ལྷ་མ་པ། ལྷ་གཡས་ལྷ་འབབ་པ་ལ་སོགས་པ་བཟ་ཤིང་དང་དག་མཚན་ཏུ་མ་
 ཚར་བར་གཟིགས་ཏེ། འདིར་དགོན་པ་ཞིག་བཏབ་ན་ཡིགས་སྟེན། སྐབས་
 དེའི་ཡུལ་འདིའི་སྤྱིའི་བདག་པོ་རྩོ་པོ་གདོང་ནག་པ་བྱ་བ་ལ་ས་དེ་གནང་བར་
 ལུ་བཟོད་པས་གནང་། རྩོ་མཉེས་བདག་ཞང་གཞུང་གྲུང་ར་བ་དང་། བརྩེ་
 སྤང་བཞི། ལྷ་མི་སྤང་བཏུན་ཡོད་པ་དེ་ནམས་ལ་འདིར་དགོན་ལྷུང་ཞིག་
 འདེབས་སྟེན་པས་ས་ཆ་དེར་རིན་འབྲུལ་ཚོག་པས་གནང་བ་ལུ་ཟེར། ཁོང་
 རུམས་ན་མེ། ས་རིན་མི་དགོས་གནས་འདིར་དགོན་པ་འདེབས་པར་ལུ་
 ཟེར་བ་ལ། འོན་ལྷང་འཁོན་དགོན་མཚོག་ལྷལ་པོས་རྩོ་མོད་མ་དགར་པོ་
 གཅིག་དང་། མོ་མོས་གཅིག་ནོར་བུའི་སྤང་བ་གཅིག་ཁྲབ་གཅིག་བཅས་
 ས་རིན་ཏུ་སྟེན། རབ་བྱུང་དང་པོའི་ཆུ་ཟེང་(1073)ཡོད། པོད་ཀྱི་
 རྩོ་རྩེ་གདན་དཔལ་ལྷན་ས་སྤྱིའི་གཙུག་ལག་ཁང་བཏབ། བཙུན་མོ་གཉིས་
 ཁབ་ཏུ་བཞེས་པ་ལ་ཆེན་མ་རྩོ་རྩེ་སྟེན་མོ་ལ་གཏུང་སྟེན་མ་བྱུང་། ལུན་མ་
 མ་གཅིག་ཞང་མོ་ལ་སྟེན་ཀུན་དགའ་ཞིང་པོ་འབྲུངས། རབ་བྱུང་གཉིས་པའི་
 ཆུ་རྩོ་(1102)ཡོད་དགོངས་པ་རྩོགས། འདིའི་ཞལ་ཆེམས་ལྷར་སྟེན་
 གཏུར་མིལ་པོ་མཚོད་ཉིད་ཀྱི་ནང་ཏུ་བཞུགས་སྟེན་བཙུག་པ་དེ་ད་ལྟ་མཁན་པོ་
 སྟེན་འབྲུམ་ཏུ་གསལ་པ་དེ་ཡིན་ནོ།

ས་སྟེན་ཀུན་དགའ་ཞིང་པོ། རབ་བྱུང་གཉིས་པའི་ཆུ་ཟེང་ལ་(1092)
 ཡོད་ཁུའུ་མཁར་རྩོ་ལུང་ཏུ་སྟེན་འབྲུངས། དེ་ཞིག་བཙུན་མོ་ཆེན་མ་རྩོ་རྩེ་སྟེན་
 མོ་ལ་གསང་ནས་བཞག དེ་ནས་བཙུན་མོ་ཆེན་མས་ཤེས་ཏེ་ཞང་མོ་ལ་སྟེན་
 ཡོད་པ་དེ་ར་ལ་གསང་བ་མ་ཡིགས། ད་ཉིད་ལ་སྟེན་ཡོད་པས་ཚོག་ ར་ལ་
 རྩོར་མི་དགོས། ཏུར་མང་འདེགས་པ་ཡིན་ཞེས་གསུངས་ནས། ས་སྟེན་

བཅུན་གྱི་མཆོད་ཞིང་མ་གཏོགས་ཆང་མ་ཞང་མོ་ཕུམ་ཕུམ་ལ་གཏོད། དེ་ནས་
 རིམ་གྱིས་ཡོངས་སྒྲིབ་དཔར་ཐུག་ཐུག་ཐུག་ཆོགས་པར་བྱུང། བཟོ་རིམ་གྱི་
 ཡོན་ཏན་བཅུན་དཔར་བྱ་མཛད། མོག་མར་ཡབ་གྱི་བྱང་ནས་རིག་གནས་
 གྱི་དང་ཚུགས་པར་བྱ་དམ་ཆོས་གསན། དཔྱད་མོ་བཅུ་གཅིག་བཞེས་སྐབས་
 ཡབ་དཔོངས་པ་རྫོགས། རབ་བྱུང་གཉིས་པའི་ཐུགས་ཡོས་(1111)
 ཡོང་ས་སྒྲིབ་ཐོན་པའི་བདག་པོ་མཛད། དེས་ས་སྒྲིབ་པའི་རབ་ཐུགས་འཛིན་
 སྤེལ་སྒྲིབ་གསུམ་མེགས་པར་གནང་བར་བརྟེན་ས་ཆེན་ཞེས་པའི་མཆོན་.....
 གསོལ། འདིས་བཅུན་མོ་གཉིས་ཁབ་བྱ་བཞེས་པ་ལ། རྫོ་ཐུམ་ཕུར་མོ་ལ་ཕྱས་
 གཅིན་ཀུན་དགའ་འབར་འབྱུངས། བཅུན་མོ་ཆེ་བ་ཆ་མོ་རྡོར་པ་མ་གཅིག་
 འོད་ཚུན་ལ་ཕྱས་གསུམ་འབྱུངས་པ་རྟེ། བསོད་ནམས་ཆེ་མོ་དང་། རྫོ་བཅུན་
 གསལ་པ་རྒྱལ་མཆོན། དཔལ་ཆེན་པོ་བཅས་སོ། ཡབ་ས་ཆེན་ཀུན་དགའ་
 རྟེན་པོ་རབ་བྱུང་གསུམ་པའི་ས་ཚུགས་(1158) ཡོང་དཔོངས་པ་རྫོགས།

དེའི་ཕྱས་ཆེ་བ་ཀུན་དགའ་འབར་བྱ་བ་ས་སྒྲིབ་འབྱུངས། རྒྱ་གར་བྱ་
 སྐབ་གཉིར་ལ་ཕྱོན་ནས་ཡིག་ཅིས་དང་། བཟོ། གསོ་དཔྱད་ཐུགས་ཀྱི་བཅུན་
 བཅོས་སོགས་ལ་ཕྱིན་བྱ་མཁས་པར་གསལ། རྒྱར་ཡོག་མེགས་པའི་ཐུགས་
 མཛད་པའི་སྐབས་སྒྲིབ་ཆོད་པའི་རྒྱར་གཞི་ཕོག་ནས་དཔྱད་མོ་ཉི་ཤུ་ཆ་གཉིས་ལ་
 མ་གཟུ་ཉིད་བྱ་གཤེགས་སོ། ཕྱས་གཉིས་པ་བསོད་ནམས་ཆེ་མོ། ཡབ་དཔྱད་
 ཡོང་གཅིག་བཞེས་པ་རབ་བྱུང་གསུམ་པའི་རྒྱ་ཁྱི་(1142) ཡོང་དཔལ་.....
 ཐུན་ས་སྒྲིབ་འབྱུངས། འདིས་ཆ་པ་ཆོས་ཀྱི་མེད་གཤིབ་བྱང་ནས་ཆོས་གསན་
 ཉེ་མོ་བཅུ་གཅིག་ཅན་བཞུགས། མཆོན་ཉིད་སོགས་ལ་ཕྱིན་བྱ་མཁས་པར་
 བྱུང། ཆ་པ་ལ་གསེར་གྱི་འགན་འཁེར་དང་། ཕུམ་རྒྱས་པ། གཞན་ཡང་

མང་མིང་གི་དངོས་པོ་མང་ཏུ་སྒྲུལ་རྟེ་མཉེས་པར་བྱས། སྒྲོལ་དཔོན་ཆ་པའི་
 སྒྲོལ་མ་ཆེ་པར་བྲགས་པ་མེད་གེ་བརྒྱད། མེད་པདྨ་བརྒྱད། རྩོམ་པའི་ནི་
 འཁོན་རྩོམ་ཆེ་མོ། རྩོམ་པའི་ནི་རྩོམ་རྩོམ་པར་མོ། གཉེས་རྩོམ་པའི་ད་
 མ་དང་བཞི་ཞེས་བྲགས་པའི་ནང་ནས་མཆོག་ཏུ་སྒྲུལ་པ་འཁོན་རྩོམ་ཆེ་.....
 མོ་ཞེས་མཆོན་སྟན་པའི་དུས་སྒྲུལ་པའོ། དེས་དཔལ་ལྷན་པ་སྒྲུལ་མཁས་སྒྲུལ་
 ཏུ་མ་བརྒྱལ་རྟེ་སྒྲུལ་དང་མཆོན་ཉིད་ཀྱི་འཆད་ཚད་ཚོས་གསུམ་གྱི་མ་མེད་....
 པ་དང་ཟབ་རྒྱལ་གྱི་སྒྲུལ་དམ་ཟབ་མོས་ཉིན་མཆོན་སྟན་ཅིག་ཅམ་ཡང་མི་....
 གཤེད་པར་གདན་ས་པོ་ཉེར་གསུམ་མཛད་ (ལ་ལས་པོ་སྒྲུལ་ཏུ་མཛད་ཟེར་)
 བྲུང་དཔལ་པོ་ཞེ་གཅིག་པོ་རེ་བྱུང་གསུམ་པའི་རྒྱ་སྟོན་ (1182) སྐོམ་སྒྲུལ་
 པོ་སྒྲུལ་པའི་ཆེ་མོས་བརྒྱ་གཅིག་ལ་དཔལ་ལྷན་པ་སྒྲུལ་དཔོན་པོ་ལྷན་སྟེ། སྒྲུལ་
 གསུམ་པ་རྩོམ་པའི་སྒྲུལ་པ་སྒྲུལ་མཆོན། ཡལ་དཔལ་པོ་རྒྱལ་བཞེས་པའི་
 རེ་བྱུང་གསུམ་པའི་མེ་ལོས་ (1147) སྐོམ་སྒྲུལ་པོ་སྒྲུལ་པའི་ཆེ་མོས་བརྒྱ་.....
 བརྒྱད་པ་སྒྲུལ་པའོ། དེས་སྒྲོལ་དཔོན་རིན་པོ་ཆེ་དང་། གཉན་གཉན་
 རྩོམ་སྒྲུལ་པོ། གཉན་དཔལ་རྒྱལ། བྲུང་བརྒྱལ་ཆེ་མོས་སྒྲུལ་པོ། ཡལ་པོ་
 པའི་རྩོམ་པོ་ལ་མེ་ན། པོ་སྒྲུལ་དང་མ་ལོན་ཏེ། སྒྲུལ་པོ་སྒྲུལ་དཔལ་
 མཆོག་དང་པོ་རྩོམ་པོ་ཞེ་མོས་སྒྲུལ་པོ་མང་པོར་བརྟེན་རྟེ་རྒྱ་གར་ནས་.....
 བརྒྱུད་པའི་མདོ་བརྟེན་བཅོས་དང་། རྒྱུད་མན་རག་མཁའ་དག་པོ་གསན་
 ཞིང་མེགས་པར་སྒྲུང་སྟེ། འཇིག་རྟེན་འཇིག་མཆོན་སྟན་པའི་རྩོམ་པའི་
 མཁས་མཆོག་ཅིག་ཏུ་སྒྲུལ། གདན་ས་པོ་ཞེ་སྒྲུལ་པོ་བརྒྱུད་སྟེ། དཔལ་པོ་
 བརྟེན་ཏུ་བཞེས་པ་རེ་བྱུང་བཞི་པའི་མེ་ལྱི་ (1216) སྐོམ་སྒྲུལ་པོ་ཆེ་མོས་.....
 བརྒྱ་གཉིས་ལ་བདེ་པར་གསེགས། སྒྲུལ་པའི་དཔལ་ཆེན་པོ་ལོ། ཡལ་

དབྱར་ལོ་རྒྱུ་པ་རབ་བྱུང་གསུམ་པའི་ཆུགས་ལོ་ན་ (1150) ལོའི་མཇུག་
 རྒྱལ་ཁྲི་པའི་ཆོས་ཉེར་ལྷ་ལ་འབྱུངས། འདི་ནི་ཆུགས་བརྟན་ཞིང་ཡངས་ལ་
 བཅོན་འབྱུལ་དང་ཐོན་པ། ཡབ་ཐེས་ཀྱི་ཆོས་ལ་མཁས་ཤིང་ཐན་རག་མང་
 བོ་གསན། ཆུག་པར་རུ་བོད་ཀྱི་གསོ་བ་རིག་པར་མཚོག་རུ་མངའ་བ་ཞིག་
 ཡིན་པས་འགོ་དོན་རྒྱ་ཆེ་མཇད། དེས་མཇད་པའི་གསོ་བ་རིག་པ་ལ་བརྒྱད་
 རྒྱུ་ཉི་མའི་ལོ་དེར་ཞེས་བྱ་བའི་བརྟན་བཅས་ལོད་པར་གསལ་ལ། དཔལ་
 ཆེན་ལོད་པས་མ་གཅིག་གར་སུ་མ་ཉི་མི་ཆུ་མ་ཞེས་བྱ་བ་ཁམ་རུ་བཞེས་པ་ལ་
 སྐལ་གཉིས་འབྱུངས་པ་ལ་གཅིན་ས་པར་ཀུན་དགའ་བྱལ་མཚན་དང་།
 གཞུང་བཅངས་ཆ་པམོད་ན་མས་བྱལ་མཚན་ཞེས་བྱ་བའོ། དབྱར་ལོ་རྒྱུ་བཞི་
 བཞེས་པ་རབ་བྱུང་བཞི་པའི་ཆུ་པག་ (1203) ལོའི་རྒྱ་བ་ལྷ་པའི་ཆོས་ཉེར་
 གཅིག་ལ་བདེ་བར་གཤེགས།

དེ་ལ་སྐལ་གཉིས་འབྱུངས་པའི་ཆེ་བ་ཀུན་དགའ་བྱལ་མཚན་རབ་བྱུང་
 གསུམ་པའི་ཆུ་ཆུག་ (1182) ལོའི་ཁྲི་ཁྲི་པའི་ཉི་ཤུ་རྒྱལ་ལ་འབྱུངས། དེས་
 པར་ཆེན་ལྷུ་ཁྱི་ལ་ཕྱགས་མཁས་བྱལ་མང་པོ་བརྟན་ཏེ་བཟོ་རིག་པ་དང་།
 གསོ་བ་རིག་པ། རྒྱ་རིག་པ། བརྟན་ཆོགས་རིག་པ། བརྟན་རིག་པ་རྟེ་
 རིག་གནས་ཆེ་བ་ལྷ་དང་། རྟན་དང་གས་དང་། མདོན་བརྟོད། ཐེབ་རྟོད།
 རྟོས་གར། རྟོས་ཅིས་སོགས་རིག་པའི་གནས་མཐའ་དག་ལ་མཁས་པར་
 རྒྱུངས་ཤིང་། མཚན་རུའར་ས་རྒྱ་བརྟེན་ཞེས་ཡོངས་སུ་གསལ། ལོད་འདིར་
 གནས་ལྷ་རིག་པའི་རྩོལ་འབྱུང་བ་ཚོས་ཆེ་འདི་ཉིད་ཀྱི་བཀའ་བྱིན་ཡིན་པ་
 ཀུན་གྱིས་ཤིས། རབ་བྱུང་བཞི་པའི་ཤིང་འབྱུག་ (1244) ལོར། རྟོར་
 ཞི་ཆེན་གོ་དན་བྱལ་པོས་གདན་ཏུ་བཏུང་བ་རྟོར་ས་རྒྱ་ནས་ཆིབས་ཁ་བརྒྱུར།

ཆ་པོ་འཕྲོ་མཐོན་འཕགས་པ་དང་ཕྱག་ན་མཉམ་ཏུ་རྟོར་ཕྱལ་ལ་ཐེབས། རབ་
 བྱུང་བཞི་པའི་མེ་རྩ་(1246) ཨོ་ལེང་གཏུ་ཞེས་པའི་ས་གནས་དེར་.....
 འབྱོར། མེས་རྒྱལ་མོང་བུ་གཅིག་ལྷུང་ཡོང་བའི་ཆེད་ཏུ་ཐོད་མེར་རྒྱ་མི་
 དམངས་ལ་བསྐབ་བྱའི་བཀའ་ཡིག་གནང་བ་དང་། འབད་བཙོན་ཚྭ་ཐེད་
 མཛད་དེ་མེས་རྒྱལ་གཅིག་ལྷུང་ཡོང་བའི་དོན་ཏུ་བྱས་ཆེས་ཆུབས་ཆེན་བཞག་
 གནང་བ་རེད། རབ་བྱུང་བཞི་པའི་ཆུགས་པག་(1251) ཨོར། ཡོང་
 གཏུ་ཅ་དམོངས་པ་རྒྱགས།

དེའི་གཏུང་ཟངས་ཆ་བསོད་ན་མས་རྒྱལ་མཚན། རབ་བྱུང་གསུམ་པའི་
 མིང་འབྲུག་(1184) ཨོར་འབྲུངས། ཡབ་མེས་ཀྱི་ཆས་ལ་རྒྱུངས་པ་
 མིན་ཏུ་ཆེ། ཞར་པོ་ཐོད་ཀྱི་ལྷན་མི་ཟངས་དགར་ཚྭ་མོའི་རྒྱུད་པ་ཡིན་པས་
 ཅལ་མིན་ཏུ་ཆེ་བར་ཡོངས་ཏུ་ཤུགས། ལྷན་ཅལ་གྱིར་རྒྱལ་བ་མང་པོས་
 འགན་ཏུ་ཡོང་ཡང་འབྲན་མ་བཟོད་ཟེར་གྲད། དེས་རྩོམ་དགོན་མཚག་མྱིད་
 དང་། རྩོམ་འགྲོ། ལྷ་གཅིག་མཛེས་ལ། རྩོམ་དོ་རྩེ་ལྷན། རྩོམ་
 རྟོར་མོ་བཅས་བཅུན་མོ་རྒྱ་ཁབ་ཏུ་བཞེས་པ་ལས། ལྷས་བཞི་དང་ལྷས་མོ་
 བཞི་འབྲུངས། ལྷས་བཞི་ནི་འཕྲོ་མཐོན་འཕགས་པ་དང་། ཕྱག་ན། སིན་
 ཆེན་རྒྱལ་མཚན། ཡེ་ཤེས་འབྱུང་གནས། ལྷས་མོ་བཞི་ནི་བསོད་ན་མས་
 འབྲུམ་དང་། ཉི་མ་འབྲུམ། བདོ་རྩེ། སིན་ཆེན་འབྱུང་གནས་བཅས་
 ལོ། བཞི་མོག་ཆུ་བྱང་དང་། ཕྱག་མདས་འཁོར་ཆོད་ཀྱི་ཆུགས་རི་བཏབ།
 ཆོས་དང་ཟང་ཟིང་གི་དཔལ་འབྱོར་མངའ་ཐང་རྒྱས། དཔྱུང་ཡོང་བྱས་
 བཞེས་པ་རབ་བྱུང་བཞི་པའི་ས་པག་(1239) ཨོའི་རྒྱལ་རྒྱའི་ཉི་ཤུ་གཉིས་
 ལ་རྒྱ་གཤེགས།

དེའི་ཕྱི་མེ་པ་འགྲོ་མཁོན་འཕགས་པ་སྒོ་སྒྲིལ་བྱུང་མཚན། རབ་བྱུང་
 བཞི་པའི་ཤིང་ལྷག་ (1235) ཨོའི་རྒྱ་གཞུམ་ཆོས་རྒྱལ་ལ་གཡས་ཏུ་རམ་རིང་
 གི་རྒྱ་ཁྱུང་ཏུ་སྐྱེ་འབྱུང་ས། ཁྱུང་ཏུ་འཁྱེད་པ་ལྷན་གྱིས་པའི་སྒྱུ་རྩལ་ལས་
 འདས། བསྐྱེད་པའི་གནས་དང་སྐྱེ་ཆལ་ཐམས་ཅད་དགའ་ཆོགས་མེད་པར་
 བཞུགས། ལྷན་གྱིས་འདི་གི་འཕགས་པའི་ཞེས་འཕྲོད་པ་འཕགས་པར་
 གཤམ། དཔྱུང་མོ་བརྩུ་ལ་རྟོང་ལྷུང་ཏུ་འཁྱེད་སྐབས་སྐྱེས་ར་རབ་བྱུང་གི་
 མོ་མ་པ་ཁྲངས་ཏེ་མཚན་ཏུ་སྒོ་སྒྲིལ་བྱུང་མཚན་ཞེས་གསལ། རྟོང་མེ་ཆེན་
 རྒྱལ་པོས་གོ་བྱི་རྩེ་རྒྱལ་ཁབ་ཀྱི་སྒྲོབ་དཔོན་དང་། ཏི་བྱི་རྩེ་གོང་མའི་སྒྲོབ་
 དཔོན་གྱི་མཚན་དང་འཆའ་ས་སུལ། རྟོང་མིག་གསར་གཏོད་མཛད། མེས་
 རྒྱལ་གོང་ཏུ་གཅིག་ཡུར་ཕོར་ཆེད་དང་རྒྱལ་ནང་མི་རིགས་དབར་རིག་གནས་
 སྤེལ་རེས་ཀྱི་དང་པོ་མོགས་ཀྱི་ཐད་མཛད་ཆེས་རྒྱབས་ཆེན་བཞག ཏུས་དེར་ས་
 རྒྱུ་རི་དབར་བརྒྱུར་བྱལ་རི་མ་ནང་ཁྲལ་ཏུ་དབར་ཆ་འཕྲོག་ལེན་ཀྱི་དང་པོ་.....
 འཕལ་ཆོད་རྟོག་འཛིངས་ཆེ་བ་བྱུང་སྐབས་དཔྱུང་མོ་ཞེ་རྒྱལ་བཞེས་པའི་རབ་
 བྱུང་བཞི་པའི་ལྷག་འབྲུག་ (1280) ཨོའི་སྐལ་པོ་རྒྱ་པའི་ཆོས་ཏེར་.....
 གཉིས་ལ་ཐས་རྒྱ་ལྷུང་ཏེ་བསྐྱེད་ས། ཡང་དེ་པ་མེར་འགའ་ཞིག་ཏུ་སྐྱེ་སྐྱུང་
 བས་གཤེགས་ཟེར།

སྐལ་གཉིས་པ་འགྲོ་མཁོན་སྐྱལ་ན། རབ་བྱུང་བཞི་པའི་ས་ཐག་
 (1239) ཨོར་སྐྱེ་འབྱུང་ས། དཔྱུང་མོ་རྒྱལ་ལ་ཐེབས་སྐབས་ཆོས་རྒྱལ་
 པ་ཀྱི་ཐུག་ཕྱིར་རྟོང་ལྷུང་ཏུ་ཕྱོད། སྐལ་འདི་སྐབས་ཆལ་མིན་ཏུ་ཆེ་བས་
 ཐུག་ན་རྟོ་རྩེའི་རྒྱལ་པ་མིན་ཞེས་མཚན་ཏུ་རབ་བྱུང་ན་རྟོ་རྩེ་ཞེས་གསལ། མེ་
 ཆེན་གོང་མས་ཕྱུང་དང་འཆའ་ས་གནང་། བོད་ཁྱི་བསྐྱེད་པ་བརྩུ་གསུམ་གྱི་

བྱིས་པ་བདུན་ཏུ་བརྟོན། རྟོར་རྒྱལ་པོའི་ཕྱ་མ་མོ་མེ་གན་རུ་བྱ་ཁབ་ཏུ་བཞེས།
 རྟོར་གྱི་ཆ་ལྷགས་འཛིན། ཡང་རྩོ་མོ་མ་གཅིག་མཁའ་འཕྱོ་འཁུམ་ཁབ་ཏུ་
 བཞེས་པ་ལ་ཕྱ་མ་རྩ་མ་ལྷ་ལ་རྟེན་ཏེ་འབྱུངས། དཔུང་ཡོ་རྩེ་དཔུང་བཞེས་པ་
 རབ་བྱུང་ལྔ་པའི་མེ་ལོ་ས་ (1267) ལོའི་རྒྱ་བ་བརྟན་པའི་ཆེས་གཅིག་ལ་.....
 མོ་ཅམ་དཔེ་ཁང་ཏུ་དཔོངས་པ་རྫོགས། དེའི་ཕྱ་མ་རྩ་མ་ལྷ་ལ་རྟེན།
 ཡལ་བྱ་གན་རྩོ་རྩུ་གཤེགས་པའི་ཕྱི་མོ་རབ་བྱུང་ལྔ་པའི་ས་འཁུག་.....
 (1268) ལོར་འབྱུངས། དཔུང་ཡོ་དཔུང་ལ་འགྲོ་མགོན་འཕགས་པ་ས་
 རྒྱུར་ཐེབས་པ་དང་མཇུག། དཔུང་ཡོ་བཅུ་དཔུང་ལ་འགྲོ་མགོན་འཕགས་པ་
 འདས་ནས་གདན་སའི་འབྱུང་བཞེས། དེ་ནས་རྟོར་ལྷ་ལ་རྟེན། ལོ་ཆེན་
 མོང་མ་བྱ་གས་མིན་ཏུ་མཆེས་ནས་འགྲོ་མགོན་འཕགས་པའི་གཏུང་རྟེན་ཤེལ་
 གྱི་མཆོད་རྟེན་བཞེས། དེ་བཞུགས་སའི་དཔེ་འཁུག་གྱི་ཐེ་ཆེན་པོ་མེ་རྟོག་
 ར་བ་བཞེས། རྩ་མ་ལྷ་ལ་རྟེན་ཏེ་ལ་མ་རྒྱུ་དཔོན་ཆེན་གྱི་མོ་གནས་གནང་།
 དཔུང་ཡོ་རྩེ་ཕྱ་བཞེས་པའི་སྐབས་ཐོད་ལ་ཕྱིར་མོག་མཇོད་པའི་ལམ་མཛོད་.....
 ཁམས་གྱི་འོ་མཆུལ་ཏུ་རབ་བྱུང་ལྔ་པའི་མེ་ལོ་ས་ (1287) ལོའི་ལྷ་ལ་རྟེན་.....
 ཆེས་བཅོ་བརྒྱད་ལ་ཐས་རུ་ག་ཕྱིན་ནས་འདས།

ཡལ་རྩ་མ་ལྷ་ལ་རྟེན་ཏེ་དང་རྩོ་མོ་ལྷག་འཁུམ་གྱི་ཕྱ་མ་རྩ་མ་ལྷ་ལ་རྟེན་.....
 འབྱུངས། དཔུང་ཡོ་རྩེ་ཕྱ་བཞེས་པའི་སྐབས་ཐོད་ལ་ཕྱིར་མོག་མཇོད་པའི་ལམ་མཛོད་.....
 གཏུང་བརྒྱད་གསལ་ཆེ་བ་ཐོད་པར་བྱུང་རྟོ།

ཐངས་ཆ་བཙོད་ན་མས་རྒྱལ་མཆོན་གྱི་ཕྱ་མ་གསུམ་པ་རིན་ཆེན་རྒྱལ་.....
 མཆོན། རབ་བྱུང་བཞི་པའི་ས་ཁྱི (1238) ལོར་འབྱུངས། དེས་ཐོན་གྱི་
 རྒྱལ་སར་ཐེབས། མོང་མའི་རྩོམ་དཔོན་མཇོད། ས་རྒྱའི་རྩ་ཁང་ཆེ་མོའི་

གནས་ཀྱི་མཆོད་ཆ། མིགས་ཁ་ལ་ཡོ་གའི་དབྱེལ་འཁོར་གྲངས་མེད་.....
 བཞེངས། བདག་ཉིད་ཆེན་པོའི་སྒྲིབ་གཉེར་བྱིད་ལུ་འདོན་མཛད། དལུར་
 ཡོ་ཞེ་ལུ་བཞེས་པ་རབ་ལུར་ལུ་པའི་ཆུ་ཉ་ (1282) ཡོར་གྱིར་ལུག་ཏུ་.....
 དཔོན་པ་ལོ་གས།

ཐངས་ཆའི་སྒྲིབ་བཞི་པ་ཡོ་ཞེས་འལུར་གནས་རབ་ལུར་བཞི་པའི་ས་.....
 ཆུ་ (1238) ཡོར་འལུར་ས། དེས་ཡོན་གོར་མའི་ཐུར་ཏུ་ལོན། རྒྱུ་ལྷུར་
 གི་ཡོན་ཉན་ལ་མཆོག་ཏུ་མངའ་བ་དང་། འཇར་ཕུལ་གྱི་ལྷུ་པོ་ཉི་དཀར་
 རེའི་ལུ་མ་མཛད། དལུར་ཡོ་ཡོ་ཐུག་བཞེས་པའི་རབ་ལུར་ལུ་པའི་ཆུ་ཉ་
 (1273) ཡོར་ཆུ་པ་གཞུང་པའི་ཆེས་པུ་ལ་མདོ་ཁམས་ཁེ་སྐར་ར་གཤེགས་
 ཡོ།

ཡོ་ཞེས་འལུར་གནས་དར་རོ་མའི་ན་མྱིད་གྱི་སྒྲིབ་བདག་ཉིད་ཆེན་པོ་.....
 བཟང་པོ་དཔལ། རབ་ལུར་བཞི་པའི་ཆུ་ཆུ་ (1262) ཡོར་པོ་དོར་ཞེ་ཏུ་
 རྒྱུ་འལུར་ས། འདི་དལུར་ཡོ་པུ་ཐུག་ལ་ཡོན་པའི་སྐབས་ལུ་འཕྲོ་མགོན་
 འཕགས་པ་ས་ལྷུར་མེད་ས། འཕགས་པའི་ཐུར་ནས་ཆོས་མང་ཏུ་གསལ། རྒྱ་
 ཅར་གྱི་རིག་པའི་གནས་ལ་གིན་ཏུ་མཁས་པར་ལུར། ལུག་ན་རོ་རེའི་ཕུལ་
 དར་ལུ་མཆོད་ན་མས་དཔར་ལུགས་ཆེ་བས་རྩམ་པ་ལུ་ར་ལྷི་ཏ་གདན་པར་.....
 བསྐྱས། ཡོན་གོར་མར་བདག་ཉིད་ཆེན་པོ་པཟང་པོ་དཔལ་ས་ལྷུརི་གཏུར་
 བལྟར་མིན་ཆུ་ལ་སོགས་གྱི་ལྷན་སྤྱུལ་པ་ལ་བརྟེན་གོར་མའི་ཕུར་གིས་རེ་ཞིག་
 བརྟག་དཔོན་གཞུང་པ་ལ་རྩར། ལྷན་ཆའི་ཕུལ་ཏུ་གདན་ཏུར་ས་ནས་བཞག་
 དལུར་ཡོ་ཞེར་བརྟན་ལ་མེད་ས་སྐབས་ལུག་ནའི་སྐས་རྩམ་པ་ལུ་ར་ལྷི་ཏ་ལུ་.....
 གཤེགས། ས་ལྷུ་པ་ཅི་ལུ་གཏོ་ལ་མེད་ཏུ་ལུར་ཉེ་ས་ལྷུརི་དཔོན་ཆེན་དར་ཡོར་

འབྲོག་གི་དཔོན་ཆེན་ཨག་ལྷོན། དེའི་གྲོགས། ཁམས་པ་དཔོན་ནག་སོགས་
 བཀའ་སྒྲིལ་མཛད་དེ་གོང་མར་བདག་ཉིད་ཆེན་པོ་གདན་དྲངས་ཆོག་པའི་.....
 ལྷན་ཁྱུ་ལྔ་ཡང་དོན་ལྷན་མ་གསོལ། དེ་ནས་བར་མི་མ་པ་མངགས་ཏི་
 གོང་མར་ཁྱུ་འཛོད་ཡང་ཡང་མཛད་མཐར་རབ་བྱུང་ལྔ་པའི་མེ་བྱ་ (1297)
 ཡང་། བདག་ཉིད་ཆེན་པོ་དབྱང་ལོ་སྤྱང་མེའས་པའི་སྐལ་ལྷན་དེར་ལྷན་ཅི་
 བྱས་གོང་མའི་རྒྱུ་དུ་གདན་དྲངས། དབྱང་ལོ་སྤྱང་གི་ལོར་ལོན་གོང་མས་
 གནང་སྦྱིན་གང་ལེགས་གནང་། འཇགས་པ་ཏི་མིའི་དཔོན་པོ་ཡིན་པེས་
 འཁྱུག་པས་གཏུང་རྒྱུད་སྤེལ་ཆོག་པའི་ལྱང་གནང་། ལམ་སྲོང་ས་སྐྱུར་བརྒྱུད་
 བྱས་གདན་ས་བསྐྱེད་པེ་སོགས་པའི་བཀའ་མཁུ། འོན་ལྱང་གསན་རྒྱུར་གྱི་
 ལྷ་བས་དང་ཁྱུང་མི་མཛེས་པར་དགོངས་ནས་ལོ་བརྒྱའི་རིང་ལྷ་ཁང་ཁྱུ་བར་.....
 རྩ་བཞུགས་ནས་གདན་ས་གར་པ་རིན་ཆེན་རྒྱལ་མཆོན་གྱིས་མཛད། དབྱང་
 ལོ་ཞེ་ལྔ་བཞེས་པའི་སྐལ་ལྷན་ཁྱུ་གོང་མས་ལྱ་མིའི་ལྱང་གནང་། བདག་ཉིད་
 ཆེན་པོས་གོང་མའི་ལྱང་རྩུང་གཏུང་རྒྱུད་སྤེལ་པའི་ཆེད་དུ་བརྩམས་མོ་རྒྱུག་ཁལ་
 རྩ་བཞེས་པ་ལ། རྩུང་གོང་མས་གནང་པའི་རྩོ་མོ་རྩུང་མོ་དང་། ཡར་
 འབྲོག་དཔོན་ཆེན་ཨག་ལྷོན་གྱིས་སྤེལ་པའི་རྩོ་མོ་མར་མཁུར་ཁྱུ་དགའ་.....
 འཁྱུ་ག། གཞན་ཡང་ཁྱུ་དགའ་ནས་མཁུར་བྱ། བྱ་མཁུར་རྒྱལ་མོ། དེ་
 མདའ་མ་ཉི་མ་རིན་ཆེན། ཞལ་ལྷ་མ་གཞོན་ཁྱུ་འཁྱུ་ན་མས་སོ། དབྱང་
 ལོ་ར་གཉིས་ལ་རབ་བྱུང་གི་སྤོམ་པ་ཁྱུངས། མཆོན་དུ་ཨ་མོ་སྐ་རྩ་རྩ་རྩ་ཞེས་
 གསོལ། ས་སྐྱ་ལྷ་ཁང་ཆེ་མོའི་རྒྱགས་རི་ཆེན་མོ་བཞེདས། ཆོས་དང་ཐར་
 རིང་གཉིས་ཀ་འདིའི་རྒྱུ་རྩ་ལས་འཁྱུར་མངའ་ཐར་ལྷག་པར་ཆེ་བ་བྱུང་།
 དབྱང་ལོ་རེ་གསུམ་བཞེས་པ་རབ་བྱུང་ལྔ་པའི་མིང་བྱི་ (1324) ཡང་བཞི་...

ཚོག་གཅིག་ཁར་ཏུ་སྐྱུ་གཤེགས་ (ཚལ་པའི་དེ་བ་ད་མར་ཏུ་ཚུ་ཕག་ <1323>
མར་སྐྱུ་གཤེགས་ཟེར་འཁོད་) །

ཡལ་བདག་ཉིད་ཆེན་པོ་དང་། བཅུན་མོ་ཆེན་མཛོ་མོ་རྟོར་མོའི་སྐྱུ་
བམོད་ན་མས་བཟར་པོ་ཡལ་སྐྱན་ཆེར་བཞུགས་པའི་ཏུས་སྐྱུ་འབྱུངས། ཡང་
སྐྱུ་མོ་ཞིག་བྱང་འབྱུངས། དེ་སྐྱུ་ན་གཞོན་པའི་ཏུས་སྐྱུ་བྱང་རོས་སྐྱུ་བྱའི་བྱང་
མཛོད། གི་གན་རྒྱལ་པོས་ཡར་ཞེས་པ་རྒྱལ་པོའི་མཆན་གསལ། སྐྱུ་མོ་སྐྱན་
ཆུན་ག་གནང་། དེར་སྐྱུ་རུ་ཕྱི་བྱ་བ་འབྱུངས། ཡལ་བམོད་ན་མས་
བཟར་པོ་ཁ་མས་སྐྱུ་གཤེགས། སྐྱུ་རྒྱ་ནག་ཏུ་འདས། དེ་ལས་གཏུང་རྒྱད་
གཤམ་ཆེ་བ་མ་བྱུང་།

ཡལ་དེ་དང་བཅུན་མོ་གཉིས་པ་མང་མཁར་མ་གུན་དག་འབྱུང་གི་.....
སྐྱུ་གུན་དག་འཛོལ་གྱིས། རབ་བྱུང་ལུ་པའི་ས་ཕག་ (1299) མར་སྐྱུ་
འབྱུངས།

དེའི་མཛོད་རྒྱལ་ནི་འགྲོ་མགོན་འཕགས་པ་དང་མཚུངས་པར་གྲགས།
རྟོར་ཡལ་ཏུ་བྱོན་ནས་བྱ་ཡན་རྒྱལ་པོ་དང་། གི་གན་རྒྱལ་པོ། ཡེ་
སྐྱན་མེ་སྐྱར་གྱི་རིར་ལ་ཏི་ཕྱི་རྩེ་གོང་མའི་སྒོ་བ་དཔོན་མཛོད། འགྲོ་མགོན་
འཕགས་པའི་གདན་ས་ཆེ་བ་ས་སྐྱུ་དང་། ཤིང་གུན་མེ་རྟག་ར་བ་གསུམ་
དང་། བར་པ་རྒྱ་མིག་དང་། མདོ་ཁམས་ན་གཙོ་མདོ། བསམ་
འབྱུལ། རི་འབྱར། གཞུང་གོ། རྒྱ་ཡལ་བྱང་རོས་ན་མིང་རྩེ་ཆེར་ཁབ་རྩེ་
བྱུག་གཞན་ཡང་ཆོས་སྡེ་ཏུ་མའི་བདག་པོར་བྱར། མཛོད་འཕྲིན་སྐྱན་སྐྱུ་
ཆོགས་པ་བྱུང་། དཔྱུང་མོ་ཉེར་དཔྱུ་བཞེས་པ་རབ་བྱུང་བྱུག་པའི་མེ་པོས་
(1327) མར་མེ་རྟག་ར་བར་འདས། འདི་ལ་གཏུང་རྒྱད་སྐྱུ་མེད་དོ།

བཙུན་མོ་གསུམ་པ་ཀུན་དགའ་ནམ་མཁའ་རྒྱལ་ལ་སྲས་གསུམ་ལས།
 རབ་བྱུང་ལྔ་པའི་ས་རྒྱལ་ (1308) ལོར་སྲས་ཀུན་དགའ་ལེགས་འབྱུང་.....
 འབྱུངས། རྩལ་གསུམ་ (1310) ལོར་སྲས་ཀུན་རྒྱལ་པ་འབྱུངས། སྲས་
 གསུམ་པ་རྩུང་ཏུ་ནས་སྐྱུ་གཤེགས། སྲས་ཆེ་བ་ཀུན་དགའ་ལེགས་འབྱུང་
 གིས་རྒྱལ་པོ་འཇ་ཡན་གྱི་ཉི་ཤི་མཛད། བཙུན་པའི་བདག་པོར་བྱུང། དཔྱད་
 རོ་ཉེར་དཔྱ་བཞེས་པ་རབ་བྱུང་རྒྱལ་པའི་མེ་བྱི (1336) ལོར་མེ་ཉླ་ག་ར་.....
 བར་གཤེགས། དེར་གཏུང་བརྒྱད་མ་བྱུང་དོ། གཏུང་ཀུན་རྒྱལ་པ་ཡིས་
 རྒྱལ་པོ་འཇ་ཡན་དང་། རིན་ཆེན་དཔལ། བོད་མ་ཚོ་ག་མི་སྲུང་གསུམ་གྱི་
 རིང་ལ་ཉི་ཤི་མཛད། དཔྱད་པོ་ལྔ་བརྒྱ་བཞེས་པ་རབ་བྱུང་རྒྱལ་པའི་ས་མག་
 (1359) ལོར་མེ་ཉླ་ག་ར་བར་གཤེགས།

བཙུན་མོ་བཞི་པ་ནམ་མཁའ་རྒྱལ་པོ་ལ་སྲས་གསུམ་ལས་ཆེ་བ་མཁས་.....
 བཙུན་ནམ་མཁའ་ལེགས་པ། རབ་བྱུང་ལྔ་པའི་ཤིང་རྒྱལ་ (1305) ལོར་
 འབྱུངས། སྲས་གཉིས་པ་རྩུང་ཏུ་ནས་གཤེགས། སྲས་གསུམ་པ་ནམ་མཁའ་
 རྒྱལ་མཆན་རྩལ་གསུམ་ (1310) ལོར་འབྱུངས། (ཡང་དེ་བ་ཐེར་འགའ་
 ཞིག་ཏུ་ཆེ་བ་ནམ་མཁའ་བཞེས་གཉེན། གཉིས་པ་ནམ་མཁའ་ལེགས་པ།
 གསུམ་པ་ནམ་མཁའ་རྒྱལ་མཆན་ཞེས་འཛིན།) གཅེན་མཁས་བཙུན་ནམ་
 མཁའ་ལེགས་པར་བོད་མས་སྐྱིད་མཆན་དང་། ཤེལ་གྱི་དམ་སྲུག་གནང་།
 གདན་ས་པོ་དཔྱ་མཛད། དཔྱད་པོ་ལྔ་དཔྱ་བཞེས་པ་རབ་བྱུང་ལྔ་པའི་རྒྱ་
 ལུག་ (1343) ལོར་ཁྲ་དཔྱ་པའི་ཆོས་གཅིག་ལ་བཞི་ཚོག་ཏུ་སྐྱུ་གཤེགས།
 སྲས་གསུམ་པ་ནམ་མཁའ་རྒྱལ་མཆན་ལའང་སྐྱིད་མཆན་གནང་། དཔྱད་
 རོ་ཉི་ཤུ་བཞེས་པ་རབ་བྱུང་ལྔ་པའི་ས་རྒྱལ་ (1329) ལོར་འདས།

བཅུན་མོ་ལྷ་པ་རེ་མདུང་ལ་མ་ཉི་མ་རིན་ཆེན་ལ་སྐུ་ལྷ་མ་ཁྱིམ་གསུམ་.....
 འབྲུངས་པ་ལས། སྐུ་མེ་བ་དབྱུང་མ་རྩུང་ཏུ་ནས་འདས། དེ་མོག་སྐུ་
 མོ་སྐོལ་དཔོན་མ་ཀྱུན་དགའ་འབྱུམ། རྩུང་བ་དབང་ཀྱུན་དགའ་ལེགས་པའི་
 རྩོ་སྐོལ་རྒྱལ་མཆན་དཔལ་ཤར་པོ་བཅས་སོ། སྐུ་མེ་བ་དེ་ལམ་བདག་
 ཉིད་ཆེན་པོ་དབྱུང་མ་ཞེ་བཅུན་བཞེས་པ་རབ་བྱུང་ལྷ་པའི་ས་སྤྱིལ་.....
 (1308) མོར་འབྲུངས། རྒྱལ་པོ་མོ་གན་མེ་ལུར་གྱིས་མང་ཞེས་པ་རྒྱལ་
 པའི་མཆན་གསོལ། གསེར་དམ་གནང་། མོད་ཆོལ་ཁ་གསུམ་ལ་མོར་ས་སྤྱི་
 གསུམ་པའི་ལྷང་རྩུལ། དཔོན་མོ་བུཌ་གན་རོ་མོར་བཞེས། འཕྲིན་
 ལས་དང་མཛད་པ་ལུན་སྐུ་མཆན་པ་བྱུང་། དབྱུང་མ་ཉིད་དབྱུ་བཞེས་
 པ་རབ་བྱུང་རྒྱལ་པའི་མེ་ཕྱི་ (1336) མོར་སྐད་གྱི་སྤྱུ་སྐུ་མཆན་ཆེན་པོ་
 པའི་ས་ཆ་དེར་སྐྱུ་གཤེགས།

བཅུན་མོ་རྒྱལ་པ་ཞལ་ལྷ་མ་གཞོན་རྩུ་འབྱུམ་ལ་སྐུ་མེ་འབྲུངས་པ་.....
 ལས། སྐུ་མེ་བ་ཀྱུན་དགའ་ཉི་མ། རབ་བྱུང་ལྷ་པའི་ས་བྱ་ (1309)
 མོར་འབྲུངས། གཞོན་རྩུའི་རྩུ་ནས་ཕྱི་ནང་གི་ཡོན་ཏན་ཀྱུན་ལ་མཆན་རྩུ་
 མངའ་བར་བྱུང། ཉི་མེ་ཀྱུན་རྩོ་བ་དང་ལྷན་རྩུ་གོང་མའི་སྐྱུ་རྩུང་ཏུ་བྱོལ། ལྱ་
 མའི་མཆན་གནང། དབྱུང་མ་བཅུ་པའི་པ་རབ་བྱུང་ལྷ་པའི་རྩུ་ཁྱི (1322)
 མོར་མོ་བྱང་རྩུ་གཤེགས། སྐུ་མེ་གཉིས་པ་འཇམ་དབྱངས་དོན་མོད་རྒྱལ་
 མཆན། རབ་བྱུང་ལྷ་པའི་རྩུགས་ཁྱི (1310) མོར་འབྲུངས། རིག་པའི་
 གནས་མཐའ་དག་ལ་ཤིན་རྩུ་མཁས་པས་འཇམ་དབྱངས་དོན་སྐྱུ་གསུམ།
 ཆོས་ཀྱི་འཁོར་མོ་རྩུ་ཆེན་པོ་རྟོ་། དབྱུང་མོ་མོ་བཞི་པ་རབ་བྱུང་ལྷ་པའི་ཤིང་
 རྩུལ་ (1344) མོར་རྩུ་པ་ལྷ་པའི་ཆོས་གཅིག་ལ་རིན་ཆེན་གྲང་རྩུ་གཤེགས།

སྤྲུལ་གསུམ་པ། ལྷ་མ་དཔ་པ་བསོད་ནམས་རྒྱལ་མཆོན་རབ་བྱུང་ལྷ་པའི་ཆུ་
 རྩེ་(1312) ཨོལ་འབྱུངས། དེས་གཅེན་འཇམ་དབྱེད་ཀྱི་དོན་ལོད་རྒྱལ་
 མཆོན་དང་། དཔར་ལོ་ཆེན་པོ། རྒྱལ་སྤྲུལ་རིན་པོ་ཆེ། བསོད་ནམས་
 གསུལ་པ། ལྷ་མ་དཔ་ལ་ཐུན་མེད་གེ་སོགས་མཁས་སྤྱུང་མང་པོའི་ཞབས་ལ་
 གཏུགས་ནས་རིག་པའི་གནས་ལ་མཁས་པར་བྱུངས། རྩེ་པ་རྩོན་ཐམས་
 ཅད་མཆིན་པའི་རྒྱུད་ནས་མདོ་སྤྲུལ་ཐམས་ཅད་བརྒྱུད་ཏུ་གསན་ཞིང་།
 མདོ་རྒྱུད་ཀྱི་གནད་མི་གསན་པ་མང་པོ་གསན་སྤྱུང་པ་བྱུང་། ལྷ་པ་རྩོན་
 ཀྱི་ཡོན་ཏན་དང་། གཞན་པ་ཐུང་འཛིན་གང་གི་ཐད་ལས་འཛུ་མཁོན་
 འཕགས་པ་མཐོང་གཏུང་རྒྱུས་ལྷ་པ་འཐུན་པར་མི་ལྷུས་ཤིང་། དཔུང་
 ལོ་འེ་གསུམ་བཞེས་པ་རབ་བྱུང་ཏུ་ག་པའི་ཤིང་ལོས་(1375) ཨོལ་ཆུ་ག་
 པའི་ཆོས་ཉིང་ལྷ་ལ་དཔལ་པས་མ་ལས་རྒྱན་གྱིས་སྤྱུང་པའི་ལྷ་པར་བཤུ་ཤིས་
 ལྷ་པ་གི་གཟིམ་ཁང་ཏུ་གཤེགས། སྤྲུལ་པའི་པ་རྒྱུད་ཏུ་ནས་རྒྱ་གཤེགས་ཟེང་
 རྒྱ།

ལམ་བདག་ཉིད་ཆེན་པོ་དང་། དཔུས་གཙང་རྟོར་གསུམ་གྱི་བཅུན་
 མོ་རྒྱ་ག་ལ་གཏུང་སྤྲུལ་མང་ཏུ་བྱུང་ཡང་། དེའི་ནང་ནས་མཆོན་ཡོངས་སྤྱུ་
 གསུལ་པ་སྤྲུལ་གཙོ་བོ་དུ་བྱུང་། ཏུས་དེར་སྤྲུལ་སྤྱུ་མཆེད་ནམས་ཐན་རྩོན་
 མི་ཐུན་པར་ཁ་བཤུ་ཡོད་ནས་ལྷ་པར་ཁག་བཞི་བྱུང་པ་ལས་མཁས་པཅུན་
 ནམ་མཁའ་ལེགས་པ་དང་། ནམ་མཁའ་རྒྱལ་མཆོན་གཉིས་ཀྱིས་བཞི་མོག་
 ལྷ་པར་བཟུང་། ཏུན་དགའ་ལེགས་པ་དང་ཏུན་དགའ་རྒྱལ་མཆོན་གཉིས་
 ཀྱིས་རྩ་ཁང་ལྷ་པར་བཟུང་། ཏུན་དགའ་ཉི་མ་དང་། དོན་ཡོད་རྒྱལ་
 མཆོན། ལྷ་མ་དཔ་པ་བསོད་ནམས་རྒྱལ་མཆོན་གྱིས་རིན་ཆེན་ལྷ་པར་

བཟུང་། གུན་དགའ་ལེགས་པས་རྒྱལ་མཚན་སྐྱབས་བཟུང་། སྐྱབས་ཁག་
གི་གཏུང་བཟུང་རི་རྩུབ་ཟུང་ཚུལ་ཞིབ་པར་མཐུན་འདོད་ན་ས་སྐྱའི་གཏུང་...
རབས་འདོད་དཔུའི་རྒྱ་མཚན་དང་རིན་ཆེན་བར་མཚན་སོགས་ལ་གཟིགས་...
པར་བྱ།

གསུམ་པ། རྟོར་རྟོར་རྟ་ནག་མོ་སྐྱལ་སྐྱོད་ཀྱི་ཁོར་བ་དང་།
ས་སྐྱ་པ་རྩི་ཏེ་ཡོང་གྲུ་ལ་གདན་འདྲེན་ཚུལ་སྟོན།

རབ་ཟུང་པའི་པའི་རྒྱགས་ཀྱི་ (1240) ཁོར་ཡངས་པའི་ས་གཞི་.....
གུན་ལ་དབང་བཟུང་པ་རྟོར་རིང་གིས་རྒྱལ་པོའི་གཏུང་ཟུང་ཞེ་ཆེན་གོ་དན་...
རྒྱལ་པོས་རྟོར་གྱི་དམག་དཔོན་ཆེན་པོ་དོར་རྟ་ནག་པོས་གཙོས་པའི་རྟོར་.....
དམག་ཁྲི་འགའ་ཞིག་པོར་བྱ་བྱང་། རྟོར་དམག་ནམས་ཟུང་ལས་བཟུང་
འཕན་ཡུལ་རྒྱ་འཕྱོང་། ཡུལ་མི་ནམས་འཇིགས་སྒྲག་རབ་རྒྱེས་ནས་ཡུལ་
ཚུགས་གཞན་རྒྱ་པོས་ཡུལ་རྒྱ་ཆེན། སྐྱོས་མི་ཐར་བ་ནམས་དཔར་གསོད་
བྱང་། དེ་ནས་རྟོར་དམག་རྒྱ་ཆེར་དང་རྒྱལ་རྩེ་ཁང་རྒྱ་འཕྱོང་ཏེ་དགོ་
འདུན་པ་རྒྱ་མ་བཟོངས་པས་སྒྲིང་ལོག་སྟེ་དམག་འཐབ་བྲག་པོ་ཟུང་། རྟོར་
དམག་གི་གཏུག་རྒྱལ་དང་བྲག་ཚལ་རྩ་ཅང་ཆེ་པས་ཤར་གོང་པོའི་ཡུལ་ཡན་...
ཆད་ནས། ལུབ་བལ་པོ་དང་། རྩེ་ཐོན་ལ་སྐྱག་པ་ཚུན་ཆད་ཀྱི་བཅན་པོ་
དང་ཚོན་འབངས་ནམས་འཇིགས་སྒྲག་ཤིན་རྒྱེས་ནས་སྐད་ཅིག་ཉིད་རྒྱ་.....
མགོ་བྱུགས། དེ་ནས་རྟོར་གོ་དན་རྒྱལ་པོའི་བཀའ་བཞིན་པོད་ནས་སྐྱ་མ་
ཞིག་གདན་བྲངས་དགོས་པས་པོ་ཉ་ན་ཏེ། བོད་མཐའ་འཁོབ་ཀྱི་ཡུལ་ཁམས་
ན། དགོ་འདུན་གྱི་སྟེ་ནི་བཀའ་གདམས་ཆེ། རོ་བཟུང་ནི་རྩྭ་ཡུང་ཆོས་
རྟེ་མཁའ་། གཟི་བཞིན་ནི་འཁྱི་བྱང་ལྷན་རྩེ་ཆེ། ཆོས་ནི་ས་སྐྱ་པ་རྩི་ཏེ་མཁའ་

བར་འདུག་པས་གང་ཟུན་འདྲིན་དགོས་པའི་ཕྱང་རྩེ་ཅིག་ལྟས་པར། ས་
 ཟུ་པརྩེ་ཏ་གདན་འདྲིན་དགོས་པའི་བཀའ་པལ། རབ་བྱུང་བཞི་པའི་ཤིང་
 འབྲུག་(1244)ལོར་མ་ཉ་མངགས་ཏེ་གདན་ཁྲུའི་ཆབ་ཤོག་གནང་། ཟུ་
 ཟུན་གྱིས་ས་ཟུར་ཕྱིན་ཏེ་ཆབ་ཤོག་གི་ཕྱང་པསྒྲགས། རྟོར་གྱི་འཇའ་ས་
 གདན་འདྲིན་མ་ལས་འདི་ལྟར་འབྱུང་། “ཆེ་རིང་གནམ་གྱི་ཤིང་མང་ལ་
 བསོད་ནམས་ཆེན་པོའི་དཔལ་ལ་བརྟེན་ནས་རྒྱལ་པོ་དེད་གྱི་ཕྱང་། ས་ཟུ་
 པརྩེ་ཏ་ཀུན་དགའ་རྒྱལ་མཆོན་དཔལ་བཟང་པོ་ལ་གོ་བར་བྱེད་པའི་གཏམ།
 དེད་པ་མ་དང་གནམ་སའི་འིན་ལན་འཇའ་པའི་ཕྱུང་། ལམ་གྱི་ཁྲའ་དོར་མ་
 རོར་བ་རྩྭ་ཤེས་པའི་ཁྲ་མ་གཅིག་དགོས་པ་བརྟག་པ་བྱས་ཏུས་ཁྱོད་ཏུ་.....
 འདུག་པ། ལམ་གྱི་དཀའ་ཆེགས་ལ་མ་བརྟ་བར་མོང་དགོས། གལ་ཏེ་ན་
 མོ་གས་ཐེར་ན་རྩྭ་ལྷུང་པའི་དབང་པོས་མེམས་ཅན་གྱི་དོན་ཏུ་ཕྱུང་ལྷུང་ས་.....
 ཐེད་ཕྱིན་པར་གཏོར་བ་མི་ཅམ་ཁྱོད་གྱིས་ཆོས་མོ་པའི་དམ་བཅའ་དང་ཞེ་.....
 འགལ། དས་མཐའི་ཁྲིམས་ར་ཁྲའས་དམག་དཔུང་ཆེན་པོས་བརྟ་དེད་བྱས་
 བས་མེམས་ཅན་མང་པོ་ལ་གཞོད་པ་བྱས་ན་མི་སྒྲག་པ་ཞེ་ཡིན། དེས་ན་
 སངས་རྒྱལ་གྱི་བརྟན་པ་དང་མེམས་ཅན་མང་པོ་མེམས་ལ་ཁྱོད་མཁྱེགས་པར་
 ཤོག ཉི་མ་རུབ་ཚུགས་ཀྱི་པརྩེ་ནམས་ཁྱོད་ཤེས་ཟུ་འདུག་པ་ཡིན། གནང་
 ཕྱིན་ལ་དེལ་ཐེ་ཆེན་ལ། ཤོས་ཆེན་གྱི་ཆོས་ཤོས། ཟུ་ཏིག་གི་ཆོས་ཏུ་ཅན་
 ལ་ཟུ་ཏིག་རྩྱུང་ཐག་ཏུག་དང་ཉིས་བརྒྱ། ཤོས་ལུ་ཉར་གྱི་རིང་འགག ལྷམ་
 འཛོལ་དང་བཅས་པ། ཁ་ཏི་ཁ་ཆང་མ་ཡུག་གཉིས། ཐོན་ཏི་ཁ་ཆང་མ་
 ཡུག་གཉིས། ཤོས་ཆེན་རྩ་ལུག་ཉི་ལྷ་ནམས་ཡོད། འདིའི་ཐོན་མ་དོར་
 སྤེ་མགོན་དང་། དཔོན་རྩོད་མ་གཉིས་གཏར་བ་ཡིན། འབྲུག་པོ་རྒྱ་པ་

བཟུང་པའི་གནས་གང་ལ་མིས་”ཞེས་འཁོད།

རབ་བྱུང་བཞི་པའི་ཤིང་འབྲུག་(1244) སང་། ཉྱུར་ཞེ་ཆེན་གྱི་

དན་རྒྱལ་པོས་གདན་འདྲིན་ཁྱེས་མ་ཐག་ཏུ་ས་སྐྱ་བཞེ་ཏེ་གུན་དགའ་རྒྱལ་.....
མཆན་ས་སྐྱ་ནས་ཆིབས་ཁ་བསྐྱར་ཏེ། ཏུས་དེར་ས་བཅ་དབྱར་པོ་རྒྱལ་ཏུ་
རེ་གསུམ་ལ་མེབས་ཟིན། ཁོང་གི་ཆ་པོ་འཕགས་པ་དབྱར་ཡངས་བཅུ་དང་།
ལྷག་ན་དབྱར་པོ་རྒྱལ་ལ་མེབས། ལྷ་སར་མེབས་རྗེས་གཙུག་ལག་ཁང་གི་
རྩ་པོའི་མཉུན་ཏུ་འཕགས་པས་རབ་བྱུང་གི་ལྷན་པ་བླངས། མཆན་ལ་འཕགས་
པ་སློ་ལྷན་རྒྱལ་མཆན་ཞེས་གསོལ། དེ་ནས་ཆ་པོ་གཉིས་ཐད་གར་ལེར་
གཙུ་ལ་བཞུད་དེ་ཉྱུར་གྱི་སྐད་ཡིག་དང་། གཤིས་ལྷགས་རྣམས་ལེགས་པར་
བྱུངས། འཕགས་པ་སློ་ལྷན་རྒྱལ་མཆན་གྱི་སྐད་ཡིག་ཏུ་ཆར་ནའང་སྐྱེས་
བྱུང་གི་ཡོན་ཏན་ལ་མཆན་ཏུ་མངའ་བ་དང་། སྐྱ་བྱུད་ལེགས་པ། ལྷགས་
སྐྱུད་འཇམ་པ་ཞིག་ཡོད་པས། ཉྱུར་ཞེ་ཆེན་གྱི་དན་རྒྱལ་པོས་ལྷགས་ཤིན་ཏུ་
མཉེས་པར་གནང་། ས་སྐྱ་བཞེ་ཏེ་སྐྱ་ན་བསྐྱེས་ནའང་པོད་ལེར་སྐྱ་མི་དཔངས་
ཀྱི་བསམ་འདུན་ལེགས་པར་སྐྱབ་ཆེད་ལས་བར་ཡུལ་སྤེལ་སྤོའི་ཁྲ་མ་དཔོན་....
རིགས་དང་འབངས་རྣམས་དང་མཇལ་འཕྲད་མཛད། བན་རྩལ་བཀའ་སློན་
ལེགས་པར་མཛད་དེ་ལས་པར་ཡོ་གཉིས་ཙམ་འགོད། རབ་བྱུང་བཞི་པའི་མེ་
ཉྱ་(1246) སྤོའི་རྩ་བ་བཟུང་པར་ལེང་གཙུ་ཞེས་པའི་ས་གནས་དེར་.....
འཁྱར། ལྷགས་དེར་ཞེ་ཆེན་གྱི་དན་རྒྱལ་པོ་དང་། སོ་ལྷག་གན་རྒྱལ་སར་
རྩྭ་པ་ལ་ཉྱུར་ཡུལ་ཏུ་བཞུད་ནས་མི་བཞུད་ས་སྐྱར་རྒྱལ་པོའི་སྐྱ་མཆེད་དང་...
སློན་འབངས་རྣམས་ནས་སྤེལ་བྱུང་དང་བསྐྱ་བ་རྒྱ་ཆེ་གསལ་རྒྱས་མཛད། རབ་
བྱུང་བཞི་པའི་མེ་ལྷག་(1247) སྤོའི་རྩ་བ་དང་པོར་ཞེ་ཆེན་གྱི་དན་རྒྱལ་པོ་

ལེང་གུ་ལ་མེར་ལོག་མཛད། ས་པར་ཀུན་དགའ་རྒྱལ་མཚན་གྱིས་པོད་
 སེར་སྒྲུ་མི་དཔངས་ཀྱི་ཆབ་མཛད་དེ་རྟོར་ཨེ་ཆེན་གོ་དན་རྒྱལ་པོར་འཆམས་...
 འདི་དང་འབྲལ་བ་ལེགས་པར་གསོལ། རྟོར་རྒྱལ་པོར་འབྲལ་གྱིན་ཏུ་
 བཞུགས་ནས་ཆོས་དང་འཇིག་རྟེན་ལུགས་ཀྱི་གསུང་མོལ་མང་པོ་མཛད། དེའི་
 གོང་ཏུ་རྟོར་རྒྱལ་པོའི་བྱང་ཏུ་པོད་ཀྱི་བརྗེ་འགའ་ཞིག་འདུག་པ་ལ་སངས་...
 རྒྱས་ཀྱི་ཆོས་ཀྱི་ཡོན་ཏན་གྱི་བྱང་པར་གང་ཡང་བསྐྱེད་པར་མ་བྱས་སོ། སྔོན་
 ལམ་འདེབས་པ་ལ་དབང་བར་ཁས་ལེན་པ་ལ་འཆོགས་པའི་ཏུས་སུ་ཨེ་ཀ་...
 རུན་དང་། རྟོར་གྱི་ལྷ་པ་གྲལ་འགོར་བཅད། དེ་ནས་རྟོར་གོ་དན་རྒྱལ་པོ་
 དང་ས་པར་ཆོས་མྱིན་གྱི་གསུང་གྲིང་མང་པོ་མཛད་པ་ལ། བན་རྩྭ་གསུང་
 བར་མ་འཕྲོད་པའི་སྐབས་སུ་ཡུ་ཡུར་གྱི་དགེ་བའི་བཤེས་གཞིན་མཁས་པ་མང་
 པོས་ལོ་རྒྱུ་བ་མཛད་དེ་ཆོས་མྱིན་གྱི་དོན་ཐམས་ཅད་ལེགས་པར་གོ་བར་བྱབ་...
 པ་བྱུང་བས་རྟོར་རྒྱལ་པོར་འབྲལ་གྱིན་མཉམས་པར་རྒྱུར་ནས། ཏུས་དེ་རིང་
 ཕྱིན་ཆད་ཏུ་ཨེ་ཀ་འུན་དང་ལྷ་པ་ཆོ་བརྗེའི་གྲལ་འགོར་ཕྱོད་མི་ཆོག ཐམས་
 ཅད་ཀྱི་གྲལ་འགོར་བྲ་མ་ས་པར་བཞུགས་ལ་སྔོན་ལམ་གསོལ་འདེབས་ཀྱི་ཏུས་
 སྐྱུང་སྔོན་ལ་བརྗེ་ན་མས་ཀྱིས་གསོལ་འདེབས་དགོས་པའི་གཏན་འཁེབས་...
 གནད་། དེ་ནས་བཟུང་རྟོར་གྱི་རྒྱལ་ཁམས་སྐར་པ་ཏུ་བྱུང་བའི་དབྱུ་འཕངས་
 བྱིན་ཏུ་མཚོ་བར་རྒྱར། ཡང་ཏུས་དེར་རྟོར་གོ་དན་རྒྱལ་པོར་གྲུའི་ནད་
 རྩུང་ཟད་བྱུང་བ་དེ་གཞན་གྱིས་བཅོས་མི་བྱུང་བར་ཆོས་རྗེས་པར་གདན་...
 བྱངས་ནས་བཅོས་པས་མཚན་སྟན་སྐར་པས་གྲགས་ཆེ་བར་རྒྱར། དེ་ནས་
 རྟོར་ཨེ་ཆེན་གོ་དན་རྒྱལ་པོ་དང་ས་པར་ཀུན་དགའ་རྒྱལ་མཚན་གཉིས་པོད་...
 འདི་རྟོར་གྱི་མངའ་འབངས་སུ་འདུས་པའི་སྐོར་ལ་སྔོགས་པན་རྩྭ་བཀའ་...

སྒྲིལ་ལུགས་པར་མཛད་དེ། མཐར་ཆོས་རྒྱུ་ལ་ཤར་གྱིས་པོད་ཀྱི་ལྷ་མོ་མི་མེ་
མོངས་ལ་རྟོར་གྱི་མངའ་པོ་ག་རྩ་འདུག་དཀོས་པའི་བསྐྱབ་བྱའི་བཀའ་པོ་ག་.....
གནང་བ་འདི་ལྟར།

“ཨོ་སྒྲིལ་མི་མོ། ལྷ་མོ་དང་མགོན་པོ་འཇམ་དཔལ་དབྱུངས་ལ་ཐུག་
འཆའ་ལོ། དཔལ་ལྷན་ལ་སྐྱེ་བཞིན་ལ། དབྱུག་གཙང་མངའ་རིས་དང་
བཅས་པའི་དགེ་བའི་བཞེས་གཉེན་ཡོན་མཛད་ན་མས་ལ་སྤྲིངས་པ། སངས་
ཁྲུལ་གྱི་བཟུན་པ་དང་། ལེམས་ཅན་གྱི་དང་སྒྲིལ་པོད་སྐད་སྒྲུབ་པ་ཐམས་ཅད་
ལ་ཐན་པར་བསམས་ནས་རྟོར་ནང་རྩ་པོར། དེད་འཕྱོད་མཁན་ལ་ཡོན་
བདག་ཆེན་པོ་ཤིན་རྩ་དགེས། འཕགས་པ་ཐུན་འདི་འབྲུབ་པའི་རྒྱུད་པ་ནས་
སྤྲིད་ནས་འཁོར་དང་བཅས་པ་འོང་བ་དེ་དེད་ལ་བསམ་པ་ཡིན། ཁྱོད་མགོས་
པོ་བཟུགས་པ་ཡིན། གཞན་ཆོ་རྒྱུད་པས་པོ་བཟུགས་པ་ཡིན། ཁྱོད་དམ་པོས་པ་
ཡིན། གཞན་ཆོ་སྤྲུག་ནས་པོར་པ་ཡིན། དེ་དམ་མི་ཤེས་པ་ཞེ་ཡིན། འཕགས་
པ་ཐུན་གྱིས་སྤར་ཡང་པོད་ཀྱི་ཆོས་ནི་ཤེས་པར་འདུག ད་རྩུང་ཡང་འཕགས་
པ་པོད་ཆོས་སྤོབ་ཐུག་ན་རྟོ་རྒྱུ་རྟོར་ཡིག་དང་རྟོར་སྐད་སྤོབ། དམ་མི་ཆོས་
གྱིས་བསྐྱུངས། ཁྱོད་གྱིས་ལྷ་ཆོས་གྱིས་བསྐྱུངས་ན་ལྷ་ཁྱུ་ལྷ་ཤེད་པ་ཐུན་པ་
ཡང་ཁྱའི་རྒྱ་མཛོའི་མཐའ་ཚུན་ཆད་བྱུབ་པར་མི་འཛོ་བ་ཞེ་ཡིན་གསུངས་སོ།
ཐུལ་པོ་བྱང་རྒྱུབ་ལེམས་དཔལ་འདི་གྱུར་སངས་ཐུས་གྱི་བཟུན་པ་དང་། སྒྲིལ་
དགོན་མཆོག་གསུམ་ལ་ཤིན་རྩ་ཐུས་སྤྲིམས་བྱུགས་བཟང་པོས་འཁོར་བམས་...
ཅད་ལེགས་པར་སྤྱོད་ཞིང་། ཁྱོད་པར་རྩ་ཡང་དེད་ལ་གཞན་ལས་ལྷག་པའི་
ཐུགས་ལ་འདྲོགས་པར་བྱུང་། ཁོང་གི་ཞལ་ནས་ཁྱོད་དང་སྤོ་བ་དེ་པར་ཆོས་
ཤོད། ཁྱོད་ལ་གང་དགོས་དམ་ལྟེར་པ་ཡིན། ཁྱོད་བཟང་པོ་གཏོང་བ་དམ་

ཤེས། རས་བཟང་པོར་ཨེ་གཏོང་གནས་ཤེས་གསུངས། བྱད་པར་འཕགས་
 པ་རྒྱན་ལ་ཐུགས་འདོགས་ཆེ་པར་འདུག རང་ཤེས་ཁྱིམ་ལུགས་འབྱུང་ཤེས་
 ན་རྒྱལ་ཁམས་ཐམས་ཅད་ལ་ཐན་པར་བྱ་སྒྲུལ་པའི་ཐུགས་དཔོངས་བཟང་པོ་
 ཅིག་འདུག སྒྲུལ་བྱེད་རང་གི་མི་མེ་པོད་ནམས་ལ་ཁྱིམ་ལུགས་ལེགས་པར་
 སྒྲོལས། རྒྱུད་ཀྱི་འཇུག་པ་རས་ཤེས་གསུངས་པ་དང་། རྒྱལ་པོ་དང་རྒྱལ་
 བརྒྱན་ནམས་ཆེ་རིང་པའི་རྒྱན་ལམ་རིམ་གྱི་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་འབད་པར་.....
 ལྷ། སྐབས་དོན་ཏྱིང་འདིའི་དམག་ཤེ་གངས་ལས་འདས། འཇོམ་བུའི་
 སྒྲིང་ཐམས་ཅད་ཁོང་གི་མངའ་རིས་ལྷ་འདུག་སྒྲུལ་པའི་བསམ་པ་ཅིག་འདུག
 ཁོང་རང་དང་ཐུན་པ་ཆོ་རྒྱུད་རྒྱལ་ཁོང་རང་དང་ཐུན་པར་བྱེད། ཁོང་
 ལ་ཞེ་ཐག་པས་གང་ཟེར་ལ་མ་ཉན་ན་རོ་བརྟམ་པ་ཡིན་ཟེར་པའི་མིང་གིས་མི་
 ཆོག་པ། ཉིང་བརྒྱལ་པར་བྱེད་པ་ཅིག་འདུག ལྷ་ལྷར་གྱི་རྒྱལ་ཁམས་འདི་
 ཡང་མ་བརྒྱལ་པར་གོང་ཏུ་ཐན། མི་ནོར་ནམས་ཁོང་གིས་གྲངས་ནས། ཡིག་
 རེལ། རྟོར་གཉེར་བ། ལྷ་དགའ་ཐམས་ཅད་ཁོང་གིས་བྱེད། ལྷ། མི་
 ཉན། སྒྲུལ་པོ་ལ་སྒྲུལ་པ་མ་བརྒྱལ་གོང་ཏུ་ཏྱིང་འདྲ་བའོང་ཡང་ཅི་ཟེར་མ་
 ཉན་པས། བརྒྱལ་པའི་ཉིང་ལ་འཕྱོ་ས་མ་རྟེན་པ་རོ་བརྟམ་དཔོན་ལྷུང་། འོན་
 ལྷུང་དེ་ཉིང་ཅི་ཟེར་ཉན་པས་ད་ལྷ་ཐད་ཐད་སོ་སོ་ན་ལྷ་དགའ་ལྟོར་གཉེར།
 དམག་དཔོན། ཡིག་ལེལ་ལ་སྒྲུལ་པ་ཁོང་གི་མི་ཆེན་རེ་བརྟམ་པ་མང་།
 འོ་སྒྲོལ་མི་མེ་རན་ལ་ཕྱོང་པས་ཐམས་ཅད་ཆོགས་ཀྱི་སྒྲོན་པོས་པས་ཐར་ཏུ་.....
 རེ། ཐག་རིང་པས་མི་ཡོང་ཏུ་རེ། འཐབ་ལྷུང་ཏུ་རེ་ནས། གཤོ་རྒྱུ་ཐོ་ལ་གསུམ་
 རུས་པས་བརྒྱལ་ལྷུང་བརྒྱལ། ཐ་ཐད་སོ་སོ་ནས་རོ་བརྟམ་པའི་ཆོ་མང་།
 པོད་རན་ལ་ཕྱོང་པའི་རྒྱུད་ཀྱིས་ཐན་དང་གཤོག་གི་བྱེ་གས་མ་གཏོགས་པ།

དཔོན་པོར་བསྐྱོན་པ་བརྒྱུ་ལ་རེ་འགའ་ཅན་ལས་མ་མཐོང་། བོད་རོ་བལྟས་
 པ་མང་ཡང་འདབ་ལོར་རྒྱང་བའི་རྣམས་ཀྱིས་མི་ཆེན་ཆོ་རྒྱུད་ནས་མ་མཐུ་བའི་
 གནད་ཅིག་གདའ། བོད་མི་པོ་འགའ་པ་རྣམས་ཀྱི་དཔལ་ལྷན་པོར་མི་
 དས་མི་རིམ་བྱེད་ནས་རོ་བལྟས། འདིར་མིན་རྒྱ་རོ་བལྟ་ལེགས་པས། རྣམས་
 མངའ་རིས། དབུས་གཙང་བ་རྣམས་རོ་བལྟས། མི་རི་མ་ཐད་ཆོ་ཡང་རོ་
 བལྟ་བར་ཡོད་བྱས་པས། ད་བར་ལ་དམག་མ་སོང་བ་དེས་ཐན་པ་ཡིན་ཏེ།
 རྣམས་ཀྱི་མི་རྣམས་དེ་ཆོ་མི་ཤེས་ཏེ་མཆིས། དེ་སྐབས་ཁྱུ་འདི་ན་མར་རོ་བལྟས་
 པ་ཡིན་ཀྱང་འདབ་ལོར་ལེགས་པོ་མ་བྱས་པ་དང་། རྩོ་མ་གཏད་པ་ཁྲུག་ལ་
 དམག་རྒྱུ་བ་ནས་མི་ལོར་ཐམས་ཅད་གཏོར་བ་དེ་ཁྱེད་རྣམས་ཀྱིས་ཆོས་ཏེ་.....
 མཆིས། དམག་རྒྱུ་བ་པ་དེ་ཆོ་ཡུལ་བཅན། མི་དཔའ། དམག་མང། མོ་
 ཆ་སྒྲ་ཞིང་མདའ་མཁས་པ་རྣམས་ཀྱིས་སྐུ་བ་རྒྱ་རེ་བྱས་པས་བསྐྱེད་འདུག མི་
 རྣམས་ཀྱི་བསམ་པ་ལ། རྩོར་སོར་འུ་ལག་དང་དམག་ཁུལ་རྒྱང་། གཞན་
 ཆོ་རྒྱུ་ལག་དང་དམག་ཁུལ་ཆེ་བསམ་སྟེ་གཞན་ཆོ་བས་རྩོར་འུ་ལག་དང་...
 དམག་ཁུལ་ཆེ། དེ་དང་སྒྱུར་ན་གཞན་ཆོ་རྒྱང་བར་གདའ། ད་རྒྱུར་ཡང་
 ཅི་ཟེར་གྱི་རག་ལ་ཉན་ན་ཁྱེད་རྣམས་ཀྱི་ཡུལ། ས་རྒྱུགས་ཀྱི་མི་སྡེ། སོ་སོའི་
 དཔོན་གང་ཡོད་པ་དེ་དཔོན་རྒྱ་བསྐྱོན། པ་རྒྱུ་བའི་གཤེར་ཡིག་དང་། དེའུ་
 ཡིག་པ་ཐོས་ལ། རེད་ཀྱི་ད་ར་ཁ་ཆེ་འདི་བསྐྱོན་ན་འཐད་པ་ཡིན་ཟེར་བའི་
 རོ་རྒྱུད་ཀྱིས་ལ་ཐར་འགྲོ་རྒྱུར་འགྲོའི་པར་ཆེན་པ་གོ་ཆོད་པ་རྒྱུད། དེ་ནས་
 དཔོན་ཀྱི་མིང་། མི་སྡེའི་གྲངས། འདབ་ལོར་ཀྱི་ཆད་ཡིག་ལེགས་པོ་
 གཞུ་མ་གྱིས་ལ། གཅིག་དེད་ལ་བསྐྱུར། གཅིག་ས་རྒྱུར་ཞོག གཅིག་
 རང་རང་དཔོན་ཀྱིས་བསྐྱུར། ཡང་རོ་བལྟས་པ་འདི་ཡིན། མ་བལྟས་པ་

འདི་ཡིན་ཟེར་བའི་ས་རིས་ལེགས་པོ་གྱིས། ཤན་མ་ཐུང་ན་ངོ་མ་བརྟུས་པའི་
 རྒྱུ་ལ་བརྟུས་པ་ཚོ་ཡང་བརྟུག་དོགས་ཡོད། ས་རྒྱ་པའི་གསེར་ཡིག་པས་ཡུལ་
 གང་ཡིན་པའི་དཔོན་དང་སྒྲོས་གྱིས་ལ། སེམས་ཅན་ལ་ཡང་ཕན་པར་གྱིས་
 ལ་རང་ཚོ་ད་ད་བར་ཆེ་མ་བྱེད། ཡུལ་དཔོན་གྱིས་ཀྱང་ས་རྒྱ་པའི་གསེར་ཡིག་
 པ་དང་སྒྲོས་མ་བྱས་པར་རང་ཚོ་མ་བྱེད། སྒྲོས་མ་བྱས་པར་རང་ཚོ་བྱེད་
 པ་ཁྲིམས་ལ་མེད། ཉེས་པ་ལ་སྤྱད་ན་འདི་ན་ཁྱུ་བ་དགལ། དེར་ཐམས་
 ཅད་རྩོམ་སྤྱད་པར་གྱིས། ཉོར་གྱི་ཁྲིམས་ལུགས་བྱས་ན་ལེགས་པོ་འོང་།
 གསེར་ཡིག་པ་བསྐྱེལ་དང་ཞབས་རྟོག་ལེགས་པོ་གྱིས། འདི་ཡང་གསེར་
 ཡིག་པ་ཡོང་བ་ཀུན་ལ་གཞན་འདྲི་བའི་སྒྲོན་ལ་མ་སྒྲོས་སམ་འཐབ་བམ།
 གསེར་ཡིག་པ་ཚོ་ཉ་ར་ལེགས་པོར་བྱས་སམ། ལུ་ལག་བྱང་ངམ། རོ་བརྟུས་
 པ་རྣམས་བརྟན་ནམ་བྱས་པ་དེ་ཚོ་སྒྲོན་ལ་འདྲི་བར་འདུག གསེར་ཡིག་པ་
 དེ་མ་མཐུ་ན་གཞོད་བྱུང་པའི་གཏམ་གཏོང་པར་ངེས། མཐུ་ན་ཕན་ཐོགས་
 ལྷན་པ་ཅིག་གདའ། གསེར་ཡིག་པའི་ངག་ལ་མ་ཉན་ན་བྱས་ཀྱང་དགའ་
 བར་མཐོང་། འདིར་མི་གང་ཉག་པ་དང་འདབ་ལོར་བྱིར་ནས་འོང་བ་ཚོ་
 བཟང་པོར་གཏོང་བར་གདའ། རང་རེ་ཚོ་ཡང་བཟང་པོ་བྱ་སྟུང་པའི་བསམ་
 པ་ཡོད་ན། དེད་རང་གི་དཔོན་པོ་ཀུན་འདབ་ལོར་བཟང་པོ་བཟུང་ལ་ས་
 རྒྱ་པའི་མི་དང་འགྲོགས་ལ་བྱོན། འདབ་ལོར་འདི་ཅམ་གཅིག་འདབ་ཟེར་
 པའི་སྒྲོས་གྱིས། འདིར་ངས་ཀྱང་སྒྲོས་བྱེད། དེ་ནས་རང་ཡུལ་འོངས་ནས་
 རང་གཞན་ཐམས་ཅད་ལ་ཕན་པར་འོང་། སྤྱིར་ངས་ཀྱང་ན་ནིང་ནས་མི་
 བརྟང་ནས་འདི་ལྟར་བྱས་ན་ལེགས་བྱས་ནས་སྒྲོས་བརྟན་པ། བྱིད་རང་རྣམས་
 གྱིས་ཀྱང་དེ་བཞིན་བྱེད་པའི་རིགས་སྤྱ་མེད་པ་འདུག བརྟུག་པའི་རྗེས་ལ་

བྱིད་པ་དང་ཚེ་ཅི་ཟེར་ཉན་པ་ཅིག་འདྲོད་པ་ཡིན་ནམ། ཅི་ཟེར་པ་ཡིན་
 ཡང་མ་གྟོ། བྱིས་ས་མུ་པ་རྟོར་གསེབ་རུ་སོང་པ་ཡིན་ཏེ་དེད་ལ་མ་ཐན་ཟེར་
 པ་དེ་མི་གསུང་བར་བྱ། དམ་བདག་པས་གཞན་གཅེས་པའི་བསམ་པ་བྱས་
 བས། བོད་སྐད་སྒྲ་པ་ཐམས་ཅད་ལ་ཐན་པའི་མྱེར་རུ་རྟོར་གསེབ་རུ་སོང་པ་
 ཡིན་ཏེ། ད་ཅི་ཟེར་ལ་ཉན་ན་ཐན་པར་འདུག བྱིད་རྣམས་ཀྱིས་འདིའི་རྣང་
 རྒྱལ་མ་མཐོང་། མོས་པ་རྣམས་ལ་ཡིད་ཆེས་པ་ཤིན་རུ་དགཤ། དེའི་རྣམས་
 ཀྱིས་ད་རུང་པར་བར་འོང་སྒྲམ་སྟེ། བདེ་བའི་འཛོལ་སྒྲོ་རུང་རུ་འབྲེས་
 ཐན་ན་པ་རྩ་བའི་འཛིབ་གཞོན་ཅིག་མུར་ནས་དཔུས་གཙང་གི་བུ་ཚེ་དང་མི་
 ལ་སོགས་པ་རྟོར་གསེབ་རུ་སོང་གིས་དོགས། དེད་ནི་མེགས་ཉེས་ཅི་མུར་ཡང་
 ད་ལ་འཁྱོད་པ་མེད། ལྷ་མ་དགོན་མཚོག་གི་ཕྱིན་རྒྱལས་དང་པག་འཛིན་
 ཀྱིས་ད་རུང་མེགས་པོ་སོང་བའང་མིད། བྱིད་རང་རྣམས་ཀྱང་དགོན་མཚོག་
 ལ་གསོལ་བ་ཚོབ། རྒྱལ་པོས་དེད་ལ་སྒྱ་དང་ཡང་མི་འདྲ་བའི་བྱགས་ལ་
 བཏགས། དེའི་རྣམས་ཀྱིས་རྒྱ་བོད། རྩ་བུར། མི་ཉག་ལ་སོགས་པའི་དགོ་
 བཤེས་མི་ཆེན། རྩལ་མི་གཅིག་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་དོ་མཚར་ཆེ་སྒྲམ་ནས་
 ཆོས་ཉན་པ་དང་། རྩས་པ་ཆེ་བ་འདུག དེད་འདིར་སོང་བ་རྣམས་ལ་
 རྟོར་ཀྱིས་ཅི་འདྲ་བྱེད་སྒྲམ་པའི་དོགས་པ་མི་དགོས། ཐམས་ཅད་ཀྱི་བྱགས་
 ལ་བཏགས་ནས་ཤར་པོར་ཡོད་པས། དེད་ཀྱི་རྩོགས་ནས་ཐམས་ཅད་སྒྲོ་
 བདེ་བར་བཞུགས་པས་ཆོག འདབ་ལོར་ལ་གསེར། དུལ། ལྷང་པོ་ཆེའི་
 མཆེ་བ། ལུ་ཏིག་དོག་པོ་ཆེ་བ། མཚལ། བཙོད། ཅ་རྟ། གི་མང།
 རྩག་གཟིག་ལྱང་གསུམ། སྒྲམ། བོད་སྒྲམ། དཔུས་རྩག་ཤར་པོ། འདི་
 བདེ་ཆོ་དགའ་བར་འདུག མྱེར་ལོར་ལ་འདིར་གཅིགས་རྒྱང་ཡང་རང་རང་

གི་ཡུལ་ན་གང་བཟང་གི་ནོར་རྒྱལ་ལོང་བས་ཚེག་པ་ཡིན། གསེར་ཡོད་ན་
 གང་འདོད་ལོང་བར་འདུག་པས་དགོངས་པ་ཆོད། སངས་རྒྱལ་གྱི་བརྟན་པ་
 རྒྱལ་པ་མཐའ་དག་ཏུ་རྒྱལ་པར་གྱུར་ཅིག བརྟ་ལམ་”ཞེས་འཁོད། ས་རྒྱ་
 པ་རྩེ་ཏེ་རྒྱུ་ཡིག་འདིའི་ནང་བོད་ཀྱི་མཚོ་རིམ་དཔོན་རིགས་དང་། སེར་
 རྒྱ་མི་དཔངས་ཀྱིས་རྟོར་ཨེ་ཆེན་གོ་དན་རྒྱལ་པོས་གཏན་འཁེབས་གནང་བའི་
 ས་གནས་ཀྱི་དཔེ་ལྟར་ཡི་ཆ་བའི་ལམ་ལུགས་དང་། ཡུལ་དཔོན་རྣམས་སྐར་
 ཡོད་གོ་གནས་རང་འཇགས་སུ་འཛོག་ཟུ། འོན་ཀྱང་ཡུལ་དཔོན་གྱིས་ས་
 རྒྱ་བའི་གསེར་ཡིག་བར་བཅི་བཀུར་ཏུ་དགོས་པ་ལས་རང་ཆོད་ལུས་མི་ཚོག་
 པ། དཔག་ཁུལ་དང་ཁུལ་ལམ་ལུགས་སྐྱེས་ལག་ལེན་ནན་ཏན་བརྟར་
 དགོས་པ་རྫོག་ཅི། ཡུལ་གྱུ་མོ་སྤེའི་དཔོན་རིགས་ཀྱི་མིང་དང་།
 མི་སྤེའི་གྲངས། འདབ་ལོར་གྱི་ཆོད་ཡིག་ལེགས་པོ་གསུམ་བཅོས་ནས།
 གཅིག་རྟོར་རྒྱལ་པོར་འཇུག་དགོས་པ་དང་། གཅིག་ས་རྒྱར་བཞག་ཟུ།
 གཅིག་རང་རང་གི་དཔོན་གྱིས་ཉར་ཆགས་དགོས་པ་སོགས་ཀྱི་གཏན་འཁེབས་
 ཁོ་གསལ་གནང་།

དེ་ནས་བཟུང་བོད་འདི་རྟོར་གྱི་མངའ་འབངས་སུ་གྱུར་པ་དང་། རྟོར་
 ཨེ་ཆེན་གོ་དན་རྒྱལ་པོས་ས་རྒྱ་པ་རྩེ་ཏེ་བོད་ཀྱི་བསྐོར་བཅུ་གསུམ་གྱི་བདག་
 པོར་བསྐོས། ས་རྒྱ་པས་རྟོར་གྱི་དག་ལུགས་ལ་བརྟེན་ནས་མོ་བཞི་བརྒྱ་ཅམ་ཁ་
 འཛོར་ཏུ་སྐང་བའི་བོད་སྐལ་ཏུ་དེ་གཅིག་གྱུར་བཅོས་ནས་བོད་ཡོངས་སུ་
 དབང་བཟུར་པ་ཆོད། དེ་ནས་བོད་ཀྱི་དཔོན་འབངས་རྣམས་ཀྱིས་བར་མི་
 བངགས་ཏེ་ས་རྒྱ་པ་རྩེ་ཏེ་གདན་དྲངས་ཀྱང་། དེ་དཔར་ལོག་པ་ལས་འདིར་
 བཟུང་ཆེ་པན་པ་ཆེ་བེར་པ་འཁོར། བཟར་བོད་ལུགས་པག་(1251)ལོར་

ས་པར་ཀུན་དགའ་རྒྱལ་མཚན་བཟང་ཕྱ་བརྟན་ཅུར་མོན་ཏེ་ཡང་གུ་ (གན་
ཀུ་ཞིང་ཆེན་ཁོངས་ཀྱི་དབུས་ཞེས་པའི་ས་ཆ་དེ་རེད) ལ་དགོངས་པ་ཐུང་ན་
ལས་འདས། ལུལ་དེར་ས་པར་སྤྱི་འཁོར་བཞུགས་ས་དང་སྐབས་དེར་

བཞུན་པའི་ཡང་གུ་མེ་བཞི་ཉེ། ཤར་རྒྱལ་པ་མེ་དང་། རྩོད་བར་
འདུས་མེ། ཅུབ་པ་ད་མོ་མེ། བྱང་རྒྱ་མཚོ་མེ་བཅས་ཟེར་བ་ད་ལྟ་འདྲ་
མཐའ་རྒྱ་ཡོད་སྟེ། དེ་ནས་ཆུ་ཤས་མོར་ཆེས་ཉེར་མེ་ཆེན་མོ་དན་རྒྱལ་
པོའང་ཆོ་མི་འཕེན་པ་རྒྱུགས། རྒྱ་ཡིག་གི་དེབ་ཆེར་མང་ཆེ་བའི་ནང་ས་

པར་ཀུན་དགའ་རྒྱལ་མཚན་ཡང་གུ་ལ་ཡོ་བརྟན་བཞུགས་ནས་དགོངས་པ་
རྒྱགས་ཟེར་འཁོད་ཀྱང་དོན་རྒྱ་དེ་ལྟར་མ་ཡིན། ས་པར་པོད་ཤིང་འབྲུག་

(1244) མོར་པོད་ནས་ཆིབས་ཁ་བཞུར་ཀྱང་དགོས་པའི་དབང་གིས་མཛོ་
ཐང་དང་། མི་ཉལ་གི་བྱང་དོན་མོགས་ལུལ་གྱི་མང་པོར་འཕྲོད་ན་མཛོད་

པར་ཕེབས། དཔྱད་མེ་རྒྱག་ཅུ་རེ་ལྟ་བཞེས་པའི་རབ་བྱུང་བཞི་པའི་མེ་རྩ་
(1246) མོའི་རྒྱ་བ་བརྟན་པར་ཡང་གུ་ལ་འཕྲོར་ནས་ཡོ་ལྟ་མོར་ཆེས་.....

དགོངས་པ་རྒྱགས་པ་ཡིན་ནོ།

བཞི་པ། མོན་གོང་ལས་འཕྲོ་མགོན་འཕགས་པ་པོད་ཁྱི་རྩོད་
བཅུ་གཟུང་གི་རྩོད་འཕྲུལ་རྒྱུ་དང་། པོད་འདི་མེས་རྒྱལ་གྱི་མང་པོ་
ཁོངས་འཕྲུལ་མེད་ཀྱི་རྒྱུར་པའི་རྩོད།

རབ་བྱུང་བཞི་པའི་ལྷགས་ལག་(1251) མོར་ས་རྒྱ་བརྩིན་དགོངས་
པ་ཐུང་ན་ལས་འདས་རྒྱེས། བཀ་མོ་གྲུ་པ་དང་། འཕྱི་བྱང་པ། ཆ་ལ་པ།
རྩྭ་གྲུང་པ། གཡའ་བཟང་པ་མོགས་ཀྱི་ལུལ་དེ་པོན་ན་མས་ནས་རང་ཉིད་
ཀྱི་མིང་དབང་དང་། མངའ་འབངས། ས་ཞིང་། འཕྲོག་ཐང་། སེམས་

ཅན་སོགས་ཀྱི་བདག་དབང་ཡུན་གནས་སྤྱི་བརྟན་ཡོང་བ་ཅམ་མ་ཟད། དེ་
 དག་རྒྱ་བསྐྱེད་གཏོང་བའམ་ཐོད་ཡོངས་ཀྱི་སྤྱོད་འཛིན་དབང་ཆ་ཚོ་བ་པའི་.....
 བསམ་འདུན་འབྲུབ་ཆེད་ཡུལ་དཔོན་སོ་སོས་ལྷ་ཁྲིམ་སྤྱི་བར་མི་མངགས་ཏེ་.....
 ཉྱར་ཁྱིར་གིར་རྒྱལ་པོའི་གཏུང་རྒྱུད་སོ་སོར་རྒྱབ་ཉེན་བཅོལ། སྐབས་དེར་
 ཐོད་འདི་ཉྱར་སེ་ཆེན་རྒྱལ་པོའི་མངའ་ཁོངས་ཡིན་ལྷ་པས་རྒྱལ་པོ་དེ་ཡིས་མེས་
 པོ་ཁྱིར་གིར་རྒྱལ་པོ་དང་། ཡབ་ཨེ་ཆེན་གོ་དན་རྒྱལ་པོའི་སྤྱོད་ལྷ་ས་གཞིར་
 བཟུངས་ནས་གསེར་ཁྱིར་འཁོད་མ་ཐག་ཏུ་འགྲོ་བའི་མགོན་པོ་འཕགས་པ་སློ་
 སྤྱོད་རྒྱལ་མཆོན་གདན་དྲངས་ནས་མངའ་འབྲད་གནང་། རབ་བྱུང་བཞི་
 པའི་རྒྱ་བྱི (1252) ཡོར་ཉྱར་དམག་གིས་རྒྱ་ཡི་རྒྱལ་ཁབ་ལ་དཔུང་འདུག་.....
 ཟུང་སྐབས་ཉྱར་སེ་ཆེན་རྒྱལ་པོས་དཔུང་དམག་འབུམ་གཉིས་ཅམ་འབྲིད་.....
 དེ་ཐོད་ལ་དམག་ལམ་བྱས་པ་མ་ཟད། མདོ་ཁམས་ཁྲལ་རུ་དམག་བཏར་ཉེ་
 དཔུས་གཅོང་དང་། མངའ་རིས་བཅས་ཀྱི་ཡུལ་སྡེའི་སྤྱོད་དབང་སྤྱོད་ཡང་
 དབང་རུ་འདུག། རབ་བྱུང་བཞི་པའི་རྒྱ་སྤྱང་ (1253) ཡོའི་གནམ་མོ་
 གསར་ཆེས་ཉིན་འགྲོ་མགོན་འཕགས་པ་དཔུང་ཡོ་བཏུ་དཔུ་ལ་ཐེབས་པའི་.....
 སྐབས་སྤྱོད་ཉྱར་སེ་ཆེན་རྒྱལ་པོས་དབང་ལྷན། ཉི་ཤི་ཉེ་གོང་མའི་སློབ་དཔོན་
 ཀྱི་མཆོན་གསོལ། དེ་ནས་རིམ་བཞིན་ཀྱ་དེན་གྱ་ཤི་ཉེ་རྒྱལ་པོའི་སློབ་དཔོན་
 གཙུག་གི་ཞོར་སུ་ཞེས་པའི་མཆོན་འབུལ། གཡང་གི་འུ་ལས་སྤྱི་བར་པའི་རི་མོ་
 ལ་ཡི་གེ་ས་དང་རིན་པོ་ཆེ་ཡོད་པའི་དམ་ཁ་སུལ། གཞན་ཡང་གསེར་དང་
 སྤྱོད་ཀྱི་གཤི་བརྒྱན་པའི་རྣམ་སྤྱོད། སྤྱོད་ཆོས། ལྷ་མོ། ལས་ལྷ། ཆག་
 ལྷ། བཀྲུགས་གདན། གསེར་གྱི་ཁྱི་གཏུགས། གསོལ་ཞལ། གསོལ་
 སྡེ། ར་མོང་། ཆེབས་དེལ། གསེར་གྱི་སྤྱོད་ཁོང་ཆོང་མ་སོགས་དེས་

རྟོན་འདྲོད་རྒྱ་མཐའ་ཡས་པ་ལུ། དེའི་ཕྱི་མོ་རབ་བྱུང་བཞི་པའི་ཤིང་རྩ་ག་
 (1254) ལོར། རྟོན་མེ་ཆེན་རྒྱལ་པོས་འཇའ་ས་མོད་ཡིག་མའམ། བརྟེ་
 ཤེད་བརྟེད་མ་ཞེས་པ་དང་ (འཇའ་ས་འདིའི་ནང་དོན་ཞིག་པར་གྱིས་འདྲོད་
 བ་ས་རྒྱའི་གཏུང་རབས་རིག་ཆེན་པར་མཛོད་ཀྱི་ཤོག་ལྔ་དུས་མོ་ལྟ་ན་ས་མོ་.....
 བརྟེད་པར་གཞིགས་པར་བྱ་) དེའུ་ཤེ་ཆེན་ལྟ་བུ་ཆ་རྩ་ག་ ར་སོགས་ཉིས་
 བརྟེ། མོས་ལུག་བརྟེད་ལྟ། དར་ལུག་རྟོར་དང་བརྟེ་ལུ་ལོ། དེ་བཞིན་
 འཕྲོ་མཐོན་འཕགས་པས་གསེར་རྟེན་རྟོན་པ་ལྟར། བརྟེའི་ཁར་པར་གསེར་
 ཡིག་པས་འཛེར་མི་འབབ་པ་དང་། ལུ་ལག་མི་བརྟེ་ལ་། ལུ་ལ་མི་འདྲོད་
 པ་བྱེད་དམོས་པ་རྟོན་རྒྱལ་པོས་ཞལ་བཞེས་བཟང་པོ་གནང་བ་མ་ཟད། མདོ་
 བམས་ཅད་ལ་ས་རྒྱ་པའི་ཆོས་ལུགས་ལས་གཞན་བྱེད་དབང་མེད་པའི་ལྷང་.....
 འབྲུད་གསུངས་པ་ལ། འཕྲོ་མཐོན་འཕགས་པས་རང་རང་གི་ཆོས་ལུགས་གང་
 ཡོད་རྟོར་རྩ་འབྲུག་པ་ཅིས་ལྷང་དམོས་གསུངས་པར་རྟོན་རྒྱལ་པོས་དེ་རྟེན་.....
 ཞལ་གྱིས་བཞེས།

དེ་ནས་རྟོན་མེ་ཆེན་རྒྱལ་པོས་འཕྲོ་མཐོན་འཕགས་པར་རྟོན་ཡིག་.....
 གསར་གཏོད་དམོས་པའི་བཀའ་མཁུ། རྩས་དེར་རྟོན་ལ་རང་ཉིད་ཀྱི་ཡི་
 གེ་མེད་པར་ལུ་བྱུང་བའི་ཡི་གེ་ཞིག་ཤེད་རྟོན་གཏོར་གི་ཡོད་སྟེ། རབ་བྱུང་
 བཞི་པའི་ཤིང་ལོས་ (1255) ལོར་རྟོན་རྒྱལ་པོའི་བཀའ་བཀོད་བཞིན་འཕྲོ་
 མཐོན་འཕགས་པ་མོད་ལ་ཕྱིར་ཡོག་ རྟེ་ཐང་གི་མཐའ་པོ་བྱགས་པ་སེར་གཏི་
 རྩང་རྩ་བརྟེན་པར་རྫོགས་སོ།

རབ་བྱུང་བཞི་པའི་རྩ་གས་རྩེལ་ (1260) ལོར་རྟོན་མེ་ཆེན་རྒྱལ་པོ་
 ཁད་མིན་(ནང་སོག་གི་ས་གནས་ཞིག) ལ་ཉན་གྱི་ཁྲིར་འཁོད། རྒྱལ་པོ་དེར་

186

འཛིན་ལས་ཁྱད་པ་གཞུག་པའུགས། དེ་དག་གིས་ལུང་ལུང་ས་ཁུལ་དང་།
 རྩོུབ་ས་ཁུལ། དཔུས་གཙུག་། བའང་རིས་ས་ཁུལ་པའུགས་ཀྱི་པོ་དེ་གིས་
 དཔག་དཔའ་པ་ན་ལས་ཀྱི་འཕྲོ་འཛིན་གནང་། སྤྱིད་འཛིན་ལས་ཁྱད་པ་དེ་
 དག་གི་དཔོན་དེ་གས་ཁག་པོ་མེ་ཆེན་གོང་མས་པསྟོ་གཞུག་རྩུལ་ཞིང་། པོ་དེ་
 ཀྱི་ལུལ་དཔོན་ཆེ་བྱས་པ་ཁྱི་དཔོན་དང་། རྩོད་དཔོན་སོགས་པསྟོ་གཞུག་
 རྩུལ། པོ་དེ་ཁྱི་པསྟོར་པའུགས་པ་རྩུ་པའུགས་ཀྱི་ཁྱད་དཔའ་འཛིན་གྱི་དཔོན་
 པའི་བཀའ་རྩུལ། པོ་དེ་ཁྱི་པསྟོར་པའུགས་ཞེས་པ་ནི། པ་རྩོད་རྩོ་
 རྩུང་དང་། རྩུང་མོ། རྩུམ་ག བའས། ལ་ལུ་རྩོ་གཙུག་གི་ཁྱི་རྩུག
 རྩུལ། འཁྱི་རྩུང་། ཆལ་པ། བའ་པོ་ཆེ་པ། བཀ་ལྷ། བཤའ་པམའ་
 རྩོ་དཔུས་ཀྱི་ཁྱི་རྩུག དཔུས་གཙུག་གཉིས་ཀྱི་མཆོ་མས་ལུ་ཡང་འཕྲོ་གཁྱི་
 པསྟོར་གཅིག་པའུགས་ཡིན། དེ་ཡང་ཁྱི་པསྟོར་དེ་ལ་རྩོ་ཕྱེ་པའི་རྩོར་དང་།
 མི་ཕྱེ་རྩུག་རྩོར་ཡོད་གཤིས། ས་རྩུའི་གཏུར་རའུགས་རིན་ཆེན་པར་མཆོད་
 པས། “དཔའ་ཡོན་པར་མ་ལ་ཆོས་རྒྱུད་དཀར་པོ་རྩུང་བྱས་ཀྱིས་གཙུག་
 པའི་པོ་དེ་ཆལ་ཁ་གཞུག་ཀྱི་པའྱེ་དང་། མི་ཕྱེ་སོགས་ཐམས་ཅད་རྩུལ་པ་ཡིན་
 པས་ཆལ་ཁ་གཞུག་ལ་ཞིང་གཅིག་ཏུ་པའི་པ་ཡིན་པར་བཤད་དེ། དེ་ཡང་
 རྩོད་མང་རིས་སྟོར་གཞུག་ནས་སོག་ལ་རྩུ་པོ་ཡན་དཔ་པའོས་ཀྱི་ཆལ་ཁ།
 སོག་ལ་རྩུ་པོ་མན་ནས་རྩ་རྩུག་པ་ཡན་པསྟོ་ནག་མིའི་ཆལ་ཁ། བ་རྩུ་
 རྩུག་པ་མན་ནས་རྩ་མཆོད་རྩོན་དཀར་པོ་ཡན་ཆད་ཀྱང་མྱིར་རྩོའི་ཆལ་ཁ་……
 ཞེས་བྲགས་ཤིང་། ཞིང་ཞེས་པའི་བ་རྩུད་ཀྱང་ཁང་པ་ཀ་པ་རྩུག་གི་ས་ཡོད་
 པ། མི་པམའ་མི་གཉིས། རྩུ་ཕོ་ཕོ་གཉིས། བཤོག་ཕོ་ཕོ་གཉིས་རྩོ་རྩུག
 རྩུགས་རྩོ་པོ་དེ་གཉིས། པ་མཐའ་ར་ལུག་ན་ལས་དང་། ཞིང་རྩོར་ཕོན་ཁལ་

བཅུ་གཉིས་ཀྱི་ས་ཡོད་པ་ན་མས་ལ་རྟོར་བྱུང་ཆུང་གཅིག་ཟེར་བ་ཡིན་ཀྱི། འདི་
 འབྲ་ཉི་ཤུ་ཙུ་ལ་བྱུང་ཆེན་གཅིག་ དེ་གཉིས་ལ་རྟོར་མགོ་གཅིག་ཟེར། དེ་
 གཉིས་ལ་བརྒྱ་ལྔ་རྟོར་གཅིག་ དེ་བཅུ་ལ་ལྔ་རྟོར་ལྔ་རྟོར་གཅིག་ དེ་བཅུ་ལ་བེ་ལྔ་རྟོར་
 གཅིག་ དེ་བཅུ་ལ་ལྔ་གཅིག་ དེ་བཅུ་ལ་ཁྲི་གཅིག་ཞེས་བྱ་བ་ཡིན་ཞེས་
 འཛིན། ཡང་རབ་བྱུང་བཞི་པའི་ཤིང་གྱི་(1264) ཡང་། སེ་ཆེན་
 མོང་མས་འགྲོ་མགོན་འཕགས་པས་ཐོད་གྱི་ལྷ་ལྷེ་ཡོངས་གྱི་གཙུག་ལྷན་གསུང་།
 པར་བྱེད་དཔྱད་པའི་རྟོར་འཇའ་ས་སྤྲི་ཏིག་མ་ཞེས་པ་གནང་། དེ་ཡང་ས་
 རྒྱུའི་གཏུང་རབས་རིན་ཆེན་བང་མཛོད་ནང་འཇའ་ས་སྤྲི་ཏིག་མའི་ནང་དོན་
 ཞིབ་གསལ་ན་མས་བཞོད་པ་འདི་ལྟར།

“ཆེ་ཤིང་གནམ་གྱི་ཤེ་མོང་ལས། བསོད་ནམས་ཆེན་པོའི་དཔལ་ལ་
 བརྟེན་ནས། རྒྱལ་པོ་དེད་གྱི་ཡང་། དགོ་འདུན་ན་མས་དང་། མི་ལྷེ་
 མང་པོ་ལ་རྒྱ་བ། འཇིགས་ཉིན་འདིའི་ལྷན་སྤྲུལ་ཆོགས་པ། རིམ་གྱིར་
 རྒྱལ་པོའི་བྲིམས་ལྷགས་བཞིན་སྐྱུང་ན་འབྱུང་ཡང་། རྒྱུ་མ་ཐན་ཆོད་ཆོས་
 གྱི་ལྷགས་ལ་བརྟེན་དཔྱད་པར་གནང་བའི་དོན་ལ་ལེགས་པར་བརྟགས་ནས།
 སངས་རྒྱལ་སྤྲུལ་ལྷེའི་ལམ་འདི་ཡང་དག་པར་མཛོང་ཞིང་། དེ་ཡང་རང་
 ལོས་ལེགས་པར་རྟོགས་ནས་གཞན་ལ་ཕྱིན་ཅི་མ་ཡོག་པར་རྟོན་པ་སློབ་དཔོན་
 འཕགས་པར་འདུག་པའི་དོན་ལ་དབང་བསྐྱུར་ཞུས་ཤིང་། ལྷག་ཕྱིར་ལས་
 ཀ་ལྷལ་ནས་དགོ་འདུན་འདུས་པ་ཐམས་ཅད་གྱི་མགོན་གཉིས་ལ་བསྐྱོས་པ་
 ཡིན་པས་སློབ་དཔོན་གྱིས་བྱང་སྤྱིར་སངས་རྒྱལ་བཞུག་པའི་ཞབས་རྟོག་དང་།
 དགོ་འདུན་གྱི་མགོན་གཉིས་དང་། ཆོས་བཤད་པ་དང་། ཉན་པ་དང་།
 བསྐྱུང་པའི་མགོ་ལྷན་ལེགས་པར་གྱིས། དགོ་འདུན་ན་མས་ཀྱི་བྱང་། སློབ་

དཔོན་གྱི་ཕྱང་ལས་ཡོག་པ་མ་ཕྱིད་པར་སངས་རྒྱས་ཀྱི་བརྟན་པའི་ཆ་པ་ཡིན་
 པས། ཆོས་ཀྱི་འཕགས་ལེགས་པར་ཤེས་པ་ན་མས་ཀྱིས་ཤོད། གཞོན་པ་
 རྩོད་བརྟན་པ་ན་མས་ཀྱིས་རྩོད། ཆོས་ཀྱི་དོན་ལེགས་པར་ཤེས་པ་དང་། བཤད་
 ཉན་མི་རྒྱས་པ་ན་མས་ཀྱིས་རྩོད་བཞོན། དེ་ལྟར་བྱས་ན་སངས་
 རྒྱས་ཀྱི་བརྟན་པ་ཡང་དེ་ཡིན་མོད། དེད་ཡོན་བདག་གི་ཆོགས་རྩོགས་པ་
 དང་། དགོན་མཆོག་གསུམ་གྱི་ཞབས་རྟོག་བྱས་པ་ཡང་དོན་ཡོད་པ་ཡིན།
 རྩོད་དགོ་འདུན་ན་མས་ཀྱིས་བཤད་པ་དང་། ཉན་པ་དང་། བརྒྱབ་པ་
 རྩོད་བཞོན་ཏུ་མ་བྱས་ན་སངས་རྒྱས་ཀྱི་བརྟན་པའི་བྱ་བ་དེ་གར་ཡིན། སངས་
 རྒྱས་ཀྱིས་ཀྱང་། རའི་བརྟན་པ་འདི་རི་དྲགས་ཀྱི་རྒྱལ་པོ་མེད་གི་དང་འདྲ།
 རང་གི་ཕྱས་ཀྱི་ནང་ནས་གཞོད་པ་མ་བྱུང་ན་ཕྱི་རོལ་གར་གིས་ཀྱང་གཞིག་.....
 པར་མི་རྒྱས་ཞེས་གསུངས་པ་ཡིན་མོད། དེད་ལམ་ཆེན་པོ་ལ་བཅད་ནས་
 དེད་ཀྱི་ཕྱང་གི་འཕགས་བཞོན་བརྒྱུད་པས་ནས་ཆོས་ཀྱི་ཕྱང་ལེགས་པར་ཤེས་པ་.....
 རྒྱང་ན་རྩོགས་རིས་མེད་པར་བཀྱར་ཉི་དང་ཞབས་རྟོག་ལེགས་པར་ཕྱིད་པ་.....
 ཡིན། དེ་ལྟར་འཕགས་བཞོན་ཕྱིད་པའི་དགོ་འདུན་ན་མས་ལ་གཞན་དམག་
 དཔོན་དང་། དམག་མི། བཀར་དཔོན། ད་ར་ཁ་ཆེ། གཤེར་ཡིག་
 པ་ལ་གཏོགས་པ་གར་གིས་ཀྱང་རི་རྒྱ་མ་ཕྱིད། དམག་ཁབ་ལས་གསུམ་
 གར་ཡང་མ་བཀོད་པར། རྒྱུ་ལུ་ཞེའི་ལམ་གྱི་འཕགས་ལས་ཡོག་པ་མི་ཕྱིད་
 ཅིང་གནམ་མཆོད་པ་དང་། དེད་ཀྱིས་རྩོན་ལམ་འདེབས་ཀྱིན་སོད་རྒྱག་
 འདས་ནས་འཛོན་རྒྱའི་འཇའ་ས་ཕྱིན་པ་ཡིན། དགོ་འདུན་ན་མས་ལྟ་ཁང་
 དང་ཁང་པར་གཤེར་ཡིག་པ་མ་བབས་སྟེ་རྒྱག་ ཟ་མ་ལུ་ལག་པ་ཡིན་ཏུ་རྒྱག་
 ལྟ་ཁང་ལ་གཏོགས་པའི་ས་ཆ་དང་། རྒྱ་དང་། རྒྱ་མགས་ལ་སོགས་པ་ཅི་

ཡིན་པ་ཐ་མས་ཅན་མ་འཕྲོགས་མ་འཐེན་ཚུགས། ལུགས་མེད་ཀྱི་གཤེད་མཚོར་
 ཚུགས། དགེ་འདུན་ན་མས་ཀྱིས་ཀྱང་འཇམ་མ་ཡོད་པ་ཡིན་ཟེར་ནས་ཐུག་ཟུ་
 བེའི་ལུགས་ལས་ལོག་པ་མེད་པ་གར་འབད། དེད་ཀྱི་ལུགས་ཀྱི་བྱི་བ་མེའི་
 དབྱར་ཆུ་འཕྱིར་པོའི་ཆོས་གཅིག་ལ་གཤོར་ཐོར་གིས། བདེ་བར་གཤེགས་
 པའི་བརྟན་པ་ཆོས་ཀྱི་ལྷ། འཁོར་བ་རྒྱ་མཚོའི་པ་རྣམས་ལྷུང་སྒྲོལ་བའི།
 མཉམ་པ་མཁས་པ་འཕགས་པའི་མཚན་ཅན་ལ། བརྟེན་ནས་གཞན་ལ་ཐན་
 པའི་གཏམ་འདི་བྱས། དགེ་བ་འདི་ཡིས་མ་ལུས་འཕྲོ་བ་ཀྱུན། རྒྱལ་བའི་
 ཡོན་ཏན་རིན་ཆེན་གྱིར་བྱགས་ཏེ། འཕྲིན་ལས་འོད་རྒྣགས་དགེ་བ་རབ་
 བཞེས་པས། ཡིད་ཀྱི་ཐུན་པ་མ་ལུས་ལེལ་ལྷུང་ཅིག” ཅས་འཁོད། མདོར་
 ན། སེ་ཆེན་གོང་མས་རྟོད་མངའ་རིས་རྟོར་གསུམ་དང་། བར་དབྱུག་
 གཙང་ཏུ་བཞི། སྤྱད་མདོ་ཁམས་སྤང་བྱ་གཞི་ཆོས་སྤྱད་གཞིས་གཤི་དབང་
 ཆ་འཕྲོ་མཐོན་འཕགས་པར་ཐུད།

དེ་ནས་རབ་ལྷུང་ལྷ་པའི་མེ་ཡོན་(1267) ཡོར། སེ་ཆེན་གོང་མས་
 གདན་འདེན་ཀྱི་གཤེར་ཡིག་པ་ནན་ཆེ་བ་བཏང་བས། འཕྲོ་མཐོན་འཕགས་
 པས་རྟོར་ཡིག་གསར་གཏོད་མཛད་ཐིག་ཏེ་བེ་ཅིར་བྱ་ཐེབས། ཏུས་དེར་
 ལས་ཆན་བཅུ་གསུམ་ཀྱི་བ་སྒྲིག་མཛད་ནས་ཐོན། ལས་ཆན་བཅུ་གསུམ་
 ཞེས་པ་ནི། གཏུར་རབས་ལ་རབས་ཁ་རྒྱན་ལས། ཞར་ལས་ལྷུང་བ་མུ་
 བར་ལས་ཆན་ནི། གསོལ་གཞི་མས་མཚོད་གསུམ། བཟའ་ཡིག་མཛོད་
 གསུམ། ཐབ་འདེན་གདན་གསུམ། སྒྱ་རྩ་མཛོད་ཀྱི་བཞི་ཞེས་འཁོད།
 གསོལ་གཞི་མས་མཚོད་གསུམ་ཞེས་པ་ནི། གསོལ་དཔོན་དང་། གཞི་མས་
 དཔོན། མཚོད་དཔོན་ལ་ཟེར། བཟའ་ཡིག་མཛོད་གསུམ་ནི། བཕྲོན་

གཉེར། ལྷན་མིག་ ལྷན་མཛོད་པའམ་ལ་ཟེར། བཤུ་འདྲེན་གདན་
 གཞུགས་ནི། བ་ཆེན་དང་། ལྷན་པ། གདན་གཉེར་པའམ་ལ་ཟེར། ལྷ་
 རྩ་མཛོད་མིག་ནི། ཁང་གཉེར་དང་། ཆིབས་དཔོན། འགག་པ། ལ་
 ལྷན་པའམ་ལ་ཟེར། དཔོན་ཆེན་ན་མས་ལ་ལས་ཆན་བཅུ་གཞུགས་བཅུ་གས་
 པའི་སྒྲིལ་འདྲི་ཆོས་ལྷལ་ས་ལྷུ་པ་འཕགས་པའི་ཏུས་དེར་དར་བ་ཡིན་ཟེར།
 ཏུས་དེར་འཕྲོ་མཛོན་འཕགས་པ་འཁོར་དང་པའམ་ལ་ལེ་ཅིར་ཏུ་འཕྱར་རྟེན་
 མེ་ཆེན་མོར་མས་སྒྲིལ་ཆེ་མོར་མཆུང་འཕྲད་གནང་། རྩ་མིག་གི་མིག་
 ལྷན་ལྷལ་པས་མོར་མ་ལྷགས་ཤིན་ཏུ་དཔྱེས་བཞིན། གན་མ་ལྷུ་ལྷུ་ མའི་
 རྩར། ལྷ་གར་ལྷུ་ལྷེ་ལྷུ་ལོ། ཡི་གེ་ཆོས་མི་ལྷུ་པ་འདི་མར་ས་ལྷུ་ལ།
 ལྷལ་ཁམས་འཆགས་ལྷུ་འཆུག་མི། ལྷན་དག་གི་ལྷ། པལྷེ་ཏུ་འཕགས་པ་
 རྩ་ལྷེ་ལྷེ་པའི་མཆན་གསལ། བར་ཟེར་གི་འབྲུལ་པ་ཡང་དེ་ལྷུ་པའི་ཆེན་རྩར་
 ར་ཅན། མོས་དར་ལྷུ་ལྷེ་དཔྱེ་རྩར་ལ་མོས་མཛོད་ལྷུ་ལྷུ་ཆོས་པ་
 ལྷལ། རྩར་མིག་གི་མོད་མིག་གི་དཔྱར་ས་གསལ་ལ་དཔེ་པལྷུ་ལྷུ་ལྷུ་ལྷུ་
 མཛོད་གཞིར་པལྷུར་ལྷེ་པལྷུ་པའི་ཡི་གེ་ཞིག་དེར། ཡི་གེ་དེ་གཞུགས་དཔྱེ་པས་
 ལྷུ་པའི་མིག་པ་དང་། རྩར་ནས་ལོག་ལ་མོས་དཔོན་པ་ཞིག་དེར། ཡི་གེ་
 དེར་དེ་ལྷུ་ལྷུ་ལྷུ་ལྷུ་ལྷུ་ལྷུ་ལྷུ་ལྷུ་ལྷུ་ལྷུ་ལྷུ་ལྷུ་ལྷུ་ལྷུ་ལྷུ་ལྷུ་ལྷུ་
 འགའ་ཞིག་ནང་རྩར་མིག་མོག་མར་གསལ་གཏོར་མཛོད་མཛོད་ས་ལྷུ་པལྷེ་ཏུ་
 ལྷན་དག་ལྷུ་ལྷུ་མཆན་མིག་ཞིས་འཁོར་འཆུག

དེ་ནས་འགྲོ་མཛོན་འཕགས་པས་མོར་མའི་ལྷན་ཏུ་མོ་མར་པལྷུགས་ཏེ་
 ཆོས་ལྷུ་འཁོར་མ་ལྷུ་ཆེར་པསྟེར། རལ་ལྷན་ལྷུ་པའི་ཡིར་ལྷུ་(1274)མོར་
 འགྲོ་མཛོན་འཕགས་པ་ལེ་ཅིར་ནས་ཆིབས་ཁང་ཁང་ལྷུ་པའི་ལྷན་ལྷུ་མོར་མ་

སེ་ཆེན་བླ་མ་ལ་མེ་མོ་པ་ལྟ་བུའི་ཉམས་འབྱུངས་ནས་སྐྱེལ་བྱུང་བླ་མ་.....
 བས་སྐྱེ་བར་སྤྱད། སྐྱེ་བ་ནས་མར་སྤྱད་ཏེ་མོད་ཀྱི་ཕུལ་སྐྱེ་ར་ཉམས་བྱེད་པ།
 མ་ཀྱང་རེ་ལྟ་གཞིལ། མ་ཆུ་བླ་མ་པའི་ས་ཆ་པར་རྩ་མེ་བས་སྐྱེལ་བྱེད་པར་མེ་བས་
 བས་སྐྱེ་གནས་དེར་ཟང་མིང་གི་མཆོད་རྒྱུ་གནས་བྱུང་བ་མཁས། འཕྲོ་
 མཐོན་འཕགས་པའི་གདན་ལྷོ་བ་ཆོས་ཀྱང་གསོལ་སྟོན་བྱ་ཆེ་བ་མཁས་ནས་.....
 དགའ་བསྟུ་བྱས། འཕྲོ་མཐོན་འཕགས་པ་གཙོ་འཁོར་རྣམས་ལས་པར་མོ་
 གཉིས་ཅན་འཁོར་ནས། རབ་བྱུང་ལྔ་པའི་མེ་ཁྱི་(1276) མོར་ས་སྐྱུར་
 མེ་བས། མེ་སྤང་(1277) མོའི་དབྱིད་རྒྱ་ར་བ་ལ་འཕྲོ་མཐོན་འཕགས་
 པས་དགེ་འདུན་མི་སྤྱལ་བདུན་ལྟ་པ་ལ་ཞལ་བས་ཀྱུ་ལྟོ་མ་པས་བརྟེན་བཀྱར་
 བས། དགེ་འདུན་རེ་རེ་ལ་གསེར་ཞོ་རེ་སྟུ་མ་སྟུ་མ་རེའི་འབྱུང་གནང་། ཟབ་
 ཅིང་བྱ་ཆེ་བའི་ཆོས་ཀྱི་འཁོར་མོ་བསྐྱར། དེར་འཁོར་འདུས་པ་དགེ་འདུན་
 མི་སྤྱལ་བདུན་དང་། གཞན་ཡང་ཆོས་སྤྱོད་པའི་བཤེས་གཉེན་གཞུང་ལྷགས་
 རྩ་མའི་པ་རོལ་རྩ་སོན་པ་སྟོང་སྤྱལ་རྩ་མ་སྐྱེ་བོ་པལ་བ་དང་བཅས་འབྱུང་སྤྱལ་
 ལ་ཉེ་བར་བརྟེན་བཀྱར་ཞུས་ཞུས་ཏིག་སྟུན་སྟུན་ཆོགས་པའི་རྩ་སྟོན་བྱུང་པར་
 ཅན་ཆུ་མིག་ཆོས་འཁོར་རྩ་སྤྱལ་པ་མཛད། རྩ་དེར་ཀུན་དགའ་བཟང་
 མོས་ས་སྐྱེའི་དཔོན་ཆེན་མཛད་བཞིན་ཡོད་ཅིང་། ས་སྐྱེའི་དཔོན་རིགས་
 བར་བྱལ་རྩ་མིང་དབང་འཕྲོག་རེས་བྱེད་པའི་འཕམ་ཆོད་སྟོན་འཛིང་དང་།
 རྫོང་ར་ཅན་རྩ་བྱུར། ས་སྐྱེའི་དཔོན་རིགས་ལ་ལས་འཕྲོ་མཐོན་འཕགས་
 པའི་མིང་འབྱུང་ནས་སེ་ཆེན་གོང་མར་སྟུན་བྱེད་ཏེ་དཔོན་ཆེན་ཀུན་དགའ་
 བཟང་མོས་སེ་ཆེན་གོང་མ་དང་། འཕྲོ་མཐོན་འཕགས་པར་ལྟ་བས་མ་
 རྣམ་དག་མེད་ལྷགས་སྟོར་དབྱེན་སྟོར་དཀྱུགས་ཤིང་མང་རྩ་བྱས། སེ་ཆེན་

ཞོང་མས་དཔག་དཔོན་ཆེན་པོ་གཉིས་དང་དཔག་དཔུང་ཁག་གཅིག་པོ་དུ་
 བཏང་། ཞོང་མའི་དཔག་དཔུང་གིས་མོ་རོག་རྒྱུང་པ་ལ། དཔག་ལྷགས་
 སྐྱོན་ཏུ་ཆེ་བས་དཔོན་འབངས་ན་མས་དང་རས་སྒྲག་རབ་ཏུ་སྒྲིམ་“བྱ་རོག་.....
 རྒྱུང་དུ་དཔག་གི་ཁྱིམས་རྩ་བཏུང་། རྟིང་མེད་པོ་ཆོ་གཤེར་སྤུ་ལ་འཛ”
 ཟེར་བ་ལྟར་རོ།

ཏུས་དེར་ཞོང་མར་སྤེལ་བཅུག་མཁན་དཔོན་རིགས་དེ་དག་གིས་རང་
 ཉིད་རྒྱན་རྒྱལ་རྒྱལ་པོར་སྒྲུལ་ཏེ་འཕྲོ་མཁོན་འཕགས་པར་ཏུག་བཏང་ནས་.....
 བཏོངས། ཡང་དེ་པ་ཟེར་འགའ་ཞིག་ཏུ་ཞོང་མའི་དཔག་དཔུང་མ་འཕྲོར་
 ཞོང་འཕྲོ་མཁོན་འཕགས་པ་ལྟ་ཁང་ཐང་པར་ཏུ་ཞི་བར་གསེགས་ཟེར། འཕྲོ་
 མཁོན་འཕགས་པ་བཏོངས་ཡུལ་གྱི་ཕོ་བྲང་དེའི་ཁང་རོ་ད་ལྟ་ས་སྒྱུར་དེོས་.....
 ལུ་མཐལ་རྒྱ་འདུག ཞོང་མའི་དཔག་དཔུང་གིས་འཕྲོ་མཁོན་འཕགས་པ་
 བཏོངས་མཁན་དཔོན་ཆེན་ཀུན་དགའ་བཟང་པོ་དེད་ཟེར། དཔོན་ཆེན་
 འཛིན་བཟུང་བྱས། དཔོན་ཆེན་ཀུན་དགའ་བཟང་པོས་ཡིན་མིན་གྱི་གནས་
 ལུགས་ན་མས་ཞིབ་གསལ་བྱས་ཀྱང་ཞོང་མའི་དཔག་དཔོན་ན་མས་ཀྱིས་དགར་
 ཅག་དབྱེ་བ་མ་སྤེལ་པར་རབ་བྱུང་ལྷ་པའི་ལྷགས་རྒྱལ་(1281) མོར་བྱ་རོག་
 རྒྱུང་དུ་དཔོན་ཆེན་ཀུན་དགའ་བཟང་པོ་དཔག་གཤོད་བཏང་།

འཕྲོ་མཁོན་འཕགས་པ་དང་ཡུམ་གཅིག་པའི་གཞུང་པོ་འཕྲོ་པའི་མཁོན་
 པོ་ལྷག་ན་ནི། རབ་བྱུང་བཞི་པའི་ས་ཕག་(1239)མོར་སྤྱུ་འཁྲུངས།
 དཔུང་པོ་རྒྱལ་ལ་མེབས་སྐབས་ཆོས་རྗེ་ས་པར་གྱི་ལྷག་སྤྱིར་འཕྲོ་མཁོན་.....
 འཕགས་པ་དང་ལྷན་ཏུ་རྟོར་ཡུལ་ཏུ་ཚུན། རྟོར་ཡུལ་ཏུ་ཕོ་མང་བཅུགས།
 རྟོར་གྱི་སྐད་ལུགས་དང་། གཤིས་ལུགས་སོགས་ཡིགས་པར་སྒྱུརས། བརྒྱལ་

བྱུགས་ཀྱི་རྒྱུད་པས་པས་མོལ་མཐའ་དག་ཚར་བཅད། བཟུངས་པས་རྒྱ་འཕྲུལ་
 སྒྲིབ་ཀྱི་ཆེ་པས་གསལ་བའི་བདག་པོ་རྒྱལ་ན་རྟོ་རྟེན་རྒྱལ་པ་མེན་ཟེར། བཙུག་
 རྩའང་འགྲོ་མགོན་རྒྱལ་ན་རྟོ་རྟེན་ཞེས་གསེལ། འདི་ལ་ཕྱོད་པ་མི་ཆེན་གྱིས།
 ལ་མེན་ཐང་གི་ཁྱད་དང་གཤེར་ཐམ་ཐོང་ཆེ་གཤམས་གསོན་གྱི་ཁྱིམ་མ་དང་།
 རྟོར་རྒྱལ་པོའི་ཐུག་མོ་མེ་གན་རྒྱལ་བྱ་བ་པ་བཅུན་མོར་ཐུལ། རྟོར་གྱི་ཆ་རྒྱལ་ས་
 ལྷ་པའུག་ཉི་ཤོད་ཆོལ་ཁ་གསུམ་གྱི་ཁྱིམ་མ་བདག་རྒྱ་པའོ། ཤོད་ལ་ཉི་ཤི་
 ཉི་ཤོད་མའི་རྒྱལ་དཔོན་དང་། ཐང་ཞེས་པ་རྒྱལ་པོའི་ལས་འཛིན་མོག་
 མར་འཕགས་པ་དང་། བྱུག་ན་རྒྱ་མཆེད་འདི་གཉིས་ཀྱི་རྒྱལ་ལྷ་ལྷུང་པར་
 ལྷགས་པས་ཤོད་ལ་བཀའ་རིན་ལྷག་པར་ཆེ། ལྷུང་རོས་ལྷ་པོ་བཙོ་བརྒྱད་
 ཅམ་བཞུགས། དེ་ནས་དཔུང་མ་ཞེས་ལྷ་པོ་མོན་རྟེན་གདན་ས་ཆེན་པོ་
 ཆོས་འཁོར་ལ་ཐེབས། དཔུང་མ་ཞེས་དཔུ་པ་རབ་ལྷུང་ལྷ་པོའི་ཐེ་མོས་
 (1267) མའི་རྒྱ་པ་བཅུན་པའི་ཆེས་གཅིག་ལ་སྟོ་རྩམ་དཔེ་ཁར་རྒྱ་ལྷུང་ན་
 ལས་འདས།

དེ་ནས་ལཔ་བྱུག་ན་རྟོ་རྟེན་དང་། ལྷམ་མ་གཅིག་མཁའ་འགྲོ་འབུམ་
 ཀྱི་ལྷས་རྩམ་ལྷ་པོ་ལ་རྒྱུ་རྩམ་ལྷུང་པོ་མེན་ཆེན་གྱི་མོ་གནས་གནད། གདན་
 ལ་མོ་བརྒྱད་བརྒྱད། དཔུང་མ་ཞི་ལྷ་པའོ་ལྷུང་ལྷ་པོའི་ཐེ་མོས་
 (1287) མོར་དཔོངས་པ་རྟོགས། ལྷམས་དེར་བདག་ཉིད་ཆེན་པོ་ས་
 ལྷུང་གཏུར་རྒྱུད་མེན་ལྷགས་མོགས་མོར་མར་ལྷ་པོ་བཅུན་ལྷུང་ལྷུང་པོ་མེན་
 ཆེན་མོགས་ཀྱིས་གདན་སར་རྒྱན་བྱངས་དཔོན་པོའི་ཏེ་འཁུན་མི་རྣམ་བུས་.....
 ལྷུང་མོར་མས་ཆོག་མཆོན་མ་གནད་པར་ས་ལྷུང་གཏུར་རྒྱུད་ལ་མེན་པ་ཤར་.....
 པ་འཛམ་དཔུངས་རིན་ཆེན་རྒྱལ་མཆོན་གྱིས་གདན་ས་མོ་བཅུ་ལྷག་ཅམ་.....

བརྒྱུད་ལ། མཐར་མོང་མའི་བཀའ་བཞིན་བདག་ཉིད་ཆེན་པོ་ས་སྐྱའི་གདན་
 སར་ཐེབས། བཅུན་མོ་རྒྱ་གཞུང་ལ་བཅུན་པོ་ལ་གཏུང་ཕྱེས་བཅུ་ཉི་ལ་
 ཅན་འབྱུང་ལ། རྗེས་ཀྱི་གཏུང་ཕྱེས་ན་མཐ་ཐན་ཚུན་མཐུན་མིན་ལ་བཞེན་
 ཁ་ཕྱེས་རྒྱ་མོང་ནས་ཐུང་ཁག་བཞི་ཅན་ལྟར། ཏུས་དེར་ས་སྐྱ་བ་ཉིན་
 བཞིན་ཉམས་སྤྱད་ཀྱི་གནས་ཀྱི་ལྟར་རོ།

མེའུ་ལྷ་པ། བག་མོ་གྲུ་པའི་རུས་སྐབས་དང་།

མིང་གྲུང་དབྱང་ཁྱིད་གཞུང་གིས་པོད་རུ་

འཁོན་པའི་ཁྱིད་ལུས།

མེ་ཆེན་ཤོད་མར་སྐྱུ་པ་ལྟར། སྐབས་དེར་ས་སྐྱུའི་གཏུང་རྒྱུད་ན་མས་
མི་མཐུན་པར་བྲུ་བྲང་ཁག་པའི་ཅ་མ་རྒྱུ་ལྟར། དཔོན་ཆེན་དབང་རྒྱལ་
འཆོན་འབྲུག་གིས་གཙུག་པའི་སྟེ་ཁང་བྲུ་བྲང་དང་། དཔོན་ཆེན་གྲུལ་བ་
འབང་པོས་གཙུག་པའི་པའི་མོག་བྲུ་བྲང་སྟེ་མས་བྲུ་བྲང་ཁག་གཞུག་དཔར་.....
ཁྱིད་དབང་འཇམ་པེས་ལྟེ་པའི་འབའ་ཆོད་དེ་ན་རར་ཆེས་ཆེར་ཕྱིན་ཏེ་ས་...
སྐྱུའི་དབང་རྒྱུད་པ་ནང་ཁྲུལ་རུ་དཔག་འབའ་དང་གསོད་པེས་མར་ཅ་མ་.....
རྒྱུར། མཐར་ས་སྐྱུའི་ཁྱིད་དབང་དེ་དབྱུག་གི་ཕྱོག་གི་ལྷ་ལྷུང་རྒྱུར་པ་དང་།
སྟེ་གས་མཆོངས་སྟེ་འགས་རྒྱུ་ལྷུང་པ་བག་མོ་གྲུ་པའི་ཁྱིད་དབང་སྐར་.....
མེད་ཤོད་རུ་འཕེལ།

དང་པོ། རྒྱུ་ལྷུང་གི་གཏུང་རྒྱུད་སྐར་པ།

དེ་ཡང་མོག་མར་རྒྱུ་ལྷུང་གི་ཅས་རྒྱུད་འབྲུང་ཆེ་པ་སྐོར་མན་ཅ་མ་འཁོར་...
ན། རྒྱུ་ལྷུང་གི་ལྷུ་ཏི་པའི་རུ་ལས་“འབངས་ལྱི་མི་རབས་ལ། འབྲུང་
པ་ནས་སྐྱུའི་སྐྱེད་པོ་ལ། སྐོར་ཆེན་པོ་གཙུག་པའི་པའི་སྐོར་ལྷུ་ལ། ལྷ་

དགས་དཀར་པོ་ཆགས། ནང་གི་སྒྲོང་རྒྱུ་ལ་རྒྱུ་མཆོ་དཀར་མོར་འབྱེལ།
 བར་གྱི་སྒྲོང་འདི་དར་ཆ་ལ་རིགས་རྒྱག་སེམས་ཅན་ཀྱང་ཁྱེལ། སྒྲོང་སྤྱུལ་
 གྱི་བཙུང་བརྒྱད་ཆགས། སྒྲོང་བཙུང་འབྱིར་ར་དེ། རྒྱུ་སྒྲོང་གཅིག་
 རྒྱུ་ཡར་ནས་ལྷུང་། དེ་ནི་སྒྲོན་པའི་མི་བོ་སྤྱུལ་སྤྱུལ་ཡིན། དེ་ལ་ནམ་
 ལཱི་རིག་པ་མེད་པ་ལ། བསམ་པའི་སེམས་མེད་པས། ལྷ་པའི་མིག་
 དཀོས་བསམ་པ་ལ། ཡེ་ཤེས་ཀྱི་སྒྱུན་དོད། རྒྱུ་བཟང་རིག་པའི་གང་
 དོད། སྒྱུ་སྒྲོན་ཆོར་པའི་སྒྲོན་དོད། རྒྱག་ལྷ་བཙུང་པའི་ཆོམས་དོད།
 རོ་རྒྱུར་པའི་ལྷགས་དོད། ས་གཞི་འཁོད་པའི་ལྷག་དོད། རྒྱུ་འཕྱུལ་
 བརྒྱད་པའི་ཞབས་དོད་པས་གང་བསམ་ལམ་ལམ་དོད་ལྷུང་བས། ཁོང་
 རང་གི་མིང་བཏགས་པ། སྒྲོན་མི་བསམ་པ། ལྷམ་ལྷམ་ལམ་ལམ་རྒྱ་
 བཏགས་མོ་སྒྲོང་དེ་ལ་དབང་པོ་ཡན་ལག་ནམས་མོ་མོར་དོད་དེ་བྱེལ་ཡིད་.....
 ཁོང་ལྷ་ན་སྒྱུག་པ་ཞིག་རྒྱུ་ལྷུང་པས་མི་ནམས་ཡིད་སྒྲོན་པས་དེའི་མཆོན་རྒྱུ་ཡེ་
 སྒྲོན་རྒྱུ་པོ་ཞེས་བཏགས། ཡེ་སྒྲོན་རྒྱུ་པོས་རོ་མོ་རྒྱུག་རྒྱུ་མོ་ཁབ་རྒྱ་
 བཞེས་པ་ལ་སྤྲས་གཅིག་འབྱུངས། དེའི་མཆོན་རྒྱུ་ལྷ་སྤྲས་ཀྱི་གཅིག་རྒྱུ་
 བའམ། སྤྲིད་རྒྱུ་འདོད་ཅམ། འཕྱུལ་སྤྲས་དབང་ལྷན་ཞེས་ཟེར། སྤྲི་
 གཅིག་རྒྱུ་པས་རྒྱུ་ལྷུང་བཟང་དེལ་མོ་ཁབ་རྒྱ་བཞེས་པ་ལ། ཀོ་ལས་སྤྲེས་
 ཅིག་འབྱུངས། དེ་ཡི་སྤྲས་སྤྲེས་མི་རབས་མཆེད་གསུམ་ལགས། དེ་ནམས་
 ནི་མི་ལ་ལྷ་ཡི་མིང་བཏགས་པ་ཡིན། སྤྲན་མཆེད་གསུམ་གྱི་ནང་ནས་རྒྱུང་
 བ་ཆར་རྗེ་ལྷག་ཆོ་འཕ་འོལ་ཡིན། རྒྱུར་གྱི་སྤྱི་བའི་རྒྱུ་ལས་“ལྷ་རབས་
 སྤྲིད་པའི་མ་རྒྱུར་དེ། མི་རབས་སྤྲིད་པའི་མཆོ་བོ་ཡིན” ཞེས་གསུངས།
 སྤྲས་ཆར་རྗེ་ལྷག་ཆོའི་རྒྱུད་པ་ལས་མཆེད་པའི་རྒྱས་ཆེན་བཙུང་དང་།

འབྲས་ལ་དཀར་ནག་ཁྲ་གསུམ། བོད་ཀྱི་མིའུ་གཏུང་ཏུ་གསོགས་ཀྱི་པའོད་
 ཚུལ་དང་རྣམ་གྲངས་མང་ཁྲགས་ཞིབ་པ་ལྟ་གཟིགས་རྒྱངས་ཀྱི་གཏུང་རབས་
 ལ་གཟིགས་པར་བྱ། དེ་མུར་ཨར་རྗེ་གཙུག་གསུམ་ཀྱི་སྐུ་མང་ལྷན་ལྟ་
 བཅོན་ཀྱི་ཏུས་སྒྲ་ཡབ་ཀྱི་བཀའ་བཞིན་རྒྱུ་བཟའ་ཁྱེ་ལྟ་ཁམ་ཏུ་བཞེས་.....
 པ་ལ་སྐུ་གཅིག་འབྲུངས་དེ་མི་ཡི་ཏུ་མི་འདྲ་ལྟ་ཡི་གཏུང་སྐུ་འདྲ་བ་ཞིག་.....
 ཟུང་། སྐུ་དེ་ལྟ་རིམ་ཅེ་ཅ་ཁྱེར་ནས་གཡའ་མའི་རྣམ་པུའི་ནང་ཏུ་བཞག་
 ལྟེ་མང་ལྷན་ལྟ་བཅོན་སྐུ་ཡིན་ན། མི་རྒྱུད་ལྟ་ལས་སྐུ་ལ་བར་ཤོག་ རིགས་
 རྒྱུད་ཁྱེད་ཏུ་འཕགས་པར་ཤོག མཚོ་གཡོག་ཚོག་པུའི་ཏུ་ཡིན་ན། བཅོན་
 བཅོན་རྣམས་ཀྱིས་ཟ་བར་ཤོག ཅེས་རྒྱན་ལས་བཏབ། མི་ཡི་རྒྱ་
 མ་ཤོག་པས་ལྟ་ཡུལ་ཏུ་ཤོག་མི་སྐུ་ལ་བར་ཡུལ་ཏུ་འོང་། མང་ལྷན་ལྟ་གསུམ་
 བཅོན་ལ་རྒྱ་མཚན་རྣམས་ལེགས་པར་གསོལ་བས། ཁྱེད་ནི་ལྟ་མོ་ཡིན་
 བས་མས་པས། འདྲེ་མོའི་ལས་ཁྲགས་དེ་ལྟར་བྱེད། སྐུ་པུ་རི་ལ་ཡོད་
 པ་ན། ལྟ་རིམ་རྒྱུ་ལ་འགྲོ་དཔོན་གསུངས། དེ་མ་ཐག་ཏུ་ཡབ་ཡུམ་
 བཅོན་ལྟ་རིམ་ཅེ་ཅེར་ཁྱེན་པས་ཁྱེད་གསུ་ཡི་ཟུར་ཟུར་ཅན་སྤྱི་གཙུག་ན་རྒྱངས་.....
 པ་དཀར་པོ་ཡོད་པ་ཞིག་ལ་གསུ་འབྲུག་རྒྱན་མོའི་ངར་རྒྱ་བྱེད། སེང་གེ་
 དཀར་མོས་ཁུ་མ་བརྒྱན། ཐང་དཀར་མོད་ཀྱིས་གཤོག་པ་བཀའ། འདབ་
 ཆགས་དང་གཅན་གཟན་རི་ཏུགས་ཀྱིས་བརྒྱར་བ། འཇའ་ཚོན་ཀྱི་ཟུར་
 ཟུབ་པ་ཞིག་ཡོད་པ་དེ་གཟིགས་ཏེ། ཡབ་ཡུམ་གཉིས་ཀ་སྐུགས་ཡིན་ཏུ་
 དཔྱེས་ནས་“རྒྱངས་སྐྱེ་རྒྱངས་སྐྱེ། ལན་གསུམ་རྒྱངས་”ཞེས་འཁོད་པས་ལྟ་
 རིགས་རྒྱངས་ཀྱི་གཏུང་རྒྱུད་ཅེས་པའི་མིང་དེ་ནས་ཆགས་སོ།

བོད་ཏུ་རྒྱས་པ་འདི་དག་ནི་ཡ་མཚན་ཅན་ཀྱི་ལྟ་རྒྱུད་ལྟ་ཏུ་ཞིག་ཡིན་.....

ཅུར། དེའི་མོག་ནས་རང་ཅག་ནམས་ཀྱི་མོག་མར་ནི་ཡིག་མཐུངས་ཀྱི་
གཏུང་རྒྱུད་ཅེས་པའི་མིང་དེ་ནི་རྒྱུང་མོག་རྩལ་གསལ་པོར་རྟོགས་ཐུག།

དེ་ནས་ཐངས་ཀྱི་གཏུང་རྒྱུད་ལ་ཐུང་དང་། རོད་པ་མཐུང་བུ་
ཀྱི་རྒྱུད་པར་བའི་ཡིག་མོག་མེ་རྒྱུད་པ་བུང་ཞིང་། རྩལ་པར་བུ་ཡག་ས་
པ་འབྱུང་གནས་ཀྱི་རྩལ་ལྷ་ཐངས་ཀྱི་གཏུང་རྒྱུད་ཀྱི་རྩལ་ཡག་ས་རྩལ་ས་.....
པའི་རྩལ་འགོ་རྩལ་ས། དེ་དག་གི་མཐུང་རྩལ་ནམས་འདིར་དེ་དེ་པའི་ན་
པོ་དེ་ན་མོ་མས་རྒྱུང་ལྷ་པ་རྒྱུང་པས་མི་པོ་དེ་ཅིང་། ཐངས་ཀྱི་
གཏུང་རྒྱུད་ཞིབ་པར་མཆིན་འདོད་ན་ཐངས་ཀྱི་ཕ་ཉི་བའི་ཅ་རྩལ་འཁྱེད་.....
འཕུག་གཞུག་དང་། སི་ཏུའི་པག་འཆེན་མོ་ཡག་མིག་མར་མར་ལྷན་ནམས་
ལ་གཞིགས་པར་བྱ།

གཉིས་པ། ལག་ཕྱུ་དང་གཤམ་པ་ཐངས་པ་མོག་ས་དཔུང་ཀྱི་
དམག་འབྱུག་རྟོག་དང་། ལག་ཕྱུ་མི་མྱེད་དཔུང་མི་རྒྱུང་འཕུགས་
པའི་རྟོག་།

དེ་ལས་ཐངས་ཀྱི་གཏུང་རྒྱུད་ཀྱི་ཅེ་ཡག་ཏུ་རྒྱུར་པ་དཔལ་བུང་རྩལ་རྩལ་
མཆོན་ནི། རབ་བྱུང་ལྔ་པའི་རྩལ་རྩལ་(1302)མོར་རྒྱུ་འབྱུངས། དཔུང་
མོ་གཞུག་ལ་མེད་མས་སྐུ་མེ་གི་འཁྱི་རྩོག་མཆིན་པ་དང་། དཔུང་མོ་འབྱུག་
ལ་རྒྱུན་རྩལ་པའི་པུང་ཏུ་དག་པ་རྩོན་ཀྱི་རྩོམ་པ་ཐངས་མ། མཆོན་ཏུ་འང་
ཅུང་རྩལ་རྩལ་མཆོན་ཞེས་གསོ། དཔུང་མོ་དཔུང་ལ་མེད་མས་སྐུ་མེ་གས་
ཆེན་རྩལ་དཔུང་དང་། རྩོམ་དཔོན་ལུ་རངས་པ་ལ་རབ་ཏུ་བྱུང་། དཔུང་
མོ་འབྱུག་པའི་ནག་ཐུའི་ཆེས་འཕུ་འབྱུག་ལ་ས་རྒྱུར་འབྱུག་པའི་.....
ཡུལ་མཐོང་། ཡག་ཐུ་པའི་རྩལ་རྩོད་ལ་ས་རྒྱུར་ལོན། ཏུས་དེར་ས་རྒྱུ་

པའི་མཚན་སྟན་ཉིན་བཞིན་ཉམས་སྐྱད་ཏུ་འགྲོ་བའི་གནས་སྒྱུར་ནང་།
 ཡོན་ཤོར་པའི་རྩེ་མོ་ལས་འཛིན་གྱི་མཚན་བྱིན་ནས་ཐོད་ཡོངས་ཀྱི་སྤྱོད་དབང་
 འཛིན་སྒྲུལ་ལ་བརྟེན་བྲིད་ཐོན་ཁག་དང་། དེ་དག་གི་སྐྱུར་འཛིན་པ་ན་མས་
 ས་སྐྱུར་སྟེན་ནས་ཚས་སྤྱོད་གང་ལའང་སྐྱུར་སྒྲུལ་པ་དང་། རང་ཉིད་མཚན་
 སྟན་བྱལ་ཐབས་བྱས། བྱང་ཆུབ་རྒྱལ་མཚན་སྐྱུ་བ་ཆུང་བའི་ཏུས་དེར་སྐྱུར་སྒྲུལ་
 ཀྱི་ཁྱིམ་སྐྱུར་ན་མས་ཉམས་སྐྱུར་གྱི་གནས་སྒྱུར་བཞིན་ཐོད་སྟེན་ཁོང་ས་.....
 སྐྱུར་ཐེབས་རྗེས་སྟེན་ནང་གི་རིག་པའི་གནས་ལ་སྐྱུར་བཙོན་ཆེས་ཆེར་མཛད།
 ཉིག་པར་ཏུ་སྤྱོད་གྱི་བྱ་བར་སྐྱུར་སྒྲུལ་པ་མཐར་སྟེན་གནང་། བཞི་ཐོག་སྒྲ་
 བྱང་གི་སྐྱུར་འཁོར་ལས་ཚན་ཞིག་ཞུས་པར་བརྟེན་དཔལ་གཉེར་ལ་བསྐོ་གཞག་
 མཛད། མཐར་བདག་ཆེན་རིན་པོ་ཆེ་ཐུགས་གཏུག་བྲག་ཆེ་བས་དཔལ་གཉེར་
 ལས་གནས་དཔལ་གང་པ་ཞུས་ཏེ་ལས་ཚན་མེད་པར་བཞུགས། ས་སྐྱུ་པར་
 མི་འདོད་པའི་བསམ་ཚུལ་བྱུང་། སྐབས་དེར་ས་སྐྱུའི་སྐྱུར་འཁོར་མར་ཕོ་
 ཆར་དང་ལེ་ལོའི་དབང་ཏུ་བྱུར། འོན་ཏེ་བྱང་ཆུབ་རྒྱལ་མཚན་གྱིས་
 དཀའ་ངལ་གང་ལའང་མ་འཛེམས་པར་ཚས་སྤྱོད་གྱི་བྱ་བར་སྐྱུར་བཙོན་.....
 གནང་བར་བརྟེན་དཔོན་པོ་ན་མས་ཀྱི་ནང་ནས་མཐོང་བཙོན་ཆེ་བར་བྱུར།
 བདག་ཆེན་རིན་པོ་ཆེས་བྱང་ཆུབ་རྒྱལ་མཚན་ལ་“སྤྱོད་ལ་བྲིད་ཐོན་ཡོང་།
 གཤམ་རྒྱལ་སྒྲོ་བས” ཞེས་བཀའ་བསྩལ་བ་བཞིན་དཔལ་གྲོ་ན་དང་དཔལ་ལྷན་
 སྒྲོར་ལ་ཆེད་མངགས་སྐྱུར་པ་མང་ཏུ་མཛད། དེ་ནས་དབུས་སྒྱུ་ཕྱོན་ཁར་
 བདག་ཉིད་རིན་པོ་ཆེའི་སྐྱུར་ཏུ་ཐུག་འབྱུལ་ཏུ་བཅར་བས། སྒྲ་མ་མཁས་
 བཙུན་པ་དང་བྱང་ཆུབ་རྒྱལ་མཚན་གཉིས་ཐུག་སྤྱིལ་ནས་མཁས་བཙུན་པས་
 བྱང་ཆུབ་རྒྱལ་མཚན་གྱི་མགོ་གཉེར་དང་། བྱང་ཆུབ་རྒྱལ་མཚན་གྱིས་

ཕལས་པུའུ་པའི་ཞབས་ཏོག་ཕྱིན་དཀོས་པའི་གཞུང་ནན་ཆེ་བ་གནང་།

དེ་ནས་དབུས་ཁྱུ་ཞུ་། སྐལ་ཤེས་ཁོང་གི་ཨ་ཁུ་ལྷ་མོ་མཆོན་མུ་པས་
ཁྱིས་ཁྱི་དཔོན་གྱི་ལས་གནས་འཛིན་ནའང་ཕྱགས་གཉིས་ཀྱི་ཕྱིན་པའི་མུ་.....
དཔལ་ཞིང་། ལྷག་པར་རྩ་རང་ཉིད་ཀྱིས་དཔང་ཆ་སྟོན་ཆོད་མི་ཟིན་པར་
ཤཀའ་གཏན་ཡིག་རིགས་གང་ཡང་མ་བཅིས་པར་རང་སྤངས་གང་ཤར་བྱས་...
པ་སྐྱེས་ལ་བརྟེན་རབ་བྱུང་ལྔ་པའི་ཆུ་ཁྱི (1322) མའི་ཆུ་བརྒྱད་པར་ཁྱི་
དཔོན་གནས་དབྱུང་བཏང་། དེ་ནས་མོང་མའི་ཤཀའ་བཞིན་བྱང་ཆུབ་
ལྷལ་མཆོན་ལ་ཁྱི་དཔོན་པམ་གཞག་དང་འབྲེལ་ཅན་དན་དཔར་པའི་ལས་...
དཔལ་གནང་། མོ་འདྲིའི་ཆུ་བ་དབྱུ་པའི་ཆེས་བཅུ་བཞི་ཉིན་ཕྱི་གདོང་ཅིས་
བླངས། རང་ཉིད་ཀྱི་ལྷ་མོ་ཕལ་ཆེན་ཆུལ་དར་པའི་དཔོན་པོ་འཕྲུངས་
ལྷས་པ་རྟོར་གཞོན་ལྷ་བཟང་པོ་གཉིས་པར་པམ་གཞག་ཆུལ། རང་ཉིད་
ཀྱི་མངའ་ཁོངས་གཞིས་ཀ་ནམས་ལ་ཉམས་གསོ་དང་། ལྷལ་བྱ་སོ་སོར་སྟེ་
ཤིང་པུའུ་གས་ནས་ནགས་ཆེལ་པམོ་བ། གཤམ་ཆུ་ལ་ཟམ་ཆེན་འཕྲུགས་
པ། ཕལར་རྣང་ཉིད་པར་ཉམས་གསོ་དང་ཕྱི་གདོང་ཅིའི་སྤྲོད་ཆུ་
པམྱེད་དེ་ནས་པར་ལྷལ་པའི་ཁང་བཟང་ས་ལ་འཕྲོས་པ་ལྷ་པུར་བྱུང་། ལྷགས་
མཆུངས་ཁྲལ་ཞིབ་བྱས་ཏེ་མང་ཆོགས་ཀྱི་ཁྲར་པོ་ཡང་རྩ་གཏོང་བ་སྐྱེས་.....
གསར་བཅོས་ཀྱི་བྱ་བ་མང་ཅམ་བྱས་པ་དང་། ཁྱི་དཔོན་དེ་ཉིད་ནི་དྲག་
གི་བྱ་བར་ཕལས་ཤིང་། ལྷག་པར་རྩིད་འཛིན་ལས་དོན་གྱི་འཇམ་ཐང་ཆེ་
པས་འབྲི་གཡའ་ཆེལ་སྐྱེས་ཀྱི་ཁྱི་དཔོན་ནམས་ཀྱིས་དེར་ཕྱ་དོག་དང་རམ་.....
འཇིགས་ཅིག་ཅར་རྩ་སྟེས་ནས་ཐག་གུར་གཡལ་བཤམས་ཏེ་གཞོན་ཐངས་.....
བས། དེ་ནས་སོག་མར་གཡའ་བཟང་བ་དང་ཁ་མཆུ་མང་རྩ་བྱུང་། གཡའ་

བཟང་པ་དེ་ཚོས་སྒྲིགས་ནས་བཟང་ན་པལ་མོ་གྲུ་པའི་སྒྲིབ་བརྒྱད་ཡིན་ལ།
 སྒྲིབ་ལྷགས་ནས་བཟང་ན་རྟོར་རྒྱལ་པོ་རྒྱལ་ལྷན་གཏོགས་པས་པལ་གྲུའི་འོག་
 རྒྱུ་འབྱུང་དགོས་པ་ཡིན། འོན་ཀྱང་“ལས་ཀྱི་སྒྲིགས་ཀྱིས་བདས་པ་ན།
 རྒྱུ་ཚེན་འོག་པའི་ལས་ལ་འཁོ། ལྷ་སྒྲིགས་ཀྱིད་ཀྱི་སྒྲིབ་པ་མཚོག་དབང་
 རྒྱལ་སྒྲིབ་པའི་བརྒྱལ་ལྷགས་འཛིན།” ཞེས་པའི་དཔེ་རྒྱུར་གྱི་དཔོན་གོང་མ་
 རྒྱལ་མཚན་སྐུའམ་ཀྱི་སྐུ་རྒྱས་སྒྲིགས་ལའ་བཟང་པས་དྲག་སྐྱལ་ལ་བརྟེན་ནས་
 པལ་གྲུའི་མངའ་འབངས་ཁྱིམ་རྒྱུད་ཀྱིས་བརྒྱ་བརྒྱད་རྒྱ་དང་དེ་ན་ལས་ཀྱི་ས་……
 ཞིང་བཅས་པ་རྩམ་བརྒྱུད་བྱས་པར་བརྟེན་གྱི་དཔོན་བྱང་རྒྱལ་སྐུ་མཚན་……
 གི་ལ་འཁོད་མ་ཐག་རྒྱ་རང་ཉིད་ཀྱི་མངའ་འབངས་ས་ཞིང་བཅས་པ་རྒྱར་……
 རྒྱུངས་པས་སྒྲར་ཡང་གཡའ་པལ་བར་ཁ་མཆུ་ལངས། རྒྱས་དེར་ཚལ་བ་
 གི་དཔོན་ཀྱིས་གཡའ་བཟང་པའི་རྒྱལ་ལངས་བྱས་པ་དང་། ས་རྒྱུད་པོན་
 ཚེན་ཀྱིས་དྲར་བདེན་མ་བྱས་པར་མངའ་འབངས་དང་ས་ཞིང་རྒྱ་རྟོར་ན་ལས་
 གཡའ་བཟང་ལ་སྒྲིར་སྒྲིག་སྒྲིད་དགོས་པའི་བཅད་མཚམས་བཏང་། གཡའ་
 པལ་དབང་ཁ་མཆུའི་འབྲུན་མཚོད་པར་བར་བར་རྒྱ་གཡལ་འབྱེད་པས་པལ་
 གྲུ་དཔལ་ཐམ་སྟེ། རྟོན་པ་གཞིན་ཁུ་འོད་སོགས་འགོ་དཔལ་བཟུ་གཟུམ་
 ཅམ་དཔལ་ཐོག་རྒྱ་ཤོར། བྱང་རྒྱལ་སྐུ་མཚན་དང་རྟོར་གཞིན་ཁུ་བཟང་
 པོས་འགོ་བྱས་པའི་མི་བྱངས་བཅོ་སྒྲ་ཅམ་མ་གཏོགས་པལ་ཆེར་གྲོས། དེ་
 བས་དཔོན་ཚེན་དབང་སྐྱལ་དཔལ་པའི་དྲུང་རྒྱ་གཡའ་བཟང་པ་དང་པལ་གྲུ་
 གཏུག་བཞེར་བྱས། བདེན་པ་པལ་གྲུར་ཡོད་ཀྱང་ས་རྒྱུའི་དཔོན་ཚེན་ཀྱིས་
 གཡའ་བཟང་པའི་སྒྲིགས་སྒྲུ་འབྲེགས་ནས་གཡའ་བཟང་པ་རྒྱལ། ས་རྒྱུའི་
 དཔོན་ཚེན་ཀྱིས་བྱང་རྒྱལ་སྐུ་མཚན་གྱི་དཔོན་ཀྱི་ལས་གནས་དབྱུངས་ནས་

ས་མཁའ་མེ་མོ་ལས་འཛིན་པ་ཞིག་ལ་ཁྱི་དཔོན་བརྗོད་གཞག་བྱས་ཀྱང་ཐག་སྒྲུ་ཁྱི་
 དཔོན་གྱིས་དབང་ཆ་ཅ་པ་ནས་མ་སྤྱད་པར་རོ་རྒྱལ་མཐའ་གཅིག་ཏུ་བྱས། དེ་
 བས་ཕྱག་རིང་མ་སྤོང་བར་དཔོན་ཆེན་དབང་ལྷག་བཙོན་འབྱུང་གིས་གཤོ་.....
 ཐབས་བྱས་ཏེ་དབྱུག་གི་དོག་ལྷན་པ་ཞེས་པའི་ས་གནས་དེར་བྱང་རྒྱུ་བ་རྒྱལ་.....
 མཆོན་གསོལ་ཞུན་ལ་གདན་དྲངས་ནས་ཞི་དྲག་ཆ་འཇམ་གྱི་ཐབས་ནམ་པ་སྤྱ་
 ཆོགས་སྤྱད་དེ་ཁྱི་དཔོན་གྱི་དབང་ཆ་སྤྱད་དགོས་པའི་བཀའ་ཐབས་པ་མ་བཅད།
 ཞག་བརྒྱ་དབྱ་ཅམ་རིང་གྱང་ཐང་ཏུ་བཙོན་འཇུག་བྱས། ཁྱི་དཔོན་བྱང་
 རྒྱུ་བ་རྒྱལ་མཆོན་འདི་ཉིད་ནི་དཔའ་མཛེས་པ་རྒྱལ་མོད་དང་མཁའ་རྒྱ་ཆེ་.....
 བས་ཆ་འཇམ་གྱི་ཐབས་ཅི་འདྲ་ཞིག་བྱས་ཀྱང་“ར་ཡི་ཤོག་གཙོད་ཀྱང་ཆོག
 ཁྱི་དཔོན་གྱི་དབང་ཆ་ནི་མི་སྤྱད་”ཅེས་གསུངས་པས། དཔོན་ཆེན་དབང་
 ལྷག་བཙོན་འབྱུང་ཅི་བྱ་གཞི་ལ་མེད་ཏུ་གྱུར་ནས་ཕྱིར་ཕོག་དེ་རྗེས་གཡའ་
 ཐག་ཁ་མཆུད་དེ་བྱང་མཆོམས་དྲང་བདེན་བྱས་ནའང་། གཡའ་བཟང་
 པ་རྒྱལ་འབྱམ་མོད་གྱིས་མེ་དང་གཉལ་གྱི་དམག་ན་མས་བསྐྱལ་ཏེ་དོག་པོ་.....
 རྒྱད་ཏུ་གསལ་འབྱུགས་པས་ཐག་སྒྲུ་བ་ནམ་པར་རྒྱལ། གཡའ་བཟང་པའི་
 འགོ་དམག་ཉི་ཤུ་ཉལ་ཅམ་པས་ད། དམག་མི་གཞན་ན་མས་ཕྱིར་ཕོག།
 ཐག་སྒྲུ་འགོ་དམག་གིས་གཡའ་བཟང་དཔོན་པ་དང་གཞིས་ཀ་ན་མས་ཅིས་...
 བྱངས་པོ།།

དེ་རྗེས་ཐག་སྒྲུ་འདི་དབང་ལྷགས་རྗེ་ཆེར་སྤོང་ན། མཐའ་ས་སྒྲུ་པའི་
 དབང་ཐང་རྒྱད་དེ་ཕོད་ཡོངས་ཀྱི་ཕྱིད་དབང་ཐག་སྒྲུ་འདི་ལག་ཏུ་ཕོར་ཉེན་ཡོད་
 པ་ས་སྒྲུ་འདི་ལྷ་མ་དང་དཔོན་ཆེན་ཆོས་ཤེས་ཆོར་བྱང་ནས་དབང་ལྷག་བཙོན་...
 འབྱུང་གིས་རྒྱོག་ཏུ་གཡའ་བཟང་དང་། ཆོལ་བ། ཐང་པོ་ཆེ་བཅས་དང་

མནའ་འཁྱེལ་བཅུགས་པ་དང་། ས་སྐྱའི་ཁྲ་མ་ཀྱན་སྤངས་པ་དང་། དཔོན་
 ཆེན་རྒྱལ་པ་བཟང་པོས་ཁྲི་དཔོན་བྱང་རྒྱལ་མཆན་བཀོདས་ཏེ་རྗེས་ཀྱི་.....
 གཏོང་ཅིས་ལེན་བྱ་རྒྱའི་བྱས་ངན་མང་ཏུ་བཞགས། འོན་ཀྱང་རྩོན་ཆད་
 ས་སྐྱ་བ་དང་ཕག་སྐྱ་འཁྱེལ་བ་ཟབ་པ་དང་། རྣམ་པར་ཏུ་ཁྲི་དཔོན་བྱང་
 རྒྱལ་རྒྱལ་མཆན་འདི་ཉིད་སྐྱོན་རྒྱུ་བའི་ཏུས་སྐྱ་ས་སྐྱར་ཆོས་མིད་ཀྱི་སྐྱུང་བ་
 མཛད་པ་ཅམ་མ་ཟད། བདག་ཉིད་ཆེན་པོ་བཟང་པོ་དཔལ་གྱི་ལས་ཞབས་
 ཡིན་སྐབས་བྱེད་དཀའ་བར་བྱར།

དེ་ནས་ཁོ་པ་ཆོས་ཞི་བའི་ཐབས་ལ་བརྟེན་ནས་ཁྲ་མ་མཉམ་མེད་པ་.....
 དང་ནང་པ་བཅོད་མེད་སོགས་ཆེད་ཏུ་མངགས་ནས་གཡའ་ཕག་དཔར་པར་
 འདུམ་བྱས། སྐབས་དེར་ཁྲི་དཔོན་བྱང་རྒྱལ་མཆན་གྱིས་རང་ཉིད་ཀྱི་
 ཁྲ་མ་མཉམ་མེད་པར་འདུམ་བྱེད་པར་དབྱས་སྒྲགས་སྐྱ་ཐེབས་པར་བསྐྱ་བ་.....
 ཞབས་ཏྲིག་གང་ལེགས་བྱས། ཁྲ་མ་མཉམ་མེད་མཛད་དཀའ་ཡོང་སྐྱམ་
 བས་གཡའ་བཟང་པར་བདེན་པ་དེ་ཅམ་མེད་ཀྱང་གཡའ་བཟང་པ་རྒྱལ་ཅམ་
 དང་། ང་ཕག་སྐྱ་ཕམ་ཅམ་ཞིག་གནང་ན་འགྲིག་ཞེས་བྱས། ཁྲ་མ་མཉམ་
 མེད་སོགས་སྐྱགས་ཤིན་ཏུ་མཉེས། དེ་ནས་གཡའ་བཟང་ཏུ་ཕྱོན་པས།
 གཡའ་བཟང་ཁྲི་དཔོན་རྒྱལ་འདུམ་འོད་གྱིས་ཁྲ་མས་སྒྲགས་རིས་མཛད་ཡོང་
 སྐྱམ་ནས་གདོང་མ་བརྟན་པར་གཡལ་སྐབས་པར་འདུམ་གནང་མ་སྐྱུ་པར་
 ཟུང་ཐེབས། གོང་ཏུ་སྒྲོས་པའི་ཞི་བའི་ཐབས་ལ་བརྟེན་ནས་འདུམ་མ་འགྲིག་
 པས་དཔོན་ཆེན་རྒྱལ་པ་བཟང་པོ་འགོ་དཔག་དང་བཅས་པ་དབྱས་སྒྲགས་སྐྱ་
 འོངས། ཁྲི་དཔོན་བྱང་རྒྱལ་མཆན་གྱིས་ས་སྐྱ་བའི་དཔོན་ཆེན་འགོ་
 དཔག་དང་བཅས་པར་རྗེ་ལེན་བསྐྱ་བ་གཟབ་རྒྱས་དང་འཁྱེལ་དཔོན་ཆེན་.....

རྒྱལ་པ་བཟང་པོར་གཡའ་པག་གི་ཁ་མཆུ་དེ་བཀའ་གཏན་ཡིག་རིགས་དང་མ་
 འགལ་པར་བདེན་པ་བདེན་རྒྱལ་གྱིས་ཐག་གཅོད་གནང་དགོས་པའི་རེ་བ་.....
 རྒྱལ། དེ་ནས་ཡར་ལངས་ཏེ་ཕྱིན། ཡར་ལོ་མ་དོ་གཞུམ་ཕྱིན་པ་ཕྱིར་
 རོག་ནས་དཔོན་ཆེན་རྒྱལ་པ་བཟང་པོར། “གལ་ཏེ་ཁྱེད་གྱིས་བདེན་པ་
 རྒྱན་འཁྱོངས་མ་མཛད་པར་ང་བསད་ན། ང་ཡི་རྩ་རྒྱལ་པོ་ཆེ་པས་མདོ་
 རྩོད་ཐུང་དང་། ཤར་མི་ཉག་རིང་མོ་ཡ་ཆད་ནས། རྩོད་མངའ་རིས་
 བསྐྱར་གསུམ། རྩོད་བྱང་ཤར་རྒྱལ་ཁུ་རྩ་རྩོ་བདག་མང་པོ་ཡོང་གི་དུས་པས་
 དབྱས་གཅོད་གི་ཡུལ་ཁམས་ན་མས་ཀྱང་ཡུན་རིང་མི་བདེ་བར་འཇུག་གི་དུ།
 རྩོ་གདོང་འདི་ཡང་དམག་གིས་མ་བསྐྱར་ན་དགའ། གལ་ཤིན་བསྐྱར་པ་
 ཡིན་ན། ངས་དྲིན་གྱིས་བསྐྱངས་པའི་གཞིག་པོ་ཁྱེད་ཤོས་ལའང་བརྒྱ་ཅམ་
 ཡོད། བརྒྱ་པོ་དེར་ལག་རྩོགས་བརྒྱ་རེ་ཡོད་པའི་དབང་རྩ་བས་ནའང་
 རྩོར་ཐག་གཅིག་ཅམ་ཡོད་པས། ངམས་ཤོས་མཐིལ་འདིར་མི་བདེ་བ་ཆེན་
 པོ་ཡོང་བས་དམག་མི་མཛད་ན་ལགས་” རྒྱལ་ཀྱང་མ་གསན་པར། རྩོགས་
 རེ་བའི་ཁ་ལ་གསན།

དེ་ནས་ཁྱི་དཔོན་བྱང་རྒྱལ་པ་མཆོན་ཕྱིར་ལོག་ནས་ཞབས་འཁྱིང་.....
 གན་གས་གཞོན་རྩ་བཟང་པོ་དང་། མགོན་པོ་རྒྱལ་མཆོན། རྒྱུ་འབྲུམ།
 བསམ་བླུམ། ཀུན་དགའ་གསལ་པ་ལོགས་ལ་སང་ཉིན་ང་དང་གཡའ་བཟང་
 པ་གཉིས་དཔོན་ཆེན་གྱི་མཇུག་རྩ་གཏུག་བཤེར་བྱེད་རྒྱ་ཡིན། དཔོན་ཆེན་
 འདི་ཆོག་མི་བརྟན་པ་དང་རྩོགས་མཐའ་ཁ་བཞི་ནས་དམག་གཤམས་བྱེད་པ།
 ཆལ་པའི་ཤོ་ཆ་ན་མས་ཀྱང་རྒྱ་གཞུང་ལ་བཏང་འདུག་ཟེར་བས། གལ་ཤིན་
 དེད་བརྒྱུད་ནས་ཐུགས་པ་དམར་བཤུས་བྱེད་བཞིན་འདུག་ཟེར་ཡང་། རྩོད་

གདོང་ཆ་པ་ནས་མ་ཤོར་བ་ཕྱིན་དཔོན་པ་དང་། རང་ཅག་ནམས་ཀྱིས་དཔག་
 འཐབ་བྱས་ནས་ཐུབ་ནའང་། བྱིས་ས་ལྷགས་ལ་མི་ཚོགས་པས་པམ་མེན།
 སྤར་དཔུས་ཀྱིས་ཆ་དོག་ལྷགས་པར་ར་བཅོན་འཇུག་ཕྱིན་སྐབས་མགོན་པོ་ཐུལ་
 མཚན་དང་། སྤྱུ་འཇུག་པ་ལ་ལན་རི་རྩུབ་བརྒྱུད་པ་བཞིན་ཐེགས་འཇགས་
 དཔོན་པའི་བསྐྱབ་བྱ་ཡང་ཡང་གནང་། དེའི་སང་ཉིན་བྱ་རོག་ཐང་ལ་
 ཐེགས། རྣམ་རྒྱལ་ཚེས་ཁེས་པ་འདིར་གཡའ་བཟང་པ་དང་གདོང་གཞི་
 ར་སྤྱོད་ཀྱིས་བྱ་གཏུགས་སྤན་བྱ་བྱས། དཔོན་ཆེན་ཐེལ་འཚབ་ཆེ་ཞིར་རྣམ་
 འཇུར་ཤིན་ཏུ་རན། བྱང་རྒྱལ་རྒྱལ་མཚན་ཀྱིས་ད་ཏུར་དཔར་ཉགས་
 ཡིག་རིགས་འགའ་ཞིག་དཔོན་ལྷགས་བྱས་ནས་པར་ཐང་པ་དཔལ་རིན་མེན་
 པར་བཏར་པས་ཁོ་པ་ཚོས་ལམ་ཁ་ནས་བཟུང་ཉེ་མ་བཏར་། དེའི་བྱལ་མོ་
 བྱང་རྒྱལ་རྒྱལ་མཚན་དང་། གཡའ་བཟང་པ་གཉིས་ཀ་འཛིན་བཟུང་བྱས་
 བས་གཡའ་བཟང་པ་ཀ་ལྷ་མ་ཚུགས་ལ་བཞག དཔོན་ཆེན་ཉིད་ཀ་བྱུག་མ་
 ཚུགས་ལ་བཞད། ཐེལ་བ་ཆེན་པོ་ཞིག་བཏར་། ཀོ་འཕལ་ཆེན་པོ་གཉིས་
 བཅེགས་པའི་ཉིད་ཏུ་ཁྱི་དཔོན་བྱང་རྒྱལ་རྒྱལ་མཚན་སྤྱོད་ཏུ་བཟུག ཏུས་
 དེར་མཐའ་བཞི་རྣམས་དཔག་གིས་བསྐྱོར་ཐིན་པ་དང་། བྱིས་ས་ཁ་ཆེན་
 པོ་བཟུང་། བྱང་རྒྱལ་རྒྱལ་མཚན་ཀྱིས་ད་ཉུགས་མི་ཐེགས། ར་ཡི་
 མིར་བྱིར་ནས་བཀའ་ཤོག་རྒྱན་མ་བཏར་ཡོང་སྐྱམ་ནས་ན་རྒྱལ་བྱས་ཉི་ར་ཡི་
 གཟུགས་པོ་ཐམས་ཅད་འདར་བཞིན་འཇུག་པས། བྱ་བྱལ་གཅིག་དང་རོ་
 ཉི་གཅིག་བསྐྱེད་དཔོན་པས་མེ་འཕྱེར་ཤོག་ཅེས་བརྒྱན། གཤམ་ར་ཁང་
 བྱང་ནས་རྒྱགས་བྱང་ཐོལ་བའི་མི་བྱིར་ནས་ཐུལ། བྱང་རྒྱལ་རྒྱལ་མཚན་
 ཀྱིས་མགོ་འཇུགས་ནས་སྤན་འཇུག་པའི་རྒྱལ་ཕྱིན་བཞིན་ཐེལ་ཅེ་བསྐྱེད།

ཅན་དན་ཀྱི་དྲི་ཞིམ་པོ་བྱུང་བས་ཤིང་ཅན་རྩི་པ་ན་རེ། འདི་འདྲའི་དྲི་ཞིམ་པོ་ཅི་
ཡིན་ཤིས་པས། ར་ཡི་ཐེལ་ཙེ་བསྐྱེགས་པའི་དྲི་ཡིན་གསུངས། དེ་ནས་
ཡུན་རིང་མ་ཁོང་བར་དཔའ་གི་ནམ་མཁའ་དཔལ་དང་། དཔོན་ཆེན་འོད་
ཟེར་མེད་ཐའི་ཡིག་མཁན་ཉན་པ་རྟོ་རྟེ་དཔལ། དཔའ་གི་རྟོ་རྟེ་རྒྱལ་མཆན་
ཀྱི་བྱ་བྱ་བ་ཞི་རྟོ་རྟེ་དཔལ་བཅས་ཐེལ་ཙེ་ཡེན་རྩུ་འོད་། ཁྱི་དཔོན་བྱར་རྒྱལ་
རྒྱལ་མཆན་ཡིས་ཐེལ་ཙེ་མེལ་བསྐྱེགས་ཆར་ཞེས་གསུངས། སྐབས་དེར་
ཉེུ་གདོང་པའི་འཁའ་ས་ཡིག་རིགས་གལ་ཆེ་བ་འགའ་ཞིག་ཡོད་པ་ན་མས་.....
འཕྱི་བྱར་པའི་ཟླ་མ་ཀུན་རྒྱལ་བརྒྱུད་ཤོད་དཀར་མདའ་ཏུ་ཁ་ཆེ་ཞིག་གི་ལག་...
རྩུ་མར་གས་ཤུལ་བྱས།

དེ་ནས་ཉིན་གསུམ་རིང་གཡའ་བཟང་པ་དང་། བར་པོ་ཆེ་པ། བྱ་
ཡལ་རྟེང་དཔོན་རྒྱལ་ཁྱིམ་ས་གསལ་པ་བཅས་ཀྱི་རྒྱལ་ཅད་པོན་ཆེན་དང་།
ཆལ་པས་བྱས་ཏེ་བྱར་རྒྱལ་རྒྱལ་མཆན་དང་ཁ་ཆོད་ཐེངས་མར་བྱས། ཁོ་
པ་ཆོ་ཁྱི་རྒྱུད་ལག་ཐེལ་ཀྱིས་བྱར་རྒྱལ་མཆན་ལ་ཉེས་བརྒྱུད་དང་།
མནར་གཅོད་དུ་ག་པོ་བཏར་བས་བརྒྱལ་ནས་དཔུགས་ཆད་པ་ཡང་ལན་.....
གསུམ་ཅམ་བྱར་། ཡུས་རྟོད་ཀྱི་པགས་པའང་ལན་གསུམ་ཅམ་བཞེས། ཟླ་
པ་གཅིག་ཉི་མ་ཅམ་ཁ་ས་ལ་ལུཔ་ནས་གཟིམ་དཔོས་བྱར་། འོན་ཀྱང་དེ་
དག་ལ་མི་འཇིགས་པར་ད་རྩེང་ཐབས་ནམ་པ་སྐྱ་ཆོགས་ལ་བརྟེན་ནས་སྟོན་...
གཞོན་རྩུ་བཟང་པོ་སྟགས་ལ་འཐབ་ཆོད་མཐའ་འཁྱོངས་བྱེད་དཔོས་པའི་.....
བསྐབ་བྱ་ཡང་ཡང་གནང་།

དེ་ནས་དཔོན་ཆེན་རྒྱལ་པ་བཟང་པོ་སྟགས་ཀྱིས་བྱར་རྒྱལ་མཆན་...
ཀྱི་རྒྱག་གཉིས་རྒྱལ་རྩུ་བསྐྱེལ་ཏེ་ནམ་རྒྱལ་རྩུ་བ་སྟོའི་མཆོད་རྩུ་བྱིད་ནས་དཔུ་

208

ཐར་ཐུབ་པ་འདི་ཡི་རྒྱ་མཚན་གཙོ་བོ་ནི་གཞིན་ཅུ་པ་ཟེར་བོ་ཤོགས་ཞེས་པ་.....
འཁྱིད་དཔོན་དཔག་ན་ལས་ཀྱིས་དཔག་འབབ་བྱས་ཏེ་ཕྱི་ལྷོ་གདོད་དཔ་ཡི་.....
ལག་ཏུ་མ་ཤོར་བ་དེ་ཡིན་གསུང་ག། དཔོན་དཔག་ན་ལས་ནས་ད་ལྟ་ས་རྒྱ་
པ་ནང་ཁུལ་ཏུ་འགལ་བ་ཆེ་ཞིང་ཉག་པར་ཏུ་དབང་རྒྱལ་བཙོན་འབྱུང་དང་.....
རྒྱལ་པ་པ་ཟེར་བའི་དབང་འགལ་བ་བྱུགས་ཆེ་བས། ང་ཚོས་གོ་སྐབས་དེ་
དཔ་འཛིན་བྱས་ཏེ་ས་རྒྱ་པར་ཐར་གྱི་ལ་ཕྱིད་དཔོན་ཞེས་བྱས།

ཁོང་གསལ་གྱི་གནས་རྒྱལ་དེ་དག་གིས་བྱེད་པས་པག་ཟུ་དང་། ས་
རྒྱ་པའི་དབང་གྱི་འགལ་བ་དེ་ཐར་ལས་ཐོན་གསལ་དོད་ཏུ་དང་། ར་དྲག་
ཆེ་བ། རྒྱ་དང་ཅན་ཏུ་ཐུང་སྐབས་ཞི་བའི་ཐེབས་གང་ཞིག་ལ་བརྟེན་ནའང་
ཐག་གཙོད་མི་རྒྱབ་པར་དྲག་བྱུགས་ལ་བརྟེན་ནས་ཐག་གཙོད་ཕྱིད་དཔོན་པ་
དེ་ཚུགས་གཉིས་གསུམ་གསལ་ཐོར་རྒྱགས། དེ་ནས་དཔོན་ཆེན་དབང་རྒྱལ་
བཙོན་འབྱུང་འཁར་ས་དང་པཅས་པ་ཐོར་རྒྱོན་ཏུ་འཕྱོད། ཁྱི་དཔག་
ན་ལས་དོག་ཕྱར་པར་བསྐྱེད་ས། ཕྱར་རྒྱལ་རྒྱལ་མཚན་གྱིས་ཕྱར་དཔག་
ཐེབས་ཐེགས་པར་ཐོར་དེ། གཞིན་ཅུ་པ་ཟེར་བོ་ས་དཔག་དཔོན་ཕྱར་ཏེ་
ཐག་ཟུ་ཁྱི་བཙོན་གྱི་དཔག་ན་ལས་བྱངས། ལྷན་ཕྱིར་ཏུ་ཐེབས་ཆེས་རྒྱ་
དཔག་ས་གནས་དེར་བཞག ཀླང་ཐང་ཏུ་བརྒྱུད་ནས་ཐོན་མཁར་ཏུ་དཔོན་
ཆེན་དབང་རྒྱལ་བཙོན་འབྱུང་གྱི་ཁྱི་དཔག་ན་ལས་ཏུ་བསྐྱེད་པའི་མོ་སྐབས་.....
དང་བརྒྱན་ནས་ཐར་གྱི་ལ་ཕྱིས་པས་ས་རྒྱའི་དབྱུག་གཙང་གི་ཁྱི་དཔག་ན་ལས་
ལ་ཐས་ཉེས་ཆ་བས་ཆེན་ཐོག ཐག་ཟུ་པ་དཔག་ལས་ནས་པར་རྒྱལ། དེ་
ནས་ཕྱར་རྒྱལ་རྒྱལ་མཚན་ཉིད་ཕྱར་དཔག་ཐོག་ལ་ཐེབས། ཐ་མེ་དང་
འཕྱོངས་རྒྱས་ཐོགས་ལྟོ་བརྒྱད་ཀྱི་རྒྱང་གཞིས་ཐལ་ཆེར་བྱངས། ང་པ་ཕྱར་

རྒྱལ་པའི་ས་བྱི (1348) ལོར་དཔག་དཔུང་བཏང་སྟེ་ཆོས་པ་ཁྲི་དཔོན་.....
 གཏོར་པས་བཏང་ཐོག་དེའི་ས་ཆ་དང་འབངས་ནམས་པག་གྲུས་དབང་རྒྱུ་.....
 འཁྱུལ། སྐབས་འདིར་པག་གྲུ་དང་། འཕྲི་བྱང་པ་འགལ་ཏེ་དཔག་འབྲུག་
 ལན་མང་བྱང་ཞིང་སྟག་པར་རྒྱུ་འཕྲི་བྱང་པ་དང་། བཅ་གཤམ་པ། གཡའ་
 བཟང་པ་གསུམ་གྱིས་གྲོས་བཞུགས་ནས་པག་གྲུར་དཔག་བྲངས་པར་དཔག་.....
 དཔོན་ཆེན་པོ་རྟོར་གཞོན་རྒྱ་བཟང་པོས་འགོ་བྱས་ཏེ་ཡར་སྟོང་གྱི་དཔག་.....
 རོགས་འབྲས་མོ་བྱང་པ་ལ་བཞག ཁྲི་དཔོན་བྱང་ཆུབ་རྒྱལ་མཆོན་གཙོས་
 དཔུང་ཆེན་བྱང་ཁར་བཏོན་ནས་འཕྲི་བྱང་པར་པར་སྒོལ་བྱས། གཡའ་
 བཟང་པ་ཕྱིར་གྲོས། ཆོས་པ་དང་ནམ་གཤམ་པ་གཉིས་གྱིས་ཁྲིན་པ་རི་དང་།
 གཡུ་ཅེ་བྲག་ལ་མཁར་རྫོང་ཅིག་པ་སོགས་བྱེད་པར་བརྟེན་པག་གྲུའི་དཔག་.....
 རྣམས་གསང་མདར་ཡོང་། གཡའ་བཟང་ཁྲི་དཔོན་འཁྱུལ་ཐག་འོད་གྱིས་
 གཉལ་དཔག་རྣམས་ཁྲིད་ནས་སྟུན་པོ་ཅེར་འཁྱར་པ་ཤེས་ཏེ་ཕྱིར་ལོག་ནས་.....
 འཐབ་པས་འཁྱུལ་ཐག་འོད་སོགས་འགོ་དཔག་དགུ་བརྒྱ་ཙམ་སྟུན་པོ་ཅེའི་.....
 བར་ལ་བརྒྱུད། གཉལ་དཔག་མང་རྒྱ་བསད། གོ་མཆོན་རྣམས་སྤངས།
 རབ་བྱང་རྒྱལ་པའི་རྩལ་སྟག་(1350)ལོར། པག་གྲུས་འཕྲི་བྱང་པ་
 པལ། རྒྱལ་དེར་དཔག་འབྲུག་ཐངས་མང་བྱང་ཡང་པག་གྲུའི་དཔག་དཔུང་
 རྣམས་དཔག་གྲུས་རབ་རྒྱ་ཆེ་བས་དགུ་ལ་མཐའ་དག་ལས་རྣམ་པར་རྒྱལ།
 དཔུང་སྟོགས་གྱི་ས་ཆ་ཡོངས་རྫོགས་དང་ས་སྐྱའི་ས་ཆ་ཁག་གཅིག་གྱུང་དབང་
 རྒྱུ་འཁྱུལ། ཁྲི་དཔོན་བྱང་ཆུབ་རྒྱལ་མཆོན་དང་། དཔག་དཔོན་ཆེན་
 པོ་རྟོར་གཞོན་རྒྱ་བཟང་པོའི་མཆོན་སྟུན་སྟོགས་བཞི་ཀུན་རྒྱ་གཤམ། དེ་
 བཅ་པག་གྲུས་དཔག་དཔུང་བཏང་སྟེ་དཔོན་ཆེན་རྒྱལ་པ་བཟང་པོ་ས་སྐྱར་.....

རྒྱལ་བར་འགྲོ་བྱ་ཐག་བཅད་ཀྱང་དཔོན་ཆེན་གཞན་གྱི་མགོ་བསྐྱར་ལ་ཚུད་.....
 བས་ཐག་གྱུ་འདྲེ་དཔལ་དཔུང་མྱེར་ཡོག་ དེ་ནས་དཔོན་ཆེན་རྒྱལ་བ་བཟང་
 སོ་སྐྱུར་འབྱུར་རྩིས་དཔོན་ཆེན་དཔལ་རྒྱལ་བཙུག་འབྱུང་སྐབས་ཀྱིས་.....
 བཙུག་རྩ་བཙུག་པའི་གནས་ཚུལ་དེ་ཐག་གྱུས་མཐུན་ཞིང་། རབ་བྱུང་བྱུག་
 པའི་ཤིང་ན་(1354) ཡོང་། ཐག་གྱུ་འདྲེ་དཔལ་དཔུང་སྐྱུར་བཅུང་སྟེ་
 ཞི་བྱས་གི་ཐབས་རྩ་མའི་སྐོ་ནས་དཔོན་ཆེན་རྒྱལ་བ་བཟང་སོ་བཙུག་ནས་.....
 བཙུག་། དཔལ་དཔུང་གིས་སྐྱུ་འདྲེ་དཔོན་པ་མཐའ་བསྐྱར་སྐབས་སྐྱུ་འདྲེ་
 དཔོན་ཆེན་དཔལ་རྒྱལ་བཙུག་འབྱུང་གསོན་པོར་བབྱུང་། སྐྱུ་འདྲེ་དཔལ་
 མི་བཞི་བརྒྱ་ཉལ་ཅེས་བསམ་དུ། ཡོན་ཤོར་མས་གནང་བའི་གནའ་རྩལ་དང་།
 དེ་སྐོ་འགྲུ་གལ་ཆེ་བ་འཛོམ་ཆེན་འཕྲོག་ དེ་ནས་བབྱུང་སྐྱུ་འདྲེ་རྒྱལ་བ་པས་
 འཛོམ་ཞིག་ཏུ་ཕྱིན། ཉི་ཤི་ཉི་ཤོད་མའི་སྐོ་དཔོན་ཀྱན་དགའ་རྒྱལ་མཚན་
 དང་། སྐོ་དཔོན་བསོད་ནམས་སྐོ་ཤོས། གཤམ་བཟང་ཁྱི་དཔོན།
 ཆལ་པ་ཁྱི་དཔོན་སོགས་ཀྱིས་ཡོན་ཤོར་མར་ཁྱི་དཔོན་བྱང་ཆུབ་རྒྱལ་མཚན་.....
 ཀྱིས་སྐྱུ་དཔལ་གིས་བཙུག་། ཁྱི་དཔོན་གཞན་ནམས་མཐའ་འདྲེ་དཔལ་
 པ་སོགས་ལྷ་སོག་རིམ་པ་ལུལ་སོག་ རབ་བྱུང་བྱུག་པའི་ཤིང་ན་(1354)
 ཡོང་། རྩང་ཆེན་གྱིས་རབ་བྱུག་གིས་ལ་སེང་གའི་བགས་པ་རྩེར་བཞི་མ་
 ཉམས་པ་སོགས་ནོར་བུ་མང་པོ་བསྐྱར་ཉི་ཤོད་མའི་རྩང་རྩ་བཅུང་། ཡོན་
 ཤོར་མ་སོ་བཀལ་ཐེའི་སྐུར་ལ་ཡིན་མིན་གནས་ལུགས་གསལ་ཞིང་གསལ་བར་
 ལྷས། ཤོར་མ་ཆེན་པོས་སོད་ཀྱི་དཔོན་གྱི་གནས་ཚུལ་དེ་སྐོ་ལ་དབྱེ་ཞིབ་
 དང་། རྩལ་བདེ་ཞོད་འཇགས་སྐུར་རྩ་ཡོང་བའི་ཆེད་ཁྱི་དཔོན་བྱང་
 ཆུབ་རྒྱལ་མཚན་ལ་རྩ་སྟེ་ཤོར་མའི་ལས་རོགས་ཀྱི་གོ་གནས་དང་། སོད་

ཡོངས་ཀྱི་མིང་དབང་ཅིས་ཐུངས་ཆོག་པའི་བཀའ་ཤོག་དང་ཐམ་ཁ་བཅས་.....
 གནང་། དེ་ནས་བཟུང་ཕག་ཟུའི་མིང་དབང་དངོས་ཟུ་བཅུགས་པ་དང་།
 རྒྱ་སི་ཏུ་བྱང་ཆུབ་ཆུལ་མཆན་འདི་ཉིད་ཡུང་པོད་ས་གནས་མིང་དབང་གི་.....
 བྱེད་པོ་གཙོ་བོར་ཟུར། བོར་གསལ་གྱི་དོན་དངོས་ཆོག་ནས་སྐབས་དེར་བོད་
 ལ་གནས་ཆུལ་ཉོག་འཛིང་ཆེ་བ་དང་། དབང་བཟུང་གུལ་རིམ་ནང་ཁུལ་
 ཏུ་མིང་དབང་འཛོག་ལེན་བྱེད་པའི་ཁྱོད་ཤིང་གསོན་གྱི་འཐབ་ཆོད་རབ་དང་
 རིམ་པ་ཟུང་ཡང་། ཚུགས་གཉིས་ཀས་ཡོན་ཤོར་མའི་ཡུང་དབྱང་མིང་
 གཞུང་ལ་བཅི་བཀུར་དང་ལེན་བྱེད་དཀོས་པ་གསལ་པོར་མཐོང་ཐུབ།

རྒྱ་སི་ཏུ་བྱང་ཆུབ་ཆུལ་མཆན་མི་འཇིགས་གདོང་ལྡེའི་ཁྱི་ལ་འཁོད་མ་.....
 ཐག་ཏུ་བོད་ཀྱི་བཀའ་བཀོད་རྒྱུད་འཛིན་གྱི་དཔལ་འཕྱོར་ཤོར་འཐེལ་བྱགས་...
 ཆེན་འགོ་བའི་དཀོས་མཐོ་དང་འཆམ་ཆེད་མིང་འཛིན་མིག་གཞི་དང་།
 ཁྱིམ་ས་བྱགས་སོགས་ལ་གསར་བཅོས་གནང་། སྔ་བྱང་ཆེན་པོ་ལྷེ་གདོང་
 ཆེར་ལྷགས་རི་ཁྱི་ནང་གསུམ་ཡོད་པའི་ནང་མ་ལ་ནག་ཆང་བུད་མེད་ཡོང་མི་
 ཆོག་པའི་ཁྱིམ་བཅོམས། རྒྱ་སི་ཏུ་ཉིད་ཡུང་ཆང་དང་ཁྱི་དྲོའི་ཟས་སྤོངས་
 པ་སོགས་རབ་ཟུང་གི་ཆུལ་འཛིན། དཔོན་ཆེན་གྱི་ཤོ་གནས་མེད་པ་བཅོས་
 ཉི་ལྷེ་མིང་བཅུགས། དེ་བཞིན་ཁྱི་སྒྲོར་བཅུ་གསུམ་གྱི་ལམ་བྱགས་དེ་མེད་
 པར་བཅོས་ནས་དེ་ལྷའི་གཞིས་ཀ་དང་། རྒྱང་ནམས་ལ་ཉམས་གསོ་གནང་
 པ་མ་ཟད། བོར་དཀར་རྒྱང་དང་། ཐག་དཀར་རྒྱང་། རྩུ་རྒྱང་། འོལ་
 ཁ་རྩྭ་ཆེ་རྒྱང་། གཞིས་ཀ་བསམ་ཟུབ་ཆེ་རྒྱང་། གཉལ་ལྷན་ཆེ་རྒྱང་།
 རོང་རིན་ལྷངས་རྒྱང་། ཡི་ལུ་རྒྱང་སོགས་དབྱུས་གཅོང་འཛིན་པའི་ཉི་བའི་
 ས་གནས་ལ་རྒྱང་ཆེན་བཅུ་གསུམ་ཅམ་བཅུགས། ཕག་ཟུའི་མིང་དབང་

འདྲུགས་སྐབས་བྱས་ཆེས་འཛིག་མཁན་དཔོན་དཔལ་ལྗོངས་དཔོན་བསྟོན་.....
 གཞག་སྒྲུལ། ལྗོངས་དཔོན་གྱི་ལོ་རྒྱུས་ལོ་གསུམ་བྱས་ཏེ་ལྗོངས་དཔོན་གཏོང་
 བའི་ལམ་ལུགས་བཅུགས། རྒྱལ་དེར་ལྗོངས་ཞེས་པ་ནི་བྱིད་འཛིན་གྱི་ཕྱིག་
 གཞི་ཞིག་ཡིན་ལ། དཔལ་དཔོན་གྱི་བཞོད་འདོམས་ཁང་ཡང་ཡིན། ལྗོངས་
 ཆེན་གསར་པ་བཅུགས་པ་དེས་སྟོན་གྱི་ཁྲི་དཔོན་ནམས་གྱི་དབང་ལྷགས་མེད་
 པ་བཟོས་སྐབས་བསྐྱར་ལོག་བྱེད་པའི་ཉེན་ཁའི་རང་བཞིན་སེལ་སྒྲུབ་པ་བྱུང་
 ཡང་། སྟོགས་གཞན་ཞིག་ནས་དཔོན་རིགས་སྤྱུང་ག་གསར་པ་ཁག་གཅིག་
 མོན་པ་དང་། དཔོན་རིགས་སྤྱུང་ག་ཉིང་པ་ཁག་གཅིག་གནས་དབྱུང་བཏང་
 བ་དེས་དབང་བསྐྱར་གྲལ་རིམ་གསར་ཉིང་བར་གྱི་འགལ་བ་གཏིང་ཟབ་རུ་.....
 ཕྱིན། དེ་ནས་ས་ཞིབ་བྱས་ཏེ་ཁྲལ་ལལ་ལམ་ལུགས་གསར་རུ་གཏན་འཁེལ་
 བྱས་སྐབས་ཞིང་འཕྲོག་མི་དཔངས་གྱི་མོན་སྟེད་གྱི་རྒྱར་བཅོན་རང་བཞིན་.....
 ཆས་ཆེར་འཕེལ།

དེ་བཞིན་དབང་བསྐྱར་གྲལ་རིམ་གྱི་ཁྲི་དབང་སྤྱུང་སྟོབ་བྱེད་ཆེད་.....
 ཁྲིམས་ཡིག་ཞལ་ལྟེ་བཙུ་སྤྱུང་ག་ལ་ཐབ། དེ་ནི་དཔལ་པོ་སྟག་གི་ཞལ་ལྟེ་
 དང་། རྩུང་མ་ལ་ཡི་ཞལ་ལྟེ། ལྷ་མོ་ལས་འཛིན་གྱི་ཞལ་ལྟེ། ལུ་བཞེས་
 བདེན་རྒྱུན་གྱི་ཞལ་ལྟེ། བཟུང་བཀྲིག་ཁྲིམས་རའི་ཞལ་ལྟེ། གས་ཅན་
 ཁྲག་བཙོར་གྱི་ཞལ་ལྟེ། དྲན་འཛིན་ཆད་ལས་གྱི་ཞལ་ལྟེ། ཉིང་འདྲ་ཟ་
 ཀར་གི་ཞལ་ལྟེ། བསད་པ་སྟོང་གི་ཞལ་ལྟེ། མས་པ་ཁྲག་གི་ཞལ་ལྟེ།
 སྟོན་ཏམ་མནའ་དག་གི་ཞལ་ལྟེ། བརྟམ་པ་འཇལ་གྱི་ཞལ་ལྟེ། ཉེ་འབྲེལ་
 འབལ་བརྒྱམས་གྱི་ཞལ་ལྟེ། བྱི་བྱས་བྱི་རིན་གྱི་ཞལ་ལྟེ། གམ་བར་རྩུར་
 གྱི་ཞལ་ལྟེ་བཅས་སོ། རྒྱལ་དེར་དཀར་ནག་ཤན་འབྱེད་པའི་ཁྲིམས་གྱིས་

ལུལ་ཁམས་བདེ་བས་ཀྱི་མོ་གསེར་བྱུང་ཞེས་གཏམ་རྒྱུད་བཤད་སྒྲུབ་ཡོད་.....
 ཅིང་། རོན་ཏུ་བྱིམས་ཀྱི་མཐུན་ཏུ་མི་རྣམས་འདྲ་མཉམ་ཡོད་པ་ཞིག་ཙམ་
 བས་མིན། དཔེར་ན་བྱིམས་ཡིག་ཞལ་ལྗེ་བཙུང་ཡོད་ནང་བཞོད་དོན། བསད་
 པ་སྟོང་གི་ཞལ་ལྗེ་ལ། ཉོར་ལུགས་དང་། བོད་ལུགས་གཉིས་ལས། ཉོར་
 ལུགས་སྒྲ་སྟོག་ཚབ་ཏུ་སྟོག་གཏོང་བས་མི་ཤ་ལོན། བོད་ཚས་ལྷན་གྱི་ཞིང་
 ཁམས་ལ་སྟོག་ཚབ་ཏུ་སྟོག་བཏང་ན་གཉིས་སྤང་སྟོག་པའི་ཙམ་བར་འགྲོ་བས་...
 ཉོར་འཇལ་ལོན་ན་ལེགས་ཟེར། དེས་ན་སྟོན་གྱི་ཏུས་སྒྲ་མི་དྲག་བསད་ན་
 འཇལ་སྤང་སྟོར་དང་ཞོ་སྟོར་སྟོན་དཔོས་པར་བརྟེན་སྟོར་འཇལ་ཞེས་པའི་ཐ་
 རྒྱུད་འདི་ཆགས། “རྩ་མཁན་མགར་བ་བཤད་པ་གསུམ། བསད་ཀྱང་
 ཉོར་དེས་ཐག་གཅིག་འབུལ། ”བརྗོད་པ་ལྟར་མི་དྲག་གཞན་ལ་གཞིགས་ནས་
 ཉོར་སྟོན་ལུགས་སྟོར་ལ། ལ་སྒྲ་བརྟེན་ཏམ། ཉ་བརྒྱ་སྤང་སྟོར་མི་ཁྱད་
 འབུམ། ཡོན་ཏན་ཅན་ལ་བརྗོད་ཏུ་ལོད། ཅིས་གསུངས་པ་དང་། འཇིག་
 ཉིན་རྒྱལ་པོའི་ངག་ལམ་ཏུ་འདྲ། ཉོར་གཡའ་ཅེ་རྒྱལ་པོ་ཉོར་གྱིས་བསད།
 སྤང་དང་གསེར་ལ་མཉམ་འདེགས་བྱས། སྤང་གི་སར་རྒྱལ་པོ་ལྷན་མས་
 བསད། ད་ཏུང་སྟོར་གཞུག་འཕྲོད་པ་ལོད། ཅིས་ཟེར། རྒྱ་མི་ཏུ་
 བྱང་རྒྱལ་རྒྱལ་མཚན་གྱིས་སྟོར་འཇལ་ལུགས་སྟོར་ལེགས་བཙུང་རག་ཙམ་.....
 གནང་ནས་མི་ཐལ་པ་ལའང་རབ་འཕྱིང་ཐ་གསུམ་ཏུ་དཔྱེ། རབ་ལའང་རབ་
 གྱི་རབ་དང་། རབ་གྱི་འཕྱིང་། རབ་གྱི་ཐ་བཅས་ཁག་གསུམ་དེ་དཔྱེ།
 འཕྱིང་ཐ་ལའང་དེ་ལྟར་བཅིས་པས་རིམ་པ་གསུམ་དང་དཔྱེ་བ་དགུ་ཙམ་བྱུང་།
 རབ་གྱི་རབ་ལ་སྟོར་སྤང་བརྒྱ་དང་བརྒྱའམ་བཙུང་ཡོད་སྟོན། རབ་གྱི་འཕྱིང་
 ལ་སྟོར་སྤང་དགུ་བརྒྱའམ་དགུ་བརྒྱ་གོ་ལ། རབ་གྱི་ཐ་ལ་སྟོར་སྤང་བརྒྱད་

ཅུའམ་བརྒྱད་ཅུ་ལྷ། དེ་ཚོག་འཁྱིལ་གི་རབ་ལ་སྤྱོད་པ་ལྟར་ཅུའམ་
 བརྒྱད་ཅུ་དོན་ལ། འཁྱིལ་གི་འཁྱིལ་ལ་སྤྱོད་པ་ལྟར་ཅུའམ་ཅུག་ཅུ་རེ་ལ།
 འཁྱིལ་གི་ཐ་ལ་སྤྱོད་པ་ལྟར་ཅུའམ་ལྷ་བརྒྱད་ལ། དེ་ཚོག་ཐ་མཐི་རབ་
 ལ་སྤྱོད་པ་བཞི་བརྒྱའམ་བཞི་བརྒྱ་ཞེ་ལ། ཐ་མཐི་འཁྱིལ་ལ་སྤྱོད་པ་ལྟར་ཅུའམ་
 ཅུའམ་ལྷ་མ་ཅུ་ལྷ་ལ། ཐ་མཐི་ཐ་ལ་སྤྱོད་པ་ཉི་ཤུའམ་ཉི་ཤུ་མ་ལྷ་སྤྱོད་
 བཅས་དང་། ལྷུང་ན་ལྷུང་མེད་བསད་པ་མི་ཡོང་། གལ་ཏེ་བསད་པ་
 ལྷུང་ན་སྤྱོད་འཇལ་པར་བརྒྱ་ནས་བཅོ་ལྷ་བར་བཅས་གཏན་འབེབས་གནང་
 བ་དང་། རྒྱལ་པ་ཁྲག་གི་ཞལ་ལྷེའང་མི་དྲག་ཞན་ལ་གཞིགས་ཏེ། མི་རབ་
 ཁྲག་ལ་ཐིགས་ཞོ་དང་། མི་འཁྱིལ་ཁྲག་ལ་ཐིགས་མེ། མི་ཐཐི་ཁྲག་ལ་
 ཐིགས་མེ་ཐེར་བ་སོགས་གཏན་འབེབས་བྱས། མོར་གསལ་གནས་ལྷལ་
 དངས་དེ་དག་གི་ཐོག་ནས་ཁྲིམས་ལྷགས་འདིའི་རོ་པོ་ནི་དབང་བརྒྱུར་གྲལ་
 འམ་པ་དང་། ཁོ་པ་ཚོའི་ཁི་དབང་སྤྱད་སྤྱོད་ཕྱིན་མེད་གཏན་འབེབས་
 བྱས་པ་ཞིག་ཡིན་པ་ལས། འབངས་མིའི་ཁི་ཐན་ལ་སྤྱད་སྤྱོད་ཕྱིན་པའི་
 ཁྲིམས་ལྷགས་ཙུ་བ་ནས་མ་ཡིན་པ་གསལ་པོར་མཐོང་བྱལ།

རབ་ལྷུང་ཅུག་པའི་ཤིང་འབྲུག་(1364)ལོར། ལྷ་སི་ཏུ་བྱུང་ལྷལ་
 ལྷལ་མཚན་བཟང་བྱ་ཅུག་ཅུ་རེ་གསུམ་ལ་དགོངས་པ་རྒྱགས། ཁོར་ནི་ཆབ་
 ཡིད་ཚོག་ཐིག་རྒྱུད་འིང་བ་དང་། བཞེན་རྒྱ་ཆེ་བ། དཔའ་མཛངས་
 བརྒྱལ་ཐོད་པ། དམག་བྱས་དམག་རྩལ་ལ་མཁས་པ། གསུམ་གཏོད་
 ལྷ་སྤྱོད་སྤྱོད་ལས་ཐན་པ་ཞིག་རེད། དེས་མེས་རྒྱལ་ཁྲིམ་ཆོར་ཆེན་པོ་འཇུགས་
 ལྷན་ཕྱིན་པའི་བྱ་གཞག་ནང་དུ་ཆོས་རྒྱལ་སྤྱོད་བཅན་གྲམ་པོ་དང་། ས་སྤྱོད་
 པལྱེ་ཏུ་ཁྲུག་དགའ་རྒྱལ་མཚན། འགྲོ་མགོན་འཕགས་པ་སྤྱོད་སྤྱོད་རྒྱལ་མཚན་

མཁས་དང་འདྲ་བར་བྱས་རྗེས་སྒྲུབས་ཆེན་བཞག་གནང་བས་ང་ཚོས་ན་མ་.....
ཡང་བྱན་གསོ་བྱ་མོས་པ་ཞིག་རེད།

དེ་ནས་ཀྲ་སི་ཏུ་བྱང་ཆུལ་ཆུལ་མཆན་གྱི་ཆ་པོ་དཔོན་པོས་ད་ན་མས་.....
བཟང་པོ་དང་། རྩོམ་གྱི་ཏུ་མའི་སྤྲས་འཇམ་དབྱངས་མི་འཇིགས་གསེར་
གྱི་ཁྲི་ལ་མངའ་གསོལ། འཇམ་དབྱངས་འདི་ཉིད་སྐྱེན་ཆུང་བའི་ཏུས་ལྷ་
ལྷ་མ་སྐྱེས་ལའི་བྱང་ཏུ་ཡི་གེར་སྐྱུར་བ་མཛད། ཆོས་བཞི་བྲགས་པ་ཆུལ་
མཆན་གྱི་བྱང་ཏུ་དགེ་བཞེན་གྱི་ཕྱོག་པ་བྱངས། སྤྱོད་དཔོན་གཞོན་པོ་ཆོན་
གྱི་བྱང་ཏུ་རབ་ཏུ་བྱུང་བའི་མཆན་སྐྱུ་ཆུལ་མཆན་ཞེས་གསོལ། གདན་
སར་བཞག་གཉིས་དང་ཅེད་ཐང་ཏུ་བཀའ་པོ་ཉི་བཞི་ལ་བཤད་པ་མཛད་པས་
མཁས་པའི་བྲགས་པ་ཐོབ། བུ་ཚོན་རིན་པོ་ཆའི་བྱང་ཏུ་དོ་རྩེ་ཐེག་པའི་
རྒྱད་བཤད། དབང་ལྱང་མང་ཏུ་གསན། ཆོས་རྗེ་ལྷ་མ་དམ་པའི་བྱང་ཏུ་
བཞེན་པ་རྣམས་ཉི་ཉེ་སར་ཆོས་འཁོར་དང་ཅེད་ཐང་གི་ཆོགས་པ་ལོ་བཅུ་.....
གསུམ་བར་ཏུ་བསྐྱུརས། འདི་ཉིད་གསེར་ཁྲིར་འཁོད་མ་ཐག་ཏུ་ཡོན་གོང་
མ་ཆོན་པོས་པོད་ཆོལ་ཁ་གསུམ་གྱི་དབང་ཆ་འཛིན་ཆོག་པའི་འཇའ་ས་གནང་
བས་ཐག་གུའི་མཆན་སྐྱེན་ཆེས་ཆེར་པོར་བ་དང་། ས་སྐྱུ་པར་མིད་དབང་
ལྷ་ཅེས་མེད་པར་བྱུང།

གནམ་འོག་འགྲན་ཆུ་མེད་པའི་རྟོར་གོང་མ་འདི་ཡང་ཏུས་དེ་ཉིད་ཏུ་.....
རྒྱལ་བུ་སྐྱེན་མེ་ལྟར་བྱུང། གོང་མའི་རྩེ་སྤྲས་ན་མས་ཐན་ཆུན་གྱིད་དབང་
འཕྲོག་རེས་བྱེད་པའི་གྱིད་འགྱུར་ཡང་ཡང་བྱུང། རབ་བྱུང་ལྷ་པའི་མེ་
ལྷག་(1307)ལོ་ནས། རབ་བྱུང་བྱུག་པའི་ཆུ་བྱ་(1333)ལོའི་བར་
ལོ་ཉི་ལྔ་ཆ་བྱུག་རིང་ཡོན་གོང་མ་ཐེངས་བརྒྱད་ཅུ་པ་རྗེས། དབང་བསྐྱུར་

གལ་ཇིས་ནང་ཁྱེད་ཀྱི་འགལ་བ་ཆེས་རྣོ་ངར་དང་རྩ་ཆེ་བའི་གནས་སྟེ་
 ལྟར། དེ་བཞིན་རྒྱལ་ཚང་དཔོན་རིགས་གཏུག་པ་ཅན་རྣམས་ཀྱིས་རྒྱ་ཆེའི་
 འབངས་འཁོར་གཡོག་ལ་གཏུང་གཞོན་བཟུ་གཞོག་དྲག་པོ་བཏར་སྟབས་.....
 དབང་རྒྱུར་གལ་ཇིས་དང་། རྒྱ་ཆེའི་མང་ཚོགས་དབང་ཀྱི་འགལ་བའང་
 མཐུན་ཐབས་མེད་པའི་གནས་སྟེ་ལྟར་ནས་ཞིང་པའི་འོས་ལངས་ཆེན་པོ་.....
 ལངས། འཕྲི་རྒྱུའི་རྩོད་ལྱང་གི་ཞིང་པས་ཡོན་ཤོང་མང་དྲག་ཆས་ཀྱི་འོས་
 ལངས་ཐེངས་མང་བྱས། ལྷག་པར་དུ་འཕྲི་རྒྱུ་རྩོད་མའི་ཞིང་པས་འོས་ལངས་
 ཐེངས་མང་བྱས་པ་འདི་ལྟར་ནི་ཡུང་གོའི་ལོ་རྒྱུས་ཐོག་བྱུང་མ་ཕྱོད་པ་ཞིག་.....
 རེད། ཡོན་ཀྱི་དེབ་ཐེར་ནང་འཁོད་དོན་“འཕྲི་རྒྱུའི་རྩོད་པའི་དབང་བཟུར་
 ལོ་བཅུ་ཅམ་བྱེད་རིང་། རྒྱུན་རྒྱུ་ལོས་ལངས་ཤིས་བཟུ་ལྷག་ཅམ་བྱུང་”
 ཐེར་བ་དང་། ཡང་“འཕྲི་རྒྱུའི་རྩོད་པའི་རྒྱུན་རྒྱུ་ལོ། གནས་ཕྱལ་བཞི་
 བཟུ་ལྷག་ཅམ་ཡོད་”ཅས་འཁོད། རབ་བྱུང་དྲག་པའི་རྒྱུགས་ཡོས་(1351)
 ལོར། ཞིང་པའི་གསར་བཞེད་མཐོ་རྒྱུ་ཐབས་གསར་པ་འཕྱུར་ནས་མིའུ་རྒྱ་
 ལྟར་དང་། ཀོའོ་ཅེ་ཤིན་གྱིས་ལྷ་ཆེས་སྟེ་འོས་ལངས་བྱས་གཤིས། དེ་
 བས་ལྟར་ཆུང་ཆུང་དང་དྲན་ལུ་ལེའང་། གཤམ་མེ་དྲང་སོགས་གཅིག་
 མཇུག་གཤིས་མཐུན་གྱིས་འོས་ལངས་བྱས་ཏེ་རྩོར་གྱི་དབང་བཟུར་པར་དོ་.....
 རྒྱལ་བྱས། མཐར་ཀོའོ་ཅེ་ཤིན་གྱི་དམག་དཔོན་ལྟུང་ཡོན་གར་(1328—
 1398) གྱིས་ཡོན་ཤོང་མའི་སྤྱིད་དབང་མགོ་རྟིང་སྒྲོགས་ནས་རབ་བྱུང་དྲག་
 པའི་ས་རྒྱལ་(1368) ལོར། བན་ཅིང་རྒྱལ་སར་བྱས་ཏེ་མིང་རྒྱལ་རབས་
 དངོས་སྟེ་བཅུ་གས། བག་ཟུ་འཇམ་དབྱངས་ལྟུ་རྒྱལ་མཆོན་དང་། ལྷ་
 བག་ཀུམ་པ་རོལ་པའི་རྩོད་རྒྱུ་སོགས་ཀྱིས་རྒྱལ་ས་ནས་ཅིང་དུ་བང་མི་བཏར་སྟེ་

མིང་ཀླུ་རབས་དངོས་སྤྱུ་བཅུགས་པར་རྟེན་འབྲེལ་བྱས། མིང་གོང་མ་ཆེན་
 བོ་ཤུའུ་ཡོན་གྱང་གིས་འཇམ་དབྱངས་ཤུའུ་ཀླུ་མཆོན་ལ་རྒྱ་མི་རྩ་རྟེ་གོང་.....
 མའི་ལས་རོགས་དང་། ཆེན་གོ་ལྷང་། ཀྱ་དེན་ལུ་མི་ཞེས་པ་ཀླུ་ཁབ་
 སྤྱོད་དཔོན་གཅུག་གི་ནོར་བུ་ཞེས་པའི་ཆོ་ལོ་དང་། ཐམ་ཁ་གནང་བ་མ་ཟད།
 བོད་ཆོལ་ཁ་གསུམ་དབང་འཛིན་ཆོག་པའི་འཇམ་མཁའ་གནང་བ་ཡིད།

མིང་ཀླུ་རབས་བཅུགས་པའི་རྟེན་སྤྱུ་ཀླུ་རབས་དང་འདྲ་བར་.....
 བོད་འདི་མིང་གོང་མ་ཆེན་པའི་མངའ་འོག་གིས་འཛིན་ས་ཁུལ་གིས་ལ་བཅས་
 བས་བདག་དབང་ཡོངས་སྤྱུ་ལག་ལེན་བཟླར། ཐམ་ཀླུ་ནང་ཁུལ་དང་།
 ལྷག་པར་རྩ་ལྷན་ནན་དང་། ལུང་ཤུ། མི་ཁྲོན། ཀོང་གི་སོགས་གྲངས་
 རྩུང་མི་རིགས་ཀྱི་ས་ཁུལ་རྩ་བཅུགས་པའི་དམག་དོན་དང་གིས་འཛིན་གྱི་ལམ་
 ལུགས་དེ་དག་པོད་རྩུང་ལག་ལེན་བཟླར། རབ་བྱུང་བྱུག་པའི་ཚུལ་
 (1372) ལོར། བོད་རྩ་དབྱུག་གཙང་ཞིང་རྩུའུ་མེ་རྩུང་མི་ཞེས་པ་བཀོད་
 འདྲིམས་ལྷི་རྩུ་པ་ཁང་བཅུགས། རིམ་པ་ཁག་གི་མེར་སྤྱུ་དཔོན་རིགས་ཐམའ་
 དག་མིང་གོང་མ་ཆེན་པོས་བསྐོས་གཞག་བཟུལ། དེ་མཆུངས་དཔོན་རིགས་
 རྟམས་ནས་ཁྲིམས་འགལ་གྱི་བྱ་བ་བྱས་ཆོ་གོང་མས་ཐག་གཅོད་གནང་དགོས་
 གཤིས། བདོར་ན། མིང་གོང་མའི་རྩུས་སྐབས་སྤྱི་བོད་ལ་འཛིན་པའི་ཆ་
 པའི་ཁྱིད་བྱས་ནི་ཡོན་གོང་མའི་སྐབས་དང་མཆུངས་མིང་། འོན་ཀྱང་ལོ་
 རྒྱུས་ཀྱི་ཉམས་སྦྱོར་ལ་གཞིགས་ཏེ་ཆོས་ལུགས་གཅིག་ཁོན་འི་ཆ་བ་ལྟེད་མི་ཞུར་
 ཆོ་ལོ་རྒྱུད་པའི་བྱེད་ཐབས་དེ་བཟུང་ནས་ཆོས་ལུགས་ཀྱི་ཐམའ་ཆར་མའི་.....
 འགྲོ་བྱེད་མི་ཞུར་ཆོ་ལོ་རྒྱུད་པ་དང་། ཞི་པའི་ཐབས་ལ་བརྟེན་ནས་ཁྱིད་
 བཟུངས་པའི་ཁྱིད་བྱས་གསར་པ་ལག་ལེན་བཟླར་བ་འདི་དག་གིས་བོད་.....

རིགས་དང་། རྒྱལ་ནང་མི་རིགས་ཁག་དཔལ་གྱི་མཛའ་བཅའི་འབྲེལ་བ་
སྤར་ལས་གོང་འཕེལ་བྱུང་ཞིང་།

རབ་བྱུང་རྒྱལ་པའི་ཆུ་བྱུང་ (1373) ལོར་རྒྱ་མི་རྒྱ་འབྲམ་དབྱེངས་
སྤྱུ་རྒྱལ་མཆན་དགོངས་པ་རྫོགས། ཡལ་དཔོན་རིན་ཆེན་རྟོ་རྟེ་དང་ཡུམ་
ཟུན་བཟ་ཤིས་སྤྱིད་ཀྱི་ཡས་ཡགས་པ་རིན་ཆེན་གསེར་སྤྱིར་མངའ་གསོལ།
དཔེ་བཞུགས་ཀྱི་ཐོས་པ་བྱུང་སྐབས་མཆན་རྒྱ་ཡགས་པ་བྱུང་རྒྱུ་ཅེས་བཏགས།
འདི་ཉིད་མོ་བྱང་ཕྱེད་གདོང་གི་བྱི་ལོག་རྒྱ་ལེབས་རྟེན་རྒྱལ་མྱིན་ཆོས་པའི་ན་
བསྐྱུངས། གྲུབས་དེར་ཞིགས་རྒྱལ་གྱི་རྒྱལ་བ་གཉིས་པ་ཅང་ཁ་པ་ལྷོ་བཟང་
ཡགས་པས་དབྱེས་གཅོང་བྱལ་རྒྱ་ཆོས་ཀྱི་འཁོར་ལོ་བསྐྱེད།

ཡགས་པ་བྱུང་རྒྱལ་གྱིས་ཅང་ཁ་པ་ཆེན་པོའི་ཞབས་ལ་གཏུགས་ནས་
དད་བྱས་ཆད་མེད་གནང་། མྱིད་དཔར་ལོ་བརྒྱད་བྱུང་ནས་གདན་སར་
བཞུགས།

རབ་བྱུང་རྒྱལ་པའི་ཆུ་གསུམ་བྱ (1381) ལོར། དེའི་གཞུང་བསོད་
ནམས་ཡགས་པ་གསེར་སྤྱིར་མངའ་གསོལ། ཆོས་རྟེན་པས་ད་ནམས་ཡགས་
པ་ནི་ཡགས་པ་བྱུང་རྒྱལ་དང་ཡལ་གཅིག་དང་། འདིའི་ཡུམ་ནི་རྟོ་མོ་གཞོན་
པ་དོ་བཟ་མ་རིན་ཆེན་འཆོ་ཡིན། གཤམ་ཆེན་གཞོན་དཔལ་པའི་བྱུང་རྒྱ་
རབ་རྒྱུང་། ཅིང་ཐར་གྱི་གདན་སར་ཐེབས་ནས་འཆད་ཆོད་ཆོས་པར་བྱད་
རྒྱ་འབྲམ་པས་མཁས་པ་ནམས་ཀྱི་ཡིད་དཔར་ཕྱོགས། ལྷ་སར་དཔེ་འབྲུག་
དཔག་རྒྱ་མེད་པར་ཆོས་ཀྱི་འཁོར་ལོ་བསྐྱེད། ལོ་ཆེན་བྱུང་རྒྱལ་ཅེ་མའི་བྱུང་
རྒྱ་བཞུགས་པར་རྫོགས་པའི་ཐོས་པ་བཞེས། དེས་མྱིད་དཔར་ལོ་ལྔ་བརྒྱུད་ས་
ཏེ་མག་གྲུའི་གདན་སར་བཞུགས།

220

ཡུང་མན་ཚུན་དཔར་དཔག་འཐབ་དངོས་སྒྲུ་མ་བྱུང་། དེའི་རུས་སྒྲུ་དབྱས་
གཙང་ཡུལ་སྒྲུ་ཀུན་རུ་དཔག་འཐབ་མཉམས་རུས་ཟིང་གང་ཡང་མེད་པར་ཞི་.....
ཞིང་བདེ་བར་གནས་སོ།

མང་གཤགས་པ་རྒྱལ་མཚན་འདི་ཉིད་ནི་དྲག་གི་ལས་ལ་མཁས་ཤིང་།
མཁུན་རྒྱ་ཆེ་བ། དཔལ་མཛད་པ་བརྒྱལ་མོད་པ་ཞིག་ཡིན། ཁོང་གིས་
ཚོན་པོ་རིན་ཐུངས་ནམ་མཁའ་རྒྱལ་མཚན་རིན་ཐུངས་རྒྱུད་དཔོན་དང་ས་.....
སྒྲིའི་ཉམ་ཁང་ཆེན་མའི་དཔོན་ཆེན་གྱི་ཁྲིར་བསྐྱོས། འཕྲུངས་རྒྱས་པ་ཉོར་
དཔལ་འབྱུར་བཟང་པོར་གཞིས་ཁ་བསམ་སྒྲུབ་ཆེའི་རྒྱུད་དཔོན་དང་དཔག་...
དཔོན་གྱི་ལས་གནས་གནང་། དེ་བཞིན་རྗེའུ་པ་ནམ་མཁའ་བཟང་པོ་དང་།
བཤད་ཀར་བ་རིན་ཆེན་དཔལ་མཉམས་གཤགས་ཆེའི་རྒྱུད་འཁོར་ཕྱིན་རུ་མང་།
དཔོན་རིགས་ལས་ཆེན་གྱི་རྩྭ་དང་བཟུན་པའི་རྒྱན་གོས་གྱི་རིམ་པ་དང་། ཉམ་
པར་རུ་གནས་མཉམས་ཆེན་གྱི་དགའ་ཉེན་སྐབས་སྒྲུ་ཐར་རྩལ་བཟང་པོ་མི་...
ཉམས་ཤོང་རུ་སྤེལ་བའི་སྒྲུད་རུ་སྒྲུར་རྒྱལ་པོད་གྱི་རྒྱལ་པོའི་རུས་གྱི་རྒྱན་གོས་...
སྒྲུ་དཔོས་པ་ལས། ལྷུང་ལ་མི་བཟུན་པའི་ཆས་ལ་མ་ལུང་སྒྲུ་མི་ཆོག་པའི་
གཉན་འབེབས་མཛད། དེ་བཞིན་ཐར་འདི་ཉིད་གྱིས་ཅོང་ཁ་པ་སྒྲོ་བཟང་
གཤགས་པར་རྒྱལ་རྒྱུར་མཛད་དེ་ཉམ་ཐུན་སྒྲོན་ལམ་ཆེན་མོ་བཙུགས། མདོར་
ན། ཁོ་ལྟའི་མིན་དཔར་བཙུགས་ཆེས་སྒྱུ་ཆོགས་གྱི་འཕེལ་སྒྲོགས་དང་
མཐུན་པའི་བྱེད་ཐབས་གསར་པ་མང་པོ་ལག་ལེན་བཟུར་བས་པོད་གྱི་ཆབ་.....
མིན་དང་། དཔལ་འབྱུར། རིག་གནས་མཉམས་དབྱར་མཆོ་རྒྱས་པ་ལྟར་
ཉིན་བཞིན་གོང་རུ་འཕེལ། དེའི་ཐེངས་དཔྱིད་གྱི་རྒྱལ་མོའི་སྒྲུ་དབྱངས་ལས་
“འཛིག་ཉིན་ཀུན་རུ་སྒྲུ་གེ་དང་ནད་ཡམས་མཉམས་མེད་ཅིང་མཁོ་དཔྱུའི་མོ་.....

ལྷན་ལ་མངས་སྐྱོད་པའི་འདྲ་རྒྱུགས་འཛིན་གྱི་པར་མཛོད་ལ་རང་དབང་
ཏུ་སྐྱོད་པ་ཉེ་པར་ལྷན་པའི་མེད་པ་ལྟ་བུའོ།

གཞུགས་པ། ཚར་ཁ་པ་པར་ཏུ་བྱོན་པ་དང་། མཛན་ལམ་ཆེན་
མོ་པ་ཆུགས་པ་ཡི་སྐོར།

ཚར་ཁ་པ་མོ་པ་བཟང་གཞན་པ་ནི། རབ་ལྷན་ཏུ་ག་པའི་མེ་བུ (1357)
མར་མདོ་མཛད་ཤར་ཚར་ཁའི་ཡུལ་ཏུ་འབྱུངས། ཡམ་གྱི་མཚན་ལ་ད་ར་ཁ་
ཆེ་སྐྱེད་འབུམ་དཔེ་མེད་པ་དང་། ཡམ་ལ་ཤིང་མ་མ་ཆོས་ཞེས་བྱ་བ་ཞི།
ཁོང་གཞིས་ལ་ལྷན་ཏུ་ག་མངའ་བ་ལས་ཚར་ཁ་པ་ནི་གས་པ་ནི་པ་ཡིན། རྒྱེ་
འདི་ཉིད་གྱི་དུ་ནི་གཏུགས་ལྟ་བུ་དང་། དཔལ་བ་དཔེས་ཆེ་ཞིང་མཛན་མ་
འཇར་ལ་ཤར་གྱི་གཟེངས་མཛོད་པ། ལྷན་གལ་རིང་པ། ཞལ་མདངས་
མེ་ཏོག་གྱུ་སྐྱེད་ལྷན་དཀར་པ་གཞན་དང་མི་འདྲ་བ་རོ་མཚར་ལྷན་པ་ཞིག་.....
དང་། གྱུན་ལ་ལྷན་པར་སྐྱོད་ཞིང་ཁོ་པ་མངས་པ། འཁྱགས་ན་བདེ་ཞིང་
གཏོར་མདོ་ཆེ་བ། ཡ་རབས་གྱི་སྐྱོད་པ་བཟང་ལྷན་པ་ཞིག་ཡིད། འདི་
རབ་ཏུ་ལྷན་པའི་མོ་གྲངས་སྐྱེད་མཚན་པའི་མ་རོལ་ཏུ་ཆོས་རྒྱུ་པ་རོལ་པའི་
རྒྱེ་ཞིང་ཏུ་དཔེ་བཞུགས་གྱི་མོམ་པ་ཡོངས་སྐྱོད་གས་པ་བྱངས། མཚན་
ལའང་གུན་དགའ་ཉིད་པོ་ཞེས་བཏགས། ཆོས་རྒྱེ་དོན་གྱུ་པ་རིན་ཆེན་གྱིས་
ཡམ་སྐྱེད་འབུམ་དཔེ་ལ་ཉེ་དང་ཡམ་ལ་སོགས་པ་བཟང་མེད་གི་གནད་ལྷན་.....
དཔལ་ཏུ་མཛད་པ་མཛད་ནས། རྒྱུད་གྱི་ཏུ་འདི་ར་ལ་སྐལ་ཞིག་གསུངས་པས་
ཡམ་གྱིས་སྐྱོད་པ་འཕེལ་བ་ཞིན་དེ་ལྷན་བྱས། ཆོས་རྒྱེ་འདི་ཏུ་ཏུ་གསར་
སྐྱེས་རྒྱེ་ཞེ་མེག་པ་སོགས་གསན། གསར་མཚན་དོན་ཡོད་རྒྱེ་ཞེས་
བཏགས། དེ་ཡང་བཤེས་གཞན་ཆེན་པོ་དཔེ་གཞན་ཏུ་མེད་གི་ཞེས་

གཤམ་པའི་སྒྲོབ་མ་གཞིན་ཏུ་བྱང་ཆུབ་ཅེས་བྱ་བས་སྒྲོབ་དཔོན་མང་དེ།
 དགེ་ཆུལ་གྱི་སྒྲོམ་པ་ཡང་དག་པ་བྱངས། བཅོན་ལའང་སྒྲི་བཟང་གཤམ་
 པའི་དཔལ་ཞེས་བྱ་བར་གསོལ། རྗེ་འདི་ཉིད་གྱིས་ཤེས་བྱ་མཐའ་ཡི་རྒྱ་
 བཅོམ་ཆེན་པོར་བཤེས་གཉེན་མཁས་པའི་དེད་དཔོན་ལ་བཞེན་ཏེ། བཅོན་
 པའི་སྒྱ་པོ་ཏུས་དང་མཐུན་པའི་རྒྱར་གྱིས་བསྐྱོད་ནས། རྣམ་དཔྱད་རིག་
 པའི་གནས་ལ་ཡེགས་པར་སྦྱངས་པས་བཅོན་སྟན་ལུལ་སྒྱུན་ལ་གཤམ་ཆེ་.....
 བར་བྱུང། རབ་བྱུང་ཏུག་པའི་ཆ་སྤང་(1373)ལོར། ཅོང་ཁ་པ་
 མདོ་སྤྱད་ནས་དབུས་སྒྲོགས་སྒྱ་ཤེབས། ཡོ་འདིའི་རྟོན་ཁར་འགྲི་བྱང་དཔལ་
 གྱིན་གསལོད་ཏུ་ཤེབས། ཏུས་དེར་སྟན་ལྷ་རིན་པོ་ཆེ་ཆོས་གྱི་རྒྱལ་པོ་བཞུགས་
 པས་ཁོང་དང་མཐའ། ཤེག་ཆེན་ཤེམས་བསྐྱེད་གྱི་ཆོ་ག་དང་། ལྷག་
 ཆེན་ལྷ་ལྷན་ལ་སོགས་པ་གསན། དེ་ནས་ཆལ་པའི་སྟན་པ་མཁས་པ་དཔོན་
 དཔོན་མཆོག་སྐུམས་ཞེས་བྱ་བའི་གམ་ཏུ་ཚོན་ནས། གསོ་དབྱེད་གྱི་གཞུང་
 ལ་སྦྱངས་ཤིང་། ཡན་ལག་བསྐྱེད་སྒྲགས་ལ་བརྩུང་། དེ་ནས་དབུས་
 གཙང་གི་ས་གནས་ཁག་ལ་ཤེབས་ཏེ་སྒྲ་མ་ལོ་རྩ་བ་མང་པོའི་ཞབས་ལ་.....
 གཏུགས་ནས་མདོ་སྤྱགས་གྱི་ཆོས་མང་ཏུ་གསན་པ་དང་། ཡོ་རྩ་བ་ནམ་
 མཁའ་མཐའ་པོའི་རྒྱར་ནས་སྟན་རག་ཟེ་ཁོང་གི་བཤད་པ་ལ་སོགས་པ་.....
 གསན། ཏུས་དེར་བཤད་སྐབས་ཀྱི་བཞུན་པ་དང་ཞིང་རྒྱས་པ་བཅུགས། ལམ་
 རིམ་ཆེ་ཆོ་དང་། སྤྱགས་རིམ་སོགས་མདོ་སྤྱགས་ཀྱི་བཞུན་པཅོས་མང་ཏུ་
 བཅའས། རྗེ་འདིའི་བཅོན་སྟན་སྒྲོགས་བཞི་ལྷན་ཏུ་གཤམ་ཆེ་བས། རབ་
 བྱུང་དབུན་པའི་ས་ཀྱི་(1408)ལོར། མིང་གོང་མ་ཆེན་པོ་ཡུང་ལོས་
 འཇའ་ས་དང་ལོ་ཉ་བཞི་སོགས་གསེར་ཡིག་པ་མང་ཏུ་བཏར་ནས་ཅོང་ཁ་པ་...

མོ་ཤར་གཤམ་པ་མེས་ཀྱིས་ནང་ཁྱལ་ཏུ་གདན་དྲངས་ཀྱང་སྐབས་དེར་ཉུང་
 ལྷན་སྡོད་ལ་མ་ཆེན་མོ་འཁྱུགས་པའི་གྲུབ་མཆོད་དགོས་པ་དང་། ལྷན་ཟུང་
 དཔེན་ཞིང་མདོན་རྒྱུད་པའི་ཆེད་ཏུ་མོ་ཉ་ན་མས་ལ་མཇལ་འཕྲད་མ་གནང་།
 ཆེས་ལྷ་སར་གྲུགས་པ་ཀྱལ་མཆོད་དང་། དཔེན་ན་མ་མཁའ་ཤར་པོས་
 ལྷ་པ་ན་ན་གྱིས་ལྷལ་ཤས་མེ་ཏར་མེས། མཇལ་ཁ་གནང་། འཁྱལ་པ་
 ན་མས་བཞེས། རབ་ལྷན་བཏུན་པའི་ས་བྱི (1408) ལོར། ཅོང་ཁ་
 པ་ཆེན་པོས་གོང་མ་ཆེན་པོར་ལྷལ་པའི་ལྷ་ཡིག་འདི་ལྟར། མོ་ཤར་ལེགས་
 ལྷ་ལྷན་ཅིག ལྷའམ་པོ་ཆེད་པའོད་ན་མས་ཀྱི་མཁྱལ་པ་བཞེན་ནས་ས་ཆེན་
 པའི་རྒྱ་མཆོད་མཁའ་ལྷག་པར་རྒྱལ་བཞེན་རྒྱུད་པའི་མེད་དཔར་པོ་ཆེན་པོ་
 ལྷན་སྡོད། ལྷལ་སྡོགས་གངས་ཅན་གྱི་ཁོད་ལྷལ་དཔུས་ཀྱི་ཆ་ན་གནས་པའི་
 ལྷ་ཡི་དགོ་རྒྱུད་མོ་ཤར་གཤམ་པའི་དཔལ་གྱིས་ལྷ་བ། ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་པོ་
 ཆེན་པོ་པའོད་ན་མས་དེ་རབ་ལྷན་པོ་ལྟར་འཕར་མཐོ་ཞིང་། བཀའ་
 འབངས་ན་མས་ཀྱི་བདེ་སྦྱིད་ལྷ་ལྷལ་ལྟར་ལྷན་ལྷམ་ཆོགས་བ། བཀའ་ལྷན་
 གཉན་པོ་རྒྱལ་ལྷན་ཏུ་མས་སྦྱི་པོས་ལེན་བཞེན་པར་བཞུགས་པའི་སྐབས་ནས།
 དཀོན་མཆོག་གསུམ་གྱི་མཁྱེད་མས་བསྐྱེད་པའི་སྦྱིར་ཏུ་ལྷན་གྱིས་འདི་སྡོགས་
 ལྷ་མངགས་པའི་གཤེར་ཡིག་པ་ན་མས་ཀྱིས་འཇལ་ས། མེ་རྟོག་ཞིབ་མོ་སྦྱིན་
 རིས་ཡོད་པའི་གོས་ལྷགས་དཔར་པོ་གཅིག་དང་། ལྷན་ལྷལ་གཅིག མེ་
 རྟོག་མེད་པའི་གོས་ལྷགས་དཔར་པོ། རྩན་པོ། ལྷན་ལྷལ་གསུམ་
 དང་། དར་མདོག་ཅན་ལྷགས་བཏུན། གོས་ཆེན་ཆོས་གོས། ལྷག་ཆེ།
 རྩན་རྒྱུད་། རིང་འགམ་ རྒྱ་སྡེ་ཀྱི་འཕྲུང་བ། རྩ་རྩེ་རིལ་ཏུ་ལྷལ་གཉིས།
 དཀར་ཡོལ་གཉིས། རྩན་ཁིབ་གཉིས། ལག་སྦྱིས་གསུམ། པར་ཁིབས་

225

འཕྲིན་ལས་ཀྱིས་རི་རྩུབ་རྒྱུར་། ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་པོ་ཉིད་ཀྱིས་མཁུན་པས་བདག་
 ཅག་འདྲ་པས་ཞིབ་རྒྱ་མི་སྒྲིབས་ལགས། ཞེས་བྱས་པས་སྤུལ་པའི་ཞུ་ཡིག་
 རྒྱན་ལས་རྒྱ་འབབ་པའི་བབས་ཀྱི་ཉིན་མཆོན་པར་མིའི་སྤུལ་ནས་རྒྱན་དྲུག་
 པའི་རྒྱན་རས་གཟིགས་ཀྱི་སྒྲ་གཅིག་བཅུ་ལྔ་ཉན་འདས་ཐུག་སྤུལ་པའི་གཤེར་
 རྒྱ་གཅིག་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་འཇམ་དཔལ་གྱི་གཤེར་རྒྱ་གཅིག་དེ་
 བཞིན་གཤེགས་པའི་རིང་བསྐལ་འཕེལ་བཞིན་པ་གསུམ། སྐལ་བྲལ་གཅིག་
 ཡང་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་རིང་བསྐལ་གཅིག་རྒྱ་གར་གྱི་སྤུལ་ཆེན་རྒྱ་དང་
 བོད་གཉིས་གར་སངས་རྒྱས་ཀྱི་བཙུན་པ་དྲུག་སྒྲ་མཛད་པའི་སྤྱི་ཉིན་ཅན་
 རྩ་པོ་ཆེན་པོ་རྩ་གཅིག་གི་གཏུར་ཅན་ལས་རྒྱན་པའི་རིང་བསྐལ་གཅིག་རྩ་ལས་
 སྤུལ། ཀྱི་བ་པོ་རྒྱ་བ་དྲུག་པའི་ཆེས་བཅུ་དྲུག་ལ་སྤུལ་དྲུག་ནས་སྤུལ་པའི་
 ཞུ་ཡིག་

དེ་བཞིན་རྗེ་ཉིད་ལེབས་མི་སྤུལ་གྱི་དཔྱད་སྐོས་སྤུལ་གཅི་པོ་བུ་ལས་ཆེན་.....
 ཆོས་རྗེ་སྐུ་ལ་མེ་ཅིང་རྒྱ་གཏོང་གནད་མཛད་པས་ཤོད་མ་ཆེན་པོ་སྤུལ་ཤིན་
 རྒྱ་དཔྱེས། མིང་ཤོད་མ་དྲུག་རྒྱ་ཡིས་བུ་ལས་ཆེན་ཆོས་རྗེར་རྒྱ་ཆེ་
 ཡང་རྗེ་ཉིད་རྗེ་ཆེན་པོ་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་པོ་ཞེས་པའི་ཆོ་སྐུ་གནད་། མིང་ཤོད་
 རྒྱུར་གིས་སྤྱི་མིའི་ཆོ་སྐུ་ལ་དྲུག་ཤོད་མ་རྩ་ལས་ཀྱིས་གནད་རྒྱུན་རྒྱན་ལུས་
 ཆོགས་པ་གནད་། བུ་ལས་ཆེན་ཆོས་རྗེས་སྐུ་པོ་སྐུ་གསུལ་སྤུལ་ཡང་པོར་
 ཆོས་ཀྱི་འཁོར་ལོ་རྒྱ་ཆེར་བསྐྱར། དེ་རྗེས་མ་རྒྱལ་(1413) ཡང་མིང་
 ཤོད་ལས་སྤྱིར་ཡང་ཅོང་ཁ་པ་གདན་ཞུའི་གཤེར་ཡིག་བཀའ་ལྷན་ལུས་པ་འདི་
 རྩར། རྒྱ་མིང་རྒྱལ་པོའི་ལྷན་གྲུ་མ་རྒྱུ་བཟང་བྲགས་པ་ལ་བསྐྱོ་བ། ཞིང་
 རང་ལས་ཀྱི་ཡོན་ཏན་ཤིན་རྒྱ་བཟང་ཅིང་མཆོ་བ་ནམ་དག་རྒྱས་པ། བུ་ལས་

རྒྱུད་རྩེ་ལ་བརྟེན་ནས་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ལ་ཕན་པ། ཐེག་པ་ཆེན་
 མའི་ལམ་ལ་འགྲོད་པ། དེའི་དོན་གྱིས་གྲང་ཁྱེད་རྣམ་དག་ཏུ་བསམས་ནས་
 ལུན་རིང་ཏུ་སོང་ཞིང་། ད་ལྟ་ནས་གྱིས་མའི་རྒྱུན་ལྟོན་མགོ་བྱས་མངགས་
 བས། ལུགས་གཉིས་གྱིས་མཆོན་པར་ཁྱེད་གདན་འདྲེན་ཏུ་བཏང་ཡོད།
 ཁྱེད་སངས་རྒྱས་ཀྱི་བརྟན་པ་དང་པར་བསམ་ན་ལུལ་དབུས་ལྷ་ཁྱོན་ནས་དེད་
 གྱི་སེམས་པ་བཞིན་འབྲུབ་པར་མཛད། ཅེས་ལྟར་དང་གནང་སྦྱིན་བརྩུལ།
 ཡང་རུས་དེར་མི་དབང་གཤམ་པ་རྒྱལ་མཆོན་གྱིས་གདན་འདྲེན་པ་ལྟར། རྩེ་
 ཅོང་ཁ་པ་རྒྱུད་སྤང་བྱམ་བུ་ལྟར་ཏུ་བྱལ་ཐེབས། རྒྱལ་སྤྱིར་ཁྱོན་པའི་བཤེས་
 གཞེན་ལྷ་བརྒྱ་ཅམ་ལ་ཐོགས་དང་ཞབས་ཏྲོག་ལུལ་ཏུ་བྱུང་བ་མཛད། རྩེ་
 ཉིད་གྱིས་ལྟ་སར་སློན་ལམ་ཆེན་མོ་འཇུགས་རྒྱུའི་འདུན་པ་བཏོན། དཔོན་
 རྣམ་མཁའ་བཟང་པོ་ལའང་ཞལ་ཏུ་གནང་བས་ཁོང་གིས་ལྟ་སའི་དཀྱིལ་.....
 བཞོང་རྒྱུད་དང་སེང་གཡལ་ཐོགས་ཀྱི་ཞིག་གསོས་ལྷ་བསམ་ཆེན་མཛད་ཅིང་།
 སློན་ལམ་གྱི་ཆོས་པའི་པོ་ཆས་རྣམས་ཀྱི་རྟ་ཕོན་ཡང་ལེགས་པར་གནང་། ལྷམ་
 ཏུ་ལྟར་ཏུ་བཞུགས་རིང་། འཕྱི་ཁྱུང་དང་ར་སྤྱིར་ཆོན་ཆད། འོལ་ཁ་
 ཡན་ཆད་ཀྱི་ཕྱི་དཀོན། མི་ཆེན་པོན་བདག་སློབ་ཏུ་འོལ་ཁ་ལ་དད་འབུལ་
 ཀྱི་རྒྱལ་མ་ཡང་ཡང་མཛད། དེ་བཞིན་མི་དབང་གཤམ་པ་རྒྱལ་མཆོན་ལའང་
 ཞལ་ཏུ་ཞིབ་པར་གནང་། རབ་བྱུང་བརྒྱན་པའི་སྤྱི་(1408) སའི་རྒྱ་
 བ་བརྒྱ་གཉིས་པའི་སྤང་ཏུ་ལྟ་སར་སྤྱིར་ཐེབས། གནམ་གང་གི་ཉིན་ལྟོན་
 གསན་འཕེབས་པའི་མཆོད་པ་མཛད། དགེ་འདུན་རྣྱིད་ཙག་བརྒྱད་ཉིག་
 ཅམ་ཐེབས་པ་ལ། དཔོན་སློབ་རྣམས་རང་ཉིད་གྱིས་སྦྱིན་བདག་མཛད་
 ནས་དགེ་འདུན་རེར་མར་སྟུག་བཞི་ཅམ་རེ་དང་། ར་དཀར་ནོ་རྒྱལ་རྩེ་

ཅ་བསྐྱེད་པའི་མང་ཆ་དང་བཅས་པའི་ཚུགས་ རབ་བྱུང་ ཉིན་བྱེད་ཀྱི་
 བརྒྱུད་པའི་ས་ཁྱུང་ (1409) ལོའི་ཟླ་དང་པོའི་ཚེས་གཅིག་ནས་བཅོ་ལྔ་
 བར་ཆོ་འཕུལ་ཆེན་པོའི་རྒྱུ་ལྱེད་མཆོད་པ་དངོས་གཞི་མཛད་པ་ལ། རྩོམ་
 རིན་པོ་ཆེར་དབུ་བྱུན་ཆུ་གཏེར་བཟང་པོ་འབའ་ཞིག་ལས་བསྐྱེད་པ་། རིན་
 པོ་ཆེན་ལ་དང་། ལྷ་ཏིག་གཤུ་ལ་མོགས་པས་བརྒྱན་པ་དང་། རྩོམ་
 མི་བསྐྱེད་པ་དང་བཅུ་གཅིག་ཞལ་ལ་རིན་ཆེན་གཉིས་པ་ལས་བྱུང་པའི་དབུ་
 བྱུན་ཕུན་ལྷན་ཆོགས་པ་མོགས་ལུལ། གཞན་ཡང་གཙུག་ལག་ཁང་ཆེ་ཆུང་
 རྣམས་ཀྱི་ཉིན་དང་། ལྷ་འདབ་ལ་མོགས་པའི་ཆེ་ཆུང་ཕན་ཚུན་ཏུ་བཞག་
 པས་སྒྲེལ་བ་བཅས་ཅད་ལ་བ་དན་དང་། ར་ཡབ། དྲིལ་བུ་ལ་མོགས་པས་
 བར་མི་ཆད་པར་མཛེས་པར་བྱས་གཤིས། ཉིན་མོ་བྱུམས་ར་ནང་མ་ཡན་
 ཆད་ལ་དཀར་མེ་བརྒྱ་ཐག་བཞི་རེ་ཅན་དང་། བར་སྐྱོར་ལ་བརྒྱ་ཐག་ཉི་ལྔ་
 པ། ལྷ་སྐྱོར་ལ་དོ་རིང་གི་འགྲམ། རྩོམ་རིན་པོ་ཆེའི་ཞལ་ཀྱི་བྱེད་ཐད་ཏུ་
 ཀོང་བྱུ་ཆེན་པོ་བྱུ་བཞི་མ། རྩོགས་རེ་ལ་འདོམས་ཆོད་མ་གསུམ་གསུམ་
 ཡོད་པ། དེ་མར་གྱིས་བཀའ་སྔ་ལ་འཆོས་པའི་སྒྲོང་བུ་ལས་འབར་པའི་མེ་
 ཆེས་ནས་མཁའི་ལམ་འཁོག་པ་བྱེད་པ་ལྟ་བུར་བྱུང་། མཆོན་མོ་བར་བསྐྱོར་
 ཆེག་འགྲམ་འཁོར་བ་དང་། བྱུམས་བྱ་ལྷ་ཀ་ཆོར་རི་ལྷར་ཡོད་པ་བཞིན་
 ཏུ་མར་མེའི་ཁྲིང་བ་བཀོད། མཁོར་བ་ཅན་གྱིས་ནས་མཁའི་སྐྱར་ཆོགས་
 ཡངས་པའི་ས་གཞིའི་ཉིང་ཏུ་འཕོས་པ་དང་མཆོངས་ཞིང་རྩོགས་ཀྱུན་ཏུ་བྱ་
 ལེ་མེར་བྱུང་། གཞན་ཡང་ཡོན་ཆད་བརྒྱ་ཐག་མང་པོ་བཤམས་པ་དང་།
 ཀོང་བྱུ་ཆེན་པོའི་གཡས་གཡོན་གྱི་ས་ཉི་ལྔ་མོག་ཆས་པ་ཁལ་བཞི་བརྒྱ་རེ་
 ལས་བྱུང་པའི་ལྷ་མཆོད་རི་ལྷར་བཞེད་ཀྱི། རྩོགས་མོགས་ཀྱི་ཞིམ་གྱི་རྩལ་

མཐའ་མི་འདྲ་པའི་དབང་གི་འཐབ་ཚད་ནོར་ར་ཁི་ཅམ་པོད་པ་ར་ཆོས་རགས་
ཅམ་རྟགས་སྟབ།

དེ་ནས་རབ་ཕྱུང་བརྟན་པའི་མེ་ཁྲིལ་(1416) ཡོང། ཅོང་ཁ་པའི་
སྟོབ་མ་འཆམ་དབྱངས་ཆོས་རྟེན་འབྲས་སྟངས་དཔོན་པ་ཕྱག་བཏབ།

ས་མག(1419) ཡོང། ཅོང་ཁ་པའི་སྟོབ་མ་ཕྱུགས་ཆེན་ཆོས་རྟེན་
མི་ར་དཔོན་པ་ཕྱག་བཏབ། ཡོང་དེའི་རྒྱ་བ་བཅུ་པའི་ཆོས་ཁྱེར་རྒྱ་ལ་ཅོང་ཁ་
པ་ཆེན་པོ་དཔོན་པ་ཕྱ་རན་ལས་འདས། དེ་ནས་བཟུང་ཡོ་རྩུང་རྒྱ་བ་བཅུ་
པའི་ཆོས་ཁྱེར་རྒྱ་ལ་མཆོད་རྒྱིན་གསལ་བྱས་སྟུང་ནས་ཅོང་ཁ་ཆེན་པོར་བྲན་
གསོ་ཞུ་བའི་ཁུ་ཆེན་དེར་དགའ་ལྷན་རྒྱ་ལ་མཆོད་ཟེར། རབ་ཕྱུང་བརྟན་པའི་
མེ་པོས(1447) ཡོང། ཅོང་ཁ་པའི་སྟོབ་མ་རྒྱ་ལའི་རྒྱ་མ་སྟུ་ཕྱེར་དར་པོ་
དགོ་འརྟན་སྟབ་པས་བསྟ་གིས་རྟུན་པའི་དཔོན་པ་ཕྱག་བཏབ། ཡོང་གསལ་
དེ་དག་ལ་དགོ་ཕྱགས་པའི་གདན་ས་ཆེན་པོ་བཞི་ཟེར།

ཁུ་དེར་མག་སྟུང་། ས་སྟུ། ཆོལ་བ། འཕྱི་ཕྱར། གཡའ་
བཟང་སོགས་སྟུང་ཞེ་སོ་སོའི་སྟུང་དབང་ཁག་དབང་དམག་འཁྲུག་མང་ཅམ་
ཕྱང་། ཆོས་སྟུང་ཕྱར་སྟེལ་དམ་ཟབ་ཆེ་བས་དབང་བསྟར་གྲུ་ལ་རིམ་དབང་
སྟུང་དབང་འཕྲོག་ལེན་ཕྱེད་པའི་འཐབ་ཚད་དེ་ཕྱི་རྩེ་ལ་ཁུ་ཆོས་ཕྱགས་སྟབ་
མཐའ་ཁག་དབང་དང་། ཡང་ན་སྟབ་མཐའ་ནང་སྟུང་གི་འཐབ་ཚད་རྩ་
ཁུར་མདོན། ཆོས་ཕྱགས་སྟབ་མཐའ་ཁག་གི་སྟུང་སྟུ་སོ་སོའི་དབང་བསྟར་
གྲུ་ལ་རིམ་ཁག་གིས་སྟུང་དབང་འཕྲོག་ལེན་ཕྱེད་པ་དང་། མཐའ་འབྲས་
ལ་དབང་བསྟར་ཕྱེད་པའི་ལག་ཆར་སྟུང་། ཆོས་ཕྱེད་སྟུང་ཁུ་མང་པོས་སོགས་
བསམ་སྟོན་གསུམ་གྱི་ཉམས་ལེན་མ་ཁུས་པར་འཐབ་པ་དང་། ཅོད་པ།

གྲིས་རིན་ཐུངས་པའི་བདག་པོ་ཞིག་ཁམ་ཏུ་བཞེས་པར་སྐྱུ་གྲགས་པ་འབྱུང་
 གནས་དང་། གྲུན་དགའ་ལེགས་གཉིས་འབྱུངས། སྐྱུ་གྲགས་པ་འབྱུང་
 གནས་སྐྱུ་ན་ཕྱ་མོ་ནས་གཞན་དང་མི་འདྲ་བའི་རིག་པའི་གནས་ལ་མཁས་.....
 ཤིང་། ཉམ་པར་ཏུ་གསར་ཤགས་ཀྱི་མཁུན་རྒྱ་ཤིན་ཏུ་ཆེ་བ། ཡ་རབས་
 ཀྱི་སྐྱོད་བཟང་དང་ཐུན་པ་ཞིག་ཡིད། རབ་ཐུང་བརྒྱན་པའི་ཆུ་བྱི (1432)
 ཡིད། མང་གྲགས་པ་རྒྱལ་མཆན་དཀོངས་པ་རྫོགས་རྗེས་ཡབ་སངས་རྒྱས་
 རྒྱལ་མཆན་གྱིས་མྱོད་དབང་བཟུང་བའི་ཉམ་སེམས་བཅངས། བཀའ་སློན་
 ཁག་གཅིག་གིས་རྒྱལ་བཟུང་འཛིན་པའི་ལམ་ལུགས་ལ་གཞིགས་ནས་ཨ་ཁུས་...
 ཆ་མོར་མྱོད་དབང་སྐྱོད་དཀོས་པས་ཐུན་སྐྱོལ་བཟང་པོ་མི་ཉམས་པར་སྐྱུ་...
 གྲགས་པ་འབྱུང་གནས་ཀྱིས་མྱོད་དབང་བཟུང་དཀོས་ཟེར། འོན་ཀྱང་
 ཡབ་སངས་རྒྱས་རྒྱལ་མཆན་དང་དེའི་སྐྱུ་གས་ཁག་སློན་པོ་ཁག་གཅིག་གིས་.....
 སྐྱུ་གྲགས་ཕྱ་མོར་ཁ་གཡར་ནས་མྱོད་དབང་ཡབ་ཀྱིས་བཟུང་དཀོས་ཟེར།
 དེར་བརྟེན་ཡབ་སྐྱུ་གཉིས་དང་སྐྱུ་གས་པོ་པོའི་བཀའ་སློན་དབང་འཁམ་.....
 ཆོད་ཏུག་པོ་ཐུང་། ཡང་དེའི་མེར་འགའ་ཞིག་ཏུ་ཆ་པོ་ཕན་རྒྱན་དབང་
 མྱོད་དབང་འཛིན་ཆེད་འཁམ་ཆོད་ཏུག་པོ་ཐུང་ཟེར། ཕན་རྒྱན་ཁ་མཆུང་
 འབྱུན་མ་ཆོད་ཉམས་རིན་ཐུངས་པ་ནོར་ཏུ་བཟང་པོ་སོགས་ཀྱིས་སྐྱུ་གྲགས་རིན་
 པོ་ཆེ་བསོད་ནམས་རྒྱལ་མཆན་གྱི་སྐྱུ་ཏུ་སྐྱོན་ཏེ་ཐག་གཅོད་བྱེད་དཀོས་ལྷས་
 པ་ལྟར། རྒྱན་རྒྱན་ཁི་ཐོག་རིམ་པའི་རྒྱན་སྐྱོལ་བཟང་པོ་མི་ཉམས་པར་སྐྱུ་...
 གྲགས་པ་འབྱུང་གནས་ཁྱིར་བསྐྱོད་དཀོས་པའི་བཀའ་བརྒྱལ། ཡབ་སངས་
 རྒྱས་རྒྱལ་མཆན་དང་ཁོ་པའི་སྐྱུ་གས་ཁག་བཀའ་སློན་ཆོ་ཡིད་མ་རངས་པ་ཐུང་
 ཡང་སྐྱུ་གྲགས་རིན་པོ་ཆེ་མཆན་སྐྱུ་དང་སྐྱོད་དབང་ཆེ་པས་མི་སྐྱུ་སྐྱར་སྐྱོད་.....

ཅམ་ཡང་བྱུག་མི་རུས། རབ་བྱུང་བརྒྱན་པའི་ཆུ་ཟང་(1433)ལོར་སྐུ་ས་
 རྒྱལ་པ་འབྱུང་གནས་མི་འཇིགས་གསེར་གྱི་ཁྲི་ལ་མངའ་གསོལ། དེའི་ཕ་
 རྒྱལ་མར་ལྷན་རྩེ་རིན་པོ་ཆེ་བསོད་ནམས་རྒྱལ་མཆོན་གཟི་མ་ཁྲི་མཐའ་ཅན་ཏུ་
 ལྷར། ཡལ་སངས་རྒྱལ་རྒྱལ་མཆོན་མོགས་ཀྱིས་མོ་སྐལ་པས་དེ་དང་བརྒྱན་
 བས་རྟོག་མ་རྟིང་སྤྲངས་གིས་སྤྲོད་དབང་འཕྲོག་པའི་གཡོ་ཐབས་རན་པ་མང་
 པོ་བྱས། ཡལ་སྐུ་ས་མཆོགས་ཁག་གཉིས་དབང་ནང་འབྲུག་ལངས་ཏེ་ལྷན་
 རིང་དབང་ཐག་མ་ཆོད་པར་གནས། བླ་འབྲུག་དེ་ལ་པོད་གྱི་ཕ་རྒྱལ་
 མཐའ་ཅན་རྒྱལ་སྐུ་ས་མཆོན་པོའི་(1434)ལྷེ་གཟར་ཆེན་པོ་ཞེས་ཟེར།
 མཐའ་ཡལ་སངས་རྒྱལ་རྒྱལ་མཆོན་དང་ཁོ་པའི་རྩྭ་གས་ཁག་བཀའ་ལློན་ཆོ་
 ཡར་རྒྱལ་ཏུ་བཏང་ཉེ་འཇོ་རྟེན་གཞིས་ཀ་འགའ་ཞིག་སྤྲད། བླ་འབྲུག་མ་
 རིས་ན་མི་དོན་མི་འབྲུབ་ཅེས་པའི་དཔེ་ལྟར། ཏུས་དེར་ཐག་ལྷའི་གཏུང་
 བརྒྱད་ཉེུ་གདོང་གི་སྤྲོད་དབང་བཟུང་མཁན་དང་། ཞལ་ངོ་མོགས་གདན་
 ས་མཐིལ་དང་ཆེད་ཐང་གི་གདན་ས་འཇིན་མཁན་བཅུན་པ། གཏུང་བརྒྱད་
 བྱིམ་པ་བཅས་དབང་འགལ་བ་ཆེས་ཆེར་ལྷོན། རྒྱལ་པ་འབྱུང་གནས་
 ཀྱིས་ཆོས་སྤྲོད་གཉིས་ཀའི་དབང་ཆ་བཟུང་བ་དེར་ཁ་གཡང་ནས་ཡལ་དང་
 གཏུང་བརྒྱད་བྱིམ་པ་ན་མས་ཀྱིས་ངོ་མོལ་ཡང་ཡང་བྱས་པ་མ་ཟད། རྩྭ་གས་
 བརྒྱུད་ས་གཙང་ཁུལ་གྱི་ཐག་སྤྲའི་མངའ་འབངས་དཔོན་རིགས་ལ་ལས་རང་
 རྩྭ་གས་སྤེར་བཅན་ཡོང་ཆེད་ཐག་སྤྲའི་ངོ་མོལ་ལྟེང་འགོ་རྩྭ་གས། དེ་རྩེ་ཏུ་
 སི་ཏུ་བྱང་རྒྱལ་རྒྱལ་མཆོན་ལ་དཔོན་འབངས་དེ་རིགས་ཀྱིས་རྒྱལ་མཆོན་རིགས་
 རམ་བྱས་ཏེ་ས་རྒྱ་པའི་ལག་ནས་སྤྲོད་དབང་འཕྲོག་པའི་དམིགས་ལྟལ་གཙོ་མ་
 རྟེ། སྤྲོད་དབང་ཐོབ་ཆེས་ཁོ་པ་ཆོར་ས་ཁང་ས་ཞིང་དང་། འབངས་

འཁོར་གཞིག་མིན་འཛིན་གོ་གནས་མཁས་སྒྲུང་ལས་མང་བ་ཚོལ་པའི་ཆེད་ཀྱི་
 ཡིན་གསུམ། འོན་ཀྱང་ཁྱ་སི་ཏུ་བྱང་ཆུབ་ཆུལ་མཆན་ལ་མིན་དཔལ་ཚོལ་
 རིས་དཔལ་ཆ་གཅིག་སྒྲུང་ཆེ་བས་ཁོ་པ་ཆོའི་དམིགས་ལྷལ་མཛོན་ཏུ་འཁྱུར་མི་
 སྤྱབ་པས་མག་སྒྲུའི་གཏུང་བརྒྱད་དཔལ་འགལ་བ་བྱུང་བའི་གོ་སྐབས་དེ་དང་
 བརྒྱན་ནས་མང་གྲགས་པ་འབྱུང་གནས་མཁས་ལ་དོ་གློལ་བྱས། རབ་བྱུང་
 བརྒྱན་པའི་ཤིང་ལོས་(1435)ལོར། ས་སྒྲུའི་དཔོན་རིགས་ལ་ལས་སྒྲལ་
 མ་བྱས་པའི་འོག་རིན་སྒྲུངས་པ་དོན་འབྱུལ་དོ་རྗེས་གཞིས་ག་བསམ་གྲུབ་ཅེ་
 རྒྱངས། ཆབ་མིན་གྱི་ཉེ་གནས་རིན་སྒྲུངས་ནས་གཞིས་ཅེར་སྟོན། གཙང་
 ཁུལ་གྱི་མི་དྲག་འགོ་བ་མང་པོས་རིན་སྒྲུངས་པའི་སྟོགས་སྒྲུ་ལངས་ནས་ཁོད་གྱི་
 མིན་དཔལ་གི་ཉེ་གནས་དེ་སྒྲུང་ཡང་གཙང་ཁུལ་ཏུ་ཕྱིན་པའི་རེ་བ་བཅངས།
 དེ་ནས་བརྒྱང་མག་སྒྲུའི་དཔལ་བརྒྱུད་གྱི་གོ་གནས་ཉམས་སྒྲུང་ཏུ་འགོ་འགྲོ་
 རྒྱགས།

མོར་གསལ་གྱི་གནས་ཆུལ་དེ་དག་ལ་གཞིགས་ནས་གྲགས་པ་འབྱུང་.....
 གནས་དང་། ཏུང་ཡིག་མོ་རྒྱས་མཁས་ཅན་འགོས་མོ་གཞོན་ཏུ་དཔལ་མཁས་
 དབྱས་ཁུལ་ཏུ་གཞིས་འཁོར་ཏུ་ལེབས། རྟེན་རྫོང་ཏུ་མཁས་གྲུབ་ཆོས་
 རྗེ་དཔེ་ལེགས་དཔལ་བཟང་དང་། གསང་ནེུ་མོག་གི་ཆོས་རྗེ་ནམ་གཉིས།
 ཏུང་ཆེན་སྒྲོབ་དཔོན་མཁས་དང་མཁལ་འཕད་གནང་། ཆོས་མིན་བྱ་
 གཞག་སྒོར་སྒྲིང་མོལ་མང་ཅམ་མཛད། ཡབ་སྲས་གཉིས་དཔལ་གྱི་འགལ་
 བ་དེ་ཡང་ཕྱི་རོལ་ལྷལ་གྱི་གནས་ཆུལ་ལ་འཁྱུར་ནས་བྱུང་བའི་དཔལ་གིས་.....
 ཞི་ཉིད་ཏུ་སོང་ནས་ཡབ་སངས་རྒྱས་རྒྱལ་མཆན་ཡར་རྒྱབ་ནས་ཅེད་མང་.....
 ཏུ་གདན་དྲངས། ཡབ་སྲས་གཙོ་འཁོར་དང་བཅས་པ་བཀའ་སྟོན་ལེགས་

པར་མཛད་པར། ལྷ་པས་དེར་གཙང་ཁུལ་ཏུ་གཞིགས་ཞིབ་གནང་པར་
ཐེགས་མི་རུ་པ་པར་གཙང་པོ་ཞུ་གདོང་ཏུ་བཞུགས།

རབ་བྱུང་བརྒྱན་པའི་ཆུགས་རྒྱལ་(1440)ལོར། འཇམ་དབྱངས་
ཤོར་མ་ཆེན་པོས་ཀྱིན་མའི་ཡི་མ་མར་ཞེས་པའི་རྒྱལ་པོའི་འཇམ་པ་རྒྱལ་པས་...
མཆོན་རུང་མར་བྲགས་པ་འབྱུང་གནས་ཞེས་འཛོད། ལྷ་པས་དེར་གཙང་
ཆོས་ལལ་འགྲུག་ཆེ་པ་མར་པོ་གནང་པ་མ་ཟད། གཤེད་ཀྱི་པག་འའ་འབྱུང་
བཞེདས་པ་སོགས་ཆོས་ཀྱི་ཕྱ་བ་རྒྱ་ཆེར་སྤེལ་ནས་སྒྲོན་ཕྱོག་རྒྱལ་པོ་ན་.....
རིམ་གྱི་སྒྲིལ་བཟང་མི་ཉ་མས་ཤོར་ཏུ་འཕེལ་པ་མཛད། གཙང་ཁུལ་ཏུ་རུ་པ་
བདེ་ཞི་འཇགས་དེ་ཙམ་མེད་པས་བྱུང་སྒྲིགས་ཀྱི་སོ་ཁ་བཟུང་ཆེད་ཏུ་ཕྱག་.....
ཤིང་དཀར་རྫོང་བཞེགས། རིན་ཐུངས་ནོར་ཏུ་བཟང་པོ་དང་འཕྲོངས་རྒྱུ་པ་
པའོར་དཀོན་ཙོག་ཡིན་ཆེན་གྱི་མས་ཀྱི་ཁ་པོ་བཟུང་པའི་ཐོན་པོར་བསྐྱེད།
རབ་བྱུང་བརྒྱན་པའི་ཤིང་ཕྱི་(1444)ལོར། མར་བྲགས་པ་འབྱུང་གནས་
དཀོརས་པ་སོགས་རྒྱུ། བག་བྱའི་ཀྱིན་དཔར་དེ་ཡལ་མངས་རྒྱལ་རྒྱལ་
མཆོན་གྱི་ལག་ཏུ་བཞུང་། རབ་བྱུང་བརྒྱན་པ་ཤིང་ཟུང་(1445)ལོར།
ཁོ་པའི་ཕྱས་རྒྱུ་པ་ཀྱུན་དག་འཕེགས་གྱིར་མངའ་གསོལ། རིན་ཐུངས་
ནས་བདག་པོ་ཞིག་ཁ་ཏུ་བཞེས་པར་ཕྱས་རིན་ཆེན་རྒྱུ་འབྱུངས། འཇམ་
དབྱངས་ཤོར་མ་ཆེན་པོ་མེད་ཀའན་ཙོར་གིས་ཐུན་ཏུ་མར་ཞེས་པའི་ཆོ་པོ་.....
དང་འཇམ་པ་གནང་། མར་འདི་ཉིད་རྒྱུ་པའི་པོན་ཉན་ལ་མཆོག་ཏུ་
མངའ་པས་ཕྱི་པོ་ན་མས་ཀྱི་རྒྱང་འོར་མཛད་པ་མི་ལེགས་པ་གང་ཡང་མ་བྱུང་།
པོན་ཀྱང་དེ་རྒྱུ་པ་གཙང་ཁུལ་ཏུ་གཞིགས་བསྐྱེད་ཏུ་ཐེལས་ལྷ་པས་རིན་ཐུངས་པ་...
ནོར་ཏུ་བཟང་པོས་རྒྱལ་འབྱུང་ཐུན་མེད་པ་མཛད་ཀྱང་གནང་སྒྲིལ་པོ་ག་པ་...

མི་མཁུ་སྒྲུབ། ཡང་དེ་བ་མེད་ཁག་གཅིག་ཏུ་གྲུབ་དགའ་ལེགས་འདི་ཉིད་
 གཙོད་ཁྲལ་ཏུ་གཞིགས་ཞིབ་ལ་མེད་མ་ཏུ་འིན་མུངས་པ་ཐུང་པའི་དཔེ་ན་.....
 འིན་མུངས་གཙོ་བོ་ཡག་ཟེམས་ཀྱིས་དང་ལྷན་དང་བརྟེན་བཀུར་ཞབས་ཏོག་ལེགས་...
 པར་ཁྱུ། འིན་མུངས་པས་མི་འདོད་པའི་ནམ་འཁྱར་བརྟེན་ཞེས་འཁོད།
 དེ་ནས་མང་གྲུབ་དགའ་ལེགས་ཀྱིས་ཚུགས་ཏེ་པའི་གཏམ་ལ་གསན་ནས་ཡབ་
 ལུས་ནང་མཆོམས་སྒྱུ་མི་མཐུན་པའི་འགལ་ཁྱེན་མང་པོ་བྱུང་། ཡང་གོང་
 བྱ་བ་པས་མ་ཇེ་བ་སོགས་ཀྱིས་བདག་པོའི་ཚུགས་སྒྱུ་ལངས། རྩེའོ་ལ་
 དགའ་ནམས་མང་གྲུབ་དགའ་ལེགས་པའི་ཚུགས་སྒྱུ་ལངས་ནས་ཏུས་མི་བདེ་...
 པ་ཡང་ཡང་བྱུང་། འཕྲོངས་ཀྱས་པ་རྩོམ་ཆེ་ཆེ་བརྟན་ཐན་ཆེན་སྒྱུ་ལངས་མི་
 ཚུགས་པར་འདུམ་བཞུགས་ཁྱུ། བཤམ་སྒྱུའི་ཁྱིམ་ཆང་ནང་ཁྲུ་པ་མི་མཐུན་
 པའི་མོ་སྒྲུབ་ཏེ་དང་བརྟེན་ནས་འིན་མུངས་པ་མཆོ་སྒྱུ་རྩོམ་ཆེ་ཆེས་ལམ་མོག་
 བཟུང་། དེ་ནས་མང་གྲུབ་དགའ་ལེགས་དང་། ཡབ་སངས་ཀྱས་ཀྱལ་
 མཆོན་བཀའ་ལོས་མཛད་དེ། རབ་བྱུང་བཟུང་པའི་ཤིང་ཁྱི (1455) ལོའི་
 ཟླ་བ་བརྒྱ་གཅིག་པའི་ཆེས་བརྒྱ་ལ་ཆོས་རྒྱུ་འིན་པ་ཆེ་དཔལ་ངག་གི་དཔར་པོ་
 དཔྱང་པོ་བརྒྱ་ཏུ་གཞུགས་པ་ཞིག་མི་འཇིགས་མེད་གའི་ཁྱིམ་མངའ་གསོལ།
 རབ་བྱུང་བཟུང་པའི་ལྷགས་ཁྱི (1480) ལོར། འིན་མུངས་པ་དོན་
 རྩོམ་གཙོད་དམག་གི་གཅིག་ལྷག་ཙམ་ཁྱིད་ནས་རྩེའོ་རྩོམ་ཆེ་ཆེས་གཞིས་
 འགའ་ཞིག་ཏམ་བཟུང་བྱས། དེ་བཞིན་གཙོད་ཁྲལ་ཀྱི་རྩོད་གཞིས་མང་པོ་
 འིན་མུངས་པས་དབ འདུས། ཏུ་དེར་བཤམ་སྒྱུའི་གཏུང་བཟུང་རྩོད་
 ལ་ཉེ་བར་ཐུག་པས་འིན་མུངས་པ་མཆོ་སྒྱུ་རྩོམ་ཆེ་དང་། དོན་པོད་རྩོམ་
 འཕྲོངས་ཀྱས་པ་རྩོད་ཆེ་དཔར་ནས་ཀྱལ། རྩོད་འིན་ཆེན་ཀྱལ་མཆོག་སྒྱུ་

མཆོད། རྒྱུ་པ་དཔལ་འབྱོར་རྒྱལ་པོ། ཡར་རྒྱལ་པ་འིན་ཆེན་རྒྱལ་པོ།
 རྒྱལ་པ་བཟ་གིས་དར་རྒྱས་སོགས་སློན་པོ་ན་མས་ཀྱིས་བཀའ་སློན་མཛད་དེ་.....
 ཆོས་རྒྱུ་འིན་པོ་ཆེ་ར་ག་གི་དབང་པོར་ནན་ཁྱིམ་ཁྱེས་ནས་ཆོད་ཁ་པའི་སྤྲས་སྤོ་
 ཞིག་པད་ག་མོར་ཐུལ། ཡལ་མེས་ཀྱི་འཕགས་སྤོལ་བཟར་པོ་ན་མས་ཡར་པོའི་
 རྒྱུ་ལ་གསལ་པར་མཛད། དེ་ལ་སྤྲས་ར་ག་དབང་བཟ་གིས་འཕགས་པ་རྒྱུ་
 བཟམས་ནས་ཐུན་པེར་མ་སོར་པར་ཡལ་དཀོངས་པ་རྒྱགས། སྤྲས་རྒྱ་ན་མ་
 འོག་པའི་པར་ཁྱུན་སྤྲོས་ཆོས་ཀྱི་འཕགས་པ་དར། འིན་རྒྱུངས་པ་མཆོ་རྒྱུས་
 རྒྱུ་ཆོས་མིན་པོ་དཔུ་བརྒྱུངས། རལ་རྒྱུང་བརྒྱུད་པའི་ཆ་སྤྲང་(1493)
 མོར། མིང་མོར་མ་ཆེན་པོས་གཞེར་ཡིག་པ་མར་གས་ཏེ་རྒྱན་སྤྲང་ག་གི་
 དབང་པོར་ཡར་གི་ཆོ་མོ་དར་གནང་རྒྱུན་གནང་བས། རྒྱན་སྤྲང་དཀོངས་
 པ་རྒྱགས་ཀྱི་བས་གནང་རྒྱུན་ན་མས་རྒྱག་མཛད་པ་གནང་ནས་མོར་མའི་སྤོ་
 རྒྱུ་པོ་མ།

རྒྱལ་པོར་པག་ཀྱང་མིན་དབང་ཆ་པའི་ཆ་ནས་འིན་རྒྱུངས་པའི་པག་.....
 རྒྱུ་བརྒྱུང། མཆོ་རྒྱུས་རྒྱུ་ཆོས་དོན་གནད་ཆེ་རྒྱུང་མཁའ་དག་སློན་པོ་
 གཞན་པ་རྒྱས་བརྒྱུར་ཅམ་ཡར་མ་རྒྱས་པར་རང་ཉིད་ཀྱིས་བརྒྱ་ཁ་གཅིག་.....
 གཞོད་འཕམ་རྒྱུ་ལས་མིང་ཆ་ཡར་ཡར་ཡར་ས། རལ་རྒྱུང་བརྒྱུད་པའི་ས་
 རྒྱག་(1499) མོར། འིན་རྒྱུངས་པ་དར། འཕྲུངས་རྒྱས་པས་
 གཞོས་པའི་བཀའ་ཡི་སློན་པོ་ན་མས་བཀའ་སློན་མཛད་དེ་རྒྱ་འིགས་རྒྱུངས་ཀྱི་
 གཏུར་འཛིན་པ་རག་གི་དབང་པོའི་སྤྲས་ར་ག་དབང་བཟ་གིས་འཕགས་པ་.....
 དཔུར་པོ་བརྒྱ་གཞིས་པ་མེད་སྤྲས་སྤོལ་ཡར་ཆོད་པོའི་གཞེར་ཁྱིམ་མཛད་.....
 གསོལ། རྒྱལ་མཆོག་ལ་ལ་ཆེན་པོས། རག་དབང་བཟ་གིས་འཕགས་པ་

ཁྱིམ་འཁོར་རྒྱུ་ཡག་ཤོམ་ཁྱིམ་མཐར་པོས་པོད་འཕངས་ཐམས་ཅད་བདེ་ལ་
 བཀོད་ཚུལ་མོགས་བཅགས་བཟོད་རི་མེད་མཛད་བྱང་། རོན་ཏུ་སྐབས་
 དེར་མག་ཁྱའི་གཏུར་རྒྱུད་ན་མས་མཆོན་ཅམ་མ་གཏོགས་མིད་ཀྱི་དབང་ཆ་
 མཐའ་དག་རིན་ཁྱུངས་པས་བཟུང་། སྐར་མོལ་ལྟར་འཇམ་དབྱངས་ཤོར་
 མ་ཆེན་པོས་རག་དབང་བཟུ་ཤིས་བཀས་པར་ཀུ་དིན་ལུ་མི་སྤྲོ་མར་ཉི་རྒྱལ་
 ཁབ་སྤྲོལ་དཔོན་གཙུག་ཤི་ནོར་ལུ་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་པོ་ཞེས་པའི་ཆོ་ལོ་གནང་། དེ་
 བཅས་ལུན་རིར་མ་སོར་བར་རིན་ཁྱུངས་པས་མིར་ཆ་བསྐྱངས། ལུ་དམར་
 ཆོས་བཀས་པས་བར་མི་མཛད་དེ་ལོ་གཏུག་རིར་ཆིངས་བཟུབ་ནའང་། རིན་
 ཁྱུངས་པས་མ་ཉན་པར་སྐར་ཡང་རྒྱལ་ཅེར་དམག་དྲངས་སྐབས་འཕྱོངས་
 རྒྱལ་པ་རིན་ཆེན་རྒྱལ་མཆོག་གིས་གཙོས་མག་ཁྱའི་དམག་དཔུར་ཉར་སྟོད་
 བར་ཏུ་ཕྱོག་། དགའ་ལྡན་པ་དམག་དཔོན་བསོད་ནམས་རྒྱལ་པོས་ཁྱིད་
 འཕག་ཀྱི་དཔུར་ན་མས་ཁྱིད་དེ་གངས་པར་ཏུ་བཟྱོད་པ་བཅས་ལ་བརྟེན་ནས་
 དེ་གས་ལྡན་རིན་ཁྱུངས་པ་ཅི་ཏུ་གཏོལ་མེད་ཏུ་བྱུར། རྒྱལ་ཅེ་དང་པ་སྐམ་
 པའི་ས་ཆ་ཤོར་བ་ན་མས་ཁྱིར་སྟོག་དང་། ཤོར་སར་དཔོངས་པས་ངས།
 རྒྱང་དཔོན་ཀྱི་ལས་གནས་ཏུ་བ། སྐད་མེན་སྐར་བུས་རྒྱལ་བཟུང་དང་
 མེན་ཆད་སྐར་ཁྱུངས་ཀྱིས་ཤོར་སའི་བཀའ་ལ་བཙེ་བཀུར་ཏུ་བའི་དམ་བཅའ་
 བཞག རོན་བྱང་ལུན་རིར་མ་སོར་བར་སྐར་ཡང་དཔུར་འཇུག་བུས།
 ཏུས་དེར་རིན་ཁྱུངས་པ་དང་། དཔོན་སྟོན་ནང་མཆོམས་དཔའ་འགལ་ཁྱིན་
 ཆེས་ཆེར་བྱང་ཡང་། མིའི་སྟོན་ཆེན་ཀྱི་བུལ་ཏུ་རིན་ཁྱུངས་པ་རག་དབང་
 རྒྱལ་རྒྱལ་དང་། སྐམ་དོན་བུལ་ཆེ་བརྟན་དོ་རྟེན་མ་གཉིས། འཕྱོངས་
 རྒྱལ་པ་རྟོར་རིན་ཆེན་རྒྱལ་མཆོག་སྐུ་མཆེད། སྐམ་རྟོར་བསོད་ནམས་མཛོན་

མ་མཆོད་གཞུག་དེའི་ཤུམ་རྩྱུ་བཞོད་ན་མཐ་དར་རྒྱས། བཤ་དཀར་འཇམ་
 དཔལ་ཆེ་ཡིང་རྒྱལ་པོ། ཡར་རྒྱལ་རིན་ཆེན་བཟ་གིས། དགའ་ལྷན་པ་
 བཞོད་ན་མཐ་རྒྱལ་པོ། བྱུ་མོར་བྱ་བཟ་གིས་མཐ་མཐོན་པོ་དང་། རྩེ་
 བཞོར་འགངས་ཆེ་བའང་གིན་ཏུ་མང་པོ་ཡོད།

རབ་བྱུང་བརྒྱད་པའི་གིང་གྱི(1504)ལོ། དག་དཔའ་བཟ་གིས་
 བཟས་པས་རིན་ཆུངས་པའི་བདག་མོ་ཞིག་ཁབ་ཏུ་བཞེས་པ་ལ་ཤུམ་འཕྲོ་བའི་
 མཐོན་པོ་དང་། རྒྱན་སྒྲ་བཟས་པ་འབྱུང་གནས་འབྱུངས། ཡར་བཅོན་
 མོ་གཞན་གཅིག་བཞེས་པ་ལ་གཏུར་ཤུམ་འགའ་ཞིག་བྱུང་། དེ་ནས་བཅོན་
 མོ་ཆུན་གཞོན་གཉིས་དང་གཏུར་ཤུམ་དཔའ་འགའ་རྒྱ་ཡར་ཡར་བྱུར་བར་.....
 བརྟེན་དག་དཔའ་བཟ་གིས་བཟས་པ་དང་བཅོན་མོ་གཞོན་པ་གཞིས་རྒྱ་.....
 བཞུགས། ཏུམ་དེར་ཤུམ་འབྲེམ་པ་འཕྲོ་བའི་མཐོན་པོ་རྒྱ་དན་མཐ་འདས་
 ལྷན། ཤུམ་གཉིས་པ་བཟས་པ་འབྱུང་གནས་ཁྱིར་མངའ་གསོལ་ཡར་དོན་
 ཏུ་མོད་ཡོངས་ཀྱི་མིང་དཔའ་རིན་ཆུངས་པས་བཞུར། ཏུམ་དེར་མག་བྱའི་
 གཏུར་བརྒྱད་ན་མཐ་དཔུན་གྱི་མེ་རྟོག་རྩེ་ཉ་མཐ་རྒྱད་གནས་ཏུ་རྩེ་ནས་.....
 མཆོན་ཉུན་ཆེ་བ་ཅི་ཡར་མ་བྱུང་།

རབ་བྱུང་བྱུག་པའི་གིང་ན(1354)ལོ། རྒྱ་མི་ཏུ་བྱང་ཆུབ་རྒྱལ་
 མཆོན་གྱིས་མག་བྱའི་མིང་དཔའ་བཅོན་པས་ནས་བཞུར་མག་བྱུང་ཡོད་པ་.....
 དཔའ་བརྒྱད་མོ་གྱིས་བརྒྱ་བྱུག་ཏུ་མེ་བཞི་བྱས་ཏེ་རབ་བྱུང་བཅུ་པའི་ས་ན་
 (1618)ལོར་གམ་འཕྲན་རྒྱུང་དཔའ་པོས་མག་བྱའི་མིང་དཔའ་མཐོན་རྟེན་
 སྒྲིག་བའོ།

ཇུ་པ། རིན་ཆུངས་པ་དང་། གཙང་པ་མེ་མིང་གྱི་སྒྲིག་

240

[illegible]

མཁེར་པར་འཁོར་ཞེས་པ་ལྟར། རབ་བྱུང་དགུ་པའི་ཤིང་ཟེར་(1565)
 ལོར། རིན་ལྷན་པའི་མངའ་ཞབས་ཞིང་གཤམ་པ་ཆེ་བརྟན་རྟོ་ཆེས་གཙོ་
 རྒྱལ་གྱི་དཔོན་རིགས་འགའ་ཞིག་དང་མཁན་རྒྱལ་བྱས་ཏེ་རིན་ལྷན་པའི་……
 སྤྱིང་དཔར་མཆོ་རྟེན་སྟོན། རིན་ལྷན་པ་བསྐྱེད་ཀྱང་པོ་བསྐྱེད་སྟེ།
 རིམ་བཞིན་དེའི་མངའ་འོག་གི་ས་ཆ་མང་ཆེ་བ་བསྐྱེད། རབ་བྱུང་བརྒྱ་
 པའི་ཤིང་རྒྱལ་(1605) ལོར། ཞིང་གཤམ་པའི་སྐྱེས་བཙུན་ལྷན་པའི་འཕགས་
 རྒྱལ་ལ་དཔུང་བརྒྱུ། དཔོན་དམག་མང་ཅམ་པས་ད་ནས་ས་ཆ་དེ་བསྐྱེད།
 རབ་བྱུང་བརྒྱ་པའི་ལྷགས་ཀྱི་(1610) ལོར་ཞིང་གཤམ་པའི་སྐྱེས་བཙུན་ཆོག་གས་
 རྣམ་ལྷལ་གྱིས་རང་ཉིད་ཀྱི་གཉེན་ཆོན་ཡར་རྒྱལ་བ་པ་བཅུ་དྲུག་འདུལ་གསལ་པར་
 དམག་དྲངས་ནས་ཡར་རྒྱལ་བསྐྱེད། རབ་བྱུང་བརྒྱ་པའི་ལྷུ་གྱི་(1612)
 ལོར། ཀའ་པ་ལྷན་ཆོག་གས་རྣམ་ལྷལ་གྱིས་གཙོ་བོ་རྒྱལ་གྱི་ས་གནས་མང་……
 པོར་དཔུང་བརྒྱལ་བྱས་ཏེ་གཙོ་བོ་རྒྱལ་གྱི་སྐུ་ལྷུ་མ་མང་དག་གི་སྤྱིང་དཔར་……
 གཅིག་ལྷན་བསྐྱེད། རབ་བྱུང་བརྒྱ་པའི་མེ་རྒྱལ་(1617) ལོར། ཁས་
 ཁ་ཆོ་ལྷན་དཔོན་གྱི་དམག་དཔུང་མི་གྲངས་ལྷུ་ལྟར་ཅམ་དཔུང་སྐྱེད་འཕྱོར་……
 བས་དཔུང་དམག་དང་མཁན་རྒྱལ་མོག་ཀའ་པ་ལྷན་ཆོག་གས་རྣམ་ལྷལ་འོག་ས་
 ལ་སར་རྒྱལ་བྱས། དེའི་ལྷུ་ལོ་ས་རྟ་(1618) ལོར། ཀའ་པ་ལྷན་ལྷན་
 དཔར་པོས་དཔུང་དམག་ཁྲི་ལྟར་ཅམ་འཕྱོད་ནས་དཔུང་སྐྱེད་པའི་ལྷུ་ལྟར་དེ་……
 གས་ཆེ་བ་མང་པོ་བསྐྱེད། ལོ་འདིའི་རྟོར་ཟླ་བརྟན་པར་མེར་འབྲས་སྤྱིང་
 ལོག་ མེར་དམག་དང་དཔུང་དམག་གིས་ཀའ་པ་ལྷན་ལྷན་དཔར་པའི་དམག་
 དཔུང་དང་དམག་འཐུལ་དག་པོ་བྱས་པས་མཐར་མེར་དམག་འོག་ས་ལ་ས་……
 བས་མེར་འབྲས་གྱི་ས་པ་མང་ཆེ་བ་པོས་ལྷུ་ལྟར་འཕྱོད་པོས་ལྷུ་ལྟར། ཀའ་

བཏུན་རྒྱུད་དབང་པོས་མག་ཐུད་མིན་དབང་དངས་ལྷ་མག་ཉིད་མོག་ཉིད་ཀྱི་
 པའི་མིན་དབང་བཅུགས། ཀམ་པ་ཐུ་ཐེར་བཅུ་པ་ཚོས་ལུལ་ཚོས་དཀྱིལ་ས་
 རྩ་རྩེ་པོ་དེ་ཡོངས་ཀྱི་ཚོས་ལུལ་ཀྱི་ཁྲིར་བསྐྱོད། རང་གིས་རང་ལ་གཙང་པ་
 ལུལ་པོ་ཞེས་པའི་མིར་བཏུགས། དེ་ལ་ལུ་ཡིག་གི་དེབ་ཐེར་ནང་གཙང་པ་
 ཉན་ཞེས་འཁོད། པོ་དེ་ཡོངས་ཀྱི་མིན་དབང་གི་ཁ་ལོ་བཟུང། དེ་ནས་
 ཡུན་རིང་མ་སོང་བར་གཙང་པ་ལུལ་པོ་ཐུན་ཚོགས་ནས་ལུལ་པོ་ཡུམ་ནང་ཀྱིས་
 མོངས། དེའི་ཕུ་གཙང་པ་ལུལ་པོ་ཀམ་བཏུན་རྒྱུད་དབང་པོ་རལ་ཡུར་བཅུ་
 པའི་ཚུགས་ཆེལ་(1620)མོང་པོ་དེ་ཡོངས་ཀྱི་མིན་ཀྱི་བདག་པོར་ཐུང།
 གཙང་པ་ལུལ་པོར་མིན་དབང་ཚོབ་རྗེས་མག་ཐུད་པའི་བཅའ་ཁྲི་མས་ལ་བཟོ་.....
 བཅོས་དང་། གཏུན་ཆོགས་མཁར་ཏུ་ཐེར་བ་མཁར་འཁོར་ཆོད་གཞི་གཅིག་
 ལྷར་བཟོ་བ་སོགས་ལྷ་པོ་འགའ་ཞིག་བཟུབས་པོ་དྲུང་། དེ་དག་ཀྱི་ནང་
 གི་རིག་པའི་གནས་ལ་ལྷར་པ་དཔལ་པ་དང་། ལྷག་པར་ཏུ་ཆབ་མིན་ཀྱི་
 ཆོར་པ་མིག་ཏུ་ཞན་པས་ཁྲིར་འཁོད་མ་ཐག་ཏུ་རྩར་ལས་དག་ཆུབ་ཆེ་བའི་སྒོ་
 བས་འཐབ་ཆོད་ཀྱི་གཏུར་ཆེ་དེ་དག་ལྷགས་པར་གཏད། གཙང་པ་ལུལ་
 པོ་མ་ཏུ་གཉིས་ཀྱིས་དག་ལྷགས་པའི་ཚོས་ལྷགས་ཆ་ཐེར་གཏོར་བའི་ཆེད་ཏུ་.....
 དག་ལྷགས་པའི་སྒྲ་པ་དཔར་གསོད་གཏོར་བ་དང་། ཡང་ན་བཅན་མེད་
 ཀྱིས་ལུལ་པོ་མཐའ་བཟུང་བཅུག རྒྱ་ལའི་ཁྲ་མའི་ཡང་མིན་དོས་འཛིན་མི་ཚོག་
 པའི་པཀའ་ཐབ་པ་སོགས་ལ་བཞིན་ཆོས་ཀྱི་ཆེས་ལྷན་ལྷན་ཏུ་དང་། མངའ་འབངས་
 མི་མེར་མང་ཆེ་བས་དེར་དོ་སྐྱོལ་བྱས། མིར་ཏུ་འད་གཙང་ཆུན་ཀམ་བཏུན་
 རྒྱུད་དབང་པོ་ཞེས་བཏུགས། རལ་ཡུར་བཅུ་པའི་ས་ལྷག་(1619)མོར།
 ལུལ་པོ་ཚོགས་ལྷ་པོའི་ལྷག་མཛོད་བཙོན་ན་མས་རལ་བཏུན་ཀྱིས་རྒྱ་ལའི་ཁྲ་མ་.....

244

དེ་ནས་ཀུན་པུན་གྱི་དབང་པོ་དང་ཉིད་པམ་པར་ཕྱག་འཁུར་གྱི་
 རྒྱལ་པོར་དཔུང་འོག་ནས་དང་མོ་རྒྱལ་པོར་འཆའ་ནས་དགེ་བྱས་པའི་དབང་.....
 འཛིན་པར་རྒྱུར་གྱིས་བྱེད་པའི་ཤ་མས་ལྷན་གྱིར་རྒྱལ་པོར་དེར་དགེ་བྱས་པའི་.....
 ཆོས་ལྷན་གྱི་རྩྭ་དམར་འཕྲིམ་པ་རྒྱུ་མ་དང་། བར་དཔུན་གཙང་འུ་
 བཞི། རྒྱུ་མ་དོ་ཁམས་སྐར་ལྷན་བཅས་པོར་སྐྱེ་བཞུགས་པའི་ཤ་མས་པུ་བྱུ་མ་དང་ལ་
 ཆེ་བ་ཞིག་ཡིན་པ་མ་ཟད། འོག་པོ་དང་མཆོ་རྩན་པོ་གསུམ་པའི་ཆོས་ལྷན་
 དེར་དང་པ་བྱེད་མཁན་ཞིག་ཏུ་མང་པས་པོར་གྱི་མངའ་ཁོངས་ནས་པོ་པར་.....
 རྒྱལ་པོར་བྱེད་མི་དཔོན་ཞིང་། འོག་པོ་ཆོ་ཆེན་ཞེ་དཔུང་ཁོངས་གཏོགས་
 ཆུང་ཆོ་ཆོ་པ་བསྐྱེད་གྱི་འཁོ་པ་ཡེན་ཏན་རྒྱལ་པོ་དང་། ཁམས་ལྷན་པོ་འི་
 ས་འཁོ་དོན་པོར་རྩི་མཉམ་གཉིས་ཞི་རྩམ་མེས་ཆེ་ལ་དགེ་བྱས་པའི་ཆོས་ལ་.....
 རྒྱུར་པ་ཞིག་ཡིན་པས་གཙང་པ་རྒྱལ་པོས་དེ་དག་དང་རན་ལྷེ་ལ་བྱས་ཀྱི་.....
 བསྐྱེད་པར་པོར་པོངས་ཁ་པོ་བསྐྱེད་ལྷེ་དེ་པ་བཅངས། རྒྱལ་པོར་དེར་ཆོ་
 ཏན་གྱི་ཡེན་ཏན་རྒྱལ་པོ་དང་། དེ་འི་རྒྱལ་པོ་དོན་རྩི་མཉམ་ཆོ་རྩན་

དང་ཁམས་ཁུལ་གྱི་དགེ་ལུགས་པ་ཚོགས་ཀྱི་སྐུ་མ་ཆེ་ཁག་དམར་གསོད་གཏོང་
 བ་དང་། དཔུང་དམག་ལྟ་སར་ཡོང་བའི་གནས་ཚུལ་བྱལ་ཆེས། ལྷག་
 མཛོད་བསོད་ནམས་ཆོས་འཕེལ་སྒྲིགས་དང་ངས་སྐྱུ་རབ་ཏུ་སྐྱེས་ཏེ་རབ་.....
 ལྷན་པུ་གཅིག་པའི་ཤིང་ཁྱི (1634) ཨར་སྒོག་ཏུ་འབྲས་སྐྱུངས་པའི་གྲུ་པ་
 འགའ་ཏུ་མོ་ཅ་བ་སྒྲ་ཆེན་དང་སེམས་ཉིད་ཁ་ཆེན་ཟེར་བ་སོ་ཉར་བཏང་སྟེ་...
 ལྷ་ཤི་ཉན་ལ་དམག་རྒྱུ་བཅོལ། དེའི་ཕྱི་མ་ཤིང་པག་(1635) ཨའི་
 ཆོན་ཁར། གཅར་པ་རྒྱལ་པོ་ཀམ་བཞུན་རྒྱུར་དབང་པའི་དེ་འདུན་ལ་
 གཞིགས་ནས་ཆ་ཉར་ལེན་ཏན་རྒྱལ་པོའི་སྐུ་ལྷ་ཨར་ས་ལར་གིས་དཔོན་དམག་
 ཁི་གཅིག་ཅམ་ཁྱིད་དེ་བོད་ཏུ་བརྒྱུད་པའི་གནས་ཚུལ་དེ་ལྷ་ཤི་ཉན་གྱིས་ཆོས་...
 འབྲས་དཔོན་གཙོག་ཏུར་གས་དང་བཅས་པོད་ཏུ་འོངས་པའི་ལམ་བར་ཨར་...
 ས་ལར་དང་ལྷག་འབྲས་བྱས་ཏེ་མན་ཆོན་སྒྲིག་མོལ་མར་ཅམ་མཛོད་མཐར།
 ཨར་ས་ལར་ཉེ་སར་སྐྱེལ་ས་མ་ཐག་ཏུ་ཁོ་པའི་པ་ཡི་བཀའ་ལ་མི་བཙུག་
 མཛོད་བསོད་ནམས་ཆོས་འཕེལ་སྒྲིགས་ཀྱི་རྒྱལ་ཚུགས་སྐུ་ལངས་ནས་གཅར་...
 པ་རྒྱལ་པོའི་དམག་དཔུང་ལ་པར་སྒོལ་དང་། རྒྱལ་མཆོག་གྲུ་པ་ཆེན་པོར་
 མཛལ་ཁ་རྒྱས་པ་སྒྲིགས་བྱས། ཁོ་པས་ལྟ་བ་འབྱུར་ཏེ་ལྷག་མཛོད་བསོད་
 ནམས་ཆོས་འཕེལ་སྒྲིགས་ལ་རྒྱལ་རྒྱུར་བྱིད་དགོས་པའི་རྒྱ་མཆོན་གཅི་པོ་ནི།
 སྐལ་ས་དེར་ལྷ་ཤི་ཉན་རྒྱལ་ས་འབྱུར་མར་མར་དང་དག་ལྷགས་ཤིན་ཏུ་ཆེ་ལ་
 དེས་དགེ་ལུགས་པའི་དབང་འཛིན་པར་རྒྱལ་རྒྱུར་མཐར་གཅིག་ཏུ་བྱིད་པ་.....
 དང་། ཁོ་པའི་པ་ཆ་ཉར་ལེན་ཏན་གྱིས་མར་འའ་བངས་ལ་གཏུག་རྒྱལ་ཆེ་
 བས་དཔོན་འབངས་མར་པོས་རྒྱལ་གཏོད་བྱས་ཏེ་རྒྱལ་ས་ལྷགས་ཉིན་བཞིན་...
 ཉམས་རྒྱུད་འགྲོ་བའི་རྒྱུ་ལྷིས་དེད། ཨར་ས་ལར་གི་རྒྱ་པ་ཚོ་ལྷན་ཏུ་འབྱུར་

247

པའི་འགྲམ་ནས་རྒྱལ་པོ་དེ་གི་བྱང་རོལ་ཚེ་པ་སྐྱམ་ཅུ་ལོ་དཔུང་ཁོངས་སུ་.....
གཏོགས་པའི་པོ་དེ་ལྷོ་དང་ལོག་ལྷོ་མཐའ་དག་དབང་ཏུ་འདུས།

རབ་བྱུང་བརྒྱ་གཅིག་པའི་མེ་སྤང་ (1637) ལོར། ལུ་ཤི་ཉན་དཔོན་
འཁོར་དང་བཅས་པ་དཔུས་སུ་འབྱོར། རྒྱལ་མཚོག་ལུ་པ་ཆེན་པོས་བསྟེ་
བ་དང་ལྷོ་ལོན་གཟབ་རྒྱས་གནང་བ་དང་འབྲེལ་སྤྱི་བསྟན་འཛིན་ཚས་ཀྱི་...
རྒྱལ་པོ་ཞེས་མཚན་གསལ་དང་དམ་ཁ་ལུ་ལ། དེ་རྗེས་སྤྱི་བསྟན་འཛིན་
ཚས་རྒྱལ་ཀྱིས་དཔུས་ཀྱི་ས་གནས་གཙུག་པོ་ཁག་ལ་བསྐྱོར་ཞིབ་བྱས་ཏེ་མཚོ་.....
ཆེན་ཏུ་སྤྱོད་ཤོག

རབ་བྱུང་བརྒྱ་གཅིག་པའི་ས་ལོས་ (1639) ལོར། ལེ་ཤི་ས་འགྲོ་
དོན་ཡོད་རྒྱུ་རྗེས་གཙང་པ་ལྷོ་མིན་ལ་དཔུང་རོགས་དམག་མི་གཏོར་ཅིས་བྱས་
སྐབས་འདི་ལོར་རྒྱལ་པོ་ལུ་ཤི་བསྟན་འཛིན་ཚས་རྒྱལ་དཔུང་དམག་དང་
བཅས་པ་སྤྱོད་ཁམས་སུ་འབྱོར་ཏེ་ལེ་ཤི་ས་འགྲོ་དོན་ཡོད་རྒྱུ་རྗེས་གཏོགས་.....
བཏང་། ལྷོ་དགེ་དང་། དཀར་མཛེས། ལྷན་ཁོག་སྐྱེས་ལུ་ལྷོ་ལྷོ་ལྷོ་
པོ་བཅས་བཟུང་ཤོག དེར་འགྲོ་གཙུག་པོ་ལྷན་གཞན་གྱིས་ལོ་རྒྱུད་ཁྲུང་ལུ་ལོན་
བྱས། དེ་ནས་སྤྱི་དཔོན་དམག་རྣམས་མཚོ་ཆེན་ཏུ་སྤྱོད་ཤོག་འགྲོ་རྒྱལ་
ཀྱིས་རྒྱུ་ཏུ་པོ་དེ་ལ་ཡོང་ནས་གཙང་པ་ལྷོ་མིན་གཟུ་བསྟན་སྤྱོད་དབང་.....
པོར་པར་གྲོལ་བྱས་ཏེ་ཕན་ཆེན་དམག་འཐབ་དྲག་པོ་མངས་པར་བྱས་མཐའ་
གཞིས་ཀ་བས་མ་ལུ་པ་ཆེ་ལོགས་དམག་གིས་མཐའ་བསྐྱོར། གཙང་པ་ལྷོ་
མིན་གཟུ་བསྟན་སྤྱོད་དབང་པོ་དཔོན་འཁོར་འགའ་ཞིག་ལུ་ལོན་ཏུ་སྤོས།
གཙང་དམག་རྣམས་དབང་པོ་དཔོན་ལྷོ་ལྷོ་ལྷོ་། དེ་ནས་གཙང་པ་ལྷོ་མིན་
ཀྱིས་གཟུ་པ་དང་། ལ་རྒྱུ་བས་དབང་པོ་མཛད་དེ་རང་ཉིད་སྤོག་ཤོག་མི་

གནོད་པར་འཚོ་རྟེན་སྤྱད་ཏུ་གནད་ཆོ་སྤྱད་མྱེན་བཀའ་བྱེན་ཡོག་དང་མི་སྒྲན་
སྤྱད་སྤྱད་ཅམ་ཡང་མི་འདོན་པར་སྤྱད་རྒྱུ་ཡིན་གན་རྒྱ་བཞག་གན་རྒྱུ་མ་ཡིག་
དེ་ད་ལྟའང་དངོས་སྤྱ་མཛོད་རྒྱ་ཡོད་གཤིས། འོན་ཀྱང་ཡོག་དམག་གིས་
གཤོ་ཐབས་ལ་བརྟེན་ནས་ཁོ་པ་རྒྱ་ར་བཀུག་རྟེ་དམར་གསོད་བཏང་། ཡང་
དེ་བ་མེར་འགའ་ཞིག་ཏུ་གཙང་པ་སྡེ་སྤྱད་དམག་ཐོག་ནས་བཟུང་མཐར་གོ་.....
བཏུ་ཐས་བརྒྱབ་རྟེ་གཞིས་ཆེདི་གཙང་རྒྱར་བརྒྱར་པ་འདྲ་ཅིས་འཛོད།

གཙང་པ་སྡེ་སྤྱད་ཀྱང་བརྟེན་རྒྱུ་དཔའ་ཡོས། རབ་བྱུང་བཅུ་པའི་
ལ་རྟ་(1618)ལོར། བག་ཡུའི་སྤྱད་དཔའ་དངོས་སྤྱ་མཛོད་རྟེར་སྤྱོད་ནས་
ཐོད་ཡོངས་ཀྱི་སྤྱད་ཀྱི་བདག་པོར་བྱུར། རབ་བྱུང་བཅུ་གཅིག་པའི་རྒྱ་རྟ་
(1642)ལོར། ཡོག་དམག་གིས་གཙང་པ་སྡེ་སྤྱད་རྟེས་འབྲངས་དང་
བཅས་པ་ཆམ་ལ་ཐབ་རྟེ་ཐོད་ཀྱི་སྤྱད་དཔའ་རྒྱལ་མཚོག་ལྷ་པ་སྤོ་བཟང་རྒྱ་.....
མཚོར་སྤུལ་ནས་དཔའ་ཐུན་ཐོ་བྱང་གི་སྤྱད་དཔའ་དངོས་སྤྱ་བཅུ་གས་སོ།

སྐབས་དེར་མིར་རྒྱལ་རབས་ཀྱང་ལ་ཁའི་ཉི་མ་རྒྱར་ཉ་ཐས་བྱུང་གི་.....
གནས་སྤྱ་བྱུར། འཇམ་དབྱངས་ཤོང་མ་ཆེན་པོའི་གཏུར་བརྒྱད་དཔའ་སྤྱད་
དཔའ་འཕྲོག་རེས་བྱེད་པའི་འཐབ་ཆོད་ཡང་ཡང་བྱུར་བ་དང་། དཔའ་
བརྒྱར་བལ་རིམ་ནང་རྒྱལ་གྱི་འགལ་བའང་ཆེས་ཚོ་རར་དང་རྩ་གཅི་བར་.....
བྱུར། ཁོ་པ་ཆོས་རྒྱ་ཆེདི་རལ་ཆོལ་མི་དམངས་ལ་ཐན་ར་གཙོད་དང་།
བརྟེན་བཞིགས་ཆོད་མེད་བཏང་པར་བརྟེན་རབ་བྱུང་བཅུ་གཅིག་པའི་ས་.....
འབྲུག་(1628)ལོར་ཞིང་པའི་འོས་ལངས་ཆེན་པོ་ལངས། འོས་ལངས་
ཐོག་ཐར་ཐུན་ཞིདི་བྱང་དོས་སྤྱ་བྱུར། གང་ཡིན་ཟེར་ན། ཏུས་དེར་ཐན་
ཞིདི་བྱང་དོས་སྤྱ་དམག་འབྲུག་དང་སྤྱ་གེ་ཆེན་པོ་བྱུང་རྟེན་ལས་ཡན་ཞན་ས་.....

གནས་སྐྱེལ་ལ་བཅའ་ཁྲིམས་ལྟར་ལུང་དཔག་ཅེས་ལའང་འབྲུ་རིགས་
 མི་འདྲར་བས་ཞིང་པ་དང་མཉམ་འབྲེལ་གྱིས་གོང་མར་ངོ་མོལ་བྱས། མི་
 གྲི་མི་ཅེ་དྲུང་(1606 ལོ་བར) དང་ཡན་ཉན་གྱི་ཡར་.....
 འཕུག་ཡར་(1606 ལོ་བར) སྐྱེལ་ཞིང་པའི་འོས་ལངས་ཀྱི་
 གཙུག་འཛིན་ཡིན། རབ་བྱུང་བརྒྱ་གཅིག་པའི་ཤིང་པག་(1635) ལོར།
 ཞིང་པའི་འོས་ལངས་ཀྱི་གཙུག་འཛིན་ཅེས་ཅུ་ལྟ་བུ་ལྟར་ལྷང་ས་གནས་ལ་
 ཆོགས་ཆེན་འཆོགས། རྩལ་དེར་ཞིང་པའི་འོས་ལངས་ཀྱི་གཙུག་འཛིན་ནང་
 ལོ་ཅེ་དྲུང་དང་ཡར་འཕུག་ཡར་ཅེས་གཉིས་མཆོན་སྟེ་ཆོས་ཡིན་པ་.....
 དང་། ཡར་འཕུག་ཡར་གྱིས་དཔུང་དཔག་ལྟེ་འཁྱེད་ཅིན་ནས། ཉན་
 ཅུང་། ཅུཅ་མེ། ཅུཅ་ནན་བརྒྱད་ཅི་ཁྲོན་ས་གནས་། རབ་བྱུང་
 བརྒྱ་གཅིག་པའི་ཤིང་པག་(1644) ལོར། མི་ཅེ་དྲུང་གིས་དཔག་དཔུང་
 ཅེས་ཀྱི་དེ་ཅན་ཞིའི་ནས་ཆུ་བཀལ་ཏེ་བྱང་རོས་ཀྱི་བརྒྱད་། མས་ཡོན་
 དང་རྒྱ་བྱུང་སྐྱེལ་བརྒྱད་པེ་ཅིང་རྩ་འཁྱེད་། མིང་རྒྱལ་རབས་ཀྱི་གོང་མ་
 རྩུང་ཡན་ཏི་(1628 ལོ་བར) རྩམ་མ་མར་བར་གོང་མའི་སྐ་
 ཡར་གྱི་རྒྱལ་རོས་ཅིན་ཅན་རི་མོའི་རྩེ་རྩེ་རྩེ་རྩེ་ཡར་ལྟོག་རང་གིས་ཆེ་བས། དེ་
 ལས་མིང་རྒྱལ་རབས་འཁོར་ཞིག་སོང་ཞི་ཆེན་རྒྱལ་རབས་དཔོན་ཀྱི་བརྒྱུགས།
 མདོར་ན། བག་གྱའི་རྩལ་ཤལས་ཀྱི་ཐོད་ས་གནས་ཀྱི་མིང་དཔང་
 རབ་དང་། ཆོས་ལུགས་རྒྱལ་མཐའ་སྐོས་ཅན་ཆུན་གཅིག་ལ་གཅིག་བརྟེན་
 ཆོག་མིང་དཔང་འཁོག་དེས་ལྟེ་པའི་འཐབ་ཆོད་མང་རྩ་བྱུང་། འོན་ཀྱང་
 རྩལ་ཤལ་ཐག་སྐོས་དཔོན་རིགས་དང་ལྷ་མ་ཆེ་ཐག་ཆོས་ཐལས་ཅན་པ་ལྟ་.....
 ཆོགས་ལ་བརྟེན་ནས་མིང་གོང་མ་རིམ་བྱོན་གྱི་ཆོ་མོ་དང་འཆའ་ས་ཐོབ་པ་.....

ལྷ་ཉི་ཤར་ཉིད་ཀྱི་མཆོད་རྟེན་དང་མྱོད་དབང་ཆེ་ཏུ་བཟང་། འཇམ་
 དྲུང་མཁོར་མ་རིམ་ཕྱོད་ཀྱིས་ལྷ་ཤོད་ཀྱི་དཔལ་རིགས་དང་། རྩ་མ་ཆེ་
 ལུག་ཁག་ལ་ཆོས་རྒྱལ་དང་། རྩན་རྩ་མང་། མང་ལུག་དེས་ལྷ་མི་ ལྷ་
 རྩོམ་གསལ་ཀྱི་ཆོ་མོ་འཇམ་མ་དང་དམ་ཁ་གནང་། ལྷ་པ་མཐའ་རིམ་མེད་
 དང་ཉི་ཤར་མྱོད་ལྷ་པ་ལ་བརྟེན་ནས་ཤོད་ཀྱི་ཆབ་མྱོད་ལེགས་པར་བརྒྱུར་སྟེ།
 ཤོད་ཀྱི་ཆབ་མྱོད་དང་། དཔལ་འཕྱོར་། རིག་གནས་ཚོགས་སྐར་དང་མི་
 འདྲ་བའི་དར་ལྷས་ཤོར་འཕེལ་ལྷུང་བ། དཔེར་ན། བག་ལྷ་ལྷུང་རྒྱལ་
 ལྷལ་མཆོད་ཀྱི་ལ་འཁོར་མ་ཐག་ཏུ་སྐར་ཤོད་ཀྱི་གཞིས་གནས་ལ་ཉལ་སྟེ།
 གཞོ་དང་། ཤོར་དགར་ཚོགས་ཆེར་ཆེད་བརྒྱ་གསུམ་གསལ་ཏུ་བརྩམས།
 ལྷལ་ལྷ་ཚོ་སྐར་ཀྱི་དེ་འཕྱུགས་པ་དང་། ཞིང་ལས་ལག་ཆལ་ལེགས་པའོ་སྟེ།
 ཆོག་ཆོན་ལྷེད་མཆོ་ཏུ་གཏོར་བའི་ལྷེད་ཐབས་འགའ་ཞིག་གཏན་འཁེལ་སྟེ།
 ལྷལ་པ་ཚོགས་ལ་བརྟེན་ནས་ཤོད་ཀྱི་ཞིང་འཕྱུག་ལས་སྐར་དང་མི་འདྲ་བར་
 ཤོར་ཏུ་འཕེལ།

[illegible]

རྒྱལ་པོ་ལ་དེ་དག་མང་ཆེ་བ་གཏོར་ཐིག་ནས་དང་། ལ་ལ་ད་ལྟ་དངོས་ལྟ་
 མཐོང་རྒྱ་ཡོད་ལ། བོད་ཀྱི་བྱུང་ཚུལ་ལྟར་པའི་ལྟ་གན་ཏུ་མགོ་ཅན་བཅིངས་
 འཕྲུལ་བཟུང་པའི་རྒྱལ་པོ་ལྟར་སྤྱི་ལྟར་ཆུང་ཆུང་སྟོན་པའི་རྒྱ་ཡོད་ལ། མང་
 རྒྱུ་ལྟལ་པོ་གི་པམ་རིག་ལ་མཁས་པ་ཞིག་ཡིན་པ་མ་ཟད། གསོ་བ་རིག་
 པ་དང་རིག་ཆ་ལ་ལའང་མཚོག་ཏུ་མངའ་བ་ཞིག་ཡིན། ལྟན་མོང་མ་ཡིན་
 པའི་བོད་ཀྱི་རྩ་མའི་རྒྱལ་པོ་དེའང་མང་རྒྱུ་ལྟལ་པོས་བཅམས་པ་ཡིན་ཞེས་
 ཡོངས་ལྟ་གསུམ། དེ་རྩ་རྩ་མོ་འབྲུབ་ལྟན་ལྟར་སྐབས་མང་རྒྱུ་ལྟལ་པོ་
 འདྲ་རྒྱ་ཞིག་འབྱེད་ཡོང་འདུག མོང་གསལ་འདི་དག་གི་སྟོན་ནས་སྐབས་
 དེར་བོད་ཀྱི་བཙུང་རིག་ལག་ཆ་ལྟ་རྒྱ་ཆེད་དེས་ཅན་ཞིག་ཡོད་པ་གསལ་མོང་...
 མཐོང་ལྟ།

དེ་བཞིན་ཨར་ལས་འཇུགས་སྟན་མང་ལའང་སྐབས་དེར་དར་བྱུང་.....
 ལྟགས་ཆེན་ལྟར། བོད་ཀྱི་ཨར་ལས་འཇུགས་སྟན་གི་མོ་རྒྱལ་ལྟན་རིང་ཡོད་
 ལ་སྟན་མོང་མ་ཡིན་པའི་མི་རིགས་ཀྱི་བྱུང་ཚུལ་དང་ལྟན་པ་ཞིག་དེ། མོ་
 རོ་བཞི་རྒྱུ་རམ་ལྟར་གི་རྒྱུ་རོལ་ཏུ་བོད་ས་མཐོང་སྟོན་ཁང་བ་རྒྱག་པའི་
 ལག་ཆ་ལ་དར་ཡོད་པ་དང་། ད་ནས་ཆེས་པའི་མོ་རོ་ཉིས་རྒྱུ་བརྒྱ་ལྟག་
 ཅན་ཀྱི་རྒྱུ་ཏུ་མོ་ཡང་ལ་སྐ་བ་ཡུལ་ཏུ་རྩ་ཁང་བཞེངས། དེ་ནས་ཀྱི་རྒྱལ་
 བཅན་པའི་ཏུས་རྒྱ་མོང་ལ་སྐ་བ་འཕྱིར་བ་རྒྱག་ཆེ་ཞེས་པ་ཁང་བ་མང་པོ་རྒྱུ་བ་
 རྩེ་མོང་ཤེ་ཆགས། མོང་བཅན་ཀྱི་རྒྱ་ཏུས་ནས་བཟུང་ད་ལྟ་འཛམ་གླིང་
 ཡོངས་ལ་ལྟགས་ཆེ་པའི་དམར་པའི་རི་མི་མོ་ཡང་དང་། རྩ་ལྟན་གཏུག་
 ལག་ཁང་། རྒྱ་རྒྱག་ར་མོ་ཆེ། ཁ་འཕྲུག་དགོན་པ། བསམ་པས་དགོན་
 པ། ས་རྒྱ་དགོན་པ་སོགས་མཐོས་ཤིང་རྩ་ན་སྟག་པ། བརྩིང་ཆགས་

ལྷན་པའི་མོ་ཡུར་དང་། གཞུག་ལག་ཁང་རུ་མ་བཞེས་ལ། བག་ཡུའི་
 རུལ་སྐབས་ལྷ་པོ་དེ་གྱི་ཨར་ལས་འཇུགས་སྐྱུན་སོགས་ཀྱི་ལག་ཅལ་སྦར་དང་མི་
 འདྲ་བར་གྲོང་འཁེལ་ཆེས་ཆེར་སྦྱིན་ནས་འཇིག་རྟེན་འདི་ན་བྲགས་ཆེ་བའི་.....
 གདན་ས་ཆེན་པོ་བཞི་བཞེས་ས་པ་འདི་དག་གི་སྒོག་ནས་པོ་དེ་གྱི་ཨར་ལས་.....
 ལག་ཅལ་དང་། བརྟོག་ཏེས་འཇིག་བཟོ། གཤེར་བཟོ། དུལ་བཟོ།
 རྩགས་བཟོ། འཆེམ་བཟོ་སོགས་ཀྱི་ལག་ཅལ་ཆོད་གཞི་ནི་མི་རྣམས་ཉ་ལས་
 དཔོན་པ་ཞིག་རེད། དེས་པོ་དེ་གྱི་རལ་ཚོལ་མི་དཔལ་ས་ནི་ལས་ལ་བཙན་
 བྱིང་། དཔལ་རར་ཆེ་བ་དང་། ལྷུང་ལྷུང་འཇོམས་ལ་གཤེས་ཏེ་ག་ལྟ་བ་
 ཞིག་ཡིན་པའི་ར་འཇོད་གསལ་པོ་ཡུང་།

དཔལ་འཇུར་གྲོང་རུ་འཁེལ་བ་དང་། རྩགས་མཆུངས་པོ་དེ་གྱི་ཏིག་
 གནས་ལའང་དར་རྒྱས་ཆེན་པོ་ཡུང་། རུས་དེར་པོ་དེ་གྱི་མཁས་མཆོག་
 རྣམས་ཀྱིས་བཙམས་པའི་དེ་བ་མེར་དང་། ཆོས་འཇུང་། རྣམ་ཐར། རྣམས་
 བརྗོད་སོགས་ཀྱི་ན་རུ་མར་པོ་སྒོན། དཔེར་ན། དཔལ་པོ་གཞུག་ལག་ཤེར་
 བས་བཙམས་པའི་ཆོས་འཇུང་མཁས་པའི་དགའ་རྟོན་དང་། འཕྱོས་པོ་
 གཞིན་ཞུ་དཔལ་གྱིས་བཙམས་པའི་དེ་བ་མེར་སྒོན་པོ། ཆོས་པ་ཀླན་དགའ་
 རྗོལ་བཙམས་པའི་རུ་ལན་(སོག་སྐད་ལ་དཔར་པོའི་དོན་ཡིན) དེ་བ་མེར་.....
 དཔར་པོ། ས་སྐྱ་བ་བསྐྱེད་ནམས་རྒྱལ་མཆོན་གྱིས་བཙམས་པའི་རྒྱལ་རལས་
 གསལ་པའི་མེ་ལོང་། རུ་རྟོན་རིན་ཆེན་ལྷུང་གྱིས་བཙམས་པའི་རུ་རྟོན་ཆོས་
 འཇུང་། རྒྱ་སི་རུ་ཡུང་རྒྱལ་རྒྱལ་མཆོན་གྱིས་བཙམས་པའི་རང་ཉིད་ཀྱི་རྣམ་
 ཐར་བཀའ་མཆེམས་མཐོང་བ་དོན་ལྟ་སོགས་ལྟ་བུའོ། དེ་བ་མེར་དང་།
 ཆོས་འཇུང་། རྣམ་ཐར་དེ་དག་ནང་རུ་སྒོན་ལྟོན་མཁས་དཔལ་རྣམས་ཀྱིས་

འཇིག་རྟེན་ཆགས་ཚུལ་དང་། འཕྲོ་བ་མིའི་རིགས་ཀྱི་ལྷ་ར་དར་བའི་སྒྲོང་།
 གནའ་རབས་བཅན་པོ་རིམ་བྱོན་གྱི་ལོ་རྒྱུས། ཏུས་རབས་ཁག་གི་ཆབ་སྲིད་
 དང་། དཔལ་འབྱོར། རིག་གནས་བཅས་དར་ཚུལ། རྒྱ་ནག་དང་རྒྱ་
 གར་ཡུལ་ཏུ་དཔ་པའི་ཆོས་རི་ལྷ་ར་དར་བའི་ཚུལ། བོད་ཀྱི་སངས་རྒྱས་
 ཆོས་ལུགས་ཀྱི་གྲུབ་མཐའ་ཁག་དར་ཚུལ་སོགས་ཀྱི་ལོ་རྒྱུས་དངོས་དོན་མང་པོ་
 བཤེད་ཡོད་པ་དང་། ལྷག་པར་རྒྱ་ཆོས་རྒྱལ་སྐོར་བཅན་སྐམ་པོ་དང་།
 རྒྱ་བཟའ་ཀོང་ཁོ་མཆོ་ཡི་པརྒྱལ་བཅུ་གས་གནང་བའི་རྒྱ་བོད་རྒྱུན་ཆུང་འཕེལ་
 བར་བསྐྱགས་བརྒྱན་ཚད་མེད་མཛད། དེ་བ་དཔར་ནང་ཏུ་ཐང་རྒྱལ་རབས་
 དང་། རྒྱུན་ཆུང་མི་རིགས་གཞན་གྱི་ལོ་རྒྱུས་མང་ཙམ་བཤེད་ཡོད་གསེས།
 དེ་བཞིན་དེ་བ་མེད་དང་། ཆོས་འབྱུང་དེ་དག་ནང་གིས་མཆོས་རྒྱལ་ཁབ་
 ཀྱི་ལོ་རྒྱུས་དང་ཆོས་ལུགས་དར་ཚུལ་སྒྲོར་ཞིབ་པར་བཤེད་ཡོད་པས། ཁོ་
 པ་ཆོའི་ལོ་རྒྱུས་ཆོས་སྐབས་ཐན་པོ་གས་ཆེན་པོ་བྱུང་བ། དཔེར་ན། རྒྱ་
 གར་བའི་ལོ་རྒྱུས་ཆེ་མོ་ཆོས་མཁའ་རྒྱ་གར་བའི་མཁས་པ་ཨན་ཁེ་ཡི་ཕིན་ཏུ་
 དང་། ལུ་ཁེ་ལན་ལྷ་རི་ནམ་གཞིས་ཀྱིས་གྲུང་གོའི་དབྱུང་གཞིའི་ཡིག་
 རིགས་ལ་མ་བརྟེན་པར་རྒྱ་གར་བའི་གནའ་རབས་ཀྱི་ལོ་རྒྱུས་ཆ་ཆར་ཞིག་
 ཆོས་མཐའ་བལ་བས། དེའི་ཐད་བོད་ཀྱི་མཁས་པས་བཅུ་མས་པའི་ཆོས་
 འབྱུང་གིས་ར་ཆོར་ཐན་པོ་གས་ཆེན་པོ་བྱུང་ཞེས་བསྐྱགས་བརྒྱན་ཡང་ཡང་
 མཛད།

ཆོས་པ་ཀུན་དགའ་རྣེ་ཅེ་དང་། ཏུ་རྟོན་རིན་ཆེན་གྲུབ་སོགས་མཁས་
 པའི་དབང་པོ་དག་གིས་རིག་གནས་ཀྱི་བར་མཛད་ཅིས་པའི་བཀའ་འབྱུང་
 དང་། བརྟན་འབྱུང་རྒྱལ་སྐོར་གནང་བ་མེད། དེས་འཇམ་མིང་

གི་རིག་གནས་པར་མཛོད་ནང་ཁྱ་འོད་སྒྲོང་ཐུག་པའི་ལོར་ཁྱ་དགོས་འདོད་.....
ཁྱུ་འབྱུང་ཕྱི་ལ་བ་ལྟར་ཡིན་པས། ད་ལྟའང་འཛམ་གླིང་ཕོངས་ཀྱི་གཞུར་
གནས་མཁས་པ་ན་མས་ཀྱིས་བསྐྱུགས་པཛོད་ཆད་མེད་གནང་པས་དེ་ནི་རང་...
ཅག་ཀྱང་ཁྱ་མི་རིགས་ཀྱི་གཟི་བུ་ཆེད་ཅིག་མ་ཡིན་ནམ།

སྐྱུགས་མཚུངས་སྐྱུ་ཅིས་དང་། ཟ། ཆད་མ། སྐྱུ་ཅལ་མོགས་
ཀྱང་ཕོར་འཕེལ་ཆེས་ཆེར་ཕྱིན།

པོད་ཀྱི་རིག་གནས་ནི། ཀྱང་ཁྱ་མི་རིགས་ཀྱི་རིག་གནས་པར་མཛོད་
ནང་གི་རོ་མཆར་ཅན་ཀྱི་ལོར་ཁྱ་ཞིག་ཡིན་ཏུ་པས་ད་ལྟ་ཀྱི་ནང་གི་མཁས་པ་...
མང་པོས་ཞིབ་འཇུག་དང་བསྐྱུགས་པཛོད་ཡང་ཡང་མཛད། འོན་ཀྱང་
མཁས་ནད་མིག་ཅན་གྱིས་ཀྱང་དཀར་ལེར་མོར་མོན་པ་ལྟར། ལ་ལས་
པོད་རིགས་ཀྱི་རིག་གནས་ནི། ཅ་པའི་ཆ་ནས་བཤད་ན་ཟླ་མའི་རིག་གནས་
འདྲ་ཟེར་བ་དང་། པོད་རིགས་ཀྱི་རིགས་གནས་ཀྱི་འཛམ་པ་དང་ནང་
དོན་གང་གི་ཐད་ལའང་། ཆོས་ལུགས་ཀྱི་ལུགས་སྒྲིབ་གཏིང་ཟབ་མོག་པ་
ཞིག་འདྲ་ཟེར་བ་མོགས་མང་ཁྱ་པཛོད། འོན་ཀྱང་མར་ལའི་རིང་ལུགས་
ཀྱི་ལྟ་པར་གཞིགས་ན། མའི་རིགས་ཀྱི་རིག་གནས་ནི་རལ་ཚོལ་པ་ན་མས་
ཀྱིས་གསར་སྐྱུན་བྱས་པ་ཞིག་ཡིན་པས་ར་ཆོས་རིག་གནས་དེ་དག་ལ་དབྱེད་.....
གཏམ་གཏོར་ཁྱས། སྐུམས་དེའི་ལོ་རྒྱུས་ཀྱི་དངོས་དོན་དང་ཁ་བྲལ་ཉེ་སྐྱུགས་
འེ་པའི་ལྟ་བ་འབྱེད་ན་མི་འགྲིག་སྟུམ། པོད་ཀྱི་རིག་གནས་ཀྱི་ལྱུང་ཆ་གཙ་མ་
ནི་པོད་རིགས་མི་དམངས་དང་སྐྱུན་ཟླ་མི་རིགས་ན་མས་སྐྱུན་མང་མོག་གསར་
གཏོད་བྱས་ཤིང་། དེས་པོད་རིགས་རལ་ཚོལ་མི་དམངས་ཀྱི་བྱད་ཀྱི་འཕགས་
པའི་ཤེས་རིག་དང་སྒྱིང་སྒྲོབས་མཚོན་བྱུང་བ་ཞིག་འདྲ།

ལེའུ་རུག་པ། དགའ་ལྷན་སོ་བྲང་པའི་རུས་སྐབས།

དང་པོ། གཙང་པ་ལྗེ་ཡིན་ཀྱི་ཡིན་དཔང་མགོ་རྟིང་བསྐྱུགས་
ནས་དགའ་ལྷན་སོ་བྲང་གི་ཡིན་དཔང་དཀོས་ལྷ་བརྒྱགས་པའི་.....
སྐར།

ཡུ་ཤི་བརྩན་འཛིན་ཚས་རྒྱལ་གྱིས་མོག་མར་མདོ་ཁམས་བརྒྱང་། དེ་
ནས་མིམ་བཞིན་གཙང་པ་ལྗེ་ཡིན་གས་བརྩན་ལྷོང་དཔང་པའི་མངའ་ལོག་.....
དཔང་རུ་བརྩས། གཙང་པ་ལྗེ་ཡིན་རིས་འབྲངས་པ་དང་བཅས་པ་ཆམ་
ལ་མཐ། རབ་ལྷོང་བརྒྱག་ཅིག་པའི་ཆུ་རྩ་(1642)མོའི་ཆུ་ཡུལ་ལའི་
ལྷ་ལྷ་ལྷོང་ལྷ་པ་རག་དཔང་ལྷོ་བཟང་རྒྱ་མཚོ་དཔལ་ལྷན་འབྲས་ལྷོངས་.....
ནས་གཞིས་ཅིང་གདན་ཏུ་རས། ཚོམས་ཆེན་རུ་ཡུ་ཤི་བརྩན་འཛིན་ཚས་
རྒྱལ་དང་། བསོད་ནམས་ཚས་འཕེལ་སོགས་པོད་སོག་དཔོན་མིགས་མང་
པོ་ཚོགས་དཔུས་ལྷ་དེ་ལྷ་རྩོང་མེ་ཆེན་རྒྱལ་པོས་འཕྲོ་མགོན་འཕགས་པར་ལུལ་
པའི་མ་ཆེས་དཔའི་རྟེན་སྐལ་རྒྱལ་པ་ཉི་མའི་གཉེན་གྱི་འཕེལ་གདུང་རྒྱལ་.....
ལའང་ཅིང་བརྒྱགས་པ་ལྷགས་པ་དང་། ལྷས་ལོང་ལཱི་ལའམ། ལའང་
འགོ་ལེ་ལེས་མཚོ་རྒྱལ་གྱི་རྒྱགས་གསལ་མེ་ལོང་སོགས་ནང་རྟེན། ལྷ་ལྷ་ལི་
མ་རྒྱ་ནག་ལས་མཚོན་པའི་མཚོད་རྟེན་མང་པོ། དེ་བཞིན་གནང་རྣམས་ལྷ་དང་

བར་ཅན་རྩ་མ་རྒྱལ་མཚན་ལྟ་བུ་ཆེན་པོར་མཉམ་པ་དང་འབྲེལ་གཙང་པ་རྒྱལ་...
 བོད་མོ་ཡང་གཞིས་ཀ་ལས་ལྟ་བུ་ཆེན་པོར་མཉམ་པ་དང་མི་སྒྲོལ་བཅུ་གཞུག་...
 རྒྱུ་དཔར་ཆ་ཡོངས་རྒྱལ་ལ་ཡིན་ཞེས་བྱུང་བ་ཡུགས་མཛད། ལྷག་
 མཛད་པ་མོད་ན་ལས་ཆོས་འཕེལ་ (མཚན་གཞན་པ་མོད་ན་ལས་རབ་པ་ཉན་...
 དང་། ལྷ་ཡོ་ཆོས་མཛད་མེད) ལ་མེ་མྱིད་ཀྱི་གོ་གནས་གནད། ལྷ་ནང་
 གི་མྱིད་ཀྱི་ལས་དོན་མཐའ་དག་གི་འགན་འཁུར་དགོས་པའི་ལག་ལ་པ།
 དེ་ནས་བཟུང་གནས་བསྐྱོད་དག་ལྟ་བུ་མོད་ཀྱི་མྱིད་དཔར་དེོན་ལྷ་...
 བཅུ་གས། ཡོ་འདི་ལྷ་བཞི་པའི་ཆོས་པའི་ལྷ་ཉན་གཞིས་ཆེན་མཆོད་པས་
 ཁ་བཟུང་ཉེ་མ་གནས་འགའ་ཞིག་ལ་བསྐྱོད་ཞིབ་གནད། ལྷ་ལས་མོད་
 ཆེས་ལྷ་སར་ལྱིར་ཕེབས། ལྷལ་དཔར་ལྷ་པ་རག་དཔར་ལྷ་པམང་ལྷ་པམང་
 དང་། མེ་མྱིད་པ་མོད་ན་ལས་ཆོས་འཕེལ་ལྱིས་མྱིད་དཔར་བཟུང་ཆེས་ཀྱིས་
 བཙན་མྱོད་དཔར་མོད་ཆེས་འབྲངས་པ་ལྷ་པམ་དཔོན་རིགས་དང་། ལྷ་མེ་
 ཁག་གི་གཞིས་ཀ་དང་འབངས་འཁོར་གཞིག་ན་ལས་གཞུང་བཞེས་པ་ཉར་ལྷ་...
 དག་ལྟ་བུ་མོད་མྱིད་གཞུང་འཁྱེད་སྐབས་ལྷ་ཆེས་འཁོག་ལམ་ན་དཔོན་
 རིགས་དང་། དགོན་མེ་ཁག་ལ་གནད། དེར་བཞེན་ལྷ་པམ་དཔོན་
 རིགས་གསར་ཆོད་དཔར་ལྱི་འགལ་བ་དེ་ལྷ་ལས་ལྷ་ག་འཛིང་ཆེ་པར་ལྷ་དང་།
 གཙང་དང་། ལྷ་ཁ་ལྷལ་ལྱི་ཀྱིས་བཙན་མྱོད་དཔར་མོད་ཆེས་འབྲངས་པས་
 རང་ཉིད་ལས་པར་ལྷག་འཁུར་མི་ལྷལ་པར་དག་ལྟ་བུ་མོད་ལ་དོ་སྐྱོལ་...
 ལྷ་པའི་མིང་ཆ་བསྐྱངས་ཉེ་གཙང་དང་ལྷ་ཁ་ལྷལ་ལྱི་ས་གནས་འགའ་ཞིག་...
 བཟུང་། དེ་མཚུངས་ཀྱིས་པ་ཆོས་དཔྱིད་སྐྱོད་ཆེས་གོང་པོ་ལྷལ་ལྱི་ས་
 བདེ་དགོན་པ་སོགས་ཀྱིས་བཙན་མྱོད་དཔར་མོད་ཆེས་འབྲངས་པ་དཔོན་...

རིགས་ཁག་དང་། དཔོན་ཕྱེ་ཁག་ལ་ཤོག་སྐྱབས་རྒྱུ་དང་འཆར་གིས་རབ་
 རྒྱུ་དང་བརྟ་གཅིག་པའི་རྒྱ་ན (1642) སྲི་རྒྱ་བརྟ་པར་ཐིང་ཆ་ཤུགས་ཆེན་...
 བསྐྱེད་པ་ཏེ་གོང་པོ་ལྟལ་གྱི་དགེ་ལུགས་པའི་དཔོན་པ་ཐེར་བསྐྱེད་པ་དང་།
 དགེ་འདུན་པ་ལྷ་བརྒྱ་ལྟག་ཅན་དཔལ་གསོད་བཏང་བ། རིམ་བཞིན་ས་
 གནས་མང་པོ་བཅན་བཟུང་བྱས། བརྟ་གས་མ་ཐག་པའི་དགའ་ལྡན་མོ་
 བྱང་གི་སྲིད་དབང་ལའང་ཉེན་ཁ་བྱུང་བར་བཞེན་ཕྱེ་སྲིད་བསོད་ན་མས་ཆོས་
 འཁེལ་དང་། ལུ་ཁྱི་བརྟན་འཛིན་ཆོས་རྒྱལ་གྱིས་དཔག་དཔོན་ཆེན་པོ་
 བརྟན་འཛིན་རྩ་ལན་ཉན་སོགས་པོད་སོག་གི་དཔུང་དཔག་ཁྲི་འགའ་ཞིག་.....
 བཏང་ཉེ་དྲག་གཞོན་བྱས། གོང་ལྟལ་རུ་གཟུགས་པའི་རྗེས་འབྱེད་པ་དཔོན་
 རིགས་དང་། བཀའ་བརྒྱུད་པའི་ལྷ་པ་སོགས་མི་བྱངས་བརྟན་སྤྱད་ལྟག་
 ཅན་དཔལ་གསོད་བཏང་། བྱེད་གཏེ་གཟུགས་པ་ཆོས་དབྱིངས་རྩི་རྗེ་འཛིགས་
 གྲག་རབ་རྩ་རྒྱུས་ཏེ་ཉེན་མཆན་བརྟུན་མར་འཇར་ལྟལ་རུ་སྐྱོས་བྱེད་བྱེན།
 རུས་དེར་རྒྱལ་མཆོག་ལྷ་པ་རག་དབང་སྒྲོ་བཟང་རྒྱ་མཆོ་དང་། ལུ་ཁྱི་བརྟན་
 འཛིན་ཆོས་རྒྱལ་སོགས་ཀྱིས་རོས་འཛིན་གསལ་པོར་བྱུང་དོན། བ་མ་གྱི་
 རྒྱུད་པའི་རྒྱུན་མི་ཆད་ཅེས་པའི་དཔེ་རྣམ། གཟུགས་བརྟན་སྤྱུང་དབང་པོའི་
 རྗེས་འབྱེད་པ་གཙོ་བོ་ན་མས་རྩ་ཐེད་མ་བཏང་ན་ད་རུང་གཅིག་མཆུག་.....
 གཞིས་མཐུད་གྱིས་ཐིང་ཆ་ལངས་ནས་ཁོ་བ་ཆོའི་ལག་རྩ་ཡོད་པའི་སྲིད་དབང་
 དེའང་ཤོར་ཉེན་ཡོད་ལ། རང་ཉིད་གྱི་སྐྱོག་ལའང་ཉེན་ཁ་གནས་ཡོད་པ་
 དེ་གསལ་པོར་རྟོགས། སྲིད་དབང་འཕྲོག་ལེན་བྱེད་པ་གི་རྩོད་གི་ར་གསོན་
 གྱི་འབབ་ཆོད་ཡིན་པས་ཁོ་བ་ན་མས་གྱིས་གཟུགས་བརྟན་སྤྱུང་དབང་པོའི་རྗེས་...
 འབྱེད་པ་དཔོན་རིགས་མེར་སྐྱ་ཆེ་བྱས་ཁག་སྐྱོག་བཟུམ། བ་གཞིས་ཡོངས་

ལུས་ཚེགས་པ་བཅས་ལྟར་བ་རེད། གོང་གསལ་གྱི་རྒྱ་རྒྱུ་དེ་དག་ལ་
གཞིགས་ཏེ་མི་འཁོར་རྒྱུ་རྒྱུ་གསུམ་ཙམ་ནས་རྒྱུ་རྒྱུ་བཞི་ཙམ་པར་.....
འཇམ་། དེ་བཞིན་མེས་རྒྱལ་ནང་ཁུལ་དང་། རྣམ་པར་རྒྱ་མཐོང་མཚམས་
ས་ཁུལ་གྱི་སྤྱི་དབང་སྤྱ་བརྟན་གཏོང་བའི་བྱེད་ཐབས་མང་པོ་ལག་ལེན་.....
བསྟར་བ་དེས་མེས་རྒྱལ་གྱི་གཅིག་ལྟར་དང་མཐོང་མཚམས་སྤྱ་བརྟན་གཏོང་...
པར་ཐན་ལུས་ཚེན་པོ་ལྟར་བ་རེད།

རྒྱས་དེར་ཐན་ཚེན་རྒྱལ་རབས་ནི་རྣམ་པར་འཁྱོར་མངའ་མང་ལུག་པ་.....
དང་། དྲག་ལྷགས་ཆེ་བ་ཞིག་ཡིན་པ་རྣམས་བཞི་ལྷན་ཏུ་ལྷགས་ཆེ་བས།
མེ་ཆེན་ཚས་རྗེས་ལྷོས་འགོ་བཏོན་པ་ལྟར། རྒྱ་ལའི་ཁྲ་མ་མཆོག་མེད་ཁྲ་པ་
དང་། པཎ་ཆེན་རྒྱ་མེད་བཞི་པ་རྣམས་ཚས་ཀྱི་རྒྱལ་མཚན་ནམ་གཤིས་.....
ཀྱིས་ལུ་ཤི་བརྟན་འཛིན་ཚས་རྒྱལ་ལ་བཀའ་ལྷོས་ལེགས་པར་བྱས་ཏེ་མེ་ཆེན་.....
ཚས་རྗེ་བརྒྱུད་སྤར་རྣམས་ལྟར། འཚམས་འབྲིའི་ཡི་གེ་དང་། ཉེན་ཆས་ལུལ་
ཏེ་ཐན་ཚེན་ལྟར་དལྟར་སྤྱི་གཞུང་དངོས་སྤྱ་བཅུགས་པར་ཉེན་འབྲེལ་.....
མཛད་པ་མ་ཟད། གསལ་རྒྱ་བཅུགས་པའི་ས་གནས་སྤྱི་གཞུང་ལ་གང་ཅིའི་
རྒྱལ་རྒྱུར་རོགས་རམ་ཡོང་བའི་དེ་བ་བྱས་པ་དེ་དག་སྐབས་དེར་ཐན་ཚེན་སྤྱི་
གཞུང་གི་ཁོང་ལ་འཛིན་པའི་རྩ་བའི་སྤྱི་རྒྱས་དང་ཡོངས་སྤྱ་མཐུན་སྤྱབས་.....
གོང་མ་ལུག་ཅི་ལྷགས་ཤིན་ཏུ་མཉེས། མེ་ཆེན་ཚས་རྗེ་སྤྱ་སར་བྱིར་ཐེབས་
སྐབས་རྒྱ་ལའི་ཁྲ་མ་མཆོག་དང་། པཎ་ཆེན་། ས་རྒྱ་ཚས་རྒྱལ་། རྣམ་ལྟར་
ཚས་རྒྱལ་། ཀལ་པ་སོགས་ལ་འཚམས་འབྲིའི་ཡི་གེ་དང་། གནང་བྱིན་
རིན་པོ་ཆེ་ལྷ་ཚོགས་དང་། དར་གསལ་ཆེན་སོགས་རི་ཞིང་གནང་། གོང་
མ་ཆེན་པོས་ཁོད་ཀྱི་རྒྱུ་འགྲོ་ཐམས་ཅད་པ་དེ་ཞིང་བྱིན་པ་དང་། ཚས་དང་

ཡིན་ཀྱི་འཁྱོད་པ་ལུན་ལུས་ཚོགས་པ་ཡོད་པའི་ཆེད་རྒྱ་སྤྱོད་པ་ཞིན་ཆུབ་པ་
སྤྱོད་རོགས་རམ་གནང་པའི་ཞལ་བཞེས་བཟང་པོ་མཛད།

རུས་མཚུངས་ཤི་ཡིན་པསྟེ་ན་མས་ཚོས་འཕེལ་གྱིས་ཆུལ་མཚོག་ལྷ་པ་
ཆེན་པོའི་བཀའ་ལྟར། ས་གནས་ཁག་རྒྱ་བསྐྱར་ཞིབ་རྒྱ་བསྐྱོད་ནས་ཁལ་
རིགས་ཞིབ་གཞུང་གསར་རྒྱ་བཏོད། རབ་བྱུང་བཅུ་གཅིག་པའི་ཤིང་བུ་
(1645) ལོའི་ལྔ་པ་ཆེས་ཉ་ལ་དམར་པོ་རིའི་ཆེར་མོ་བྱང་དཀར་པོའི་ཆར་
གཞི་བཅིང་ནས་ས་ཁྱི (1648) ལོར་མོ་བྱང་དཀར་པོའི་གསར་སྤྱོད་གྱི་ལས་
འགན་ཅ་པའི་ཆ་ནས་ལེགས་པ་ལྷུ་བས་ཟིན།

གཉིས་པ། མན་ཆེན་བྱུང་དབྱེད་ཡིན་གཞུང་གི་བཀའ་ལྟར།
ཆུལ་མཚོག་ལྷ་པ་ཆེན་པོ་ཤིས་ཆུལ་ནང་ཁལ་རྒྱ་ཕྱི་བས་པ་ཤོགས་གྱི་
སྐྱོད།

དེ་ནས་མན་ཆེན་ཡིན་གཞུང་གིས་མོ་ཉ་མངགས་ཏེ་ཆུལ་མཚོག་ལྷ་པ་
ཆེན་པོ་དང་པའ་ཆེན་ལྷ་ཕྱོད་བཞི་པ་སྟོ་བཟང་ཚོས་གྱི་ཆུལ་མཚོག་ནས་གཉིས་
ཤིས་ཆུལ་ནང་ཁལ་རྒྱ་གདན་བྱངས། སྐབས་དེར་པའ་ཆེན་དབྱེད་པོ་མཚོ་
བས་ཕེབས་ཟི་ཆུབ། ཞོར་མ་ལུན་ཅིས་མོ་ཉ་ཡང་ཡང་བཏང་སྟེ་རྒྱ་ཡའི་
ལྷ་མ་སྤྱོད་ལྷ་པ་དང་པའ་ཆེན་ནས་གཉིས་གདན་བྱངས་པ་དེ་ནི་གོར་མ་
འདི་དག་སངས་ཆུས་ཚོས་ལུགས་ལ་དད་བྱས་ཆེ་པའི་ཆུན་གྱིས་ཡིན་ན་མ་ཞེ་
ན། དེ་ལྟར་མ་ཡིན་ལགས། ཆེན་གོར་མ་ཆེན་པོས་སངས་ཆུས་ཚོས་ལུགས་
འདི་གལ་ཆེར་འཛིན་པ་དེར་ཆབ་ཡིན་གྱི་དམིགས་ལུལ་ཞིག་ཡོད་པ་ནི། ཆུལ་
ཕྱོད་ཁལ་རྒྱ་སངས་ཆུས་ཚོས་ལུགས་ལ་དད་པ་བྱེད་མཁན་མང་པོ་ཡོད་པ་
དང་། ལྷག་པར་ཡོད་པོ་ག་མི་དམངས་ཀྱིས་ཆོད་ལུགས་དེ་དེ་དུས་ལ་དད་

པ་ཆེ་བས། དེ་པོ་ད་ལྷན་ནས་རང་ཉིད་ཀྱི་མིང་དཔར་སྐྱ་བརྟན་གཏོར་
 པའི་ཆེད་དུ་རེད། ཆན་ལུང་གོང་མས་བཅས་པའི་«ལྷ་མའི་རྣམ་པ་ཤད་»
 ཅེས་པའི་ནང་གསལ་པོར་པགོད་དོན་“མྱེ་ནང་གི་དགེ་ལུགས་པ་གཙུག་པོ་ནི་
 མི་འདི་གཉིས་(རྒྱ་ལ་དང་པཎ་ཆེན) ཡིན་གཤིས། མོང་གོ་ལ་ཕྱེ་ཁག་རྣམས་
 དཔར་དུ་འདུ་དགོས་ན། དགེ་ལུགས་པའི་ཆོས་ལུགས་སྒྲིལ་ནས་དེ་དག་
 བདེ་གནས་པོར་བ་ཕྱིད་དགོས་པ་ནི་བྱ་བ་རྒྱ་རྒྱ་ཞིག་མ་ཡིན། དེར་བརྟེན་
 དགེ་ལུགས་པའི་ཆོས་ལུགས་པ་སྐྱུང་སྐྱུང་གི་ཕྱིར་ཐལ་མེད་ཡིན་”ཟེར།

དེ་ནས་རྒྱལ་མཆོག་ལྷ་པ་རག་དཔར་སྐྱ་བཟར་རྒྱལ་མཆོར་པ་ལྷ་པ་བརྟེན་
 གཅིག་པའི་རྒྱ་འབྲུག་(1652) མའི་ལྷ་པ་གསུམ་པའི་ཆོས་པཅོ་ལྷ་(རྒྱ་.....
 པོད་ཀྱི་ཡིག་ཆ་ར་འགའ་ཞིག་དུ་ལྷ་པ་གསུམ་པའི་ཆོས་པརྟན་དང་། ལྷ་པ་
 གསུམ་པའི་ཆོས་ཉེར་པརྟན་ཉིན་ཟེར་འཁོད་) ཉིན། ཆིབས་ཞབས་སྤྱ་
 གསོལ་གཞིམ་ཞབས་འཁྲིང་། པོད་པོག་གི་དཔོན་རིགས་བཅས་དཔལ་
 ལྷན་འཕམ་སྤྱངས་ནས་ཆིབས་ཞབས་པ་ལྷ་པ་ཉེ་མེས་རྒྱལ་ནང་ཁུལ་དུ་ཕེབས།
 ལྷ་པོ་བརྟན་འཛིན་ཆོས་རྒྱལ་དང་། ཕྱེ་མིང་བཔོད་ན་མས་ཆོས་འཕེལ་
 མོགས་པོད་མོག་གི་དཔོན་རིགས་མེར་སྐྱ་པོརས། མངའ་འཕམས་མི་མེར་
 བཅས་ཀྱིས་ཕེབས་སྐྱེལ་བྱས། པཎ་ཆེན་སྐྱོ་བཟར་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་མཆོན་
 གཞིས་ཆེ་ནས་ཆེད་མངགས་ཕེབས་སྐྱེལ་བྱ་བར་འདམ་གཞུང་དུ་ཕེབས། དེར་
 ཉིན་དུ་གཙུག་ཅུ་བཞུགས་ནས་མན་རྩལ་བཀའ་གྲོས་ལེགས་པར་མཛད། དེ་
 ནས་རྒྱལ་དཔར་ལྷ་པ་དང་། ཆིབས་ཞབས་གསོལ་གཞིམ་དཔོན་རིགས་
 དང་བཅས་མཆོ་རྩལ་ཀྱི་རྩལ་སྤྱ་ཕེབས། རྒྱ་ལའི་ལྷ་པ་སྐྱུ་འཁོར་རྣམས་
 མཆོ་རྩལ་དུ་ཕེབས་སྐབས་གོང་མ་ལྷན་ཅིས་ནང་ལྷན་པ་ལྷ་པ་རྒྱ་རྒྱ་རྒྱ་རྒྱ་.....

263

བཅས་ཏེ་གཞུང་འདྲིམ་བཅུ་ལྔ་མཇུག་པ་མཛད། ཟུག་འཇུག་ཏེ་
 མེ་ལྷ་པ་བཟུང་པ་ལྟར་ལམ་ལུགས་འདྲི་གནང་། དེ་ནས་མོ་ལྷ་གི་དཔུང་ལྷ་
 རྩོན་ཏེ་འཇམ་དབྱངས་ཤོང་མ་ཁྱི་མོག་ཏུ་བཞུགས། དེའི་གཡས་ཚུགས་ཀྱི་
 ཁྱི་རྩུང་དཔལ་པ་ཞིག་གི་མོག་ཏུ་རྒྱལ་མཚོག་ལྷ་པ་བཞུགས། ཟང་ཟིང་མཚོད་
 པ་རྒྱ་ཆེར་ཕུལ། བོད་ཀྱི་དཔོན་རིགས་ན་མས་ནས་རིན་ཆེན་ལྷ་མོ་ཆོགས་
 དང་། རྩན་མོང་མ་ཡིན་པའི་ཕུལ་ཚོག་རི་རྩེད་པ་འཁུལ་པར་ཕུལ། བན་རྩོན་
 ཆོས་ཀྱི་ཕ་བའི་རྒྱུ་རྩེད་མོལ་ཕུན་པེར་གནང་།

དེ་ནས་རྒྱལ་དཔལ་ལྷ་པ་མཚོག་རྩེད་མོལ་པེར་ཞེས་པའི་བཞུག་
 ཁང་ཏུ་གདན་འདྲེན། གསལ་པ་ཞབས་ཏོག་གང་ཞེས་མཛད། འཇམ་
 དབྱངས་ཤོང་མ་ཆེན་པོས་པེར་ཀྱི་ཕྱང་ཕྱ་ལྷེས་ཆོས་ཀྱི་ཤོག་ཏུ་མཐུག་.....
 མོས་དང་མཉམ་པ་བཅོ་ལྷ་འཁུལ་མིག་ཏུ་རྩེ་པ་ཏེ་རྩེ་བ་ཆོག་པ་ཞིག་མོག་.....
 “རུཔ་ཀྱི་ལྷ་གནས་ཆེས་དགེ་པར་བདེ་པར་གནས་པའི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་བཀའ་
 ཕྱང་། གནམ་འོག་གི་རྩེ་འགྲོ་ཐམས་ཅད་བརྟན་པ་གཅིག་ཏུ་གྱུར་པ།
 འཁུར་མེད་རྒྱུ་འཆར་རྒྱ་མཚོའི་ལྷ་མ” ཞེས་རྒྱ་བོད་རྩོར་གསུམ་ཀྱི་ཡི་ཞེ་.....
 བན་རྩུང་འཁོད་པའི་འཇམ་ས་གནང་། རྒྱལ་མཚོག་ལྷ་པ་ཆེན་པོས།
 གནམ་ཀྱི་ལྷ་འཇམ་དབྱངས་ཤོང་མ་པད་ག་པོ་ཆེན་པོ་ཞེས་འཁོད་པའི་.....
 གཤེར་ཀྱི་ཕྱང་ཕྱ་ཞིག་འཁུལ་པར་ཕུལ། དེ་ནས་རྒྱ་ལའི་ལྷ་མ་མཚོག་ས་རྒྱ་
 འཛོད་མིན་ལ་བརྟེན་བོད་ལ་རྩུར་ལོག་ཆོག་པའི་དགོངས་བྱ་བ་ཏར་། རབ་
 རྩུང་བཅུ་གཅིག་པའི་རྒྱ་ལྷ་(1653) ལའི་རྒྱ་གཉིས་པའི་ཆོས་བཅུ་བརྟན་
 ཉིན་རྒྱ་མཉུ་དཔོན་པར་རྒྱ་ལའི་ལྷ་མ་མེམས་རྩེ་ལ་བྱ་བའི་གསལ་རྩོན་རྒྱ་ཆེ་.....
 གཟུང་རྒྱ་པ་པམ་མས། འཇམ་དབྱངས་ཤོང་མ་ལྷ་མོ་འདྲ་གསལ་རྩོན་ཏུ་

ཐེ་མཐུ་ཉེ་ལྟ་བུ་འཛིན་པ་མོ་ག་གཞུང་མོ་ལ་གནང་། ཨོ་འདི་ཉེ་ཟླ་གཞུང་པའི་
 ཆེན་པུ་ཉིད། རྒྱ་ལའི་ཟླ་མ་ཟླ་མེད་ཟླ་པ་མཆོག་པེ་ཅིང་ནས་ཆེ་མས་ཁ་
 བཟུང་། ཞོང་མ་ཆེན་པོའི་བཀའ་ལྟར། ཉ་མོ་དྲན་ཆེ་ཆེན་མང་གིས་དཔག་
 རྟེན་བཟུང་ན་ཁྱིའི་དེ་ཉེའི་ཁར་ཞེས་པའི་ས་གནས་བར་ཐེ་མཐུ་མེལ་བྱས།
 ཟུལ་དཔར་ཟླ་པ་མོགས་པོད་མོག་གི་དཔོན་རིགས་ན་ལས་ཉེའི་ཁར་འཁྱར་.....
 རྟེན་ཞོང་མ་ཆེན་པོས་ཟླ་པ་ཡང་མོ་ཉ་གཉིས་མང་གས་ཉེ་གཉེས་ཡིག་དང་།
 བམ་ག་ཁ་རིག་ཁྱིམ་རིགས་པའི་གན་ཟུང་པའི་འབྲུ་དོན་ཏུ་“ཟུམ་ཚུགས་.....
 རྒྱ་ལའི་ཟླ་པ་ཞི་བ་མངས་ཟུལ་ཟུ་ཆེན་ཚོན་ལ་མངས་ཟུལ་པརྟ་པ་མངས་.....
 བདག་ཐམས་ཅད་མཆིན་པ་དོ་རྟེན་འཆར་རྒྱ་ལའི་ཟླ་པའི་ཐམས་ག”ཞེས་པ་.....
 གནང་(འཆས་དབྱངས་ཞོང་མ་ཆེན་པོས་གཉེས་ཀྱི་འཆར་ས་དང་། བམ་
 ག་གནང་ལུལ་དང་ཏུས་ཆོད་ཀྱི་མོར། ཟུ་པོད་ཡིག་ཆར་ཁག་དཔར་གི་
 བཟུན་པ་ཆེས་མང་པས་ཞིབ་པར་པརྟ་ག་དཔོན།)། དེ་ནས་རྒྱ་ལའི་ཟླ་མ་
 ཟུ་འཁོར་ན་ལས་མཆོ་ཆོན་ཀྱི་ཚུགས་ཟུ་ཐེ་བས་པས། ལས་འཁོར་ས་གནས་
 ཀྱི་མི་རིགས་ཁག་གི་མི་དཔངས་ཀྱིས་ཤུར་པརྟ་ཞབས་ཏོག་གང་ལེགས་བྱས།
 དེ་མ་རྒྱ་ལའི་ཟླ་མ་ཟླ་མེད་གཞུང་པ་པོ་དཔོན་ན་ལས་ཟུ་མཆོས་ཟུག་བཏབ། རྟེན་
 ཟུ་མོག་པོ་ཆ་ཉར་ཟུལ་པོས་གཏོར་ཉེ་ད་ལྟ་ཉམས་གསོ་ཟུལ་པའི་དཔོན་མེ་.....
 དང་། གསར་ཏུ་བཏབ་པའི་དཔོན་པ་ལ་རབ་གནས་གནང་། རབ་ཟུང་
 བཟུ་གཅིག་པའི་ཟུ་ཟུལ་(1653) ལའི་ཟླ་མཆོད་ཤལས་ལྟ་མར་འཁྱར།
 རྟེན་ཉིད་པོ་དཔོན་ན་ལས་ཆོས་འཕེལ་དང་། ཟུ་པོ་བཟུན་འཛིན་ཆོས་ཟུལ།
 པར་ཆེན་རིག་པོ་ཆེའི་ཟུ་ཆཔ། དེ་པའི་དཔོན་རིགས་མེས་ཟུ་པོངས་ནས་
 ཐེ་མཐུ་བཟུ་གཟུམ་ཟུལ་བྱས།

རྒྱལ་མཚོག་ལུ་པ་ཆེན་པོ་མེས་རྒྱལ་ནང་བྱུང་ནས་ཡར་ཕེབས་རྒྱུ་ཡིན་པ་ལྟར་.....
 འཇམ་དབྱངས་མོང་མ་ཆེན་པོས་གསེར་གྱི་འཇམ་ས་དང་། བམ་ག་སོགས་
 གནང་བ་མ་ཟད། ཆཔ་མིན་སོག་རྒྱལ་རྒྱུར་མཐའ་གཅིག་ཏུ་གནང་བར་བརྟེན་
 ཁོང་གི་མཚན་རྟག་སྒྲགས་པའི་ཀླན་ཏུ་གྲགས། དགའ་ལྡན་སོ་བར་གི་མིན་
 དབང་སྐྱ་བརྟན་གཏོར་པའི་ཆེད་ཏུ་ཀླུ་པརྟན་རྒྱུར་དབང་པོའི་རྒྱུ་འབྲས་
 པ་གཅིག་ཀྱང་མ་ལྟས་པ་ཆ་མེད་བཟང་། ཁྱིམ་མིག་ཞལ་ལྗེ་བཅུ་གསུམ་
 གཏན་ལ་ཐལ། མིན་འཛིན་ལས་ཁྱངས་འགའ་ཞིག་གསར་ཏུ་བཅུགས།
 རྒྱུར་རྒྱལ་རྒྱུར་ལས་ཆེན་བཅུ་གསུམ་རྒྱུར་འཛིན་སོག་གསར་ཏུ་ལས་ཆེན་.....
 འགའ་ཞིག་བསྐོས་གཞག་སྒྲལ། དེ་དག་གི་སོ་གནས་ལ་གཞིགས་ནས་ཆ་
 ལྷགས་དང་། སོ་བར་ལས་འགན་སྐོར་གཏན་འཁེབས་གསལ་པོར་གནང་།
 དགེ་ལྷགས་པའི་དཔོན་ལྷེ་ཁག་ལ་ཆོས་གཞིས་དང་མི་ཁེར་འཁོར་ཆེན་གནང་
 བ་མ་ཟད། དཔོན་ལྷེ་མང་པོར་ཁྱིམ་འགོ་རང་བཅན་གྱི་དབང་ཆ་གནང་
 བར་བརྟེན་གཞུང་སྐོར་ཆོས་གསུམ་གྱི་ལྷེ་བཟུ་ཏུ་རྒྱུར་པ་དཔོན་ལྷེ་ཁག་གི་.....
 དབང་ལྷགས་ཆེས་ཆེར་ལྷོ། ལྷག་པར་ཏུ་དགེ་ལྷགས་པའི་དཔོན་ལྷེ་ཁག་
 གིས་ཆཔ་མིན་དང་། དཔལ་འབྱུར་གང་ཅིའི་ཐད་དབང་བཞུར་གྱི་སོ་
 གནས་བཟུང་། ལྷ་ལྡན་སྐོན་ལས་དང་ཆོགས་མཚོད་སྐབས་སྤྱང་འབྲས་
 སྤྱངས་ཆོགས་ཆེན་ཞལ་དོས་སྤྱང་ཆེ་ཤིག་གི་དབང་ཆ་ཕོངས་རྒྱགས་འཛིན་.....
 ཆོག་པའི་དམིགས་བསལ་གྱི་དབང་ཆ་སྤྲད། བཞོན་ནེ་དཔོན་ལྷེ་ཁག་གིས་
 དམིགས་བསལ་གྱི་དབང་ཆ་དེ་དག་ལ་བརྟེན་ནས་མི་ཁེར་ལ་གཏུབ་གནོད་.....
 བཟུ་གཞོག་ཆད་མེད་བཟང་། དཔོན་ལྷེ་ཁག་གི་མཐོ་མིམ་མི་སྤྱོད་མས་ཀྱང་
 ཆོས་ལྷེ་ལྷེས་ཀྱང་པའི་རྒྱུད་བཟང་ལས་བཟུ་འཕྲེ་སྤྱིག་རྒྱུད་མ་རབས་གྱི་.....

ལས་ལ་རམ་རམ་བྱེད་མཁན་བསྟ་གཞིག་པ་ཞིག་ཏུ་ཟུང་།

རབ་ཟུང་བཅུ་གཅིག་པའི་ཤིང་ན (1654) ལོའི་ལོ་རྒྱུད་རྒྱལ་མཆོག་...
ལུ་པ་གཞིས་ཅེར་པ་ཆ་ཅེན་དང་ཞལ་འཛིན་མཁན་པ་པ་མེད་པས། དེ་ནས་
ལུ་ཤི་བཏུན་འཛིན་ཆོས་རྒྱལ་དང་ཉན་ཏུ་ཟེར་འབྲུག་ལངས་ལུལ་གྱི་ཉེ་གནས་
དང་། གཙང་པ་ཤེ་ཤིན་དང་དམག་འབབ་བྱ་ལུལ་གྱི་ས་ཆ། དམག་
འབབ་ཀྱི་འགག་ཆའི་ས་གནས་བཅས་ལ་བསྟོར་ཞིབ་གནང་པ་མ་ཟད། དག་ལ་
ཉན་མོ་ལྟར་གྱི་ཤིན་དཔར་སྤ་བཏུན་ཡོར་པའི་ཅེད་ཏུ་བྱིས་བསྐྱུགས་རྒྱ་ཆེ་.....
མཛད། འོན་ཀྱང་ལུ་ཤི་བཏུན་འཛིན་ཆོས་རྒྱལ་ལ་སྟོ་བྱར་ཏུ་ནད་གཞི་
མོག་ཏུ་བས་ཉ་སར་ཕྱིར་ལོག། ལོ་འདིའི་རྒྱ་ ༡༢ ཆོས་ ༡༢ ཉིན། ལུ་ཤི་བཏུན་
འཛིན་ཆོས་རྒྱལ་བཟང་ལུ་ ༡༢ ལོ་ན་ཉེ་ཆེ་ཡི་འཕེན་པ་རྒྱགས། དེའི་ལུ་བཏུན་
འཛིན་རྟོ་རྟེན་གྱི་ལོ་ལ་ལུན་ཅི་མཆོག་གིས་བཏུན་འཛིན་དར་ཡན་རྒྱལ་པའི་...
ཆོ་མོ་གནང་། ལུ་གན་པ་བཟུ་ཤིས་སྤར་གྱིས་མཆོ་རྒྱལ་ལུ་དཔར་
བཅུར། ཏུས་དེར་ལུ་ཤི་བཏུན་འཛིན་ཆོས་རྒྱལ་སྤུ་གཤེགས་པ་དང་། ཤེ་
ཤིན་པས་ད་ནམས་ཆོས་འཕེལ་ཏུས་པ་དམག་པའི་རྒྱུན་གྱིས་རྒྱལ་མཆོག་ལུ་པ་
སྤུ་དཔར་ཉམ་པར་ཆེ་པས། མོག་པོས་ཡོད་ཏུ་འཛིན་པའི་དམིགས་བསལ་
དཔར་ཆར་གཡོ་འབྲལ་མེད་པས། བཏུན་འཛིན་དར་ཡན་རྒྱལ་པོ་ཡིད་མི་རངས་
པར་ཟུར། འོན་ཀྱང་ལུལ་དཔར་ལུ་པ་མཁུན་རྒྱ་ཆེ་ལ། ཆབ་ཤིན་གྱི་རྩྭར་བུ་
ཤིན་ཏུ་ཆེ་པས་མཆོན་ཏུན་སྤྱོད་པའི་ལུན་ཏུ་བྲགས་ཆེ་བ་དང་། ཉམ་པར་
ཏུ་འཆམ་དབྱེད་མོར་མ་ཆེན་པོས་ཆབ་ཤིན་ཐད་རྒྱབ་རྩྭར་དང་དད་ལུས་...
ཆོད་མེད་གནང་ཉམས་བཏུན་འཛིན་དར་ཡན་རྒྱལ་པོ་ཡེད་ཐབས་དཔེན་.....
པའི་གནས་སྤྱོད། དེ་ནས་བཟུང་ལུ་ཤི་བཏུན་འཛིན་ཆོས་རྒྱལ་གྱི་གཏུར་

བསྐྱུང་དང་པོད་ཀྱི་དབང་བསྐྱུར་གྲལ་རིམ་དབང་འགལ་ཟླ་ལངས། མོག་
 རིག་ན་མས་ཆབ་མིན་གྱི་ཐབས་བྱས་མཁས་པ་དང་། དམག་ཅལ་ཆེ་བས་
 དམག་དོན་གྱི་དབང་ཆ་མཐའ་གཅིག་ཏུ་བབྱང་། ལྷ་སའི་ཉེ་འགྲམ་འདམ་
 གཞུང་དང་། བལ་ཁོ་སོགས་འགག་ཅའི་ས་གནས་ཁག་ལ་རྟ་དམག་བཅའ་
 མོད་བྱས། སྐབས་དེར་སོག་རིགས་ཀྱི་ཕྱེ་ཁག་ཕན་རྒྱུན་འགལ་བ་ཆེ་བས་
 དམག་འཐབ་ལངས་པ་དང་། པོད་འབྱུག་དབང་ལའང་སྐར་ཡང་གཟུལ་
 འབྱེད། རབ་བྱུང་བརྒྱ་གཅིག་པའི་ས་ཁྱི (1658) སའི་ཟླ་༡ ཆེས་༡ ཉིན།
 ཕྱེ་མིན་བསོད་ན་མས་ཚོས་འཕེལ་ལྷ་ལྷན་ཟླ་བ་ཉེར་ཏུ་དཔོངས་པ་རྫོགས།
 ཏུས་དེར་པོད་ཀྱི་གནས་རྒྱལ་རྩ་ཅང་རྟོག་འཛིང་ཆེ་བས་བྱལ་དབང་ལྷ་པ་རང་
 ཉིད་ཀྱིས་ཚོས་མིན་གཉིས་ཀའི་འགན་འཁུར་བཞེས། ཐུག་དམ་ལ་ལར་
 བཅའ་དང་ཞུག་ཆ་འདྲེས་པའི་ཐུག་པོ་ཞིག་པོད་པ་དེ་དག་ནི་ཕྱེ་མིན་སྐྱུ་ཕྱེ་
 བར་བྱལ་དབང་ལྷ་པས་ཐུགས་གཉིས་ཐུགས་འཁུར་བསྐྱུངས་པའི་རྒྱལ་བཅོན་
 ཆེད་ཕྱིན་ཟེར་སྟེ།

རབ་བྱུང་བརྒྱ་གཅིག་པའི་ལྷགས་ཀྱི་ (1660) སའི་ཟླ་༡ ཆེས་༡༢ ཉིན་
 སྟོང་སྐྱུང་པ་འཕྲིན་ལས་བྱ་བ་ཆོའམ། བཅོན་གཞན་གྱི་པར་ཕྱེ་པ་བྲིར་
 བསྟོན། ལྷགས་སྐར་ (1661) སའི་པོར་པོད་ས་མཆམས་ཀྱི་ཟིང་ཆ་མོག་
 བར་ལངས།

རབ་བྱུང་བརྒྱ་གཅིག་པའི་ལྷ་ལྷག (1662) སའི་། པོར་མ་ལུན་
 ཅི་པ་དེ་བར་གཤེགས། དེའི་ཏུ་ཁང་ཕྱི་མི་འཛིགས་གསེར་གྱི་བྲིར་མང་
 གསོལ། ཏུས་དེར་བཅོ་ལྷན་ཁུལ་གྱི་སོག་ཕྱེ་ཕན་རྒྱུན་དབང་གི་མཐུན་པ་
 བ་ཟད། པོར་མར་རོ་རྒྱལ་བྱེད་པའི་ཟིང་ཆ་ཡང་ཡང་ལངས། བན་ཆིན་

དབང་བཅུ་གཉིས་པ་ལོ་ནང་ཁྱེད་ལའང་མིན་དབང་འཕྲོག་པེ་སྤྱོད་པའི་.....
འཕམ་ཚེད་ལངས་འགོ་རྒྱལ་ལ།

རབ་བྱུང་བཅུ་གཅིག་པའི་ས་ཁྱེད་(1668)ལོའི་ཟླ་ལ་ཆོས་༢༠ཉིན།
ཤེ་མིན་མོང་རྒྱུད་པ་འཕྲིན་ལས་རྒྱ་མཚོ་ཆེན་དཔོན་པ་རྒྱལ་ལ། ལྷ་ལ་དབང་
ལྷ་པ་མཚོག་གིས་སྤྱར་ཡང་ལོ་གཅིག་རྒྱལ་ཅམ་རིང་ཆོས་མིན་གཉིས་ཀའི་.....
འགན་བཞེས། འདི་ལོའི་ཟླ་ལ་པར། བཏུན་འཕྲིན་དར་ཡན་ཅན་ཆེ་ལི་
འཕེན་པ་རྒྱལ་ལ། དེའི་གཙུང་པོ་དགོན་མཚོག་རྒྱ་ལའི་ཅན་ཁྱེད་པས་ལ།

རབ་བྱུང་བཅུ་གཅིག་པའི་ས་བྱ་(1669)ལོའི་ཟླ་ལ་ཆོས་༡ཉིན་མཚོད་
དཔོན་ལྷ་བཟང་མཚུ་ལྷ་བས་ལ་ཤེ་མིན་པས་གཞག་སྤེལ། ཏུས་དེར་འབྲུག་
པས་དབྱར་འཁྱག་ཐེངས་གཉིས་ཅམ་བྱས་ཀྱང་མཐར་ཐམ་སྤེལ་བྱེད་ཆོག།

རབ་བྱུང་བཅུ་གཅིག་པའི་ཤིང་རྩྭ་(1674)ལོའི་ཟླ་ལ་ནང་ས་བྱུང་འི་.....
བདག་ལྷ་བཟང་ཤིས་ལགས་ཀྱི་ཁྱེད་པ་རྒྱུད་ལ་བཞེན་ཤེ་མིན་ལྷ་བཟང་མཚུ་.....
རྩྭ་བས་ཁྱེད་ནས་ཐམ་སྤེལ་དཔོན་དུ་འཕྲོག་གནང་མཐར། ལོ་འབའ་བྱུང་ཁྱེད་
བཅས་ཀྱིས་ཁྱེད་འབྲུག་ལན་མར་གནང་བར་བཞེན་ཤེ་མིན་ལྷ་བཟང་པོ་གོ་གནས་
དང་། ལྷ་སྤེལ་དུ་ཐངས་པེ་རྩྭ་ལ་ཉེ་ཐངས་པེར་བཞུགས་རྩྭ་བས་ཁྱེད་ལྷ་
ཤེ་མིན་ཐངས་པེ་པ་ཡང་ཐེར། ཤིང་ལོས་(1675)ལོར། སངས་རྒྱལ་རྒྱ་
མཚོ་ཤེ་མིན་པས་གཞག་སྤེལ་ཀྱང་ལྷ་ན་གཞོན་པའི་རྩྭ་བས་ཀྱིས་ཤེ་མིན་ཀྱི་ལས་
འགན་ལྷ་བཟང་ཤི་ལྷ་བཟང་ཅེས་དཔོན་པ་ལྷ་བྱུང་བར་བཞེན། ལོ་འདིའི་ཟླ་ལ་ཆོས་༢༤
ཉིན། ལྷ་བཟང་ལྷ་བཟང་པས་ཤེ་མིན་ཤེ་མིན་པས་རྒྱ་ལྷ་མཚོ་གི་གཉེར་
པའི་ལོ་གནས་ཤེ་མིན་ཀྱི་ལོ་གནས་གནང་།

རབ་བྱུང་བཅུ་གཅིག་པའི་ས་བྱ་(1679)ལོའི་ཟླ་ལ་པར། ཤེ་མིན་

སྒོ་བཟང་ཕྱིན་པ་དགོངས་ལྷན་གྱི་སྒྲུ་སྐལ་རུ་ཕྱེ་གདོང་སྟལ། རྩེ་མིན་རྒྱར་
 བའི་མོ་གནས་གནང་ཉི་ཉེ་ལྷན་དགའ་ལྷན་ཁང་གསར་རུ་བཞུགས། འདི་
 མའི་རྒྱ་ཅེས་ཅེན་མོར་ཐོན་པ་སངས་རྒྱལ་སྐུ་མཆོ་ཕྱེ་མིན་གྱི་ཁྱིམ་མངའ་
 གསོལ། དེ་ནས་ལུ་མི་བཟུན་འཛིན་ཆོས་རྒྱལ་གྱི་གཏུར་བཞུར་དང་། བོད་
 གྱི་དབང་འཛིན་པ་དབང་གྱི་འགལ་བ་དེ་སྐར་ལས་ཚོར་དང་དང་། རོ་བུ་ག་
 ཆེ་བ། མངོན་གསལ་དོད་པོར་རྒྱར་རོ།

གཏུམ་པ། རྩེ་མིན་སངས་རྒྱལ་སྐུ་མཆོ་དང་ལུ་མི་བཟུན་
 འཛིན་ཆོས་རྒྱལ་གྱི་གཏུར་བཞུར་དབང་མིན་དབང་འཛོམ་ལེན་.....
 རྒྱུད་པའི་འཁམ་ཆོད་སྐྱེད།

སངས་རྒྱལ་སྐུ་མཆོ་དཔུང་མོ་ཉེར་རུག་ལ་ཕྱེ་མིན་གྱི་ལས་འགན་བཞེས།
 ཆབ་མིན་མོ་ཉེར་བཏུན་ཅམ་བཞུར་ས། ཁོར་ནི་སྒྲེས་སྟོབས་ཀྱི་ཤེས་རབ་
 དང་ལྷན་པ། ཆབ་མིན་གྱི་བྱ་བར་བྱང་རྒྱལ་པ། མོ་རྒྱལ་དང་། ལྷན་
 རག་ལྷན་ཅིས། སམ་ཁི་རྟའི་སྐད་ཡིག་སྟོགས་ལ་མཆོག་རུ་མངའ་བ་ཞིག་
 ཡོད་པས། དཔུང་མོ་ཉེར་གཉིས་ལ་སོན་སྐབས་རྒྱལ་མཆོག་ལྷ་པ་ཆེན་པོས་
 རྩེ་མིན་བསྐོ་གཞག་མཛད་ལྟར། སྐུ་ན་རྒྱར་བར་ཞལ་གཤམ་ནས་དགོངས་
 ལྷ་བཏང་། དོན་རུ་སྐར་ལས་ལྷག་པའི་སྟོན་སྟེན་ལྷ་གནས་ཀྱི་དང་། ལྷ་
 པར་རུ་མིན་འཛིན་གྱི་ལས་ཀ་དང་། མོ་རྒྱལ། ལྷན་ཅིས་སྟོགས་ལ་སྐུར་
 པ་མཐར་ཕྱིན་པ་མཛད། དེ་རྗེས་སྐར་ལང་ཕྱེ་མིན་བསྐོ་གཞག་གནང་བ་
 མ་ཟད། ལུགས་གཉིས་ཀྱི་བྱ་བའི་ལས་འགན་གཙ་པོ་ཕྱེ་མིན་རང་ལ་གནང་
 བས། ལ་ལ་སྐག་དོག་དང་ཞེ་སྐར་རབ་རུ་སྒྲེས་ནས་སངས་རྒྱལ་སྐུ་མཆོ་ནི་
 རྒྱལ་དབང་ལྷ་པའི་སྐས་ཡིན་ཚུལ་སྟོགས་གཏམ་འཆལ་མང་རུ་བཟུམ། དཀོག་

གཏམ་ནི་ཐུབ་སྐྱོར་སྐྱོར་པའི་གཅིག་ལུས་ན་དོན་རྒྱུ་ལོ་མར་འཕྱར་ཡོད་པའོད་.....
 པ་སྐྱོར་ཡོད་གཏམ་པའུའི་སྐོན་གྱི་དཀྱིག་གཏམ་དེ་ད་ལྟ་ལ་ལས་དོན་དངོས་...
 ལུ་ཅིས་ཏེ། སངས་རྒྱལ་རྒྱ་མཚོ་ནི་རྒྱལ་དབང་ལྷ་པའི་སྐུ་ལོན་ཆུ་ལ་སྐྱོར་
 མང་ཅན་པའོད། དོན་རྒྱུ་རྒྱུ་མཚོས་མ་གསང་བྱང་པོའི་གཏམ་ཞིག་སྒྲུབ་ན།
 དེ་སྐྱོར་མ་ཡིན་སྟེ། སང་ལགས་ཞེ་ན། རྒྱལ་དབང་ལྷ་པ་ཆེན་པོ་རབ་
 རྒྱུ་པའུ་གཅིག་པའི་རྒྱ་ལུག་(1652)ཡོད་ཆེ་མེས་༡༥ཉིན། ཐེས་རྒྱལ་
 བར་ཁྲལ་རྒྱ་མེད་ལ། ལ་ལས་རྒྱ་མཚོས་༡༥ ཡང་ན་ཆེས་༢༥ཡིན་ཟེར། དོན་རྒྱུ་
 རྒྱ་པོད་ཡིག་ཚང་ཚད་ཐུབ་ལ་གཞིགས་ན། རྒྱ་མཚོས་སྐྱོར་ནས་ཆིབས་ཁ་
 པའུ་རྒྱུ་ཐེས་རྒྱལ་བར་ཁྲལ་རྒྱ་མེད་པ་ནི་གཅིག་པའུ་ཡིན། ཡོད་ཏེ་
 རྒྱ་༡༨ཆེས་༡༥ཉིན་རྒྱལ་ས་ཤེ་ཅིར་རྒྱུ་ཡོད། རྒྱ་ལྷུ་(1653)ཡོད་ཆེ་
 མེས་༡༠ཉིན། རྒྱལ་དབང་ལྷ་པ་ཤེ་ཅིར་ནས་པོད་རྒྱ་ཆིབས་ཁ་པའུ་(ཡང་ལ་
 ལས་རྒྱ་མཚོས་༡༥ཉིན་ཤེ་ཅིར་ནས་པོད་རྒྱ་ཆིབས་ཁ་པའུ་ཟེར)ཡོད་ཏེ་
 དགའ་ཐུན་ལྷ་མཚོ་དྲུག་སྐུ་སྐྱོར་ཆེད་ཡོད།

ཐེ་ཤིན་སངས་རྒྱལ་རྒྱ་མཚོ་ནི། རབ་ལྷུང་པའུ་གཅིག་པའི་རྒྱ་ལྷུ་
 (1653)ཡོད་སྐྱོར་པའུ་མས་དེ་ཡང་རྒྱ་པོད་ཡིག་ཚང་ཁག་ནང་གཅིག་.....
 མཐུན་ཡིན། སྐུ་ཤིན་རྒྱལ་པ་ལྷ་པ་ཐེས་རྒྱལ་བར་ཁྲལ་རྒྱ་མེད་པ་ཞོད་ཏེ་
 འབས་ལྷ་ཆིབས་པའུ་སྐུ་ལས་ལས་པར་ཤོད་ཐུང་པའི་ཁྱིམ་རྒྱུ་པའུ་གས་
 གནས་རྒྱལ་དེ་རིགས་ལྷུང་པའི་དབང་རྒྱུ་པའུ་ནང་སངས་རྒྱལ་རྒྱ་མཚོ་ནི་
 རྒྱ་ལྷུ་(1653)ཡོད་པའུ་སྐུ་ལས་ལས་པ་ཡི་མང་ལ་རྒྱ་ལྷུ་.....
 རོ་པའུ་གཞིས་ཅན་པའུ་གས་པ་ནི་ཡ་མཚན་ཞིག་མ་དེད་དལ། ཡང་ལ་
 ལས་ཞོད་རྒྱལ་པའི་གཏམ་འཆལ་དེ་རིགས་པའུ་པར་འཕྱར་པའི་ཆེད་རྒྱ།

ཆུ་འབྲུག་(1152)ལོར། ཆུལ་དབང་ལྷ་པ་མྱོང་མྱེད་པའི་ཁྱིམ་རུ་
 བཞུགས། ཆུ་རླུལ་(1653)ལོར། སངས་རྒྱལ་རྒྱ་མཚོ་ཉག་ཉག་འབྲུངས་
 ཟེར་ཕོ་ཁམས་བཀོད་པ་ལས་ཁྲ་ཆོས་གཤལ་ཏེ་མ་བརྒྱད་པ་དེ་རིགས་ནི་བཞད་
 གད་ཀྱི་རྒྱལ་ས་གཞན་ཅི་མ་རུང་སྟེ།

རུས་དེར་ཆུལ་དབང་ལྷ་པ་མཚོག་ནང་རིག་པའི་ཉམས་ལེན་དང་།
 རྩ་རྒྱལ། རྟན་ཆོག། རྣམ་ཐར་མཁས་བཀའ་ཚལ་གནང་སྟེ་བཞུགས་པ་
 ལས་ལྷགས་གཉིས་ཀྱི་འགན་ཡོངས་སྤྱོད་གས་པ་སྟེ་སྤྱོད་ལ་གནང་། སངས་
 རྒྱལ་རྒྱ་མཚོ་འདི་ཉིད་ཀྱང་ཆབ་སྤྱོད་ཀྱི་ལས་ལ་བྱང་རྒྱུ་པ་སྟེ་ཆུལ་མཚོག་ལྷ་
 པའི་མཚན་ཐོག་ནས་སྤྱོད་ནང་གི་བྱ་བ་མཐའ་དག་ལ་བཀོད་འདོམས་ལེགས་.....
 པར་མཛད། སེ་འབྲས་དགའ་གསུམ་སོགས་རྩ་སྟེ་མི་སྟེ་ཡོངས་ཀྱིས་སྤྱོད་
 ཐོར་བཀུར། ཆུལ་དབང་ལྷ་པའི་བཀའ་བཞེན་ཅེ་སྟེ་ཐར་གི་འཁྱུགས་སྤྱོད་
 རྒྱ་སྤྱོད་བཏང་། ཁྱིམ་ས་ཡིག་ཞལ་ཅེ་བཅུ་གསུམ་ཀྱི་ནང་དོན་ལ་བརྩོ་
 བཅོས་དང་འབྲེལ་འབྲེལ་པ་གསར་རུ་བཅུམས། སེར་རྒྱ་དཔོན་རིགས་
 རྣམས་ཀྱི་ཆ་འཛིན་གཏན་འཁེབས་མཛད། ཉག་རུ་གནས་བསྐྱར་པའི་ཆས་
 རྒྱ་བཞུགས་ནས་གང་སར་ཐེབས་ཏེ་གནས་རྒྱལ་བརྟག་ཞིབ་གནང་པའི་སྐྱར་...
 གཏམ་རྒྱུད་ཆོས་མང། གཞིས་ཅེ་ས་གནས་ཀྱི་རྣམ་སྤྱོད་ཤན་ཁོངས་ཞིང་
 པ་རུད་ཚང་ཞིག་རུ་དམངས་གཙུག་པོས་བཅོས་བསྐྱར་ཀྱི་ཆོས་སྤྱུང་སངས་རྒྱལ་རྒྱ་
 མཚོས་ཁྲལ་ཆག་གནང་པའི་བཀའ་གཏན་ཡིག་རིགས་ཞིག་ཉར་ཚགས་བྱས་པ་
 དེས་སྤྱོད་མཚོང་རྒྱ་ཡོད། ཞིང་པ་རུད་རྒྱུད་ཞིག་ལ་ཁྲལ་ཆག་གི་བཀའ་
 གཏན་ཡིག་རིགས་འདི་འདྲ་རི་ཉར་རྒྱུད་པ་དེད་དམ་ཞེས། བཤད་རྒྱུ་རུ་
 ཉིན་ཞིག་སངས་རྒྱལ་རྒྱ་མཚོ་དང་། རྒྱལ་རོགས་ཞིག་གནས་བསྐྱར་པར་

[illegible]

བྱ་བར་བྱང་ཆུབ་པ་ཞིག་ཡོད་པས། གཤམ་ཏེ་རྒྱལ་པ་ལྷ་པ་དགོངས་པ་རྫོགས་པ་
 པའི་གནས་ཆུང་པ་དངོས་སྤྱུ་བྱུ་བ་བསྐྱུགས་བྱས་ན། བོད་ཀྱི་སྤྱིད་དཔལ་དེ་
 དགོན་མཆོག་རྒྱ་ལན་ཉན་ཀྱི་ལག་རྒྱ་ཤོར་ནས། རང་ཉིད་ཀྱི་ཆོ་སྤྲོས་ཡལ་
 ཉེན་ཁ་ཡོད་པ་གསལ་པོར་རྟོགས། དེར་བརྟེན་རྒྱལ་མཆོག་ལྷ་པའི་ཞལ་
 མཆེས་ལྷ་པ་དགོས་པའི་དཔལ་གིས་གསར་བྱ་མཛད། རྒྱ་པ་བཞིན་མན་
 ཆེན་གོར་མ་ཆེན་མོར་བཙེ་བཀྱར་དང་། བཟའ་བཞིའི་མི་རིགས་གཞན་
 རྒྱ་མཐུན་ལས། བོད་ཀྱི་ལྷ་ལས་དཀྱིལ་བྱ་བ་ཡིགས་པར་བསྐྱུངས། རྒྱ་
 གཏུར་འཛམ་སྤྱིར་བྱུན་གཅིག་བཞེདས། བཤོ་སྐྱུགས་ཀྱི་གཞུང་དང་། ཆོས་
 འབྱུང་། རྒྱལ་རབས། རྣམ་ཐར། རྒྱ། རྣམ་རྒྱ། རྣམ་ཆེས། ཁྱིམ་ས་
 ལྷགས་སྟོར། རྒྱ་གར་ཀྱི་ཆོ་སྤྲོས་ཤོགས་གཞུང་ཆོས་པོ་ཏི་བཅུ་ལྟ་ཅམ་
 བཀའ་ཆོས་མཛད། བ་སྤྱ་བཞེ་རྒྱ་ཞེས་རིག་པའི་གནས་ལྷ་པ་བྱུང་རྒྱ་འཕགས་
 པར་བྱུང། འཆམ་དབྱེད་ཤོར་མ་ཁང་གི་འཆོག་པ་རྒྱལ་པ་ལྷ་པའི་མཆོན་
 ཐོག་ནས་བྱུ་ཡིག་ལུལ། བོར་མ་ཆེན་པོས་མེ་སྤྱིད་པ་མར་ཞེས་པའི་རྒྱལ་
 པའི་ཆོ་སྤྱོད་དང་། རྒྱ་ཆེ་འཆར་པར་སྐྱུ་ལྱུ་མཆོ་ཞེས་འཁོད་པའི་ཐམ་
 ག་གནད། རྒྱ་མཐུངས་གསར་པའི་སྤོ་ནས་རྒྱལ་མཆོག་ལྷ་པའི་ཡང་
 སྤྱིད་འཆོལ་པར་བཀྱང་།

དེ་ནས་འཆམ་དབྱེད་ཤོར་མ་ཁང་གི་འཆོག་ནས་རྒྱལ་དཔལ་ལྷ་པ་
 རྒྱ་གཤེགས་ཐུན་པ་མཆེན། བཀའ་ཡིག་བཀྱང་སྤྱི་འབྲི་ཅད་ནན་ཉན་
 གནད། རབ་བྱུང་བཅུ་གཅིག་པའི་རྒྱ་བྱི (1682) ལོར་རྒྱལ་མཆོག་ལྷ་
 པ་རྒྱ་གཤེགས་ཆུང་དང་། རྒྱ་མག (1683) ལོར། དེའི་ཡང་སྤྱིད་ཆོངས་
 དབྱེད་རྒྱ་མཆོ་འབྱུངས་པའི་སྟོར། རྣམ་པར་རྒྱ་རྒྱ་ཡི་ཐམ་སྐྱུ་ཤིང་ལྷ་

བ་ལྷ་ས་ནས་སྤྱོད་གཤེགས་ཀྱི་རྒྱུ་ལས་དེར་བོད་ཀྱི་ཆབ་སྲིད་གནས་ཚུལ་ཏེ་.....
 ཅན་ཉིད་འཛིན་ཆེ་བའི་དབང་གིས་ཀྱལ་མཆོག་ལྷ་པ་ཆེན་པོའི་དགོངས་དོན་
 ཉམས་ལེན་མང་པོར་གསལ་བྱ་མཛད་དགོས་ལྟར་ལུགས་སྒྲིག་། རྗེ་སྲིད་སངས་
 ཀྱས་ཀྱི་མཆོག་བཀའ་མི་མང་གས་ཏེ་ཉམས་ལེན་ཞིབ་མཐུན་པས། ཞོར་མ་
 ཁང་གི་ལོ་ནས་དེ་ཉམས་ལེན་མཐུན་གནང་བ་ཅི་མ་ལས། མི་འགྲིག་པའི་གཏམ་
 རན་ཆེན་གཅིག་ཀྱང་མ་གསུངས།

རབ་བྱུང་བརྒྱ་གཉིས་པའི་མེ་ཁྱི (1696) ལོའི་ཟླ་༥་ཆེས་༡༠་ཉིན་པོར་
 ཀྱི་ཆབ་འབངས་ལྷན་པས་ཁྱེ་ཆོག་ལྷ་པ་རྒྱལ་མཆོག་ལྷ་པ་རྒྱལ་མཆོག་ལྷ་པ་རྒྱལ་མཆོག་
 མཆོག་དེ་བའི་གཤེགས་ཚུལ་དང་། དེའི་ཡང་སྲིད་ཆངས་དབྱངས་ཀྱི་མཆོག་རབ་
 རྒྱུང་བརྒྱ་གཅིག་པའི་ཆུ་ཕག (1683) ལོའི་ཟླ་༡་ཆེས་༡༦་ཉིན་མོན་ལ་འོག་
 ལུ་གསུམ་རྒྱ་ཡུལ་བཀའ་ཁྱིམ་བཞུགས་འཛིན་དང་། ལུ་མཆོག་དབང་ལྷ་མོའི་ཁྱིམ་
 ཏེ་སྤྱོད་འཁུངས། ས་ཁྱེ་ཆོག་སྤྱོད་ལྷ་པས་སྤྱོད་མཆོག་ཆངས་དབྱངས་
 ཀྱི་མཆོག་ལྷ་པ་མཆོག་བཀའ་གས། ད་ལྟ་དཔྱད་པོ་བརྒྱ་གསུམ་ལ་མེད་པ་པའི་
 སྒྲིག་དོན་ལྟ་བུ་བཞུགས་མཛད་པས་ཆབ་འབངས་ན་ལས་དག་ལྟོ་ཅིག་
 ཅན་རྒྱ་འཆར། འོན་ཏང་མཐོ་རིམ་དབང་འཛིན་པ་ལ་ལས་སྤྱོད་དང་
 བཅས་མ་ཇེད་པ་པའི་ནས་འཁུར་བསྟན།

རབ་བྱུང་བརྒྱ་གཉིས་པའི་མེ་ཁྱི (1697) ལོའི་ཟླ་༡༠་ཆེས་༢༥་ཉིན་
 ཆངས་དབྱངས་ཀྱི་མཆོག་མོ་གྲང་ཆེན་པོ་པོ་ཏེ་ལར་གདན་དྲངས་ཏེ་མི་འཛིགས་
 གདོང་ལྷའི་ཁྱིམ་མངའ་གསོལ། རྗེ་སྲིད་རང་ཉིད་ཀྱིས་མདོ་སྤྲེལ་གྱི་གཞུང་
 ཆེན་དང་། ཉམས་ལེན་སྤྲེལ་སྤྲེལ་ཆེན་ཆེན་ལོགས་བཀའ་འཁྱིད་ལེགས་པར་མཛད།
 དེ་མཆུངས་ཆབ་སྲིད་ཀྱི་ཁྱེད་སྒྲིག་དང་འགྲོ་བཞུགས་སྒྲིག་ལའང་ལྟར་པ་མཛད།

སྐབས་འགར་འགྲིག་མིན་བྱུང་ཆེ་ཞེ་མིན་གྱིས་དབུ་ཕྱག་བཞུགས་པའི་གནས་མཆོལ་ཡོད། མདོར་ན། བོ་རྒྱལ་རབ་བཞུགས་སྐབས་རིག་གནས་མྱི་དང་། ཉམས་པར་རུ་སྟོན་ཆོག་ལ་སྦྱངས་པ་མཐར་ཕྱིན་མཛད།

དེ་ནས་རབ་བྱུང་བཅུ་གཉིས་པའི་མེ་སྤང་(1697)ཡོད། དགོན་མཆོག་རྒྱལ་ཡི་ཉན་ཆེ་ཡི་འཕེན་པ་རྫོགས། དེའི་རུ་ཉ་བསངས་ཉན་ཁྲིར་བསྐྱོས། དེ་ནི་ཁེངས་དྲེགས་ལྡན་པ་དང་། བརྒྱུ་ཆུབ་ཆེ་བ། གཞུ་ལུས་ཅན་ནིག་ཡོད་པས་ཁྲིར་འཁོད་མ་ཐག་རྒྱ་ཁྲི་པ་ཆོས་པོད་རུ་འཛིན་པའི་དམིགས་བསལ་དབང་ཆ་སྟོན་གཏོར་འདོད་མེད་པ་ཅམ་མ་ཐད། རྒྱལ་མཆོག་ལྷ་པ་ཞིར་རུ་གཤེགས་ཕྱིན་པ་ཤེས་ཉམས་པོད་ཀྱི་མིན་དབང་ཡོངས་ལྷ་འཛིན་པའི་རུས་ལ་བཀས་སོར་སྟམ་ཉེ་ལྷ་ལས་ཉམས་པའི་སྐོན་སྟེན་ཕྱིན་པ་གི་བྱ་བ་མཐའ་དག་ལ་ཆེ་བྱས་བྱས། རྩེ་མིན་གྱིས་གོར་མར་བཅི་བཞུར་མེད་ལུགས་དང་། ཆངས་དབྱངས་ལྷ་མཆོས་ཆུལ་ཕྱི་བྱ་བ་མར་པོ་མཛད་ལུགས་སྐོར་དཔྱོག་གཏམ་དང་། དཔེན་སྦྱར་དཔྱུགས་མིར་རེ་མར་བྱས། རྩེ་མིན་སངས་བྱས་ལྷ་མཆོས་བྱུང་རང་ཉིད་ཀྱི་མིན་དབང་དེ་དོན་མེད་རུ་ཉ་བསངས་ཉན་ལ་སྟོན་པར་ག་ལ་འདོད། དེར་བརྟེན་དབང་བཞུར་བྱལ་རིམ་ནང་ཁྲལ་རུ་མིན་དབང་སྟོན་མེན་ཁྱེད་པའི་སྟོན་གི་ར་གསལ་གྱི་འཐབ་ཚོད་ཅིག་ཡངས། ཉམས་པར་ཉན་གྱིས་དྲག་ལུགས་ལ་བརྟེན་ནས་མིན་དབང་འཕྲོག་འདོད་བྱུང་སངས་བྱས་ལྷ་མཆོ་མཆོན་སྟོན་ཉམས་པར་ཆེ་པས་ཁྱེད་ཐམས་མཁས་དགའ་བར་བྱུང། སངས་བྱས་ལྷ་མཆོས་ཉམས་པར་ཉན་དང་རྗེས་འབྲངས་པ་བཅས་མཐར་སྟོན་པས་མ་བྱུང། རང་ཉིད་ལ་སྟོན་ལྡན་གྱི་དམག་དབུང་མེད་ཉམས་དབང་ཅམ་ཅན་གྱི་དབང་པོ་ལག་རྒྱལ་དང་མཆུངས་པར་

277

278

མིང་བཤོངས་ལུལ་དེར་མཚོན་ཉིན་དཀར་པོ་ཆུང་ཏུ་གཅིག་བཞེངས་པས་.....
ཆུས་སྤྱའང་དངོས་ཆུ་མཆེད་ཆུ་ཡོད། བོད་འབངས་ན་མས་ནས་ཕྱི་མིང་
བཤོངས་པའི་གནས་ཆུལ་མོས་འཕལ་ཕྱག་བཅལ་གྱིས་མནར། ལྷ་བསངས་
ཉན་གྱིས་ཐེ་མིང་པངས་ཆུས་ཆུ་མཚོའི་ལྷས་དག་དབང་རིག་ཆེན་བཤོངས་.....
དཀོས་སྒྲུལ་ནས་འཛིན་བཟུང་བྱེད་པར་བཏང་ཡང་མ་ཆེད། ཁོར་གི་ལྷ་ས་
ནས་འཇམ་དབྱངས་ཤོར་མ་ཆེན་པོར་ཆུ་བ་སྒྲུང་དབྱར་རོགས་ཁྱ་བར་མས་.....
ཆུལ་ནང་ཆུལ་ཏུ་ཕྱོས་ཐེབས།

ཐེ་མིང་པངས་ཆུས་ཆུ་མཚོ་ནི་རིག་པའི་གནས་ལྷར་བྱང་ཆུབ་པའི་མ་.....
རྒྱ་པར་ཉ་དང་། ཆབ་མིང་མཁས་ཅན་ཞིག་ཡིན་པས་སྒྲུ་ཆོ་ལྷའ་པོའི་རིང་
འཇམ་དབྱངས་ཤོར་མ་ཆེན་པོ་དང་། ཆུལ་མཚོག་ལྷ་པའི་བཀའ་བཀོད་
ལྟར། བོད་མི་དཔངས་ལ་མན་པའི་བྱ་བ་ཏུ་མ་མཛད། ལྷག་པར་ཏུ་བོད་
ཀྱི་རིག་གནས་ཤོར་འཕེལ་གཏོང་བའི་སྒྲུང་ཏུ་སྒྲུང་པ་ཆད་མེད་བསྒྲུབ། འདི་
ནི་བོད་འབངས་ན་མས་ལ་བཀའ་དྲིན་ལྷག་པར་ཆེ་བས། ད་ལྟའང་མཚན་མོས་
པ་ཅེས་གྱིས་དད་བྱས་དང་སྒྲུ་སྒྲུང་ཅིག་ཅར་ཏུ་འཆར། འོན་ཀྱང་པངས་ཆུས་
ཆུ་མཚོ་ནི་པངས་ཆུས་དངོས་མིན་ཉལ་སྒྲུབ་ཆ་ནི་ཡོང་མིང་དེས་དེད།
ཆུལ་དབང་ལྷ་པ་དཀོངས་པ་རྒྱལ་ཆེས་སྐལ་འཕལ་སྒྲན་སྒྲོན་ཁྱ་མི་སྤྱབ་.....
པ་དང་། སྒྲུ་ཆོའི་སྒྲུང་ཏུ་ཆེ་ཉ་མས་ཆེ་བ། བདག་མོ་གཉིས་ཀྱི་ཁ་དབང་
ཏུ་ཤོར་བ་མོགས་ཀྱི་སྒྲུབ་ཆ་བྱང་།

དེ་ནས་རབ་བྱུང་བརྒྱ་གཉིས་པའི་མེ་ཁྱི(1706)ལོའི་ལྷ་པོ་ཆོས་ ༡

ཉིན། རྒྱ་པའི་སྒྲུ་མ་ཆད་པས་དབྱངས་ཆུ་མཚོ་པོ་རྒྱ་པའི་གསེར་གྱི་ལས་པལ་ཉེ་ལྷ་
སྒྲུང་གའ་ཆེལ་ཏུ་གདན་དྲངས། ལྷ་བསངས་ཉན་གྱིས་ཆད་པས་དབྱངས་ཆུ་མཚོ་

བར་པོར་ཐེབས། མོག་མར་ཚོར་པ་པ་ཆེན་མེས་པ་དགར་པོ་ཞིག་
 འཕྲད། དེས་གཤག་པ་བརྒྱན་ནས་པོད་ཀྱི་ཚྭ་གསུམ་ལྟ་ཡང་འཁྲིད་པོར།
 ཕར་ལམ་ལ་ཐེབས་སྐབས་འཁོག་ཁྱལ་རྩ་ཚུ་མར་ཅན་གསུངས། ལུག་
 གྱིས་དྲན་ལུས་ཚད་མེད་ལྟས། དེ་ནས་ཁམས་བརྒྱད་མི་ཁྱོན་ཞིང་ཆེན་གྱི་
 སྤང་ཆེན་འཁྱིལ་རིང་གནས་བསྐྱར་རྩ་ཐེབས། དེ་ནས་འབའ་ལ་ཐེབས་
 སྐབས་ལུས་དེར་ནད་པམས་ཆེན་པོ་ཞིག་ལྟར་ཉེ་མི་ཤི་མར་པས་སྤྱད་སྤྱེལ་...
 བཀའ་ཐོད་པར་ལྟར་པོ་སྤྱེལ་པར་ཡང་ཐེབས་སྐད། དེ་རྗེས་ཁམས་དྲན།
 རྩ་ཁྱལ་རྩ་ལུག་རིང་བཞུགས། རྩ་ཁྱལ་ཁྱེད་རྩ་ཐེབས་སྐབས་རྩ་
 དཔོན་མོག་རིགས་ཞིག་གིས་ངོ་ཤེས་ནས་འཛིན་བཟུང་ལས། རྩ་མར་ཆེས་
 ཚུད་པར་ཡོང་བའི་ལམ་པར་བམམ་པས་མོད་དགར་ལར་ཐེབས་སྐབས་ཁོས་...
 བར། རྩ་གསུམ་པོར་ཁྱལ་རྩ་ལུག་རིང་བཞུགས། བཅོན་བརྒྱར་ནས་རྩ་གསུམ་
 པོ་སྤྱེ་མ་ཞེས་འཛིན། རྗེས་ལྷ་ས་ལའར་ཐེངས་གཉིས་ཅན་ཐེབས། དེ་
 བས་ལྷ་གར་དང་བལ་ལུས་རྩ་གནས་བསྐྱར་རྩ་ཐེབས། བཤྲོད་ན་ལུས་ལྷ་
 རྩ་མར་ཐེབས་དེ་དགར་རྩ་བམམ་ལས་འདས་པ་ལྟར། རྩ་ཚྭ་གསུམ་གྱི་ཚྭར་
 ལུ་ལུན་ལུས་ཚྭ་གསུམ་པོ་ལྟར་བས་མོ་བདེ་ལ་ཆེག་སྒྲན་པ་དང་། དཔེ་དོན་
 བཅོངས་པའི་ལུག་ཚྭ་རྩ་མ་བཅས་ས། དེ་དག་གི་པོད་རིགས་པོ་མོ་གན་
 གཞོན་ལུག་གྱིས་རག་ནས་རྩྱུར་ལུ་པ་པ་ཟད། རྩ་ནང་གི་མཁས་པ་མང་
 པོས་རྩྱུར་བཞུགས་བརྒྱད་ཀྱི་ཉེ་མེད་པ་མཛད། བམར་དཔྱར་མ་༢༠ལྟ་ཅན་
 འཚོ་བཞུགས་གནད་ཉེ་མཚོ་ཚོན་གྱི་ཉེ་འབྲས་རྩ་དཔོན་པ་རྒྱགས། རབ་
 ལྟར་བཅུ་གཉིས་པའི་མེ་ཁྱི (1706) ཡོད། རྩ་པས་རབ་ལུག་ཀྱི་ལྷ་
 ལུ་དེར་པད་དགར་འཛིན་པ་རག་དབང་པོ་ཤེས་ལྷ་མཚོ་ཞེས་མིང་བཏགས་...

ནས་གསེར་ཁྱིམ་མངའ་གསོལ། དེར་བཞུགས་པོད་འབངས་སྐྱེ་བོ་ཀུན་གྱིས་
 ལྷ་བསངས་ཏན་གྱི་གཡོ་སྐྱེ་གསལ་ཞིང་གསལ་བར་རྟོགས་ནས་སྐྱེ་ཞབས་ཡི་.....
 ཤེས་ཏུ་མཆོ་ལགས་ཞེས་འབོད་པ་ལས་སྐྱས་ཀྱང་རྒྱ་ལའི་སྒྲ་མ་ཡིན་པ་ཁས་ག་
 ལ་ཡོན། ཏུས་དེར་བོད་ཀྱི་གནས་སྐྱེ་ལ་རྟོག་འཛིང་ཆེ་བས་གོང་མ་མཆོག་
 བས་ཏེ་ལང་རྟོ་འཁྱུ་ཤོགས་དཔོན་རིགས་བོད་ཏུ་བཏང་གནང་བ་མ་ཟད།
 བཤ་ཆེན་སྐྱེ་ཤིང་སྒྲ་བ་སྒྲོ་བཟང་ཡེ་ཤེས་ལ་བཤ་ཆེན་ཨེར་ཏེ་ནི་སྐྱེ་བཞིན་.....
 ཆེན་པོ་རིན་པོ་ཆེ་ཞེས་བའི་ཆོ་ལོ་དང་གསེར་གྱི་བམ་ག་གནང་། བོད་ཀྱི་
 ལྷགས་གཉིས་བྱ་བ་སྐྱོང་དགོས་པའི་བཀའ་པལ། དེ་ནས་བཟུང་ཨེར་ཏེ་ནི་
 ཞེས་པའི་ཆོ་ལོ་གནང་བའི་སྐྱེ་ལ་དང་།

མདོར་ན། བཤད་ཏུ་ཕ་བསད་ཀྱི་བྱ་ལའང་ཡོད་ཅེས་པའི་གནང་གཏམ་
 ལྟར། ལྷ་བསངས་ཏན་གྱིས་བོད་ཀྱི་སྤྱི་དབང་ཡོངས་རྫོགས་འཕྲོག་སྐྱབ་པའི་
 ཆེད་ཏུ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་མཆོ་དམར་གསོད་བཏང་བས་མི་ཆོག སངས་རྒྱས་ཀྱི་
 མཆོ་མ་ཁོ་པའི་ཕ་ལ་ཟས་ཏུ་གཏོང་ཅིས་ཕྱིད་སྐྱེ་དང་། གོང་མར་བཞི་
 བཀའ་པོད་ལྷགས། ཤོག་པོ་ཏུན་གར་བ་དང་རན་འབྲེལ་ཕྱིད་སྐྱེ་ལ་ཤོགས་མ་
 ཉེས་ཁ་གཡོག་དང་། དཀར་ནག་གཤམ་སྐྱེ་སྐྱོག་པའི་གཏམ་འཆལ་མང་ཅམ་
 བཀའ་པ་སྐྱས་ཅི། རྒྱ་ལའི་སྒྲ་མ་ཆངས་དབྱངས་ཀྱི་མཆོ་མཐར་བསྐྱེད། གོང་
 མ་ཁང་ཤིའི་མཆོག་ལའང་དབྱ་བསྐྱོར་གཡོ་སྐྱེ་ལྷུང་བས་བོད་ཀྱི་སྤྱི་དབང་
 ཡོངས་རྫོགས་ཁོ་པས་བཟུང་བའི་དམིགས་ལྷལ་རན་པ་དེ་ཡོངས་སྐྱེ་བསྐྱབས།
 དེ་བས་ལ་མཆོན་ཆེ་བ་ཞིག་ལ་མཁྱིམ་ནད་མིག་ཅན་ལ་ལས། ད་ལྟའང་སངས་
 རྒྱས་ཀྱི་མཆོ་ནི་ཁ་བྲལ་བ་དང་། རྒྱལ་ཚོར་བ་རེད་ཟེར་བ་ཤོགས་ཀྱི་གཏམ་
 འཆལ་མང་ཅམ་སྐྱོག་པ་ནི་གཡོག་ཞབས་སྐྱེ་བ་དང་མཆོངས་སོ།

དེ་ནས་ཤུར་མྱི་ཆར་པའི་ཆར་ཐག་ཚད་ལྟར། བར་ཐིགས་པའི་
 ཐིགས་ཐག་ཐིམ་ཚད་ཅེས་པའི་གནའ་གཏམ་ལྟར། ལྟ་བུར་ལྟ་བུ་གྱིས་
 གཤོ་མྱའི་མྱེད་པ་དང་། དྲག་ལྷགས་ལ་ཤེན་ནས་སངས་རྒྱས་རྒྱ་མཚོ་རང་
 མཚམས་གྱིས་དཔར་གསོད་བཏང་། ཚངས་དབྱངས་རྒྱ་མཚོ་མཐར་ཤུད།
 སངས་རྒྱས་རྒྱ་མཚོའི་ལྷས་ཕྱེ་ཡིད་རག་དབང་རིན་ཆེན་སྒྲིག་ཏུ་ལྷས་ནས་ཤོང་
 བ་ཁར་ཤིའི་མཚོག་ལ་སྐྱབས་བཅོལ་བར་མྱེན། ལྷགས་གཉིས་ཀྱི་དབང་ཆ་
 མངས་རྒྱལ་ལ་འཕྲོག་པས། བོད་འབངས་ན་མས་ལ་བཟོད་པར་དཀའ་པའི་
 ལྷག་བཟུང་ལྟར། ལྷག་པར་ཏུ་སངས་རྒྱས་རྒྱ་མཚོའི་ཞབས་འཁྱེད་འགའ་ཞིག་
 སྤེལ་ལྟ་བུར་ལ་འཁོབ་ལན་སྒྲིག་ཆེད། སྤེལ་དཔག་གི་དབྱར་ལྷགས་
 ལ་ཤེན་ནས་སྤེལ་དཔག་མཐར་སྐྱོད་པའི་འཐབ་ལྷས་ཤུར་ལྟེ་ཕྱིན་ཅང་.....
 ལྷལ་གྱི་ལྷན་གར་བར་དཔག་འོགས་བཅོལ་བས་ལྷན་གར་བའི་དཔག་དབྱར་...
 བོད་ལ་ལྷགས་ཏེ་ལྟ་བུར་ལ་དང་། དཔག་འཐབ་དྲག་ལ་ལངས་སོ། །

བཞི་པ། ལྟ་བུར་ལྟ་བུ་དང་ལྷན་གར་བའི་དབྱར་ཡིད་
 དབང་འཕྲོག་ཕྱིན་ལྟེ་པའི་འཐབ་ཚད་དང་། ཆེན་ཤོར་མའི་
 དཔག་དབྱར་བོད་ཏུ་བསྐྱོད་དེ་ལྷན་གར་བ་མཐར་ཤུད་པའི་.....
 མཛོད།

ལྷན་གར་བ་ནི་དབྱས་ལ་ཐ་སྤྱོད་ཕྱེ་བཞིའི་ལྷས་ཕྱིན་ལ་སྤེལ་སྤྱོད་.....
 འདི་དང་བོད་ཀྱི་དབང་འཁོབ་པ་འབྲེལ་བ་ཕྱིན་ཏུ་ཆེ། དེ་ལྟར་ཐའི་
 འདི་ལྷས་དགའ་ལྷན་བོད་ཏུ་འོངས་ནས་རབ་ཏུ་ལྷུང་། ལྷལ་མཚོག་ལྷ་པ་
 ཆེན་པོ་སྐྱེད་པས་བཀའ་འཁྲིད་མཛད། དེ་དང་སངས་རྒྱས་རྒྱ་མཚོ་ནམ་
 གཉིས་མཉམ་ཏུ་སྐྱོད་མཛད་པས་ཐན་རྒྱུན་དབང་མཛོད་མཐུན་ལྷག་པར་

ཆེ་བ་ལྟར་། དེ་ནས་རྒྱ་གར་བ་ཚོ་ག་མེད་ལྷན་མཆེད་ན་མས་མི་མཐུན་པར་
 བར་འཐུག་ལྟར་བས། དགའ་ལྷན་གྱི་འཕག་ནས་མ་གཅིག་པའི་ལྷན་
 མཆེད་མེད་གེ་གསོད་མཁན་ལག་དམར་བ་ཚོ་ག་མོ་ག་ཏུ་བཏང་། རང་ཉིད་
 གྱི་ཆ་མོ་མེད་གེད་ཀྱི་འདུང་བཀུམ་ནས་རྒྱ་གར་ཉན་གྱི་མོ་གནས་བཟུང་།
 རབ་ལྟར་བཅུ་གཉིས་པའི་མེ་སྤང་(1697) ལོར། མོང་མ་ཁར་གྱི་དེ་དམག་
 དཔུང་དང་དམག་འཐབ་པས་ཕམ་ཉི་རང་ཚོ་ག་ཆེ་བས། ཆོ་དབང་རབ་
 བཏུན་གྱིས་རྒྱ་གར་བ་ཚོ་ག་མེད་ཉན་གྱི་མོ་གནས་བཟུང་། ཆོན་མོང་མ་
 མཚོ་ག་ལའང་རོ་སྐྱལ་བྱས། རུས་དེར་མངས་རྒྱས་ཏུ་མཆོད་ཞུས་འཕྲིང་
 སྒྲིལ་དཔུང་རོགས་བཅོལ་བ་དང་། ཉ་སོ་མ་ཚོ་ག་མེད་རྩ་བ་མངས་ཉན་
 དབང་འཁོན་འཛིན་ཡོད་ལྷ་མས་རྒྱ་གར་མས་གཡོ་ལྷུ་འཛིན་ལྷུར་བས་རྩ་བ་མངས་
 ཉན་ཆར་བཅད་དེ་རང་ཉིད་གྱིས་མོད་གྱི་མིད་དབང་བཟུང་བའི་རན་སེམས་
 བཅངས།

རུས་དེར་རྩ་བ་མངས་ཉན་གྱི་ཕུ་ཕུ་མོ་དགའ་ལྷན་བཏུན་འཛིན་བཅུན་
 མེད་བཞོ་སྐལ་འཛིན་པའི་རུས་ལ་བབས་ཏེ། མོང་མོ་ལ་རྒྱ་གར་གྱི་རྒྱལ་
 མོ་ཆོ་དབང་རབ་བཏུན་ལ་ཐུག་མོ་བཞིན་གྱིད་གྱི་ལ་འཁོར་ལེགས་པ། ལྷ་
 ཕུད་བཟང་བ། མཚོང་བ་ཅམ་གྱིས་ཡིད་དབང་འཕྲོག་པ་ཞིག་ཡོད་པས།
 དེར་དགའ་ལྷན་བཏུན་འཛིན་སེམས་པ་མོར་ནས་ཡབ་རྩ་བ་མངས་ཉན་ལ་དེ་
 ར་ཡི་བཅུན་མོར་སྤངས་པར་བྱ་ཟེར། རྒྱ་གར་མས་རྩ་བ་མངས་ཉན་ལའང་
 འདི་སྐད་ཅེས་འཛིན་ཏུ་བྱས་སོ་“གྱི། གར་གྱི་ཕུ་ཕུ་མོ་ལ་རའི་ཕུ་མོས་བཅུན་
 མོར་རོ་སྐལ་ན་དེ་བཞིན་ཏུ་འདོད་པ་འདོར་བ་ཕྱིད་པ་གདོན་མི་ཟ་ཡང་།
 འཛིན་ཏེན་ན་སྤྱི་མོ་སྤྱི་མོས་དང་ལྷན་ལ། ལྷ་ཅམ་དག་མཐས་ལ་མཁས་པ་

དང་། ལུང་མེད་མཚར་ལྷན་ལྷན་ལ་མཚར་ས་མའི་ཡོན་ཏན་བརྒྱད་དང་
 ལྷན་པ་ནི་ཆེས་ཆེར་དགོན་ཏེ་མཉེན་གསུམ་ལྷན་ལ་དང་འབྲེལ་པ་ཡིན་ནོ། ཟང་
 ཟང་གི་ཉིད་པའི་ནོར་རྣམས་ནི་སྐད་ཅིག་གིས་འཕེལ་ཞིང་། སྐད་ཅིག་གིས་
 འཛད་པ། རྒྱུད་པོ་མེད་པ་ཡིན་མཛད་ཀྱི། རོན་གྱིས་གཞིན་ཏུ་མའི་ཆེ་
 པའི་སྐད་ཏུ་དེ་ལྟར་སྐད་ཆེན་འཁུམ་ཐག་གི་གྲངས་སྟུང་ལ་ཡང་རིན་ཏུ་.....
 རྒྱལ་ཅིག། བྱིད་ཀྱི་ཏུ་སྐྱེ་པོ་ཡང་ཡུལ་འདིར་མངགས་པར་གྱིས། པའི་ཕུ་
 མོ་དང་ལྷན་ཅིག་ཏུ་མཚའ་པར་བྱས། ཡིད་མཐུན་པར་བྱས། ལུས་
 འདྲིས་པར་བྱས་ཏེ་མྱི་ནས་ཡང་ཡུལ་དཔུས་ཉིད་ཏུ་བཏར་པར་བྱའོ”། ཞེས་
 རྒྱུད་པའི་ལྷན་པ་ལས་ལྷན་པས་སྟེ་བསྐྱེད་པར་བྱས། རྒྱུད་པ་ལས་པར་བྱས་
 ར་པ་བཞུན་ནི་གཤི་ཐབས་ཆེ་ལ། རང་པ་ཞིན་གྱི་ཤར་པ་ཞིག་ཡིད་པས་
 གཉིན་མྱིག་ལུ་པ་དེ་པལ་གིས་པ་ཞིག་གི་ཡོང་རྒྱལ། ལྷན་པར་ཏུ་དེ་ལྟར་སྐད་
 འཁུམ་ཐག་གི་གྲངས་སྟུང་ལས་བསྐྱེད་ཏེ་ཡང་གིན་ཏུ་དགའ་མེད། ལུ་ལ་
 བསྐྱེད་པར་བྱ་དང་། བཀག་འཁོག་བྱས་ཏེ་ཡུན་རིང་བཞག “འདྲོད་པས་མཐོ་ས་
 པའི་མྱེ་པོ་ཡིས། མི་བྱིད་ལུ་པ་གར་ཡང་མེད། ” ཅས་པ་རྒྱུད། ཉིན་ཞིག་
 དགའ་ལྷན་བཞུན་འཛིན་ན་རེ། བྱེ་བྱེ་ཡབ་ཆེན་རྒྱལ་པོ་བདག་ལ་གསོན།
 གལ་ཡིད་དང་གའ་མའི་དོན་ཏུ་རྒྱན་གར་ཏུ་གཏོར་བ་མི་གནང་ན། རས་
 འདིར་སྟོག་འདོར་པར་བྱེད་དོ་ཟེད། གི་རྒྱུད་ཏུ་ཞིག་བཏོན་ནས་རང་ཉིད་
 བྱི་རྩོད་པར་བཞུན་ཏེ། སེར་མོ་བཅུ་གཉིས་ཅན་དཔལ་པར་བྱས་སོ། ལྷ་
 བསམས་ཏན་གྱི་བསམ་པར་ད་འཁོག་ཐབས་མེད་པའི་གནས་སྟུགས་པས་.....
 རྒྱགས་མ་བཟོད་པར་བྱ་ལ། དེ་རྒྱུར་མ་བྱིད་ལགས། འཛིག་ཉིན་ན་ཟླ་
 སྟོགས་ནི་བཅའ་ཡུང་ཉིད་བྱུང། དལ་འབྱོར་གི་ལུས་གིན་ཏུ་ཉིད་དགའ་

བས། རང་སྐྱོད་རང་གིས་འདྲོང་བས་ཅི་ལ་ཐོན། སོག་པའི་བསམ་པ་
 སྒྲུངས་ཏེ་ཡིད་ལ་གསོན། བྱིད་ཀྱི་རེ་བ་བདག་གིས་བསྐྱོར་བར་བྱ་ཞེས་
 གསུངས། ད་རུང་ལྷ་བསངས་ཉན་གྱི་དགོངས་པར། མེངས་འདིའི་
 གཉེན་སྲིད་བརྒྱད་སོག་ཟེ་གཉིས་དཔར་གྱི་འཁོན་འཛིན་སེལ་སོག་མཛའ་.....
 བཅེའི་མཐུན་ལམ་གསར་པ་ཞིག་འཇུགས་སྤྱབ་ན་བྱ་བ་རན་པ་དེ་བཟང་པོར་
 འཇུར་བའང་ཡོད་མིད་སྟེ།

དེ་ནས་རབ་བྱུང་བརྒྱ་གཉིས་པའི་མེ་བྱ (1717) སོར། རྩན་གར་
 རྒྱལ་པོ་ཆོ་དབང་རབ་བརྒྱན་གྱིས་རང་ཉིད་ཀྱི་གཙུང་པོ་ཆོ་དབང་དོན་གྲུབ་....
 དཔག་གྱིར་བསྐྱོས་ཏེ་རྟ་དཔག་ལྷ་སྟོང་ལྷག་ཅམ་པོད་རུ་བཏང་། ལྷ་བསངས་
 ཀྱི་སྲས་དགའ་ལྷན་བརྒྱན་འཛིན་སྟོག་རུ་བསྐྱོངས། རུས་དེར་མངའ་རིས་
 ཀྱི་བྱིད་པོ་ཁང་ཆེན་པས་ལྷ་བསངས་ཉན་ལ། བཟ་མེན་གྱི་རིག་པ་འཛིན་
 པ། འབྲེད་པ་དང་ཚོད་པ་ལ་དགའ་བའི་རྩན་གར་བའི་དཔུང་ཆོགས་སྟོར་
 སྐྱོ་ལྷའི་གངས་དང་ལྷན་པ་ཡུལ་ནས་བཀྲིག་སྟེ་མངའ་རིས་ཀྱི་སྦྱགས་སྟེ་.....
 སྦྱགས་སོ་ཞེས་སོས་ན་དཔུང་དང་གཉེན་རི་ལྷར་ཡིན་བརྟག་དགའ་བས།
 བསྐྱོར་གསུམ་གྱི་གཡུལ་གྱི་ཆོགས་ཉེ་བར་བཤམས་ཏེ་སངས་ཀྱི་མཆོམས་.....
 སྟེ་བདག་ཅག་འདྲོང་བར་ཆས་ན་རིགས་དང་མི་རིགས་པ་བཀའ་སྤྱོད་ཅིག་....
 ཅས་འཕྲིན་ཡིག་སྤུལ་སྟུངས། ལྷ་བསངས་ཉན་སོམ་ཉི་འཆར་ཡང་། བཀའི་
 མཐུན་ན་འདྲོན་སྤྱུང་དང་། བརྟེན་གན་དེ། རྩན་གར་རྒྱལ་པོ་ཆོ་དབང་
 ལ་དགའ་ཡང་བདག་ཅག་ལ་སྐྱོལ་བའི་རྒྱ་མཆོན་ཅི་ཡང་མེད། རྩན་གར་
 བའི་སྤྱོ་མོ་སྲས་སྤྱོ་པོ་དགའ་ལྷན་བརྒྱན་འཛིན་གྱི་བག་མར་བྱུང་པས་སྤྱགས་....
 དོགས་རན་པ་ཅི་ལ་དགོས་ཞེས་གསོན། བམ་ཞིག་སོང་ཅམ་ན་རྩན་གར་

པའི་དཔུང་ཚོགས་རྒྱལ་ལྗོངས་ཅམ་སྒྲིབ་ཆད་མ་གསལ་པའི་བྱལ་ལམ་གསལ་པ་
ནས་འོངས་ཏེ། བདག་ཅག་གི་རྒྱལ་པོ་ལྷ་བསངས་ཀྱི་ཕྱས་དང་བག་མ་
སྐྱེལ་མཁུན་ཡིན་ཞེས་ནག་ཚད་ཏུ་འཕྱོད། བྱལ་དེར་དམག་ནམས་ལ་ཆབ་
འབངས་ཀྱིས་བཟའ་བཀུར་གི་རྒྱུར་བ་ཡང་མེད་པས་པར་ཐུག།

རྒྱལ་དེར་ལྷ་བསངས་ཀྱི་ཕྱས་མ་རྒྱུར་ལའང་མཚོ་ཁྱི་ཤོར་རྒྱལ་མོའི་
འབྲམ་འོགས་ཀྱི་རྒྱལ་རིགས་ལས་རྒྱུར་མ་ཞིག་ཐངས་ཏེ་རྗེ་སྒྲོན་འཕྱོན་མ་དང་
བཅས་པ་དག་འགྲུའི་དཔལ་ལ་ཅི་དགར་འོལ་བཞིན་གནས་སོ།

དེ་ནས་དེ་ཞིག་སོང་བ་ན། ལག་ཚད་གི་སྒྲོགས་ནས་རྒྱལ་གར་དཔུང་
ཚོགས་ཏེ་པར་ལྷགས་བཞིན་འདུག་ཅེས་གཏམ་གཅིག་མཛུགས་གཅིག་མཛུང་.....
ཁྱབ་ཏུར། འཇིག་རྟེན་པ་པལ་མོ་ཆེ་གི་དེ་བཞོན་ནས་ཕུང་པ་ཤིན་ཏུ་མང་།
ལྷ་བསངས་ཉན་ད་ཏུར་མོམ་ཏེ་མ་རྒྱུག་པས་དཔལ་གཉེན་ཅི་ཡིན་མ་ཤེས་.....
པར་ཐལ་ཆེ་བ་མོང་གོལ་ཙ་ཤི་ཏུ་དང་སྐྱུང་དམག་དང་བཅས་པ་མང་གས་.....
པས། དེས་ཉིན་མཚན་བཟུང་མར་བརྒྱུད་དེ་བྱང་གནམ་མཚོའི་ཏེ་འབྲམ་ཏུ་
རྒྱལ་གར་པའི་ཐལ་ཆེ་བ་དང་ཐད། བན་རྒྱལ་དམག་འཐབ་བྱས། ས་
འོལ་པའི་དམག་དཔུང་ནམ་མཁའི་སྐར་མཚོ་གསལ་གསལ་འཕྲོས་པ་ལྟར་.....
མཐའ་ཡས་པ་མཚོར་པས་དངས་སྐྱལ་ཤིན་ཏུ་སྐྱེས་ནས་སྤྱིར་ཁོས། ལྷ་
བསངས་ཉན་ལ་རྗེ་ལྟར་མཚོར་བ་དག་སྐྱེ་གསང་མེད་པར་གཤེར་སྐྱེན་ལྡོག་.....
པས། བསོ་བརྒྱུད་ཏུ་རྒྱུད་པ་ཤེས་ནས་དེ་མ་ཐག་ཏུ་ཤལ་འཕྱི་སྒྲོན་པོ་
ནམས་ལ་སྒྲོན་མཚན་དེ། དཔུང་ཚོགས་ནམས་འདམ་གཞུང་ཏུ་ལྷགས་
ནས་འཆབ་འཆུབ་ངར་དམག་ཐངས་མཚན། རྒྱལ་དེར་མི་དཔར་མོ་ལྷ་
པས་བརྟག་དཔུང་ནན་ཉན་མཚན་དེ་འདམ་སྒྲོངས་སྐྱུ་འདུས་ཞེས་པའི་རི་.....

འདི་ནི་རྩ་རྒྱ་ཤིང་གསུམ་འཛིན་པ་། མཐོ་ལ་བཅན་པ་ཞིག་འདུག་པས།
 དེ་བརྒྱུད་ནས་དམག་འཐབ་བྱས་ན་ལེགས་པ་རྫོང་མ་ཐག་ཏུ། རྩ་བསངས་
 གྱི་བཅུན་མོའི་ཡབ་རྩེ་ཐར་པ་ཞི་ཁེ་ཐའི་རིས་ཁྲིལ་གད་བགད་ནས། མོ་རྩ་
 ཐའི་རི་བྱ་བ་ཁྱོད་ཐོད་ལྷལ་ཏུ་རྒྱུས་པས་མོག་པོའི་དམག་འཐབ་བྱེད་ལྷགས་...
 མི་ཤེས་ཁ་རོག་སྟོད་ཅིས་རྒྱས། རྩ་བསངས་ཁར་དཔུང་དང་བཅས་པས་
 འདས་གཞུང་གི་སྒོངས་གྱི་ས་ཆ་བརྒྱད་། དེར་འཛིང་རག་བརྩོས་ནས་
 དམག་གྲལས་མཛད་། དེ་ནས་ནམ་ཞིག་སོང་ཙམ་ན་རྒྱན་གར་བའི་དཔུང་
 གི་ཆོགས་བཞིན་རས་ལ་གོག་བྱ་ཐ་རེ་ཐོ་རེ་ལངས་ནས་རྒྱལ་བ་པགས་པའི་.....
 གོས་དང་། བྱིང་པ་ལས་བྱས་པའི་གོས་རྩལ་པོ་སྟོན་པ། ལྷ་མོད་རིར་
 ཐོངས། ལྷ་མོད་ནི་ཆ་བ་བཅད་ནས་ཅེ་མོ་བསྐྱས་པ་ལ་མོད་འདྲ་བ་སྟོན་
 པ། ལག་ན་མཉུང་རིང་པོ་ཆོགས་པ། ཐའི་འཕྱལ་འཁོར་དང་། འཁོར་
 གསུམ། རལ་གྱི་ལ་ཕོགས་མཆོན་ཆ་རྩ་ཆོགས་པ་འཛིན་པ། བཞོན་པ་རྟ་
 མཆོག་མཆུག་མ་བཅིངས་པ་ལ་ཞོན་པ་རྩོལས་ལྷན་གེ་སར་དམག་གི་དཔུང་.....
 དང་མཆུངས་པ་ཞིག་ཉེ་བར་བསྐྱེབས་ནས་འདས་སྒོངས་ཁུ་འདུས་ཞེས་པའི་...
 མཁར་རྫོང་བཅན་པོ་དང་འདྲ་བའི་རི་པོ་དེ་བརྒྱུད་ནས་གནས་སོ། དེ་ནས་
 རྩ་བསངས་ཏན་གྱི་བཀའ་ཤི་སྟོན་པོའི་ཆོགས་གྲོས་ལེགས་པར་མཛད་དེ་ལྷག་
 ཁྱུ་ཐར་ལ་གནས་པ་རྩྱུར་བཟད་ན་ཐམ་ཉིས་ཆེན་པོ་ཡོང་དེས་ཡིན་པས་དེ་.....
 མ་ཐག་ཏུ་ཐར་གྱི་ལ་བྱེད་པའི་ཕྱོག་མཐུན། མོར་གོལ་པའི་གཡལ་འབྱེད་
 པའི་ལྷགས་ལ་རྒྱལ་པོའི་སྟོན་ཏུ་འཕྱོ་པའི་དཔའ་པོ་ཁོ་ལོ་ཆིང་གྲགས་པ་.....
 འགའ་ཞིག་དང་། མཆུག་ཏུ་ཡོང་བའི་བྱུང་ཁེར་ཞེས་པ་འགའ་ཞིག།
 གཡས་གཤོན་ཏུ་རྒྱལ་པོར་སྟོ་ཉེ་པའི་ལྷན་མོ་གནོན་མཁན་ཏུ་གྲགས་པའི་.....

དམག་གིས་ད་པའ་མཛདས་བརྒྱལ་པོད་ཀྱིས་དམག་འཐབ་བྱས་ཀྱང་། རྩན་
 གར་བའི་དམག་དཔུང་གི་རྒྱུ་ཆ་ཆེ་བ། དམག་ཆལ་ཆེ་བ། གཡོ་རྒྱ་
 མཁས་པ་ཞིག་ཡིན་པས། སྔ་རྩ་བའི་རི་རྒྱང་པ་ཟས། དམག་དཔོན་
 འཇུག་ཐང་པའང་མེ་མདའ་རྩྭ་བར་ཕྱག་པས་ཉ་ནས་རྒྱུང་། དཀྱིལ་པོ་ཆེ་
 བསོད་ནམས་གྲགས་མཚན་གྱིས་བཀྱམ། བོད་དམག་གཤངས་ལས་འདས་
 པའི་སྒྲིག་ཤོར། དེ་ནས་བརྒྱུད་བོད་དམག་གི་མཐུ་ཆལ་ཆེ་བ་དང་། གཡུལ་
 ཀྱི་ལས་ལ་མཁས་པའི་གྲགས་པ་ཐོབ། རྩ་བསངས་ཉན་གྱི་དམག་དཔུང་
 ལ་དཔོན་ཅིང་རྒྱ་བྱུང་འདེབས་པར་བྱེད་པ་བྱུང་སྟེ། དེ་རྗེས་དམག་འཐབ་
 ལན་ཐང་བྱས་ཀྱང་དམག་དཔོན་ཆེན་པོ་སྔ་རྩ་བའི་རི་རྒྱང་པ་ཟས་པས་འདབ་
 ཆགས་གཤོག་པ་ཆག་པ་དང་མཚུངས་པར་བྱ་བཅས་མེད་པར་གིང་བྲི་ལ་.....
 བརྟེན་ནས་རང་གི་གཞིས་སྤོལ། རྩན་གར་བའི་དམག་དཔུང་ཉིན་བཞིན་
 མཐུ་ཆལ་རི་ཆེར་བྱུང་། བོད་དམག་གི་ཉིན་བཞིན་སྔོ་བ་ཉམས་པའི་གནས་
 སྤྱ་བྱུང་རོ།

དེ་ནས་རྩན་གར་བའི་དམག་དཔུང་གིས་རིམ་བཞིན་རྩ་བའི་སྤོལ་སྤྱ་
 དཔུང་འཇུག་བྱས། རྩ་བསངས་ཉན་དང་རྒྱོན་འབངས་ནམས་ནས་དཔུས་
 གཙང་གི་མཁར་རྫོང་བཙན་པོར་བརྒྱུད། སྟང་མན་ཆེན་པོར་མ་དང་།
 མཚོ་བྲི་ཤོར་རྒྱལ་མའི་འགམ་རོགས་ཀྱི་རྗེ་པོ་ནམས་ལ་རྒྱབས་བཙལ་ནས་རྩན་
 ཁར་བའི་དཔུང་ཚོགས་བརྒྱག་པར་བྱེད་པའི་སྒྲིག་མཐུན། འོན་ཀྱང་ཐག་
 རིང་གི་རྒྱ་ཡིས། ཐག་ཉེའི་ཐེགས་པོད་གཡ་རྒྱུལ་མེར་བ་རྒྱར། རྩན་གར་
 བའི་དཔུང་ནམས་རྒྱུར་རྩ་རྩ་སར་འབྱུང་། སྔ་རྩ་བ་དང་། སྔ་རོང་པ།
 འཇུག་ཐང་པའི་རིགས་ཀྱི་སྤོལ་གས་དཔོན་རིགས་མེར་རྒྱུ་འགའ་ཞིག་དང་.....

བོད་དམག་ཁག་གིས་འཕྲོག་སྐོལ་བྱས་པ་ཅེས་ལས། བོད་འབངས་ལས་
 ཆེ་བ་དང་། ལྷ་པས་ངས་ཀྱི་དཔུང་དམག་གིས་ཡིད་མ་རངས་པའི་རྣམ་
 འབྱུང་ཉིན། གཤམ་གྱི་ལས་ལ་ཞེན་ཆོག་ཅིང་མྱེད་ལུག་གི་རྣམ་པ་བརྒྱད་།
 མོ་ལྷ་པས་གནས་སྐུལ་དེ་རིགས་ཕམོར་རྗེས་ལྷ་པས་ངས་ཉན་དང་དཔོན་.....
 དམག་ཁྱུང་གས་གིས་མདོ་ཁམས་འབྱུང་མཆོ་ཁྲི་ཤོར་རྒྱལ་མོའི་འགམ་རོགས་...
 ལྷ་པའྱེད་ནས། མཉུན་དཔུང་རྒྱལ་པཅལ་ཉེ་སྐོལ་པ་ཉི་ཐམས་བཟར་ཤོས་
 ཡིན་པའོད་ཀྱང་དེར་མི་གསན། དེ་ནས་སྐུ་འབྱུང་མར་དང་། ལྷ་པའི།
 ལྷ་པའི་རྒྱལ་པོས་རྒྱུང་མར་མཉུན་པོ་དཔུང་པོ་དམག་འཐབ་ལན་མར་བྱས་ཅང་།
 བྱ་བྱ་བྱ་བྱ་ཆོ་གས་ལ་རྒྱགས་པ་ལྷ་པོ་གི་སྐུ་སྐྱོག་བཞིན་རྗེས་འདིད་བཟར་.....
 བས། ལྷ་པས་ངས་ཉན་དང་དཔུང་དམག་ཆོ་སྐྱེད་ཆེ་འདར་བཞིན་ཉལ་
 ཉལ་པོར་ལྷ་པོ་ཉེ་ཆེ་མོ་བྱང་ཆེན་མོའི་ནང་ཁྱེད་ལས། ལྷ་པོར་གྱི་དམག་
 གིས་པོ་རྒྱ་ལ་མཐའ་བསྐྱར། ལྷ་པས་ངས་ཉན་གྱིས་ར་ལྷ་པོ་བཞུག་པའི་ལག་
 རྒྱ་ཐེངས་པ་ལྷ་པོ་དོན་མེད་གི་བ་ལས། དལ་མོ་འགའ་ཞིག་དང་ལྷ་པོ་ཅིག་
 རྒྱ་མོག་དོར་བ་དཔུང་ལྷ་པོ་ནས་དཔོན་གཤོག་གཉིས་ཀྱིས་ལྷ་པོ་གར་པའི་.....
 དམག་བཅུ་ལྷག་ཅེས་དང་ལག་འཛིང་བཟར་། དམག་གི་རྒྱལ་བཟུན་ཅེས་
 བསད། མཐར་ལྷ་པས་ངས་ཉན་དཔོན་གཤོག་གཉིས་ཀྱང་མོག་དོར། ལྷ་
 པས་ངས་ཉན་གྱི་སྐུ་ལྷ་པོ་ཤེས་རྒྱ་མཆོ་གཤེར་ཁྲི་ལས་ཐམ་སྐུ་སྐྱོག་པོ་རིར་.....
 བཞག། ལྷ་པས་ངས་པའི་རྗེས་འབྱུངས་པ་གཙོ་བོ་འགའ་ཞིག་དམར་གསོད་
 བཟར་། ལྷ་པོ་ཤེན་འཛིན་ཆོས་རྒྱལ་གྱི་གཙུང་འབྲུང་གིས་བོད་ཀྱི་སྤྱི་དབང་
 གི་ཁ་ཁོ་ཁོ་བཟུན་ལྷ་པོ་ལྷ་པོར་བསྐྱར། མཐར་རབ་ལྷ་པོ་བཅུ་གཉིས་པའི་
 མེ་བྱ (1717) མོའི་ལྷ་22ཆེས་29ཉིན། ལྷ་པོར་བས་ལྷ་པས་ངས་ཉན་

དམར་གསོད་བཏང་བས་ཤི་བཏུན་འཛིན་ཚུལ་ཁྱིམ་ཚུད་ཁྱིམ་པོད་ཏུ་
འཛིན་པའི་དམིགས་བསལ་དབང་ཆ་མཆུག་པ་མྱིལ་པའོ། །

ཏུན་གར་བ་ཆེ་རིང་དོན་འབྲུབ་ཁྱིམ་པོད་ཀྱི་མིན་དབང་བཟུང་རྗེས་མེ་
བྱ་(1717)མའི་ལོ་མཆུག་ཏུ་མྱིན་པོད་པ་དགའ་ལུན་མའི་རིམ་མ་མཆོན་པ་
དངོས་ལྟ་ཆེ་ལྟ་ཚུལ་རབ་བཏུན་མིན་ཚུར་གྱི་ཁྱིམ་པོད་ད། རྗེ་མིན་འདི་
ནི་དབྱ་མུ་རུང་ལས་དཀར་བ། མིག་ལྟ་གས་འཕྱར་བ། ཞལ་ལ་སོ་ཉིག་
ཅམ་ལས་མེད་བ། རྩ་བའི་དབང་པོ་ཉ་མས་བ། གཏུང་མུ་མི་གསལ་བ་
ལྟ་ལྟུང་ཏུ་ཟུར་བ། ལྟ་གས་ལྟར་ཁིན་ཏུ་བཟར་བ། དཔུང་པོ་བཏུན་ཏུ་
ལྟ་ལྟ་ཅམ་ཞིག་ལ་མེབས་པོད་པས་མིན་ཀྱི་བྱ་བའི་དབང་ཆ་དོན་ཏུ་ཏུན་གར་
བའི་ལག་ཏུ་བཟུང་། དེ་དག་གིས་ཚུལ་ལྟ་གས་ལྟ་བུ་མཐའ་ཁག་དབར་
ཚུགས་རིས་འཛིན་ཉི་ཉིད་མ་བའི་དཔོན་ཕྱེ་གཙུག་པོ་རྩེ་ལྟ་དང་། མྱིན་
པོལ་མྱིང་སོགས་ཆ་མེད་བཟོས། རྩེ་ལྟ་གི་ལ་འཛིན་ཆེན་མོ་བཟླ་འཁྱིན་
ལས་དང་། མྱིན་པོལ་མྱིང་གི་གཏུང་ལས་བཟླ་འཕྱར་མེད་ལྟ་མཆོ། མྱིན་
པོལ་མྱིང་གི་ལོ་ཆེན་དམ་ཤི་སོགས་ཉིད་མའི་ལྟ་མ་མང་པོ་བཏོངས། དཔོན་
ཕྱེ་ཉིད་ཁྱངས་ཀྱི་རིན་པང་ལལ་བའི་གནའ་རྩལ་འཕྲོག་ནས་རང་ལྟལ་ཏུ་.....
དཔོད། ལྟ་གས་དེར་ཅོང་ཁ་པ་ཆེན་པོའི་སྐུ་གཏུང་ལང་བཟོགས་ལྟ།
གསེར་གཏུང་འཛམ་མིང་ལྟན་གཅིག་ཀྱང་གཏོར་ཅིས་བྱེད་ལྟ་གས་ཕྱེ་མིན་.....
ལྟ་ཆེ་བས་འཛམ་ལྟལ་ཀྱི་ཐབས་ལ་བརྟེན་ནས་བཀག་འཁོག་མཛད་པས་.....
གཏོར་མ་ལུབ། དམག་དཔུང་གི་མྱིག་ལམ་ཞུན་པས་ཕྱེ་འབངས་མི་མེད་
ཀྱི་ལག་ནས་ཀྱང་འཕྲོག་བཅོམ་དང་། ཏུན་མེད་ལ་ལོག་གཡེམ་སོགས་མ་
རབས་གཏུག་ལྟལ་ཀྱི་མྱོད་རན་འཛིན་པས་པོད་འབངས་ཡིད་མ་རངས་པར་

ལྷ་ཁང་ཆེན་པོའི་ཞབས་འབྲིང་རག་དབང་ཡོན་ཏན་གྱིས་ཅ་སྐྱེད་ངས་ཉི་.....
 བསྐྱར་གསུམ་གྱི་དཔུང་དམག་ཁག་གཅིག་བཅས་བསྐྱོད་ཀྱང་། དེ་དག་གིས་
 བཟའ་བཏུང་དོན་ཏུ་གཉེར་ཞིང་། ཝོར་ཡོངས་སྤྱོད་ལ་ཟ་རམ་ཆེ་བས།
 རྒྱེ་འབངས་མི་ལེར་ལ་བདེ་བས་བསིགས་རེ་མང་བཏང་བས་སྐད་ཅིག་ཅམ་.....
 ཡང་བདེ་བར་མ་ཟུར། དེའི་ཆེད་ཀྱང་པོ་ཆམ་ལ་འཕེབས་པའི་གོ་སྐབས་མ་
 ཆོལ། སྐབས་དེར་ཡུལ་ནག་ཚང་གི་གཙོ་བོར་མངགས་པ་བསམ་སྤྲིངས་
 བས་རྟུལ་རྟུལ་པོར་འོངས་ནས། རུག་གར་བའི་དཔུང་ཚོ་གས་མངའ་ཤིས་
 གྱི་ཡུལ་ལམ་རུ་སྒྲིགས་སོ་ཞེས་གསལ་བས། པོ་ལྟ་བུས་སྟོ་གཙང་གི་དམག་
 དཔུང་དང་། ཇམ་ཁི་ཏ། ཁོར་རུམ་ཁྲུ་ལ་སོགས་བསྐྱར་གསུམ་དང་མོང་
 གོལ་གྱི་དམག་དཔུང་རྣམས་འབྲིད་ནས་ཤངས་ཞེ་དམར་སྐར་རུ་སྐར་བཏབ་...
 བས་སྐྱོད་པའི་ཆེ་རུག་གར་བའི་དཔུང་དམག་འགའ་ཞིག་རི་རྒྱ་གས་རྒྱ་ལས་...
 མར་བ་ལྟར་ལམ་རྩུང་བརྩུད་ནས་བོས་སྦྱོན་པ་ཆོས། དེ་བཞིན་ང་མོང་
 བས་གོང་དམག་བསྐྱོངས་ཉི་རུག་གར་བའི་དཔུང་ཚོ་གས་ལ་མར་གོལ་བྱས།
 མདོར་ན། བསྐྱར་གསུམ་གྱི་དམག་དཔུང་དང་། གཙང་དམག། གོང་
 དམག་སོགས་ནས་གོང་མའི་དཔུང་དམག་ལ་རམ་འདེགས་བྱས་ཉི་ལྷགས་བྱི་...
 (1720) ཡང་། རུག་གར་བའི་དཔུང་དམག་ཡོངས་རྫོགས་བོད་ནས་
 མཐར་བསྐྱེད། ཡུལ་ལྱང་བདེ་ཞིང་སྦྱིད་པར་ཟུར། བོད་འབངས་སྤྱེས་
 ལུ་ཡོངས་ནས་འཇམ་དབྱངས་གོང་མ་ཆེན་པོའི་དཔུང་དམག་བོད་རུ་སྐྱེགས་...
 པར་བསྟུ་བ་དང་བཅི་བཀྱར། དེ་ནི་མེས་ཀྱུལ་གྱི་མཐའ་མཆོམས་སྲ་བརྟན་
 གཏོང་བར་ལོ་རྒྱུས་གྱི་དོན་སྤྲིང་ཐུན་པའི་བྱ་བ་བཟང་པོ་ཞིག་ཡིན་སྟེ་བས་.....
 ལྷན་གྱིས་བསྐྱེགས་པར་བརྗོད་པོ།

295

[illegible]

297

ཞེས་པའི་དམ་ཆུག་འབྲུ་དོན་ཏུ་“སྒོ་བཟང་བརྟན་འཛིན་གྱི་ཐམ་ག” ཞེས་པ་
དེ་མེད་ཆུད། གོང་མ་ཆེན་པས་དེར་གཞིགས་སྒྱུར་ཆད་མེད་གནང་བས་
སྒྱུད་བར་མིན་ཏུ་ཆེ་བ་ལུང་།

རབ་ལྷུང་བཅུ་གཉིས་པའི་ཆུགས་སྒྲུང་(1721)ལོར། མངའ་རིས་
བསྐྱར་གསུམ་གྱི་གཙུག་པོ་ཁང་ཆེན་ནས་བསོད་ནམས་རྒྱལ་པོ་དང་། བར་
གོང་པོའི་ལུལ་གྱི་གཙུག་པོ་དང་གར་པོ་རྩེ་རྒྱལ་པོར་བཀའ་སྒྲོན་པོར་བསྐྱོ་
གཞག་ཆུལ། མི་རིང་བར་མི་སྤྲི་ཆོ་ལོ་གནང་། ལུམ་པ་བ་བཟ་མིས་
རྒྱལ་པོར་ལྷུང་གི་ཆོ་ལོ་དང་བཀའ་སྒྲོན་པོར་བསྐྱོས། དེ་རྗེས་སྟ་མངགས་
གཏོང་ཆོག་སོ་སྟ་བ་བསོད་ནམས་སྟོབས་རྒྱལ་དང་། རྒྱུར་ར་བ་སྒོ་པོས་
རྒྱལ་པོ་ལངས་བཀའ་མི་སྒྲོན་པོ་རྩེ་རྩེ། “མི་སྤྲི་ཁང་ཆེན་ནས་གཙུག་པོ།

མི་སྤྲི་ར་མོད་པས་རོགས་རམ་སོགས་མིང་མང་རྣམས་གྱི་ཐམ་ག་རྒྱལ་དཔེའོ”
ཞེས་པ་འབྲུ་དོན་ཏུ་འཁོད་པའི་གསེར་ཐམ་ག་གནང་། དེ་བཞིན་ཁང་ཆེན་
པར་“དཔེ་ཆེར་བ་རུར་གྱི་ཐམ་ག” ཞེས་པའི་སྒྲིལ་ཐམ་ཆུལ། དེ་ནས་ཁང་
ཆེན་ནས་སོགས་བཀའ་མི་མིང་མང་རྣམས་ནས་ཆབ་སྲིད་པོ་བརྟན་བརྒྱུད་ས།
རུས་དེར་མི་སྤྲི་ཁང་ཆེན་ནས་ལ་འཇམ་དབྱངས་གོང་མ་ཆེན་པོས་བདག་སྒྲིན་
འཇམ་ས་དང་། གསེར་ཐམ་ག་གནང་བས་དེ་ཉིད་ཁེངས་དེག་ཆེས་ཆེར་
འཕེལ། གཞན་ལ་མཐུན་ལམ་དཔེ་བ། བརྒྱ་ཁ་གཅིག་གཙུག་མེད་པ་

སོགས་ལ་བརྟེན་བཀའ་སྒྲོན་ལས་རོགས་རྣམས་ཡིད་མི་རངས་པར་སྒྱུར།

མི་རིང་བ་ཉིད་ཏུ་ཁང་ཆེན་ནས་མངའ་རིས་སྒྲུབ་པའི་སྐབས་ལ།
ཐའི་རི་སོ་སྟ་བ་ན་དེ་“རྗེ་པོ་ཉིད་ལྷུང་རྒྱལ་མངའ་རིས་བསྐྱར་གསུམ་ཁོན་ར་”
བཟང་ཕེབས་པར་བཞུགས་ཤིག། ཡང་ན་རང་གི་བརྟན་འཛིན་ཆེད་ཏུ་

དུས་དེར་ཡོ་གཅིག་ཐུག་གཅིག་ཐུག་ཀྱིས་དཔག་འཇུག་པར་ས་པར་
 བཞེན་པར་ཀྱི་མོན་ཀྱིས་པ་གནོད་འཛེམ་པས་ཆེན་ལྷན་། སྤེའབངས་མི་
 སེར་བྱ་གན་ལྷན་ལྷན་ལྷན་གནས་པས་བྱལ་པ་མི་མ་ཀྱི་འགལ་བ་ཆེས་ནོར་ར་.....
 ཅན་ཏུ་ལྷན་། དེ་མཆོངས་དཔར་པུལ་ལྷན་ལྷན་ལྷན་ལྷན་ལྷན་ལྷན་ལྷན་ལྷན་
 དཔར་འཛུགས་པེས་ཀྱིས་པའི་འཇུག་ཆོད་དེ་ལྷན་པས་ཆོས་འཁོར་ཆེ་བ་དང་།

མོ་རང་ཅན། བཅོན་གསལ་དོན་ཏུ་ཞིན། གཞན་འཕྱོར་ཅན་ལྷན་ཆོས་གསལ་
 བར་མི་བསོད་པའི་ཕྱག་དོག་གི་ལྷན་གྲུས་ཐན་པའི་ར་ལྷན་ལྷན་གྲུས་པར་
 བསམ་རན་ཆེས་ཆེར་འཕེལ། ཁར་ཆོན་ནས་བསོད་ན་ཐས་ལྷལ་པོ་དང་།
 མོ་རྩ་བ་བསོད་ན་ཐས་རྩོམས་ལྷལ་རྩ་པར་མ་བཟུགས་པའི་མོ་སྐལ་དར་.....
 བཟུན་ནས་ཐན་ཆོན་གཅིག་ཞིལ་མོག་ཁར་ཆོན་ནས་སོགས་པ་སོལ་བའི་མོས་
 བཙམས།

རབ་ལྷན་བཟུ་གཉིས་པའི་རྩ་ལྷན་(1722) སྟེན། གནས་བསྐྱེས་
 མོར་མ་ཆོན་པོ་ཁར་མི་འཕ་བདེ་ཞུད་མོར་མ་ཆེས་པ་དཔོན་པོ་བཙུངས་པ་ཆོས་དུ་ཁྱེད་ས་
 ལྷན་གཉིས། རྩ་མོས་(1723) སྟེན། དེའི་ཕྱག་ལྷན་གྲུས་མོར་མའི་
 གཉིས་ཁྱིམ་ཐར་པ་གསོལ། ཁར་མིའི་རྩ་གཉིས་པའི་ཏུས་དྲར་བཟུན་
 བསམ་པོ་འདིར་མ་ཆོས་རྩ་བཟུན་པའི་ཕྱི་ཕྱི་བཟུན་འཛིན་ཆོས་ལྷལ་ཕྱི་གཏུར་
 བཟུད་ཆོན་མར་མོ་བཟར་བཟུན་འཛིན་ཕྱིས་མོར་ཐར་རོ་སོལ་ཕྱིར་པའི་ཁྱིར་
 བཟུག་བཟུངས། མོར་ཐས་རྩོགས་གཅིག་ནས་དཔུང་ཆོས་པོ་དུ་པོས་པོར་རྩམ་.....
 བཟུན་ཆོན་མོར་མོ་བཟར་བཟུན་འཛིན་དཔུང་ཆོས་པོ་དུ་པོས་པོར་རྩམ་.....
 བསམ་པོ་འཕེལ་བཟུན་པའི་ཐན་ཆོན་གྲུས་པ་འཕོར་དཔུང་དཔལ་གཉིས་རྩོར་རྩམ་.....
 ཅེས་པོ་དུ་བཟུང་།

མོ་རྩ་བས་ཆོན་མར་མོ་བཟར་བཟུན་འཛིན་ཕྱིས་མོར་ཐའི་གཉིས་པོ་གསལ་
 པ་དེའི་ཆིང་ཁོ་སྟུ་ཆིང་དྲར་། ཞེར་ནི་ནི་ཞེར་ཁེ་ཐས་པར་ལྷན་པ་སོགས་
 གཏུ་མ་རན་ལྷོ་ཆོས་པོས་པས། རྩ་འཕོར་གཅིག་ནང་མོ་ཉ་མེད་པ་བཟུན་
 བཟུང་ཉེ་དེའི་ཆིང་མེད་པ་སོད་ན་ཐས་ལྷལ་པོ་འཕམས་མ་ཉིད་ཏུ་ཕྱིར་ཐེབས་

ཞེས་སྒྲུབ་པ་ལྟར་རིང་མིན་ཉེ་སར་ཁྱོན། ཞོར་མ་ཡུན་ཡན་གྱི་ཕ་ཉ་པ་ཨ་
 ས་ཁན་ཨམ་པན་ཡང་རྩ་སར་འབྱོར། དེ་ནས་ཉིན་གསུམ་པོར་བ་ན་རྒྱལ་
 ཡང་དང་། དཔེ་ཆིང་ཐུང་རམ་ཁར་ཆེན་ནས་བསོད་ན་མས་རྒྱལ་པོ།
 ཕ་ཉ་པ་པསོད་ན་མས་རྩེ་བས་རྒྱལ་སོགས་པ་ཀའ་ཡི་ཕྱིར་སར་ན་མས་ཨ་ས་ཁན་
 ཨམ་པན་གྱི་པ་ཉུགས་གནས་སྟོན་ཡོང་རྒྱུ་ཆོགས་འདྲུ་འཆོགས། ཨམ་པན་
 བ་དེ་“མཆོ་ཁྱི་གོར་རྒྱལ་པོའི་འགྲམ་རོགས་གྱི་རྒྱལ་དེ་གས་སྟོ་པ་བར་པ་རྟན་.....
 འཇིག་ནི་གོར་མ་བདག་པོའི་པ་ཀའ་དྲིན་གྱིས་མཆོག་པ་སྐྱུངས་ཤིང་(ཆེན་.....
 སར་རྒྱལ་པོའི་གཏུར་བརྒྱད་) ཞེས་པའི་མིང་རྟན་པོས་ཁྱུང་མཛོད་པར་.....
 གཞེངས་པ་རྟོན། དེའུ་ལ་སར་ཆེན་ཁྱི་ཕྱག་རྒྱ་མས་པར་མཛོད་པ་ཀའ་ཉེ་
 རང་གི་སྐུ་ཕྱུ་པོ་དང་མཆོངས་པར་རྟེན་སྒྲུབ་ཆེད། དེ་ལྟ་ན་ཡང་རན་པ་
 དྲིན་རྒྱ་མི་གཙོ་ཞིང་པས་མ་སྟོར་སྟེན་ཅི་ཙམ་པ་འཆར་བའི་རིགས་ཅན་དེས་ནི་
 ཞོར་པའི་པ་ཀའ་ལས་རྒྱལ་གྱི་སྟོགས་ནས་རང་རྒྱས་གྱིས་གཞུགས་ཁྱུང་།
 ཡུལ་ཡུལ་གྱི་སྟེན་ནས་གོར་པའི་གསེར་ཡིག་པ་རྒྱ་ཁྲ་མ་ཁར་ཁྲ་སོགས་ལ་སྟོལ་.....
 པར་བྱས་ཏེ་ཡུལ་ལས་རྒྱ་ཅི་པ་དེར་རྒྱར་མི་སྟེར་བའི་མཐོ་མཆོ་མས་པ་བྱས་སོ།
 དེ་ན་ཡུལ་གྱི་གཙོ་པོ་ཞིང་ཏེ་ནི་རི་བོར་དང་། བོ་ཡོན་ནང་སོ་དང་། མེ་
 དཔེ་ཆིང་ཁོའི་སར་ལ་སོགས་པ་པ་བྱུང་ཞིང་བཅིང་བ་དང་། རྟོར་ཁ་བཞི་
 སྟེན་ན་མས་ཆམ་ལ་འབེབས་པ་དང་། ཡུས་ལ་བསོ་བའི་གོ་ཆ་དང་། དེ་ག་
 པའི་མཆོན་ཆ། པ་ཞོན་པའི་རྟ་ལ་སོགས་པ་ན་མས་ཡེན་པར་རིགས་ན་དེའི་
 སྟེན་རྒྱ་པ་ཀའ་སྟོན་ན་མས་ལས་སྟེན་རིགས་པ་ཞིག་འགྲོ་བར་འོས་ཤིང་། དེ་
 ཡང་ཕ་ཉ་པའི་རི་ཉིད་འདོར་བར་རིགས་སོ” ཞེས་སྒྲུབ། དཔེ་ཆིང་ཐུ་
 ཏུར་པསོད་ན་མས་རྒྱལ་པོ་ན་དེ། དེ་ལ་བདག་འགྲོ་བར་འོས་པས་པ་ཀའ་

མཐུ་པར་མཆོད་ཅིག་ཟེར་ཡང་། མོར་མའི་མོ་ཉ་མ་ས་ཁན་མཐུ་པར་ན་
རེ། དེའི་ཆིང་ཐུང་པ་མོད་ན་མཐུ་པར་མོད་ཅིང་མོད་ཀྱི་ལས་དོན་ཅིང་མོ་
གཙོ་མོ་ཡིན་པས་ཉ་ས་ཁོན་པར་འདུག་དམོས་ལ། གཤམ་མིང་མོ་པཐར་པཐན་
འཆོན་མོད་ཏུ་མོས་འོངས་ན་གདོང་ཕྱགས་གཅིག་མེད་ཀྱིས་དེར་མོས་པ་ཀྱིས་
ཤིག་ཟེར།

དེ་ནས་དེ་ཞིག་སོར་མཆོམས་ན། མོར་མ་ཆོན་མོའི་བཀའ་ལྟར།
དམག་དཔོན་མོ་པཐར་དར་རྒྱས་ཀྱིས་དམག་མི་ལྔ་པཐུ་ཙམ་ཁྲིད་དེ་འཕན་.....
ཡུལ་པཐུད་ཆས། མོ་ཉ་པ་པམོད་ན་མཐུ་པར་མོད་པས་ཀྱིས་དཔུང་དར་པཐས་པ་
ཆོད་ཡུང་པཐུད་ནས་ཆོད་པའི་སྐབས་ཁྱུ་རྒྱར་ཐར་ཐར་པར་མོན་འབངས་.....
ཆོས་མེད་མེད་ཀྱིས་ཁྱུས། དེ་རྒྱུ་ཡུང་ལམ་ཏུ་དམག་ལམ་གཉིས་ཀྱི་དཔུང་
ན་མཐུ་ལམ་འཆོམས། དཔུང་ན་མཐུ་གཅིག་ཏུ་པཐུལ་ནས་མོག་མར་ཏུ་
མཆོན་པཐུངས། དེ་རྒྱུ་མེའི་འཕྲུལ་འཁོར་ཙན་དང་། འཁོར་གསུམ་
ཙན། མཐུང་ཡིང་ཙན། དེ་རྒྱུ་མོ་ཉ་པ་དང་། དམག་དཔོན་མོ་པཐར་
དར་རྒྱས། རྒྱུ་ཁྱུ་མཆོན་ཆ་ཉ་ཆོགས་མོགས་པའི་ཉ་དམག་པཐས་ཤིམ་
པཞིན་པཐུད་པས་འཆོགས་ཏུར་ཉ་ལ་པར་ཆེ། ཏུས་དེར་བཀའ་མོན་ཡུམ་
པ་དཔུང་དམག་ལྔ་པཐུ་དར་པཐས་པ་གཤམ་མོད་ཁ་ལེཔ་ཅེས་པ་དེར་གནས་
པས་ཀྱི་ཡུགས་ལྟར་པཐུ་པར་མི་འོངས་པས་མོར་མ་ཆོན་མོའི་མོ་ཉ་པ་པམོ་.....
ལེར་ཁོར་ཁོའི་མེ་ཆེ་འབར་ནས་མ་རངས་པའི་ནམ་འཕྲུང་ཅི་ཡང་ཉོན་པ་མ་...
ཟད། མོ་ཉ་པས་དཔེན་ཆོར་ཡུས་པ་དེད་ཅེས་དོགས་པའང་ཡུས་ཟེར་
སྐད། དེ་ནས་ནམ་ཞིག་སོར་པའི་ཆོ་སོག་ཆུའི་འགམ་ཏུ་འཕྱོར། ཆུ་འདི་
ནི་མདོག་དམར་ནག་ཙན་དང་། བ་རྒྱལ་ཏུ་འཕྲུང་པ་ཞིག་མོད་

བས་ཆེ་པོ་ལ་མོ་ཆེ་དེར་འགྲོ་མི་ལྷན་པར་རྒྱལ་ཁབ་པར་ནས་འགྲོ་དགོས་
 བརྒྱད་ཀྱང་མོ་ལྷ་བས་དཔག་དཔུང་ལ་བཀའ་ལུ་ལྷ་ཤེས་རབ་ཀྱི་ཐབས་ནས་
 བ་རྣམས་ལ་བརྟེན་ནས་མོ་ལྷ་ལས་ལྷན་ཏུ་སྒྲོལ། མེས་ཆེ་པོ་ཤོད་དཔག་
 དང་། སོག་དཔག་འགའ་ཞིག་སྟོན་ཏུ་ཆས། བཀག་ཤོད་པའི་ཡུལ་
 དཔག་དང་གཡལ་འབྱེད་དེ་ཆེ་པོ་བཟུ་གཉིས་ཙམ་གསོན་པོར་བཟུང་། ལག་
 གཉིས་ཐག་པས་ལྷན་ཏུ་བསྐྱམས་ཏེ་མོ་ལྷ་པའི་ཡུང་ཏུ་འཁྱེད་པོར་། མོ་ལྷ་
 བས་ཐག་པ་བཤོལ་ཏེ་ཆོ་འཇམ་གཉིས་ཀྱི་ཐབས་ལ་བརྟེན་ནས་ཆེན་ཆར་སྒྲོ་
 བཟར་བརྟན་འཛིན་གྱིས་བཀའ་དྲིན་ལ་ཤམ་ཤེས་མེད་པར་དྲིན་ལན་ཤིག་
 འཇམ་ཞེས་པའི་དཔེ་ལྟར། ཁོ་པས་ཤོར་མར་རོ་སྒོལ་ཡུལ་ལྷ་ལྷ་པས་ལྷ་པས་
 ཀྱི་འཁོར་ལོས་བཟུང་པའི་ཤོར་མའི་དཔག་དཔུང་ལྷ་ཁྱེད་ཀྱི་ལྷ་ལྷ་པས་པ་
 བཞིན་འདེད་པས་ཁོ་དང་འཁོར་ལྷན་གས་ཤིག་རྒྱན་གར་པའི་སྒྲིགས་སྒྲུ་ལོས་
 བ་ཁྱེད་ཆོས་མི་ཤེས་སམ། གལ་སྲིད་ཀྱང་གཏམ་ན་པར་མ་སོར་ག། ཤོར་
 མའི་དཔག་དཔུང་དང་། ཤོད་དཔག། སོག་དཔག་བཅས་དེར་ཀྱངས་
 ལས་ཆེ་པོ་ཆོག་སྐྱེན་ལས་ཆོར་བཅད། ཡུད་མེད་རྣམས་པདག་གིར་བཟུང་།
 སོག་ཤེ་འདི་ཡང་མིང་ཙམ་མེད་པ་བཟོ་བ་ནི་གདོན་མི་ཐ་ཞེས་སྟུག། དེ་
 དག་ལ་གསོལ་རས་དངོས་པོ་འགའ་ཞིག་སྒྲུད་དེ་སྒྱུར་སྟོག། ཉིན་གསུམ་
 སོར་ཙམ་ནགས་ཤོད་ཀྱང་གི་འཁོད་མངས་རྣམས་དང་། རྟོར་ཁ་བཞིའི་
 འབངས་མི་ཆོར་མ་མཐོ་བཏགས་པར་པོར་། དེ་ནས་ཤོར་མ་ཆེན་པོའི་
 གསེར་ཡིག་པ་རྒྱ་ཁྲ་མ་ཞང་ཁྲ་ལ་དག་འཛིན་བྱེད་མཁན་གཙོ་བོ་ནོ་པོན་ནང་
 སོ་དང་། མེ་དའི་ཆོར་ལ་སོགས་བཟུང་ནས་བསྐྱམས་པའི་གུལ། གསེར་
 ཡིག་པའི་ལག་ནས་འཕྲོག་པའི་དངོས་པོ་རྣམས་ཚུར་ཁྲངས། ཁོ་པ་གཉིས་

ལྟ་སར་འཕྱིད། ཉྱར་རིགས་གོང་པོ་རྒྱལ་ཞེས་པས་པས་མ་རྒྱུར་རན་པ་
 བཅངས་ཏེ་རྒྱུར་སྐོལ་པས་མཆོན་གཏི་པས་བཏར་ནས་སྐད་ཅིག་ཉིད་ཏུ་ཆམ་
 ལ་ཐབ། རྒྱགས་དེའི་ཡུལ་དང་ཡུལ་ཐན། ཉགས་ཤོད། ཡུལ་ཡུལ། ཉྱར་
 ཁ་བཞི། འཁོར་པ་རྟོད་ཆེད། རྟོ་ཡུལ། རྒྱང་པོ་དཀར་ནག་མེར་གསུམ་
 སྐགས་མི་ཁྱིམ་ཁྱི་ཐག་གཉིས་ཅན་སྤར་ཡང་གོང་མ་ཆེན་པོའི་ཆབ་པོ་ག་ཏུ་.....
 བཅུག། སྐག་མེའི་རྟ་ཆོག་དང་། མཆོན་ཆ། དངོས་པོ་རི་རྩེད་པ་འཕྲོགས་
 ཉགས་རྟ་སར་ལྷུར་པོག། སྐག་མེར་གསུལ་འབྱེད་དེ་བྲངས་པའི་རྒྱ་རྩར་
 དང་། བཞོན་རྟ་ལེགས་པ་ཆིག་རྟོད་ཏུག་བརྒྱ་ལྷག་ཅན། འཁྱི་གཤག་
 བཞི་རྟོར་ཆིག་བརྒྱ། མཛེ་མོ་བརྒྱ་དང་ལྷ་བཅུ་ཅན། ལྷག་ལྷ་ཁྱིར་ཉི་བ།
 གཤེར་ཞོ་ཞོ་འཁོར་རྟོར་པོན་པ། དཏུལ་སྤར་ཆེན་ལྷ་བརྒྱ། མེ་མདའ་
 བརྒྱ་ཐག་གསུམ། འཁོར་གསུམ་བརྒྱ་ཐག་གསུམ། མར་རྟོར་གསུམ་བརྒྱ་
 སྐགས་པོད་ས་གནས་མྱིད་གཞུང་ཏུ་ཡུལ། ཨ་ས་ཁན་ཨམ་བན་མཆོག་
 དང་། དའི་ཆིང་སྤ་སྤར་བསོད་ནམས་རྒྱལ་པོ། རྒྱལ་ཡབ། བཀའ་ལྷུང་
 སང་རྒྱལ་ལ་རྟ་པམར་སྐགས་ལེགས་ལྷུས་རི་རྩེད་པ་ཡུལ། གོང་མའི་པོ་
 ཉ་ཨ་ས་ཁན་ཨམ་བན་དང་། བསོད་ནམས་རྒྱལ་པོ་རྒྱགས་ཤིན་ཏུ་དཔྱེས་
 ཉགས་རྒྱས་པར། ཐའི་རི་གང་གི་རྩེར་རྟོད་པས་མདུ་ཏུ་བྱུང་བ་ལ་བཞེན་ནས།
 རི་རྩེར་བསྐོ་པའི་དོན་ནམས་ནི་ཆ་པོ་ཅན་ཡང་མ་ཡུས་པར་སྤ་ལྷག་ཏུ་.....
 བརྒྱུཔས་མི་སྤུན་པ་རྒྱལས་ཆར་བཅད། སུན་སྤུམ་ཆོགས་པའི་འཁྱུར་བ་
 ཆེན་པོ་དང་བཅས་ཏེ་འོངས་པ་ལེགས་སོ། རྒྱང་རྒྱལ་འདི་དག་ཁོ་པོ་ཅག་
 གིས་གོང་མ་བདག་པོ་ཆེན་པོ་ལ་ཁུ་འཕྱིན་ཏུ་བྱས་ཏེ། རྒྱང་ལྷོན་ཐའི་རི་
 ལ་བཀའ་ཁྱིན་ཆེན་པོས་རྟེན་སྤ་རྒྱུར་པར་བྱར་རོ། དེར་ཐའི་རི་དང་རྟོན་

ཅིག་པར་འདྲོང་བའི་གཤམ་གྱི་ཁ་ལོ་བ་དང་། དཔུང་ཚྭ་གས་ཀྱི་སྒྲུབ་བྱ་བ་
 བ་སྒྲོན་པའི་རིགས་ཡིན་ན་དེ་བས་ཀྱང་གནས་མཐོ་བར་མངའ་གསོལ་ཞིག།
 མལ་མི་ཡིན་ན་ཐུང་ན་སྒྲོན་པའི་གོ་ས་ལ་དབང་བར་གྱིས་ཀྱིག་ཅེས་གཞེངས་...
 ལྷ་བརྟེན། འོན་ཀྱང་བྱ་བ་མཐའ་དག་འགལ་བའི་རང་བཞིན་དང་ཐུན་
 བ་ཞིག་ཡིན་པས་རྒྱས་དེར་མོ་ལྷ་བ་དང་། ལུས་པ་བ་བཟ་གིས་རྒྱལ་བའི་
 དབང་གཞེངས་བརྟེན་སྒྲོན་སྒྲོགས་སྒྲོར་མི་མཐུན་འགལ་བ་ལྟར་། བཀའ་
 རྒྱུན་གཞན་དང་གན་མཛད་དོད་མ་པ་སྒོས་བསྐྱར་མཛད་དེ་ཐའི་རི་མོ་ལྷ་བ་...
 དང་། དམག་དཔོན་སྒོ་བཟང་དར་རྒྱས་ལ་ལེགས་སྒྲུས་གོས་བཟང་རེ་
 གནང་བ་ལས། གཞན་གྱི་སྐོར་གས་པའི་དངོས་པོ་གང་ཡང་མི་གནང་
 བས་ཡིད་མི་བདེ་བའི་གནས་སྤྱུར།

དེ་ནས་གོང་མ་ཆེན་པོའི་བཀའ་བཞིན། བས་ཁབ་ཞམ་བན་མདོ་
 ཁམས་བརྒྱུད་སྒྲིབ་ལོག། གོང་མ་ཡུན་ལྷན་མཚོག་ལ་བོད་ཀྱི་བཀའ་རྒྱོན་
 བན་ཁུལ་མཐུན་ཐབས་དཀའ་བ་དང་། རྒྱ་ལའི་ཁྲ་མ་སྤྱེ་མེད་བརྟན་པ་སྤྱེ་
 བ་རྒྱུང་བས་ཡབ་ལ་སྒྲོགས་ཞེན་ཆེ་བ། ཁང་ཆེན་ནས་མི་གང་འཆ་མས་ཡོད་
 ཅུང་ཁེངས་དེག་ཆེ་བས་མཐུན་ལམ་ཞན་བ། ང་མོད་པ་ནི་གཤོ་སྤྱེ་ཆེ་བས་
 ཁང་ཆེན་ནས་དང་བྱ་སྒྲོན་གཅིག་ལྟར་མེད་བ། ལུས་པ་བ་ནི་སྒྲོ་རྩམ་ཆེ་
 བ། སྒྱུར་ར་བ་འཛེམ་ཐང་ཞན་བ། རྒྱལ་ཡལ་བཅོད་ན་མས་དར་རྒྱས་
 གྱིས་ལུས་པ་བའི་བྱ་མོ་གཉིས་རྒྱུང་མར་བླངས་པས་ཁང་ཆེན་ནས་དང་། རྒྱ་
 ལའི་ཁྲ་མའི་དབང་དབྱེན་སྒྲོར་བྱེད་ཉེན་ཆེ་བ་སྐགས་བོད་ཀྱི་གནས་རྒྱལ་རྟོག་
 འཛིང་ཆེ་བས། ལུས་པ་བ་དང་། སྒྱུར་ར་བ་བཀའ་རྒྱོན་གྱི་གནས་ལས་
 ཐུབ་ན། ང་མོད་པ་སྐགས་མེད་ཁེངས་རྒྱུར་རྒྱ་ལྷ་ལྷ་བས་ཟིང་ཆ་མི་ལངས་

བར་མན་པ་མི་ཡོང་རམ་ཞེས་ཞུས་ཀྱང་སྐབས་འབྲལ་འགྲོག་ཐབས་གང་ཡང་
མཛད་མི་ཐུབ།

དེ་ནས་ཐོད་ཀྱི་དབང་བསྐྱར་གྲལ་རིམ་དཔལ་གྱི་འགལ་བ་དེ་མཐུན་.....
ཐབས་མེད་པའི་གནས་སྤྱུ་བསྐྱེབས། རང་རང་གི་སྒྲིགས་ཞེན་བརྒྱར་ནས་
བྱ་བ་རྒྱུར་རིགས་ཀྱང་དོན་ཆེན་ལ་བརྒྱར་ནས་ཁོང་ཁོ་ཞིང་མི་སྟན་པའི་གཏམ་
སྒྲ་ཆོགས་བརྒྱན། རག་གིས་སྟན་པར་སྒྲས་ཀྱང་སྟེང་ལ་འཁོན་འཛིན་
བརྒྱར། ག་གནས་ཀྱི་དགུང་གི་བྱ་བ་མཐའ་དག་གཅིག་མཐུན་གྱིས་
བསྐྱུ་བ་རྒྱ་ལྟ་ཞོག། ལུས་པ་བ་བཟ་གིས་རྒྱལ་པོས་རྒྱལ་ཡུལ་བསྐྱོད་ན་མས་
དར་རྒྱས་རྒྱལ་ཅར་རོམས་ནས་དཔེ་ཆེར་སྤྱར་བསྐྱོད་ན་མས་རྒྱལ་པོ་དགས་
བཞིས། རྒྱས་དེར་དབང་བསྐྱར་གྲལ་རིམ་ནང་ཁུལ་རྩ་ཀྱི་དབང་འཕྲོག་
མེན་མེད་པའི་རྒྱུར་གིར་གསོན་གྱི་འཐབ་ཚད་ཅིག་ལངས་པར་རྒྱག་ཐབས་.....
མེད་པར་རྒྱར། སྔ་ལྟ་བ་བསྐྱོད་ན་མས་རྒྱལ་པོ་ཆབ་སྲིད་གྱི་རྒྱུར་བྱ་ཆེ་
བ་སྔ་སྲི་བར་གསུམ་རྩ་རྩི་གསར་དོད་པ་ཞིག་ཡོད་པས། དེའི་སྔ་སྔམ་ཆམས་
ནད་སོག་པར་ཁ་གཤམ་ཉེ་དམག་དཔོན་སྒྲོ་བཟང་དར་རྒྱས་དང་། བེམས་
དཔོན་པོན་རིགས་རག་དབང་བདེ་ཆེན། རི་སྔ་མཐུན་སྔ་བྱར་གྲར་པ།
མདོ་མཐུར་བ་ཆེ་རིང་དབང་རྒྱལ་སོགས་ནམས་འཁྱིར་ཁྱུང་གས་ཅམ་ཁྱིད་.....
དེ་ནས་མེད་ཅམ་ལ་ཆིབས་ཁ་བསྐྱར་ཉེ་གཙང་སྒྲིགས་སྤྱུ་བརྒྱན། རམ་རྒྱལ་
གྲར་རྩ་འཁྱིར་རྩིས་མདོ་མཐུར་བ་ཆེ་རིང་དབང་རྒྱལ་སྔ་སར་ཁྱིར་སོག། སྔ་
སྔ་བ་གཞིས་སྤྱུ་འཁྱིར་རྩིས་དོགས་པོན་ཆེས་ཆེར་སྒྲིགས་ནས་བག་ཡངས་སྤྱུ་སྐྱོད་
པའི་སྐབས་མེད་པར་འབྲུམ་སྔ་སྔའི་ཡུལ་ནས་དཔག་ཚད་གཉིས་གསུམ་འདས་
པའི་ས་རྩལ་རྩ་ཉིན་མཆན་དབྱེར་མེད་མེད་ཆེ་བ་རིམ་བུ་གསུམ་བཅུ་གས།

ཕྱི་པ་མཚོག་དཔག་གང་ཞིག་འོངས་ཀྱང་འདྲི་ཅད་ནན་ཏན་བྱེད་པ་ཞིན་.....
དོགས་ཚེན་ཆེར་སྐྱེད་ངང་གནས་སོ།

སྐལ་པ་དེར་གོང་མའི་ས་ཉ་པ་དག་པ་རབ་འབྱམས་སྒྲུབ་པ་དང་། རྒྱལ་
ཁྱིམ་མར་པ་འོངས་ནས་བཀའ་ཡིག་དང་། དཔེ་ཆེར་སྐྱེད་པ་མཛད་
ནས་སྐལ་པ་པོར་གོང་མ་ཆེན་པོས་ལྷུང་གི་མདོན་པར་གཞེངས་པ་ལྟར་ཅིར།
འཁྱུ་དོན་ཏུ་“དཔེ་ཆེར་སྐྱེད་པ་ལྱི་ཐམ་ག” ཞེས་པའི་ཤེས་ཀྱི་དཔ་སྐྱེག་.....
གནང་། བོད་རྒྱལ་སྐྱེ་བུ་པར་མངགས་པའི་རྒྱ་བྱེད་ཆོན་ཆེན་གཉིས་
འཁོར་དང་བཅས་པ་འོངས་པའི་གཏམ་དེ་གཤམ་རྗེས་བཀའ་རྒྱོན་ལུས་པ་པ་
ཁོང་ཁོའི་མེ་ཆེ་རབ་ཏུ་འབར་ནས་མགོ་བོའི་སྒྲུང་ནས་མཁར་མིར་བཞིན་ཏུ་
རིང་སྟོ་ཞིག་ནས་ལུ་ཅག་གིས་དཔེ་ཆེར་དང་། བའི་རི་ཆར་གཙང་པར་
དཔ་ཏུ་བཅས་མིན་ན། ད་ནི་བདག་པོ་ཆེན་པོའི་ལྷུང་ལས་ཐམ་ག་དང་
རྒྱ་བྱེད་དག་འོང་པའི་རྒྱ་རྒྱུ་རྒྱ་དོན་འདི་སྐྱབ་པར་མ་བྱས་ན། རྒྱ་ནས་
རེ་བ་འབྲས་མེད་ཏུ་འཁྱུར་པའི་གནས་ཡོད་པས་སྐྱུར་བ་ཉིད་ཏུ་དཔེ་ཆེར་.....
དང་། བའི་རི་དཔེ་ཆུགས་སྐྱེག་ཏུ་གས་པ་ཁྱེན་ཆར་བཅད་དེ་བདག་ཅག་
བོད་རྒྱལ་སྐྱེ་བུ་གས་ཅིག་པོར་སྐྱུར་པ་དེ་རྩ་བུ་པའི་རུས་འདི་ཡིན་ན་ཞེས་
སྒྲུས་པས། བཀའ་རྒྱོན་ར་མོད་པ་དང་། སྐྱུར་ར་པ་སོགས་སྒྲོ་ཆེ་གཅིག་
ཏུ་མཐུན་པར་སྐྱུར་རོ།

རབ་བྱུང་བཅུ་གཉིས་པའི་མེ་ལུག་(1727) ཡོའི་རྒྱ་བྱེད་པའི་ཆོས་.....
བཟུང་ཉིན། ཉ་ལྷན་གཙུག་ལག་ཁང་གི་གཞུང་སྐོའི་ཚོག་ཁའི་ཆོས་མས་ཆེན་
ཁམས་གསུམ་ཏུ་དཔེ་ཆེར་སྐྱེད་པ་མཛད་ནས་སྐལ་པ་པོ་དང་། བེ་སི་ར་
མོད་པ་པོ་དོན་ནས་སྐྱེད་པས་སྐྱུལ། ལྷུང་ལུས་པ་པ་པ་ག་གིས་སྐལ་པ་པོ། བའི་

བླ་མས་ཀྱིས་རལ་གྱི་བཅོམ་ཏེ་སྤྲོག་པ་ཀུན་པས་མཁས་ཀྱང་བཅུན་མོ་དེ་གཉིས་ན་
 སོ་གཞིན་པ། མཛེས་ཤིང་ཉན་མུག་པ་ཞིག་ཡོད་པ་མཛོང་བས་ཀྱི་བཟུན་
 མི་ཡོད། ཏུས་དེར་དམག་དཔོན་བཟ་ཤིས་དཔལ་ར་བ་སོགས་ཀྱིས་ཆོག་
 རྒྱུ་པ་པོས་ཁ་བརྒྱར་བརྒྱར་ཉི་འཁལ་རྒྱ་གསོད་པ་རྒྱུད་པས་བཟན་པས་རལ་གྱི་
 དཀའ་རྒྱ་འཁྱར་བ་དར་བཅུན་མོ་གཉིས་ཀྱིས་ཐལ་མོ་ཐུད། ད་དེས་མ་
 གསོད་ཆེ་ཐར་གཏོར་བར་བྱ་ལེར་ལན་ཐར་འཁོད་བཞིན་དེའི་རྒྱར་པ་བཟུང་
 བས་ཐུབ་ནས་རལ་གྱི་བཟུན་ཏེ་ཅིག་ཅར་རྒྱ་གུམ་པའོ།

དེ་ནས་གཙང་སྒྲིངས་སྒྲུ་གནས་པའི་འབྲུམ་པོ་ལྷ་པ་ཚར་གཙང་པའི་.....
 ཆེན་ཏུ་སྒྱིད་པ་ཐང་པ་དང་། བཟ་ཤིས་དཔལ་ར་བ། རྒྱ་ཁང་པ་དབྱང་
 དང་བཅས་པ་ཐང་གས། ལྷ་སར་ཡོད་པའི་མ་ལྷ་པའི་ཞབས་འཁྲིང་བཟ་
 ཤིས་དབང་པོ་དང་། བཟ་ཤིས་རྒྱན་པོའི་རབ་བྱུང་ཞིག་བཟུང་ནས་བཞུགས་
 བཞིག་བྱས། དཔུས་དང་། ཀོང་པོ་སོགས་ས་གནས་ཁག་ལ་དམག་
 རྒྱལ་བཟུབ་ནས་བྱང་ཕྱོགས་སྒྲུ་གནས་པའི་མོང་གོལ་པ་ལྷག་མ་རྣམས་འབྲུམ་
 པར་བཏང་། བདོར་ན། ར་ལུམ་རྒྱར་གསུམ་གྱིས་དའི་ཆིང་སྒྱུར་
 བསོད་ནམས་རྒྱལ་པོ་བསྐྱོངས་ཏེ་དཔུས་དང་། ཀོང་པོའི་ཁུལ་དབང་བཟུང་།
 ཀོང་མ་ཆེན་པོ་ལུན་ཀན་མཚོག་ལ། དའི་ཆིང་སྒྱུར་གྱིས་རྒྱ་ཡའི་སྐམ་མ་རྒྱ་
 སྤང་བརྒྱན་པར་དད་བྱས་སྐྱ་མོ་ཅམ་ཡང་མེད་པ་དང་། བོད་ཀྱི་ཤིན་དབང་
 སྤྱིར་གཙང་བྱེད་པ། རུན་གར་པར་རན་སྤེལ། རྒྱ་གར་གྱི་རྒྱལ་པོ་པ་ཆ་
 དང་འཕེལ་གཏུགས་ཡང་ཡང་བྱེད་རྒྱལ་སོགས་ཉེས་པ་དོན་ཚན་བརྒྱན་རྒྱ་.....
 ཅམ་བཟངས་ནས་ཡིག་སོག་ཏུ་བཞོད་དེ་སྤལ། ཁོ་པ་ཚོས་ཤིན་དབང་
 བཟུང་པར་རྒྱལ་སྤྱིར་ཡོད་པའི་རེ་བ་བྱས་སོ། །

༩། རྒྱུད་ཐུག་དབང་འབྱུང་གིས་གསེར་ལྷན་རྒྱན་པའི་གཏམ་ན་མས་མ་
 ལུས་པ་གསུངས་པས། ཐམས་ཅད་ངར་ནས་མགྱིན་དབྱངས་གཅིག་ལྷན་
 གིས་གི་གསོན་རི་ལྟར་བྱུང་ཅུང་མར་རྒྱུ་བྱེད་པའི་དམ་བཅའ་བཞག། ཟླ་
 ཡིང་བརྒྱད་ནས་འཇམ་དབྱངས་ཁོང་མ་ཆེན་པོར་དཔྱད་རྒྱལ་བཅའ་.....
 བའམ། ཡང་ན་མངའ་རིས་བསྐྱར་གསུམ་དང་། གཙང་དམག་ཐུལ་
 བས་པར་རྒྱལ་བྱེད། ཡང་ན་རེ་ཞིག་མངའ་རིས་ཐུལ་བཟུང་ནས་རྗེས་ལྷན་
 བས་རྒྱལ་བྱེད་ཅིས་སློན་འབངས་ན་མས་བཀའ་སྟོན་ལེགས་པར་མཛད་པས་.....
 སལ་མོ་ཆེས་ད་ལྟ་ཉིད་ཏུ་བསྐྱར་གསུམ་དང་། གཙང་དམག་བསྐུལ་ནས་དག་
 བོང་ན་རེངས་པར་རྒྱལ་བར་བྱེད་དགོས་ཟེར་བ་བཞིན་སོ་སྟེ་བས་སོ་བྱང་.....
 གི་ཆུགས་རི་དང་། རྩ་ཐེ་ལ་སོགས་པར་ཉ་མས་གསོ་དང་། མདའ་དང་
 མེ་མདའ་འཕར་བའི་ཁྲུང་བྱ་གསར་ཏུ་བསྐྱོ་བ། འབངས་ན་མས་ཀྱིས་
 དམག་གྲ་བས་ལེགས་པར་བྱེད་དགོས་པའི་བཀའ་མཐ། གཡོག་བརྒྱ་ཐག་
 ཏུག་ཅམ་ཁྲིད་དེ་མངའ་རིས་ཐུལ་ཏུ་དཔྱད་རྒྱལ་བཅའ་བར་ཐེབས་སོ། །

དེ་ནས་སོ་སྟེ་བས་ཤེལ་དཀར་གི་འཕྱར་རྩི་རྩི་རྩི་རྩི་ཏུ་གཙང་སྒྲིངས་.....
 གུལ་གྱི་ཁ་ལོ་པ་ཆུང་ལོ་ཅན་དང་། བསམ་བློ་བ་མྱིང་། ངམ་རིང་ཏུ་
 རྩིད་པའི་གུལ་གྱི་ཁ་ལོ་པ་རྩ་མ་བ་བཅས་ལ་སྒྲིངས་ཡིག་བཟིངས་ནས། ང་
 ལུས་སྒྲུར་གསུམ་གྱིས་དཔེ་ཆིང་སྤྱར་བསོད་ན་མས་ཐུལ་པོ་བཟོང་ནི་དཔྱད་
 དང་གོང་པོ་སོགས་ཁ་ལོ་བསྐྱར་བས། རྩིད་ཆོས་གཞུང་ལེམས་ལར་རྩ་མི་
 འདོར་བར་སྒྲི་ཆེ་གཅིག་སྒྲིལ་གྱིས་རྒྱལ་ལན་སྟོག་དགོས་པའི་ཐུལ་མ་གནང་།
 དེ་ནས་ཉིན་མཆན་བརྒྱད་མར་ས་དགའི་ཆུགས་ལྷ་རྩིད་དེ་ལུལ་འདིའི་བྱེད་པོ་
 ལུའི་ཅིང་ན་ལོན་ལའང་སྐུལ་མ་དང་བསྐུལ་བྱ་ལེགས་པར་མཛད། རིམ་

རབ་ཕུང་བཅུ་གཉིས་པའི་མེ་ལྷག་(1727) མའི་རྒྱ་མཆོས་༡༥ཉིན་མི་
 དབང་མོ་ལྷ་པ་ལྷལ་དཔུས་གཙང་གི་ཚུགས་སྤྱི་ལྷ་ལྷུང་དུས་དེར་སྤྱིད་་་་
 པ་ཐང་པ་དང་། རྒྱ་ཁབ་པ་མོགས་གཙང་མོར་ཕུད་པའི་དཔུང་དཔག་སྤྱུ་
 བཅུ་པ་མོ་ལྷ་པའི་སྤོས་གཞིས་སྤྱིན་ལའི་རིང་ལུས་སྤོ་བལ་ཁི་ཡོད་ལྷིས་པར་་་་
 སྐྱོལ་བྱས་ཏུང་། མོ་ལྷ་པའི་ཞབས་འཁྱིལ་རྒྱ་ལ་ཅུ་ཅམ་ལྷིས་འཕོག་སྐྱོལ་བྱས་
 རཐང་ཁོ་པ་ན་མས་པམ་རྟེ་རྟུལ་རྟུལ་པོར་རྒྱལ་ལམར་ཅེར་ཤོག། གཙང་རྫོངས་
 ལྱི་འཕོ་དཔག་ན་མས་ནས་མོ་བྱང་རྒྱལ་ལམར་ཅེརི་མཐའ་བཞི་བསྐྱར། འཐབ་
 རྒྱལ་རྩ་ཆོགས་ལ་བརྟེན་ནས་སྐྱོལ་ཡང་མོ་བྱང་དེ་མིན་ཏུ་བཙན་པ་དང་།
 ལྷ་པ། བརྟན་པ། རཐོ་པ་ཞིག་ཡོད་པས་སྤྱུགས་མ་རྟེན་པར་ཕྱུར། བཀའ་
 རྫོན་ལུས་པ་པ་དང་། རྒྱུར་ར་པ་མོགས་ལྱང་དཔུས་དཔག་དང་། ཀོང་
 དཔག། མོག་དཔག་ཁྱིད་དེ་ཉི་འགྲམ་ཏུ་སྤྱིཔས་སྤྱིན་པའི་གནས་རྒྱལ་མོས་
 འཕལ་འཁོར་ལམར་ཅེ་པ་བརྟན་འཛིན་ནོ་ཡོན་དང་། རྩ་དཀར་པ།
 དགའ་མོ་པ། ཉིན་ལམར་པ། གན་མ་ཅུ་དཔོན་ཆིང་ལྷ་ཕྱུར། རྫོང་
 པ་ཕྱུ་ཏུ། ཐང་རྩེད་པ་མོགས་ལྷལ་ལྷ་མོ་མོའི་དཔོན་རིགས་ཆོས་དཔག་མི་
 དང་ཆབ་འབངས་ལ་རྒྱལ་སྤྱོད་མོག་འཛིང་ར་བཙོས་ཏེ་དཔག་བྱཔས་བྱས།
 ར་ལུས་རྒྱུར་གསུམ་ལྱི་དཔག་དཔུང་དང་དཔག་འཐབ་ལུན་རིང་བྱས་ལྱང་་་་་
 བན་རྩེན་གི་ཐམས་གང་ཅམ་ལྱང་པ་ལས་སྤྱི་རྒྱལ་སྤྱི་ཐམས་ལྱི་དབྱི་པ་མ་ཆོད་པར་
 ལུན་རིང་པར་བྱས་པས་གཙང་དཔག་ན་མས་རྩས་མདེལ་རྩགས་ཏེ་རང་རང་་་
 གི་ལྷལ་ཏུ་ཤོག། བད་ཆལ་པ་དང་། སྤལ་བཞི་པ། ཐོན་རིགས་པམོད་
 རྩེན། ཞབས་འཁྱིལ་བ་ལུན་པཐང་མོགས་ལྷིས་གནས་རྒྱལ་དེ་མོས་འཕལ་
 མོ་ཉ་མངགས། མི་དབང་མོ་ལྷ་པ་ལྷག་ཁྱིས་ལྷལ་པས་དཔུང་རོགས་རྒྱུར་

ཀུ་མོ་རལ་ཉེ་གོང་དམག་དང་དཔུས་དམག་ལ་སྐལ་བས་དེ་དག་ཕྱིར་ཐོག་།

ཡང་རུམ་དེར་གཙང་ཚུགས་གཡུལ་གྱི་ཁ་ལ་བ་རུ་མ་བས་དཔུས་ཚུགས་་་
ལུ་མོ་ཉེ་མངགས་ཉེ་ད་ལུམ་ཐུར་གལུམ་གྱི་ཐུབ་ཚུལ་ཡབ་པའོད་ན་མས་དར་
ཐུམ་ལ་གཡོ་ཐུའི་ཆིག་ཐུར་མང་ཅམ་པགོད་པའི་མམ་ཏེ་བཟུར་ནས་བཏང་་་་
བས། མོ་ཉེ་ཞབས་འཕྱིར་ཀུན་བཟང་གིས་བཟུར་། མམ་ཏེ་ལག་རུ་
ཐེབས་པས་གཡོ་ཐུའི་ཐུར་བ་ན་མས་ཉོགས། རུ་མ་བ་ནི་དའི་ཆིང་མ་རུར་
གྱིས་གཅེས་པར་འཛིན་པའི་དཔོན་འཇགས་གིག་ཡིན་ལ། དའི་ཐུར་མའང་
དའི་ཆིང་མ་རུར་གྱི་ཕྱིར་མོ་དངོས་ཡིན། དམ་ཡང་གཉེན་ཐུར་གཉེན་
ཡང་དམར་ཐུར་བ། འཛིག་ཉེན་འདི་ན་གནས་པའི་ཆོས་ཉིད་དོ་ཞེས་
བ་ཉར། རུ་མ་བས་དའི་ཆིང་མ་རུར་གྱི་ཐུར་རུ་དཔུར་དོགས་ཕྱིར་ཐུ་ལྷ་
ཞོག ད་རུར་གཡོ་ཐུའི་ཐུར་བས་མོ་ལྷ་བར་སྐལ་ཅིས་ལུས་ཉལ་ལ། འཕམ་
མ་ཉིད་རུ་མོ་ཉེ་པའི་ཞབས་འཕྱིར་བཟུན་འཛིན་སྐོད་ཐུམ་མོགས་འཁོད་པམག་
བཟུ་ཐུག་བཞི་ཅམ་ཆེད་རུ་མངགས་ནས་ཆར་གཙོད་དཔོན་པའི་བཀའ་མཐ།
དེ་དག་གིས་མོ་ལྷ་བས་བཀའ་རི་ལྷར་ཐུལ་བ་བཞིན། རུ་མ་བ་མོ་ཡང་བསམ་
ཐུབ་ཅེར་ཆོགས་འཁུར་ཐུར་རུ་ཐེབས་དཔོན་པའོད་བ་ཉར། དམག་དཔོན་
རུ་མ་བ་དེ་ཡང་དོགས་ཐོན་ཐུ་ཅམ་ཐེད་པར་འཕྱིར་མ་ཉལ་དར་བཅས་ཉེ་་་
མོར་པའི་ཆོ་འཁོད་པམག་ན་མས་གྱིས་ཉེས་པ་དེ་དེ་བཞིན་བཟངས། རུ་མ་
བ་བསམ་ཡུལ་ལས་འདས་ཉེ་ཅི་ཐུ་གཏོལ་ཐེད་གྱི་གནས་ལུ་ཐུར། ཁོ་མོ་
བཟུར་ཉེ་ཐེ་བཅད། ལུས་མོ་གཅེར་རུར་ཐུར་ལ། ཡན་ལག་ཐུ་མག་པས་
བཀྱིགས་ཉེ་སྐོར་རུ་གཅིག་བཟོས་ནས་མོ་ཡང་གི་ཡང་ཅི་ནས་བཟུར་བས་སྐད་
ཅིག་ཉིད་རུ་ཐུའི་ཐུ་ལམ་རུ་ཐུར་དོ། བཟུ་ལ་མན་པའི་གཅིག་ཐོག་ཅེས་

པ་རྒྱུད། སྐུ་ཉི་དང་བྱ་ལྟུང་གནས་པའི་སྐུ་པོ་དག་ལྟར་འདི་རྩ་ལུ་
 ཁྱིམ་སྐུ་འཛིགས་ཐེལ་མཛོར་བའམ་མོས་པ་ཅམ་གྱིས་ལུས་པོ་འདར་ཞིང་།
 མོ་ཙེ་གཅིག་སྐུ་ལ་གྱིས་པོ་རྩ་བའི་རྗེས་སྐུ་འབྲངས་ནས་དམག་ལ་ཁྱུགས། ཏུས་
 དེར་དུས་དམག་དང་། ཀོང་དམག་ཉི་བར་རྩ་གས་པའི་གཏམ་གང་སར་
 ཁྱུལ། སོ་རྩ་བས་རྩ་ལྟུང་ནད་གཞི་ལྟུ་བས་འཁོར་དང་བཅས་པ་གོར་པོད་
 ས་མཚམས་དཔེན་པའི་ལུལ་ཞིག་ཏུ་ཐེབས་དཔོན་པའི་བཀའ་པལ། དེ་ནས་
 གཙང་སྒྲོངས་ཀྱི་དམག་དཔོན་ལྟར་ལོ་ཅན་དང་། བད་ཚལ། སྤེལ་བཞི་
 བ་སོགས་དམག་དུང་བཟངས་ལས་འདས་པ་རིམ་གྱིས་ཆས་སོ། ལྟར་ལོ་
 ཅན་གྱིས་དམག་མི་ལྟམ་བརྒྱ་ཅམ་ཁྱིད་དེ་ལྟར་ཆུའི་འགམ་རྩོ་བརྒྱད་ལམ་ལས་
 བཞུད། མི་དབང་སོ་རྩ་བ་དུང་ཆོགས་ལྟར་ལམ་བརྒྱད་ནས་གཤེགས་
 པའི་ཏུས་དེར་ལུས་པ་བ་དང་། ལྟུང་ར་བས་དམག་སྤེལ་པས་ཉི་འོར་
 བ་མཛོར་བ་ཅམ་གྱིས་དཔོན་དམག་ན་མས་ར་རྒྱལ་གྱིས་མིག་ཙ་དམར་པོར་.....
 ལྟར། འབྲས་ཁྱུད་ཅེས་པའི་ས་ཆ་དེར་སྒྲོགས་གཉིས་ཀའི་དུང་དམག་
 འཛེམས་པས་ཐེ་ཆོམ་སྐུ་ཅམ་ཐེད་པར་གཡལ་བཤམས། ཀོང་དམག་གིས་
 རིའི་རོགས་ལ་འཛེགས་ནས་དུས་དམག་ལ་བཀོད་འདོམས་ལུས་ཉི་ཆུང་.....
 སྐུལ། དེ་ནས་དམག་དཔོན་ལྟར་ལོ་ཅན་གྱིས་དུང་དམག་ཁག་གཅིག་
 ཁྱིད་དེ་རྒྱ་བ་རི་ནས་རི་འགོ་བྱངས། ཐེ་སྒྲོག་འཕངས། སོ་རྩ་བའི་དམག་
 དུང་ཁག་གཅིག་གིས་ཁར་བྱིམ་བཟུང་སྟེ་འཛིང་རགས་ལུས། ཏུས་དེར་
 དུས་དམག་དང་། ཀོང་དམག་དངས་སྐག་རབ་ཏུ་སྐྱེས། ལ་ལྟར་
 གང་ལའང་སྐོས་སྐུ་ཐེད་པར་ལུག་རྒྱ་བཤས་རར་པལ་བ་དང་མཆོངས། ཏུས་
 དེར་ས་དགའི་བྱེད་པོ་སྐུའི་ཅིང་ནོ་ལོན་དང་། སོ་རྩ་བའི་གཏུང་པོ་བརྩན་

འཛིན། སྤེལ་བཞི་བ། རྩེད་དཀར་བ་སོགས་གཙང་སྤྱོད་གས་དམག་དཔོན་
 རྩེམས་ནས་དམག་དྲངས་ཏེ་སློལ། བཀའ་སློན་ལུམ་པ་བ་འཛོད་མག་གིས་
 ཅུ་དར་ཡང་ཐོར་ཏེ་སྤྱན་མ་འཛོར་བ་བཞིན་སློལ། དེ་ལྟར་བྱས་ཏེ་རྩེ་བ་
 འགའ་ཞིག་རིང་གཡུལ་འབྱེད་ཀྱང་སྤྱུ་རྒྱལ་སྤྱུ་པམ་ཐག་ཡོངས་སྤྱུ་མི་ཚད་པར་
 གནས་པས་རྒྱ་ཆེའི་མི་དཔངས་འཚོ་ཐབས་དཀའ་བའི་གནས་སྤྱུ་ལྟར་ས། ཐོ་
 གཞོན་མང་ཆེ་བ་བཙན་ཤིང་གྱིས་དམག་ཅུ་འབྲིད། དོན་མེད་རུ་མི་མེར་
 གྱི་ཁང་པ་མང་པོ་མེར་བསྐྱེགས། ཞིང་ཁའི་ནང་རུ་ཏྲ་གང་བྱུང་རུ་བཏང་།
 བུད་མེད་གྱི་རུང་འཁོར་ལའང་མེད་ནས་ལག་པ་འབྲེག་པ་ལྟ་བུ་སྤྱིན་པོའམ་
 ལྷ་སློའི་སྤྱོད་རན་འཛིན་པ་ཤིན་ཏུ་མང་།

དེ་ནས་རྒྱ་ལའི་རྒྱ་མ་སྤྱུ་མེར་བརྒྱན་པའི་སྤྱུ་ཚབ་དང་། པཎ་ཆེན་
 རིན་པོ་ཆེ། པ་སྤྱུ་བ་སོགས་ནས་བར་འབྱུང་གནང་བས། ས་སྤྱེལ་
 (1728) ལའི་རྩེ་ཨེས་ཨེས་ཨེས་ཆེངས་ཡིག་བཞག། དམག་དཔུང་
 ཁག་རང་རང་གི་མངའ་འོག་རུ་ཡོག། དེ་ནས་ལྷན་རིང་མ་སོར་བར་ཐོ་
 ལྷ་བས་སྤྱར་ཡང་དཔུང་དམག་གིས་སྟོང་ཅམ་བྲིད་དེ་གིན་མཚན་བསྐྱེད་མར་
 བཤར་ནས་བྱང་ལམ་བརྒྱད་ཡངས་པ་ཅན་རུ་སྤྱོད་ས། དམག་དཔོན་
 ལྟང་ཐོ་ཅན་གྱིས་དཔུང་དམག་གིས་སྟོང་ཅམ་ཞེ་དྲངས་ནས་ཡར་འབྲོག་.....
 བརྒྱད་ལྷ་སའི་སྤྱོད་སྤྱུ་དཔུང་འཇུག་བྱས། དེ་ནས་ཐོ་ལྷ་བས་འདམ་
 གཞུང་ནས་སོག་དམག་དང་ལུམ་དམག་སྤྱུ་སྟོང་ཅམ་བསྐྱོངས་ཏེ་རིམ་གྱིས་
 ཐོད་མདོ་བརྒྱད་ལྷ་སའི་སྤྱོད་སྤྱུ་སྤྱོད། གར་པ་ཕོང་ཆའི་ཉེ་འགམ་རུ་
 སྤྱར་བཏབ་ནས་སྤྱོད་སྤྱུ་བས་ར་ལུམ་སྤྱུར་གསུམ་གྱི་དཔུང་དམག་གིས་རི་ཐོག་
 གས་རྒྱུར་སློལ་བས་དེ་དག་ཚར་བཙད། ས་སྤྱེལ་(1728) ལའི་རྩེ་ལྷ་

བར། སྔ་མ་དཔུང་དཔག་དང་བཅས་པ་སྟེ་མར་འབྱོར། ས་
 ལུམ་ཆུང་གཞུག་དང་དཔག་དང་བཅས་ཏེ་ཆེ་མོ་བྱང་ཏུ་བློས། མཛོ་
 མཁར་ཞལ་ཐུང་ཆེ་ཡིང་དཔར་ཆུལ་སྟེ་མཛོ་སྟེ་མར་མར་སྟོང་ལྟེ་མཛོ་
 དཔག་འཐབ་ནང་ཞུགས་ཆུང་པས་ཁ་སྟེངས་པ་དང་ཡིད་ལ་དོགས་པ་འཆར།
 འོན་ཀྱང་སྔ་མ་དཔུང་དཔག་བཅས་སྟེ་མར་འབྱོར་འཕལ་མཛོ་མཁར་པ་ཆེ་
 ཡིང་དཔར་ཆུལ་དང་། དཔག་དཔོན་སྟོང་བཟང་དང་ཆུས། བོན་རིགས་
 ངག་དཔར་པ་དེ་ཆེན་བཅས་བྱིའི་ཕ་ཏུ་སྟངས་ཆུང་ཆུང་ལྟེ་དགོས་པའི་བཀའ་ཐབ།
 ཏུང་དཔག་ཏུང་བཟང་པ་སོགས་དཔག་པས་ལ་བྱི་གཞིགས་རྟོགས་གང་.....
 ལེགས་གནང་།

དེ་ནས་ཉིན་མཆན་གཉིས་ཅམ་ཡིང་སྔ་མ་ལ་རྟ་དཔག་ཏུ་མ་སྟོང་.....
 དང་། ཀྱང་དཔག་དཔུང་དཔར་ཏེ་ཆེ་མོ་བྱང་དང་། སྔ་མོ་ལ་བྱི་ཆུགས་
 བཞི་མཆན་པས་བཟུང་བསྟོང་ཏེ་གནས་པའི་སྐབས་ཏུ་ཆུལ་པའི་སྐབས་པོ་ལེ་མཛོ་
 བཟག་པ་དང་། བཅོན་པོ་ནོ་མེན་ཁང་། ཆུལ་ཆབ་རིན་པོ་ཆེ། གདན་
 ས་གཞུག་བྱི་འཕུག་མི་སོགས་འོང་ཞེ་མི་དཔར་སྔ་མར་བཟགས་པ་རྫོང་ཡང་
 ཡང་མཛོད། ཆུལ་དཔར་བསྐལ་བཟང་ཆུ་མཆོད་དང་། ཆུལ་ཡལ་བསྟོད་
 བཟས་དང་ཆུས་ཞུག་གཉིས་ཏུ་དེ་ཆེན་སྟངས་དཔོན་ཞུགས་ཆུལ་པོ་བསྟོད་
 པ་དང་། དཔུག་གཅོང་དཔག་འཕུག་སྟོང་པའི་སྟོང་ལ་མེ་བྱུང་མཛོ་ཅམ་
 ཡང་མཛོད་ཅམ་དགོངས་མེལ་ཞུས། དེ་བཞིན་རྒྱ་པའི་སྐབས་ཡལ་མཛོ་གཉིས་
 ཆེ་མོ་བྱང་ནས་འཕུག་ཏུ་སྟོང་ཆེན་པ་ཞུས་པ་སྟེ་མོས་མཐུན་མཛོད་....
 ཏུང་མཐར་གནས་ཆུལ་ལ་འཕུར་སྟོང་ཏུ་ཕྱི་ལའི་སྐབས་འཕུག་ཏུ་.....
 མེལ་མེ་དགོས་པར། ས་ལུམ་ཆུང་གཞུག་ཆེ་མོ་བྱང་ནས་རང་བྱིམ་ཏུ་

བྱིར་མོག་ནས་ཐོད་ཚོག་པ་དང་། ཆོ་སྒྲིག་ལ་ཉེས་པ་མི་ཡོང་བ་ཞེས་བྱས།
 མི་དཔལ་མོ་ཉམ་པས་བྱལ་བ་བསྐལ་བཟང་རྒྱ་མཚོའི་དཀོང་ས་དོན་ཉམ་། ཁོ་
 པ་ཆོ་རང་བྱིས་ཏུ་མོག་ཚོག་པ་དང་། ཉེ་འཁོར་དང་རྒྱ་ནོར་མངས་སྦྱོར་
 ལའང་གནོད་འཚེ་མི་གཏོང་བར། འཇམ་དབྱངས་ཁོང་མའི་མོ་ཉ་འབྱོར་
 རྒྱུ་ཐག་གཅོད་རྒྱ་ཞལ་བྱས་བཞེས། ར་མོད་རྟོ་རྟེ་རྒྱལ་པོ་དང་། ལྷམ་
 པ་ཤལ་ཤིས་རྒྱལ་པོ། རྒྱུར་ར་ལྷོ་ཤོས་རྒྱལ་པོ་བཅས་བྱིས་སོ་སོར་དཔག་མི་
 ལྷམ་བརྒྱ་ཚལ་བྱས་བསྐྱར་ཉེ་བཟང་བཅོན་ཏུ་བཞག། ཏུས་དེར་མངའ་
 རིས་བསྐྱར་བྱི་དཔག་དང་། གཅོང་དཔག་གིས་རྟོ་ས་ཡོངས་སྤྱུངས།
 མོ་ཉ་པའི་མཚན་ཉམ་ཉམ་མཉམས་བཞི་ཀུན་ཏུ་བྲགས་ཆེ་བར་བྱར།

ས་སྤེལ་(1728) མའི་ཟླ་བྱུག་པར། མོ་ཉ་པ་འཁོར་དང་བཅས་
 པ་ཆོ་མོ་ཡང་ཏུ་གདན་དྲངས་ཉེ་རྒྱ་ལའི་ཟླ་མ་མཚོག་གིས་མཇལ་འཕྲད་.....
 གནད། དའི་ཆིང་སྤྱར་བསྐྱར་རྒྱལ་མོགས་སྐྱར་བཤམ་མེལ་ཡང་ཡང་
 གནད་པས་མོ་ཉ་པས་ཐོན་བྱི་བསམ་རྒྱལ་བྱུར་རིགས་འདོར་བར་བྱ་ཞེས་.....
 མཚོལ་བཤགས་ཐུལ། ཏུས་དེར་པོད་བྱི་གནས་རྒྱལ་ཉ་ཅང་རྟོག་འཁྱར་ཆེ་
 པ་ཞིག་བྱུར་བ་ཉེ་ཁོང་མའི་དཔག་དབྱང་གིས་ཏུན་གར་བ་མཇལ་བསྐྱར་.....
 རྒྱུ། ར་པ་བྱུར་བཅུ་གཉིས་པའི་ལྷགས་སྤང་(1721) མོར། དའི་
 ཆིང་སྤྱར་བསྐྱར་ན་མས་རྒྱལ་པོ་དང་། ར་མོད་རྟོ་རྟེ་རྒྱལ་པོ། ལྷམ་ལྷམ་
 པ་ཤལ་ཤིས་རྒྱལ་པོ། མོ་ཉ་པ་ཐོན་ན་མས་རྟོ་པས་རྒྱལ། རྒྱུར་ར་ལྷོ་ཤོས་
 རྒྱལ་པོ་བཅས་བཀའ་སྐོན་ཏུ་བསྐྱོ་གཞག་རྒྱལ་ཡང་ཡུན་རིང་མ་སོར་བར་.....
 བཀའ་སྐོན་ནང་ཁུལ་འགལ་བ་བྱུར། ར་ལྷམ་སྤྱར་གཞུག་བྱས་དའི་ཆིང་
 སྤྱར་དང་། མོ་ཉ་པར་རྟོ་མོས་ཐུས། སྤམས་དེར་དའི་ཆིང་སྤྱར་

གྱིས་རང་ཉིད་རྒྱན་གར་པར་གླུ་པའི་དབང་པོ་ཞིག་ཡིན་ཏེ་མ་ཉམས་ནས་ཁེངས་པ་
 དེ་གཞིག་པར་ཆེ་བས་དཔེ་ཆེར་སྐྱུར་དང་སྐྱེ་བའི་དབང་ལའང་མི་མཐུན་
 པའི་གནས་ཚུལ་ཐན་ཅན་ལྟར་། དེར་བརྟེན་སྐྱེ་བའི་མགོ་བདེ་ཞིང་
 རྩི་གསར་དོད་པ་ཞིག་ཡོད་པས་རང་ཉིད་ཀྱི་ཆུང་མ་ཆམས་ནད་སྐྱེ་བར་ཁ་
 གཤར་རྟེ་གཅོད་ཚོགས་ལྟ་བུ་སྟེན། ཏུས་དེར་ང་ལུས་སྐྱུར་གསུམ་གདོད་
 ལུགས་གཅིག་སྒྲིལ་གྱིས་དཔེ་ཆེར་སྐྱུར་ལ་རོ་གླུ་ལ། རྩག་པར་ཏུ་
 དཔེ་ཆེར་སྐྱུར་དང་ལུས་པ་བ་དབང་མེ་དང་སྐྱེ་བྱུར་ལྟར། ང་ལུས་
 སྐྱུར་གསུམ་གྱི་བྱ་སྟོན་ལ་ལུས་ལའ་བཏོད་ན་མས་དར་ལུས་ཀྱིས་བྱ་བ་སྟོན་པ་
 མཐར་གཅིག་ཏུ་གནང་། དེའི་རྒྱ་མཚན་གཅོད་པོ་ཞིག་ནི་ལུས་ལའ་ཀྱི་ཆུང་
 མ་གན་གཞོན་གཉིས་ཀ་ལུས་པ་པའི་བྱ་མོ་ཡིན་པ་དང་། སྤྱིད་ཀྱི་མོག་
 ལའང་གཅིག་ལ་གཅིག་བརྟེན་གྱིས་དཔེ་ཆེར་སྐྱུར་བཀུས་རྟེ་ལུས་པ་བ་རང་
 ཉིད་ཀྱིས་ཐོད་ཀྱི་སྤྱིད་དབང་འཛིན་པའི་ཏམ་མེམས་བཅོངས། སྐྱེ་བ་ནི་
 ཆབ་སྤྱིད་འཐབ་ཚོད་ཀྱི་ཆུང་བ་ཆེ་བ་དང་། གཤམ་ཐབས་ལྟན་པ་ཞིག་ཡོད་
 པས་དེ་ཐོད་ཚེ་ནས་རྩག་མོ་འཛོང་བར་རྩ་བའི་བྱེད་ཐབས་ལ་བརྟེན་ནས་.....
 མཐར་ཐོད་ཀྱི་བྱེད་པོ་གཅོད་པར་སྐྱུར་བའི་རེ་བ་བཅངས། མཐར་ང་ལུས་སྐྱུར་
 གསུམ་དང་དཔེ་ཆེར་སྐྱུར་གྱི་འགལ་བ་དེ་ན་ངར་ཆེས་ཆེར་ཕྱིན་ནས་དཔེ་
 ཆེར་སྐྱུར་བཞོངས། སྐྱེ་བས་ཞི་དྲག་གི་ཐབས་སྒྲུལ་ལ་བརྟེན་
 བས་བསྐྱོར་གསུམ་དང་། གཅོད་དམག་མངགས་རྟེ་རྩ་སར་དཔུང་འཇུག་
 གིས་ང་ལུས་སྐྱུར་གསུམ་ཆམ་ལ་ཐབ། དེ་དག་གི་བྱ་བ་ཙ་ལུས་ལའ་ཡིན་པ་
 གསལ་པོར་ཤེས་ཀྱང་འཐབ་ཚོད་ཀྱི་མཐུང་ཚེ་དེར་གཏད་མི་ཐོད། མཐར་
 ཐོད་མའི་དམག་དཔུང་གི་རྩོད་ཐུགས་ལ་བརྟེན་ནས་ང་ལུས་སྐྱུར་ཏུས་.....

གཅིག་ཏུ་སྒྲིག་བསྒྲུལ་པ་བཅས་སོ། །

རུས་དེར་པོད་ཀྱི་གནས་རྒྱལ་ཉ་ཅར་རྟོག་འཛིན་ཆེ་བ་འཇམ་དབྱངས་...
གོང་མ་ཆེན་པོས་གསལ་པོར་རྟོགས། སྤུ་རྩེས་ཐུན་རྒྱུ་ཁར་གཞི་འཛིན་
པེར་གེ་དང་། རྒྱ་ཏུ་ཐུང་ལ། རྒྱ་ཅར་ལན་ཆེན་སྐབས་པོ་ཉར་མངགས་
ཉེ་པོད་ཀྱི་གནས་རྒྱལ་ལ་རྟོགས་ཞིབ་མཛད། རབ་ཐུང་བཅུ་གཉིས་པའི་ས་
རྒྱལ་(1728)ལར། དམག་དཔོན་ཆེན་པོ་ཁྲ་ལར་ཨ་དང་། མད་ལུ་
སྐབས་ཀྱིས་ལྷོ་ཁྱིད་པའི་དཔོན་དམག་བརྒྱད་རྟོར་བཞི་བརྒྱ་ཉམ་ཅམ་མི་ཁྱིད་...
ནས་པོད་ཏུ་ཁོངས། རྒྱ་ཆེན་ལུ་དབྱིངས་ཀྱིས་ལྷོ་དྲངས་པའི་མི་ཁྱོན་ཀྱི་
དཔུང་དམག་བཞི་རྟོར་ཉམ་ཅམ་དཀར་མཛེས་བརྒྱད་པོད་རྒྱུད་བྱས། དམག་
དཔོན་ནན་ཐན་ཞང་གིས་གཙོ་བོ་འཁྱིད་མཛད་པའི་དཔུང་དམག་ལྷན་རྟོར་.....
ཅམ་ལུན་ནན་ནས་པོད་ཏུ་ཉམས། དམག་ལམ་གསུམ་གྱི་དམག་མི་རྟ་
དམག་དང་རྒྱར་དམག་ཆེན་ཁྱི་རྒྱ་རྟོར་བཞི་བརྒྱ་ཅམ་ཉམ་སར་འཁྱར་པའི་རྩེས་
ལ། གོང་མའི་ས་ཉ་ལྷ་ལ་སྐབས་ཉེ་སར་པོད་རྟོགས་དམག་དཔོན་ཆེན་
པོ་ཁྲ་ལར་ཨ་ཡིས་ཁོང་ནས་དང་བཀའ་བྱིས་ལེགས་པར་མཛད་དེ་ར་ལུས་...
ཐུང་གསུམ་བརྒྱུད་ས། ཁོ་པ་ཆོས་ལུ་རྟེན་དང་། མཇལ་དར་ཁྱིར་ནས་
གོང་མའི་ས་ཉ་དང་དམག་དཔོན་ཆེན་པོ་རྒྱུ་རྟོར་མོབ་པའི་རེ་པའི་བསམ་པ་...
མི་རྟོག་པར་ཁོངས། དམག་དཔོན་ཁྲ་ལར་ཨ་སྐབས་ནས་ར་ལུས་ཐུང་
གསུམ་མཛོད་བ་ཅམ་གྱིས་ཁོང་ཁོའི་མེ་ཆེ་རབ་ཏུ་འབར་པའི་རར་རྒྱལ་གྱིས་...
ཁོ་པ་ནས་ལུས་མའི་རྩ་ར་ས་ལ་བཅུགས་ཉེ་འདུག་ཏུ་བཅུག། ཁྱོད་ཆོས་
འཇམ་དབྱངས་གོང་མ་ཆེན་པོའི་བཀའ་ལ་མི་བཅི་བར་བྱ་བ་རན་པ་འདི་ལྟ་...
ཏུ་བྱས་པ་འདི་ནི་བྱིས་པ་འགལ་ཡོད་ཟེད། བཟྱན་པ་དང་ལག་གཉིས་ལ་

ཆུམས་ཐག་བརྒྱུ་བ་ཉི་ལྔ་ལོ་དམག་དཔུང་ལ་ཅིས་སྤྱད།

དེ་ནས་ཉིན་གསུམ་པོར་མོ་དམག་དཔོན་ཆེན་པོ་ཁ་ལར་མ་དང་།

པོ་ཉ་ལྔ་ལ། པོ་ལྔ་པ་མོགས་ལྷན་འཁོམས་ཐོག་ར་ལུམ་སྤྱར་གཞུག་ཆུམས་

ཐག་གིས་བཅིངས་ཏེ་འཁྲིད་འོངས། ཁྱིམ་མ་ལྔ་ཁྱིམ་མོས་ནག་པོ་ཕྱོག་

པའི་ཁྱིམ་དཔོན་ཆེན་ཆོ་འདྲི་ནན་ཏན་བྱས། དན་པ་ཆར་གཙོད་པར་

བྱོལ་ཞེས་སྤྱད། ཉིན་གསུམ་པོར་མོ་པོ་འཕམ་ཏུ་ར་ལུམ་སྤྱར་

གཞུག་དང་རྒྱུ་འབྲས་པ་གཙོ་བོ་རྣམས་འཁྲིད་འོངས། ར་ལུམ་སྤྱར་

གཞུག་ལུམ་ཏུ་མ་ཏུར་བཏར་ཉི་གཙོད་པའི་ཁྱིམ་གཙོད་བྱས་ཏེ་ཕྱོག་བཀུམ།

སྤྱར་ལུང་ཁྲ་མ་དང་རྣམ་ཆུལ་གྱི་ཆར་གི་གཉེར་པ་ལྔ་ཐག་པས་བཅིངས་ནས་

བསད། ཁོ་པ་ཆོའི་ནང་མི་དང་རྒྱུ་འབྲས་པ་གཙོ་བོ་རྣམས་ལྔ་པའི་དེ་

བཀུམ། ཉིན་དེར་ར་ལུམ་སྤྱར་གཞུག་དང་རྒྱུ་འབྲས་པ་བཅས་མི་ཉི་

ལྔ་ཙེ་གཉིས་ཏུས་གཅིག་ཏུ་སྤྱོད་བཀུམ།

ཆུལ་ཡབ་པོ་དེ་ནས་དར་རྒྱས་ཐེངས་འདིའི་ཏུས་ཟིང་དང་འཕེལ་བ་

ཆེ་པས་ཡབ་ཟློང་གི་ཏུ་མར་བས་གོང་མ་ལུན་ལན་གྱི་བཀའ་ལྟར། ས་ཟློལ་

(1728) མོ་ལྔ་༡༡ཆོས་༡༢ཉིན། ཆུལ་བ་བསྐལ་བཟང་ཆུ་མཆོ་དང་ཆུལ་

ཡབ་པོ་དེ་ནས་དར་རྒྱས་ཐོགས་དཀར་མཆོས་ཁུལ་གྱི་ཐག་ར་ཐར་ཏུ་གདན་

ཏུངས་ནས་མོ་པཏུན་ཅམ་བཞུགས།

པོ་ལྔ་པ་པོ་དེ་ནས་ཉི་ལྔ་པས་ཆུལ་ཡ་པའི་མིའི་ཆོ་མོ་དང་། ཏུན་ཐང་ཞེས་

པའི་འཁོར་ས། གཤེར་ཐམ་ཆེ་མོ་ཡི་གཞུག་སྤྱར་འབྲུ་དོན་ཏུ་“དཔུས་

གཙོད་གི་བཀའ་སྤྱོད་ཀྱི་བཟེད་ལམ་ན་རྟོ་ལོས་པས་མིའི་ཐམ་ག” ཞེས་པ་

བཅས་གནང་། བོད་ཀྱི་ཆབ་སྲིད་ཀྱི་འགན་ཁོངས་སྤྱུ་བཞེས། དེ་བཞིན་

ཆེན་མོར་མ་ཕུན་པུན་གྱིས་མོད་ཀྱི་གནས་ཚུལ་རྟོག་པའི་རྒྱུ་ལྟར་ཕྱིན་པ་ལས་
 གསར་པ་མང་ཅིམ་ལག་ལེན་བརྟུར་བ་དཔེར་ན། ལ་ལྷེལ་(1728) མོར་
 མདའ་ཆེ་མདོ་དང་། ཡི་མང་། འཕའ་བཅས་ས་གནས་ཁག་གཅིག་ཟིམ་བྱོན་
 གྱི་མངའ་འོག་ཏུ་བཅུག། ཁམས་ཀྱི་རྩོད་ས་བདེ་ཆེན་དང་། འོད་ཁི་ཁ་གས་
 ས་གནས་ཁག་གཅིག་ཕུན་ནན་གྱི་མངའ་ཁོངས་སུ་སྤྱད། གཞིས་ཆེ་ལུལ་
 རིས་ནས་མངའ་རིས་བསྐྱོར་གསུམ་བཅས་པའི་ཆེན་མུ་མེར་ལུ་ལྷོ་བཟང་...
 ཡི་ཤེས་ལ་ཕུལ་ཡང་རྟོ་ཆེ་དང་། རམ་རིང་། ཕུན་ཆོག་གས་མེར་མ་གཏོགས་
 ཆེས་མ་བཞེས། ཕྱིན་ཐ་བས་དེ་དག་ལ་བཞེན་ནས་མོད་ས་གནས་ཀྱི་དྲ་
 དབར་གྱི་རྩོད་ས་ཕུགས་ཁ་བུལ་མོར་པས་མིང་འབྲུག་སྒྲོང་པའི་ཉིན་ཁའི་རང་
 བཞེན་ཆུང་ཏུ་འཕྲོ་བུལ་བ་ལྟར་། རྩོགས་མཆུངས་མོད་ཀྱི་ཀྱིན་འཁྱེན་ལ་
 ཕུགས་རྩོན་ཕྱིན་ཆེད་མོད་སྟོད་ཞམ་བན་བཅུགས་པའི་ལམ་ཕུགས་གསར་ཏུ་
 བསྐྱོ། ལ་ལྷེལ་(1728) མོར། མོད་སྟོད་ཞམ་བན་དང་པོ་ལྷ་ལ་དང་
 དེའི་ལས་རྟོགས་ཤིང་གི་བསྐྱོ་གཞག་ཆུལ། ཟིམ་བྱོན་དང་ཕུན་ཤིའི་དམག་
 ཟི་ཉིས་རྩོད་ཅིམ་མོད་ལ་བཞག་ཆོག་ཞམ་བན་གྱིས་བཞོད་འདོམས་ཕྱིན་ཏུ་...
 བཅུག། ཆལ་མདོར་ཕུན་ནན་གྱི་དམག་ཟི་ཆེན་རྩོད་ཅིམ་བཞག་པོ་སྟོགས་
 ཕྱིན་ཐ་བས་མང་པོ་ལག་ལེན་བརྟུར་པས་ཤིས་ལུལ་མོར་ཏུ་གཅིག་ལྟར་ཕོར་བ་
 དང་། མོད་ཟི་དམངས་ཀྱི་བདེ་འཇགས་ལའང་ཕན་ཆོག་ཆེས་ཆེར་
 ལུང་།

རྩོགས་ཀྱི་(1730) མོར། མོད་འབྲུག་དབར་དམག་འབྲུག་ལངས།
 མོད་དམག་གིས་འབྲུག་ལུལ་ཏུ་དཔུང་འབྲུག་བྱས།
 དེ་ནས་རལ་ལྟར་བཅུ་གཉིས་པའི་ཤིང་ལོས་(1735) མོར་ལྷ་འཆོས་

༢༡ ཉིན། ཁོང་མ་མཚོག་གིས་རྩ་ཁྱུ་ལྷན་ཁྱུ་ཁྱུ་སོགས་དཔོན་དམག་
 ལུ་བརྒྱ་ཙམ་བཏང་ནས་རྒྱ་ལའི་རྒྱ་མ་བསྐལ་བཟང་རྒྱ་མཚོ་པོ་དུ་གདན་.....
 དངས། འདི་ལོ་རྒྱ་མཚོས་༡༧ཉིན། ལྷ་ལྷན་པོ་རྒྱ་ལར་ལྷག་ཐེབས།
 ལོ་འདིར་ཁོང་མ་ལུག་གཞན་པ་དེ་བར་གཤེགས། དེའི་སྐུས་པའི་པ་ཆན་ལྷན་
 མི་འཇིགས་གཤེར་གྱི་ཁྱི་ལ་མངའ་གསོལ། མེ་རྒྱལ་(1737) ལོར། རྒྱལ་
 བ་བསྐལ་བཟང་རྒྱ་མཚོ་གཞིས་ཆེར་པར་ཆེན་སྒོ་བཟང་ཡེ་ཤེས་མཇལ་བར་.....
 ཐེབས། དེ་ནས་རྒྱ་གསལ་པོར་ཙམ་པར་ཆེན་རིན་པོ་ཆེ་དཔོངས་པ་ལྷ་རན་
 ལས་འདས།

རྒྱས་དེར་རྒྱལ་དབང་བསྐལ་བཟང་རྒྱ་མཚོ་པོ་དུ་སྦྱར་ཐེབས་ཀྱང་.....
 ཆོས་ལུགས་ཀྱི་ཕྱིད་སྒོ་མང་ཙམ་སྐལ་བ་ཡས། པོད་ཀྱི་ཆཔ་སྤྱིད་བྱ་བ་མི་
 དབང་པོ་ལྷ་བ་དང་། ལམ་བན་ནམས་གཉིས་ནས་མཛད། མི་དབང་པོ་ལྷ་
 བས་ས་སྤྱིལ་(1728) ལོར། པོད་ཀྱི་སྤྱིད་དབང་བཟུང་བ་ནས་མེ་ལོ་ས་
 (1747) ལོ་བར་སྤྱིད་ལོ་ཉི་ཤུ་བཟུངས་པའི་རིང་ལུལ་ཤེ་ནི་འཇགས་ཀྱང་.....
 བས་རྒྱ་ཆེན་ཆབ་འབངས་ཀྱི་ཐོན་སྤྱིད་ཀྱི་རྒྱར་བཙོན་རང་བཞིན་ཆེས་ཆེར་.....
 འཐེལ། པོད་ཀྱི་ཞིང་ལས་དང་འཕྲོག་ལས་ཐོན་སྤྱིད་སྤར་བྱུང་མི་ཚུང་བའི་
 ཁོང་རྒྱ་འཐེལ་བ་དང་འཐེལ་རིག་གནས་ཐད་ལའང་འཐེལ་རྒྱས་ཆེན་པོ་.....
 བྱང་། འཇམ་མིང་ཐོག་གཤམས་ཆེ་བའི་རྣམ་ཐང་པར་མ་ཞེས་བའི་བཀའ་
 འཁྱར་དང་བཞུན་འཁྱར་གྱི་པར་ཤིང་ཡང་རྒྱས་དེར་གསལ་རྒྱ་བརྒྱས། རབ་
 བྱང་བཙུ་གཉིས་པའི་ས་ལུག་(1739) ལོར། ཁོང་མ་ཆན་ལྷན་གིས་པོ་
 ལྷ་བར་པོ་ལོ་རྒྱན་ཐང་གི་ཆོ་པོ་དང་། དེར་སྐུས་གཉིས་པོད་པས་གན་པ་
 འཁྱར་མེད་ཆེ་བཙན་ལ་མངའ་རིས་ཀྱང་གི་ཆོ་པོ་གན་ལྷེ་མངའ་རིས་བརྒྱར་

གསུམ་གྱི་དམག་མིང་གི་འགན་ཁོངས་སྤྱི་བཞེས། གཞིན་པ་འཕྱར་མེད་
 རྣམ་ཀྱལ་ལ་མའི་ཇི་རིམ་པ་དང་པོའི་ཆོ་སྒྲིག་ནས་འདམ་བུ་སྐྱེ་བ་བྱུང་
 དང་ཆོ་པ་སོ་དྲུག་འཁོར་འཛིན་མཛད། རབ་བྱུར་བཅུ་གསུམ་པའི་མེ་
 ཡོས་(1747)མའི་ཟླ་གཉིས་པར། སོ་རྩ་པ་དག་འཛུགས་ཁང་གསར་བྱ་
 དཔོན་པ་ལྟོགས། ཟླ་བ་བཞི་པའི་ནང་ཡུལ་གཞིན་པ་འཕྱར་མེད་རྣམ་
 ཀྱལ་ལ་རྒྱ་བཟང་ཞེས་པའི་ཆོ་སྒྲིག་དང་། ས་རྒྱལ་རྩལ་པོ་གྱི་ལས་དོན་གྱི་
 རྒྱུད་པོ་གཙོ་བོར་བསྐོས་གཞག་སྒྲུལ།

བཅུན་པ། སོ་རྩ་པའི་ཡུལ་འཕྱར་མེད་རྣམ་ཀྱལ་གྱི་མཁའ་ཆ་
 བཟང་པ་པ་དང་། རྒྱལ་མཆོག་བསྐུལ་བཟང་བྱ་མཆོག་ཡིད་འགན་
 གཙོ་བོ་བཞེས་ནས་བཀའ་པུགས་དང་ཡིག་ཆ་དང་དཔེ་སྐད་ལྟ་བུ་གསར་པ་
 བའི་སྐོར།

གནམ་བསྐོས་ཁོང་མ་ཆན་ལྟར་གིས་སོ་རྩ་པའི་བྱས་ཆེས་ལ་གཞིགས་ཏེ།
 མེ་ཡོས་(1747)མའི་ཟླ་བ་བཞི་པར་དེའི་ཡུལ་རྒྱུད་པ་འཕྱར་མེད་རྣམ་པ་
 རྒྱལ་ལ་རྒྱ་བཟང་ཞེས་པའི་ཆོ་སྒྲིག་དང་། གསལ་ཐམ་ཆེན་མོ་སྐད་ཡིག་
 གསུམ་སྐུར་མ་ཞལ་རིས་སྤྱི་“དབུས་གཙང་གི་བཀའ་སྐྱབ་བྱ་བ་ལྟེན་མཁན་མོ་
 རྒྱ་བཟང་གི་ཐམ་ག”ཞེས་པ་གནང་། དེ་སྤྱི་ཡལ་སོ་རྩ་པར་སྒྲུལ་པའི་
 དམར་ཐམ་ཁག་གཉིས་རང་འཇགས་སྤྱི་སྒྲུལ་ཐོག་བོད་ཀྱི་ཁྱིད་འགན་ཁོངས་
 སྤྱི་བཞེས། ཡུལ་འཕྱར་མེད་རྣམ་ཀྱལ་གྱི་ལ་འཁོད་མ་ཐག་རྒྱ་ཡལ་སོ་རྩ་
 པའི་ཁྱིད་བྱས་དང་ཡོངས་སྤྱི་འགལ་ཏེ་བོད་སྐད་ཞམ་བན་ལ་རོ་སྐོས་ལྟེན་པ་
 དང་། རྒྱ་ལའི་ཟླ་མ་མཆོག་ལ་བཙུང་བཀྱར་མི་བྱ་བ། གཅེན་པོ་འཕྱར་
 མེད་ཆོ་བརྟན་བསྐོངས་ནས་མངའ་རིས་དབང་རྒྱ་བཟུང་བ། སྐོག་རྒྱ་སྐོག་

སྐྱུན་གར་བར་འབྱེལ་བ་བྱེད་པ་སྐྱུན་ཚུལ་མེད་ཀྱི་བྱ་བ་མར་ཅམ་བྱས་.....
 རྒྱ་ལས་ཨམ་པན་སྐྱུན་ནས་ཤོར་མར་རྒྱན་མེད་ལན་མར་བྱས། ཤོར་མ་
 མཆོག་གིས་མོ་ཉ་དར་དཔུང་དམག་པཏར་ཉེ་ཐག་གཅིད་དཔོན་གསུངས་.....
 བྱང་། གནས་ཚུལ་རྩ་བ་ཆེ་ལས་ཤོར་མོད་ཨམ་པན་རྒྱ་ཆེན་དར་། ལས་
 རྐྱུན་ལལ་བྱུན་སྐྱོག་ཏུ་ཤོས་མོལ་མོག་རབ་བྱུང་བཅུ་གསུམ་པའི་ཕྱགས་ཉ་.....
 (1750) སའི་ཟླ་༡༠ཆེས་༡༢ཉིན། འབྲུང་མེད་ནམ་ཐུལ་ཁོམ་གཟིགས་
 ཁང་ཏུ་བསྐྱོངས། ཨམ་པན་རྒྱ་ཆེན་སྐྱུན་གྱིས་ཁ་རྒྱར་དྲག་པོ་བཏར་ཉེ་
 རལ་གྱི་བརྒྱན་ཉེ་སྐྱོག་བཟུམ། ལང་འབྲུང་མེད་ནམ་ཐུལ་གྱི་རྗེས་འབརས་
 པ་མཚོན་གཉེར་ཁྲོ་བཟར་བཟ་གིས་སྐྱུན་ནས་གནས་ཚུལ་དེ་མཐོར་འབྲལ་.....
 ཨམ་པན་གྱི་མོད་གནས་ཁོམ་གཟིགས་ཁང་མཐའ་བསྐྱོར། དམག་འཐབ་
 རྒྱ་ཆེད་འགའ་ཞིག་བྱས་མཐར་ཨམ་པན་རྒྱ་ཆེན་དར་ལས་རྐྱུན་ལལ་བྱུན་.....
 དམར་གཅིད་བཏར་། རྒྱ་ཐུང་བ་དར་ཞབས་འཁྱེད་མི་བྱངས་བརྒྱ་ཉི་ལ་
 ཅམ་བྱས་གཅིག་ཏུ་ཁོམ་གཟིགས་ཁང་གི་ཉེ་འབྲམ་ཏུ་བསྐྱོངས་པས་ས་ཆ་དེར་
 སྤྱིས་རྒྱ་འབྲམ་སྐྱར་ཞེས་མིང་ཆགས། རྒྱ་རིགས་ཉིས་བརྒྱ་ཉི་ལ་ཅམ་ཅེ་མོ་
 བར་ཏུ་ཤོས་ཉེ་རྒྱ་ལའི་ཟླ་མ་མཆོག་ལ་ཤོག་རྒྱུ་བ་བྱས། ཤོར་མ་མཆོག་ནས་
 ཚུལ་མེད་ཀྱི་བྱ་བ་འདི་རྒྱ་ཐུ་བྱེད་མི་ཆོག་པའི་བཀའ་པལ། རྩ་རིང་ནོ་མོན་
 པ་རྒྱེ་ཉ་ཤོད་ཀྱི་རྒྱལ་པོའི་ལས་ཆབ་ཏུ་བསྐྱོ་གཞག་ཐུལ། ཨམ་པན་གཅིད་
 མཐའ་ལག་དམར་བ་འཛིན་བཟུང་མོག་ཁྱིམས་གཅིད་དྲག་པོ་གཏོར་དཔོན་.....
 ཞེས་གསུངས། ཏུས་དེར་ཤོར་མ་ཆན་ལུང་གིས་སྐྱར་བཞིན་མིང་ཆ་མི་ཤོར་
 པའི་ཆེད་ཏུ་ཤོད་ཀྱི་མིང་དཔར་ཤོངས་རྩིགས་ཨམ་པན་གཉིས་ནས་ཐད་ཀར་
 འཛིན་དཔོན་པའི་བཀའ་པལ་བྱང་། ཤོར་མ་ཆན་ལུང་གི་ཆ་པའི་ཟླ་མ་ཐུང་

327

བསྐྱེད་པ་ལ་མཉམས། གནང་མྱིན་གྱི་དངོས་པོ་རྒྱལ་པོ་དཔལ་གཙང་ཏུ་
 རྒྱུ་དང་པར་མང་གས་པའི་ཨ་ས་ཁལ་ཨམ་པན་རྒྱལ་ལ་མཉམ་ནས་དཔལ་མཉམས་.....
 གཙང་ཏུ་སྒྲིབས་པ་དང་མཉམས་ཏུ་དེད་གྱི་ནང་གཙང་གིས་པའི་པས་བསྐྱེད་ས་
 པའི་གནང་མྱིན་པར་བྱེད། འཕྱར་མེད་རྒྱལ་ལ་ལ་མཉམ་པོར་ཡང་རྒྱལ་
 མང་གི་མོ་ས་མྱིན་པའི་མོས་མེད་ཀྱང་། དེད་ནས་ཁོ་པའི་པ་མོ་མྱིན་གས་གྱི་
 ཆེ་རིལ་པོར་དང་པ་དང་མྱེད་ས་གྱི་ཤེ་མོར་བྱིན་ནས་ཞབས་འདེགས་ཏུར་ཐག་
 བཟུང་པ་ལ་པས་མ་ནས་ལྷགས་སྒྲོལ་ལས་འདས་པའི་བཀའ་དྲིན་བསྐྱེད་ས་.....
 གས་རྒྱལ་མང་གི་མོ་ས་གནང་མྱི་དཔལ་གཙང་གི་དོན་བདག་དབྱེ་འབྱེད་.....
 བྱེད་བཅུག་མྱིན་ཆད་འདོད་རྒྱལ་གྱི་བསམ་སྒྲུབ་པ་མྱེད་དཔལ་གཙང་ཏུ་བཅད་པའི་མྱིན་
 ཟུ་བསྐྱེད་དེད་གྱིས་ཀྱང་ཁོ་པས་ལྷག་པ་ལྷར་དཔལ་གཙང་ཏུ་བཅད་པའི་མྱིན་
 མོ་དང་། དམག་དཔལ་མྱིར་འཐེན་པར་བཞེན། ཁོ་རང་ཅི་ལས་རང་
 བསྐྱེད་ནས་མངའ་འབངས་གྱི་པོད་རྒྱལ་མཉམས་ཏུ་བཅུག། འདོད་ཞེན་
 མོག་མེད་གྱིས་བག་མེད་གྱིས་སྒྱུད་འདུག། དེར་མ་ཟད་ཁོ་རང་གི་རྒྱ་རྒྱ་
 འཕྱར་མེད་ཆེ་བརྒྱན་དོ་མོག་པ་ཡིན་ཞེས་རྒྱལ་ཁག་པག་ལ་ནས་ལྷག་ཏེ་པག་ལ་
 རྒྱུན་དམག་དང་བཅས་པ་མང་གས་ནས་ཁོ་རང་གི་རྒྱ་རྒྱ་། དེའི་ཕྱ། འགོ་
 པ་ཐམས་ཅད་བསད། ཡང་པའི་ཉའི་ནང་གཞིས་གཏོར། པའི་ཉའི་བག་
 མ་སྒལ་ནས་གཙང་གི་སྒྲིགས་སྒྲུ་རྒྱུད་བཅུག་པའི་ཉའི་ཕྱ་དཔལ་སྒྲུ་རྒྱུད་བཅུག་
 གས་ཁོ་པས་མངའ་གཞུག་ཏུ་བཀོལ། ལམ་གྱི་ས་རིམ་རྒྱ་ཐམ་བཅད། རྒྱུན་
 མོ་དང་དམག་ཐམས་ཅད་ཟད་ཟད་ཏུ་བཅོལ་འདོད་མོགས་མཁོ་བསམ་མྱིན་...
 ཅི་མོག་གྲངས་གྱིས་མི་ལང་པ་འདུག། དེད་གྱིས་མཁོ་བསམ་ཞིབ་ཏུ་བཏང་
 བ་གཙོ་ཆེར་འཕྱར་མེད་རྒྱལ་ལ་རང་རྒྱལ་རན་པ་ལས་ཕྱེད་ཡང་དེད་ནས་...

་ཡང་གནང་ཆུན་པད་ག་ཆུན་ཐལ་དྲགས་པས་ཁོ་པས་དེ་ལྟར་ངར་བསྐྱེད་ཅིང་།
 དཔུས་གཙང་དཔངས་མས་ཁོ་པར་ཡི་ཐུག་ཡང་། རེད་ནས་བཞག་པའི་
 མང་ཡིན་པའི་སྒྲུབས་ཀྱི་ཅི་ཡང་ཕྱིད་མ་སྒྲུབ་པར་སྤང་། རྩལ་འདི་ལ་རེད་
 ཀྱིས་མིན་ཏུ་འཁྱོད་པར་འདུག། འདི་ལ་བལྟས་ན་བཀའ་ཁྲོན་ཏུ་བསྐྱོས་པ་
 རྒྱལ་ལ་ཏ་ཅང་ཆེད་ཏུ་དབང་ཆུན་མི་ཉན་པར་འདུག། དེ་ལྟར་བྱས་ན་
 རེད་ཀྱི་བཀའ་དྲིན་གྱིས་དཔུས་གཙང་གི་ས་ཆའི་སྤྱི་ལོ་མཐའ་དག་པ་དེ་སྤྱིད་་་་
 ཏུ་ཕྱིད་པ་མི་དོན་གྱི་གཙུག་ལོ་ཡིན། འཁྱུར་མེད་ནམ་རྒྱལ་སྤྱིམས་ལ་སྒྱུར་པའི་
 སྐབས་སྒྲུབ་ཆེན་པོ་གསུམ་ནས་པརྩེ་ཏ་ལ་དཔུས་གཙང་གི་དོན་དག་གྱིས་ཟེར་་་་
 འདུག་ཡང་རེད་ཀྱིས་དེས་པར་བཀའ་ཐབ་པ་ནི་མེད། ཨམ་པན་གཉིས་ཀྱི་
 བསམ་པར་དཔུས་གཙང་ལ་ཉིན་གཅིག་ཡང་འགོ་པ་ཕྱིད་པའི་མི་མེད་ན་མི་་་་
 ཏུང་བསམ་འདུག་ཡང་པརྩེ་ཏ་ནས་འཕྲལ་ཏུ་དཔག་དཔུང་འབྱིད་ནས་ཐན་་་
 རྒྱགས་ཕྱིད་ཡོང་བསམ་ནས་སྒྲུབས་གཅིག་ཏུ་གང་ཤོས་པ་དཔྱེ་འབྱེད་ཕྱིད་་་་
 རྒྱག་སྒྲུལ་ཏུ་ལའ་འདུག། པརྩེ་ཏ་ནས་དེས་པར་བསམ་ཆོད་དང་མཐུན་
 པར་དོ་ཨོག་མི་རྒྱལ་ཆོར་བཅད་ནས་གསོད་པ་དང་། ཨམ་པན་གཉིས་
 ལ་རྩོན་མེད་ཅིང་དཔུས་གཙང་གི་ས་ཆ་རྒྱལ་བ་དེ་འཇགས་བཀ་ཡོད་ཏུ་སྤྱོད་
 འདུག་པ་ཕྱང་ཆེ། འཕྲལ་ཏུ་ཨམ་པན་གཉིས་ཀྱིས་ལའ་པ་ལྟར་བྱས་ཡང་
 མི་ཆོག་ཟེར་པའི་སྐབས་མ་མཆིས་མོད། ད་ལས་ཁོ་པས་དཔུས་གཙང་ཏུ་
 བསྤད་པའི་ཨམ་པན་རྒྱལ་སྤྱོད་པ་ལ་ཉེས་སྤྱོད་མེད་ཟེར་དཀའ་བ་་་་
 འདུག། དེ་ལྟ་ནའང་པརྩེ་ཏ་གཞུགས་པོ་གཅིག་ཕུར་སོང་། རྒྱལ་ཞན།
 རང་སྤྱོད་གཅིས་པར་གཞུང་ཉེ་འབད་ཡང་སྤྱིར་མའི་ངར་རྩལ་དཔུས་མ་ཡིན་
 མོད། གཅིག་ཏུ་འདས་ཆོར་པའི་བྱ་པ་ཡིན་པས་བཙད་མ་བཅད་བྱས་ན་

ཆོག་པ་མ་གཏོགས། གན་བརྒྱལ་པའི་བྱས་ཀྱི་བཞག་ནས་དེད་ནས་དཔར་
 གི་གོ་ས་གནང་རྒྱའི་དེ་བ་བྱས་ག་ལ་ཆོག། བརྟེན་རང་ལྱང་གི་གོ་ས་དང་
 བཅས་ཏེ་རྒྱ་ལའི་ཐུ་མ་དང་ཉན་ཅིག་རྒྱ་བཞོས་ནས། བོད་ཀྱི་འགོ་པ་རྣམས་
 ཀྱི་ནང་ནས་ཡུང་ཤེས་རྒྱ་ཆེ་ཞིང་ཡིད་གཏད་བྱུང་བ། རྒྱང་ནས་བོད་མི་
 རྣམས་ཀྱིས་ཡིད་གཏོད་ཅིང་རྟེན་ཀྱི་འབྲངས་པའི་མི་གཅིག་འདམས་ནས་བརྟེན་
 ཏེ་དང་ཉན་རྒྱ་བཀའ་ཁྲོན་གྱི་བྱ་བ་བྱེད་ཆུག། ཁོང་ཆོའི་དོན་ཆ་རྒྱུང་བ་
 རྣམས་བཀའ་ཁྲོན་གཉིས་ནས་རྒྱང་བཞིན་བྱེད་ཆུག། དེད་ལ་ཞུ་རྒྱའི་ཡི་གེ་
 སྟོན་ནས་དོན་དག་ཞུ་བ་དང་། དམག་དབྱང་ག་ཐུག་དང་རྟ་ཐམ་འཇུགས་
 པ་སོགས་དོན་ཆ་འགངས་ཆེ་བའི་རིགས་རྣམས་ཐམས་ཅད་བཀའ་ཡི་མངགས་
 པའི་ཨམ་བཅ་རྣམས་ལ་གཏད་དེ་བཀའ་ཁྲོན་གཉིས་དང་ཉན་རྒྱ་དབྱེ་འབྲེད་
 བྱས་ནས་བཀའ་ཡིས་མངགས་པའི་ཨམ་བཅ་གཉིས་ཀྱིས་ཐམ་ག་གཞོན་ཆུག།
 རྒྱལ་དེ་བྱིན་ཆད་རྟག་རྒྱ་ལྷགས་སྒྲིལ་རྒྱ་འཇགས་ཆུག། ཁྲོན་པོ་དང་།
 དམག་མི་རྣམས་སོ་སོ་ཁོང་གི་སྣང་ལྷགས་དང་། རྟ་ཐམ་འཇུགས་པ་
 སོགས་བྱ་བྱེད་ཐམས་ཅད་ཚང་བྱ་ཆེ་ཡིང་། མི་སྒྲིལ་ཐུང་ཆེ། ཨ་ས་ཁན་
 ཨམ་བཅ། རྟོ་རྟོ། ཡང་བོད་རྒྱུ་པའི་ཨམ་བཅ་རྣམ་རྒྱལ། བན་
 དེ་རྣམས་ལ་གཏད་ནས། རྒྱ་ལའི་ཐུ་མ་དང་བརྟེན་རྣམས་ཉན་ཅིག་རྒྱ་
 བཞོས་ནས་བསམ་མཐོང་ཞིབ་རྒྱ་བཏང་ནས་ཡུང་འབད་གང་ལོས་ཀྱིས་བཞོས་
 བས་ཞུ་བར་གྱིས། ཡང་འཕྱར་མེད་རྣམ་རྒྱལ་གྱིས་ཁོ་རང་གི་སྒྲིལ་པོ་འཕྱར་མེད་
 ཆེ་བརྟན་དོ་སྙག་པ་ཡིན་ཞེས་རྒྱན་ཁག་བཀའ་ནས་ཞུས་ཏེ། བླགས་འཆོལ་
 པའི་དམག་བཏང་ནས་ཐབས་ཀྱིས་འཆོ་བ་བྱས་ཏེ་ནད་ཀྱིས་ཤི་སོང་ཞེས་.....
 རྒྱན་ཞུས་འདུག། ད་ཆ་དོན་ཆ་གཅིག་རྒྱ་གསལ་བར་བྱུང་། འཕྱར་མེད་

ཆེ་བརྟན་ལྷན་ནས་ལོག་པ་མེད་ཅིང་ཉེས་མེད་རྒྱ་བསད་འདུག་པས་རིས་པར་
 དག་ཆངས་ཕྱིད་འོས་སྤྱུ་འདུག། བརྩེ་རྩམ་གཏད་ནས་འཕྱར་མེད་ཆེ་བརྟན་
 གྱི་བྱ་བཅད་བཅད་ནས་རེད་གྱི་བཀའ་ཐམ་སྟེ། ལྷན་གྱུར་གི་གོ་ས་ཕྱིན་
 བས་མངའ་རིས་སྒྲོར་གྱི་ཐོད་ན་མས་གྱི་འགོ་པ་བྱས་ནས་ཤེ་མོང་དང་ཞབས་...
 འདེགས་འབད་རྒྱ་ཆུག། གལ་ཏེ་མཚོན་གཉེར་སྒོ་བཟང་བཟ་གིས་མངའ་རིས་
 སྒྲོར་གྱི་ས་ཆ་བཞེགས་ཏེ་སང་ཡོད་ཆེ་ཁོ་པ་ཤེ་མོང་གི་འཛིན་ཆུག། འཕྱར་
 མེད་ནས་རྒྱལ་གྱིས་གཞིས་གཏོར་པར་ཁོ་པའི་ས་ལྷན་གྱི་ས་གཞིས་ཆེར་ནོར་...
 རྒྱལ་ན་མས་ཞིབ་རྒྱ་བཅད་བཅད་དེ་འཕྱར་མེད་ཆེ་བརྟན་གྱི་བྱ་ལ་ཕྱིན། ཡང་
 ད་ལོ་ཟླ་༡༠ ཆེས་ལ་རྒྱ་བརྟན་པ་སྟེ་བཟུར་པའི་ཕུ་ཆིན་དང་ལམ་རྒྱ་ལ་ཐམ་
 པའི་བཀའ་དང་། ཡང་ཟླ་བ་དྲུག་པའི་ཆེས་༡༡ ལ་འཕྱར་མེད་ནས་རྒྱལ་ལ་
 ཐམ་པའི་བཀའ་ན་མས་འཕྱར་མེད་ནས་རྒྱལ་གྱི་བདེ་གཟར་སྐབས་རྟ་བཅ་...
 ཆད་ནས་ད་རྒྱུ་ཐོད་རྒྱ་ས་སྟེ་བས་ཤས་ཆེ། གལ་ཏེ་ཐོད་རྒྱ་སྟེ་བས་ཡོད་ཆེ་
 བརྩེ་རྩམ་སྟེ་སྟེ་བཞུས་ནས་དབྱེ་འབྱེད་ཕྱིད་ཆུག། མ་སྟེ་བས་ཆེ་བརྩེ་རྩམ་
 ལས་གྱི་རྟ་བཅ་ཐམས་ཅད་ལ་བཅད་བཅད་ནས་ལྷངས་ཏེ་བཞུར་ཆུག། དེད་
 གྱི་གན་མ་འོག་ཐམས་ཅད་སྒྲོང་བ་ལ་སྟོན་པོ་དང་། མངའ་འབངས་ན་མས་
 གྱིས་ཞབས་འདེགས་བཞུ་བས་པ་ན་མས་ཞིབ་རྒྱ་སྟེ་སྟེ་ཡང་གི་བ་བས་དང་...
 མཐུན་པར་དབྱེ་འབྱེད་བྱས་པ་ཡིན། བརྩེ་རྩམ་རིས་པར་མཚོ་བསམ་ཞིབ་
 མོས་དད་པ་དང་ལྷང་གིས་ཞབས་འདེགས་དང་། ཐོད་རྒྱ་སང་པའི་སྟོན་
 པོ་དང་། དམག་མི་ན་མས་ལ་ཡིགས་པར་མཐུན་པའི་བྱ་ཕྱིད་དང་། གསར་
 རྒྱ་བསྐྱས་པའི་བཀའ་སྟོན་དང་ཆུ་རྒྱ་བཅས་ཅད་གཅིག་བཞུལ་གྱིས་བཤམ་...
 བས་དོན་དག་རེ་རེ་བཞིན་ནས་གང་ཅིའི་བབས་བཞུན་གྱིས་དབྱེ་འབྱེད་རྒྱལ་

པའི་ཆེ་ཆའ་ཤིན་ཆོན་པོའི་ཉིད་པོ་ཉུང་ལུང་གཤིས་རྟག་ཏུ་བདེ་སྲིད་བཅོད་
 བ་ལས་བཀའ་ཤིན་དང་ཏུ་ཁྱད་ཆོག། དེ་བས་ན་ཡང་དག་པ་གསལ་བར་
 བུས་ནས་དྲང་པོའི་མེམས་ཀྱིས་ཆེད་ཏུ་བཀའ་མའ་ནས་གསལ་པོར་སྟེ་ཉེ་གོ་
 བར་བུས་པ་ཡིན། བརྗེ་ཏེ་ནས་བཀའ་འདི་དང་ཏུ་ཁྱད་པ་ནས་རི་ལྟར་
 རྒྱུ་ལྷ་འབྲངས་ཏེ་ཞབས་འདེགས་སྒྲུབ་ཚུལ་གྱི་ཡི་གེ་མཚོ་གསལ་བར་བྱ་བ་.....
 གྱིས། བཀའ་འདི་པོད་གྱི་སྟེ་པོ་མཐའ་དག་ལ་དེ་ལ་བསྒྲགས་ནས་གོ་བར་
 བྱེད་ཚུག་ཅེས་བཀའ་མའ།

ཆན་ལུང་གནས་ལོ་མཚོ་ལྷ་པོའི་རྒྱ་བ་བཅུ་གཅིག་པའི་ཆེས་མཚོ་བཅུད་
 ལ་བཀའ་མའ། ”

ཁོང་མ་ཆེན་པོའི་བཀའ་བཞིན་ཏུ་ལའི་རྒྱ་མ་བསྐལ་བཟང་བྱ་མཚོ་.....
 མཚོ་གནས་པོད་གྱི་ཤིད་འགན་བཞེས། འཕྱར་མེད་ནས་རྒྱལ་གྱི་རྩ་ལྷུན་གྱི་
 སྤྱོད་ནས་གསལ་ཞིང་གསལ་བར་རྟོགས་པས། རྟོ་རིང་ནོ་ཡོག་པརྗེ་ཏེ་
 དང་ཉུན་ཏུ་རྒྱུ་ལྷ་འབྲངས་དག་རིང་པ་ནས་མེམས་ལ་སྒྲུབ་པའི་ཉེ་གོ་
 མཚོ་ད།

ལྷགས་རྟ་(1750) མའི་རྒྱ་༡༢པར། རྩ་ལྷ་ལུང་བན་དེ་ཉུང་ལུང་འཕྱར་
 བས་མེད་འཕྲུག་ལངས་ཚུལ་སྟོར་ཉུན་ཆོན་ཞིབ་པ་བྱ་བ། ཁོང་མ་ཆན་ལུང་
 གི་བཀའ་བཀོད་ལྟར། མི་ཁྱོད་གྱི་རྩྱུང་ཏུ་ཆེ་རིང་གིས་དཔུང་དམག་ཁག་
 གཅིག་ཤིད་དེ་ཉུང་ལུང་མ་ཐག་ཏུ་འཕྱར་མེད་ནས་རྒྱལ་གྱི་རྩ་ལྷ་འབྲངས་
 པ་མཚོ་གནས་པོའི་བཟང་བཟང་གིས་མེམས་ལ་འདི་ཆད་ནན་ཏེ་བུས་ཚོགས་
 བཟང་བཟང་གིས་མེམས་མི་རྩལ་ལྷག་ལ་ཁྲ་མ་བཅུབ་སྟེ་བསད། མི་རྩལ་སྟེ་
 བཅད། དེ་མིན་ནས་མཚོ་བཅུད་འཕྲུག་བྱས། འཕྱར་མེད་ནས་རྒྱལ་གྱི་

ཁ་དབང་གཞུང་བཞེས་མཛད། ཆེ་པ་སོ་དགུ་དང་འདམ་བརྒྱ་ཤོག་བརྒྱད་
 བོད་བརྒྱགས་ཨམ་བན་གྱི་ཐད་གཏོགས་མངའ་ལོག་ཏུ་བཅུག སོ་རྒྱུས་གྱི་
 བསྐབ་བྱ་ཁྲངས་ནས་རྒྱ་མང་གི་ཉེ་རྒྱལ་པོའི་ལམ་ལུགས་མེད་པར་བཟོས།
 བོད་གྱི་ཆབ་སྲིད་ལས་དོན་མཐའ་དག་རྒྱ་ལའི་སླ་མ་མཚོག་དང་། བོད་
 མོད་ཨམ་བན་ནམ་གཉིས་ནས་འགན་འཁུར་དགོས་པའི་བཀའ་མཁུ། དེ་
 བཞིན་བཀའ་ཤག་དངོས་ལྟ་བུགས། གཙུག་པོ་རིང་ནོ་ཡོན་པ་རྩེ་ཏུ་མཁོན་
 བོད་དངོས་ལྟ་བུ་རབ་བརྟན་དང་། ལས་རོགས་རྩེ་མག་མདོ་མཁར་ཞབས་
 རྒྱུང་ཆེ་རིང་དབང་རྒྱལ། རྩེ་མག་མོན་པ་སྤི་གཙུག་རྩེ་རྩེ། སེར་མོ་པ་ཅེ་མཁོན་
 དར་ཏུན་ཉི་མ་རྒྱལ་མཚན་བཅས་བཀའ་སློན་བཞི་བརྒྱུད་གཞག་རྒྱལ། རྩེ་ནང་
 བྱ་བ་གང་ཅི་རྒྱན་མོད་མོག་གཙུག་པོ་ལས་བརྒྱ་ཁ་གཅིག་གཙུག་དང་། རྒྱ་
 ལའི་སླ་མ་དང་ཨམ་བན་ནམ་གཉིས་ལ་བཅི་བཀྱར་མཐའ་གཅིག་ཏུ་ལྷུ་བ་.....
 ལས་རྒྱལ་མིན་གྱི་བྱ་བའི་རིགས་ལྟར་མི་ཚོག་པའི་བཀའ་མཁུ། དེ་བཞིན་
 རྒྱ་ལའི་སླ་མ་བརྒྱལ་བཟང་རྒྱ་མཚོར་“ཅི་ཅི་མོད” ཉེ་རྒྱུན་རས་གཟིགས་ཞེས་
 འབྲུ་དོན་ཏུ་འཁོད་པའི་དམ་ཁ་དེ་རང་འཇགས་གནང་། རྒྱགས་ལུག་
 (1751) སེར་བཀའ་ཤག་དངོས་ལྟ་བུགས། དམ་ཁ་བདེ་རྒྱུད་མ་དང་།
 ཉགས་དམ་སེལ་དམ་བཅས་གནང་བ་སྟོན་ཅི། རྒྱུང་མཁོན་འགག་ཅེས་པ་
 བཀའ་རྒྱུང་དང་། བཀའ་མཁོན། འགག་པ་བཅས་འཇུགས་པའི་སྟོན་
 གཏོད། དེ་རྩེས་ཡིག་ཚང་ལས་ཁྲངས་ཀྱང་གསར་ཏུ་བཅུགས། དེར་མཁན་
 རྒྱུང་རྒྱ་སླ་མ་གཅིག་དང་། མཁན་རྒྱུང་གསུམ་བརྒྱུད་གཞག་མོག་ཆབ་སྲིད་
 གྱི་བྱ་བ་ཅེ་རིགས་ལྟར་ཆེ་མཁན་རྒྱུང་ན་མས་བཀའ་ཤག་ཏུ་མེད་ནས་ནས་སྟོན་.....
 མོལ་གནང་བ་དང་། རྒྱ་ལའི་སླ་མའི་ཉགས་དམ་ལུད། དེ་མིན་དམ་ཁ་

ཡིག་ཚང་ནས་ཉམ་ཆགས་ཆོག་པ། སེར་མོ་པ་ཆེ་འཁྱིར་རྒྱུར་གཞུགས་ཡིན་
གནས་པ་སྒྲིལ་ཐེན་དང་། རྒྱུར་གཞིས་གསར་པ་སྒྲིལ་པའི་ཡམ་ཡིག་སོགས་མང་
ཀར་རྒྱ་པའི་བྲམ་མར་ཞུན་སེར་བྱུང་ཉེ་ཡིག་ཚང་དང་ནས་མག་གཏོད་ཆོག་.....
པའི་དབང་ཆ་གནད་། ཆེ་སྒྲུབ་ལྷ་གསར་པ་ཚུགས། རྒྱུར་མཐའ་དེ་དག་
ལ་པ་ཉེན་ནས་ས་གནས་མིན་གཞུར་གི་ལས་བྱུངས་དབང་དང་། རྒྱ་སེར་
དབང་གཅིག་ལ་གཅིག་སྒྲིག་གིས་དབང་ཆ་ཁ་གཏོར་ནས་མིང་ཆ་མི་ཤར་པའི་
སྒྲིག་འཛོག་བྱས།

རབ་བྱུར་པ་ཚུགས་པའི་མེ་མུར་(1757)པའི་རྒྱ་གཞིས་པའི་ཆོས་...
གཞུགས་ཉིན། རྒྱལ་པ་པ་སྒྲུབ་པ་མང་རྒྱ་མཚོ་པ་མང་བྲམ་པ་མུར་མེ་པས་ནས་
གཞིས་ཁྱི་མཐའ་ཚན་ཏུ་བྱུར། དེ་ནས་རྒྱ་གསར་པའི་དབང་ཆ་སྒྲུབ་པའི་
ནས་མང་ཕྱི་མིར་འགན་ཤོངས་ཏུ་བཞུགས། མང་ཕྱི་རྒྱ་ཆོག་པ་ཤོས་ཤོས་ཤོག་
མཁྱིན་དབང་ས་གཅིག་རྒྱུར་ཕྱིས་ཞལ་པ་ན་ནས་གཞིས་པ་རྒྱུར་ཤོར་མར་གསེར་
ཞུན་སྒྲིག་པ་རྒྱུར་མོ་དེའི་རྒྱ་ལེ་ཆེ་པ་རྒྱུན་པ་ཀའ་ཤོག་རྒྱུར་མེ་པས་དཔོན་པ་དོན་
རྒྱུར། དེ་མོ་རྩོ་མོག་རྒྱུར་ག་དབང་འཇམ་དཔལ་པ་དེ་ལོགས་རྒྱ་མཚོ་(པ་ཞུན་
མིང་དེ་མོའི་རྒྱལ་ཤོག་དང་པོ)རྒྱལ་ཆ་པ་ཏུ་པ་སྒྲིལ་གནས་ཏུ། རྒྱ་ལེ་ཆེ་པ་
ཉིན་རྒྱལ་ཆ་པ་མིན་རྒྱུར་གི་ཁྱིར་དཔོན་ཏུ་མེ་པས་ནས་མེ་ཉེར་གཅིག་པའི་པའི་མིན་
པ་རྒྱུར་ས། ས་ཤོས་(1759)པའི་རྒྱལ་ཆ་པ་དེ་མོ་རྩོ་མོག་རྒྱུར་འཇམ་པ་
དང་། དེ་ལ་དམ་ཕྱི་འབྲུ་དོན་ཏུ་“མང་ཕྱི་ལས་དོན་འཁྱར་འཛིན་ལུ་
སེར་པ་ཞུན་པ་འཛིན་ཕྱིར་དཔལ་ཞུན་ལོ་མི་ཉན་ཕྱི་མཐའ་ག”ཞེས་པ་ཏུ། དེ་
ནས་མང་ཏུ་རྒྱལ་ཆ་པ་དང་མིན་རྒྱུར་པ་སྒྲིལ་པའི་སྒྲུབ་དང་།

པ་རྒྱུད་དང་། རྒྱ་པའི་རྒྱ་མ་འཇམ་དཔལ་རྒྱ་མཚོ་མིན་ཁྱིར་

ཡོངས་སྒྲུབ་དང་། གོང་པོ་དཔལ་འབྱུང་མོད།

རབ་བྱུང་བཅུ་གསུམ་པའི་ལ་ལྷ་ག (1758) ལོའི་ཟླ་༥་ཚེས་༢་ཉིན་ནུ་...
ལོའི་ཟླ་མ་ལྷ་མེད་བཟུང་པ་འཇམ་དཔལ་ལྷ་མཚོ་གཙང་ཚོ་བཟུལ་ལྷ་རི་མཁར་...
ཏུ་སྒྲུབ་ཅིག་གི་ཁྱིམ་ཏུ་སྒྲུབ་ལྷ་མས། ཡེ་ཤུ་མཚན་ལ་བསོད་ན་མས་དར་
ལྷ་དར་ལུ་ལ་ལུ་མཚན་ལྷ་མོ་མེད། ལྷ་ལ་ཡེ་ཏུ་ཆོན་མོར་མ་ཆན་
ལུང་གིས་ལུང་གི་ཆོ་མོ་གནང། བོད་ས་གནས་མི་དག་ལྷ་དག་གིས་སྒྲུབ་གཞིས་
ལྷ་ཆེ་གནང་པས་མངའ་བདག་ཆེ་ལྷ་སྒྲུབ། ད་ལྷ་ལྷ་སྒྲུབ་ལ་དེ་
ཡིན།

གོང་ས་འཇམ་དཔལ་ལྷ་མཚོ་དབྱར་ལོ་ལྷ་པེམས་པ་ཉི་མ་ལྷ་ན (1762)
ལོའི་ཟླ་༦་ཚེས་༡༠་ཉིན། ཡེ་ཤུ་དོས་འཛིན་ལྷ་ཉེ་ཆེ་མ་ལུང་ཏུ་གཞིར་
བྱིར་མངའ་གསོ། མིང་བྱ (1765) ལོར་པུ་ཆེན་སྒྲུབ་ལྷ་པེམས་དཔལ་
ལྷ་མོ་ལེས་ལྷ་ཏུ་དཔེ་ལྷ་ལྷ་མོ་ལྷ་པེམས། མིང་བྱ (1777) ལོར་པུ་
ཆེན་ལྷ་ཏུ་ནས་དཔེ་སྒྲུབ་གི་ལྷ་པེམས། ལོ་འདིའི་ཟླ་ཆོ་ལ་༢༢་ཉིན་
དེ་མོ་ཉི་མོ་ལྷ་ཏུ་དཔེ་འཇམ་དཔལ་ལྷ་པེམས་ལྷ་མཚོ་ལྷ་ལྷ་པེམས་...
ལྷ་མཚོ་ཏུ་དཔེ་ལྷ་པེམས། མིང་བྱ (1777) ལོའི་ཟླ་༨་ཚེས་༡༥་ཉིན།
གོང་མའི་ཆོ་མོ་ལྷ་པེམས་དཔལ་ལྷ་མོ་ལྷ་པེམས་ལྷ་པེམས་ལྷ་པེམས་ལྷ་པེམས་...
ལྷ་པེམས་དཔལ་ལྷ་པེམས་ལྷ་པེམས་ལྷ་པེམས་ལྷ་པེམས་ལྷ་པེམས་...
(1779) ལོར། པུ་ཆེན་སྒྲུབ་ལྷ་པེམས་དཔལ་ལྷ་མོ་ལེས་ལྷ་པེམས་
བཟུང་པེམས་ཏུ་ལེམས། བཟུང་པེམས་གནང་སྒྲུབ་གང་ལེམས་སྒྲུབ།
ལྷ་པེམས་ (1780) ལོར་ལྷ་ལྷ་སྒྲུབ་ནས་དཔེ་ལྷ་པེམས།

ལྷགས་སྒྲུང་(1781) སྟེང་། འཇམ་དབྱངས་ཤོར་མ་ཆེན་པོ་ཆན་
 ལྷང་གི་བཀའ་བཞུགས། རྒྱ་ལའི་རྒྱ་མ་འཇམ་དཔལ་རྒྱ་མཆོག་གི་ཕྱི་ཕྱིད་
 སྟེང་དབང་བསྐྱར། ཤོར་མས་འཇམ་ས་དང་། སྒྲུང་སྟེང་ལ་ལྷན་ “ལུ་བ་
 རྒྱལ་མཆོག་ལྷ་དཔེ་བའི་ཁིང་གི་རྒྱལ་དབང་ས་རྟེན་རྒྱལ་བསྟན་ཡོངས་ཀྱི་……
 བདག་པོ” ཞེས་སྒྲུང་ཡིག་གསུམ་སྒྲུང་གི་གཤེར་མཐ་ཆེ་མོ་གནང་། རྒྱ་ལ་
 (1782) སྟེང་ནས་བསྐྱར་ཆེ་རྒྱན་གྱིང་དག་དབང་རྒྱལ་ཁྱིམ་སྤྱི་བཞུགས་……
 གནང་ལུས་ཆོག་ཤོར་ས་མཆོག་དང་ལྷན་འབྲེལ་གྱིས་ཆབ་ཀྱིད་པོ་ལྷ་བསྐྱར་སྟེ།
 ཆེ་རྒྱན་གྱིང་དག་དབང་རྒྱལ་ཁྱིམ་སྤྱི་བཞུགས་དང་མཐུན་ལམ་ཆེ་བ་ཀྱིད་
 ཕྱི་ཕྱིད་ཐབས་ལ་མཁས་པ་ཞིག་ཡོད། ཁོང་གིས་ཀྱིད་དབང་འཛིན་པའི་
 སྐབས་སུ་ཤོར་ས་མཆོག་ལ་ལུས་ཤིང་བཅེ་བ་དང་། བོད་བཞུགས་ཨམ་
 བན་ལ་མཐུན་ལམ་ལས་རྒྱ་ཆེ་བས། མེ་རྟ་(1786) སྟེང་། ཤོར་མའི་
 རྒྱ་ལའི་རྒྱ་མ་ལྷང་སྒྱུ་རྩལ་བའི་རྩོམ་ཆེ་དཔོངས་པ་རྒྱལ་པའི་ཆབ་ལྷ་ཆེ་གྱིང་……
 དག་དབང་རྒྱལ་ཁྱིམ་སྤྱི་བཅེ་རྩལ་གནང་དངས། ཀྱིད་རྒྱུང་འདིའི་མཛད་རྒྱུ་
 ལ་གཞིགས་ཏེ་དབྱལ་དམ་ཆེན་མོ་རང་འཇགས་གསོལ་རས་སྒྲུལ། མེ་རྟ་
 (1786) སྟེང་ནས་བསྐྱར་རྒྱལ་མཆོག་འཇམ་དཔལ་རྒྱ་མཆོག་ལྷགས་གཉིས་……
 ཕྱི་འགན་བདག་གིང་པོ་ལྷ་བསྐྱར་སྟེ།

ལྷགས་ཀྱི་(1790) སྟེང་། ཤོར་མ་ཆན་ལྷང་གི་བཀའ་ལྷན། བཀའ་
 རྒྱན་ལས་རོགས་རྟ་ཆོག་རྟེན་སྤྱི་ལི་སྤྱ་རྒྱལ་ས་པེ་ཅིང་རྩལ་གནང་དངས།
 ཆེ་རྒྱན་གྱིང་དག་དབང་རྒྱལ་ཁྱིམ་སྤྱི་བཅེ་རྩལ་གྱི་རོགས་སུ་ཕྱིར་གཏོང་
 གནང་མཛད་པས། དེའི་པོ་རྒྱ་༡༢ཆེས་༡༢ཉིན་བོད་རྩལ་ཐེབས། ལྷགས་པག་
 (1791) སྟེང་རྒྱ་༡༢ཆེས་༡༢ཉིན། ཆེ་རྒྱན་གྱིང་དག་དབང་རྒྱལ་ཁྱིམ་ས་

བར་པོ་རྒྱལ་ར་ཞིང་རྒྱ་གཤེགས་པས། ཉ་ཚལ་རྒྱུ་ར་མི་མུ་ཉེ་ཁྱེད་མིར་
 རྒྱལ་ཚོག་དང་པོ་མེ་ཤེས་སྒོ་བཟང་བརྟན་པའི་མགོན་པོ་རྒྱ་ནག་རྒྱ་མེད་ས་.....
 པའི་ལམ་ནས་སྤྱིར་ཐེབས། ཡ་དེའི་རྒྱ་འཛུགས་འཁྱིན། ལྷ་པར་འཕྲར་ཉི་རྒྱལ་
 མཚོག་འཇམ་དཔལ་རྒྱ་མཚོའི་འཕྲིན་ལས་ཀྱི་རམ་འདེགས་མཛད་དེ་ཆབ་.....
 སྤྱིང་ཡོ་བརྟུ་བཞི་བརྒྱུད་ས། སྤྱིང་གྱི་ཕུ་བ་གཟེངས་སྤྱི་མོན་རྟུཔས། རྩ་ཕྱི་
 (1792) ཡོར། ཞོར་མ་ཆན་ལྷུར་གིས། ས་མ་ཉི་བསྐྱི་འམ་ལུ་ལྷུར་
 གཞན་མིའི་ཚོ་ཡོ་དང་རྒྱགས་འབྱུ་དོན་རྒྱ་“ཤེས་ཡོངས་རྒྒྱགས་བསྐྱེད་.....
 གཏན་མཁན་” ཞེས་འཁོད་པའི་དུལ་དཔལ་ཆེ་མོ་སྤྱི་མེར་རྒྱ་ལྷུན་འཇགས་.....
 གསོལ་རས་སྤྲུལ།

རྒྱས་དེར་གོར་བོད་དཔག་འབྲུག་ལངས། ཞོར་ཁ་བ་ནི་གང་རྒྱ་ཁ་རྩ་
 པའི་འགྲམ་རྒྱ་གནས་པའི་ཚོ་བ་རྒྱུར་རྒྱ་ཉེར་བཞི་ཡོད་པའི་ཕྱི་ཐག་ཅིག་ཡིན།
 དེའི་ལྷལ་མི་མང་ཆེ་བ་ནི་ཉི་མར་རིགས་ཡིན་ལ། ཉིན་རྒྱུའི་ཕྱར་འོས་ཉམ་
 སེ་ལྷུར་ཞེས་པའི་ས་གནས་དེའི་སྤྱི་རི་སྤྱ་རྒྱ་རིགས་ཀྱིས་ཚོ་བ་འདིར་དབར་.....
 བརྒྱུར་བྱས་རྒྱེས། རྒྱས་རབས་བཙོ་བརྒྱད་པར་རྒྱལ་པོ་སྤྱ་རྒྱ་ལྷུར་གི་རྒྱས་སྤྱི་.....
 རྒྱེད་སྤྱ་གས་ཆེས་ཆེར་སྤྱིན་པ་དང་། རྒྱལ་པོ་སྤྱ་རྒྱ་ལྷུར་གི་སྤྱིང་གྱི་ཕུ་
 བར་ཕྱར་རྒྱལ་པོ་དང་རྩམ་ཐེམས་ཆེ་ལ་གཡོ་ཐབས་རྟན་པ་ཞིག་ཡོད་པས།
 རྒྱས་དེར་ག་ལ་མན་རྒྱར་རྩ་ཐོའི་འགྲམ་གྱི་རྒྱལ་སྤན་རྒྱུར་རྒྱ་གཞུམ་དབར་.....
 འགལ་བ་རྩ་ཅང་ཆེ་བས་ཁོ་པས་འགལ་བ་དེ་དག་བེད་སྤྱད་ནས་རྒྱལ་སྤན་དེ་
 རྩམས་ལ་དཔུང་འབྲུག་བྱས། རྒྱ་རྒྱ་ཚོའི་རྩ་བཅད། དེས་པོ་ཡོངས་རྒྒྱགས་
 འཕྲོག་རང་ཉིད་ཀྱི་ཆབ་འོག་རྒྱ་བརྟུག་རབ་ཕྱར་བརྟུག་ཞུམ་པའི་ས་སྤྱར་
 (1769) ཡོར། བལ་ལྷལ་རྒྱ་གོར་ཁ་རྒྱལ་རབས་གསར་རྒྱ་བརྟུགས། རྩམས་

མོས (1771) མོར་རྒྱལ་པོ་སྐྱེས་པ་ཞེས་ཀྱང་། དེའི་རྒྱུ་ཤིན་ཏུ་སྐྱེས་པ་
 རྒྱལ་པོར་མཛོལ། དེས་སྐྱེས་པ་ལྟར་ནས་རྒྱུ་ལྟེན་གྱི་རྒྱལ་པོར་། བལ་ཡུལ་
 རྒྱལ་པོར་ཕྱི་མ་ཆ་མང་པོ་རྩམ་བཟུང་བྱས། ཤིང་ལྷག་(1775) མོར་།
 ཁོ་པའི་ཡུ་སྐྱེས་པ་ཏུ་རྒྱུ་ལྟེན་པ་མཛོལ་བྱས། མོ་ན་ཆུང་པས་ལ་ཁྲུག་གི་རྒྱ་
 ཁ་མོ་མོར་སྤྱུ་བཟུང་། བལ་ཡུལ་རྒྱལ་པོར་ཕྱི་རྒྱལ་སྐྱེས་ཏེ་ཡུ་ཆ་གཉིས་ཙམ་
 ལ་དུང་འཁྲུག་གིས་རྒྱལ་པོར་ཕྱི་མ་ཆ་མོར་སྤྱུ་གཅིག་ཟུང་པ་མཛོལ། མོར་
 ཁ་པའི་རྩམ་ཐེམས་ཆེས་ཆེར་ཕྱིན་ཏེ་ཤར་ཚུགས་འབྲས་ཆོངས་སོགས་མོར་ཕྱི་
 མང་འོག་མ་ཆ་འགའ་ཞིག་བཟུང་། མོར་མོད་དཔལ་ཕྱི་མ་ཆ་འོ་བཅའི་
 འབྲེལ་བ་ཆེ་ལྷག་ཏུ་མོར་ནས་མཐར་མོར་མོད་དཔལ་འཁྲུག་ལངས།

མོར་མོད་དཔལ་འཁྲུག་ལངས་པའི་ཆ་པའི་རྒྱ་མཆན་ནི། མོར་ཁ་པས་
 བལ་ཡུལ་རྒྱལ་པོར་མཆན་བཟུང་བྱས་ཆེས། ཏམ་ཐེམས་ཆེ་ཆེར་ཕྱིན་ཏེ་མོད་
 ཕྱི་མ་ཆ་རྩམ་བཟུང་བྱེད་པའི་རེ་རན་བཅངས་པ་དེ་རེད། དེ་མིན་མོར་མོད་
 དཔལ་དཔལ་འཁྲུག་ལངས་པའི་ཕྱིན་གཞན་གཞུག་ཡོད་པ་ཉི། དང་པོ། མོ་
 རྒྱལ་མོག་མོད་ལ་དུལ་མོད་ལྱང་བྱུང་གདལ་ཆེ་བ་མེད་པས། མོད་དང་པལ་
 མོད་དཔལ་ཉི་ཆོང་བྱེད་རྒྱལ་མོག་ལ་མོག་འཆལ་བྱེད་པའི་གནའ་རལ་ཕྱི་
 ཆོང་ལྷགས་ལག་མེན་བཟུང་། ཆེས་ལྷ་མན་ཆུན་དཔལ་མོར་ལམ་མེད་ལྟོད་
 པའི་སྒྲོལ་དར། མོད་ཕྱི་དུལ་འཁོར་ཆེན་པལ་ཡུལ་རྒྱུ་འདྲེན་ནས་མོར་ལམ་
 བཟོས་ཏེ་མོད་རྒྱུ་མེད་ལྟོད། ནམ་ཞིག་ན་མོར་ཁ་པས་མ་ཁུངས་ཁོག་བཟུག་
 གིས་མོར་ལམ་ཉེད་འཁྲུང་ནས་མོ་རེར་ཆ་སྒྲོལ་པལ་མོད་སྒྲོར་མོ་ཁྲི་བཟུང་.....
 ཉེག་ཙམ་ཏམ་མོས་བྱས་པ་སོགས་ལ་འཁྱེན་འཁྲུག་པ་དང་། མོད་པ་ཁོང་ཁོད་
 མེ་ཆེ་འཔལ་པའི་གནས་ལྟ་བུར། དེ་ཆེས་ཁོ་པ་ཆོས་མོར་ལམ་མི་མོ་མི་འདྲ་བ་

ཞིག་པལ་ལ་དེ་པོ་དེ་ནས་འགོ་རྒྱུ་གས་མ་བྱས་སྐབས་མོར་པོ་དེ་བར་འགལ་
 བ་ཆེས་ཆེར་ཕྱིན། གཉིས་པ། པོ་དང་བལ་པོ་དེ་བར་ཆ་མོ་དང་དབྱ་
 བལ་སྐྱོར་ཕྱོད་གཞི་ལངས། པོ་དེ་ཕྱོགས་ནས་གཉའ་ནང་དང་། ཕྱི་དོར་།
 རོར་ཤར་ཕྱོགས་པོ་དེ་བལ་ས་འབྲེལ་གྱི་ས་གནས་དེ་དག་གི་ཆ་མོ་དང་། ཆོར་
 མོག་དབྱ་བལ་བརྒྱ་ཆ་བརྒྱ་པར་སྤར་བ་དང་། པོ་དེ་གྱི་དཔོན་འིགས་ལ་ལས་
 གཉའ་ནང་དུ་སྐྱོད་པའི་བལ་པོ་ཆོར་པར་བརྒྱུ་པའི་གས་བཏར་བ་.....
 མོགས་གྱི་སྒྲིག་ཆ་སྐྱོད་རྒྱ་བྱས་བྱང་མཐར་མ་སྒྲུབ་པ། གསུམ་པ། པཎ་ཆེན་
 རྒྱ་མིང་བྱ་བ་དེ་བལ་ཐུན་ཡེ་ཤེས་གྱི་གཙུང་པོ་ལྷ་དམར་པའི་དོན་གནད་.....
 སྐྱོར་བཅས་སོ། མོར་ཁ་པས་མོར་གསལ་གྱི་དོན་གནད་ལ་ཁ་གསལ་རྟེ།
 རབ་བྱུང་བརྒྱ་གསུམ་པའི་ས་སྤེལ་(1788) མོར། མོར་ཁ་པའི་འགོ་བ་
 བྱུང་པར་དུ་པོས་པོ་དེ་དཔུང་འབྲུག་གིས་ཕྱི་དོར་དང་། གཉའ་ནང་།
 ཆོར་ཁ་བཅས་བཅན་བཟུང་བྱས། པོ་དེ་བཞུགས་ཁམ་བན་ཆེན་མོ་གྱིས་
 གསེར་སྒྲོན་སྒྲོན་པ་སྟུང། མོར་མ་ཆེན་པོས་སྒྲོན་ཆེན་པུ་བྱུང་དང་། དན་
 ཏའི་དམག་དཔོན་ཆེན་པོ་ཨ་ཏུང། རྒྱ་ཏུ་བྱུང་བྱ་གྱི། རྒྱ་ཁོན་གྱི་མི་ཏུ་
 དང་རྒྱ་མོགས་དང་དཔུང་དམག་སྒྲུམ་སྟོང་ཅམ་སྒྲུ་སྒྲིག་ཏུ་གནད་.....
 མཛད། མོ་འདི་འི་དཔུག་ཁ་མོར་མའི་དམག་དཔུང་སྟེ་སར་འཁྱུར། མོར་
 ཁ་པས་ལྷ་དམར་སྒྲུལ་སྒྲུ་བརྒྱད་མོར་པོ་དེ་སྒྲོས་མོལ་མོར་པའི་རེ་བ་བྱས། ཆོན་
 ཆེན་པུ་བྱུང་ལ་དེོས་པོ་མང་པོ་སྤེལ་སྐབས་པུ་བྱུང་གིས་བཀའ་ཤག་ལ་.....
 འབྲུག་མི་བཏར་མོག་མོར་པོ་དེ་སྒྲོས་མོལ་དཔོན་པའི་བཀའ་མཐ་པ་སྟུང།
 བཀའ་སྒྲོན་རྟོ་རིར་སྤྲས་བསྐྱབ་འཛིན་དཔལ་འཁྱུར་དང་། དམག་མི་ཕྱི་
 རྒྱུ་སྒྲུ་པུ་ཏར་ཨ་འབྲུག་མིར་བཏར། དེ་ཆེས་མོར་པོ་དེ་ས་མཆ་མས་སྒྲུ་བཀའ་

བོད་རྒྱལ་ཁབ་འདི་བཅད་གནང་བས། སྤྱུང་རང་མཛོད་མ་འཛུགས་པས་...
 མ་བཞག་པར་རང་ཁྱོད་ཆེ་བས། ཞོར་བོད་དམག་འབྲུག་ལངས་པའི་རྒྱ་མཚན་
 གཞན་ཞིག་ནི་ལྷ་དམར་རྒྱལ་རྒྱའི་གནད་དོན་སྒྲོར་ཡིན། བཤུ་ཆེན་རྒྱ་མཚན་
 རྒྱལ་པ་དཔལ་ལྷན་ཡི་ཤེས་ལ་གཙུང་པོ་གཉིས་ཡོད་པ་རྟེ། བཤུ་ཤིས་རྒྱན་
 བོད་མིང་འཛིན་པ་འབྲུག་པ་རྩ་ཐོག་བྱ་དང་། ལྷ་དམར་རྒྱལ་རྒྱ་མཚན་གྱི་
 རྒྱ་མཚན་ཡིན། རབ་བྱུང་བརྒྱ་གསུམ་པའི་ལྷགས་ཀྱི་(1780) ཡོད། བཤུ་
 ཆེན་མེས་རྒྱལ་ནང་ཁུལ་རྩ་དཀོངས་པ་རྒྱུགས། རྒྱ་ཆས་དངོས་པོ་ཡོད་ཆད་
 འབྲུག་པ་རྩ་ཐོག་གཅིག་ཤུར་དཔལ་བས་ལྷ་དམར་རྒྱལ་རྒྱ་ཡིད་མ་རངས་...
 བར་བལ་ལྷལ་རྩ་སྒོས། ཞོར་ཁྱེ་བར་ཤོག་རྒྱལ་རྒྱུང་ཆོད་གིས་བོད་ལ་དམག་
 སྤངས་ནས་བཤུ་ཤིས་རྒྱན་བོད་དངོས་པོ་ཡོད་ཆེན་ལ་འཕྲོག་པ་ལྟོགས་པ་ལྟོགས་།

འཇམ་དབྱངས་ཞོར་མ་ཆན་ལུང་གིས། རྒྱར་ཡང་མི་ཁྱོད་རྩ་དུ་
 ཞོ་རྩུད་དང་། མི་ཁྱོད་ཀྱི་དམག་དཔོན་ཆེན་པོ་སྤར་རྩུད་དང་དཔལ་དམག་
 བཞི་རྩོད་ལྷག་ཅན་པོ་དུ་བཟང་། རྒྱ་ཀྱི་(1792) ཡོད། དམག་དཔོན་
 རྒྱ་ཁང་ཞན་དང་དམག་མི་ཆེན་ཁྱིམ་བརྒྱན་རྩོད་ཅན་པོ་དུ་འོང་། དམག་
 དཔོན་འདི་ནི་ཞོར་མར་ལྷག་བསམ་ཆེ་བ། དཔལ་མཛོད་པ་བརྒྱལ་པོ་དཔལ་
 དམག་མིང་ལ་བྱང་རྒྱལ་པ་ཞིག་ཡོད། ཁོང་ལྷ་སར་འཛུར་འབྲུལ་གཞིས་ཆེ་
 བརྒྱད་རྒྱུད་ཁ་དང་། རྒྱུད་རོད་པོ་གས་ནས་ཞོར་ཁྱེ་བར་མར་ཤོལ་བྱས།
 འཁོ་པ་མི་གསུམ་དང་། དམག་མི་དཔུ་བརྒྱ་ཅན་ཆོར་བཅད། གཉལ་
 བྱང་དང་རྒྱགས་ཐམ་རྒྱུར་ཁྲུངས། ཞོར་དམག་བརྒྱད་བརྒྱ་ཅན་མེར་
 བཞེགས། ཁོ་པ་ཆོས་བཅན་བརྒྱད་བྱས་པའི་ས་ཆ་ཡོད་ཆེན་ལྷགས་རྒྱུར་ཁྲུངས།
 རྩལ་དེར་ཞོར་ཁྱེ་བས་རྒྱགས་གཅིག་ནས་ནི་བའི་རྒྱས་ཤོལ་ཡོད་པའི་རེ་བ་.....

བཅོམ་། སྤྱི་གས་གཞན་གཅིག་ནས་གསང་བའི་ཕ་ཉ་མངགས་ཏེ་དཔྱིན་
 རིང་བྱུང་སྤྱོད་རྒྱུ་ལ་རམ་ཞུས། སྤྱི་གས་ཀྱི་འཁོར་ལོས་བསྐྱུར་བའི་འཇམ་
 དབྱངས་ཞོར་མ་ཆེན་པོའི་དམག་དཔུང་གིས་ལྷ་མཚན་མཐུན་བསྐྱོད་ཐོག་.....
 གཤམ་འབྱེད་ནས་ཞོར་པ་བའི་འགོ་དམག་གྲངས་ལས་འདས་པའི་སྤྱི་གས་.....
 འཕྲོག་ ཞོར་པ་བྱུང་ཕོ་འཇིགས་སྤང་ཆད་མེད་སྤྱི་གས་ཏེ་སྤང་ཡང་ཕོ་ཉ་
 མངགས་ཏེ། དེ་སྤང་བཅན་འབྱེད་བྱས་པའི་བཀའ་སྤྱོད་རྩི་རིང་བསྐྱུར་འཇིག་
 དཔལ་འབྱོར་དང་། སྤྱི་གས་འགོ་དམག་ན་མས་སྤྱོད་བསྐྱུར་ཏེ་ནི་བའི་སྤྱི་གས་
 སྤྱི་གས་ཡོང་བ་ཞུས་ཀྱང་། དམག་དཔོན་ཆེན་པོ་སྤྱི་གས་ཞུས་ཀྱིས་མ་གསན་
 པར་ག་ཏེ་མན་ཏུའི་སྤྱི་གས་སྤྱོད་འཇུག་མཛད། ཞོར་མའི་དམག་དཔུང་
 དང་། ཞོར་དམག་དཔུང་དམག་འཐབ་ལྷགས་ཆེན་བྱས། ཞོར་དམག་
 ལ་མཐུ་ཉེས་ཆ་བས་ཆེན་ཐོག་པ་དང་། ཞོར་མའི་དམག་དཔུང་ལ་འདྲ་སྤྱོད་
 ཆག་མི་ཏུང་བ་བྱང་། དེ་ནས་ཞོར་དམག་གིས་བཟ་གིས་སྤྱོད་པོ་ནས་འཕྲོག་
 པའི་གསེར་གྱི་འཇམ་པ་མོགས་དངོས་པོ་ཡོངས་སྤྱོད་ཀྱིས་དང་། ས་རིན་གན་
 འཇིག་། ལྷ་དམར་སྤྱུལ་སྤྱི་གས་ཏུ་ཏུས། དེའི་བཟའ་ཆེ་དཔུང་སྤྱོད་མོ།
 སྤྱོད་ཆེ་དཔུང་མོགས་ཞོར་མའི་དམག་དཔུང་ལ་ཅིས་འཇུག་མོག་བཅགས་.....
 ཞུས། སྤང་སྤྱོད་བཅན་འཇུག་མི་བྱེད་པའི་ཁས་ལེན་དམ་བཅའ་བཞག །སྤྱི་
 སྤང་(1793)ལོར། དམག་དཔོན་ཆེན་པོ་སྤྱི་གས་ཞུས་ཀྱིས་ཁོ་པ་ཆེ་འེ་
 པ་དང་ལེན་བྱས། ཞོར་མའི་དམག་དཔུང་ན་མས་སྤྱོད་རྩི་རིང་སྤྱོད་ཐོག་
 དེ་ནས་དམག་དཔོན་སྤྱི་གས་ཞུས་ཀྱིས་འཇུག་ཀྱིས་འཇུག་ཆེས་ཉེས་ཅན་ལྷ་.....
 དམར་སྤྱུལ་སྤྱི་གས་ཡོང་གི་དངོས་འཇིག་ལྷ་མི་ཆོག་པ་དང་། སྤྱི་དངོས་ཡོངས་
 སྤྱོད་གས་གཞུང་བཞེས་ཐོག་ཡོངས་ཅན་དཔོན་པའི་སྤྱོད་པོ་ཡོངས་སྤྱོད་ཀྱིས་ཆོས་.....

ལྷགས་པ་ལྟར། འབྲུམ་པ་རྩ་མོག་ལྷན་གྱིས་དཔག་ལ་མར་སྒོལ་མ་ལྷན་ལྷན་པས་
 དེ་ཅིང་རྩ་འཁྲིད་ནས་ཁྱིམ་ལ་ལྟར་པ་སོགས་མཛད། གོང་མ་ཆེན་པའི་
 བཀའ་ལྟར། དཔག་དཔོན་ཆེན་པོ་ལྷན་ཁང་ཞན་གྱིས་མོད་ཀྱི་གནས་ཚུལ་སྟོག་
 འཛིང་ཆེ་པ་དང་ཕྱི་ནང་གི་མིང་ཆ་མང་པ། ལས་དོན་མཐའ་དག་རྒྱ་ལའི་
 གླ་མ་དང་། ཞུམ་བུ་ལྷན་མོད་མོག་ཐག་གཅོད་དཔོན་མེད་གཏུན་འཁེབས་
 ལྷན་གྱིང་། ཞུམ་བུ་ན་ལས་མོད་ལ་སྟོད་ལྷན་ལྷན་པ་དང་། ལ་ལ་ལྷན་
 དངོས་དང་ག་ཆར་བྱུང་མེད་སོགས་ཁོ་ནར་མགོ་འཁོར་ཉི་ཤུ་དང་པ་སོགས་ལ་
 བཞེན་མིང་ཅན་གྱིང་། གོང་གསལ་གནས་ཚུལ་དེ་དག་ལ་བཞེན་ནས་ལྷན་ཁང་
 ཞན་སོགས་ནས་རྒྱ་ལའི་གླ་མ་སྤྱིར་བསྐྱུད་པ་འཇམ་དཔལ་ལྷན་མཆོད་དང་།
 བཀའ་ཤག བཀ་ཆེན་རིན་པོ་ཆེའི་རྩ་སྐད་སོགས་ལ་སྟོན་མོལ་ཐབ་ནན་
 གནང་སོག་མོད་ཀྱི་ལས་དོན་ཁྱེད་ལྷན་སྟོར་ཆ་འཛིན་དོན་ཆེན་ཉེར་དལ་
 གཏུན་འཁེབས་གནང་། ཆ་འཛིན་འདིའི་ནང་ ༡ རྒྱ་ལའི་གླ་མ་དང་། རྩ་མོག་
 ལྷན་པའི་ཡར་མྱིད་གཏུན་འཁེབས་ཁྱེད་སྐབས་གསེར་བུམ་དཀྲུགས་པའི་ལམ་ལྷན་
 གསར་རྩ་གཏོད། ༢ ཞུམ་བུ་དང་། རྒྱ་ལའི་གླ་མ། བཀ་ཆེན་རིན་པོ་
 ཆེ་བཅས་མོ་གནས་འདྲ་མཉམ་ཡིན་པ་དང་། དཔོན་རིགས་ཆེ་འཁྲིད་ཆུང་
 གསུམ་ནས་ཞུམ་བུ་ལ་བཅི་བཀུར་བྱ་དགོས་པ། ༣ མོད་ཀྱི་དཔོན་རིགས་
 མཐའ་དག་བསྟོར་གཞག་དང་། གནས་སྤྱང་། གནས་དཔྱུང་སོགས་ཀྱི་ཁྱེད་
 ལྷན་སྟོར། ༤ མོད་མ་གནས་དཔག་གི་ལྷན་གཞིའི་སྟོར་དང་། ལྷན་
 འཇགས་དཔག་ལྷན་སྟོར་འཇུགས་པ། དཔག་དཔོན་ཆེ་གས་མི་ཐལ་པས་
 ཁྱང་ཁྱེད་ཆོག་པའི་སྟོར། ༥ མོད་དཀྲལ་ཁམ་དཀར་ལ་ཉལ་མང་པས།
 ཆན་ལྱང་སྤོའི་གཙང་ཞེས་པའི་ཁམ་དཀར་གསར་པ་ཉལ་མེད་ཅིག་བསྟོན།

རབ་བྱུང་བཅུ་གསུམ་པའི་ཤིང་ཕི (1804) ལོའི་ཟླ་ ༡༠ ཚེས་ ༡༨

ཉིན། རྒྱ་ལའི་ཟླ་མ་སྟུ་མེད་དཔུང་པ་འཇམ་དཔལ་རྒྱ་མཚོ་དཔུང་ལོ་ཞེ་བརུན་
ལ་སོན་ཉི་དགོངས་པ་རྒྣགས། ཡམ་བན་དཔུང་གོང་མ་ཆན་ལུང་མཚོག་ལ་
གཤེར་སྟན་སྟོན་པ་རྟུང་། ཉ་ཆ་ག་རྗེ་རྒྱུད་སྤི་ལི་ལྷ་ས་མ་ཉི་པ་སྤི་སྟར་ཡང་
ཆབ་མིན་ཕྱི་ཕྱིད་ལོར་དབང་དཔུང་པ་བཅས་སོ།

དཔུང་། རྒྱ་ལའི་ཟླ་མ་སྟུ་མེད་དཔུང་པ་ནས་དཔུང་ག་ཉིས་པར་
ཕྱིས་ཕྱིད་དབང་དཔུང་པ་ཆེ་ལ་སྟོང་།

༡ རྒྱལ་དབང་ལུང་རྟོགས་རྒྱ་མཚོའི་སྟོང་།

རྒྱ་ལའི་ཟླ་མ་སྟུ་མེད་དཔུང་པ་ལུང་རྟོགས་རྒྱ་མཚོའི་འཁྲུངས་ལུལ་གྱི།
དགར་མཛེས་ས་ཁུལ་ལྷན་ཆས་འཁོར་དགོན་ཕྱི་ཉི་འགམ་ཆས་འཁོར་དཔོན་
ཆར་གྱི་ཡབ་དཔུན་འཛིན་ཆས་སྟོང་དང་ལུང་རྟོགས་ལུལ་སྟོང་ལའི་ལྷན་སྟུ།
རབ་བྱུང་བཅུ་གསུམ་པའི་ཤིང་ཕིར་ (1805) ལོའི་ཟླ་ ༡༢ ཚེས་ ༡ ཉིན་སྟུ་
བརྟམས། སྐལ་ས་དེར་མ་མདོའི་ཁུལ་རྒྱུད་རྒྱ་ལའི་ཟླ་མའི་ཡང་ཕྱིད་ལིན་
ཟེར་བ་ཞིག་བྱུང་། རབ་བྱུང་བཅུ་བཞི་པའི་ས་འབྲུག་ (1808) ལོའི་ཟླ་ ༡
ཚེས་ ༢༢ ཉིན། ལུང་རྟོགས་རྒྱ་མཚོ་ཡང་ཕྱིད་རྒྱ་རོལ་འཛིན་ནས་སྟུ་ལོར་པ་རྒྱ་
ལར་མི་འཛིགས་གདོང་སྟེང་བྱིར་ལང་འགས་ལ། དཔུང་ཆེན་བརུན་པ་དཔུན་
པའི་ཉི་མའི་རྒྱུད་ནས་རབ་བྱུང་གི་སྟོན་པ་ལྷངས། མཚན་རྒྱ་སྟོང་བཟང་དཔུན་
པའི་འབྲུང་གནས་ལུང་རྟོགས་རྒྱ་མཚོ་ཞེས་གསོལ། ཆེན་གོང་མ་ཅ་ཆེན་
ཕྱིས་སྟར་སྟོང་ལྷང་རྒྱལ་ཡམ་དཔུན་འཛིན་ཆས་སྟོང་ལ་ལུང་གི་ཆོ་ལོ་གནང་།
ཁོད་ས་གནས་ཕྱིད་གཞུང་ནས་སྟོན་གཞིས་རྒྱ་ཆེ་གསོལ་རས་སྟུ་ལ་བས་ཁོད་ཕྱི་
མངའ་བདག་ཆེ་ལྷན་སྟུ་བྱུང་། ཕྱིས་སྟུར་ལོ་ཅན་ཞེས་འཛིན།

རབ་ཕྱུང་བཅུ་པའི་པའི་ཆུགས་ལུག (1811) སྟེང་། སྟོན་ཕྱུང་ལུག་
 སྟོན་རྟ་ཆག་ཕྱུང་ཆོག་དང་པོ་ལུག་པ་དེ་སྟོན་ཏུ་སྟུག་གཤམ་། དེས་ཆབ་སྟོན་
 སྟོན་ལུ་བཅུངས། སྟོན་འདིར་པོད་སྟོན་ལུ་ཆོས་པའི་ན། སྟོན་པ་འཛིན་དེ་ཆོ་སྟོན་
 བཟང་ལུ་བཅུན་འཛིན་མེད་ཕྱུ་མཆོ་སྟོན་ཕྱུང་ཏུ་བཅོ་གནག་སྟུང་། གླ་༧
 ཆོས་༡༡ ཉིན་གསེར་ཁྲིར་མངའ་གསོལ། ཁྲི་སྟོན་ལུ་བཅུངས། སྟོན་མ་ཅ་ཆེན་
 སྟོན་མེར་ཉེ་ནི་ནོ་མིན་ཉན་ཕྱི་ཆོ་སྟོན་དང་། སྟོན་ཕྱུང་མི་པའི་དུལ་མམ་
 ཆོན་མོ། དེ་ཆོ་སྟོན་སྟོན་མམ་ཉན་ཕྱི་ག་སྟོན་པ་འབྱུ་དོན་ཏུ་སྟོན་
 མམ་ལུང་གི་ལུ་མེར་བཅུན་པ་འཛིན་ཕྱིད་དཔལ་ལྷན་ནོ་མིན་ཉན་ཕྱི་མམ་ག་...
 བཟང་མིས་དཔེའོ་ཞེས་འཛིན་པ་དང་། སེལ་དམ་རྟགས་དམ་རང་འཇགས་
 གནད་།

བྱིང་པལ (1815) སྟོན་གླ་༢ ཆོས་༡༦ ཉིན། ལུ་པའི་སྟོན་པ་སྟོན་དུ་
 པ་ལུང་རྟོགས་ཕྱུ་མཆོ་དུང་མངས་༡༡ པ་མེབས་སྟུགས་སྟོན་ལུང་ཏུ་ (ཡང་...
 ཡིག་དེགས་པ་ལང་སྟོ་ཆོད་འཁྲིད་ནས་དཔོན་པ་རྟོགས་མེར་འཁྲིད་) དཔོན་པ་
 པ་རྟོགས། དེའི་ཕྱུ་མཆོན་ནམས་འཇམ་དུངས་སྟོན་པ་ཆོན་པོར་གསེར་སྟོན་
 སྟོན་པ་ཉན། དེ་ཆོ་ནོ་མིན་ཉན་སྟོན་བཟང་བཅུན་འཛིན་འཛིན་མེད་ཕྱུ་
 མཆོར་འཇའ་ས་དང་སྟུགས་ཕྱུ་ཆབ་བཅོ་གནག་སྟུང་། བྱིང་པལ (1815)
 སྟོན་གླ་༡༠ ཆོས་༢ ཉིན་གསེར་ཁྲིར་མངའ་གསོལ།

ལུས་དེར་དེ་ཉིན་རི་བཅན་ཕྱུ་པའི་ལུགས་ཕྱིས་ཕྱུ་གར་བཅན་བཟུང་...
 ལུས་པ་དང་། པོད་ཕྱི་མངའ་ཁོངས་ས་གནས་འགའ་ཞིག་ཏུ་སྟུང་ཞིབ་
 ཆོག་བཅན་འཇུལ་ཕྱིད་པའི་གྲུབས་ལུ། པོན་ལུང་ཆོན་སྟོན་མ་ཅ་ཆེན་ནི་
 ཉམས་ཞན་མཐས་མེད་ཕྱི་གནས་ལུ་སྟུངས་ཉེ་པོད་ཕྱི་ལུགས་གཉིས་ལུ་པར་མེ་

གཏོགས་མི་བྱེད་པ་དང་། དབྱིན་རིས་པོ་དེ་ཕྱི་མཐའ་མཆོམས་རྒྱལ་ཁབ་ཁག་
ལ་བཅན་འཁུལ་བྱས་པར་དེ་པས་ཀྱང་སྐོལ་གཏམ་གཏོར་མི་ཐོད།

སྐབས་དེར་བལ་པོའི་རྒྱལ་ཁབ་ནང་ཁུལ་རྒྱུད་མིང་ཆ་མང་ཚོ་རྒྱུར་
བས་དབྱིན་རིས་འབྲས་ལྗོངས་པར་དཔུང་རྒྱས་བྱས་དེ་མ་བལ་པོས་འཕྲོག་
པའི་ས་ཆ་ན་མས་ཚུར་བྱངས་པས། བལ་པོས་དཔལ་དཔུང་མངགས་ཏེ་

དབྱིན་རིས་པར་སྐོལ་བྱས། ཤིང་ཕག་(1815)ལོར། དབྱིན་རི་བཅན་
རྒྱལ་རིང་ལུགས་པས་བལ་པོར་བཅན་འཁུལ་བྱས་སྐབས་བལ་པོས་མོ་ཉ་.....

མངགས་ཏེ་པོད་བཞུགས་ཞམ་བན་ལ་དཔུང་རྒྱས་བཅོལ་ཡང་། སངས་
རྒྱས་རང་མགོ་མི་ཐོན་པར་གཤིན་པའི་ཡར་འདྲེན་ཟེར་བའི་དཔེ་རྒྱུར། བལ་

པོར་དཔལ་རྒྱས་བྱེད་པའི་རྒྱལ་པ་བྲལ། མཐར་བལ་པོས་དབྱིན་རི་བཅན་
རྒྱལ་རིང་ལུགས་པར་མགོ་སྐྱར་ཏེ་མེ་བྱི་(1816)ལོར་ཆིངས་ཡིག་བཞག །

རབ་བྱུང་བརྒྱ་བཞི་པའི་ས་རྒྱལ་(1818)ལོའི་ཟླ་༡་ཆེས་༡་ཉིན། དེ་
མོ་ནོ་མིན་ཏུ་མོ་བཟང་བསྟན་འཁོར་འཇིགས་མེད་རྒྱ་མཆོ་རྩ་ཐུག་བསྟན་.....

རྒྱས་མིང་རྒྱ་སྐུ་གཤེགས།

རྒྱས་དེར་གོང་ས་མཆོག་གི་ཡང་མིང་མེད་སྐབས། ཞམ་བན་ཡུའི་གོང་
ནམ་གཉིས་ནས་གནས་སྐབས་རིང་ཐམ་ག་ཁག་ཁ་བཅད་དེ་བཀའ་སློན་རྒྱུན་

མང་ལ་ཆིས་སློད་གནང་། དེ་འབྲལ་གོང་མ་ཆེན་པོར་གསེར་རྟུན་སྟུན་པ་
བཞིན། རྒྱས་འབྲུག་(1820)ལོར། ཆོ་སྟན་མིང་རྒྱལ་ཐོག་གཉིས་པ་

རག་དབང་འཇམ་དཔལ་རྒྱལ་ཁུལ་ཁྱེད་མཆོ་མིང་རྒྱུད་གི་ཁྱིམ་མངའ་གསོལ།
ཞེས་ཏི་ནི་མང་རས་ནོ་མིན་ཏུ་མོ་ཆོ་ལོ་དང་འཇའ་ས་གནང་བ་མ་ཟད། ཆོ་

སྟན་མིང་རྒྱ་གོང་མའི་ཐམ་ག་འབྲུ་དོན་རྒྱ་“བསྟན་པའི་གསལ་བྱེད་ཞེས་ཏི་.....

ནི་ནི་མིན་ཏན་གྱི་ཐམ་ག་ལྟལ་”ཞེས་པའི་ཐོད་རུ་རྩ་རྩ་གསལ་གསལ་བཞོས་.....
བུས་པ་དང་། ཏྲགས་དམ་མེལ་དམ། དབུས་ཐམ་ཆེན་མོ་རང་འཇགས་སྒྲུ་
གནང་བ་མུད། དེ་མིན་སྒྲུ་ཐོག་རིམ་པའི་དམ་ཐུག་ཁག་ཆེ་ནམ་གན་རུ་ཆེར་
བསྐྱུས།

དེ་བཞིན་ཆུགས་འཇུག་(1820) ལོའི་ལོ་མཐུག་རུ་གོང་མ་ཅ་ཆེན་.....
བདེ་བར་ག་གེགས། གོང་མ་ཏའོ་གོང་གམེར་བྲིར་མངའ་གསོལ།

2 རྒྱ་ལའི་ཁྲ་མ་སྒྲུ་ཕྱིར་བཅུ་པ་ཆུང་ལ་ཁྲིམས་ཀྱི་མཆོད་མི་སྟེར།

རྒྱ་ལའི་ཁྲ་མ་ཆུང་ལ་ཁྲིམས་ཀྱི་མཆོད་མི་ཐང་སྤྱོད་འཕྲོ་མང་གི་ཆར་.....
དེ་ཏྲགས་གནས་ཐོད་ནོར་བུའི་ཐོར་ཞེས་པར་ཡབ་སྐོ་བཟང་སྟན་གསལ་དང་...
ཐུམ་ནམ་ལྟལ་བུ་བྲིད་ཀྱི་ཐམ་སྒྲུ། རབ་བྱུང་བཅུ་བཞི་པའི་མེ་བྱི་(1816)
ལོའི་ཟླ་3ཆེས་2ལྟེན་སྒྲུ་བཟུངས། ཟླ་9(1822) ལོར། བཅ་ཆེན་སྒྲུ་ཕྱིར་
བརྟན་པ་བཟུན་པའི་ཉི་མ་དབུས་སྒྲུ་ཐེབས་ཐོག་རྒྱ་ལའི་ཁྲ་མའི་ལོས་སྒྲུལ་.....
ཁག་གསུམ་བྱུང་བར། གོང་མ་ཆེན་པོས་གཏན་འབེབས་གནང་བ་ཉར། ཟླ་7
ཆེས་7ལྟེན་གམེར་བྲིར་དམ་ཏྲགས་ཉི་ཆུང་ཁྲིམས་ཀྱི་མཆོད་མོན། ཟླ་8ཆེས་8
ཉིན་པོ་རྒྱ་ལའ་གམེར་བྲིར་མངའ་གསོལ། དེ་རྗེས་དག་ཆུང་ལ་གྱི་ཐོམ་པ་བྲངས།
གོང་མ་ཆེན་པོས་སྤར་སྤོལ་ཉར། ཆུལ་ཡབ་སྐོ་བཟང་སྟན་གསལ་ལ་བྱུང་
གི་ཆོ་ལོ་གནང་། བཀའ་ཤག་ནས་སྟོས་གཞིས་དང་མི་མེར་འཕྲོ་ཆེན་
གནང་། མངའ་བདག་ཆེ་གསུམ་བྱུང་། ཕྱིས་སྒྲུ་མངའ་བདག་གསུམ་གྱི་
ཅས་པ་དེ་ཡིན།

མ་ཟུང་(1829) ལོར་འབྲས་སྒྲུངས་དགོན་པར་ཆོས་ཁྲུགས་མཛད།
ཤིང་9(1834) ལོར། བཅ་ཆེན་སྒྲུ་ཕྱིར་བརྟན་པའི་བྱུང་ནས་དག་སྤྱོད་

ལ་རྒྱལ་ཞི་མངའ་རིས་ཀྱི་རུབ་རོལ་སྤྱོད་པ་ལྟ་བུ་གནས་པའི་ཡུལ་ལྗེ་ནི་གཞི་བཞུགས།
 རྒྱལ་མོག་མོད་ཀྱི་མངའ་ཁོངས་སྤྱོད་པ་ལྟ་བུ་གནས་པ། དེ་རྒྱལ་མིང་པས་ལ་རྒྱལ་ཀྱི་
 ས་ཆ་བཅན་བཟུང་བྱས་པ་སྒྲིག་ཅི། རྒྱལ་མངའ་(1841)ལོར། མིང་
 དམག་གིས་མངའ་རིས་ཀྱི་དཔུང་འབྲུག་བྱས་ཏེ་ཅུ་མོག་དང་། སྤྱི་མེད་
 སྤྱོད་པ་རྒྱུ་ཁག་ལྟ་བུ་བཟུང་། རུལ་དེར་རྒྱལ་ཡོངས་ས་གནས་ཁག་གི་མི་
 དམངས་ཀྱིས་ཆེན་མོར་མར་རོ་སྐོལ་བྱེད་པའི་འཐབ་ཚད་ཀྱི་བ་རྒྱ་བས་.....
 འཕྱུར་བ་དང་། ཉལ་ཐག་དམག་འབྲུག་གྱུར་ལངས་བས། མོར་མ་ཉལ་
 ཀོང་ཉལས་རྒྱུར་རུས་མེད་ཀྱི་གནས་སྤྱོད་པས། མོད་ལ་དཔུང་དམག་
 མངགས་ཏེ་མིང་དམག་མཐར་བསྐྱད་པའི་རུས་པ་དང་བྲལ། མོད་ས་གནས་
 མིང་གཞུང་གིས་དམག་སྤྱིར་བཀའ་སློན་ཐའི་རི་བྱུར་ཁང་ཆེ་བཙན་དོ་རྒྱུ་
 དང་། ལས་རོགས་སྤྱིལ་བཞི་བ། དམག་མི་སྤྱོད་པ་ཆོད་བཅས་མངའ་རིས་
 ཀྱི་བཏང་། མིང་དམག་ལ་མར་སྐོལ་ལན་མང་བྱས་ཀྱང་། མིང་པ་གི་དྲག་
 རྒྱལ་ཆེ་བས་རྒྱལ་པར་རྒྱལ་མི་སྤྱོད་པ། དེ་རྒྱལ་མོད་དམག་ལྟ་བུ་བྱུང་
 རུ་བཏང་། རྒྱུ་ལྟ་(1842)ལོར། མངའ་རིས་ལྷལ་རུ་ཁ་བ་བྱུགས་ཆེན་
 བཙས་རྒྱལ་མིང་དམག་གྱུར་བྱུག་མི་ཐེགས་པར་དཀའ་ངལ་ཀྱི་གནས་སྤྱོད་
 ཟུར། མོད་དམག་གིས་མོ་སྐལ་མ་བཟང་པོ་དེ་དང་བསྐྱེད་ཏེ་མར་སྐོལ་བྱུགས་
 ཆེན་བྱས། ཐན་རྒྱལ་ལག་འཛིན་བཏང་སྟེ་མིང་དམག་དམག་དཔོན་སོ་ལ་མ་
 བྱེད་དང་དམག་མི་ཉིས་བརྒྱ་ཅམ་ཆར་བཅད། ལ་རྒྱལ་ཀྱི་སློན་པོ་གཉིས་
 དང་། དམག་མི་བརྒྱད་བརྒྱ་ཅམ་གསོན་པོར་བཟུང་། མངའ་རིས་བསྐྱོར་
 གསུམ་ཡོངས་སྤྱོད་པ་རྒྱུར་བྱས། ལ་རྒྱལ་ཀྱི་ས་ཆ་ནས་མིང་པ་ཡོངས་རྒྱལ་
 མཐར་བསྐྱད། རྒྱལ་མོད་མོད་དམག་ལའང་གི་རྒྱས་བྱུང་ནའང་དཔལ་

མཛེས་ཀྱི་ཡོད་པར་བྱེད་པ་ལ་མཚན་འདྲེས་པར་དཔག་འཐབ་བྱས་ཏེ་མེས་
ཀྱི་མཐའ་མཚམས་བརྟན་སྲུང་བྱེད་ཆེད་བྱས་ཆེས་སྒྲུབས་པོ་ཆེ་བཞག་པའོ།

དེ་ནས་ཀྱི་པ་མཁས་གྲུབ་ཀྱི་མཚན་ལྟ་སར་གདན་དྲངས། ཆུ་ཉལ་
(1842) ཡོད། ཅེ་མ་བྲང་ཆེན་པོ་པོ་རྒྱ་ལར་གསེར་གྲིང་མངའ་གསོལ།
ཤིང་འབྲུག་(1844) ཡོད། དབང་བསྐྱར་གྲུལ་རིམ་ནང་ཁྱལ་མི་མཐུན་
པར་ཆེ་སྟོན་གྱིང་ཀྱི་མོག་གཉིས་པ་དག་དབང་འཇམ་དཔལ་ཀྱི་མཚན་གྱི་ནས་
པལ། མོས་གཞིས་གཞུང་བཞེས་མོག་མེས་ཀྱི་ནང་ཁྱལ་དུ་བཏང་། ཡོ་འདྲིར་
སྟོན་ཆེད་ནས་གསེར་སྟོན་སྟོན་པ་ལྟར། དེ་ཆེན་མེར་ཏེ་ནི་བཟན་པའི་ཉི་
མ་ལྟ་སར་གདན་དྲངས། ཤིང་འབྲུག་(1844) ཡོད། ཁྱེད་ཀྱི་ལོ་ལྟེན་ཤིང་
ཁྱལ་(1845) ཡོད། ཁྱེད་ཀྱི་ལོ་ལྟེན་ཤིང་ཁྱེད་ཀྱི་ལོ་ལྟེན་ཤིང་ཁྱེད་ཀྱི་ལོ་ལྟེན་
གཉིས་ཀྱི་འགན་ཡོངས་སྒྲུབ་ཞེས། ཡོ་འདྲིར་ཁྱེད་ཀྱི་ལོ་ལྟེན་ཤིང་ཁྱེད་
དག་དབང་ཡོ་ཤེས་ཆུང་མེས་ཀྱི་མཚན་ལྟ་ལག་བཞེས། དེས་ཀྱི་མོག་
སྟོན་གཉིས་གནང་པའི་སྟོན་མེས་སྒྲུབ་ཡིན། ཤིང་མ་ཏེ་ཤིང་གིས་ལ་ཆེ་ཏུ་
མོག་སྟོན་ཆེ་ཡོད་པར་། རབ་བྱུང་བཅུ་བཞི་པའི་ཤིང་ཡོས་(1855) ཡོད།
ཤིང་མ་ཞན་སྲུང་མཚན་གྱི་བཀའ་ལྟར། ཀྱི་པ་མཁས་གྲུབ་ཀྱི་མཚན་ལྟེན་
གཉིས་ཀྱི་འགན་བཞེས་གྲུང་། ཡོ་འདྲིར་ཁྱེད་ཀྱི་ལོ་ལྟེན་ཤིང་ཁྱེད་ཀྱི་ལོ་ལྟེན་
གྱི་མོག་དཔྱད་གྲངས་ ༡༨ ལ་ཤེས་སྒྲུབ་སྟོན་དཔྱད་པ་ལྟར་པ་བྱ་ལས་
འདས། དེ་མ་ཐག་ཏུ་ཨམ་བན་དང་། དཔལ་ལྷན་གྱིས་གསེར་སྟོན་སྟོན་
པ་ལྟར། སྐར་ཡང་རྟེན་དབང་ཡོ་ཤེས་ཆུང་མེས་ཀྱི་མཚན་ལྟ་
འགན་བཞེས།

དུས་དེར་དབྱིན་ཇི་བཅན་ཀྱི་རིང་ལྟེན་པའི་རབ་སྐལ་ལོག་གོར་ཁོ་

བས་ཐན་འགན་བཞག་པ་ལས་འགལ་ཏེ་གཉའ་ནང་དང་། རྒྱུད་རྒྱུད་པ་ལ་
 བོད་རྒྱུད་དཔོན་མེད་རྩལ་ལྡན་གྱི་རེ་བ་བཏོན། ཞུམ་བཞུགས་དང་། བཀའ་
 འགན་གསུངས་དང་ལེན་མ་བྱས་སྟབས། རབ་བྱུང་བརྒྱ་པའི་ཤིང་ལོས་
 (1855) སྔོན། བོད་གྱི་དཔོན་རིགས་ཀྱིས་འབྲས་ཤོ་སྤྲོད་བྱ་དང་། བལ་
 བོད་ཆོང་པར་བཀའ་འགན་འཁོག་པའི་མཚན་པོ་གསུངས་བྱས་བྱུང་མེད་པ་ཉིས་ཁ་ཤིག་ཁ་ཤིག་ཁ་
 ཤིག་ཁ་ཤིག་གོ་རྒྱུ་དེ་ལས་སྤྱིར་ཐུག་འགའ་ཞིག་ཐང་གསུངས་ཏེ་སྤྲོད་ཡོད་གཉའ་ཤིང་།
 བོད་དང་། རྒྱུད་རྒྱུད་པ་ལ་བྱུང་བྱས། དེ་ནས་རིམ་བཞིན་རྒྱུད་ཁ་ཤིག་བྱུང་།
 བོད་བཞུགས་ཞུམ་བཞུགས་ཤིང་དཀར་རྩེ་ཐོབས་ཐོག་གོ་རྒྱུ་དེ་བོད་རིགས་
 དང་ཞི་བའི་རྒྱུ་མཐོང་མཐོང་། སྔོན་བོད་རྩལ་ལྡན་ཞི་འཇགས་ཡོད་ཆེད་
 བོད་ས་གནས་ཀྱི་དཀའ་ལྷོད་ཤིས་གོ་རྒྱུ་ལ་པར་སྤྲོད་ཆ་རྒྱ་དེ་ལས་ཐང་ཆེན་གྱི་རྒྱ་
 རྒྱུད་རྒྱུད་དཔོན་པའི་བཀའ་པུ་ སྔོན་པ་བོད་དཔོན་རིགས་ཀྱིས་ཉན་
 འཛིན་པ་བྱས་པར་སྤྲོད་ཏེ་དཔུང་འབྲུག་ཐོག་སྤྲོད་ཆོང་དང་། རྒྱུད་
 འག་བཅན་བྱུང་བྱས། སྔོན་པ་བཅན་འཁྱུ་ལ་པ་ཐང་བསྤྲོད་དེ་མེས་རྒྱལ་
 ཐང་ཐང་ཐང་ཐང་བཞུགས་བྱུང་བྱུང་ཆེད། ཞུམ་བཞུགས་དང་། བཀའ་འགན་
 བཀའ་སྤྱོད་བཟུངས་ཤིས་ཁང་གསུངས་ལ་དཔག་སྤྱི་བསྐྱོད་གཞག་དང་འབྲེལ་བོད་
 དཔག་དང་། རྩལ་དཔག་སྤྱིར་ཐུག་འགའ་ཞིག་བཏང་། ཐར་ཐོལ་དཔག་པོ་
 བྱས་ཏེ་སྔོན་དཔག་བརྒྱ་ཐུག་འགའ་ཞིག་ཆར་བཅད། གཉའ་ནང་ཆོར་
 མངས། རྒྱུད་ཁ་ཤིག་ཐང་ཐང་ཐང་ཐང་། བཀའ་སྤྱོད་བཟུངས་ཤིས་ཁང་གསུངས་ཀྱིས་
 དཔུང་དཔག་ཀྱི་ནས་རྒྱུད་པར་ལ་དཔག་བྱངས། བོད་དཔག་ལ་ཤི་ཐང་
 གང་འཆམ་བྱུང་ཡོད་སྔོན་དཔག་ཆམ་ལ་པུ། བཅན་འཁྱུ་ལ་པས་སྤྲོད་
 འབྲུག་མི་བོད་པར་སྤྲོད་ཡོད་སྔོན་དཔག་བཏུན་སྤྱིར་བཏང་ཉི་གཉའ་ནང་

བཟུང་། རྒྱལ་དེར་ཞི་བདེ་ལྟ་བུའི་ཕྱི་གསར་བཞེས་དེ་མག་འཁྲུག་ལངས་
 བཞིན་པས། ཞོར་མ་ཞུགས་པའི་གསར་ལ་དཔུང་རོགས་གཏོང་བ་ལས་
 བྲལ། བོད་བཞུགས་ཤམ་བན་མཚོག་གིས་བོད་མོད་རྒྱ་རིགས་ཀྱི་དམག་གི་
 ཉིས་མྱོང་ཅེས་དང་། སེར་འབྲས་དགའ་གཞུག་ནས་སེར་དམག་བཟུང་།
 རྒྱ་བོད་ཀྱི་དམག་གི་དམག་འབབ་ཀྱི་རྒྱལ་པ་ཞུགས་པས་ཅི་བྱ་གཏོལ་མེད་ཏུ་.....
 རྒྱུར་ཉེ་ཞི་བའི་རྒྱ་མཐོལ་མོག་འདྲ་མཉམ་ཙུང་བ་ནས་མིན་པའི་ཆིངས་དན་མ་...
 བཞག་ཐབས་མེད་ལྟར། དེ་ནས་བཟུང་བོད་ནས་ཞོར་ཁ་ཤར་མེད་དེ་རྒྱལ་
 ལུ་མི་ཆིག་ཁྲི་ལྔ་དེ་གོས་པ་དང་། ཞོར་ཁ་དཔོན་པོ་ལྟ་སར་བཅའ་མོད་
 ཚོགས་པ། བལ་མའི་ཚོར་པ་ལྟ་སར་བཅའ་མོད་ཀྱིས་རང་དགར་ཚོར་བྱས་
 ཚོགས་པ། བོད་མོད་པལ་པོའི་མངའ་འབངས་ཀྱིས་ལུའ་ཚུ་བཟུང་ཡང་ལུའ་
 ཁྲིམས་འཁྲིར་མི་དགོས་པ་མོགས་དེ་མིགས་པས་ལ་དབང་ཆ་ལྷན་རིང་འཛིན་...
 པ་བཅས་སོ།

ལ རྒྱ་ལའི་ཟླ་མ་ཟླ་མེད་བཅུ་གཉིས་པ་འཕྲིན་ལས་རྒྱ་མཚའི་སྐར།

རྒྱལ་པ་ཟླ་མེད་བཅུ་གཉིས་པ་འཕྲིན་ལས་རྒྱ་མཚོ། རབ་བྱུང་བཅུ་པའི་
 པའི་མེ་འབྲུག་(1856) མའི་ཟླ་ ༡༢ ཚེས་ ༡ ཉིན། འོལ་དགའ་རྫིང་ཆུའི་ཉེ་
 འདབ་འབན་སྐག་འཕྲོག་ཉང་ཚང་ཏུ་ཡབ་ལྷན་ཚོགས་ཚེ་དབང་དང་། ལུམ་
 ཚེ་རིང་གལ་ལྷན་གྱི་ལས་ལྷན་བཅུ་ལས། སྐབས་དེར་རྒྱ་ལའི་ཟླ་མའི་པོས་
 རྒྱལ་ཁག་གཞུག་ལྟར་བ་ཚོར་མ་ལྟ་སར་གདན་དྲངས། བོད་ས་གནས་མིང་
 གཞུང་གི་དཔོན་རིགས་ཆེ་ཁག་མང་པོས་ཡང་མིང་གཞུག་པོའི་ནང་ནས་འོལ་
 དགའ་ལ་འཁྲུངས་པ་དེ་རོ་མཚར་ཤིན་ཏུ་ཆེ་བས་པོས་འཛིན་ཁྱད་གོས་པ་རྫོང་
 ལྟར། རྒྱལ་ཚབ་ར་སྤྱིང་ཏུ་མོག་ལྷན་གོར་མ་ཆེན་པོའི་བཀའ་བཞིན་གསེར་

ལུས་དཔྱུགས་དཔྱེན་གསུངས་པ་བཞིན། ལ་ན་(1858)ལོར། ཚེ་
 འཕུལ་སྒྲོན་ལས་ཆེན་མོའི་སྐུའམ་ལྷ་ལྷན་གཙུག་ལག་ཁང་ཏུ་ཐོད་བཞུགས་
 ཡས་བཞུགས་མེད་མཁུ་གསེར་ལུས་དཔྱུགས་པས་འཕྲིན་ལས་ཀྱི་མཚེ་ཡང་.....
 མིན་ཏུ་ཆོན་པས། རྒྱལ་ཚབ་རྩ་སྤྱོད་དང་ཤཀའ་ཤཀའ་དཔར་ཡང་མིན་སྒྲོར་
 དཔྱུགས་པས་ལ་ཚད་མེད་ཆེ་བ་ལ་བྱུང་། དེ་ནས་ཡང་མིན་རིན་པ་ཆེ་ནོར་
 མིན་བསྐལ་བཟང་མོ་ཡང་གི་གཞི་མཆུང་གནས་ཆུ་ལྟ་ཁང་ཏུ་གདན་ཤར་ས།
 བཀྲ་ཆེན་སྤྱོད་བཟུང་བ་སྤྱོད་ཆུང་བའི་དཔར་གིས་རྩ་སྤྱོད་རག་དཔར་མེ་
 ཤེས་ཆུང་མཁུ་གསེར་ལ་མཚན་གྱི་ཏུང་ཏུ་གཙུག་ཏུ་ལུས་ནས་རབ་ཏུ་བྱུང་།
 མཚན་ཏུ་ཆེ་བཙུན་རག་དཔར་སྒྲོ་བཟང་བཙུན་འཛིན་རྒྱལ་མཚན་འཕྲིན་.....
 ལས་ཀྱི་མཚེ་དཔལ་བཟང་པོ་ཞེས་གསེས། ལུགས་སྒྲིལ་(1860)ལོའི་ཟླ་༡
 ཚེས་༡༩ཉིན། ཚེ་མོ་ཡང་ཆེན་པོར་གསེར་ཁྲིར་མངའ་གསོལ།

ཏུས་དེར་ཆེན་མོར་མ་ཐུང་ཤིང་ཆུང་གི་དཔྱུག་གནས་པའི་སྒྲོན་མེ་
 རྩ་བུར་བྱུང་བས། ཐོད་ཀྱི་ལུགས་གཉིས་བྱ་བར་ཤཀའ་བཞོན་མཛད་མི་བྱུང་།
 ཐོད་ཀྱི་མཐའ་མཚམས་རྒྱལ་ཁབ་ཁག་དཔར་འབྲེལ་བ་སྒྲིག་འཛིན་ཆེ་བ།
 དཔྱིན་རིས་ཐོད་ཏུ་མཁོ་ཐར་དཔྱང་ཆུང་གྱིས་བཙན་འཁུལ་བྱེད་པའི་ཉམ་.....
 སེམས་ཆེས་ཆེར་བྱོན། ཐོད་ཀྱི་དཔར་བསྐྱར་གལ་རིམ་ནང་ཁལ་ཏུ་འདྲ་མིན་
 དཔར་འཕྲོག་རེས་བྱེད་པའི་འཐབ་ཚད་ཉིན་བཞིན་རྩ་བུ་དང་། རྩ་བར།
 རྒྱལ་འཛིན་ཆེ་བར་བྱུང་། སྐུའམ་དེར་རྒྱལ་བ་འཕྲིན་ལས་ཀྱི་མཚེ་སྤྱོད་
 ཆུང་བས་ཐོད་ཀྱི་མིན་དཔར་རྩ་སྤྱོད་རྒྱལ་ཚབ་ཀྱིས་ཁ་ཤོ་བསྐྱར། ཤཀའ་
 ཆོན་དང་། རྩ་སྤྱོད་རྒྱལ་ཚབ་དཔར་འགལ་བ་བྱུང་ནི། ཤཀའ་ཆོན་བཤད་
 སྤྱོད་དཔར་ལུགས་རྒྱལ་པོ་སོགས་ཀྱིས་རྩ་སྤྱོད་རྒྱལ་ཚབ་ནས་མིན་དཔར་དཔར་དགས་

མོད་མྱོད་པ་མོགས་ལ་ཁ་གཤར་ཉེ་མིན་དཔར་འཕྲུག་ཐབས་བྱས་པས་ཤག་...
མོན་བཤད་མུ་གནས་དཔྱད་བཟང་། དེ་ནས་བཤད་མུ་བ་མོན་གཞིས་མུ་
མོད་མཐའ་དགའ་ཐུན་གྱི་མུག་མཚོན་དཔལ་ཐུན་དོན་མུག་དང་རན་འབྲེམ་...
མོག་ར་མེད་མུལ་ཆ་བ་ཀྱི་མིན་དཔར་འཕྲུག་པའི་མོག་གཤོ་བཤམས།

ཆ་ཁྱི (1862) མོད། འབས་མུངས་རིག་ལ་ཆེན་མོའི་གཏོར་མོ་ཆ་ག་
པར་ཁ་གཤར་ཉེ་ར་མེད་མུལ་ཆ་བ་པ་རོ་མོའ་མྱེད་པའི་མཚོ་ཐམས་གསར་པ་...
འཕུར། དགའ་འབས་ཐུན་མོར་མོན་ར་མེད་པ་རོ་མོའ་མྱེད་པ་ཅམ་གཟང་།
བཤད་མུ་དཔར་མུག་མུལ་པོ་རྩ་པའི་ཉེ་འདམས་མུ་གདན་ཤར། མོད་ས་
གནས་མིན་གཞུང་གི་དཔོན་རིགས་ཆེ་མས་མང་ཆེ་པས་བཤད་མུ་བ་དང་.....
མཐན་པོ་དཔལ་ཐུན་དོན་མུག་པ་མུག་མྱོད་བྱས། མོད་དམག་དང་།
དགའ་འབས་མུ་པས་ར་མེད་མུལ་ཆ་བ་བཞུགས་གནས་མུ་མང་གོའ་མྱིས་ཉེ་...
ཁ་ཏ་ཅར་ཆེ་པས། ཉིན་ཞིག་མཚན་མོ་མུལ་ཆ་བ་ར་མེད་དཔོན་འཁོར་
ན་མས་མིན་མྱོད་གི་ཐམ་ག་བཞུགས་ཉེ་བྱང་ལམ་བཞུད་པེ་ཅིར་ཏུ་མོས།
འཆམ་དབྱངས་མོར་མར་བདེ་མུག་ཐུན་མོན་རི་རྩར་བྱས་ཏར་དོན་མེན་མ་...
མོན། ཆ་ཁྱི (1862) མོའི་མོ་མཆུག་ཏུ་བཤད་མུ་དཔར་མུག་མུལ་པོར་མེ་
མིན་པ་མོ་གཞིག་མོག་གཞིར་ཐུན་མོན་པ་རྩར། རོ་མིན་ཏན་གྱི་ཆོ་པོ་རྩལ།
ར་མེད་མུལ་ཆ་བ་དང་། བཀའ་མོན་པས་གིས་ཁར་གསར་གྱི་གཞིས་ག་དང་
དཔོན་པོ་མོར་མ་རྩལ་གཞུང་བཞེས་བཟང་། དེའི་མུགས་གཏོགས་དཔོན་
རིགས་ན་མས་གནས་དཔྱད་བཟང་།

མོ་འདིར་མདོ་ཁམས་བྱལ་ཏུ་པ་འགྲོ་ཐན་ཆུན་མིང་ཆ་པངས་པས་པོད་...
དམག་མངགས་ཉེ་ཉག་རོང་མཚོན་པོ་ནམ་མུལ་ཐུན་ཆོགས་མོགས་ཆར་.....

བཅད།

དེ་རྗེས་ཞོར་མ་ཡུར་ལྟེན། ར་སྒྲིང་རྒྱལ་ཆ་བ་ཡུར་པ་པོ་ད་ཏུ་ཡོག་
ཉི་མོས་གཞིས་སྒྲིང་སྒྲིག་དགོས་པའི་བཀའ་པ་ཡུར། ར་སྒྲིང་སྒྲིང་ཕེབས་
ལམ་པར་དགོངས་པ་རྒྱགས་ (དོན་ཏུ་བཤད་སྒྲིང་པའི་ཤོག་ཁག་གིས་བསྐྱོར་ས་་་་
བ་མེན་ནམ།)། ཞོར་མའི་བཀའ་ཡུར་སྒྲིག་གཞིས་ན་མས་ར་སྒྲིང་དགོན་
པར་སྒྲིང་སྒྲིང་བྱས། རབ་ཡུར་བཅུ་བཞིའི་ཤིང་ཕྱི (1864) ཡར། རྗེ་
ཡིད་བཤད་སྒྲིང་དབང་ཡུག་རྒྱལ་པོ་ནོར་སྒྲིང་བསྐྱལ་བཟང་པོ་ཡར་ཏུ་འདས།
ཡིད་སྒྲིང་སྒྲིང་པོ་ད་ཡི་ཆོགས་མོལ་བཟུར་དོན་བཞིན། དགའ་ལྷན་བྲི་བྱར་
ཡོངས་འཛིན་སྒྲིང་བཟང་མཁུན་རབ་དབང་ཡུག་ཡིད་བྲིས་མངའ་གསོལ།
ཞོར་མ་ཡུར་ལྟེན་ཏུ་ཆོག་ཡུའི་ཆོ་ལོ་རྒྱལ་ནས་ཆ་བ་ཡིད་ཡོ་ ༡༠ བཟུངས། དོན་
ཏུ་སྐབས་དེར་མཁན་པོ་དབལ་ལྷན་དོན་ཡུབ་དང་ཁོ་པའི་རྗེས་འབྲངས་པས་་་་
ཡིད་ཀྱི་ཁ་ལོ་བཟུར། རབ་ཡུར་བཅོ་ལྔ་པའི་ས་འབྲུག (1868) ཡར།
དབལ་ལྷན་དོན་ཡུབ་སྒྲི་བྱལ་མཁན་པོར་བསྐོས། མི་འདི་ནི་རིག་གནས་ཀྱི་
ཤེས་བྱ་ཏུ་ཅང་དམའ་ལ་ཕྱི་རྒྱལ་ཏུ་འཛིགས་ཉམས་ཆེ་བ། གཏུག་རྒྱལ་ཆེ་ཞིང་
གཤོ་ཐབས་མཁས་པ་ཞིག་ཡོད། ཁོ་པས་གཏུག་རྒྱལ་ལ་བརྟེན་ནས་ཡིད་
དབང་འཛིན་ཐབས་བྱེད་པ་ལྟེ་ཁོ་པའི་བཀའ་ལ་བཙེ་འཛོག་བྱེད་མེན་རིགས་་་་
ཡུར་ཆེ། ཀོ་བ་དམར་པོར་བརྟམས་ཏེ་རྒྱ་ལ་བཟུར་བ་སོགས་སྒྲིང་ཤི་མའི་བྱ་
སྒྲིང་ཁོ་ན་འཛིན། ལྷག་པར་ཏུ་རྒྱ་ཆེའི་རལ་ཆོལ་མི་དམངས་ལ་བཟུ་གཞིག་
མནར་གཅོད་ཆད་མེད་བཅར་བས་ཁོ་པའི་མིང་སོས་པ་ཅམ་གྱིས་དངངས་་་་་
སྒྲིག་རབ་ཏུ་སྒྲིས། དེ་ནས་ཁོ་པས་པོ་ད་ཀྱི་ཡིད་དབང་ཡོངས་སྒྲི་ཁ་ལོ་
བཟུར་བྱལ་ཆེད་རྒྱལ་དབང་འཛིན་ལས་རྒྱ་མཚོ་ཁྲི་ལས་པ་བ་ནས་རི་ཁོང་ཏུ་་་་

གཏོར་ཅིས་བྱེད་པ་སྐྱེས་སྤྱུང་མེད་ཀྱི་བྱ་བ་རབ་དང་རིམ་པ་བྱས། སྤྱིང་
 རྒྱུང་མཆིན་རབ་དབང་རྒྱལ་སྐྱེས་དཔེ་རིགས་ཆེ་བྱས་མང་ཆེ་བས་ཁོ་པ་.....
 ཁྱིམ་སྤྱིས་ཆར་གཙོད་པའི་བྱ་བས་བྱས། ཁོ་པས་གནས་སྤྱུང་འདི་སྐོས་
 འབྲེལ་དགའ་ལྡན་ཏུ་བྱོས། བོད་དམག་དང་། སེར་པའི་དམག་སྤྱིས་དགའ་
 ལྡན་མཐའ་བསྐྱོར་ནས་དམག་འབྲེལ་ལན་མང་བྱས་ཀྱང་དགའ་ལྡན་ལེན་མ་.....
 བྱུང། མཐའ་གོང་དམག་གིས་མཆན་མོ་ཞིག་ཏུ་ར་ལྷག་མང་པོར་སྤོས་སྤོས་གྲྭ་
 དེར་མེ་སྤར་ཉེ་དགའ་ལྡན་རྒྱུ་པ་རི་ནས་ཡར་འདེད་པས་ལའན་པོ་དཔལ་ལྡན་
 རོན་བྱུ་པ་ཀྱི་རྒྱུ་འབྲེལ་པ་ཆོས་བོད་དམག་ཆར་མ་རྒྱུ་པ་རི་ནས་ལོངས་.....
 བར་མའོན་ནས་རྒྱུ་པ་རི་བཀག། ར་ལྷག་ལ་མང་འཁྱི་མཁུར་གསུམ་སྐྱེས་སྤྱུང་
 མཆོན་ཆ་མང་པོ་འབྲས། གོང་དམག་གིས་མཁུན་རི་ནས་ལོངས་ཉེ་དགའ་ལྡན་
 བྱུངས། སྤྱི་པ་མང་ཆེ་པ་མགོ་བཏགས། ལའན་པོ་དཔལ་ལྡན་རོན་བྱུ་པ་
 དང་། རྒྱན་མཆེད་རྒྱུ་འབྲེལ་པ་ཉི་ཤུ་ཅམ་རྒྱ་མ་ཁྱི་ཁར་བརྒྱུད་བྱོས།
 བོད་དམག་གིས་རྒྱུ་འབྲེལ་བཏང་བས་རང་སྤྱོད་ཆེ་བས། བཤད་རྒྱུ་ལ་
 གཞན་ཞིག་ཏུ་དཔལ་ལྡན་རོན་བྱུ་པ་ཀྱི་རྒྱུ་འབྲེལ་པས་མགོ་ལག་རྒྱན་མ་.....
 ཞིག་རྒྱལ་ཉེ་དཔལ་ལྡན་རོན་བྱུ་པ་ཐག་རིར་ཏུ་བྱོས་པ་རེད་ཟེར། དེ་ནས་
 རྒྱུ་འབྲེལ་པ་བཤད་སྤྱོད་ཆེ་རིང་དབང་རྒྱལ་སྐྱེས་སྤྱུང་གཉེ་གཙོ་མཆོད་སྐྱེས་སྤྱུང་
 ཁྱིམ་སྤྱིས་བྱུང།

རབ་བྱུང་བཙ་ལ་པའི་རྒྱ་སྤྱི་ལ་ (1872) ལོར། སྤྱིང་རྒྱུང་ཁྱིམ་རྒྱུར་
 མཆིན་རབ་དབང་རྒྱལ་དཀོངས་པ་རྒྱགས། རྒྱ་བྱ་(1873) ལོར། གོང་
 མ་ཆེན་པོའི་བཀའ་ལྟར། རྒྱལ་པ་འཁྱིན་ལས་རྒྱ་མཆོད་ལྷགས་གཉིས་ཀྱི་
 འགན་ལོངས་སུ་བཞུགས།

བེར་ཁྱི(1874)ལོར། ཞོང་མ་ཐུང་གི་བདེ་བར་གསེགས། དེ་
 རྗེས་ཞོང་མ་གོང་ལྷ་གཤེར་ཁྱིའི་མངའ་གསོལ། བེར་མག(1875)ལོའི་
 ཟླ་༥ཚེས་༢༠ཉིན། རྒྱལ་བ་འཕྲིན་ལས་རྒྱ་མཚོ་དཔུང་ལོ་ཉི་ཤུར་སོན་སྐབས་
 རྒྱ་པུར་དཔོན་པ་རྒྱལ། ཟླ་གསེར་པོ་དེ་གི་ལས་དོན་གྱི་འགན་ཁུངས་
 རྒྱལ་པ་ཀའ་གན་ལ་བཞུགས། དེ་རྗེས་པོ་དེ་རྒྱུད་མཚལ་འདུ་རྒྱལ་འཛེམས་
 མཉུན་ཤོས་ཐོག་སྒྱི་མོས་ཉ་མག་རྗེ་པུང་ཏུ་ཐོག་ཐུང་པ་དཔང་དཔལ་ལྡན་.....
 མཚལ་གྱི་རྒྱལ་མཚན་ཉེ་ལྷན་གྱི་རྒྱལ་ཐོག་གཉིས་པ་ཁྱིའི་བསྐྱོད། སྐབས་
 དེར་ཆེན་ཞོང་མ་ཆེན་པོའི་ཆབ་སྲིད་དཔུན་གྱི་མེ་ཉོག་ལྟ་པུར་ཐུང་། དཔུན་
 རི་བཅན་རྒྱལ་པོར་ལུགས་པས་པོ་དེ་གི་ས་འབྲེལ་རྒྱལ་ཁབ་ཁག་ལ་བཅན་.....
 འཇུལ་དང་། ཞོང་ཁ་བར་རན་བརྒྱལ་གྱིས་པོ་དེ་གི་ས་ཆ་མང་པོ་ཉ་མ་
 བཟུང་། དཔུན་རིས་པོ་དཔ་དངོས་རྒྱ་བཅན་འཇུལ་བྱེད་པའི་ལུགས་
 བཅས་ལྟ། པོ་དེ་གི་དབང་བརྒྱར་ལུགས་རིམ་ནང་ཁྲལ་གྱི་དབང་འཛིན་
 དེས་བྱེད་པའི་འགལ་བ་ཡང་ཉ་ཅང་ཉོག་འཛིང་དང་། ར་ཏུག ཞོང་ར་
 ཅན་ཏུ་ཐུང་དོ།

བཙུང་བ། རྒྱལ་མཚོ་གཤམ་ཁྱིའི་བཙུང་བཟུམ་པ་ཐུབ་བཟུན་རྒྱ་
 མཚོས་ཁྱིའི་དབང་འཛིན་ཚུལ་སྟོན།

༡ རྒྱལ་བ་ཐུབ་བཟུན་རྒྱ་མཚོ་ཡང་ཁྱིའི་ཏ་གདན་བྱངས་ཚུལ་དང་།
 གཤེར་ཁྱིའི་མངའ་གསོལ་པའི་སྟོན།

རྒྱལ་དབང་ཐུབ་བཟུན་རྒྱ་མཚོའི་འཁྲུངས་ལུལ་གྱི། གནས་ཆེན་ཅ་
 རི་དང་། རི་པོ་གན་ཉིའི་ཉེ་འདབས་ཤར་ལྷགས་རྒྱལ་གྱི་ཁྱི་བག་
 སྐར་གྱི་རྩ་སར་ལྷགས་པ། རི་པོ་སྐར་ཆེན་འཁྱིར་ས་པ་འདྲ་པའི་མཉུན་ཏུ་

དེ་ནས་པཎ་ཆེན་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་དང་། རྒྱལ་ཚབ་རྩ་ཆ་གསུམ་ཞུན་
 ཏུ་ཐོག་ཟུ། གདན་ས་བཞི། གཞུང་ཞབས་མེར་སྐྱུ་ཡོངས་ནས་མགྱུན་དབངས་
 གཅིག་ཟུར་གྱིས་ཡང་སྤྱོད་འབྲུལ་མེད་ཡིན་པས། གཁེར་བུམ་དཀྱུག་མི་དགོས་
 པར་གདན་དངས་ཆོག་པའི་རེ་འདུན་ཞུས་པ་བཞིན། གནམ་བསྐྱོས་གོང་
 མ་ཆེན་པོའི་བཀའ་ཁྱིལ་མེབས་ཟུ། གུན་དགའ་རིན་ཆེན་གྱི་ཁྱེལ་འདི་བཞིན་
 ཡང་སྤྱོད་བསྐྱོན་མེད་ཡིན་ཆེ། གཁེར་བུམ་དཀྱུགས་མི་དགོས་པར་འབྲུལ་ཏུ་
 ཉམས་གདན་འདེན་ཞེས་གསུངས། མེ་སྤང་(1877) སྔོན་ལ་བཅུ་
 པའི་ཆེས་ཉི་ཤུ་གསུམ་ལྷན་འབྲུང་འཕྲོད་མཆོག་ཏུ་དགེ་པའི་ཉིན། གསོལ་
 གཟིམ་མཆོད་གསུམ་དང་། བཀའ་རྒྱོན་གཟུ་ཐོག་པ། མའི་རི་མདའ་དཔོན་
 སོགས་དཔོན་རིགས་སྐྱུ་མེར་སྐྱུ་ཅ་མ་གྱིས་ཉམས་གདན་དངས། འདི་
 སྔོན་ལ་༡༡ཆེས་༡༥ཉིན། ཡང་སྤྱོད་རིན་པོ་ཆེ་ཆོས་གྲུང་ཐང་ཏུ་མེབས།
 ལྷན་སྐྱུལ་ལྷན་པོད་བཞུགས་ཨམ་བན་གཉིས་གྲུང་ཆོས་གྲུང་ཐང་ཏུ་མེབས།
 ཉི་ཤོད་ཏུ་ཡང་སྤྱོད་རིན་པོ་ཆེ་ཞལ་ཤར་ཏུ་གཟིགས་ཟུ་བཞུགས། སྐྱུ་རྒྱལ་
 ཏུ་རྒྱལ་ཚབ་རྩ་ཆ་གསུམ་དག་དབང་དཔལ་ལྷན་ཆོས་གྱི་རྒྱལ་མཆོན་དང་།
 ཡོངས་འཛིན་གཞོན་པ་སྤྱང་སྐྱོག་རིན་པོ་ཆེ། དཔོན་རིགས་རྣམས་ལུས་མོ་
 བཅུགས་ཏེ་བཞུགས། གནམ་བསྐྱོས་གོང་མ་གོང་ཞུས་སྐྱུལ་པའི་གཁེར་
 བུམ་དཀྱུགས་མི་དགོས་པར་རྒྱ་པའི་ཡང་སྤྱོད་ཏུ་པོས་འཛིན་ཆོག་པ་ཡིན་ཞེས་
 པའི་བཀའ་ཡིག་དེ་ཨམ་བན་གྱིས་སྒྲིག་སྐྱུང་མཛད། ཡང་སྤྱོད་རིན་པོ་ཆེས་
 ཞལ་ཤར་ཏུ་གཟིགས་ཏེ་ཐུག་དཀྱུ་ཐུགས་སུ་ཆེས་ཞབས་སོར་འཁོད། ཨམ་
 བན་རྣམས་གཉིས་ནས་རྒྱ་པའི་སྤྱང་མའི་ཡང་སྤྱོད་ལ་མཆོད་དར་སུལ། ཨམ་བན་
 རྣམས་གཉིས་ལ་ཚུར་མཆོད་དར་ཨ་གེ་རེ་དང་། ར་འབྲས། སྐྱུ་བརྟན།

ཆེན་པོ་ཉིད། མ་གྲང་ཆེན་པོས་རྒྱ་ཡུལ་ཐོབ་པ་ཕྱི་ལོ་འཁོར་ཤིང་།
ཐོབ་པོས་མ་པ་པར་བློ་བཟང་ཞུས་ཏེ་ཡུལ་ནང་པུའུ་ལས། རྒྱ་ཡུལ་ཐོབ་པ་རྩ་མོ་ཉིད་པོ་
ཆེ་དང་། ཐོབ་པ་འཛིན་པ་ཞེས་པ་ལྷན་ཆེན་པ། དཔལ་ལྷན་གྱི་

[illegible]

རིན་པ་དང་ཞོང་ས་མཚན་ཞལ་གར་རྒྱ་གཞིགས་པའིན་རྒྱ་མཚན་དཔལ་མཚན་པ་...
 ལུལ། གམ་བན་གྱིས་ཞོང་མ་ཆེན་པོའི་མེགས་འཁལ་དར་འཁལ་
 ཞེས་བརྗོད་པ་རྟུམ། མཚལ་དར་མེགས་པ་གཅིག གཡང་འི་རྩོན་པོའི་རྒྱ་
 ཡི་གཅིག གཡང་འི་རྒྱ་རིང་གཅིག དེལ་ལ་ཆ་གསེར་བཟང་པོའི་
 འཁོར་ལོ་གཅིག དེལ་གྱི་མཚན་ཆེ་བ་གཅིག ཞོས་ཆེན་གྱི་རྩོན་པོ་ལས་ལྷུ་བ་
 པོའི་རྒྱ་ཐང་ཆེ་བ་གཅིག དེལ་རྒྱ་ཐང་ཆེ་བ་ཀྱི་ཐམ་པ་ལོགས་ཀྱི་ཐང་
 ལལ་པོའི་དཔོན་པོའི་རྩོད་པ་རྩལ། རྩོད་ཐང་འཕྲིན་པ་ལོགས་གཞུག་དང་།
 པར་དཔལ་གཅང་ཅ་བཞི། མཉམ་མདོ་ཁམས་མཉམ་རྒྱ་གཞི་མི་ལྷན་ཁམས་ཁམས་གཞི་
 རྩོ་རྒྱ་མཐའ་དག་དག་ལོ་དཔལ་ལ་རོལ། འཁམ་དཔལ་མོང་མ་ཆེན་
 པོའི་པག་འཕྲིན་གསལ་པོའི་ཆེད་རྒྱ་མོང་མར་བརྩོད་པོའི་མི་གཞི་དང་འཁལ་...
 པ་བཅས་སྐུ་མེད་མཐའ་པོ་ལེ་ཅིང་རྒྱ་མཐའ་གས།

རྒྱ་རྒྱ (1882) མོར། རྒྱལ་མཚན་གྱི་པ་བརྟན་རྒྱ་མཚན་དཔལ་མཚན་
 པར་ལ་མེགས་པོའི་སྐལ་སྐྱེ། ལྷན་གཞིགས་པ་ཆ་ཆེན་ཐམས་ཅད་མཆིན་
 པ་རྒྱར་གཞི་བཞེས་པས་རྒྱལ་ཆ་བརྟ་ཆེན་གྱི་ཐང་དག་དཔལ་ལ་རྟན་...
 ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་མཚན་གྱི་རྒྱར་ནས་དག་རྒྱལ་གྱི་ཐོས་པ་བཞེས།

རྒྱ་ལྷག (1883) མོའི་རྒྱ་ལཔར། པར་ཆེན་རྒྱ་མཚན་བརྒྱུད་པ་བརྟན་
 པོའི་ཉི་མ་དཔོན་པ་རྒྱ་རྟ་ལས་འདས།

རྒྱ་ལྷག (1883) མོའི་ཆོགས་མཚན་མེད་མེད་གི་རྒྱ་བ་མོ་པལ་པོ་...
 ཏ་མ་ན་མེད་པ་དང་། རྩོགས་འཁལ་ལྷན་མེད་གཞིས་རྒྱ་རྩའི་ཉོ་ཆོང་མ་
 འགྲིགས་ཁར། པལ་པོས་རྒྱ་རྩའི་མེད་པ་རྒྱ་ཁག་པུགས་པས་པན་རྩོན་
 ལཔ་ཆོད་མང་ཅམ་རྒྱར། པོད་རིགས་མེད་རྒྱ་མི་དཔལ་གྱིས་ལར་རྒྱ་མི་དོར་

བར་ཚུགས་འབྲུལ་བྱུང་མེད་གཉིས་ལ་རྒྱུ་པ་རྒྱུར་བྱས། གནས་ཚུགས་ཡོང་
 རྒྱུ་བར་མེད་ཁི་ཉུར་བྱས་ཏུར། ལྷུ་ལ་རྒྱུ་འབྲུར་ནི་ལྷུ་ལ་ཁྲིམས་འཁྲེར་མི་
 དགོས་པའི་བལ་པོ་ན་མས་ཀྱིས་ཉན་འཛེག་ཙུ་བ་ནས་མ་བྱས་ལྷུ་པས་པོད་མི་...
 ཆོ་ཁོར་ཁྲོའི་མེ་ཆེ་འབར། ཉན་དེའི་ས་ཤིབ་མཆ་མས་ལྷུ་པས་པོའི་ཆོར་ཁར་
 རྒྱལ་པོ་ལ་ཀྱིས་གཏོར། ཆོར་ཆོག་མེར་བཤེགས། པོད་ཀྱི་དཔོན་རིགས་
 དར། འབྲས་ཤུར་ས་ཆོགས་ཆེན་ཞལ་རོ་སོགས་ནས་བཀག་འཛོག་ཁི་ཉུར་
 བྱས་ཀྱང་ཕན་ལུས་ཆེ་བ་མ་བྱུང་། བལ་པོའི་ཆོར་ཁར་མལ་ཆེ་བར་གོར་ཁ་
 ལྷུ་ཁར་ནས་ཆོར་ཙུ་པ་ཤུར་པོད་ལྷུ་པས་གོར་པོད་ས་མཆ་མས་ལྷུ་མིར་ཆ་མི་...
 ཡོང་བའི་ཆེད་ཏུ་མཁས་མཁས་ཀྱི་སྒོ་ནས་སྒྲོ་སྒྲོ་མཛོད་མོད། བལ་པོའི་
 ཆོར་རིགས་ཉམ་མེམས་ཆེ་བས་ལུག་བསམ་དེ་ཏུ་ལ་ཤར་བྱི་ལུ་ཙུ་ཙུ་ཙུ་དགོས་...
 ཟེར་སྒྲོ་སྒྲོ་མཛོད་པ་མ་བྱུང་། འདི་མོ་ཟླ་༡༠པར། གོར་ཁ་དཔོན་པོ་
 ཀ་དན་ལྷུ་པི་ད་ལ་ལྷ་ས་ནས་རར་ལྷུ་པ་ཏུ་ཕྱིར་ཕྱོག་སྐབས། ལྷུ་པ་པ་ལྷུ་
 པ་ལྷན་རྒྱ་མཆོས་མཁལ་འབྲད་དར་ཞེ་མེན་གཟབ་རྒྱས་གནར་བ་དར། གོར་
 པོད་དཔར་མཛོད་པ་ཆེའི་མཐུན་ལམ་གང་ཆེ་ཡོང་བའི་དེ་བ་མཛོད། ཕིར་
 ཅུ(1885)ལོར། བལ་པོའི་ལྷུ་པོས་ཆེར་ས་དོན་ལུག་བསམ་དེ་ཏུ་ལ་ཤར་
 ཁྲི་བཙོ་བརྒྱད་དར་ལུ་ཙུ་ཙོར་བཞི་བརྒྱ་ཙུ་ཙུ་ཙུ་ཙུ་ཙུ་ཙུ་ཙུ་ཙུ་ཙུ་ཙུ་ཙུ་ཙུ་ཙུ་
 པོད་ནས་དེ་ཏུ་ལ་ཤར་ཁྲི་བཙོ་ཙུ་དར། གོར་མ་ཆེན་པོར་གསེར་ལྷན་
 ལྷན་པ་ལྷར། ཟི་ཁྲི་མཛོད་ནས་རྒྱ་དེ་ཏུ་ལ་ཤར་ཏུ་གཁྲི་བཙོན་ཙོར་ལྷ་པ་ལྷ་
 པུན་ཙུ་དོན་དུ་དར་ཞོ་དུ་ཤར་གསུམ་གཤར་པོ་ལྷུ་ཉེ་ཕྱིར་ལྷན་པས་...
 གོར་པོད་དཔར་འབྲུག་ཟེར་མ་བྱུང་།

མེ་ཁྲི(1886)ལོའི་ཟླ་༧ཆོས་༥ཉན། ཉི་ལུ་པ་ཏུ་ལུག་མིར་ཉ་ཆོག་

རིག་པ་ཆེ་ཆེ་ཤར་བརྒྱུད་ཏུ་དགོངས་པ་རྒྱུགས། དེ་འབྲུལ་པོད་རྒྱུངས་ཆོགས་
 འཏུ་མྱི་སྒོ་སྒྲིལ་མཁུན་དཔུངས་གཅིག་ལྷན་ཐོག་དེ་མོ་ཏུ་ཐོག་མུ་རག་དཔེ་བར་
 རྒྱུ་བཟང་འཕྲིན་ལས་རྒྱ་ཡུལ་༡༩ཉིན་གསེར་ཁྲིར་མངའ་གསོལ། ཅེ་གཟིམ་
 རྒྱུ་ནས་མིན་རྒྱུར་ན་རིམ་གྱི་དཔུལ་ཐམ་ཆེན་མོ་དང་། རྒྱལ་གན་ནས་དེ་མོ་
 རྒྱལ་ཐོག་གོར་མ་གཉིས་ཀྱི་མིན་ཐམ་གོར་ཏུ་གསལ་བའི་རྟོང་ཡིག་མིན་ཏུག་...
 མ་ཐོད་ཏུ་མཆུའི་རོ་རྟགས་གཅིག་ལྷན་པོད་ཐོག་མཆུའི་ཡིག་འབྲུ་གཉིས་.....
 གསལ་བཤོད་རྟགས་དམ་དང་བཅས་ཅིས་འབྲུལ་ལྷན་བརྒྱུར་མཛད།

ཏུས་དེར་པོད་ཀྱི་གནས་རྒྱལ་ཏ་ཅང་ཉིན་ཁའི་གནས་ལྷ་ལྷར་བ་རྟེ།
 ཆིན་གོར་མའི་དཔེ་བར་བརྒྱུར་རྒྱལ་ཐམ་རྒྱུན་མེ་དང་མཆུངས་པས། བཅན་རྒྱལ་
 རིང་ལུགས་པས་པོད་ལ་བཅན་འཇུལ་ལྱེད་པའི་རྟམ་མེམས་ཆེས་ཆེར་མྱིན།
 པོད་ཀྱི་དཔེ་བར་བརྒྱུར་ལུ་རིམ་ནང་ཁྲུལ་མིན་དཔེ་བར་འཕྲིན་དེས་ལྱེད་པའི་.....
 འགལ་བའང་རྟོག་འཛིང་ཅན་ཏུ་ལྷན་པ་བཅས་སོ།

༢ དཔྱིན་རིས་བཅན་འཇུལ་པར་རོ་རྟོག་ལྱེད་པའི་དམག་འབྲུག་ཆེངས་
 དང་ལ།

དཔྱིན་རིས་པོད་ལ་བཅན་འཇུལ་ལྱེད་ཆེད། ཐོག་མར་པོད་ཀྱི་ས་འབྲེལ་
 རྒྱལ་ཁབ་རྒྱུར་ཏུ་ན་མས་བཅན་བཟུང་བྱས་པ། དཔེར་ན། རབ་ལྷན་
 བཅུ་བཞི་པའི་ཤིང་ཁྱི(1814)ལོར། དཔྱིན་རིས་འབྲུས་རྒྱུངས་པར་
 དཔུང་རོགས་བྱས་ཏེ་བལ་པོའི་ལག་ནས་ས་ཆ་ཁག་གཉིས་འཕྲོག་ བལ་པོའི་
 དམག་དཔུང་གིས་དཔུང་འཇུག་ལུགས་ཆེན་བྱས་ཏེ་བཅན་འཇུལ་པ་མཐར་...
 བསྐྱེད། ཤིང་པག(1815)ལོར། དཔྱིན་རིས་དམག་དཔུང་འཕོར་
 ཆེན་བཏང་རྟེ་བལ་པོར་བཅན་འཇུལ་བྱས། བལ་པོས་རྒྱུགས་གཅིག་ནས་

དཔལ་རང་ཆེན་པོས་རང་སྤྱང་གྲོལ་ལན་སྒྲིག་པ་དང་། རྒྱལ་པོ་གཞན་
 གཅིག་ནས་པོད་བཀྲལ་མཉམ་བུ་ལ་དཔུང་རྒྱལ་བཅོལ། མཉམ་བུ་ནས་
 དཔུང་རྒྱལ་གཏོང་རྒྱ་ལྟོགས། རོན་མེད་རྒྱལ་བ་བཟོས་ན་མི་འགྲིག་ཅས་
 ཁ་རྒྱུར་བཏང་། མཐར་ལལ་པོའི་དཔག་དཔུང་བྱིད་ཐབས་དཔེན་པའི་
 གནས་སྤྱུ་ལྟར་ཉེ་དུམྱ་རིང་མགོ་བཏགས་ཐོག་འདྲ་མཉམ་མེན་པའི་ས་ཀ་
 མའི་ཆིངས་ཡིག་བཞག དུམྱ་རིས་ལལ་པོ་ལྟ་བུའི་རྒྱལ་ཁབ་རྒྱུར་འདི་
 འདྲར་གཅིག་མཉམ་གཉིས་མཐུད་ཀྱིས་དཔུང་འཇུག་བྱིད་པའི་དམིགས་ལྷལ་
 གཙ་པོ་ནི་ལལ་པོ་དང་པོད་ས་འབྲེལ་ཡིན་ལྟམས། ཁྱི་ལ་གཉིད་ཁྱུ་ལྟར་
 དཔལ་རྒྱ་ཅི་ཅི་ཐེང་པའི་གནའ་གཏམ་ལྟར་ཉལ་པའི་མི་ལམ་ལའང་ས་རྒྱ་ཆེ་
 ལ་དཔག་ཤུགས་རྒྱུར་བ་དང་། གཉེར་རྒྱལ་སྤྱན་སྤྱུ་ཆོག་པའི་པོད་འདི་
 ཟ་མེམས་བཅངས་པ་དེ་རེད། དེ་ནས་དུམྱ་རིས་འབྲུག་ལྷལ་རྩ་བཅོན་
 འཇུལ་བྱིད་འགོ་རྒྱལ། ལྷག་པར་རྩ་རབ་བྱུང་བཅུ་པའི་མིང་ཐུང་
 (1865) སྟེང་། དུམྱ་རིས་དཔོན་རན་ཨང་ཏར་བསད་པར་ཁ་གཤམ་
 ཉི་རྒྱ་ཉམ་ཆེན་པོས་འབྲུག་ལྷལ་རྩ་བཅོན་འཇུལ་བྱས། འབྲུག་པར་སར་གྲོལ་
 བྱིད་པའི་རྒྱ་ས་པ་མེད་ལྟམས་པོད་བཀྲལ་མཉམ་བུ་ལ་དཔག་རྒྱལ་བཅོལ་
 ལྟར་། དེ་དག་དོན་མཐོན་པོ་ལས་མཐར་དུམྱ་རིས་སྤྱང་རྒྱུ་ལྷལ་ཁབ་
 རྩ་བྱུར།

འབྲུག་ལྷལ་བཅོན་བཟུང་བྱས་རྗེས་དུམྱ་རིས་འབྲུག་རྒྱུངས་ལ་དཔུང་
 འཇུག་བྱིད་འགོ་རྒྱལ། འབྲུག་རྒྱུངས་ནི་ལལ་ལྷལ་དང་། འབྲུག་ལྷལ་
 དཔར་གནས་པ་དང་། པོད་དང་ས་འབྲེལ་རྒྱལ་ཁབ་ཅིག་རེད། དེ་བཅོན་
 བཟུང་བྱས་རྗེས་པོད་ཀྱི་ས་མཚམས་མང་ཆེ་བ་ཁ་པོ་བཟུང་བྱུ་ལྟམས་བཅོན་

འཇུག་བྱེད་པའི་བཀའ་རྒྱ་ལྟ་བུ་མཐའ་དག་ལེལ། རབ་བྱུང་བཅུ་བཞི་པའི་ཤིང་
 ལུག་(1835) ལོར། དབྱིན་རིམ་རོ་ཆེ་ཁྲེལ་མེད་ཀྱིས་རྟོ་ཁྲིའི་རྩོད་རྒྱུ་གས་
 མར་གཏོར་དགས་པའི་རེ་བ་བཏོན། ལྷགས་སྒྲེལ་(1860) ལོར་དབྱིན་
 རི་བཅན་འཇུག་པས་འབྲས་ལྗོངས་རྒྱལ་པོར་བཅན་གྱིད་ཀྱིས་ཆོར་ར་དང་།
 ལྷགས་ལམ་འཇུགས་རྒྱ་ཁས་ལེན་ཏུ་བཅུག ཏུས་དེར་འབྲས་ལྗོངས་པས་
 བོད་བརྒྱགས་ཨམ་བན་དང་བོད་ས་གནས་མྱིད་གཞུང་ལ་དཔག་རྟོགས་བཅོལ་
 ཡང་། སྐབས་དེར་དབྱིན་སྤྱ་མཉམ་འབྲེལ་དཔག་དཔུང་གིས་ཤེ་ཅིང་
 ལ་དཔུང་འཇུག་བྱེད་བཞིན་ཡོད་པས། འབྲས་ལྗོངས་ལ་དཔུང་རྟོགས་
 བྱེད་པའི་རུས་པ་ག་ལ་ཡོད། བོད་རིགས་དང་འབྲས་ལྗོངས་པ་ནི། མི་
 རིགས་གཅིག་པ་དང་། སྐད་ཡིག་གཅིག་པ། ཆོས་ལུགས་གཅིག་པ། དེ་སྤ་
 བོད་ཀྱི་ས་ཁོངས་བརྟོན་མེད་ཅིག་ཡིན་པས་མི་རིགས་ལར་རྒྱ་མི་འདྲོར་བར་...
 འབྲས་ལྗོངས་རྒྱལ་པོར་གནོད་འཚེ་མི་ཡོད་པའི་ཆེད་ཏུ་བོད་ལ་གདན་དྲངས་
 བས་བརྒྱགས། དེ་རྗེས་འབྲས་ལྗོངས་ཀྱང་དབྱིན་རིམ་མངའ་འོག་ཏུ་ཆེད།
 དབྱིན་རིམ་ཕྱ་རྗེས་སུ་བལ་ཡུལ་དང་། འབྲུག་ཡུལ། འབྲས་ལྗོངས་བཅས་
 བཅན་བཟུང་བྱེད་པའི་དམིགས་ཡུལ་གཙོ་བོ་བོད་ཉམ་བཟུང་བྱེད་རྒྱ་འདི་...
 ཡིན་པ། བོད་ཀྱི་མི་རིགས་ཁག་དང་། རིམ་གསུམ་གྱི་མི་མང་གིས་གསལ་
 བོར་རྟོགས་རྗེས། མེས་རྒྱལ་མཐའ་མཆོམས་དང་རང་ཉིད་ཀྱི་ས་ཡུལ་འབྲི་
 ལག་ཏུ་མི་ཤོར་པའི་ཆེད། རབ་བྱུང་བཅུ་བཞི་པའི་མེ་ཆུག་(1866) ལོར་རང་
 ཉིད་ས་ཁོངས་བརྟོན་མེད་ཕྱང་ཕྱར་ལར་སོ་རྩ་ཁང་དང་མཐའ་སྐྱོང་དཔག་...
 བཅུགས། དེར་གནས་ཆུང་འོད་ལྷན་དཀར་པོའི་རྟོན་ཁང་བཞེངས།
 དབྱིན་རིམ་སོ་རྩ་ཁང་བཅུགས་པ་མཐོང་འབྲེལ་ཆེན་གྱི་དཔུང་མྱིད་གཞུང་...

ལ་ཚོལ་གཏམ་བཏར་བས་དང་ངས་སྐྱུ་རབ་ཏུ་སྐྱེས་ཏེ་དཀར་ནག་དེ་བྱེ་བ་……
 མི་འབྲེད་པར། བོད་བརྒྱལ་ཨམ་བན་བརྒྱུད་ས་གནས་སྤྱིད་གཞུང་ལ་སོ་རྒྱ་
 ཁང་འཇུགས་མི་ཚུག་ཅས་བཀའ་པལ། འོན་ཀྱང་བོད་ས་གནས་སྤྱིད་གཞུང་
 གིས་གོང་མའི་བཀའ་ལ་མ་བཅིས་པར། མེ་མག (1887) ལོའི་ཟླ་ ༢ པར།
 གདན་ས་མེར་འབྲས་དགའ་གསུམ་དང་། བཟ་ཤིས་རྩུབ་པ། བོད་ཁྱི་
 སེར་སྐུ་དེ་བོན་རིགས་ཡོངས་ནས་བོད་བརྒྱལ་ཨམ་བན་བརྒྱུད་གོང་མ་ཆེན་……
 བོར་གཤེར་རྩུབ་སྒྲོན་པར། ལྷུང་ལྷུང་ལ་བོད་ཁོངས་བརྩུབ་མེད་ཡིན་པས་
 སོ་རྒྱ་ཁང་ནས་ཡང་སྐུར་འཐེན་མི་བྱེད་ལ། བརྩན་དཔལ་བ་བརྩན་ནས་
 འཛིང་སྐུ་ལས། སྐུ་བ་ཆུང་མོ་བརྩན་ནས་ཤོས་སྐུ་མིན་ཞེས་བརྗོད། ད་ཀྱང་
 དེ་བྱིན་རི་བཅོན་འཇུག་པ་འབྲས་ཆེངས་ནས་སྐུར་འཐེན་དགོས་པའི་རེ་བ་……
 བརྩོན། དེ་བོན་ནས་བོད་མི་རིགས་ཁག་གི་མི་དཔལ་སྤྱིས་རང་ཉིད་མ་
 ལུལ་དང་། མེས་སྐུལ་མཐའ་མཆོམས་བརྩན་སྐུར་བྱེད་ཆེད། བཅོན་འཇུག་
 པར་རང་སྐུར་གྲོལ་ལན་སྒྲོག་པའི་སྐུ་ན་མེད་པའི་སྐུལ་གཅས་རིང་ལུགས་ཁྱི་……
 རྒྱུར་རྒྱུ་ལས་མཆོན་བྱུང།

ཏུས་དེར་དེ་བྱིན་རིས་དཔག་མི་ཉིས་རྒྱུར་རྩུག་ཅམ་མཐའ་མཆོམས་སྐུ་……
 བརྗོདས། མེ་སྐུགས་བཞི་དཔོར། བད་རྒྱུར་མཐུན་ཞེས་པའི་ས་ཆ་དེར་དཔག་
 བཞའི་ཡོ་ཆས་འཕོར་ཆེད་དཔོར་འདྲེན་བྱས། བོད་ལ་བཅོན་འཇུག་བྱེད་
 པའི་རྟེན་གཞི་བཅུགས། སྐལ་ལྔ་དེར་ས་དེ་དག་ལ་དངོས་པོ་དཔོར་འདྲེན་
 བྱེད་མཁན་མང་པོ་བོད་རིགས་ཡིན་པས་དེ་བྱིན་རིས་བོད་ལ་བཅོན་འཇུག་……
 བྱེད་ཅིས་ཡོད་པ་ཁོང་ཚས་ཞེས། དཔོར་འདྲེན་པའི་འགྲོ་པ་ས་མར་དར་སྐུས་
 ཟེར་བ་བོད་མི་ལུས་རྒྱུ་ལས་བཟང་བ། སྐུར་སྐུར་འཛོམས་པ་ཞིག་ཡོད། དེས་

བོད་མི་ན་མས་སྒྲིག་འདུགས་བཟོས། གེམ་ཙེ་ལག་བསྐྱར་གྱིས་མནའ་གན་
 བཞག་ཉི་དུམ་རིར་རྒྱལ་བྱེད་པའི་ཡུལ་སྐྱེས། རུས་དེར་ནང་ཅལ་པ་
 ཞིག་གིས་གསར་ཁ་བཟོས། དུམ་རིས་ས་ཐར་དར་རྒྱས་བརྒྱུར་ནས་སྒྲིག་
 འདུགས་ནང་ཁྱ་རི་འདྲ་ཡོད་མེད་ཀྱི་མིར་མོ་སྦྱོར་དགོས་བཟོད་ཡུང་། དར་
 རྒྱས་གྱིས་སྒྲིག་ཀྱི་མིར་ཉམས་བཞོད་པའི་མནའ་གན་དེ་བཟ། ཁོར་ཁོའི་མེ་ཆེ་
 འཕར་ཞིང་མིག་ཅ་དམར་པོ་རྒྱུར་པའི་རང་བཅན་འདྲལ་པ་ཁྱོད་ཆོ། མིར་མོ་
 དགོས་ན་རྒྱལ་གཅིན་དུམ་རྒྱུ་འཆོལ་བཟོད་པས། དུམ་རི་བཅན་འདྲལ་
 པ་ཐབས་མེད་ཅུ་རྒྱལ་གྱིས་ས་ཐར་དར་རྒྱས་བཞུགས་བསྒྲིག་བྱས་ཏེ་བོད་.....
 རྒྱལ་སྐྱེས་པ་བྱང་། རྒྱལ་སྐྱེས་མིར་བཅུ་གསུམ་པ་ཆེན་པོས་ས་ཐར་དར་རྒྱས་
 ཀྱི་མེས་རྒྱལ་ལ་དགའ་ཞེན་དར་ས་ཡུལ་ལ་དགའ་པའི་རྒྱལ་གཅིན་རིར་ལུགས་
 ཀྱི་ཞིང་རྩོམས་ལྷ་ན་མེད་པ་དེར་གཞེངས་བཟོད་གནང་པའི་ཆེད་ཀྱི་སྒྲི་.....
 བསྐྱོ་གཞག་རྩལ་ཐེར་སྐད།

རུས་དེར་བོད་རྒྱལ་སྐྱེས་པས་ཡུང་བཅོན་ཆེན་པོས་རང་ཡུང་གོལ་.....
 ལན་སྒྲིག་པའི་ཡུལ་སྐྱེས་བཞུགས། བོད་བཞུགས་ཨམ་བན་ལུན་ཅའི་མཆོག་
 གིས་ཡུང་རྒྱུར་ལུགས་ཆེན་གནང་། མེ་ཐག་(1887) ཙའི་ལྷ་ཡོཆོས་
 ༡༦ཉིན། ཐས་ཆོལ་མ་རུངས་པ་དག་སྒྲིམས་པ་གཞིམ་སྒྱིར་འབྲས་ལྷོངས་ས་
 མཆོམས་སྐྱ་མདའ་དཔོན་ལྷ་ཉིང་གས་དང་། ཆེ་མཁྱོན་པས་ད་ན་མས་རྒྱལ་
 མཆོན། ཀོར་དམག་བཅས་བྱང་། དེ་བཞིན་ཁམས་རྒྱལ་སྐྱེས་ཀྱི་དཔུང་
 དམག་ལེར་སྐྱ་ལྷ་པར་ཉི་ཤུ་ཙམ་འབྲས་ལྷོངས་ས་མཆོམས་སྐྱ་བསྐྱོད། དེ་རྒྱལ་
 དཔུང་མདའ་རམོད་པ་དང་། ཅ་བརྒྱ་ལོགས་དམག་མི་དཔུ་བརྒྱ་ཙམ་གཏོང་
 གནང་མཛད། ལྷ་ཡོཆོས་༢༨ཉིན། དམག་ཐར་སྐྱི་བྱུང་ཀའ་ཆོན་ལྷ་སྐྱ་པ་

༡༨༨༨ | ལས་ཁྱེད་མེད་ཀྱི་འཕེལ་བའི་གནས་སྟངས་ལ་མཚམས་ཀྱི་འཕྲོད་
 དེ་ནས་འབྲས་ལྗོངས་ལ་མཚམས་ཀྱི་གནས་སྟངས་ཀྱི་བཞུགས་པ་དེ་ལྟར་ཆེ་བ་.....
 ཞིན། འབྲས་ལྗོངས་ཀྱི་པོ་མཁུ་སྟོན་པས་ནས་ཀྱིས་འབྲས་མི་མངགས་ཏེ།
 དེ་ལྟར་པོ་དག་གིས་ཀར་ཞི་པའི་སྒྲིལ་པོ་ལྱིས་ཐག་གཅོད་མཛད་དེ་མོས་པའི་...
 རེ་བ་བཏོན་ཡང་། ས་ཁྱེད་(1888) ལོའི་ལྷ་མོ་ལྟེན། དེ་ལྟར་དམག་ལྷ་
 བརྒྱ་ཅན་གྱིས་སྒྲིལ་བྱུང་བྱུང་ལ་གནས་ནས་ཆུང་ཆོལ་བྱས། ཏུས་དེར་པོ་ད་
 དམག་ན་མས་མོ་རྩ་ཁང་གི་ཉེ་འགམ་བྱ་གནས་ཆུང་ལོད་ཐུན་དཀར་པོའི་སྐྱོ་...
 གསོ་བ་ཅིག་བསྐྱོད་ནས་ཏུ་བསྐྱོད་པས། ལག་ཏུ་པོ་ད་མང་དང་། མང་ལ་གྱི་
 མཁུང་གསུམ་པོ་གསུམ་གནས་པས་ཀྱི་མཚན་ཆ་ཐོགས་ཏེ་པར་ཆོལ་བྱས།
 དམག་ཆས་མེད་པོ་སྒྲིལ་པའི་དེ་ལྟར་ཁོའི་དམག་དཔོན་ཞིག་པས་ད། ཁོ་པའི་
 དམག་མི་ན་མས་ཁྱེད་མོས། པོ་ད་དམག་ལ་སྒྲིལ་ཅན་ཁང་ལང་མ་བྱུང་། དེ་རྗེས་
 བཅན་འཛུལ་དམག་གིས་སྒྲིལ་ཡང་ཆུང་ཆོལ་ཁོའི་སྐྱོར་བྱས་ཀྱིས་པོ་ད་དམག་.....
 གིས་དེ་བཞིན་པར་ཆོལ་བྱས། དམག་འཐབ་ལྷན་པའི་བྱས་མཐར་དེ་ལྟར་
 དམག་བརྒྱ་ལྟར་ཅན་ཆར་བཅད། པོ་ད་དམག་གི་བརྒྱ་དཔོན་ཞིག་དང་།
 ལུལ་དམག་ཉི་ལྷ་ཅན་དམག་ཐོག་ཏུ་ཤོར། ཏུས་དེར་འབྲས་ལྗོངས་པའི་ཀྱི་
 གཅེས་སྟོན་པས་ཀྱིས་ཀྱིས་དེ་ལྟར་ཁོའི་བཅན་འཛུལ་པར་པར་ཆོལ་བྱས། དེ་
 བས་ཉིན་བཞི་ཅན་པོར་རྗེས་བཅན་འཛུལ་པ་སྐྱུ་གནད་མི་ཐེགས་པར་དེ་ལྟར་
 དམག་གི་ཅན་ལྷན་ཏེ་དམག་དཔོན་ཆེན་པོ་ལྷ་ལྷ་མོས་དམག་རྒྱུ་རྒྱུ་ཏེ་...
 ཆུང་ཆོལ་ལྷགས་ཆེན་བྱས། མེ་སྒྲིལ་ལ་ཐེན་པས་མེ་དེ་ལྟར་པོ་ད་དམག་གི་
 དེ་ལྟར་ཏུ་སྒྲིལ་སྐྱོར་པས་ཅི་བྱ་གཏོལ་མེད་ཏུ་བྱུང་ཏེ་ནས་ཐང་གི་སྒྲིལ་སྒྲིལ་
 པས་ལྷང་སྒྲིལ་པ་དེ་ལྟར་དམག་གི་ལག་ཏུ་ཤོར། པོ་ད་དམག་གིས་ནས་ཐང་གི་

བྱང་པོས་རི་པོ་མི་མོ་ཁ་ན་ཞེས་པ་མཚོ་ཆད་ཀྱང་མཚོ་འོ་རོ་ས་ལས་དབྱིན་ཁྲི་ཆིག་
 ཁྲི་བྱམ་ཉོར་ཁྲ་བརྒྱ་ཁྲ་བརྒྱ་ཅམ་ཡོད་པ་དེ་བརྒྱད་། དེར་འབབ་པར་བརྩོས་
 བས་ཡིད་བཟད་། ཉིན་ཞིག་དཔོན་མོ་དབྱིན་དམག་ན་མས་ནག་མང་ཏུ་
 འཕྱོར་སྐལ་མས་ཞིབ་ལན་མང་བྱས་ཏུང་། བོད་དམག་གཅིག་ཀྱང་མ་
 མཚོར་ཤར་མཚན་མོ་དེར་བཟད་། ཀོང་དམག་གིས་ཕྱོག་ཏུ་ཤས་ཕྱོལ་པའི་
 དམག་མང་དེ་མཐའ་བསྐོར་། དམག་མི་ན་མས་ནས་ལག་ཏུ་གི་དཔའ་དམ་
 རེ་འཕྱིར་། ཏུས་གཅིག་ཏུ་ཕྱོགས་པ་ཞི་མཚམས་བརྒྱད་ནས་གི་ཉི་ཉི་ཞེས་
 སར་སྐད་འབྲུག་མཁའ་མིར་པ་ལྟར་ཕྱོག་བཞིན་དབྱིན་ཁྲི་དམག་མང་ཏུ་གདོང་
 མཚོངས་བྱས་ཏེ་བཅན་འཕྱུལ་པ་མང་པོ་ཆར་བཅད་། དེ་རྗེས་དབྱིན་དམག་
 གིས་ནག་མང་བྱང་པོས་ཕྱུ་འབབ་པར་ཡོད་པ་མཚོར་ནས་མེ་ཕྱོགས་མང་པོ་.....
 འཕེན་། བོད་དམག་ན་མས་ཕྱུ་འབི་མོ་མང་གི་ཕྱོགས་ཀྱི་ཕྱིར་འཕེན་མ་ཕྱིད་
 ཐབས་མེད་བྱུང་།

ཏུས་དེར་བོད་ས་གནས་མི་དྲག་ཀྱང་གིས་ཕྱུ་མཐུད་དབྱིན་ཁྲིར་ཤར་.....
 ཕྱོལ་ཕྱིད་པའི་ཐབས་བྱས་། དགའ་ཁྲོན་སྤྱད་མོང་ནས་གནས་ཕྱང་འོད་ལྗང་
 དགའ་པོར་ཕྱང་ཁྱུ་ཕལ་པའི་ལན་ཏུ། “དང་པོ་བཅམས་པར་མི་བྱ་རྟེ།
 བཅམས་ནས་བརྒྱག་པར་ག་ལ་རིགས།” ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར། བས་ཕྱོལ་མ་
 ཏུང་པར་དམག་འབབ་ཕྱིད་པའི་ཁྲོ་ཆེ་གཅིག་ཏུ་མཐུན་ནས་དཔུང་ནོན་ཏུ་.....
 ཕུན་ཁང་ཁྱས་དང་། ཆེ་མཐོན་བྱམས་པ་བརྟན་འཛིན། དག་གཡམ་གྱི་དམག་
 མི་ཆིག་ཉོར་ཅམ་དང་། མོ་འཛོ། ཀོང་པོ། སྤོ་པོ་མགས་ཀྱི་དམག་མི་རྩོད་ཕྱག་
 འགའ་ཞིག་བཏང་། དེ་དག་ལྷ་སར་འཕྱོར་སྐལ་ཕྱུལ་པ་སྤྱད་པ་བརྟན་ཕྱུ་
 མཚོས་མངའ་འཕྱད་དང་། སྤུང་བ། སྤུག་ཆ། ལ་བཟའ་མགས་ཡིད་ཆེ་མ་

པ་གནང་བ་སྒྲིལ་ཅི། བས་སྒོལ་གཏུག་པ་ཅན་མཐར་ཐུན་དཀོས་ལུགས་
སྒྲིལ་བསྐྱེད་བྱ་སྒྲིལ་མ་ཡང་ཡང་མཛད།

འོན་ཀྱང་ཆིན་གོང་མས་ཐོད་གཏུགས་ཨམ་པན་ལུན་མེ་གནས་དཔུང་
བཏར་ཉི། ཨམ་པན་མེར་ཐད་ཐོད་རུ་མངགས་པའི་རྗེས་སྤྱི་ཆིན་གོང་མའི་
མགོ་འདྲིགས་རིང་ལུགས་ཀྱི་སྤྱིད་ལྷན་ཡོངས་སྤྱི་ལག་ཡིན་བཟུང། ཐོད་
དམག་ན་མས་མག་རིང་བཀའ་འགྲུགས་ཉེ་སྤྱོད་དཀོས་པ་ལས། དབྱིན་རིང་
མར་སྒོལ་བྱེད་མི་ཆོག་པའི་བཀའ་ཐབ། ཁོ་པ་ཆོའི་མགོ་འདྲིགས་རིང་
ལུགས་ཀྱི་སྤྱིད་ལྷན་དེ་ཡང་དག་ཡིན་པའི་དཔར་རྟགས་འཆལ་ཉི། ཐོད་
སྤྱིགས་ནས་སོ་ལྷ་ཁང་བཅུགས་སའི་ལྷར་ཐུར་ལ་ནི་ཐོད་ཀྱི་སྤྱོད་སྤྱི་མིན་མིན་.....
རྒྱལ་མ་ཐོད་པས་ནོར་བ་དང་། དབྱིན་རིས་འགྲིག་པ་འདྲེ་ཐེར་བ་སོགས་
དཀར་ནག་གཤམ་བྱི་སྒྲིག་པ་དང་། སྤྱོད་སྤྱི་ལྷན་མར་བཟུང། མིག་ལ་ཐལ་
བ་བཤོ་པའི་གཏམ་འཆལ་མར་ཅམ་བཟོད། དེ་རྗེས་ཁོ་པ་དངོས་སྤྱི་གཏུག་
སའི་མཏུག་སྤྱིགས་སྤྱི་བཟུང། སྤྱོ་མ་རིན་ཆེན་གྲང་རུ་ཐོད་དམག་གི་གཅིག་
རྣམ་ཅམ་ཡོད་པ་དེ་བཙས་རྒྱགས་གཉིས་ཅམ་ཡང་ན་བྱིར་མོག་པའི་བཀའ་.....
ཐབ། ཏུས་དེར་དབྱིན་རིས་དམག་དཔུང་བྱིར་འཐེན་བྱེད་རྒྱ་ལྷ་ཞོག་སྒྲིག་
རུ་དཔུང་སྒྲིག་མང་ཅམ་ཡོད།

བཀའ་ཤག་ནས་ཨམ་པན་མེར་ཐད་ལ་ཁྱེད་ན། དབྱིན་རིས་སྤྱི་ཏུར་
རྒྱར་སྒོལ་བྱེད་ཉེན་ཤིན་རུ་ཆེ་བས་ཐོད་དམག་ན་མས་ནགས་ཁོད་རུ་ཁ་བཀམ་
ཉེ་འཛག་དཀོས་ཐེར། དེ་ལའང་ཉན་འཛག་སྤྱི་ཅམ་མ་བྱས་པར་ལམ་སེང་
བྱིར་འཐེན་བྱེད་དཀོས་ཞེས་བཟོད། དེ་ཏུར་དབྱིན་རིས་དམག་གྲང་རུ་
དངོས་སྤྱི་བཟུང་དེ་དབྱིན་རིས་སྤྱི་ཆོལ་སྤྱི་ཡོང་དང་མཉམ་རུ་འབྲས་སྤྱོད་སྤྱི་.....

१८८१। ཆོང་དོན་ས་མཆེན་པ་དབྱེ་ཚུགས་སྒྲོང་ཤྲོང་མོལ་མང་ཅན་བྱས། ས་
 གྲང་(1889)ལོའི་ཟླ་2པར། བཀའ་རྒྱོན་རམ་པ་སོགས་ལྷ་ས་ནས་སྤྲོ་
 རིན་ཆེན་གྲང་ཏུ་ཐྱིད་ལོག་སྐབས་སུ་ཨམ་བན་ཉིད་ཐད་ལ་ཀླུལ་ཆབ་དེ་མོ་ཏུ་
 ཐོག་སྤྱོད་དང་། གདན་ས་ཆེན་པོ་གསུམ། སེར་རྒྱུད་པོན་རིགས་སྤྱན་མོང་
 གི་རྒྱན་ཏུ་ཞིག་སྤུལ་ཏེ། དམག་མི་ཐྱིད་འཐེན་བྱེད་རྒྱུའི་ཐད་སོང་གི་བཀའ་
 བཞིན་ཏུ་ས་ཆོག་པ་དང་། ས་མཆེན་པ་དབྱེ་འབྱེད། ཆོང་དོན་སོགས་ཐད་
 བསམ་ཚུལ་མི་མཐུན་པ་མང་ཅན་ཏུ་ས་མོད། ཨམ་བན་ཉིད་ཐད་ཀྱིས་ཉན་
 འཛིག་ཆ་བ་ཉིད་ནས་མ་བྱས་པ་དང་། ས་གྲང་(1889)ལོའི་ཟླ་2པའི་ཟླ་
 ༩ཏུ་ཀླུལ་ས་པེ་ཅིང་ནས་སོང་མ་ཆེན་པོའི་ཏར་འཕྱོར་གསལ། ཨམ་བན་
 ཉིད་ཐད་དབང་ཆ་ཆོང་མ་ཡོད་པའི་རྒྱོན་ཆེན་ལ་བསྐོས་གཞག་ཐོག་ཀ་ཡི་ག་.....
 ཏར་ཆིངས་ཡིག་འཛིག་པར་བསྐྱོད་དགོས་པའི་བཀའ་ཐབ། ཟླ་2ཆེས་16
 ཉིན། རྟེན་སྤྱིར་བརྒྱུད་ཀ་ཡི་ག་ཏར་བསྐྱོད། རྒྱ་ཆེན་སོང་མ་ཆེན་པོས་བཀའ་
 མངགས་དབང་ཆ་ཆོང་མ་ཡོད་པའི་ཐད་བཀྲགས་རྒྱོན་ཆེན་ཉིད་ཐད་དང་།
 རྒྱ་དབྱིན་ཀླུལ་ཁབ་ནས་ཆེད་མངགས་ཉིན་རུ་ཁག་ལཱའི་ཐྱི་བྱུང་ལས་དོན་.....
 འཛིན་མི་རྒྱོན་ཆེན་ཨང་དང་པོ་མཉམ་ཏུ་བ་ཐོག ལྷགས་ལྷག(1890)
 ལོར། ཆིངས་ཡིག་དོན་ཆོན་བརྒྱུད་བཞག་པ་འདི་ལྟར།

དོན་ཆོན་དང་པོར། ཐོད་འབྲས་ས་མཆེན་པ་བྱའི་ཏན་གྱི་རྒྱུལ་མོ་
 རྒྱུལ་ལ་ནས་བརྒྱུད་སོང་ཁའི་ས་མཆེན་པ་འབྲས་རྒྱུངས་མི་སི་ཏའི་ལའི་ཉེ་
 འབྲེལ་ལྷོ་ཚུགས་སུ་རྒྱུགས་པའི་རྒྱ་ཁག་ནས་དབྱེ་འབྱེད་དང་། ཐོད་ཁོངས་ས་
 ཤྲའི་ལའི་ཉེ་འབྲེལ་བྱུང་ཏུ་རྒྱུགས་པའི་རྒྱ་ཁག་གི་རྒྱ་འགྲོ་ཕྱུལ་རྒྱུད་བཅས་.....
 ནས་དབྱེ་འབྱེད་ཀྱིས་ལ་ཆོང་ས་མཆེན་པ་དབྱེས་པར།

རྟོན་ཚན་གཉིས་པར། འབྲས་ལྗོངས་དེ་དག་དབྱིན་རིའི་རྒྱལ་ཁབ་
 གཅིག་པོ་སྤྱང་འདོམས་བཞོད་བྱེད་ཀྱིས་ལས་རྟོན་བཟྱིས་ཚག་དེ་རྟོན་བདག་...
 འཛིན་ཆ་འཛིག་བྱེད་རྒྱུ་ལ་ཟད། རྒྱལ་ས་མཚུངས་ནང་གི་ལས་རྟོན་དང་།
 རྒྱུར་འབབ་ལེན་ཚང་མར་དམིགས་བསལ་དབྱིན་རིའི་རྒྱལ་ཁབ་གཅིག་པོ་རང་...
 བས་ལས་རྟོན་བྱེད་རྒྱུ། ཁོ་པ་ས་སྤྱོད་ས་དང་། གནམ་ཡང་དཔོན་མིགས་
 བཅས་དབྱིན་རིའི་རྒྱལ་ཁབ་ནས་ལས་རྟོན་བཟྱིས་ཏེ་རྟོན་མྱིན་བཏར་བའི་རྟོན་
 ར་སྤྱད། གང་ཅིར་རྒྱལ་ཁབ་རིའི་འདུ་ཡིན་གྱིས་འབབ་ལེན་པར་རྒྱུར་འཕྲོ་
 བསྐྱོད་བཟྱིས་མི་ཚོག་ཅིང་།

རྟོན་ཚན་གསུམ་པར། གྲུང་མོའི་རྒྱལ་ཁབ་དང་། དབྱིན་རིའི་རྒྱལ་
 ཁབ་གཉིས་ནས་ཕན་རྒྱུན་ཁས་ལེན་གྱི་རྟོན་ཚན་དང་པོའི་ས་མཚམས་གཏན་
 འཁེབས་བཟྱིས་པ་བཞིན་སོར་གནས་ཀྱི་རྒྱལ་ཁབ་གཉིས་ནས་བརྩི་འཛིག་.....
 བཟྱིས་རྒྱུ་དང་། རྒྱལ་ས་མཚུངས་རྒྱལ་ས་གཉིས་ནས་འགལ་གཤའི་རྟོན་ར་
 མེད་དཔོན་རྒྱུ།

རྟོན་ཚན་བཞི་པར། བོད་འབྲས་ཚོར་འཁོས་སྒྲོར་འཕར་སྒྲོན་ཕན་
 རྒྱེལ་ས་རིའི་འདུ་འགལ་བའི་རྟོན་ར་གཅིག་པོར་སྤྱང་ཡང་འཕྲོས་སྒྲོལ་གྱིས་དེས་
 བར་ཕན་རྒྱུན་ཚང་མར་ཕན་པ་ཡོང་བ་བྱེད་རྒྱུ།

རྟོན་ཚན་ལྔ་པ། འབྲས་ལྗོངས་ས་མཚམས་ཁོར་སྒྲོར་པའི་རྟོན་ར་
 གཅིག་པོའི་སྒྲོར་ཕན་རྒྱུན་འཕྲོས་སྒྲོལ་གྱི་སྤྱར་ཆེ་བཅས་ཅན་དཔྱོད་མཚུག་.....
 ཕན་རྒྱུན་འཕྲོས་སྒྲོལ་གྱི་ལས་རྟོན་བྱེད་རྒྱུ།

རྟོན་ཚན་དྲུག་པ། ཉིན་འདུ་དང་། བོད་ཀྱི་དཔོན་མིགས་གཞུང་རྟོན་
 ལ་བརྟེན་པས་འབབ་ལེན་པར་རྒྱུར་ཡིག་འབྲུལ་གཏོར་སྤྲེལ་ས་རིའི་འགལ་གང་...

ཅིར་ཕན་ཚུན་འཕྲིན་པ་ཤད་ཀྱི་རྒྱུ་ལོར་སྤང་ཡང་འཕྲིན་པ་ལྟ་བུར་ཏུ་ལས་
དོན་ཕྱིར་རྒྱ།

དོན་ཚན་བརྒྱན་པ། ཆིངས་ཡིག་འདི་དག་དོན་མྱིན་གྱིས་བཀའ་
ལེགས་འཛིན་ལེན་ཅིན་ནས་བཟུང་ཆུག་གི་ཏུས་མྱོད་མོག་གྱུར་གོད་.....
བོད་སྐད་ལྟོན་ཆེན། དཔྱིན་གོད་ཅིན་འདུའི་ལས་དོན་འཛིན་མི་སྟོན་ཆེན་
སོ་སོ་ནས་ལྷ་ཡོན་མི་གཅིག་བསྟོན་གཞག་གིས་དོན་ཚན་བཞི་པ། ལུ་པ།
ཏུག་པ་བཅས་དོན་གསུམ་འཕྲིན་པ་ཤད་ཀྱིས་རྒྱུ་ལོར་འཕྲིན་པ་ལྟ་བུར་ཏུ་
ཆོན་ན་ལས་ལས་དོན་ཕྱིར་རྒྱ་དང་། ལྷ་གས་མཚུངས་མཉམ་སྦྲེལ་གྱིས་བཟུང་
གྱིས་འཕྲིན་ཚང་ཡོད་ཆེད་ལ།

དོན་ཚན་བརྒྱན་པ། མོང་གསལ་དོན་ཚན་ན་ལས་འཕྲིན་པ་ལྟ་བུར་
འཕེབས་ཅིན་མཆུག་དེ་དོན་རྒྱལ་ཁབ་གཉིས་ལ་ལུལ་ཏེ་དོན་མྱིན་གྱུར་མོག་དེ་
འབྲལ་དོན་ཚན་གྱི་རོ་མ་ཤིན་ཏིན་ཏུ་འཛིན་ལེན་གྱི་ཕན་ཚུན་སོ་སོ་ནས་ཉར་.....
ཆགས་ཀྱི་ཆིས་འཛིན་པ་དེ་བ་བཅས་གྱུར་བྱུ་འི་ཁྱི་བཞུགས་བཅུ་ཏུག་པ་ཆེ་༢
ཆེས་༢༠ཉིན། ལྷ་ལོ་ཆིག་ལྟར་བརྒྱན་བརྒྱ་དགུ་བཅུ་ལས་པ་ལོད་ཆེ་༢ཆེས་
༡༠ཉིན་ལྷུང་ལ་ཁྱི་ཏུ་གྱུར་གོད་དཔྱིན་གོད་ཡིག་རིགས་ཁག་འདི་བཞོད་.....
གྱིས་ཐམ་འཕེབས་ཀྱགས།

ཆིངས་ཡིག་འདིའི་ནང་འབྲས་ཚུངས་དཔྱིན་རིའི་ལྷུང་སྟོབ་རྒྱལ་ཁབ་.....
གཅིག་ཡིན་པ་ཁས་ཁྲུངས་ཏེ་བཤན་པའི་ལག་ཏུ་ལུག་ཆིས་ལྷན་པ་ལྟར་འབྲས་
ཚུངས་མི་དཔངས་པས་གྲོལ་མ་ཏུངས་པའི་ལག་ཏུ་ཆིས་ལྷན། དཔྱིན་རིའི་
ལྷགས་དེ་བའི་དེ་འདུན་བཞིན་སྤང་ཡང་གྱུར་གོད་མཐའ་མཆོགས་ལྷུང་ལྷུང་...
ལ་ནས་གམ་བ་རྒྱུད་གི་སྟོངས་ཀྱི་འབྲས་ར་རྩ་བར་སོགས་ས་ཆ་མི་ཏུང་བ་.....

ཞིག་པཅན་འཇུག་པའི་ལག་ཏུ་གོང་། དེ་ནས་དབྱིན་ཁི་པཅན་འཇུག་པས་
 མགོ་མར་དབྱང་ཚུད་ཀྱིས་དེ་འདུན་མང་ཅམ་བཏོན་པ་ལྟར། རྒྱལ་མོ་
 (1891) ལོའི་རྒྱ་པ་དང་པོར། བོད་མཛད་ཨམ་པན་མིང་མདུན་མཛད་པ་ལྟར་
 མོ་རིན་ཆེན་མཛད་ཏུ་བརྒྱུད། དབྱིན་ཁི་འཇུག་མི་ལྟར་ཡོད་དང་མན་ཆུན་
 སྤྱོད་མོལ་ཡུན་རིང་བྱས། དབྱིན་ཁྱོགས་ནས་ཆུལ་མིན་གྱི་དེ་འདུན་མང་ཅམ་
 བཏོན་པས་བོད་ཁྱོགས་ནས་དོ་གློལ་མཐའ་གཅིག་ཏུ་བྱས། མོ་འདི་འི་རྒྱ་
 པར་ཨམ་པན་མིང་མདུན་མོ་རིན་ཆེན་མཛད་ཏུ་གི། དེ་ནས་ཆེན་གོང་མ་གོང་
 རྒྱས་ཨམ་པན་བྱའི་ཉོན་དང་། ལས་རོགས་ཡན་མཐུ་བོད་ཏུ་མངགས། སྤྱོད་
 མཐུད་དབྱིན་ཁི་དང་མོལ་བཟུང་མོག་ རྒྱ་རྒྱལ་(1893) ལོར། ཆེན་མུང་
 དབྱང་གི་སྤྱོད་ཆ་བ་མི་ཁྲོན་མོ་གི་དམག་སྤར་གྱི་ཆུང་མུང་མ་ཉོམ་མང་ཡུན་དང་
 དབྱ་ཁལ་གི་ཉོ་རྒྱ་(དབྱིན་ཁི་འཇུག་ཡུང་ཡུན་)། དབྱིན་ཁི་སྤྱོད་ཆ་བ་འཕམ་
 རྒྱུ་ལས་སྤྱོད་པཅན་མཛད་འཇིག་སྤོན་ཆེན་མཛད་ཡུན་མོང་ཡུན་མོང་ནས་རྒྱ་
 ཏུ་སྤྱོད་གོང་འགག་སྤོན་སྤོན་ཆེན་མཛད་ཡུན་པ་འདི་ལྟར།

དོན་ཆུང་དང་པོ། བོད་ཁོངས་སྤྱོད་གོང་ཏུ་ཀྱང་བྱའི་ཁྲི་བཞུགས་ཉི་ལུ་
 པའི་རྒྱ་ལ་ཆེས་༢༦ ཉིན། འགག་སྤོན་དབྱི་མོག་ཆོང་འཁོས་བྱས་ཏེ་དབྱིན་གོ་
 ཆོང་འཁོས་བྱེད་མི་མི་མེར་ཆོང་མཐུང་བརྒྱུད་ཀྱིས་ཆོང་འཁོས་བྱེད་རྒྱ་དང་།
 དེ་འབྲེལ་ཉིན་འདུའི་རྒྱལ་ཁབ་ནས་འདོད་སྤོ་བཞིན་དཔོན་རིགས་བསྐོས་གཞན་
 གིས་སྤྱོད་གོང་ཏུ་བཟུང་དེ་འདི་དག་དབྱིན་གོང་ཆོང་པའི་ཆོང་འཁོས་བྱེད་
 སྤོན་ཞིབ་འདུག་ལྟ་ཉོགས་བྱེད་རྒྱ།

དོན་ཆུང་གཉིས་པ། དབྱིན་གོང་ཆོང་གི་སྤྱོད་གོང་ཏུ་ཆོང་འཁོས་བྱེད་
 རྒྱལ་ས་མཆོམས་ནས་སྤྱོད་གོང་པར་ཁོ་པ་རྒྱ་མས་གྱི་འདོད་སྤོ་ལྟར་པར་ཆུང་

འཕྲོ་བརྒྱུད་ཕྱིན་བཅུག་པ་ལ་གཏོགས་བཀག་འཁོག་རིགས་མི་འབྱུང་བ་ལ་.....
 ཟང་། རྩ་གདོང་ས་གནས་སྤྱོད་གནས་ཁང་ཁྱིམ་ལ་ཁང་སྤྱོད་ལེན་ཟང་
 ལྷན་གྱི་ཁྱལ་ཁབ་ནས་ཁས་ལེན་གྱིས་གསར་ཁྱལ་བཅིས་པའི་ཁང་ཁྱིམ་དེ་.....
 དག་ཚང་ལ་སྒྲོ་མོས་ཡོང་བ་དང་། དེ་མཚུངས་ལྷན་ཁྱལ་ཕྱིན་ལྷན་ཁང་ཁྱིམ་
 གཅིག་ཁྱུང་ཏུ་ཆེད་འཁྱུགས་མོ་བཅིགས་མོག་དོན་ཚན་དང་པོ་ནང་གསལ་.....
 བཞིན་ཏིན་འདུའི་ཁྱལ་ཁབ་ནས་འདོད་སྒྲོ་ལྷན་དཔོན་རིགས་བསྐོ་གཞག་གིས་
 འདོད་མོས་ཕྱིན་ཁྱུང་། དེ་ནས་དཔོན་གྱི་ཆོང་མི་ཡེར་རྩ་གདོང་ཏུ་བརྒྱུད་
 དེ་ཆོང་འདོན་ལྷན་པ་མི་རིགས་ཤིང་ལྷན་དང་ཆོང་འདོན་ཕྱིན་ཁྱུང་། དེ་
 མིན་དཔོན་མོག་ཆོང་བཅུང་། བོད་མོག་ཆོང་ཉི། དུམ་གྱིས་མོག་ཉི།
 མོག་ལ་མོག་བཟེས། གཞན་ཡང་ཉི་དང་མི་མོགས་བཟེས་སྤྱོད་ཁྱུང་། ཆོང་
 ལ་ཁོ་པ་ས་གནས་ཕྱི་རྒྱུན་སྒོ་ལ་ལྷན་དཔོན་ས་གནས་ཁྱུང་བཞག་གི་ཆོང་འཁོས་.....
 འཁབ་ལེན་དཔོན་ཁྱུང་ལས་འཁབ་ལའི་བཀག་དན་བཅིས་མི་ཆོག་ཅིང་། ལྷག་
 དོན་ཆོང་མི་མི་ཡེར་ན་རྩ་ཕྱི་ལྷན་སྒོ་དང་། དཔོན་མོག་ལ་རྒྱུན་ལྷན་མེད་
 བས་ཆོང་ལས་ལྷན་འདོན་སྤྱོད་པོ་ཁྱུང་། ས་མཚེས་ས་གནས་རྩ་གདོང་བར་གྱི་
 ཟང་ར། ཉིག་ཆུང་བཅས་སྤྱོད་ཁྱུང་གནས་ནས་ཁང་ཁྱིམ་གསར་ཁྱལ་མིན་
 པ་དེ་དག་ཁོ་པ་ཆོང་མི་ནས་སྤྱོད་ཆ་ལྷན་དེ་ཆོ་ཞག་སྤྱོད་ཁང་ཕྱིན་བཅུག་དཔོན་
 ཉིན་རེ་བཞིན་སྤྱོད་ཁྱུང་ལེན་ལུགས་དཔོན་ཁྱུང་།

དོན་ཚན་གསུམ་པ། དལ་ཆས་རྣམས་མདེལ་འོགས་དང་། གཞན་ཡང་
 རྩི་ཨ་རག་ར་བཅིའི་རྒྱན་རིགས་ཆོང་ལ་ཁྱིམ་མོན་ནང་འབྱེའི་མི་ཆོག་པའི་
 བཀག་འཁོག་ཕྱིན་དལ། དེ་མིན་ཆེད་ཏུ་དབྱེད་མཚེས་གསར་པ་གཏན་
 འཁེབས་ཕྱིན་ཁྱུང་ཁྱལ་ཁབ་གཉིས་ནས་སོ་སོའི་འདོད་སྒྲོ་བཞིན་བཅིས་འབྱས།

རོན་ཚན་པའི་པ། རོན་ཚན་གསུམ་པའི་ནང་གསལ་པའི་གཞག་འཕྲོག་
 དཔོན་རྒྱུ་དེ་དངོས་ཚལ་ལྟར། དེ་ཕྱིར་དངོས་ཚལ་གང་ཅིར་ཉིན་འདྲུ་ནས་
 བོད་ཏུ་གཏོང་རྒྱུ་དང་། བོད་ནས་ཉིན་འདྲུར་གཏོང་རྒྱུ་ན་མས་ལ་མ་འཁེལ་
 བོད་འབྲས་ས་མཚམས་ལྷན་ས་གནས་རི་འདྲ་ཞིག་ནས་ཐོན་པའི་དངོས་ཚལ་.....
 ཡིན་ཏུ་འགག་མོད་ཕྱི་པ་ནས་བཟུང་ཕོ་ལཱི་ཏུ་མོ་བར་ཕྱིར་ཐོན་ནང་.....
 འཕྱིར་ཕྱི་དངོས་ཚལ་ཚང་མར་ཤོ་དུལ་རྒྱུ་པ་རྒྱུད་མ་དཔོན་ཤིང་། སྒར་ཕོ་
 ལཱི་ཏུ་མོ་ཐིན་བཟུན་ཚེ་བཟུང་ལ་ཞིབ་འཇུག་གིས་དེ་མིན་གྱལ་ཁབ་གཉིས་
 ནས་བཟུང་བཟུང་ཐོག་ཤོ་དུལ་རྒྱུ་དཔུང་གཏན་འཁེལ་དང་འབྲེལ་པའི་
 ཕྱིར་ཐོན་ནང་འཕྱིར་དངོས་རིགས་ལ་ཤོ་ཁལ་བཟུང་ཐོན་ཕྱིར་རྒྱུ་དང་། རྒྱལ་ས་
 མཚུངས་ཉིན་འདྲུ་འཁེལ་རྒྱུ་དེ་དང་སྐབས་འཕྲུལ་ཐོན་ཕྱི་ཚོར་འཕྲུལ་ཐོན་ས་
 རྒྱུ་བཟུང་པར། ར་འབྲེལ་མར་བོད་ཏུ་འདོན་གཏོང་ཕྱིར་རྒྱུ་མིན་ཅིང་།
 སྒར་ཚོར་ཚལ་ཚང་མའི་ཤོག་དུལ་ཆག་ཡངས་ཀྱིས་ཕོ་ལཱི་ཏུ་མོ་ཐིན་.....
 བཟུན་དེ་ནས་བོད་ཏུ་འདོན་ཚོར་གི་ཤོག་དུལ་རྒྱུ་པ་འདྲུལ་དཔོན་རྒྱུ་པ་ལ་
 བྱུང་གི་ཐོན་ཕྱིན་ཁྲིར་བཏང་པའི་ཤོ་དུལ་ཡངས་འཕྲུལ་ལས་མི་འགས་བ་
 དཔོན་རྒྱུ།

རོན་ཚན་ལྟེ་པ། དངོས་ཚལ་གང་ཅི་ན་གདོད་འགག་མོར་འཕྱིར་
 སྐབས་ཉིན་འདྲུ་དེ་དངོས་ཚལ་དང་། བོད་ཁོངས་དངོས་ཚལ་འབྲེལ་འབྲེལ་
 འགག་མོར་བརྒྱུད་དེ་རྒྱན་ཏུ་ཕྱིས་ཞིབ་འཇུག་བཟུང་ཏེ་ཐོག་རི་ཡིན་དང་།
 ཡངས་འཕྲུལ་ཡངས་ལ་ཅུ་ལ་ཕོད་པ། རིན་མོང་རི་ཕྱིར་ཐོན་གསལ་ཞིབ་
 འཕྲོད་རྒྱུ།

རོན་ཚན་ཏུ་པ། དཔུན་གོའི་ཚོར་མི་མི་མེར་བོད་ཁོངས་ས་མཚམས་

ནང་ཁྱུང་གྲི་མ་མཆ་མས་ཀྱི་དཔོན་རིགས་ནས་འབྲས་ལྗོངས་ལས་དོན་.....
 རྒྱུ་མི་དཔོན་རིགས་ཆེ་བ་དང་དོ་འཕྲད་ཞིབ་མོལ་བའ་བལྟས་ཀྱིས་ལས་དོན་
 རྒྱུ་རྒྱ་འདི་ཐང་ཚུགས་གཉིས་ཀྱི་ལྷོད་བའས་ཆད་དཔྱད་ཐན་ཚུན་དཔོན་.....
 གནས་དང་བཞག་གིས་ལས་དོན་ཡོང་ཆེད་ལ་གལ་མྱོད་ཐན་ཚུན་དཔོན་.....
 རིགས་ལྷོ་མེ་མས་མཐུན་མིན་རིགས་ལྷོད་ཀྱི་དེ་འཕྲལ་ལྱུང་ཡོད་མི་རིགས་ཀྱི་
 ལྷོ་བ་བཞིན་མོ་ཡོད་ཀྱིས་ཁམ་ཀྱི་ལམ་སྟོན་ལས་དོན་ལྷོད་རྒྱ།

དོན་ཚན་བརྒྱན་པ། ཅིན་འདུ་རིགས་ཚུལ་ཡིག་རིགས་ཐོད་བལྟས་
 ལས་ལྷོད་ལྷོན་ཆེན་ལ་སྐྱེལ་འདུལ་དགོས་ཀྱི་ཐང་ཅིན་འདུ་རི་འབྲས་ལྗོངས་.....
 ལྷོ་ལྷོད་མི་དཔོན་རིགས་ནས་ལྱུང་གྲི་མ་མཆ་མས་ཀྱི་ལས་དོན་ལྷོད་པོད་ལྷོ་
 ཡོན་ལ་ཆིས་ལྷོད་ཀྱིས་དེ་ནས་ལྷོ་ལྷོ་ལས་འཕྲལ་ཐང་འདུལ་དགོས།
 ཐོད་ཀྱི་ཡིག་རིགས་ཅིན་འདུ་རྒྱེལ་འདུལ་དགོས་ཀྱི་ཡང་ལྱུང་གྲི་མ་མཆ་མས་.....
 མཆ་མས་ལས་དོན་ལྷོད་པོད་ལྷོ་ཡོན་ནས་ཅིན་འདུ་རི་འབྲས་ལྗོངས་ལྷོ་ལྷོད་.....
 མིའི་དཔོན་རིགས་ལ་ཆིས་ལྷོད་ཀྱི་ལམ་སྟོན་བཞིན་འཕྲལ་འཕྲལ་སྐྱེལ་འདུལ་
 དགོས་རྒྱ།

དོན་ཚན་བརྒྱན་པ། ལྱུང་གྲི་དང་། ཅིན་འདུ་གཉིས་ཀྱི་དཔོན་རིགས་
 ནས་ཐང་ཚུར་གནས་ཚུལ་ཡིག་འབྲལ་ལ་མེ་མས་ཚུར་འབྲས་ཆང་གི་སྐྱེལ་.....
 འདུལ་དགོས་ཀྱི་དང་། དེ་མཚུངས་ཐན་ཚུན་ཀྱི་ཡིག་རིགས་སྐྱེལ་འདུལ་ལྷོད་
 མིའི་རིགས་ལ་ཐན་ཚུན་གཉིས་ཀྱི་ལྷོ་ཡོན་ནས་རིགས་རམ་ལྷོད་རྒྱ།

དོན་ཚན་དཔྱད་པ། རྒྱ་གདོང་དཔྱེ་བ་ནས་བཟུང་པོ་གཅིག་མཐུག་ཐོད་
 ཀྱི་མི་རིགས་སྤྱང་ཡང་འབྲས་ལྗོངས་ལྷོ་ལྷོད་དེ་རྒྱ་ལ་བ་བཞིས་ལྷོན་དཔྱེན་.....
 གྲི་ཡོན་འབྲས་ལྗོངས་ལྷོ་ལྷོད་ལས་སྤྱང་ཐན་ཚུན་རྒྱ་ལ་བ་བཞིས་ལྷོན་དཔྱེན་.....

འབེབས་ཀྱི་ལས་དོན་དང་འབྲེལ་བྱས་དབྱེད་ནང་ཏུ་འཁོད་པའི་གང་ཅིར་.....
ཆར་ལས་ངེས་པའི་རྩོན་ཚུད་ཅ་ཆོག་གཏོང་བྱ།

ད་ཏུང་ཞར་ཏུ་དོན་ཆེན་ཁག་གསུམ་བཞག |གོང་གསལ་གྱི་ཆེདས་
ཡིག་དོན་ཆེན་དབྱེད་བཞག་པ་དེས་སྒྲུང་ཡང་བཅན་བྱལ་རིང་ལུགས་ལ་.....
དམིགས་བསལ་དབང་ཆ་མང་ཅམ་སྟོབ་པ། དཔེར་ན། སྡེ་ལུ་རིང་མུ་
བྱལ་གྱི་ཆོང་ཚོག་ལ་དབྱེད་པ་བསྐྱབ་མི་དགོས་པ་སོགས་དང་ཁོ་པ་ཆོས་.....
དབང་ཆ་དེ་དག་ལེད་སྐྱེད་ནས་ཁོད་གྱི་དཔལ་འབྱར་ཉོ་ཆོང་གི་ཁ་ཕོ་བསྐྱར།
ནང་ཁྱིད་ལ་ཐེ་གཏོགས་གྱིས་རིམ་བཞིན་ཁོད་ཕྱིལ་ཕོ་བཅན་བསྐྱར་བྱེད་པའི་
གོ་སྐབས་དང་། བསམ་ལུལ་ལས་འདས་པའི་མཐའ་འབྲས་རན་པ་ཞིག་ལྟར་
བ་རེད།

༢ བྱལ་དབང་ལྷན་བཞུག་བྱ་མཆོག་ཀྱི་འགན་ཁུར་པ་ལྟ་བུ་བཞེས་
པ་དང་། ཁོད་གྱི་དབང་འབྱུང་ལྷན་གྱིས་ཀྱང་བྱལ་ཀྱིན་དབང་འབྱུང་ལྷན་
ཀྱིད་པའི་འབབ་ཆོད་སྟོང་།

རབ་བྱུང་བཙ་ལྔ་པའི་ཤིང་ལུག(1895)ལོར། བྱལ་དབང་ལྷན་
བཞུག་བྱ་མཆོག་དབྱེད་ཕོ་ཉི་ལྷན་ཐེབས། འདི་ལོ་ལྷ་༡ཆེས་༡༥ཉིན། ཉི་ལུག་
གཙུག་ལག་ཁང་ཏུ་ཡོངས་འཛིན་གཞིན་པ་ལྟར་ཆོག་སྟོང་ལྷན་ལྷན་སྐྱེས་.....
འཇམ་དཔལ་བྱ་མཆོག་ཏུ་ནས་དག་སྟོང་གི་རྩོམ་པ་བྱངས། དེ་ལོ་ཏུ་ཚོག་
སྤྱད་དང་། བཀའ་སྟོན། ལུང་། ར་སག |ཐའི་རི། གདན་ས་གསུམ་གྱི་
འབྲས་མི་སོགས་དཔོན་རིགས་ཡོང་སྐྱེ་ཡོངས་ནས་མཇལ་དར་དང་། མཇལ་
ཉིན་གསུམ་ལུ། དེ་ནས་སྤྱང་སྟོང་ལྟར་སྤྱང་ཕེར་མཐན་པོ་བཏང་ཉི་འཇམ་
དབྱེད་ས་གོང་མ་གོང་ལྷན་མཆོག་ལ་གསེར་སྐྱེད་སྟོན། ལྷ་༡ཆེས་༢ཉིན།

སྒོ་མ་ཆེན་པོའི་གསེར་ཡིག་མིང་ལོངས་སྤྱོད། རྒྱ་ལའི་ལྷ་མ་ནས་ཟླ་༡༩མཇུག་༡༡
 ཉིན། རྒྱ་གསེར་རྒྱལ་ཁབ་ལོ་འདི་དག་ལྟ་ཤིས་དགེ་མཆོན་རྟེན་པར་ཆེ་བས་
 རོས་བྱང་ཡིད་རྣམས་དཔག་མེད་བརྒྱུད་ཅིང་། ད་ནས་བརྒྱུད་རྒྱ་ལའི་ལྷ་མས་
 ཆོས་རྒྱུད་རྣོད་པ་གཉིས་ལ་རྒྱུད་བཅོན་གང་ཆེས་ལུ་མེར་གྱི་བརྟན་པ་བྱ་བྱེད་པ་.....
 འཕེལ་བྱས་དགོས་དེས་ལ། ད་ལས་རྒྱ་ལའི་ལྷ་མར་བཀའ་དྲིན་འཕར་མའི་
 གསོལ་རས་སྤྲུལ་ཅའི་བརྒྱལ་ཁེར་གཅིག །གསེར་རྒྱུད་ལས་སྤྱོད་པའི་རྒྱལ་
 བཅས། ཡོལ་གྱོ་གཅིག །གཡང་འི་དཀར་པོའི་ཡོལ་གྱོ་གཅིག །བྱ་ཕྱག་
 ཆེ་བ་གཅིག །བྱ་ཕྱག་རྒྱུད་པ་གཉིས་བཅས་སྤྱེད། རྒྱལ་དབང་ལྷ་བ་
 བརྟན་བྱ་མཆོད་གྲུས་པའི་རང་རྒྱལ་རྟོན་བཞིན་ཕྱག་དབྱ་རྒྱལ་མས་བརྒྱུད་ས།

རྒྱལ་དེར་པོད་གྱི་གནས་རྒྱལ་ནི་རྩ་ཅང་རྟེན་འཛིན་དང་ཉིན་ཁ་ཆེ་བའི་
 གནས་སྤྲུལ་བྱུང་བ་ཉི། ལྷང་བྱུང་ལའི་དཔག་འཕལ་ཕམ་སྟེ་པོད་གྱི་ཆབ་མིན་
 དང་། དཔལ་འབྱུང་། དཔག་དོན་བཅས་ཀྱི་ཐད་སྤར་བྱུང་མ་ཚུངས་པའི་
 རྒྱུད་བྱུན་ཕོག་ཉི་མུ་ཆོགས་ཀྱི་འགལ་བ་རྒྱལ་ཆེར་མིན་པ་དང་གཅིག །
 དེའི་ཁྱོད་ཁྱོད་བཅོན་འཇུག་པས་པོད་ཡོངས་རྒྱལ་ཁ་ལོ་བརྒྱུད་པའི་ཆེད་རྒྱ་.....
 བཅོན་འཇུག་དཔག་འཇུག་ཐེངས་གཉིས་པ་བསྐྱར་བའི་རྟེན་གྱི་ཕྱིད་པ་དང་...
 གཉིས། ཆེན་གོང་མའི་མིན་དབང་རྒྱུད་པའི་དབྱེས་ཀྱི་རྒྱན་མེ་དང་མཆོད་ས་
 པས། པོད་གྱི་མི་ནང་བྱ་བ་གང་ཅིར་བཞོད་བྱུས་གཏོང་བའི་རྒྱས་པ་དང་
 ཐལ་བས་གསུམ། པོད་གྱི་དབང་བརྒྱུད་ལལ་རིམ་ནང་ཁལ་མིན་དབང་
 འཇོག་ལེན་ཕྱིད་པའི་འཕལ་ཆོད་དེ་རྣ་རང་དང་རྩ་བའི་གནས་སྤྲུལ་བ་...
 དང་བཞི། སྤྱ་ཅ་སྤྱས་གྱོ་སྤྱལ་དེ་དང་བརྟན་ནས་པོད་འདི་ཁོ་པ་ཆོད་
 མངའ་འོག་རྒྱ་འཇུག་ཆེས་ཕྱིད་པ་དང་ལྷ་བཅས་སོ།

ཞོང་གསལ་གྱི་གནས་ཚུལ་དེ་དག་ལ་བརྟེན་བཀའ་གནང་། མི་
 འབྲས་དགའ་གསུམ་གྱི་འབྲས་མི། དཔོན་འོད་ཀྱི་འཇུག་མང་ཆེ་པས། དེ་
 མོ་ཚུལ་ཆེ་བ་དཔོན་མཉམ་གཏོར་དཔོན་པ་དང་། ཚུལ་མཆོག་ཐུབ་བརྟན་གྱི་
 མཆོག་མྱིན་འགན་དངོས་ཀྱི་བཞེས་དཔོན་པའི་དེ་བ་བརྟེན་པ་ཉུང་། མིང་ལྷག་
 རྒྱ་འཆོས་འཁྱིན། མོ་བར་ཆེན་པོ་པ་རྒྱ་ལའི་མྱིན་འོད་ལྷན་ཆོག་མས་མོ་བར་བྱ་
 ཚུལ་བ་ཐུབ་བརྟན་གྱི་མཆོག་ཚུལ་མྱིན་ཆོས་མྱིན་བཞེས་པའི་མཆོད་མོ་.....
 འཆོག་མས། ཆེ་མོ་བར་དང་། ཞོང་མེད་ཁར་པའི་ཆེར་དར་ཚུག་བཅུག་མ།
 བསངས་བཏར་། མཆོད་པ་ཐུལ། བོད་པོངས་ཀྱི་ཕྱིས་ཀྱི་མཐའ་དག་གཟབ་
 མཆོར་གྱིས་བཟུབ། ཞང་མོ་ཐུ་གཞས་འབྲལ་པ་མོགས་དགའ་ཚུའི་དཔལ་ལ་
 ཅི་དགར་རོལ།

མེ་ལྷལ་(1896) སང་། ཉ་ཉན་ཆོ་འཕུལ་ཚུག་ལམ་ཆེན་མའི་སྐལ་མ་
 ལ། ཚུལ་དབང་ཐུབ་བརྟན་གྱི་མཆོག་མས་མེད་མོག་ཉན་ཆེན་ཐུག་པའམ་མ།
 དག་འཁྱལ་པ་རྣམས་ལ་བཀའ་ཆོས་གནང་།

ཚུལ་བ་ཐུབ་བརྟན་གྱི་མཆོག་ལུགས་གཉིས་ཀྱི་འགན་པོངས་ཀྱི་བཞེས་...
 པའི་ཆེས་ཀྱི་བོད་ཀྱི་གནས་ཚུལ་ལ་འབྱུར་སྒྲུབ་མངོན་གསལ་དོད་པོ་ཁག་.....
 གཉིས་ལྷར་བ་འདི་ཉུང་། དར་པོ། བོད་བཟུགས་ཨམ་པུ་ཀྱི་མོ་གནས་
 རྒྱར་བཞིན་གནས་ཀྱང་། ཆིན་གོང་མ་ཆེན་པོས་མཁོ་འདྲེན་པས་རིང་ལུགས་
 ཀྱི་ལམ་ཚུགས་ལག་ལེན་བརྟེན་ཏེ་དཔྱིན་རྒྱལ་དཔལ་འབྱུག་ལ་ཀྱུ་བ་ཚུར་མ་...
 ལུས་པ་དང་ཉམ་རྒྱུ་མིང་ལངས་པ་སོགས་ལ་བརྟེན་བོད་བཟུགས་ཨམ་...
 བན་དང་། རྒྱ་ལའི་ཐུ་མ་ཐུ་མེད་བཅུ་གསུམ་པའི་དབང་འཁེལ་བ་ཉིན་
 བཞིན་རེ་ཐུག་བྱ་སོང་པས་ཆིན་གོང་མའི་བཀའ་ལ་བརྟེན་འཆོག་དེ་ཅམ་མི་.....

བྱེད་པ། གཉིས་པ། ཆིན་གོང་མས་པོད་མི་དཔངས་ཀྱི་རྒྱལ་གཅེས་
 མཐའ་སྒྲུང་གི་དཔག་འཐབ་ལ་རྒྱལ་རྒྱུར་བྱེད་རྒྱ་ལྟ་ཞིག་དཔྱིན་རི་བཅན་.....
 འཇུལ་པར་དོད་གཤམ་གདོང་གསལ་བྱེད་ཆེད་ལྟར་སྒྲུང་ལ་ནས་བཟུང་གས་པ་
 རྒྱུར་གི་ལྟ་རིམ་འཛོགས་དང་། ས་ཆ་མི་ཁྱུང་བ་ཞིག་སྒྲུང་བ་སོགས་ལ་
 བརྟེན་སྒྱུ་ཅུ་སྒྲུང་དཔུང་རོགས་བཅའ་ནས་དཔྱིན་རི་མཐའ་སྒྲུང་བའི་ཐབས་...
 ལྷན་བཟུང་། ཅུས་དེར་སྒྱུ་ཅུ་སྒྲུའི་འདྲེ་ལག་པོད་ཅུ་བཟུངས་པ་བཅས་སོ།

རྒྱལ་མཆུངས་པོད་ཀྱི་དབང་བཟུང་བྱལ་རིམ་ནང་ཁྲལ་ཅུང་མིད་.....
 དབང་འཕྲོག་རིམ་བྱེད་པའི་འཐབ་ཚད་རྣེ་རར་ཅན་ཅུ་ཡུར། ཤིང་ལྷག
 (1895)མར། བཀའ་ཤག་དང་། སེ་འབྲས་དགའ་གསུམ་གྱི་འབྲས་མི་
 སོགས་ཀྱི་རེ་འཇུན་ལྟར། དེ་ཙམ་རྒྱལ་ཆབ་དཔོངས་ཁྱུ་གནད་པའི་རྩེས་སྒྱ་དེ་
 ཙམ་རྒྱལ་ཆབ་ཀྱི་སྒྲུ་མཆེད་ནོར་བུ་ཆེ་རིང་དང་། རྩོ་བཟང་བཏུན་འཛིན།
 དེའི་རྒྱལ་མ་གཏོགས་དཔོན་རིགས་འགའ་ཞིག་གིས་རྒྱལ་ཆབ་ཀྱི་དབང་ཆ་.....
 སོར་བར་མིད་མ་རངས་པར་རྒྱལ་བ་ལྷུ་བ་བཏུན་རྒྱ་མཆོར་རན་གཏད་བཅུག་
 ཉི་ཤེས་ཐབས་བྱས། ཁོ་པ་ཆོས་སྒྲུང་ཡང་པོད་ཀྱི་མིད་དབང་འཛིན་ལྷུ་བ་
 པའི་རེ་རན་བཅངས། རྒྱལ་གཤོ་དེ་དག་མཐིམ་བརྟོལ་པའི་རྩེས་སྒྱ་དེ་ཙམ་
 སྒྲུབ་མཆེད་གཉིས་དང་བྱེད་གཏེ་ནམས་འཛིན་བཟུང་སོག་བཀའ་ཤག་དང་།
 སེ་འབྲས་དགའ་གསུམ་གྱི་འབྲས་མི་སོགས་ནས་བྱེད་གཏེ་ནམས་ལ་ཁྱུ་བ་.....
 ཟུངས་པས་ཁོ་པ་ཆོས་རང་ཉིད་ཀྱི་རྟིག་ཉེས་ནམས་ངོས་ལེན་བྱས། དེ་ཙམ་
 རྒྱལ་ཆབ་ལྷུར་པ་རྩོ་བཟང་འཛིན་ལས་རབ་རྒྱས་ནས་གནས་ཚུལ་དེ་ཙམ་.....
 འབྲས་ཉིན་དེའི་མཆོན་མོར་རྩོ་བྱར་ཅུ་ཤོངས། སྐབས་དེར་བཟང་བྱ་བ་ཞི་
 བཅུ་ཞེ་སྒྲུང་ཐེབས། འོན་ཀྱང་། དེ་ཙམ་རྒྱལ་ཆབ་ལྷུར་པ་གཤེགས་རྒྱལ་སྒོར་ལ་

བཤད་སྒྲིལ་མི་འདྲ་བ་མང་ཅས་བྱུང་བ། དཔེར་ན། ལ་ལས་དེ་མོ་རྒྱལ་
 ཚབ་བྱུར་པ་འཛིན་བཟུང་བྱས་རྗེས་བཙན་ཁར་ནང་འདས་པ་རེད་ཟེར། ལ་
 ལས་རྒྱ་ལའི་སྒྲ་མའི་ཤོག་ཁག་གིས་བཀུམ་པ་རེད་ཟེར་བ། ཡང་ལ་ལས་
 འན་གཏད་བཅུག་ནས་སྤྱོད་དབང་འཕྲོག་ཆེས་བྱེད་པའི་གནས་ཚུལ་དེ་རིགས་
 ཙུ་བ་ནས་མེད་པར་མ་ཉེས་ཁ་གཏོགས་རེད་ཟེར་བ་ཙམ་གས་བཤད་རྒྱལ་མང་...
 ཅས་བྱུང་། བཤད་རྒྱལ་མི་འདྲ་བ་རི་ལྟར་ཡོད་ཅུང་། རྟོན་ཏུ་འདིར་
 མོག་ནས་མོད་ཀྱི་དབང་བཟུར་བྲལ་རིམ་ནང་ཁྱལ་སྤྱོད་དབང་འཕྲོག་རིམ་...
 བྱེད་པའི་འཕམ་ཚོད་རྣམས་དང་། རྟོན་གྱི་གནས་ཁུ་བྱུར་པ་གསལ་པོར་
 བཙུག་བྱས་པ།

དེ་མོ་རྒྱལ་ཚབ་བྱུར་པ་གཤེགས་པའི་རྗེས་སྤྱོད་གཏེ་གཙུག་པོ་ན་མས་
 ཚར་བཅད། ལྷ་ཚང་གི་རྒྱ་དངོས་རང་འཇགས་མོག་བྲལ་གི་དངོས་པོ་
 ཡོངས་རྒྱགས་དང་གཞིས་ཀ་གཞུང་བཞེས་བཅད། རྟོ་མོག་བྱའི་མོ་གནས་
 འཕྲོག་པ་དང་། ཡང་སྤྱོད་བྱུར་འཆལ་མི་ཚོག་པའི་བཀའ་པལ།

ཏུས་དེར་རྒྱལ་པ་བྱུང་བ་ཉམས་རྒྱ་མཚོ་དང་། བཞུ་ཆེན་སྤྱོད་མོག་དཔྱུ་
 པ་ཚོས་ཀྱི་ཉི་མའི་དབར་ལའང་མི་མཐུན་པའི་གནས་ཚུལ་མང་ཅས་བྱུང་།
 བཤོར་ན། རྒྱལ་པ་དེར་མོད་ཀྱི་དབང་བཟུར་བྲལ་རིམ་ནང་ཁྱལ་འགལ་བ་
 རྒྱགས་ཆེར་བྱིན་ཉམས། དཔྱིན་རི་དང་། ལྷ་ཏུ་ལྷ་མོགས་པས་སྒྲིལ་མ་
 ཏུངས་པ་ཚོར་མོད་ཀྱི་ནང་སྤྱོད་ལ་ཐེ་རྒྱས་དང་། བཙན་འཛུལ་དཔག་
 འཁྲུག་བསྐྱར་པའི་མོ་རྒྱལ་པ་ཉིད་དེ་འདྲེ་ལག་མོད་ཏུ་བཟུངས་པ་བཅས་སྤྱོད་

ལྷ་ཏུ་ལྷ་པོ་ཚན་རྒྱལ་ཡིང་ལྷགས་པའི་འདྲེ་ལག་མོད་ཏུ་བཟུངས་
 པའི་རྒྱུར།

ལྷ་མག་མཆོ་སྒྲོན་ཏུ་སྦྱར་ཡོག་ ཡང་མེ་ཕྱི(1876)ལོར། ལྷ་ཏུ་ལུ་འི་རོ་
 ཏེ་པོ་ན་ཉི་ལེ་མེར་པ་པོ་ད་ཏུ་པ་སྒྲོན་ཏུ་ལ་ཡོང་པར་པོ་ད་ཀྱི་མེར་སྒྲོ་མི་ད་མངས་...
 ཡོངས་ནས་རོ་སྒྲོན་མཐའ་གཅིག་ཏུ་བྱས། ལྷ་ཏུ་ལུ་འི་ཏུ་ལ་མ་པག་ག་འགོག་
 རྱེད་པའི་སྒྲོན། པོ་ད་པལྱ་གས་ཨམ་པན་པལྱ་ད་པོར་མ་ཆེན་པོར་སྒྲོན་ཏུ་
 ལུ་ལ་པ་འདི་སྒྲོན།

“གཞུང་གི་ལས་དོན་ཞོར་སྒྲོན་ལྱེད་པོ་རྗེ་ཡུང་ཏུ་ཆོག་སྒྲུ་ནས་ཡི་གེ་.....
 ལུ་ལ་དོན། ཉེ་ཆར་ཨམ་པན་མཆོག་ནས་འདི་གར་མང་ལུ་གནང་འཕྲོར་
 ཞིབ་ཆ་དེཔ་གསལ་པསྒྲུར་སྒྲོན་ཏུ་མ་དགོས་པ་སྒྲུད། འགག་དོན་ཏུ་སྒྲུལ་ཁག་
 སན་ཆུན་ཆོར་འབྱུལ་སྒྲོན་ཀྱི་ཁྱུང་ལས་དོན་ལྱེད་པོ་འི་ཡ་ཕོན་ནས་གནས་ཆུ་ལ་
 མེཔས་གསལ་ལྷོར་ཏུ་འི་ཁྱི་པལྱ་གས་གཉིས་ཆུ་ཡ་ཆོས་ཡ་ཉིན་རོ་སྒྲོན་ཏུ་ལ་ཁག་
 གི་ལས་དོན་ལྱེད་པོ་ནས་མི་སྒྲོ་ཆེད་མངགས་ཀྱིས་གནས་ཆུ་ལ་འཕྲོར་གསལ་.....
 ཏུ། པོ་ད་པོ་ན་ཉི་ལེ་མེར་པ་མ་མི་པལྱ་ད་པོ་ད་སྒྲོངས་པཅས་པའི་ས་གནས་ཏུ་
 པ་སྒྲོན་ཏུ་ལ་ཏུ་ཆོན་ཆེ་གར་ཅིར་མཐོང་ཆོས་སྒྲུ་ཆེ་ཡོང་གནས་ལ་ལག་འཁྱེར་.....
 གསོལ་རས་གནང་ལྷགས་ནན་ཀྱིས་ཏུ་པར་པ་ཉེན། པེ་ཅིར་ལུ་ན་པན་ལུ་འི་
 ཡ་ཕོན་ནས་མཐ་ག་པ་པ་ལྷོ་རོ་སྒྲོན་ཏུ་ལ་ཁག་ཀྱི་སྒྲོན་ཅིས་སྒྲོད་མོར་པ།
 སྒྲུར་རོ་དཔོན་ཉི་ལེ་པཅས་འཕྲོར་སྐབས་ལག་འཁྱེར་ལ་གཞིགས་པས་གཏོར་.....
 ད་ཆོས་ལས་ཐིངས་མིག་དོན་ལུད་རིགས་མི་འཕྱུར་པ་ད་ཆོས་སྒྲུ་མེཔས་སྒྲོར་.....
 པ་ཆེ་འཛོག་ལྱེད་ད་ཆོས་ཞེས་གསལ་པ་འདི་སྒྲོན་པག་མོན་ནས་པ་དང་། སྒྱི་
 ཁྱུང་མཐའ་པོ་པལྱ་ད་པོ་ད་འཔརས་མེར་སྒྲོ་སྒྱི་ད་མངས་ལ་མང་ལུ་སྒྲོག་སྒྲུངས་
 ཆོག་པགོད་ཁྱུང་ཁྱུང་པར་མེར་སྒྲོ་མཐུན་ཀྱིས་ཏུ་རིགས་ཏུ། དེ་སྒྲོ་ལན་ཉོང་
 ཁྱི་པལྱ་གས་པལྱ་གཅིག་པའི་མོ་མན་ལུ་འི་མི་རིགས་མོགས་གསལ་སྒྲོས་ཀྱིས་.....

བཏང་ཆེན་པ་སངས་རྒྱལ་གྱི་བཟུན་པ་དང་། བོད་ཁམས་མྱེད་པ་དེ་མྱེད་ལ་
 གནོད་ཆ་བསལ་ཡོད་གནས་ལ་འདི་རིགས་རི་ལྟར་བྱས་བྱུང་གཏོར་མ་བས་མེད་
 རྒྱགས་མཁའ་གན་མྱི་མྱིག་རྟགས་འབྱར་བཞག་ཐོག བོད་བཞུགས་མོན་
 ཆེན་བཞུད་ཤོད་མ་ཆེན་པོར་གསེར་རྟུན་མོན་པ་སོགས་ཀྱི་བོད་དེ་པ་གསལ་...
 མ་ཟད། རང་ཁོངས་ས་གནས་ཁག་ནས་འདི་གསལ་འགྲོ་འདུག་བཏང་གོར་
 བཟུ་བཞག་ཡིག་འབྲུལ་ཅེས་ཡང་གཏོར་ལེན་མི་ཆོག་པའི་དམ་བྱ་ཀྱང་སྤྱད་དེ་
 ལྟར་ཡིན་ན། ད་ལམ་དེ་ཐོལ་མི་རིགས་བོད་མྱོགས་ལྷ་གསར་རྫོགས་ཀྱི་གཏོར་
 རྒྱ་མར་བཞག་གན་དོན་ལ་མི་གནས་པའི་ཁར། ས་གནས་འད་པ་འབྲེལ་ཁག་
 མང་ནས་འདི་དང་འདི་འདྲ་པའི་འབྲུལ་ལམ་འགོ་རྒྱགས་སོགས་ལ་བ་ཆོད་.....
 གྱིས་ས་མཆོམས་ཞོད་མི་འཇགས་པའི་མེད་ས་ཤིག་དང་། དེར་བརྟེན་བཟུན་
 མར་འཕྲལ་སྤྲུགས་གནོད་འགལ་རི་འབྱར་འགན་མོན་བཟོད་མིན་ལ་དེ་ཐོལ་...
 མི་རིགས་ས་གནས་རི་འདྲ་འཕྱོར་བྱང་། དགག་འགོགས་མྱིར་མོན་མི་བྱ་མཐུ་
 མེད་ལ་དེ་དོན་ཀྱི་བོད་བཀའ་མོལ་འབྲལ་བྱ་ཡོད་པ་ཞེས་བྱ་ནས་ཅི་ཆེ་དང་...
 འབྲེལ་བས་མེར་རྒྱ་མྱི་དམངས་ནས་དོན་རྟོ་ཐོག་སྤྱད་དང་། དགའ་མོན་སྤྲུན་
 མོད་བཅས་ལ་བྱ་ཐོད་དང་། ཨམ་བན་ཆེན་པོར་འབྲལ་བྱུད་རྟུན་རྟགས་
 འབྱར་བཅས་སྤུལ་འཕྱོར་བྱུང་བ་ཨམ་བན་མཆོག་དཔོངས་དྲངས་ཆེད་མེར་...
 རྒྱ་མྱེད་རྟུན་བྱ་རྟགས་འབྱར་བྱུང་འདུལ་བྱས་པར་སྤྲུགས་ཞིབ་ཀྱིས་བྱལ་ཁབ་
 བན་རྒྱན་ཆོར་འབྲལ་མྱི་བྱུལ་མཆོད་པོའི་ལ་མོན་ལ་གནས་རྒྱལ་གནད་འོས་...
 སོགས་བོད་ཁམས་བཟུན་མྱི་དོན་གསལ་ཆེར་དཔོངས་བཞེས་ཀྱིས་དེ་ཐོལ་...
 མི་རིགས་གསར་རྫོགས་ཡོད་མལ་མི་འབྱུང་བ་ཞིག་དཔོངས་འཇགས་ཡོད་པ་བྱ།
 དེའི་ཆེད་དུ། མེ་ཕྱི་ཟླ་༡༠ལ་སྤུལ་”ཞེས་འཛོད། དེ་རྗེས་སྤྱི་ཅུ་མེད་

བསྐྱར་བྱུང་པ་ཆེ་བ་མདོ་སྔགས་བརྒྱད་ཉི་མར་ཡོང་བ་ལས་རི་ཉམས་ལྷན་ཏུ་།
ས་གནས་སོ་སོའི་འཛོད་མངས་ན་མས་ནས་བཀག་འཛོག་མཐའ་གཅིག་ཏུ་.....
ལྷན་ལས་ཁོ་པ་ཚོ་ལྟར་ཐབས་དཔེ་བའི་གནས་སྤྱུར་ལ།

ལྷོ་རིལ་པ་ནི་གཤི་ཐབས་ཀྱི་རྒྱུར་པར་མཚོན་ཏུ་མངའ་བས། ལྷོ་ཏུ་
ལུང་མི་དངོས་སྤྱོད་ཐོད་ཏུ་བརྒྱད་ཐབས་མིན་ཏུ་དཀའ་བས་ཐབས་ལམ་གཞན་
ཞིག་གི་ཚོན་ནས་ཐོད་ཀྱི་ནང་མིང་ལ་མེ་ལྷན་ལྟེན་པའི་ཐབས་བཞུགས། ལྷོ་ཏུ་
ལྷན་ལྷོ་མི་གཤའ་ཐ་ (ལྷོ་སྔགས་) བཅན་བརྒྱུད་ལྷན་རྒྱུ། བར་པ་སངས་
ལྷན་པའི་ཚོས་ལྷན་ལ་དང་ལྷན་ལྟེན་ཚོས་ལྷན་བར་པའི་དཔོན་པར་ཉམས་
གསོ་དང་། ཚོས་ལྟེན་ལྷན་ལྷན་ལ་ལྷན་ལྷོར་རྒྱུར་རྒྱུ་ལྷོར་པའི་གཤི་
ཐབས་ལ་བརྟེན་ནས་བར་སྔགས་དང་ཐོད་རིམ་བཞིན་ཐ་ཆེས་ལྷན། ལྷན་དེར་
ལྷོ་སྔགས་ནས་གཞན་ཏུ་ཉིས་བརྒྱ་ཉལ་ཅམ་ཐོད་ཏུ་ཡོང་། མེ་འབས་དཀའ་
གསུམ་དང་བཀྲིས་རྒྱན་པོར་རབ་ཏུ་ལུང་། རྗེ་རྒྱལ་བ་ཅེས་པ་དེའང་སྐབས་
དེར་ཉམས་པར་ཡོང་ཞིང་དཔལ་ལྷན་འབས་སྤྱུར་སྤྱུར་དཔོན་པར་བཞད། རྗེ་རྒྱེ་
གཤིབ་ཐེར་པ་དེ་རབ་ལུང་བཅུ་བཞི་པའི་མེ་རྟ་(1846) ཡོང་། ལྷོ་སྔགས་གི་
ས་ཁོངས་ལྷོ་མི་གཤའ་ཐར་སྤྱུམ། སྔགས་ཐོད་མིང་ཏུ་རྗེ་རྒྱལ་བ་ཐེར། མིང་
གཞན་ཏུ་ཀའོ་སྤྱུར་མོ་སྔགས་མོ་མིན་གཤའ་ལྷན་དཔར་རྗེ་རྒྱུར་ (ལྷོ་སྔགས་).....
མཚན་ཉིད་མཁན་པོ་ཞེས་འཛིན་) དེའི་མིང་སྤྱོད་བརྒྱུར་ལྟེན་ཉམས་མང་ལས་
ལྷོ་ཏུ་ལུང་མིག་ཐོག་ཏུ་རྗེ་རྒྱལ་བ་ཏུ་དང་། དཔེན་མིག་ཏུ་རྗེ་འུ་མེ་ལྷ། ལྷོ་
མིག་ཏུ་རྗེ་འུ་མེ་ལྷ་ཞེས་འཛིན་ལས། མི་གཅིག་ལ་མིང་ཉ་ཅང་མང་བ་ལྷོ་
ལུང་ལྷོར། རབ་ལུང་བཅོ་ལྷ་པའི་ལྷན་ལྷན་(1871) ཡོང་། རང་མོ་
ཉེར་ལུང་སྔགས་སྤྱུར་ཐོད་ཏུ་ཡོངས་ནས་འབས་སྤྱུར་སྤྱུར་དཔོན་པར་སྤྱོད་ལྷན།

རང་མོ་མེ་མུ་ཅེ་མ་ལ་སླེབས་སྐབས་དཔོན་པ་དེའི་སྒྲིབ་དཔོན་གྱིས། རིག་
 གནས་སྤྱི་དང་། རྒྱལ་པོར་ཁྱེད་མཁས་ཅན་གྱི་ལྟ་བུ་དེར་
 རྒྱལ་ཁབ་མི་མེད་དོན་གྱི་བར་ཁྱེད་མཁས་ཅན་པོར་རབ་བྱུང་བ་རྒྱུ་ལྟར་
 གྱི་རང་རྒྱལ་བ་ཞུན། རབ་བྱུང་བཅོ་ལྔ་པའི་ས་ཁྱི(1898)ལོར། ཁོ་
 པ་རང་མོ་༥༢ ལ་བསླེབས་པ་ནས་བཟུང་སྤྱི་དོན་གསལ་ཆེ་ཁག་ལ་ཁྱེ་གཏོགས་
 དང་ཉེས་སྒྲོན་འཁེམས་མེད་གྱིས་འབབ་ལས་གཤོ་འབྱུང་གྱི་བྱ་བ་མང་ཅན་
 བཅས་པས་རྩི་རྩི་གཤིབ་ཅེས་པའི་མིང་དེ་གཤི་གཏོ་དང་། མེ་མུ་ཅེ་གས་
 གར་སར་བྱལ། ས་ཁྱི(1898)ལོར། མཁོ་གཏུ་དང་། ལྷ་ཅ་ལྷའི་གར་
 རྩི་ཞིང་ཆེན་ཁག་ལ་བསོད་སྒྲོམ་གྱི་མིང་ཁྱེད་ནས་བསྐྱེད། ལྷ་ཅ་དེར་ལྷ་
 ཅ་ལྷའི་ཐོན་པོ་ཆོས་རྩི་གཤིབ་སླེབས་པ་གཤིས་འཁྱལ་ཁོ་པ་དང་ལྷག་འཕྲད་
 ཐོག་རྩི་སར་བཅད་དོད་ལྷ་ཅ་ལྷའི་སྒྲུ་ཆ་བ་ཅུ་བརྒྱ་གཞག་གས། ཐོད་ཅུ་མིང་
 ཐོག་ཁྱེད་རྒྱལ་མཆོག་ལྷལ་བཞུག་ལྷ་མཆོར་དངོས་པོ་འཛོམ་ཆེན་ལུལ། དེ་
 བཞིན་བཀའ་ཐོན་བཀའ་སྒྲུ་ཐོགས་དཔོན་རིགས་ཆེ་གས་ཁག་ལའང་དངོས་
 པོ་མང་པོ་སྤྱད། རྒྱ་ལའི་ལྷ་མོ་གས་ལ་ཆེན་པོར་མ་རྩོམས་ཞན་རྒྱལ།
 དཔེན་རིག་པོ་སྒྲུ་ཆེ་རྒྱལ་ལྷ་ཅ་ལྷ་རྩོམས་ལྷགས་པོར་རྒྱལ་ཐོགས་གཤོ་རྒྱའི་
 རྒྱུར་བ་མང་ཅན་གས། རྩི་རྩི་གཤིབ་གྱིས་རྒྱལ་བ་ལྷལ་བཞུག་ལྷ་མཆོ་
 ཐོགས་ལ་ལྷ་གསལ་“ལྷ་མོའི་རྒྱལ་ཁབ་ཅེས་པ་ཁྱེད་རང་གི་བདག་པོའི་རྒྱལ་
 ཁབ་ཤིན་ཞིང་། ད་རྩི་ཐོག་མ་ཆད་ཅུ་མ་ལྷ་ལྷུང་ལྷུང་པས་དེར་བསྐྱེས་ན་
 མི་འཁྲིག ལྷ་མོའི་རྒྱལ་ཁབ་དཔེན་རིའི་དབང་ལྷགས་ཐོག་རྩོད་ཐིག་ཞིང་
 དཔེན་རིའི་བཞིན་འདོད་གནག་རྩི་གས་མེད་དང་། ལྷ་ལྷའི་ཆོས་ལྷགས་ལ་
 ལྷས་ཐེམས་ཆེ་པས་ཁྱེད་རང་གི་ཆོས་ལ་དད་ལྷས་མི་ལྷེད་པ་མ་ཟད། ཐོད་

གྱི་ལྷ་མའི་སྐུ་དབང་སྒྲིལ་རྒྱུ་ཅ་མེད་ཏུ་གཏོང་དེས་ཡིན། རོ་མོའི་འདི་
 དཔེན་གནས་འོག་གི་རྩེ་བས་ལྷན་ཅན་ཡིན་ན་དཔུང་རོགས་ལྷན་ཆེ་དཔེན་...
 རི་འདུལ་ལྷུང་པས་མ་ཆད། རོ་མོའི་མོང་མའང་ཁྱེད་རང་གི་ཆོས་ལ་འདུག་
 ལྷུང་པ་དང་། རོ་མོའི་མི་རིགས་ཡོངས་རྣམས་སྐྱེན་རས་གཟིགས་ཀྱི་མངའ་
 འབངས་ཀྱིས་ཏེ་བཅུན་པ་སྒྲོལ་མ་ཡོང་དེས་རེད” ཟེར་བ་དཔྱེན་སྒྲུར་མང་.....
 ཅམ་བྱས། ལྷུང་པ་སྐྱེས་པའི་བཅུ་གསུམ་པས་གཤོ་གཏམ་དེ་དག་ལ་ཡིད་
 ཆེས་མཛད་དེ་བཀའ་ཤག་སོགས་ལ་བཀའ་བསྐྱར་ཅམ་ཡང་མི་གནང་བར་སྐྱེ་
 རྒྱུར་ཐེབས་ཅིས་གནང་། བཀའ་ཤག་ནས་གནས་སྒྲུལ་དེ་ཕྱིས་འཕམ་
 ལྷུང་པ་ལྷུང་པ་བཅུན་ལྷུ་མཆོར་རོ་མོའི་མོང་མ་འཕམ་པ་ལེགས་ཤིང་། འོན་
 ཡང་གཞུང་རོན་གལ་ཆེ་འདི་རྩེ་རྒྱ་རྩོམ་རྩོམ་གཅིག་ལྷན་བཀའ་བསྐྱར་.....
 མཛད་དེ་ཐག་གཅོད་གནང་བ་ནི་དབང་ཆ་ལས་བཞུལ་བས་ག་ལ་ཡིད་ཅམ་...
 གསོལ། དེ་ནས་བཀའ་ཤག་གིས་ཐམས་ཅད་ལ་ལྷུ་མཆོགས་ལ་བཅུན་ནས་
 བཀག་འཁོག་བྱས། ས་ཐག (1899) ཡོང་རྩོམ་གཅིག་ལྷན་ཡང་སྐྱེ་རྒྱུ་
 ལྷན་བསྐྱོད་ནས་མོང་མས་མཛལ་འཕྲད་གནང་། བོད་ཏུ་ཕྱིར་ཐོག་བྱེད་
 སྐབས་སྐྱེ་རྒྱུ་ཕྱི་མོང་མས་རྒྱ་ལའི་ལྷ་མར་འདུལ་བྱེད་ཡི་གེ་གཅིག་བྱིར་ཡོང་...
 ནས་བཞོད་གསལ། རོ་མོའི་མི་རྩེ་ཆེད་མངགས་གཏོར་རྒྱུ་ཕྱི་རྩོམ་ལོ་མ་ཐོལ་ཞིབ་
 གསལ་དཔོན་སྐྱེ་ཟེར་བ་དང་། མོང་མས་བསྐྱར་བའི་རོ་མོའི་མི་རྩེ་ཆོས་
 ལྷན་ཁང་གི་ཆོས་ཀྱི་ཡད་ལ་ཡོའི་ཆོས་སྒྲོལ་བྱོན་པ་ཞིག་རྒྱ་ལའི་ལྷ་མར་ལུལ།
 དེ་ནས་རྒྱ་པ་གཅིག་ཅམ་ཡོང་རྩོམ་རྩོམ་གཅིག་ལྷན་ཡང་ཕའོ་ཀུ་ཏུ་བསྐྱོད།
 ལྷུང་པ་ལྷུང་པ་བཅུན་ལྷུ་མཆོས་བཀའ་ཤག་སོགས་ཀྱིས་གསེར་རྩན་སྐྱོན་པར་.....
 གསན་འོག་ཅ་བ་ནས་མེད་པར་སྐོག་ཏུ་ཕོ་གནས་མཛོ་པའི་ཕེར་ཕོ་པ་.....

(མཁུན་གཉིས་ཆེ་མོ་ཡིན་ཟེར་སྐད་) གཅིག་ཁོ་པ་དང་མཉམ་ཏུ་བཏང་། ལམ་
 ཚུགས་ཁོར་པ་དང་། ཉིན་འདུ་བཟུང་ཁོ་ན་སྒོ་པོར་འཕྱོར་མཆམས་ཟུ་རུ་
 ཟུའི་ཟུ་གཟིངས་ཟུ་བཅད་དེ་བཟྱོད། ཟུ་ཅུ་ཟུར་འཕྱོར་རྒྱུ་ཁོར་ལས་
 མཆམ་འཕྱད་གནང་། སྒོ་སྒོ་ལ་མང་ཅམ་ཟུས། ཚུགས་སྐར་(1901)
 ཡོང་། ཉི་མར་ཕྱིར་ཡོག་རྒྱུ་ལྟ་ལའི་བྲེ་མ་དང་མཆམ་འཕྱད་ཁྱུ་སྐབས་ལན་
 ཚུན་སྒོ་ལ་བཟུར་མཆེད་པའི་དོན་ཆོན་ནང་ཏུ། ཆིན་ལང་ཉི་མར་མངགས་
 སྟོན་ཕྱིས་ལན་ཚུན་དཔར་ཕྱི་མཆེད་འཕྱོགས་ཕྱིལ་ཚུ་དང་། སེར་སྒོ་པ་
 དཔོན་རིགས་ཕྱིས་ཟུལ་པའི་ཟུ་ཅུ་ཟུ་དང་པོད་དཔར་ཕྱི་ཆིངས་ཟིན་ནང་.....
 འཁོད་དོན། “རོ་གས་པོད་ལ་བཟོ་སྒོ་ཕྱེ་ཚུ་དང་། ཉི་ཚུགས་ཉི་འཕེལ་དང་
 ཟུད་དགའ་པའི་དོན་ཆ་ཟུར་ཆེ་རོ་གོ་ནས་ཁམ་ཡེན་རོགས་པ་མ་ཟུད་ཟུ། རོ་
 གོ་ནས་གཤམ་གྱི་གཤམ་ས་དཔྱིལ་ཚུལ་ཁབ་ཁོར་ས་ཟུ་སངས་ཚུས་ཕྱི་བཅུན་.....
 པ་འཕེལ་ཚུས་གཏོར་ཚུ།” སྐབས་འཁོད་པའི་ཆིངས་ཟིན་ལ་རྒྱ་ལའི་བྲེ་མས་.....
 ཉིགས་འཕྱོགས་གཏན་འཁེད་མཆེད་ཟུར་། པོད་ས་གནས་ཤིན་གཞུང་གིས་
 ཁས་ཅ་བ་ནས་མི་བྲེངས་པ་དང་། ལང་རྒྱ་ལའི་བྲེ་མ་དཔོན་མང་འགལ་ཡོང་
 དོགས་ཕྱིས་བབས་ཕྱིལ་མང་ཅམ་ཁྱུས། དགའ་གས་ནས་རྒྱ་ལའི་བྲེ་མའི་
 དཔོན་པོ་དོན་འབའ་ཞིག་མ་བཟུབ་ཐབས་ཟིན་ལ། མཆོན་ཆ་ཟུབས་གཤོམས་
 ཟུད་ཆེད་རྒྱ་རྒྱུ་ཟུའི་ཟུ་ཅུ་ཟུར་མངགས། རིམ་བཞིན་དུ་གཅས་འཁོར་ཆེན་
 བོར་ཏུ་ཐྱིར་ཁར་དཔོན་འཕྲོན་ཆོགས་དང་འཕེལ་རྒྱ་ལའི་བྲེ་མ་རང་ཉིད་
 བས་དོད་མ་མཆེད་ཟེར་སྐད། ཐུར་ལང་རྒྱ་རྒྱུ་ཟུའི་ཟུ་ཅུ་ལ་བཟྱོད་དེ་
 དཔོན་རིགས་གཤམ་ཆེ་མང་པོ་བཟུབས་ནས་པོད་ཕྱི་དཔོན་རིགས་གཅ་པོ་ཆ་མས་
 ལ་ཟླད། ཏུས་དེར་དགའ་སྟོན་བཤད་ཟླ་དང་། རྒྱ་རྒྱུ་ཟུའི་དཔར་ལའང་

འབྲེལ་བ་དཔལ་ཐབ་ཡོད་སྐད། བཀའ་ཁྲོན་བཤད་སྐད་པའི་ལྟ་བུ་ལའང་འབྱུང་
ཞུག་ཕྱིན་ནས་ཟུ་ཅ་ཟུར་དཔུང་རོགས་པའི་ནས་དཔྱིན་རིང་འགོག་སྒྲིལ་.....
ཕྱིད་པའི་བཟའ་བྱས་ལ་ཡོངས་ཟུ་མས་མཐུན་བྱས།

དེ་ཞིག་སྐར་མཚམས་རྒྱ་ལའི་ཟུ་མ་ཟུ་མེར་པུ་གཟུམ་པ་ཆེན་པོས་རྒྱ་.....
རྒྱ་མཐོང་ལྟ་སའི་དག་ཆས་མཚོད་ཁར་དོ་དཔལ་པར་བསྐྱོ་གཞག་གནང་། ཟུ་ཅ་
ཟུ་འི་མེ་མདའ་མར་སོ་རྩ་མོར་མོག་ལྟ་སར་དཔོར་འདྲིན་བྱས་པའི་གནས་ཆུལ་
དཔྱིན་རིང་མོས་པ་དང་། ས་པག་(1899)ལོར། བད་ཀར་རྒྱ་ལའི་ཟུ་མ་
མཚོག་ལ་འབྲེལ་བ་འཇུགས་ཆེད་ཀ་ཤི་མིར་བཅང་སྟོད་དཔྱིན་རིང་འབྱུང་.....
མིས་ལ་རྒྱགས་བཟུད་མར་འའིས་ཤར་དཔོན་ལ་ཡི་གེ་བཏར་བ་དེ་བཀའ་.....
ཤག་ནས་ཕྱིར་སྒྲིག་པ་དང་། དེ་རྒྱུ་རྒྱུ་མེ་མིར་ཏུ་བཅང་སྟོད་འབྱུག་པའི་
འབྱུང་མི་དཔྱ་ཕྱིན་ལྟ་སར་ཡོང་སྐབས་རྒྱ་ལའི་ཟུ་མ་ཟུ་མ་བཟུབ་ཟུ་མཚོར་.....
ཟུལ་པའི་ཡི་གེ་དེའང་ཕྱིར་སྒྲིག་གནང་བས། དཔྱིན་རིང་པོར་འཇུལ་པ་རྩ་ཆ་
ཁ་ཕྱེད་ས་ཤིས་བོད་ལ་ཟུར་ཡར་བཅན་འཇུལ་ཕྱིད་པའི་ཉམ་སེམས་ཆེས་ཆེར་
ཕྱིན། དེ་ཞིག་སྐར་མ་གསལ་པ་ཆོད་དཔྱིན་རིང་དཔལ་དཔུང་གིས་པའི་ན་
བཟུང་བྱས། དེམ་བཞིན་ལྟ་ས་པར་བཅན་འཇུལ་དཔལ་དཔུང་བཏར་།
རྒྱ་ཤར་དེར་ཟུ་ཅ་ཟུར་རང་ཟུལ་བྱང་ཤར་ས་ཁུལ་རྒྱ་རི་མིན་དང་དཔལ་འབྱུང་
ཕྱིད་པའི་ཟུ་མིག་ཕྱིད་བཞིན་པར་གནས་པ་བཅས་སོ།

༥ བོད་ཕྱི་མི་ཤིགས་ཁག་གི་མི་དཔལ་པལ་ཕྱིས་དཔྱིན་རིང་པོར་འཇུལ་
པར་རྩ་ཆུང་ཕྱིད་པའི་དཔལ་འབྱུག་ཆོངས་གཉིས་པའི་སྐྱར།

ཟུལ་དཔལ་ཟུལ་བཟུབ་ཟུ་མཚོ་མཚོག་གིས་ཕྱིད་དཔལ་དཔོན་ཟུ་.....
པའི་པའི་རྒྱུ་ཟུ་ བོད་འབྱུགས་ཉམ་པན་དང་བོད་ས་གནས་ཕྱིད་གཞུང་

དབང་དུའི་ཕྱིན་ཚོལ་མཐའ་ཐུང་ཕྱིན་ཚུགས་ཐང་རྟོག་ཅ་གཅིག་ཤིང་མ་ཐུང་.....
 བས། ཟུའི་བཅན་རྒྱལ་རིང་ལུགས་ལ་ཐོད་བཅན་བཟུང་ཕྱིན་པའི་མོ་སྐལ་སྐལ་
 གསར་པ་རྟེན། ཏུས་དེར་ཐུ་ཏུ་ཟུའི་གསར་ཏུལ་རྟོ་རྟེ་གཤིབ་སོགས་ཐོད་ཏུ་
 འོངས་ནས་ཐོས་རྒྱལ་ཐོང་ཏུ་གཅིག་ཐུར་ལ་གཏོར་པ་ཐུག་གཏོར་པ་འི་གཏོར་.....
 ཟུའི་ཐུར་པ་མང་ཅན་ཤིང་། དུའི་རི་བཅན་འཇུལ་པས་ནི་པའི་གཤོ་ཐལ་སྐལ་
 ལ་བརྟེན་ནས་ཐོད་འདི་ཁོ་པའི་མངའ་འོག་ཏུ་བཟུར་ཐབས་ཕྱིན་ཆེད། རྒྱལ་
 པ་བཅུ་གསུམ་པ་ཆེན་པོར་མི་ག་ཐངས་གཉིས་ཅན་ཐུལ་ཡང་། ཆེན་ཁའོ་
 སྤྱིན་གཞུང་དང་ཨམ་བན་ལ་མོལ་བཟུར་མ་ཐུས་པར་ཟུའི་རྒྱལ་ཁག་དང་མིག་
 འབྲུལ་བུས་མི་ཆོག་ཅས་གཞུངས་ཏེ་ཟུར་སོག་མཇེད་པས། དུའི་རིས་དྲག་
 ལུགས་ལ་བརྟེན་ནས་ཐོད་ཁོ་པ་ཆོལ་མངའ་འོག་ཏུ་བཟུར་པའི་ཐབས་བུས།
 དུའི་རི་བཅན་འཇུལ་པས་ཐོད་དཔག་གིས་མཐའ་མཆོམས་བཞུལ་བ་དང་།
 ཆེངས་མིག་དང་རྒྱལ་འགལ་བུས་པ་འདྲེ་ཐེར་པ་སོགས་དཀར་ནག་གཤམ་ཆི་.....
 སོག་པའི་ཟུང་ཚུགས་ཐང་ཅན་བཟོས། རྟོན་ཏུ་ཐོད་ཚུགས་ནས་ཐོག་མཐའ་
 པར་གསུམ་ཏུ་ཆེན་པོར་མ་ཆན་ལུང་ཁྱི་བཞུགས་ཐོང་དཔུ་མོར་(1794)
 གཏན་འཁེབས་གནང་བའི་ས་མཆོམས་མོ་པོ་ལས་མི་བཞུལ་ཞིང་། ཟུ་དུའི་རི་
 ཚུགས་ནས་དེ་ལས་སོག་ཏེ་རང་རྩེར་གང་གང་ཕྱིས་རྟོ་རྟེན་གསར་པ་བཅུ་གསུམ་།
 ཐོད་ཕྱི་ས་ཆ་མང་པོ་བཅན་བཟུར་བུས་ཏུ་ཐབས་ཐོད་ཕྱི་དཔག་དཔངས་ཁོང་.....
 ཁོའི་ཐེ་ཆུང་རུ་འབར། རྟོ་རྟེན་གསར་པ་དེ་གཏོར། ཏུས་དེར་མཐའ་
 མཆོམས་ཟུ་རྟོ་དྲག་ཤིན་ཏུ་ཆེ་པས། ཟུ་མོས་(1903)མོར། དུའི་རི་
 རིས་ཐོད་འབྲུལ་ས་མཆོམས་ཟུ་ནི་པའི་ཁོས་ཐོལ་བུས་ཏེ། ས་མཆོམས་ཕྱི་
 གནད་རྟོན་ཐག་གཅོད་ཕྱིན་དགོས་པའི་དེ་བ་བརྟོན་པ་ལྟར། ཟུ་མོས་

(1903) ཨོའི་ལྷ་འཛོལ་༡༥ཉིན། བོད་མ་ཆེན་པོའི་བཀའ་མངགས་པོད་
 བཞུགས་ཨམ་བན་གྱིས་གནས་གསུམ་པའི་གྲོ་རྒྱ་ཉལ་འུན་གྱི་འོ་དང་། གྲོ་
 མོའི་དབུ་ཁྲལ་སི་སྤ་འར་(དབྱིན་རིའི་མི་རྒྱུད་)། ཁྱུང་ཡིག་ཆེ་མོ་པ་རྒྱ་
 བཟང་འཕྲིན་ལས། དབུས་མདའ་ཆ་རྒྱུད་དབང་རྒྱལ་གྱི་པོ་བཅས་འབྲུས་
 མི་བཞི་དང་ལས་བྱར་ཅེ་ཁྱུང་དགེ་འདུན་ཆོས་དར་དང་། བརྒྱ་དཔོན་འབྲུར་
 མེད་ཆེ་བརྟན། ལྷིང་དཔོན་ལ། རྒྱ་རྒྱུད་དམག་བརྒྱ་གཉིས་བཅས་བཏང་།
 དབྱིན་དམག་གི་དམག་དཔོན་ཅང་ཉའོ་རྒྱུད་དང་། འབྲས་རྒྱུད་སྤྱི་བཅའ་
 རྒྱུད་དབྱིན་རིའི་ཤོན་ཡོན་ཉོད་སྤྱི་གཉིས་ནས་དབྱིན་རིའི་འབྲུས་མིའི་མིང་.....
 འབྱེད་ཐོག་དམག་མི་ཉིས་བརྒྱ་ཅན་འབྱིད། ཐོད་ལ་འབྲེལ་གཏུགས་ཆ་པ་
 བླ་མ་མ་བྱས་པར་ས་མཆོམས་བཞལ་ཏེ་གམ་པ་རྒྱུད་གི་རྒྱུགས་ཀྱི་འོངས། ཐོད་
 གྱི་ས་གནས་རྒྱུད་དཔོན་གྱིས་བཀའ་འགོ་གི་རྒྱུད་བྱས་ཅུང་ཉན་འཛོག་བྱེད་
 རྒྱ་ལྷ་ཞོག་རྒྱུད་དཔོན་ལ་ཉེས་བརྒྱུད་བཏང་ཉི་གམ་པ་རྒྱུད་ཏུ་བརྒྱུད། ཁྱུང་
 དབྱར་དང་ཐོད་ས་གནས་སྤིད་གཞུང་གི་འབྲུས་མི་གམ་པ་རྒྱུད་ཏུ་འབྱུང་.....
 སྐབས་ཁོ་པ་ཆེ་དང་འཕྲད། གནས་གསུམ་པའི་གྲོ་རྒྱ་ཉལ་འུན་གྱི་འོ་ནས་
 ས་མཆོམས་གྲོ་ས་མོ་ལ་གྲོ་མོར་བྱེད་དགོས་པ་ལས་གམ་པ་རྒྱུད་ཏུ་བྱས་ན་ཆ་པ་
 བླ་མ་མི་འབྲིག་བརྒྱུད་ཁྱུང་། དབྱིན་རིའི་འབྲུས་མིས་ཉན་འཛོག་ཆ་པ་བླ་མ་མ་
 བླ་མ་པ་མ་བྲད། ད་ཅུང་པེ་ཅིང་ཏུ་བཅའ་རྒྱུད་དབྱིན་རིའི་དཔོན་རིགས་སྤྱི་
 ཉའོ་གཡིས་ཆེན་ཀྱུང་དབྱར་སྤིད་གཞུང་ལ་འབྲུས་མིར་ཐོད་རྒྱུད་ཨམ་བན་.....
 དང་། བཀའ་རྒྱུན་ཞིག་གཏོང་དགོས་བརྒྱུད་པ་བཞིན། ཆེན་ཀྱུང་དབྱར་
 སྤིད་གཞུང་གིས་ཐོད་རྒྱུད་ཨམ་བན་གྲུ་ཀར་འཕལ་ཏུ་གྲོ་ས་མོ་ལ་བྱེད་པར་.....
 འགོ་དགོས་པའི་བཀའ་པལ། ཐོད་ཉང་ཐོད་ས་གནས་སྤིད་གཞུང་གིས་གམ་

པ་རྒྱུ་ཏུ་སྒྲིམ་མོལ་བྱེད་པར་རོ་གྲོལ་མཐའ་གཅིག་ཏུ་བྱས།

དེའི་ནང་ཞིག་ཤིང་ཞིག་མོལ་མོག་ས་མཚམས་གནད་དོན་ཐག་གཅོད་...
དཔེ་མཉམ་པ་ཞིག་ཤིང་སྒྲིམ་པ་ཡིན་པས། ཏུས་དེར་སྒྲིག་ཏུ་བོད་ལ་བཅན་
འཇུག་དཔལ་བུ་མཉམ་བྱེད་པ་དང་། གཞིས་ཅི་ཁྲུལ་ཏུ་སོ་པ་འབྲས་སྒྲིམ་པ་
གཉིས་པ་ཏང་ནས་ཏུས་ཞིག་བྱེད་པ་སོགས་བྱིས་པ་འགའ་ཕྱི་བྱ་བ་མང་པོ་.....
སྒྲིམ། སོ་པ་དེ་གཉིས་བོད་སྒྲིམ་ནས་བཟུང་རྒྱུ། དཔལ་དཔོན་ཏང་
ཏུ་མྱེད་ནས་ཉིན་བཅུ་ཉི་ཤེས་དཔོན་དཔོན་པ་དང་། ལུག་གསལ་བྱི་སྒྲིམ་
ཉིས་སྒྲིམ་སྒྲིམ་དཔོན་མཉམ་པ་སོགས་སྒྲིམ་ཞིག་ཕྱི་དེ་པ་མང་ཅམ་བཞོན།
བོད་ས་གནས་སྤྱི་གཞུང་དང་། གནད་ས་སོ་འབྲས་དཔལ་གསུམ་ཕྱི་དེ་
འཇུག་དེ་དག་ལ་སོས་མཐུན་ཅ་པ་ནས་མ་བྱས་སྤྱུགས། དེའི་ནང་དཔལ་གསུམ་
གསུམ་པ་རྒྱུ་ནས་འཕྱི་གཤམ་ཉིས་བཟུ་སྤྱུག་ཅམ་དང་། དེས་སོ་འཕྱི་
ཅིན་འཇུག་མི་མཉམ་མང་པོ་རང་ལུས་ནས་ཕྱིར་བཟུད། ད་ཏུར་དཔོན་
གཏམ་མང་པོ་བཟོས་ཏེ་ས་མཚམས་ཕྱི་གནད་དོན་སྒྲིམ། འགན་གཅོ་སོ་སོ་
སྒྲིམ་ནས་འཁྲེད་དཔོན་པ་དང་། དེའི་ནང་གནད་དོན་དུག་ཅམ་ལ་
བཞོན་ན་མ་གཏོགས་ཐག་གཅོད་མི་སྒྲིམ་ཅམ་མཉམ།

རབ་བྱུང་བཅོ་ལྔ་པའི་སྐབས་(1903) ལོའི་རྒྱ་ ༡༡ པར། དེའི་ནང་
བཅན་ཀྱུ་ལ་རིང་ལུགས་ཕྱི་སྤྱི་པའི་རྒྱུ་དཔལ་མི་བྱངས་ཅིག་སྒྲིམ་པའི་བཟུ་
ཅམ་དང་། མོར་ཁའི་དཔལ་མི་མི་བྱངས་བུན་བཟུ། ཅ་དཔལ་མི་བྱངས་
བཟུ། མི་སྒྲིམ་དང་མཉམ་པ་ཐུག་ཐུག་གི་དཔལ་སྒྲིམ་གཅིག །སྒྲིམ་ཁ་ལའི་
བཟོ་དཔལ་སྒྲིམ་གཅིག །ཁ་རྒྱ་ལ་ལོའི་བཟོ་དཔལ་སྒྲིམ་གཅིག །གཤམ་
འཁྲེད་དཔལ་གི་སྒྲིམ་ཁང་། སྒྲིམ་སྒྲིམ་མཉམ་སྒྲིམ་དཔལ་སྒྲིམ་གསུམ་མི་བྱངས་

ཆིག་ཁྱི་ཉུག་ཙམ་མྱིག་འཁྱུགས་བྱས། དེའི་ནང་དཔྱིན་ཁེའི་མི་བརྒྱ་ཉུག་
 ཙམ་ལས་མེད། དམག་དཔོན་ཆེན་པོ་མང་ཁྲ་མང་ལྷ་མི་བཀོད་འདོམས་
 འོག་ཁྲུང་ཁའོ་དམག་དཔོན་ཅང་ཉའོ་ཟླུང་གིས་དམག་ཟླེ་བྱིད་དེ། མོ་འདིའི་
 རྒྱ་༡༢ཆེས་༡༠ཉིན། སྟོང་གསལ་དཔྱིན་དམག་ཡོངས་རྒྱལ་ས་ནས་མང་ཏུ་
 འཛོམས། ཆེས་༡༢ཉིན། རྒྱ་ཡེལ་ལ་བརྒྱལ་ཏེ་ཤོ་མོ་རིན་ཆེན་མང་ཏུ་འཁྱུར།
 མག་རི་རྒྱང་དཔོན་མྱིད་ཐུག་གིས་པོད་ཐུགས་ནས་འཁྱུས་མི་མངགས་ཏེ་ཕན་
 ཆེན་ཤོད་མོ་ལ་ཕྱིད་དཔོན་པ་ལས་པོད་ཀྱི་མང་འཁོར་ས་ཆར་རང་དགས་.....
 ཡོང་མི་ཆོག་ཅེས་བཀའ་འཁོག་རི་ལྷར་མཛད་མོད་ལྱང་དམག་དཔོན་ཅང་.....
 ཉའོ་ཟླུང་སོགས་ནས་ཉན་འཛོག་ཡོན་ས་མ་བྱས་པར། ཆེས་༡༥ཉིན། རྒྱ་འཕི་
 མོ་མང་བཟུང། དེ་ནས་རིམ་བཞིན་མག་རི་དང་། རྩོད་ལ། སྤྱ་ཅ་ཐུགས་སྤྱ་
 བཟུང། ཏུས་དེར་པོད་ས་གནས་མིད་གཞུང་གིས་དམག་ཐུལ་བཟུང། པོད་
 དམག་ཐུམ་རྩོད་ཉུག་ཙམ་མག་རིར་མངགས་ཏེ་བཅན་འཁྱུལ་པར་འཁོག་.....
 རྒྱལ་བྱས་ལྱང་། ཆེན་ལྱང་དབྱང་མིད་གཞུང་གིས་པོད་བཞུགས་ཉམ་པན་
 གཟུགས་ཀར་དང་། པོད་ས་གནས་མིད་གཞུང་གི་འཁྱུས་མི་བཅར་ཉེ་དཔྱིན་
 རི་དང་མོལ་བཟུར་ཕྱིད་དཔོན་པའི་བཀའ་པལ། པོད་མི་དམངས་ནས་
 སེམས་ཐག་གཅར་བཅད་ཀྱིས་རོ་རྒྱལ་དང་། ཉམ་པན་གཟུགས་ཀར་ཡང་
 བཟུང་མཆོམས་སྤྱ་ཤོས་མོལ་ཏུ་འཁྱོ་མི་ཏུས་པར་བཟུང།

ལས་ལ་བཅོན་ཞིང་དཔའ་རང་ལྷན་པའི་པོད་ཀྱི་སེར་སྤྱ་དམག་.....
 དམངས་ཡོངས་ནས་མེས་རྒྱལ་གྱི་མཐའ་མཆོམས་དང་། དགའ་བའི་ས་ཡུལ་
 རྒྱང་རྒྱུབ་ཕྱིད་ཆེད་པས་རྒྱལ་མ་ཏུངས་པར་འཁོག་རྒྱལ་བྱགས་ཆེན་བྱས་.....
 ཉུགས། དམག་དཔོན་ཅང་ཉའོ་ཟླུང་སོགས་དཔྱིན་དམག་ནས་གཡོ་རྒྱུའི་

རྒྱུར་པར་བརྟེན་ཏེ་པན་རྒྱུན་གྱིས་མོལ་བྱེད་དགོས་པའི་རེ་བ་བརྟོན། བོད་
 གྱི་དཔོན་དཔལ་གྱི་དཔལ་དོན་དང་། ཆབ་སྲིད་བྱ་བར་རྒྱུར་བྱ་དཔལ་པ།
 བྱ་བ་ཆེ་རིགས་མཐའ་དག་ལྷ་ཁྲ་མའི་བཀའ་ལྱུང་ལ་གཞིགས་ཏེ་རྒྱུབ་དགོས་པ་
 ལྷ་བས་དཔྱིན་དཔལ་གྱི་མགོ་བསྐྱར་བྱ་རྒྱུ་དེ་གྱིས་མོལ་བྱེད་རྒྱ་ཁས་ཁྲུངས།
 རུས་དེར་བྱ་བྱ་བྱུང་བྱ་བོད་དཔལ་ལྷ་སྐྱར་ལྷ་ག་ཙམ་ཡོད། དེ་དག་གི་
 མདའ་དཔོན་གྱི་ལྷ་སྐྱར་ཕྱི་དང་། ལྷ་སྐྱར་སྐྱིར་། ལྷ་སྐྱིད་། རམ་
 པ། རྒྱུད་རྒྱལ་སྐལ་ཡོད། མཆོན་ཆ་གྱི་སྐྱར་དཔོན་ཡན་ཆད་ལ་འབྲུལ་
 མདའ་རིང་བ་རེ་མ་གཏོགས་དཔལ་དཔྱུས་སོ་སོར་བོད་མདའ་དང་། གྱི་
 དཔལ་དཔལ་རེ་ལས་མེད། རུང་ཏའོ་རྒྱུར་གིས་རང་རེ་གྱི་བའི་གྱིས་མོལ་བྱེད་
 དགོས་ལྷ་བས་བོད་མདའི་འབྱུང་ཏིའི་མེ་བས་ད་དགོས་བརྒྱུད་པ་ལྷར། བོད་
 དཔལ་གྱིས་མེ་བས་དེ་སྐྱོད་སྐལ་དཔྱིན་དཔལ་གྱིས་མཐའ་བསྐྱར་ནས་མེ་
 མདའ་སྐལ་སྐལ་བརྒྱལ། བོད་དཔལ་ནམས་དཔལ་ཆལ་ཙན་གྱི་དཔལ་
 བོ་ལག་རྒྱལ་དང་མཆོངས་པར་བྱེད་ཐབས་དཔོན་པའི་གནས་སྐྱུངས།
 དཔྱིན་རི་བཙན་འཛུལ་པས་བོད་དཔལ་ལ་མགོ་བསྐྱར་ནས་མི་རྒྱུད་ལས་བལ་
 བའི་དཔལ་གསོད་བཏང་། བོད་དཔལ་ལྷ་བརྒྱུ་ཙམ་སྐྱོག་ཤོར། གིས་བརྒྱ་
 ལྷ་ག་ཙམ་ལས། ལག་ཆ་ཡོངས་རྒྱལ་འབྲེག། མདའ་དཔོན་ལྷ་སྐྱར་ཕྱི་
 རུང་ལས་ཏེ་རྩ་ཡི་དཔྱིལ་རྩ་ཤི་རྒྱུ་བཏབ་ཏེ་བཞུད། ས་རུབ་མཆོམས་སྐྱ་
 དཔྱིན་དཔལ་གྱི་རྩ་གྲེས་དཔོར་མི་འགའ་ཞིག་རྩའི་དཔྱིལ་རྩ་ཙམ་གྱུག་
 པར་འོངས། འབྲས་རྒྱུངས་པའི་བྱུང་མེད་ཅིག་གིས་མདའ་དཔོན་ལྷ་སྐྱར་ཕྱི་
 གྱི་ལག་རྩ་གསེར་གྱི་ཆོག་ཁེབས་ཞིག་ཡོད་པ་མཐོང་འབྲས་གྱི་རྒྱུར་བརྟོན་ནས་
 མཆོབ་མོ་གཙོད་པར་འོངས། ལྷ་སྐྱར་ཕྱི་དེ། གསེར་གྱི་ཆོག་ཁེབས་

[illegible]

མིས་ན། མྱེད་ཀྱི་འགྲུབ་ཟེར་བའི་དཔེ་ལྟར། བོད་ས་གནས་མིང་གཞུང་
 གི་དབང་བརྒྱུར་གྲུལ་རིམ་ནང་ཁྲུལ་རྩ་འགལ་བ་ཆེ་བས་གདོང་ལྷགས་གཅིག་
 སྒྲིལ་གྱིས་ཕས་སྒྲོལ་པར་དམག་འཐབ་བྱེད་མི་སྤྱབ་པ་དང་གསུམ། ལྷ་སྒྲུ་
 བའི་ལུང་བརྟན་ཁོ་ནར་གཞིགས་ནས་དམག་འཐབ་བྱི་བྱ་བ་ཤུམས་པ་ལས།
 འགོ་དམག་རྣམས་དམག་འཐབ་བྱི་རྒྱུར་བདར་དང་རྒྱུར་བྱ་དམག་པ། སོ་
 བཙུག་ཞན་པ་དང་བཞི་བཅས་སོ།

ལྷན་ནའང་ཐེངས་འདིར་ཕམ་ཉེས་ཆབས་ཆེན་གྱུར་བས་བོད་བྱི་མི་.....
 རིགས་ཁག་གི་མི་དམངས་ལ་ཁྲག་གི་བསྐབ་བྱ་གཏིང་ཟབ་ཅིག་སོབ། ཁོར་
 ཁོའི་མེ་ཕྱེར་བ་རྩ་འབར་ནས་ཕས་སྒྲོལ་མ་རུངས་པ་དང་དམག་འཐབ་ཕམའ་
 གཅིག་རྩ་བའི་སེམས་ཐག་བཅད། བོད་ས་གནས་མིང་གཞུང་གིས་
 དམག་སྤྱལ་བརྒྱབ་པ་ལྟར། བོད་དམག་ཆེག་ཁྲི་རྩ་གཉིད་ཅམ་བྱུལ་ཆེ་དང་།
 གཞིས་ཆེ། ལྷ་དཀར་ཆེ་སོགས་ས་གནས་ཁག་རྩ་བརྒྱད། དབྱིན་དམག་
 རྒྱལ་ཆེའི་ཉེ་འགྲམ་གནས་སྡིང་དགོན་པར་སྤེལ་སྤྱོད་དམག་དགོན་པ་དེ་བཅས་.....
 བརྒྱུད་བྱས། རྒྱ་གཙལ་དབྱིལ་རྩ་སྐར་བརྒྱལ། ཆོས་བྱེད་སྤྱོད་རྩ་རྣམས་ལ་
 བནར་གཅོད་ཆོད་མེད་བཟང་། ཉིན་ཞིག་མཚན་མོ་གོང་དམག་གིས་དབྱིན་
 རིའི་དམག་སྐར་དེ་ཕམའ་བསྐོར་ནས་སྤྱར་འཐབ་སྒྲོལ་བྱས། དབྱིན་
 དམག་གིས་བོད་དམག་ཕམོར་བ་ཅམ་གྱིས་དང་ངས་སྐག་སྤྱོད་ཁྲི་སྐལ་ཐབས་...
 བྱས་ཀྱང་མི་ཐར་བར་བོད་དམག་གིས་ཆར་བཅད། གནས་སྡིང་དགོན་པའི་
 སྒྲོ་ར་དེ་ཁྲག་གི་མཚེའུ་རྩར་གྱུར་ནས་ད་རྩུང་ཕས་སྒྲོལ་མ་རུངས་པའི་ཁྲག་...
 རྒྱུ་དངོས་ལྷ་ཕམོར་རྒྱ་ཡོད། བོད་བྱི་དམངས་གནས་ལྷ། ལྷ་དར་གོང་
 པའི་དམག་གིས། དབྱིན་ཕགོ་ས་ལ་གཡུགས་སོང་། གནས་སྡིང་རྒྱ་གཙལ་

ཆེ་མོ། དཔལ་པོ་འེཾ་ཤལ་གིས་བརྒྱུད་པ་མོང་། ཞེས་པ་འདི་སྐད་པས་དེ་འི་
 དཔལ་འབབ་ཕྱི་གནས་རྒྱལ་དངོས་དེ་མཆོན་པའོ། དེ་མཇེས་དཔྱིན་དཔལ་
 ཤལ་གཅིག་གིས་རྒྱལ་ཅེ་བརྒྱུད་། འཕྱུ་རིམ་པ་ཁལ་རྒྱུད་ཤལ་འགའ་ཞིག་
 དང་། འབར་ཁས་ཏུན་ཁ་གས་འཕྲག་ རྒྱལ་ཅེ་རྒྱུད་གི་ཁར་པ་མར་ཅེ་བ་
 འགིག་ རྒྱལ་ཅེ་ཁལ་ཡོངས་ཏུ་བྱུངས་མིན་པ་ཡིན་ལྟ་ལ། དེར་མེ་རྒྱུགས་
 གཉིས་དང་། མེ་མིན་ཁན་ཏེ་མེ་མདའ་སྐྱལ་སྐྱལ་ཅེ་བ་གཉིས། མེ་མདའ་
 རིང་མདའ་ལྷ་བརྒྱ་ཅམ་དང་དཔལ་མི་ཤལ་གཅིག་མ་གཏོགས་དེ་བྱིདས་ཆར་
 མ་དཔྱིན་ཁིའི་དཔལ་དཔོན་ཆེན་པོ་ཆད་ཁྱེ་མར་སྐྱ་རྒྱ་འཕེཾ་ལྷ་ལྷ་བྱ་རྒྱལ་.....
 བར་ཕྱིན། ཁོ་པ་རྒྱ་འཕེཾ་ལྷ་ལྷ་བྱ་རྒྱུར་མོག་པའི་དཔལ་ཤལ་གི་ལུ་མཐུད་
 ལྷ་སར་དཔུར་འཁུག་གི་ཤལས་བྱེད་ཆེད་ཡིན།

དེ་ནས་དཔལ་དཔོན་ཅུར་ཏེ་རྒྱུར་དང་ཁོ་པའི་དཔལ་དཔུར་ནཔས་....
 རྒྱར་རྒྱའི་འགམ་རྒྱར་མོ་མྱིར་ཁར་སྐར་བརྒྱལ་ཏེ་བསྐད། ཉིན་ཞིག་མཆོན་
 མོ་པོད་དཔལ་ཆིག་རྒྱར་ལྷག་ཅམ་བྱིས་ཤལ་ཏུ་བྱི་རིང་མོགས། མཁའ་ལྷིང་
 རྒྱལ་ལ་ལྷགས་པ་ལྷར་དཔྱིན་དཔལ་གི་དཔལ་སྐར་ཏུ་པར་སྐྱལ་བྱས། བཅན་
 འཁུལ་པ་ལ་ལ་དངས་སྐྱལ་རྒྱལ་ཏེ་རྒྱལ་མཆོངས། ལ་ལ་ཆར་བཅད།
 དཔལ་དཔོན་ཅུར་ཏེ་རྒྱུར་དང་དཔལ་མི་འཕྱི་བརྒྱ་ཅམ་པོས་ཤོར་ནས་རྒྱ་.....
 འཕེཾ་ལྷ་ལྷ་བྱ་རྒྱུ། སྐབས་དེ་འི་དཔལ་ཤལ་གནས་ཏུ། རི་བྱ་རི་ལ་མོས་མོང་།
 མི་མྱིར་རྒྱལ་མཆོངས་མོང་། དཔལ་པོ་འེཾ་པོད་དཔལ་ཆོ་ཡིས། མི་མྱིར་ཅག་
 འགགས་བཏར་མོང་། ཞེས་ཟེར། ཉམ་ཞིག་མོང་པའི་ཆེ་དཔལ་དཔོན་ཆེན་པོ་
 རྒྱད་ཁྱེ་མར་སྐྱ་ཡིས་དཔྱིན་དཔལ་འཕོར་ཆེན་ཁྱིད་དེ་རྒྱལ་ཅེར་འཕྱོར། པ་ལྷ་
 ཡོང་ཆོ་དང་། རྒྱར་མོ་མྱིར་ཁ་ཤོགས་བཅན་བཟུར་མོག་མེ་རྒྱུགས་འཕངས་ཏེ་

402

མེད་ཀྱིས་དཔག་འཐབ་བྱས། མེས་ཀྱིས་ཀྱི་མཐའ་མཚམས་སྤྱ་བརྟན་པོར་བ་
དང་། རང་ཉིད་ཀྱི་པ་ཕྱུལ་སྤྱར་སྤྱོད་ཀྱི་ཆེད་རང་སྒྲིག་ཁྱོས་བཟང་། རྒྱ་
གཤེགས་དཔའ་མོ་དེ་དག་གི་མཛད་རྣམས་ལ་མི་རབས་ནས་མི་རབས་པར་.....
བསྐྱུགས་པར་འོས་སོ།

རྒྱལ་ཙེ་ཤོར་པའི་རྣམས་ལ། རབ་བྱུང་བཙེ་ལའི་ཤིང་འབྲུག་
(1904) མོའི་ཟླ་ལཔར། དབྱིན་དཔག་གིས་ཉ་སའི་ཚུགས་ལྷ་དཔུར་བསྐྱོད་
བྱས། ལམ་བར་ན་དཀར་ཙེ་མོགས་ས་གནས་འགའ་ཞིག་ཏུ་ཐོད་དཔག་
དང་དཔག་འཐབ། བཅན་འཕྱུལ་དཔག་ཆེ་ལྷར་ཉེ་འབྲམ་ཏུ་སྒྲེབས་སྐབས་
ཐོད་ས་གནས་མིན་གཞུང་གི་བཀའ་ཁྲོན་དང་། གདན་ས་གསུམ་གྱི་འབྲུག་
མི་མོགས་མོལ་བསྐྱར་ལེགས་པར་བྱས་ཏེ། རྒྱལ་མཚོག་ལྷུང་བཅན་རྒྱ་མཚོ་
ཉ་སར་མ་བཞུགས་ཆེ་དགེ་མཚན་ཆེ་པ་འདུག་པའོད་པ་ལྟར། རྒྱལ་ཚབ་ཏུ་
དགའ་ལྡན་ཁྲི་པ་ཚོ་བཟང་རྒྱལ་མཚན་བསྐོ་གཞག་གནང་ཉེ་མོལ་བརྒྱད་བྱང་
ལམ་ནས་ཐོས་ཐོས་ཏུ་ཐེབས།

ཤིང་འབྲུག་(1904) མོའི་ཟླ་ལཔར། དབྱིན་ཇི་བཅན་འཕྱུལ་དཔག་
ཉ་སར་འཕྱར། ཤོར་མ་ཆེན་པོའི་བཀའ་སྐྱོང་མངགས་ཐོད་བཞུགས་ཨམ་
བན་ཕྱུང་ཐད་དང་། རྒྱལ་ཚབ་དགའ་ལྡན་ཁྲི་པ་ཚོ་བཟང་རྒྱལ་མཚན་
ནམ་གཉིས་སྤྲེལ་ལྷ་དབྱིན་ཇིའི་ཁྱང་ཤའོ་དཔག་དཔོན་ཅུང་ཉའོ་སྤྱང་ལ་.....
ཉ་སར་ཐེབས། བཅན་འཕྱུལ་པས་ཐོད་བཞུགས་ཨམ་བན་ཕྱུང་ཐད་དང་།
བཀའ་ཤག་ལ་དབྱིན་ཐོད་དཔར་ཆེད་ས་ཡིག་བཞག་དཔོན་པའི་རེ་བ་བརྟོན།
ཨམ་བན་ཕྱུང་ཐད་ནི་ཉམས་རྒྱུང་ཐབས་མེད་ཡིན་པས། ཐོད་ས་གནས་
མིན་གཞུང་ལ་བཅན་ཤིང་ཀྱིས་ཆེད་ས་དན་འཛོག་དཔོན་པའི་བཀའ་ཐབ།

པོད་ས་གནས་མིང་གཞུང་གི་དབང་འཛིན་པ་ནམས་ཀྱང་གནས་གྱིས་ས་.....
བརྒྱུད་ས་པ་ལྟ་བུར་བྱ་བ་ལས་མེད་པར་གྱིང་འབྲུག (1904) ལོའི་ཟླ་~
པར། ལྟ་སའི་ཆིངས་ཡིག་ཅེས་པ་རྒྱལ་བཙོང་ཆིངས་དན་དོན་ཚན་བརྩ་
བཞག་པ་གསལ་གསལ།

“དོན་ཚན་དང་པོ། པོད་གཞུང་ནས་ཁས་ལེན་བྱས་པར་སྟོན་ལྷགས་
ལྟག་ལོ་ནང་རྒྱ་ཁྱི་གཉིས་ནས་ཆིངས་ཡིག་བཞག་པ་དེ་ལ་བཙེ་འཛོག་གིས་.....
པོད་འབྲུག་གཉིས་ཀྱི་ས་མཆོམས་གོང་གསལ་ཆིངས་ཡིག་གི་དོན་ཚན་དང་.....
པོད་ནང་གསལ་བཞིན་ཆ་གནས་ཐོག་ས་མཆོམས་ཐོ་པ་དེ་དོན་ལྟར་ཅིག་རྒྱ་.....
དང་།

དོན་ཚན་གཉིས་པ། པོད་གཞུང་ནས་ཁས་ལེན་བྱས་པའི་རྒྱལ་ཅེ།
ཉིད་ཤར། ལྟ་གདོང་གསུམ་རུ་ཆོང་ར་འབྲལ་རུ་འཇུགས་རྒྱ་དང་། པོད་
ཁྱི་གཉིས་ཀྱི་མངའ་ཞབས་མི་ནམས་རང་འདོད་ལྟར་ཆོང་རར་བརྒྱུད་རྒྱ།
ལྟ་གདོང་རུ་ཆོང་འབྲལ་སྟོར་རྒྱ་རྒྱལ་ལོ་རྒྱ་ཁྱི་གཉིས་ནས་ཆིངས་ཡིག་བཞག་.....
པར་ཉེ་བཤས་ཡོད་ཅིན། ལྟ་ཁྱི་པོད་གཉིས་མོས་མཐུན་བརྒྱར་བཙོས་བྱ་
དགོས་རིགས་ཀྱང་གོང་གསལ་ཆོང་ར་ནམས་ཀྱི་འགོ་འཇུག་ནང་ཁྱལ་འཇུགས་
རྒྱ་བྱས་ཡོད་པ་དང་། གོང་གསལ་ཆོང་ར་ནམས་རྒྱ་གས་པ་མ་ཟད། པོད་
གཞུང་ནས་ལྟར་ཡོད་ཀྱི་ཆོང་ལས་ནམས་བཀག་བརྒྱལ་མེད་པར་ཆོང་ཡང་.....
ལྟ་བུར་ཆོ་ཆོང་ར་གསར་འཇུགས་བྱ་དགོས་ལའང་འགོ་བྱས་གོང་བཞིན་...
དགོངས་པ་ཆེ་བཞེས་མཛད་རྒྱ་ཁས་ལེན་བྱས།

དོན་ཚན་གསུམ་པ། རྒྱ་རྒྱལ་ལོ་ནང་རྒྱ་ཁྱི་གཉིས་ནས་བཙོས་པའི་ཆོང་
གི་འགོ་བྱས་སྟོར་བསམ་ཞིབ་བརྒྱར་བཙོས་བྱ་རྒྱར་བྱར་རུ་བཞག་གསེ།

ཇིས་སྤྱི་ཞིང་ཆ་བྱ་དགོས་ལ་ཤོད་སྤྱི་གས་སྤྱི་སྤྱི་ཆ་བ་དཔར་ཆ་ཡོད་པ་བསྐྱོན་ཏེ་
ཕྱི་གཞུང་སྤྱི་ཆ་བ་དང་མཉམ་ཏེ་བཀའ་མོལ་གནང་རྒྱུ་ཡི་ཁས་ལེན་བྱས།

དོན་ཆོན་བཞི་པ། ཞོ་ཁལ་དེ་བཞིན་སྤྱི་ཤོད་བཀའ་མོལ་འདོད་མཐུན་
ཕྱིས་བསྐྱོན་པའི་དེ་བ་གསལ་ལྟར་ཤོད་གཞུང་ནས་གཞན་དག་གང་ས་ནས་.....
བསྐྱོ་ལེན་མི་བྱེད་པའི་ཁས་ལེན་བྱས།

དོན་ཆོན་ལྔ་པ། ས་མཆོམས་ནས་རྒྱལ་ཆེད་ཆོར་ར་བར་དང་། ཡང་
ཉོད་ཕྱི་ས་མཆོམས་ནས་ཉོད་སྤྱི་ཆོར་ར་བར་ཕྱི་ལམ་བཀག་བསྐྱིལ་སྤྱི་ཅམ་
མེད་པར་བཞག་ཁར་ཆོར་དང་བསྐྱན་པའི་ལམ་བཅས་བྱང་བྱ་དགོས་ཤིང་།
ཤོད་སྤྱི་གས་ནས། རྒྱ་གཞི་དང་། རྒྱལ་ཆེ། ཉོད་སྤྱི་དང་། ཇིས་སྤྱི་
དོན་ཆོན་གཉིས་པ་ནང་གསལ་ཆོར་ར་གཞན་དག་རྒྱ་གས་སྤྱི་སྤྱི་ཆ་བ་གཅིག་
བཞག་པའི་སྤྱི་གཞུང་སྤྱི་ཆ་བ་ཤོད་གསལ་ཆོར་ར་ནས་ས་ལ་སྤྱི་ཆོར་རྒྱ་རྒྱ་གས་.....
བྱ་མི་ནས་ཤོད་གཞུང་དང་རྒྱ་ནག་སྤྱི་ཆ་བ་བཅས་ལ་ལུལ་དགོས་པའི་ཡི་གེ་
ཇི་འབྱོར་ལེན་རྒྱ་བྱས་ཡོད་པ་དང་། ཤོད་སྤྱི་གས་སྤྱི་ཆ་བ་འདི་བས་དེ་འབྱོར་
ཡིག་རིགས་དེས་འབྱོར་ལེན་སོགས་འབྱོར་ཡོད་པའི་ཁས་ལེན་བྱས་ཡོད་པ་.....
དང་།

དོན་ཆོན་དྲུག་པ། ཆིངས་ཡིག་བཞག་པར་སོར་གནས་མ་བཤྱིས་པར་
དེ་དག་ཉན་ཉན་བསྐྱོར་སྤྱི་གཞུང་དཔུང་དམག་རྣམས་ཡོད་དགོས་ལྟར་
སྐབས་བཅིས་འཛིག་མེད་པར་སྤྱི་གཞུང་སྤྱི་བཞུ་ཤོད་གསལ་དང་། དེ་གཞི་
སྤྱི་སྤྱི་དང་འཛིན་པར་བརྟེན་དམག་ལས་འབྲོ་སོང་གཤིང་ཁམ་འཕུམ་ལུ་སྤྱི་
སྤྱི་དུ་བཅིས་པའི་སྤྱི་མོ་མོ་འཕུམ་བཟུན་ཏེ་སྤྱི་ལྟོ་ཤོད་གཞུང་ནས་སྤྱི་གཞུང་
ལ་སྤྱི་འཕུལ་ལྟ་རྒྱུ་ཡི་ཁས་ལེན་བྱས་ཡོད་པ་དང་། འབྲོ་སོང་དེ་བཞིན་ཤིང་

[illegible][illegible]

རྟོན་ཆོན་པ་རྒྱུ་དང་། བོད་གཞུང་ནས་མེ་མདའ་རྒྱལ་ལ་གསུམ་པ་ལོ་ས་
 དང་། འཁོར་ར་ཆ་པ་ཀིལ་ཤཉོར་རྒྱུ་དང་། ལྷོ་གཞུང་ལ་མཆོག་མཆོག་ནས་རྒྱལ་
 ལོ། རྩ་ལ་པ་ལྷོ་པ་མ་པ་ལྷུང་དམས་མི་ཡོད་ཆོལ་འཕེན་ལྷུང་ལ་ལ་
 མེན་ལྷུང་།

རྟོན་ཚན་དུ་བྱ་བ། བོད་གཞུང་ནས་ཁས་ཐེན་པུས་པར། རྩི་གཞུང་
 བས་པ་ཀའ་པར་ཐུབ་ཐེད་པར། ཀ་པར་བོད་རྩི་གས་ནས་ས་ཆ་ཐོབ་པུ་ཅེས་
 ཡང་རྒྱལ་ཁབ་གཞན་དཔལ་ཉེར་གྱིན། ཚེད་པ་ཐུབ་པར། བོགས་གཏོར་གཏོ་
 པའི་གས་དང་། གཞན་ཡང་བདག་པའི་ནུས་སྤྱོད་ཀྱི་བརྒྱལ་བ་དང་། ཁ་
 པར་བོད་རྩི་གས་ལས་རྟོན་གང་སར་རྒྱལ་ཁབ་གཞན་དཔལ་བར་ཏུ་འཇུག་གྱུ་
 རྟེན་པ་དང་། ག་པར་རྒྱལ་ཁབ་གཞན་དཔལ་གྱི་ཚད་ཁུངས་ཐེན་གྱིས་བོད་ནང་

བཞག་ཆུ་མེད་པ་དང་། ར་པར་ཆུལ་ཁབ་ཁག་གཞན་དག་དང་དེ་གའི་མངའ་
 ཞབས་ཀྱི་ཆབ་འབངས་ནམས་ལ་བྱེད་འཁོར་ལམ། འགྲོ་ལམ་ལྷགས་སྟུང་། ས་
 གཏེར་འདོན་བྱིད་སོགས་དང་དབང་ཆའི་རིགས་གར་ཡང་སྟུང་མི་ཚོག་པས།
 དེ་ལྟར་སྟུང་བྱིན་བྱས་ཆེ་དེ་ནང་བཞིན་གྱི་གཞུང་ལའང་སྟུང་དགོས་ཡོད་པ་
 དང་། ཅེ་བར་ཐོད་སྟུགས་ཁལ་འབབ་འབྱུང་དུལ་གང་ཐད་ཆུལ་ཁག་
 གཞན་དག་དང་། དེ་གའི་འབངས་ནམས་ལ་གཏེ་བཞག་དང་། ཉིར་བྱིན་
 སོགས་བྱས་མི་ཚོག་པ་དང་།

དོན་ཚན་བརྒྱུད། འཆིང་ཡིག་འདི་ལ་སོར་གནས་ཡོད་བའི་དཔར་
 ཐོར་བཀའ་མོལ་མཛད་མི་དོ་བདག་ཐན་ཚུན་གཉིས་སྟུགས་ནས་ལག་རྟགས་
 དང་ཐེུ་འབྱུར་བཅས་ལྟ་ས་ཅ་སྟེ་ལྷགས་ཟླ་9ལེབ་ཤོམ་འབར་ཆེས་7འདས་
 མ་ཆིག་ལྟར་དཔྱ་བརྒྱ་དང་བཞི། ཐོད་ལྷགས་ཤིང་འབྱུག་ཟླ་2ཆེས་22ལ་
 འདྲ་ཐ་བཞོད་པའི་རྟགས་ཞེས་འཁོད།

དབྱིན་རི་བཅན་འཛུལ་པས་ཐོད་ལ་བཅན་འཛུལ་ཐེངས་གཉིས་ཅམ་
 བྱས་ཏེ་དམིགས་བསལ་གྱི་དབང་ཆ་མང་པོ་བཟུང་། ལྷག་པར་དུ་ལྟ་པའི་
 ཆིངས་ཡིག་བཞག་རྗེས་ཐོད་འདི་ཁོ་པ་ཆོའི་མི་སེར་སྟེལ་ལལ་ལྟ་བུར་བཅིས།
 བཅ་ཆེན་སྟུ་མེད་དཔྱ་པ་བཅན་ཤིད་ཀྱིས་ཆུ་གར་དུ་ཁྱིད་དེ་འབྱུར་འབྱུར་
 ཐོད་གྱི་དབང་ཆ་ཡོངས་སྟུ་ཁ་མོ་བསྐྱར་སྟུལ་པའི་རེ་བན་བཅངས། རབ་བྱུང་
 བཅ་ཟླ་པའི་མེ་རྩ་(1906)ལོར། དབྱིན་རི་ས་ཆིངས་ཡིག་གི་སྟེང་དོན་ལ་
 གཞིགས་ཏེ་ཆུ་འཕི་རྩམ་བཟུང་བྱས། གྲོ་མོ་ནས་ཐག་རི་བར་གྱི་གཡས་
 གཡོན་ལེ་དཔར་བརྒྱ་ཕྱག་གི་ས་ཆ་ཆང་མ་གྱི་མོའི་ཁོངས་ཡིན་ཞེས་བཅན་
 བཟུང་ཐོག་ དེ་དག་ལ་བྱིས་མ་འགལ་གྱི་ཆོར་ར་བཅུགས། མི་སེར་ལ་ཉེས་

བརྟུང་དང་བརྟུང་བཞིགས་བརྟུང་། བོད་ཀྱི་གནའ་རྒྱུ་དོ་པོ་བཞི་བརྟུང་
 རྟུང་ཅན་གྱི་གར་རྟུང་དཔོན། དེ་བཞིན་བོད་ཀྱི་རྟོན་རྒྱུ་མང་པོ་འཇུག་
 བཅོམ་ཕྱིད་པ་སོགས་སྤྱི་ཤིང་བྱ་སྟུང་མང་ཅན་སྟེལ།

འོན་ཀྱང་ཆིན་ཀྱང་དབྱར་སྤྱིད་གཞུང་གིས་ཉེ་མའི་ཆིངས་ཡིག་ཁས་ལེན་
 གངས་པ་དང་། བཅར་མན་ཚུན་སྤྱི་མཐུན་པོ་ཅིང་ཆིངས་ཡིག་
 བཞག །དེའི་རྒྱུ་རྒྱུ་བོད་ཀྱི་ནང་སྤྱིད་ལ་མེ་གཏོགས་ཅ་བ་ནས་ཕྱིད་མི་ཆོག་
 པ་དང་། མེ་འཁོར་ཆུགས་ལམ་དང་། འགྲོ་ལམ། ཆུགས་སྟུང་། ལ་
 གཏེར་འདོན་ཕྱིད་ཀྱི་དབང་ཆ་ནི་ཁྱུང་གོ་ཁྱུང་དབྱར་སྤྱིད་གཞུང་ཁོ་ནར་མ་
 གཏོགས། ཆི་ཁྱུང་ཁས་སྟུང་དང་ཞིག་ལའང་མེད་ཅེས་གཏན་འབེབས་བྱས།
 ཆུགས་མཚུངས་བོད་ཀྱི་མེར་སྟུང་མི་དཔལ་ལོངས་ནས་ཆོག་མཐུན་པར་
 གཞུགས་རྟུང་མཆོག་ཆ་ལག་དང་མ་ཁུལ་པར་དེའི་རྟོན་རྒྱུ་བཅོན་ཁྱུང་ཡིང་ཆུགས་ལ་
 འཐབ་ཅོད་བྱས་ཉམས་ཁོ་པ་ཆོས་པོ་དེ་དེའི་རྟོན་རྒྱུ་རྒྱུ་མི་མེར་སྟེལ་བྱུང་རྟུང་
 བརྟུང་སྟུང་ལས་མ་དེ་ནས་ལང་འབྱུང་ཐབས་མེད་པའི་གནས་སྟུང་རྟུང་།

ཁྱུང་པ་ཁྱུང་པ་ཉམས་ཁྱུང་མཆོ་ཆི་མཁུ་རྟུང་ཁྱུང་ཁྱུང་ཁྱུང་ཁྱུང་ཁྱུང་ཁྱུང་ཁྱུང་ཁྱུང་
 མཆོ།

རབ་ཁྱུང་བཅོ་རྒྱུ་པའི་ཤིང་འབྱུག (1904) མའི་རྒྱ་ཆེས་༡༢ཉིན།
 དེའི་རྟོན་རྒྱུ་བཅོན་འཁྱུང་དཔལ་ཆུ་ཁྱུང་ཆུགས་ཐབས་ཀྱི་ཉེ་འབྲེལ་རྟུང་སྟེལས་
 སྐབས་བོད་ས་གནས་སྤྱིད་གཞུང་གི་བཀའ་རྒྱོན་དང་། གདན་ས་མེ་འབྲས་
 དཔལ་གསུམ་གྱི་འབྱུག་མི། མེར་སྟུང་དཔོན་རིགས་ལོངས་ཆོགས་སྟུང་མང་
 སྤྱི་ཤིང་བྱུང་ཉེ་ཁྱུང་པ་ཁྱུང་པ་ཉམས་ཁྱུང་མཆོ་མཆོག་ཉེ་མའི་ནས་གཤེལ་ཐབས་
 མཛེད་ན་དག་མཆོན་ཤིན་རྟུང་ཆེ་བ་འདུག་ཞུས་གསལ་ལྟར། རྒྱ་ལའི་རྒྱ་མ་

མཚན་ནས་ཕུང་ཕྱོགས་གཞན་ཏུ་ཕྱི་ཕྱོགས་སེར་རྒྱལ་ཚབ་ཏུ་དགའ་ལྷན་གྱི་པ་སྒྲོ་
བཟང་རྒྱལ་མཚན་བསྐོས་གཞན་མཛད། གང་ཅིའི་ཐད་ཞལ་ཏུ་ཞིབ་པར་
གནང་ཉི་གཟེངས་བཟླད།

ཟླ་༤ཚེས་༡༥ཉིན་ནས་ཕྱིད་ཕྱི་ཚའི་ཏུས་ལ། ཅེ་ཙེ་ཡར་ཆེན་པོ་དཔར་པོ་
དེ་ནས་རྒྱལ་བ་སྤྱད་བཟུང་རྒྱ་མཚོ་དང་སྤྱད་བཅར་ཐུག་བཟུང་བཅས་ཆིབས་ཁ་
བཟུང། དེ་ནས་སིམ་བཞིན་སྐོར་ལའི་འགྲམ་སྒྲིང་ལུ་རྒྱུ་གསལ་ཏུ་ཕྱར་ཆུག་
ཟླ་ཡར་ནས་ཕྱི་ཕྱོགས་ལུས་པར་ཞབས་སྐོར་འཁོད། བ་ལག་ཏུ་
གསོལ་ཆའི་སར་ན་བཟང་ཟླ་གོས་རྒྱལ་མཚན་ཉི་མོག་སྐྱེས་ཆེ་པོའི་ཆ་.....
ཕྱགས་ལུ་ཕྱགས་། སིམ་བཞིན་ཆར་ལ་དང་། ཕྱར་ཆུག་ཕྱར་། ར་སྒྲིང་།
འདམ་གཞུང་། གསལ་གཞུང་བཟུང་ནས་ཆུ་ཁར་ཕྱི་ཕྱོགས་། ཟླ་༤ཚེས་༢༤
ཉིན་ནས་ཆུ་ནས་ཆིབས་ཁ་བཟུང་ཉི་གཟེངས་ལ་བཟུང་ཕྱི་ཕྱོགས་པའི་སྐབས་ལུ་
འགོ་ཕྱག་པའི་རྒྱ་བ་ཐབ་ཁག་ལུ་ཕྱི་ཕྱོགས་འདུག་ཅེས་སྐད་གསལ་ཆེ་བས།
སྤྱད་བཅར་རྒྱལ་མཚན་འདིགས་སྤྱད་ཕྱི་ཕྱོགས་ཉི་མོག་ཕྱིར་འཐེན་ཕྱས་ན་ཕྱི་ཕྱོགས་ལུས་
ལྱང་། གོང་ས་མཚན་ནས་གསལ་འཛིན་གྱི་གནང་བར་སྤྱད་ཕྱི་ཕྱོགས་ཕྱི་ཕྱོགས་
ཏུས་དེར་རྒྱ་བ་དང་འཕྲད་པས་གནོད་འཚེ་གཏོང་མི་ཐོད་པ་མ་ཟད། རྒྱ་
དཔོན་སྐྱེས་ནས་ལུས་པའི་ཕྱག་འཚལ་དངོས་པོ་མང་པོ་ཕྱག་ཉིན་ཏུ་ཕྱལ།
དེ་ནས་ལྷན་ལུ་ཞིང་ཆེན་ཁོངས་ལུ་ཀུ་ཞེས་པའི་ས་གནས་བཟུང་ཕྱི་ཕྱོགས་ཏུ་
ཕྱི་ཕྱོགས་། ཟླ་༤ཚེས་༡༥ཉིན། བསམ་གཏན་སྤྱད་བདེ་སྒྲིང་དཔོན་པར་ཞབས་སྐོར་
འཁོད། ཟླ་མ་ལས་ཆེ་མོ་ཕྱི་དང་བཅས་ནས་གཞུང་དཔོན་ཆོགས་ཆེན་འདུ་
ཁང་ཏུ་ཕྱི་ཕྱོགས་ཕྱི་ཕྱོགས་ལྱངས། ཚེས་༢༠ཉིན། ཁལ་ཁ་ཆེ་བཟུང་དཔལ་
པ་ནས་ཕྱི་ཕྱོགས་ཕྱི་ཕྱོགས་ཆེན་མངགས་མི་སྤྱད་གཉེར་དང་། རི་སང་། ཏུ་

ལག་ཆེ་བཞི་སྟགས་བཏང་། དགའ་ལྡན་བདེ་སྡིག་དཔོན་གྱི་ཐེབས་བསྟེན་
 དབྱ་བྱར་ཏུ་ཕྱོད་པས། ལམ་ན་པོ་སྟགས་ལས་ཆེན་ཁག་ནས་ཐེབས་བསྟེན་
 དང་། དཔོན་གཤམ་རྒྱུད་ཀྱི་རིམ་གསལ་ཐོབ་སྡིངས་དང་། སྟོན་ལྟེ་སྟགས་
 གྱི་སྟེང་ཐོབ་ནས་དབྱ་བྱར་ཏུ་གདན་དྲངས། ཉིན་འཁུལ་དང་ཟང་མིང་
 གི་མཆོད་པ་གཞབ་རྒྱས་སུ། ཟླ་༡༠པར། རྩ་སྟག་གི་རྒྱལ་ས་རྒྱ་རལ་ཏུ་
 ཐེབས། གནམ་གྱི་ལྷ་ཤོང་མ་ཆེན་པོའི་བཀའ་ལྟར། རྩ་མཉམ་ཏུ་རྒྱ་རལ་
 ཏུ་ཡོད་པའི་ཤོང་མའི་དམག་དབྱར་གོ་མཆོན་རང་སྟགས་གྱིས་འོངས་ནས་……
 གཤམ་གཤོན་ཏུ་མེར་སྡིངས་བསྡིགས། ར་དང་མིལ་སྟན་དཔོན། ཏུང་རྒྱ་
 མིང་བཏང་། དེ་ཞིག་སྟོན་གྱི་ཐེང་བ་ཆར་སྡིན་སྟོན་པོ་ལྟར་བ་ལྟར་འཁུལ་
 བཞིན་པའི་དབྱུག་སྟེང་ས་མཆོག་དང་། རྩ་བཅར་ཞབས་འཁྱིར་བཅས་
 ཇི་བཞིན་ཕྱོད་པས་ཁྱ་རལ་མཇལ་བྱུང་ཆེན་པོར་གདན་དྲངས། ཆེན་ཤོང་
 མའི་ཨམ་བན་དང་། སྟག་པོའི་ཨམ་བན་སྟགས་བྲ་མ་ལས་ལྟེ་ཡོངས་ནས་
 མཇལ་དང་དང་། ཉིན་གསུམ་རིམ་བཞིན་སུ། ཐེབས་བསྟེན་གཉིས་པར་
 ཁལ་ཁ་ནས་ཆེད་མངགས་མི་རྩ་མགོན་གཉིས་དང་། ཐེབས་བསྟེན་པ་མི་
 བརྒྱད། དབྱ་གཏུགས་གཉིས། འཛོལ་ལྷག་འཁྱེར་མི་གཉིས། ཏ་ལག་ཆེ་
 བཞི་བཅས་འཁྱེར་ཏེ་ཕུལ་ལུགས་ཀྱི་ཐུག་འཆལ་སུ། རོ་ལགས་ལམ་ན་ཆེ་
 དང་། ཨ་མི་གཉིས་ནས་རྩེ་བཙུན་དམ་པས་ན་བཟང་འཁུལ་རྒྱ་བསྐྱར་བ་
 རྣམས་སུ། དེ་ནས་ཐེབས་བསྟེན་ལ་ལྷགས་ཏེ་ག་ར་ཨ་གསར་ཏུ་ཁལ་ཁའི་
 དབྱ་བྱར་གྱི་བཞུགས་ཤར་ཏུ་ཕྱོད། ཐེབས་བསྟེན་གསུམ་པར། ཁལ་ཁ་ཆོགས་
 ཆེན་དབྱ་མཇེད་ནས་བརྒྱལ་ཆོམ་ཏུ་བཞོད་དེ་ཕུལ་པས་རྩ་མཉམ་མི་རྩ་རྒྱ་བྲ་
 མ་དང་། རོ་ལགས་མེར་སྡུ། གསོལ་ཐབ་པ། རྩ་ཆར་ཁག་གི་ལས་ལྟེ་

[illegible]

མི་འདུག་པས། བཤད་ཚུལ་དེ་རིགས་ནི་རྩོན་གཏམ་རེད་སྟེ།

མེ་ཉ (1906) མའི་ཟླ་༧པར། རྒྱ་ལའི་བླ་མ་སྐུ་འཁོར་དང་བཅས་པ་
རྒྱ་ཁྱེད་ལ་ནས་ཆིབས་ཁ་བརྒྱར། ལམ་བར་གནས་ཚུ་ཆེན་ཁག་ལ་གནས་
མཇལ་དང་འབྲེལ་རིམ་བཞིན་མཆོ་རྩོན་ཞིང་ཆེན་ཁོངས་ཟི་མིང་རྒྱ་འཕྱོར།
ཟླ་༧པར། རྒྱ་ལའི་བླ་མ་ཞབས་འབྲིང་དང་བཅས་པ་ཟི་མིང་རྒྱ་མེད་སྐབས་སྐབས་
ཤེར་སྐུ་མི་དཔངས་ཡོངས་དང་། དཔོན་རིགས་ཁག་རྗེ་སྐུ་འབྲུམ་གྱི་
བླ་མ་ལས་ཕྱེ་ཡོངས་བཅས་ནས་བསྐྱེད་པ་ཞབས་ཁོག་གཟབ་རྒྱས་ལྟས། དེ་
ནས་ཆིན་ཞོར་མའི་བཀའ་ལྟར། ཞོར་ས་མཆོག་རྗེ་སྐུ་འབྲུམ་རྒྱ་མེད་གཅིག་
ལྟག་ཅམ་བཞུགས། དེ་རྗེས་ཞོར་མ་ཆིན་པོས་རྒྱ་ལའི་བླ་མ་སྐུ་འཁོར་དང་
བཅས་པ་མེ་ཅིང་རྒྱ་མེད་སྐབས་དཔོན་པོའི་བཀའ་ཅབ་པ་ལྟར། མཆོ་རྩོན་ནས་
ཆིབས་ཁ་བརྒྱར་ཏེ་ལན་གྲུབ་དང་། ཤིས་ཤུག་ལིན་བྱང་སྐགས་བརྒྱད་ས་
སྟེལ་ (1908) མའི་ཟླ་བ་དང་པོར། བས་ཡོན་རྒྱ་འཕྱོར་སྐབས་ས་གནས་
དེའི་འགོ་དཔངས་ནམས་ནས་བསྐྱེད་པ་གཟབ་རྒྱས་ལྟས། རྒྱ་ནག་རི་པོ་ཆེ་
ལྷར་གནས་མཇལ་རྒྱ་མེད་སྐབས། གནས་ཚུལ་དེ་རྒྱལ་ཁག་གཞན་གྱིས་ཤེས་འཕྲལ་
འཆར་མན་དང་། ལྷ་ཅུ་ལྷ། རི་ལིན་སྐགས་གྱི་དཔོན་རིགས་དང་ཆོས་པ་
འགའ་ཞིག་རྒྱ་ནག་རི་པོ་ཆེ་ལྷར་ཞོར་ས་མཆོག་མཇལ་བར་ཡོངས།

རབ་བྱུང་བཅོ་ལྔ་པའི་ས་སྟེལ་ (1908) མའི་ཟླ་༧པར། ཞོར་མ་ཞོར་
ལྷས་རྒྱོན་ཆེན་ཞིག་མངགས་ཏེ། རྒྱ་ལའི་བླ་མ་འཕྲལ་རྒྱ་མེ་ཅིང་རྒྱ་མེད་སྐབས་
དཔོན་པོའི་བཀའ་ཅབ་པ་ལྟར། རྒྱལ་བ་བྱུང་བ་སྐྱེན་རྒྱ་མཆོ་དང་སྐུ་འཁོར་
ནམས་རྒྱ་ནག་རི་པོ་ཆེ་ལྷ་ནས་ཆིབས་ཁ་བརྒྱར་ཏེ། ཟླ་རེ་ཆོས་འཁྱིལ་ ཆིན་
ཞོར་མའི་རྒྱལ་ས་མེ་ཅིང་རྒྱ་འཕྱོར། ཆིན་བྱང་དབྱར་སྤྱིད་གཞུང་གི་འབྲེལ་

ཡོད་དཔོན་རིགས་འགའ་ཞིག་དང་། དཔོན་ཕྱི་ཁག་ཉེར་བརྒྱད་ཅེས་གྱི་ར་
 ཡག་དང་། རྒྱ་ཁ་ལས་ཕྱི་ཡུ་དཔངས་སོགས་ནས་བསྐྱུ་བ་བྱས། དེ་ནས་
 ཐེབས་བྱུ་པས་ལ་བཞུགས་ཏེ་རྟོང་ལེ་སྟེ་དཔོན་པ་ལེར་ཐོར་སྐྱོན་དངས། རྒྱ་
 ལའི་རྒྱ་པ་ལེ་ཅིང་རྒྱ་ལེ་པས་སྐབས། ཆིན་ཡུང་དབྱར་ཁྱིད་གཞུང་གིས་གང་
 ཅིའི་ཐད་མཇུང་བཅེ་དང་། དད་སྐྱུ་ལྱི་ནམ་པ་དེ་ཅེས་ཐོན་སྐྱབས་སྐྱུ་གས་
 མེས་པའི་མེད་པར་བྱས། ཟླ་༥ཆེས་༢༠ཉིན། ཞོང་པ་ཤོང་ལྷ་དང་རྒྱལ་
 མོ་ཆེ་ཞིའི་ཐད་རྟོལ་ཡིས་རྒྱ་ལའི་རྒྱ་པར་མཇུང་འཕྲད་གནང་། ཞོང་པ་
 མཆོག་ནས་ཞབས་སྐྱུ་པས་ལ་བཞུགས་ཏེ་དད་སྐྱུ་མཆོང་ཐོན་བྱས། ཞོང་
 པ་མཆོག་ལེ་ཅིང་རྒྱ་ལེ་ཐོར་རྒྱུས། ཐོན་པ་གནས་ཁྱིད་གཞུང་གི་ཕྱི་ནང་བྱ་
 པ་གང་ཅིའི་སྟོར་ཐད་ཀར་ཞོང་པར་གཤེར་སྐྱབས་སྐྱོན་དཔོན་དཔོན་པ་ལྱང་།
 འཇམ་དབྱངས་ཞོང་པ་དང་ཆིན་ཡུང་དབྱར་ཁྱིད་གཞུང་གིས་ཐོན་གྱི་ལས་.....
 རོན་མཐའ་དག་ཐོན་བཞུགས་ལས་པན་བརྒྱད་དེ་སྐྱོན་ལེར་བྱ་དཔོན་ཐོན་.....
 བརྒྱད་པས། རྒྱལ་དཔང་སྐྱུ་བ་ཐུན་རྒྱ་མཆོ་ཆིན་ཡུང་དབྱར་ལ་ཡིད་
 བར་ཆད་ནས་མི་འདོད་པའི་རང་རྒྱལ་ཡང་སྟོན། དེ་ནས་ཞོང་པ་ཤོང་ལྷ་
 དང་། རྒྱལ་མོ་ཆེ་ཞིའི་ཐད་རྟོལ་རྒྱུ་ལྱང་ཞོང་པ་པ་རྒྱུ་གས། ས་སྒྲེལ་
 (1908) མའི་ཟླ་༡༠པར། ཞོང་པ་ཤོན་སྐྱུ་གཤེར་ཁྱིད་པར་འགས་ལ།
 ཆིན་ཡུང་དབྱར་ཁྱིད་གཞུང་གི་དཔང་འཛིན་པ་དཔང་གྱི་འགལ་པ་སྐྱར་ལས་.....
 ཆེས་ཆེར་བྱོན། ཏུས་དེར་པག་འགྲུ་ནས་མི་རྣམས་ཐོན་པས་ཏེ་རྒྱལ་མཆོག་
 རྒྱལ་བཞུན་རྒྱ་མཆོག་ལྷུང་རང་རྣམས་ཕྱིར་ཐེབས་དཔོན་སྐྱུ་གས་བྱས་པ་.....
 ལྟར། ཆིན་ཡུང་དབྱར་ཁྱིད་གཞུང་གི་ཆོག་ཆན་ཐོབ་སྟེ། ས་སྒྲེལ་
 (1908) མའི་ཟླ་བ་བཅུ་པར། ལེ་ཅིང་ནས་ཆིབས་ཁ་བརྒྱད་ཏེ་ཐོན་རྒྱ་

ཐེབས། ས་བྱ་(1909) ཨ་ཁི་ལྷ་པར། རྒྱ་ལོ་ལྷ་མ་ལྷ་འཁོར་དང་
 བཅས་པ་ནག་ཆུའི་ཉེ་འགམ་རྒྱ་ཐེབས་སྐབས། བཤེ་ཆེན་རིན་པོ་ཆེའི་སྐུ་
 ཆབ་མཁོན་གཉེན་ཆེན་མོ་དང་། ས་ལྷུའི་བདག་མོ། བཆུར་ལུ་གམ་པ།
 ཉྱར་ཁང་རྩ་མག ལྷ་ལྷུའི་ལྱང་། ལྷར་མོ་ཅན་ལྱང་མགས་དཔོན་རིགས་ཆེ་
 བྲལ་ཁག་ཐེབས་བསྐྱར་ཐེབས། རིམ་བཞིན་ནག་ཆུར་འཁྱེད་པས་བཤེ་ཆེན་
 སྐུ་མེད་དཔྱ་པ་དང་། ལྷ་པོད་དཔོན་རིགས། ནག་ཆུའི་ཐེར་ལྷ་མི་དམངས་
 ཡོངས་ནས་དགའ་བསྐྱེད་ཆེད་མེད་ལྷུས། ནག་ཆུར་ལྷ་བཟྱེད་གཉིས་ཅམ་
 བཞུགས།

རྒྱས་དེར་པོད་ཀྱི་གནས་ཚུལ་ལ་འགྱུར་སྒྲིག་ཏུ་ཅང་ཆེན་པོ་བྱུང་བ་ནི།
 རབ་བྱུང་བཙོ་ལྷ་པོའི་མེ་ཆ་(1906) ཨ་ཁི་ལྷ་པར། ༡༠ པར། ཞོར་མའི་བཀས་
 མངགས་པོད་ཀྱི་དོན་ཞིབ་པ་གང་དཔྱིན་ཐང་རྩི་རྒྱུད་བཟུད་ལྷ་མང་འཁྱེད་
 རེས། ལྷན་རྒྱ་པོད་སྒྲིག་ཨམ་བན་ཕུཅ་ཐང་མགས་ཀྱི་གནས་ཚུལ་ལ་བརྟག་
 ཞིབ་ནན་ཏན་བྱས་མོག་ཁོ་པ་ཆོས་དཔྱིན་རི་བཅན་འཇུལ་པར་རོ་བརྟུན་.....
 དང་། གཞུང་ལྷ་ལྷོག་ཟས། པོད་མི་དམངས་ལ་བདད་བཞིགས་བཏང་བ་
 མགས་ཀྱི་སྒྲིག་ཉེས་ན་མས་ཞོར་མར་སྒྲན་ཐེང་ལྷུས་ཉེ་ཞོར་མ་ཆེན་པོའི་བཀའ་
 ལྟར། པོད་སྒྲིག་ཨམ་བན་ཕུཅ་ཐང་དང་། དཔོན་རིགས་མིའུ་ལྷན་ལྱང་།
 ལྱང་ཐའོ། ཨ་ཁི་ལྷ་མང་གཞུ། ལན་ཤིའི། ཅང་ཁྲའོ་མགས་དཔོན་རིགས་
 ངན་པ་ན་མས་གནས་དབྱུང་བཏང་སྟེ་ཁྱིམ་ལ་སྐྱར། བཀའ་ལློན་ལུན་
 ཆོགས་དབང་ལྷན་ཡང་གནས་དབྱུང་མོག་ཁྱིམ་གཅོད་བཏང་བ་མགས་ལ་.....
 པོད་མི་དམངས་ཀྱི་དགའ་བསྐྱེད་ཐོབ། དེ་ནས་པོད་ཀྱི་དོན་ཞིབ་པ་གང་
 དཔྱིན་ཐང་གིས་པོད་ནང་ཁུལ་ཀྱི་བྱ་པར་བཙོས་མྱིག་མོག་པོད་སྐྱུར་པོའི་ཕྱིད་

ཐབས་གསར་པ་དོན་ཚན་ཁག་བཅུ་དྲུ་བཙོན། དེའི་ནང་བཟོ་ཞིང་དང་།
 ཚོང་ལས། འགྲིམ་འགྲུལ། སློབ་གསལ་བྱ་གཞག་ ཚགས་དཔར་གསར་
 གཞིར། དུལ་ཁང་། གཏེར་ཁ་བཟོགས་འདོན་སྟགས་ཐོད་མི་དཔངས་ལ་
 ཕན་པའི་འདོད་ཚུལ་མང་པོ་བཙོན། ཚུགས་མཚུངས་ཐོད་རིགས་ཀྱི་གོ་མ་
 གཤིས་རན་པ་འགའ་ཞིག་བཟུང་ཆིས་བྱས། འོན་ཀྱང་བྱིད་ཐབས་གསར་
 པ་འདིའི་ནང་ཐོད་ཀྱི་མིན་དཔར་ཨ་མ་བན་གྱིས་སྒྲེར་འདོན་བྱིད་དཔོས་པ་
 དང་། བཅན་གྱི་མིན་གྱི་རིགས་ཀྱི་སྐད་ཡིག་དང་གོ་མས་གཤིས་དང་སྒྲངས་
 བྱིད་འཆུག་པ། ཚོས་ཀྱི་བྱ་པར་མེ་གཏོགས་བྱིད་པ། ཐོད་འདི་མི་མེར་སྒྲེལ་
 ཡུལ་རྩ་ཡུར་བཅིས་པ་སྟགས་ནི་ཐོད་མི་དཔངས་ཀྱི་འདོད་ཚོད་དང་། ཡུར་
 དབྱར་ན་རིམ་གྱི་མིན་ལྷན་དང་རྒྱལ་འགའ་ཡིན་པས། ཐོད་མི་རྩ་མས་མིན་
 མ་རངས་པར་རྒྱར། ཡང་དབྱིན་མང་ཐོད་ལ་མེམས་པའི་རྒྱུ་ལྷ། ཐོད་ལ་
 ཕན་པའི་བྱ་བ་འགའ་ཞིག་བཟུངས་པས་ད་རྩལ་ཡང་ཁྱེད་རན་ཞིས་བཟུགས་
 བཟོད་ཡང་ཡང་བྱིད། ཕན་ཡུས་ཀྱིས་ཐོད་སྟོད་ཨ་མ་བན་བྱས་རྒྱུ་ཆ་པའི་
 ཆ་ནས་བཤད་ན། ཡང་དབྱིན་མང་གི་མིན་ལྷན་གསར་པ་གཞིར་བཟུང་
 བས་ཐོད་ཀྱི་བྱ་པར་བཅོས་སྒྲིག་འགའ་ཞིག་བྱས། དེ་མཚུངས་ཀྱི་འོ་འར་
 སྤར་གིས་ས་འཁོའི་ལམ་ལྷགས་མེད་པར་བཟོས། དཔོན་རིགས་མངགས་
 གཏོར་བྱིད་པའི་ལམ་ལྷགས་འཆུགས་པའི་བྱིད་ཐབས་དེ་མངའ་ཆེ་མདོ་
 དང་། ཡི་མང་། འབའ། རྩེད་གེ་སྟགས་ས་གནས་མང་པོར་དྲག་ལྷགས་
 ལ་བཞེན་ནས་བྱལ་གདལ་བཏང་པས་མི་རིགས་དཔར་གྱི་འགའ་བ་ཆེས་ཆེར་
 བྱིན། ད་དུང་ཆིན་གོང་མས་ཀྱི་འོ་འར་སྤར་ཐོད་སྟོད་ཨ་མ་བན་དང་། ཟི་
 ཁོན་དང་ལུན་ནན་མཐའ་མཚམས་དོན་གཙོད་ཚོན་ཆེན་ལ་བསྐོ་གཞག་སྟེལ།

རི་ཁོན་སྐལ་དཔལ་གྱི་ནང་ནས་ཉམ་སྒྲིག་བརྒྱུད་ཉེ་དཔག་མི་ཉིས་ཉླེང་ཅེས་...
 དཔག་སྐར་ཁག་གསུམ་ལ་བཞག་ཐོག་ ས་བྱ (1909) ལོའི་ཟླ་ ༤ པར། དང་
 ཏུའུ་ནས་རྒྱ་གར་གྱི་ས་མདའ་ཅེ་མདོ་དང་། ཆབ་མདོ་བརྒྱད་ལྟ་སར་
 ལྷགས། གཤེ་འར་ཕྱུང་གི་དཔུང་དཔག་ལྟ་སར་འོང་པའི་ལམ་འབྲེལ་ས་
 གནས་ཁག་གི་མི་དབངས་ལ་མནར་གཅོད་ཆོད་མེད་བཟང་། དཀར་ནག་
 དཔྱེ་བ་མ་འབྱེད་པར་མི་ཤེར་མང་པོ་བསྐྱེད། དེོས་པོ་འཕྲོག་ ལྷག་པར་
 ཏུ་ཆོས་ལུང་སྒྲིག་ཏུ་ན་མས་ལ་རབ་ཏུ་སྤང་། ད་ལྟའང་གཤེ་འར་ཕྱུང་གི་
 མིང་ཐོས་པ་ཅེས་གྲིས་ཉླེང་ཅེ་འདར་བར་གྱུར། དེ་ནས་བརྒྱུད་ཆིག་གྱུར་
 དབྱར་མིད་གཞུང་དང་། བོད་ས་གནས་མིད་གཞུང་གི་དབང་འཁེབ་པའི་
 དབང་གྱི་འབྲེལ་བ་ཉིན་བཞིན་རེ་སྒྲིག་ཏུ་ཁོང་བས། སྒྲི་རྒྱལ་བཅན་རྒྱལ་
 རིང་ཕྱགས་པར་བོད་གྱི་བྱ་བར་ཐེ་རྒྱས་ལུང་པའི་གོ་སྐབས་གསར་བ་ཞིག་.....
 ཉིད། བོད་གསལ་གནས་རྒྱལ་དེ་དག་ལ་བཞེན་རྒྱལ་བ་ཕྱལ་བལྟན་རྒྱ་མཆོས་
 བོད་མ་མཆོག་ལ་གཤེ་འར་ཕྱུང་གི་དཔག་མི་ན་མས་མིང་འཐེན་དགོས་པའི་རེ་
 བ་བཏོན་བ་སྒྲོས་ཅི། དཔྱིན་རི་དང་། ལྷ་རན་སི། རི་མིན། ལྷ་ཅ་ལུ་
 མཁས་ལ་རེ་འབོད་ལྷས། ས་བྱ (1909) ལོའི་ཟླ་ ༡ རྗེས་ ༡༢ ཉིན། རྒྱ་ལའི་
 ཟླ་མ་ལྷ་འཁོར་མཁས་ནག་རྒྱ་ཁ་ནས་ཆིབས་ཁ་བརྒྱུར། འདས་གཞུང་དང་།
 ར་མེད་། ལྷག་ཕྱུང་བརྒྱད་ལྟ་སར་མིང་ཐེབས། ཟླ་ ༡༠ རྗེས་ ༢༠ ཉིན། རྒྱལ་བ་
 ཕྱལ་བལྟན་རྒྱ་མཆོ་ཞབས་འབྲིང་དང་བཅས་པ་ལྟ་སར་ཉེ་འདབས་སྒྲི་ཐེབས་
 སྐབས། བོད་སྤྱོད་ཨམ་པན་ལན་ཕྱས་དང་ཞབས་འབྲིང་ན་མས་ཐེབས་བརྒྱུར་
 བཅར་ཡང་། རྒྱ་ལའི་ཟླ་མས་མ་གཟིགས་པའི་རང་རྒྱལ་བལྟན་ཉེ་ཁ་ཅེས་
 མི་གནད་ཐེར་སྤྱོད། བོད་སྤྱོད་ཨམ་པན་ཁོང་ཁོའི་མེ་ཕྱེ་འབར་བཞིན་རྒྱ་

ལའི་ཁྱ་མཁུ་ཅ་ཁུའི་མཆོན་ཆ་དཔོན་ཡོད་ཅེས་པ་རྒྱུ་། ཡམ་བན་ལན་
 ཡམ་ཆེ་མོ་བྱང་ཏུ་དཔོན་ཁུ་བརྒྱུད་དེ་བརྒྱུན་པ་ཤེར་བྱས་ཀྱང་གང་ཡང་.....
 མ་དོན། སྐར་ཡང་ནག་ཆུར་མི་ཆེད་མངགས་བྱུང་ནི་སྐྱ་ཆས་ན་མས་
 བརྒྱུན་པ་ཤེར་བྱས། མཆོན་ཆ་ལྟེ་གཅིག་མ་ཆེད་ཀྱང་སྐྱ་ཆས་མང་པོ་བོར་
 བརྒྱག་ཅིན། དེ་ནས་རྒྱ་ལའི་ཁྱ་མཁུ་བོད་མོད་ཡམ་བན་ལ་འབྲུ་རིགས་
 དང་། ཟན་ཆག་སོགས་མཁོ་སྦྱར་མི་བྱེད་པའི་བཀའ་པུ། མདོར་ན།
 རྒྱ་ལའི་ཁྱ་མ་ལྟ་སར་ཐེགས་རྒྱུ་ཡམ་བན་དང་མི་མཐུན་པའི་འགལ་བ་རི་.....
 ཆེད་པ་བྱུང་ནས་མེད་ཀྱང་སྐྱ་ལྟ་བུར་བྱུང་།

རྒྱ་ལའི་ཁྱ་ལོ་འར་བྱུང་གི་དམག་དཔུང་ཆབ་མདོ་ནས་ལྟ་སའི་སྐྱ་གས་...
 ཁྱ་ལོར་ལྟ་བུ་བཀའ་ཤག་ནས་བོད་དམག་དང་། ཡལ་དམག་སྐྱིག་འཇུགས་
 བྱས་ཏེ་འགོག་སྒོལ་རི་ལྟར་བྱས་ཏུང་བོད་དམག་གཡུལ་པམ། ལྷགས་ཁྱི་
 (1910) ལའི་ཁྱ་2པར། མི་སྐོན་བྱི་དམག་དཔུང་གོང་པོ་རྒྱ་མདར་འབྱོར།
 བོད་དམག་གིས་སྐར་ཡང་པར་སྒོལ་བྱས། མཐར་ཐམ་ནས་བོད་དམག་བརྒྱ་
 ལྷག་ཅེས་སྐོག་ཤོར། འགོ་པ་གཙོ་བོ་བཙོ་བརྒྱད་ཅེས་སྐོ་བཅད་དེ་མགོ་བོ་
 སྐོམ་སྐོན་བྱས་པས་མི་ན་མས་སྐོར་ཆ་འདར་བཞིན་དཔང་མེད་ཏུ་མགོ་སྐྱར།

ཁྱ་ལོ་འར་བྱུང་གི་དམག་དཔུང་གོང་པོ་རྒྱ་མདར་ནས་ལྟ་སའི་སྐྱ་གས་སྐྱ་
 དཔུང་འཇུག་བྱེད་པའི་སྐབས་དེར། རྒྱ་ལའི་ཁྱ་མ་མཆོག་གིས་རང་འབྲུལ་
 མོག་བོད་བརྒྱུན་ཡམ་བན་བྱི་ལས་རོགས་སྐོན་ཆེན་ལུན་ཅུང་ཡམ་ཆེ་མོ་བྱང་
 ཆེན་པོར་གདན་དྲངས། བོད་སྐྱ་གས་ནས་ལམ་འབེལ་ས་གནས་ཁག་གི་བོད་
 དམག་སྐྱིར་འཐེན་བྱེད་ཀྱང་དང་། བོད་བརྒྱུན་ཡམ་བན་ལན་ཡམ་ལ་བཙུ་
 འཇོག སྐར་སྐྱས་བཞིན་མཁོ་སྦྱར་མཐའ་དག་འབྲུལ་སྐྱ་སོགས་ཁག་ལེན་

ལྷན། ལས་རྒྱུ་མཐོན་ཆེན་ལྷན་ཚུར་ཡེ་མཚུགས་ནས། སྤྱི་མཐོན་གྱི་དཔལ་
 མི་ལྷན་ལ་འཕྱོད་ཆེན་བདེ་འཇགས་ལ་ལྷན་སྦྲུང་དང་། སྤྱི་མ་མི་སྦྲུང་བ།
 རྒྱ་ལའི་ཁྲ་མའི་ཆོས་ཀྱི་དབང་ཆར་གནོད་འཆེ་མི་བྱེད་པ། ཆོས་བྱེད་སྦྱིས་ཀྱི་
 དཔལ་པ་དཔལ་གསོད་མི་གཏོང་བ། ལྷ་པ་པམ་པ་དག་གི་བའི་ཐབས་ལས་
 བརྒྱན་ཐག་གཅོད་བྱེད་ཆུ་སྐྱེས་ཁས་ལེན་མཛད། འོན་ཀྱང་བསམ་པ་ལྷན་
 ལས་འདས་པ་ཞིག་ལ། ལྷགས་ཀྱི་(1910) མོར། ལྷ་པ་པམ་ལྷན་གི་
 དཔལ་མི་ལྷན་ལ་འཕྱོད་སྐབས། མོག་པར་བོད་ཀྱི་སྤྱི་དཔལ་ལ་མེ་མདའ་
 བརྒྱབ་ཏེ་རེ་བྱུང་གི་ཆས་བྱུང་། དེ་ཆེས་སྦྲོན་ལས་གྱི་དོད་པ་པམ་ལྷན་ཁར་
 ཐའི་ཆར་མེ་མདའ་བརྒྱབ་མོག་འཛིན་བརྒྱང་བྱས། ལས་རྒྱུ་མཐོན་ཆེན་ལྷན་འཇགས་
 དབྱུངས་ཀྱི་ལ་མཚན་དང་ལྷན་ཁར་གི་ཞབས་འཁྱེད་ནམས་བསད། ཆེ་མོ་
 ལྷན་ཆེན་པོར་མེ་མདའ་འཛམ་ས། དེས་པོ་འཛམ་ག་བཅོམ་བྱས་པ་སྐྱེས་ལ་
 བརྒྱན་ལྷན་ལ་སྤྱི་མ་མི་ཆོས་ཆེན་ལས་མོ།

~ ལྷན་པ་ལྷན་པ་བརྒྱན་ཆུ་མཚན་ལྷན་པ་ཀྱི་ཐོས་ཐེབས་པའི་སྐོར།

མོར་ཏུ་སྦྱོང་པའི་གནས་ཚུལ་དེ་རིགས་ཀྱིས་བྱེད་པས། ལྷན་པ་ལྷན་
 བརྒྱན་ཆུ་མཚན་དག་ལ་ལྷན་གྱི་པ་ཆེ་སྦྲོན་སྤྱི་དབྱེད་ལྷན་པ་ལྷན་ཆོས་པ་བསྐོས་.....
 གཞག་སྦྱུལ། ལྷགས་ཀྱི་(1910) མའི་ཁྲ་༡ ཆེས་༡ ཞིན། ལྷན་བྱེད་ཅན་ཏུ་ཆེ་
 སོ་བཟང་ནས་ནོར་ཏུ་སྤྱི་དབྱེད་ཐེབས། ལྷན་པ་ལྷན་པ་ལྷན་པ་ལྷན་པ་དེ་སྦྱོར་འཁོར་
 དང་བཅས་ར་མ་སྤྱང་གྲུ་ཁ་དོན་ཏེ་ཡོས་ཐེབས། བོད་སྤོད་ལས་པན་ལན་
 ལྷན་གནས་ཚུལ་དེ་ཤིས་འཕལ་ཏེ་དཔལ་སྦྱུང་བརྒྱ་ཅན་མང་གས་ཏེ་ཆེས་.....
 འདྲེད་བཏང་ནས་ཆུ་ལྷན་ཏུ་འཕྱོད་སྐབས། ཁྲ་བཟང་དཔལ་འདུལ་གྱིས་དཔལ་
 མི་བརྒྱ་ཅན་གྱི་དེ་ཆུ་ལྷན་ལྷགས་ཐམ་གྲུ་ཁ་པགས་ མོར་སྦྱོར་འཁོར་དང་

བཅས་པ་སྒྲིག་པར་ཅི་དང་། བསམ་མིངས། བཤའི་བརྒྱན་མོ་མོར་མོས་
 མཉམ་པའས། མོ་མོར་མཉམ་པའས་ཆེན་མཉམ་པའས་མིན་གཞུང་ལ་གསེར་སྒྲིག་
 མོན་ཏེ། མོན་མི་ལས་དོན་མཐའ་དག་གི་པའི་ཐ་བས་ལས་ལ་བརྟེན་ནས་
 བཤའ་གཙོ་བོར་བའི་རེ་བ་བྱ་ཅིས་མཛད་པར་། མི་ཁོན་མིན་མཤམ་མིས་སྒྲི་
 བསྒྲན་ནས་ཆེས་འདོད་བཟང་བ་དང་། དབྱིན་ཁིའི་དམག་དཔོན་མཛད་ཁྲ་
 བར་སྒྲ་དང་། ཁོ་པ་ཆའི་རྒྱལ་སྤྱི་མཉམ་པའི་རྒྱུ་རྒྱུར་བ་མང་ཅམ་སྒྲེལ་ཏེ་སྒྲ་
 གར་ཏེ་གདན་པར་སྤྱོད། མོས་མར་གསུམ་ཏེ་ཉིན་འགའ་ཞིག་བཞུགས། དེ་
 ཆེས་འབྲས་ཆེན་སྒྲི་བཅའ་སྒྲི་དབྱིན་ཁིའི་རྒྱ་པོན་སྤོང་མིས་གདན་
 ཏེ་བུས་པ་རྩེར་དོ་ཆེ་མིར་ཏེ་ཐེབས། མོན་མི་གནད་དོན་སྒྲི་གསར་པའི་
 མོས་མོལ་མེད་པ་མང་བུས་ཏེ་དབྱིན་ཁིའི་བཅན་རྒྱལ་རིམ་ལུགས་པས་རྒྱ་པོའི་སྒྲ་
 བར་སྒྲི་སྒྲི་བཟུང་དང་ཁ་གསལ་ནས་མོན་འདི་ཐོས་རྒྱལ་མི་མང་འཁོར་སྤྱོད་
 བས་ཁ་ཐུབ་གཏོར་པའི་སྒྲི་གསལ་དཔེ་རྒྱུས་པའམས། ཏུས་དེར་ཆེན་མོར་
 བས་མོན་མི་གནས་རྒྱལ་ཆ་བས་ཆེ་བས་ནོར་འབྲུལ་མི་མཉམ་པའས་འགའ་ཞིག་
 བརྒྱར་བཅས་བཟང་། གཤོ་འར་ཐུར་མི་ཁོན་མི་སྒྲི་བཟུང་པར་བསྐྱོ་གཞག་
 མོས་མོན་ལ་འཕྲོ་མི་དཔོན་པའི་བཀའ་ཐབ། མོ་ཉ་མར་གསལ་གཏོར་གིས་རྒྱ་
 པོའི་སྒྲ་མ་མོན་ཏེ་མཉམ་དཔོན་པའི་རྒྱལ་མ་མོགས་ཆེ་རྩེར་བུས་ཏུར་.....
 ཏུས་པ་དེ་ཅམ་མ་མོན། དེ་ནས་རྒྱལ་སྤྱི་མཉམ་པའ་(1911) མོའི་རྩོན་ཁར། ཀ་
 རྒྱལ་ཏེ་མཉམ་ནས་འབྲས་ཆེན་རྒྱལ་པོའི་སྒྲི་ཁར་ཏེ་བཞུགས། ཏུས་དེར་
 རྒྱལ་ནར་གི་གནས་རྒྱལ་གནས་ས་མཐོ་ཉིར་སྒྲི་གསལ་རྩེ་ཐུར་འབྲུར་མོས་ཐུར་.....
 པ་ཉི། རྒྱལ་སྤྱི་མཉམ་པའི་མཐོག་གིས་དཔུ་འཕྲིད་མཛད་པའི་རྒྱལ་སྤྱི་མཉམ་པའ་
 པ་ཆེ་ལངས། མོ་རྩོན་མཉམ་པའི་ཞིག་ཐུར་གོར་དཔར་བརྒྱར་པའི་བཀའ་

བཀོད་བརྒྱད་འཛིན་ལམ་ལུགས་ཙམ་མེད་བཅུད་། ཡངས་ཤིང་རྒྱ་ཆེའི་མེས་
ཀྲུལ་ཕྱི་ས་ཚུགས་གང་སར་གསར་བརྗེའི་མེ་ཆེ་རབ་ཏུ་འབར།

རྒྱ་དེར་དབྱིན་ཇི་བཅན་རྒྱལ་ཤིང་ལུགས་པ་དང་། ལྷ་ཏུ་ལུའི་རན་
རྒྱལ་འོག་རྒྱ་ཡའི་ལྷ་མ་མཚོག་གི་ཆབ་ཡིད་ལྟ་བར་ཆ་བའི་འབྱུར་རྟོག་ལྱུང་.....
ཅི། རྒྱལ་ནང་གསར་བརྗེ་ལངས་པའི་སྐབས་དང་བརྒྱན་ནས་འོད་འདི་མེས་
རྒྱལ་དང་ཁ་བྲལ་གཏོང་བའི་བྲམས་མཛད། དབྱིན་ཇིར་དོ་སྐོལ་མཐའ་
གཅིག་ཏུ་ལྱེད་པའི་ལམ་ཚུགས་ནས་དབྱིན་ཇིའི་དྲག་ཤུགས་ལ་བརྟེན་ནས་.....
ཆེན་གོང་མར་དོ་སྐོལ་ལྱེད་པའི་ལངས་ཚུགས་ལྷ་བརྒྱུད། ལྷ་ཏུ་ལུའི་དྲག་
ཤུགས་ལ་བརྟེན་ནས་དབྱིན་ཇི་མཐར་བཟུད་པའི་ལངས་ཚུགས་ནས་ལྷ་ཏུ་.....
ལུའི་དྲག་ཤུགས་ལ་བརྟེན་ནས་འོད་རང་བཅན་ལྱེད་པའི་ལངས་ཚུགས་ལྷ་ཏུ་.....
བརྒྱུད་ཏེ་ཆུགས་མག (1911) ལོར། རྒྱ་ཡའི་ལྷ་མ་མཚོག་གིས་ལྷ་ཏུ་ལུའི་
གོང་མ་ནི་ཁོ་ལར་བཅུད་པའི་མྱིངས་ཡིག་འདི་ལྟར།

“ཡངས་པའི་ས་ཆེན་བདེ་བར་རྒྱུད་པ་ལོར་མ་རྒྱལ་པོ་ཆེན་པོ་
མཚོག་གི་བྱུང་བ།

ཆེད་ཏུ་ཞུ་གསོལ། རང་འེ་འོད་རྒྱལ་ཁར་མཆུའི་རྒྱལ་ཁབ་དང་ཉེ་
འབྲེལ་མཚོད་ཡོན་ཚོད་ལས་མངའ་འོག་པ་མིན་ལྟར། སྤེམ་པར་ཟ་སེམས་
ཀྱིས་འོད་པ་མགོ་བརྒྱུར་དཔར་རྒྱས་ཐམས་ཅད་འཕྲོག་བྲས་ཀྱིས་བརྟན་པར་...
ཟ་འབྱིན་ཚོས་ལྱེད་པས་དེ་ཚོས་རྣམས་རྒྱ་དངོས་ཉམ་འཕྲོགས་མནར་གཅོད་...
བརྗེད་ཀྱིས་མི་ལངས་པ་བྱས་ལུས་རྟུབས། དེ་དག་དང་ཉེ་འབྲེལ་ཁོངས་
གཏོགས་ལྔར་ལུས་བཞིན་སྐད་ཅིག་ཙམ་ཡང་གནས་ཐབས་ལྱེད་པ་དང་།
འོད་དོན་རྒྱུར་དེ་རྣམས་རྒྱལ་ཁབ་ཆེན་པོ་ཏུ་དབྱིན་ནམ་གཉིས་ནས་ཆིངས་ཡིག་.....

བཞག་གནང་ལ་བརྟེན་རང་འཆོ་ཐིག་ཅམ་བྱང་དོན། དེང་སང་ཐོད་རྒྱལ་
 ཁང་མི་དམངས་དཔོན་དམངས་ཐམས་ཅད་ནས་རྒྱལ་ཁབ་ཆེན་པོ་གཉིས་ལ་
 རོགས་བཅོལ་རྒྱལ་བརྟེན་ཐོག་གིས་བཅན་པ་བྱེད་རྒྱུར་མགོན་དབྱངས་གཅིག་
 གིས་ངོས་རྒྱ་ལའི་སྒྲ་མས་གོང་མ་བདག་པོ་ཆེན་པོར་གསལ་འདེབས་སྒྲི་ཐོར་
 བཀྱར་རྒྱ་ཡིན་ཞེས་ཞུ་བ། འདི་ཐོད་རྒྱལ་ཁབ་ཆེན་པོ་གཉིས་ནས་འབྲལ་རུ་
 བཀའ་མོལ་སྤྲུགས་རྗེ་ཆེ་མོག་སྒྲི་རྒྱལ་ཆེན་པོ་ན་མས་སྤྲིལ་བསྐྲགས་རོགས་
 བན་དང་། ལྷག་པར་རུ་མཆུ་སྤྲུགས་ནས་གནོད་སེམས་ཁོག་བརྟག་གི་ཐོད་
 རྫོངས་རྒྱ་ཁོངས་ཡིན་རྒྱལ་གྱི་དམག་བཏར་ཉི་ཁ་མཆུ་མི་བྱེད་པའི་ངེས་པ་མི་
 འདུག་པ། དེ་ཐོད་རྒྱལ་ཁབ་ཆེན་པོ་ནམ་གཉིས་ནས་བཀའ་མོལ་གྱིས་སྤྲད་
 གིར་བཅན་སྤྲུག་བརྟན་བདེ་བར་འཁོད་པའི་རོགས་མགོན་ཅིས་གྱུར་སྤྲུགས་
 རྗེ་ཆེ་བ་དང་། རྫོན་རྒྱལ་པོ་ཆེན་པོར་ཞུས་པ་ལྟར་དོན་སྤྲོད་གྱི་རྒྱལ་ཁབ་
 ཆེན་པོར་ནང་པའི་མཆོད་གནས་ལྟ་ཁང་བཞེངས་གནང་ལ་རྒྱལ་པོ་རྒྱལ་སྤྲུག་
 བཅས་དང་། བརྟན་མོ་སྒྲ་ཆེ་མཐོང་འཕྲིན་རྒྱས་གིང་། ཆབ་སྲིད་བསྐལ་
 བརྒྱར་བརྟན་པའི་ཆེད་རུ་ཞབས་བརྟན་ཞུ་མི་མཁན་པོ་གཅིག་དང་། རྒྱ་མ་
 བརྟན་རྒྱལ་བཅས་ཐོད་སོག་ཐོར་གོད་པའི་མིར་སྒྲོ་རད་སྒྲ་སོགས་ནང་པ་གང་
 བས་གྱུར་བསྐྱད་ཆོག་པའི་བཀའ་འདོམས་དང་། ལྟ་རབས་ས་གནས་ལྟ་རྫོག་
 པས་ས་ཆ་གསལ་རས་ཡོད་པ་ཞུ་རྒྱ། མཆོན་ཞབས་ཅན་གདོང་ས་སྤྲད་བྱང་
 རྒྱགས་གྱི་དཔོན་སྡེ་ཁག་ལ་དད་རྟེན་བསྐྱར་སོག་ནང་པ་ཐམས་ཅད་ཆོས་
 ལྷགས་ཡར་ལྷན་གྱི་དོན་དོན་བྱེད་རྒྱའི་ལག་བྱེད་སྤྲད་དོན་ལྟར་གང་ཅིར་
 རོགས་མགོན་སྤྲུགས་རྗེ་ཆེ་བ་དང་། རྒྱལ་ཁབ་རུ་སྒྲོལ་གཉེར་པ་ཁ་ཤས་
 བཏར་ཡོད་པས། སྒྲོལ་སྤྱ་ཆེན་མོར་འདུག་གནང་གིས་རོགས་མགོན་སྤྲུགས་

422

བའི་གནས་ལྟ་བུར། བད་མུངས་མྱེད་ནས་བད་ཤར་ནས་ཕྱས་མྱེད་དང་།
 ལྷར་ཁང་། མོན་པ། གཤུང་ཆོས་ར། བྱེ་མྱིང་མྱིང་སྟོ་སྟོ། ལྷ་ལྷག་ལྷལ་
 སྟོ་པཅས་ཀྱི་བྱང་ངོས་ན་མས་ཤོད་དམག་གིས་བཟུང་། དེའི་སྟོ་ངོས་ན་མས་
 མི་ཁྱོན་དམག་དཔུང་གིས་བཟུང་། བན་ཚུན་དབར་དམག་འབབ་ལན་མང་
 ལྷས། མཐར་མི་ཁྱོན་ཀྱི་དམག་དཔུང་ན་མས་ནང་ཁུལ་འགལ་བ་ཆེ་བ་དང་།
 མཁོ་སྟོད་ཀྱི་མོག་ཀྱི་མ་འཁྱུང་བ། དམག་ཁྱིམ་ཁུ་བ་མོག་སྟེ་ནང་གི་
 ལྷ་མཆོན་ཆེས་མང་བས་ཕལ་ཉེས་ལྟར་བྱུང་།

རབ་ལྷུང་པལ་ལྷུག་པའི་ཆུ་བྱེ (1912) མའི་ཟླ་ལོ་ཆོས་༡༠ཉིན། ལྷ་
 བའི་ཟླ་མ་མཆོག་ག་ལྷག་ནས་བོད་ཀྱི་ཆིབས་ཁ་པལ་ལྷུང་། ལྷ་གར་ཀྱི་ཡོད་པའི་
 བོད་མི་དང་། དཔྱིན་རྒྱུ་དང་འབྲས་ལྷོངས་པའི་དཔོན་རིགས་མོག་སྟེ་ནས་
 བེབས་ལྷུལ་གསོལ་སྟོན་གཟུང་བྱས་པ་ལས། དེ་ནས་ལྷ་མའི་ཟླ་མ་ལྷུང་པལ་
 ལྷ་མཆོད་དང་ཞབས་འབྲིང་ལེར་ལྷུང་དཔོན་རིགས་དང་པཅས་ལྷ་མེལ་ལ་བཟུང་།
 སྟོ་སྟོ་རིན་ཆེན་མྱེད་དང་། བལ་རི་ཆོང་ཀྱི་མེབས། སྟོ་མ་འཁྱུང་དང་
 འཁོག་པ་ཆང་གི་ཁུམས་དམག ལེར་དམག་ཉེས་བཟུང་ལྷག་ཅན་མལ་རིར་
 འཁྱུང་། དེ་དག་གི་ལྷུང་སྟོ་མོག་ར་ལྷུང་པལ་ལྷུང་དཔོན་པལ་མ་མྱིངས་
 དཔོན་བར་མེབས། ཀུས་དེར་སྟོ་སྟེ་མར་དམག་མག་ཤོངས་ལྷ་ཆོད་ལེད་སྟེ་མས་
 དཔོན་པ་དེར་ཟླ་པ་གཉིས་སྟེ་མ་འཁྱུང་ལྷག་ས། མཐས་དེར་སྟོ་སྟེ་མར་ཡོད་པའི་
 མི་ཁྱོན་ཀྱི་དམག་མི་ཆུང་ལོག་ཀྱི་དཔོན་ཆོག་ས། ཟླ་དཔར། པས་མ་མྱིངས་ནས་
 ཆིབས་ཁ་པལ་ལྷུང་དེ་ཆོས་འཁོར་ཡང་ཆེར་མེབས། དེར་ཟླ་མས་རིར་པལ་གས་
 ཉི། ཟླ་༡༢ཆོས་༡༤ཉིན། སྟོ་སྟེ་མེབས་པའི་སྐབས་ལྷ་ལྷུལ་ཆབ་དག་འཁྱུང་
 ཁྱིམ་པ་ཆེ་སྟོན་མྱིང་ཀྱི་མོག་ལྷུང་དང་། པག་འཁྱུང་མོག་སྟེ་ལེར་ལྷུང་དཔོན་རིགས་

ཡོངས་ནས་བསྟུ་བ་གང་ལེགས་ལྟས། ཟུ་ཆར་པའི་ཆར་ཐག་ཚད་ཀྱང་།
 བར་ཐིགས་པའི་ཐིགས་ཐག་མི་ཚད་ཅེས་པའི་དཔེ་ལྟར། རྒྱ་པའི་བྲམ་མ་
 རྒྱལ་བརྟན་ཀྱ་མཚོ་ཉལ་པའི་ཐེག་པའི་ཐོད་ཀྱི་དཔར་བསྐྱར་གྲལ་རིམ་བར་.....
 རྒྱལ་གྱི་འགལ་བ་དེ་ཐར་ལས་རྟོག་འཇིག་ཆེ་བ་དང་། བའོན་གསལ་དོད་
 བ། རྟོ་རར་ཅན་ཏུ་ཕྱར་བ་ཉི་ལྱལ་བ་རྒྱལ་བརྟན་ཀྱ་མཚོ་དང་། བཏ་ཆེན་
 ཆོས་ཀྱི་ཉི་མའི་དཔར་གྱི་འབྲེལ་བ་ཉིན་བཞིན་རི་རྩལ་ཏུ་སོང་བ་དང་།
 བརྟན་ཀྱས་མྱིར་དཔོན་པས་མི་ཁྲོན་གྱི་དཔག་དཔུང་ལ་རྒྱལ་བརྟན་རོགས་རམ་
 རྒྱས་ལྟེན་དཔོན་པའི་རྒྱ་དོགས་ཡོངས་རྣམས་གཞུང་བཞེས་བཟང་། དཔེ་
 འདུན་ན་མས་རང་གནས་ལྟ་ཟིར་སྟོག་ ཟུ་བཟང་དཔལ་འདུལ་ནས་གོང་ས་
 མཚོག་ཟུང་སྟོབ་མེད་བ་དང་མི་ཁྲོན་དཔག་དཔུང་ལ་འགོག་གོལ་མེད་པར་.....
 རྒྱས་རྣམས་པོད་ཅེས་པོད་དཔག་གི་དཔག་ཟིར་བསྟོན། བཀའ་ཁྲོན་ཆེ་རོང་
 དཔར་ལྟག་རྒྱལ་པོའི་རྣམས་གཞིས་ན་མས་ཁོ་པར་ཟུད། རྣམས་ལྟ་ཆེ་རོང་ཟུ་
 བཟང་དཔལ་འདུལ་ལས་ཟུན་པས་ལ་གནས་གང་ཡང་མེད། དེ་ནས་རྒྱལ་ཆེ་བ་
 ཆེ་སྟོན་མྱིར་ལ་ཏུ་སོག་མུའི་ཆེ་པོ་དང་། རྣམས་གཞིས་མང་པོ་གསལ་རམ་
 གནང་། སེར་པའི་བྲ་ཟིར་འདམ་བརྒྱ་ཤོག་བརྒྱད་ཀྱི་ཟི་བྲལ་བ་དང་།
 དགའ་ལྟན་ཟུ་མཚོ་རྣམས་དཔོན་བསྟོན་གཞག་ལྟེན།

དེ་ནས་པོད་ཀྱི་རྣང་གཞིས་ཡན་ཆད་ཀྱི་སེར་རྒྱ་དཔོན་རིགས་ཆོགས་.....
 འདུ་བསྟོར་ས། མཐུ་ཟིན་པོད་ཀྱི་ཟི་འབྲེལ་དང་། དཔག་དོན། ཁྲིམས་
 རྣམས་སོགས་རི་ལྟར་མེད་དཔོན་པའི་རྣམས་སོགས་ལྟས། པོད་ཀྱི་སེར་རྒྱ་
 དཔོན་རིགས་མང་ཆེ་པས་ཆེན་གོང་མ་ཆེན་པོས་པོད་ལ་འཇིན་པའི་ཁྱིད་རྒྱས་
 ལ་མོས་མཐུན་མེད་བ་ཅུ་ལས། པོད་འདི་མེས་རྒྱལ་གྱི་མངའ་ཁོངས་ནས་ཁ་

བཤམ་གཏོང་པའི་འདོད་ཚུལ་མ་ལ་ནས་མེད། ཡིན་ནའང་དེ་ལྟོ་ན་ཁོ་དང་།
 ལྷ་ཅུ་ལྷ་འཁོར་འབྲས་པ་ཅུང་ལས་ལྷ་མ་ལས་བརྒྱ་ལྷ་མ་ལྟོང་གིས་ཤོད་འདི་
 མེས་རྒྱལ་དང་ཁ་ཤམ་ཏུ་བཟང་ཉི། བཅ་ན་རྒྱལ་འི་འཕྲུགས་པའི་མི་མེས་
 ལྷ་ལ་ལྷ་ཏུ་བརྒྱུར་པའི་འེ་འན་ཤམ་ལས།

རྒྱལ་ཤེས་ལྷན་རྒྱུ་མི་མེད་ཀྱིས་ཁལ་ཁབ་ལེ་ཅིང་རྒྱ་དཔོན་ལྷན་དུ་བརྟེན།
 ཡོན་མེ་ཁད་ཚུར་ཐུང་ཆེན་པོར་བརྟེན་གནས་བྱས། དེས་པོད་འདི་ལྷན་རྒྱུ་མི་
 མེད་ཀྱིས་ཁལ་ཁབ་ཀྱི་མངའ་ཁོངས་དང་། པོད་མི་དཔངས་ནི་ལྷན་གོའི་མངའ་
 འབངས་བརྟེན་མེད་ཡིན་ཞེས་བྱུང་བ་བརྒྱལ་ལས་གནང་། ཚུ་མེ་(1912) ལའི་
 སྤྱི་ཟླ་6ཆེས་14ཉིན། སྤྱི་ཁོན་དང་། ཡོན་ནན་གྱི་དཔག་དཔུང་པོད་
 རྒྱལ་ལྷན་དཔུང་ཚྭ་དཔོན་པའི་བཀའ་མཁུ། སྤྱི་ཁོན་གྱི་དཔག་དཔུང་
 ཁལ་སྤྱོད་རྒྱལ་ལྷན་པའི་སྐབས་ལྷན་དཔུན་ཁི་བཅན་ཀྱིས་དེར་བྱས་པས་ཚུ་
 རྒྱལ་ཆེན་པོས་ལྷན་གོའི་ནང་ཁྱིད་ལ་མེ་བྱུས་ཀྱིས་པོད་ལ་དཔག་མི་གཏོར་མི་
 ཆོག་ཟེར་བ་དང་། པོད་ཀྱི་ནང་ཁྱིད་ལ་མེ་བྱུས་ཀྱིད་མི་ཆོག་ཟེར་བ་མོགས་
 གཏམ་འཆལ་མང་ཙམ་བརྟེན། རྒྱ་བྱས་ཐ་བས་བལ་གྱི་གནས་ལྷན་ལྷན་པའི་
 ཡོན་མེ་ཁད་ཁྱིད་གཞུང་གིས་པོད་ཚྭ་དཔག་དཔུང་འཕྲོ་མཆོམས་འཛོག་.....
 དཔོན་པའི་བཀའ་མ་མཁུ་ཐ་བས་མེད་ཀྱི་གནས་ལྷན་ལྷན།

५ अक्षर-पञ्चमः प्रत्ययः क्तम् ।

སེམ་ལའི་སྒྲིམ་ཆོག་མཉམ་མེད་པ་ནི་དབྱིན་ཁི་པའི་འཕྲུལ་པ་འི་ད་ལྟམ་པས་...
 མདོན་ལྟམ་འཁོམས་མེད་ཀྱིས་ལྟར་གྱི་ནང་ཁྱིད་ལ་མེ་ལྟམ་ལྟམ་ཏེ་ཤོད་འདི་
 མེས་ལྟམ་ཀྱི་མངའ་ཁོངས་ནས་ཁ་ལ་ལུང་པའི་སྒྲིམ་གྱི་འདི་དབྱིན་ཁི་པ་
 འི་དང་། སྒྲིམ་ཆོག་པའི་ནི་རུ་ལྟར་པལ་ལྟམ་པའི་ལྟམ་པའི་(1913) འདི་

རྒྱ་༡༠ཆེས་༡༢ཉིན། ཅིན་འདུའི་བྱང་ལོ་ས་མིམ་ལ་ཞེས་པའི་ས་གནས་དེར་
 འཛོགས། སྐྱེས་ཆོགས་འདིར་བྱུགས་མཁན་གྱི་གས་སྤྱུ་བྱུང་དབྱང་མིང་གཞུང་
 གི་སྤྱུ་ཆ་བ་པོད་གྱི་ཤེའོན་སྤྱུ་མི་དན་དཀྱི་སྤྱན་དང་། ཤེའོན་སྤྱུ་མི་གཞོན་པ་
 མང་ཉེད་མིན། དཀྱིན་གོའི་སྤྱུ་ཆ་བ་སྤྱུ་འཕེལ་སྤྱོན་ཆེན་མཉུང་ཁ་མ་ཁུར་
 དང་། བྱུང་གོའི་ལས་དོན་གྱི་ཆ་སྤྱུ་པ་ལའོ་མི། པོད་གྱི་ལས་དོན་གྱི་ཆ་
 སྤྱུ་པ་སྤོའོ་མེད། པོད་ས་གནས་མིང་གཞུང་གི་སྤྱུ་ཆ་བ་མིང་སྤྱོན་བཤད་སྤྱུ་
 དཔལ་འཕྱར་རྟོ་རྟེ་དང་། ལས་དོགས་དམག་སྤྱི་རྒྱུ་བ་བ་མེའི་རི་ཁྲི་སྤྱོན་པ།
 ཤོད་མཁོན་ཆེ་རྒྱུ། ཤདན་ས་གསུམ་དང་ཁུར་འི་གས་མེར་སྤྱུའི་འཕུས་མི་
 བཅས་ཡོད།

སྐྱེས་ཆོགས་འདི་མ་ཆོགས་གོར་ཁུ་འབས་སྤྱུངས་སྤྱུ་བཅའ་སྤྱད་དཀྱིན་.....
 རིའི་དཔོན་འི་གས་སྤོའོ་མེར་ཆེད་མངགས་སྤྱུ་ཆེར་འོངས། དཀྱིན་རིའི་
 རིས་འབས་པ་མིང་སྤྱོན་བཤད་སྤྱུ་ཆོགས་དང་གསར་བའི་སྤྱུ་དན་མེར་སྤྱུ་
 མང་བཤམས། པོད་འདི་མེས་སྤྱུ་མང་འཁོར་ས་མིན་སྤྱོའོ་སྤྱོར་ཡིག་འི་གས་
 ཡ་མཁྱིག་བྱུང་དཔོན་པའི་དན་སྤྱུ་ལ་བྱས། དེ་རིས་ཁོ་བཙོའི་རིས་འབས་པ་
 བཤད་སྤྱུ་དཔལ་འཕྱར་རྟོ་རྟེ་སྤྱུ་ཅིན་འདུའི་བྱང་ལོ་ས་མིམ་ལར་འཕྱར་.....
 བའི་སྤྱུ་མང་སྤྱུ་དཀྱིན་རིའི་སྤྱུ་འཕེལ་སྤྱོན་ཆེན་མཉུང་ཁ་མ་ཁུར་གི་སྤྱུ་ཆ་བ་.....
 དང་། འབས་སྤྱི་སྤྱོན་ཆེན་སྤྱོན་གས་གདོར་བསྤུ་གམ་བ་སྤྱུ་ལ་བྱས། སྤྱད་
 གནས་ཁུར་ཡ་མཁྱིག་གར་མེགས་པོ་དཀྱིན་གཞུང་གི་དཔོན་འི་གས་ཆེ་སྤྱུ་.....
 འག་འཁྱིག་སྤྱུ་པས་འབས་བྱུང་པར་འོངས།

མེར་སྤྱུ་འདིའི་སྤྱུ་ཆོགས་ནི་མཉུང་ཁ་མ་ཁུར་གིས་ཡོངས་སྤྱུ་ཁ་མ་.....
 བསྤྱར། དཀྱིན་རི་དང་། མིང་སྤྱོན་བཤད་སྤྱུ་ཆོགས་སྤྱོན་སྤྱོད་ནས་ནང་

མོལ་གཏན་འཁེལ་བྱས་པ་ལྟར། མྱོས་ཚགས་འགོ་རྒྱལ་མ་ཐག་ཏུ་བཤད་
སྟེ་དཔལ་འབྱོར་རྩིས་ཀྱི་འཁེབས་ཀྱི་ཐོན་པ་གསལ་གསལ།

“དོན་ཚན་དང་པོ། རྩོད་ཚད་རྒྱ་ཐོད་པར་རྒྱུ་ལ་ཐེ་བྱས་
མི་བྱེད་པ་མ་ཟད། ཐོད་འདི་རྒྱལ་ཁབ་རང་བཙན་ཡིན་པར་ཐག་བཅད།
རྒྱལ་མཐོན་ཏུ་ལའི་བྲམ་མ་རིན་པོ་ཆེ་ཐོད་ཀྱི་ཚོས་ཀྱིད་ཡོངས་རྒྱལ་གྱི་.....
བདག་པོ་ཡིན་པར་ཐག་བཅད། ཀྱང་ལྷའི་ཁྱི་བཞུགས་སོ་གཉིས་པ་མེ་བྱུགས་
འདས་པོ་1906ལྷ་4ཆས་7ལ་པེ་ཅོང་ཏུ་རྒྱ་མེ་གཉིས་ཆིངས་ཡིག་ཏུ་གས་.....
འཛིག་སྐབས་ཐོད་ཀྱི་རྒྱ་ཚབ་དང་། བམ་ཀ་མཐའི་གས་མེད་གསེས་བཅི་
འཛིག་མེད་མི་བྱུ་བ་པར་བརྟེན་རྒྱལ་ཁབ་གསུམ་ཀ་ནས་ཆ་འཛིག་མེད་པ་བྱེད་
རྒྱ་བྱས།

དོན་ཚན་གཉིས་པ། རྒྱ་ཐོད་ཀྱི་ས་མཚམས་ཐད་བྱང་གར་མི་ཡིང་ས་
ཁོངས་མེ་ཅེ་སྐང་གི་རྩི་བཙུགས་དང་། གར་མ་ཆེན་མོ་རའི་གངས་རི་རྩི་
བཙུན་ལྷག་པ་དང་པོ། གར་རྩི་མཚམས་བྱུང་བྱང་ཐེར་བའི་ལྷལ་ཏུ་མཚོད་
རྟེན་དཀར་པོ་ཞེས་པ་བཅས་ཡིན་པེ་ཡོངས་བྱུགས་བཞིན་པ་ལས་དཔྱེ་.....
འབྱེད་བཞིས་པར་ཐོད་ཀྱི་ས་ཁོངས་ཞིབ་ཆ་བྱང་རྒྱལ་སྐུན་བྱང་རི་ཆེ། ལལ་
རྟེན་ཏའི་རི་ཆེ། མཚལ་འདམ་རི་བཙུན་ནས་ཏྲ་མི་ཡི་རི་ཆེ། རྒྱ་ཁབ་རྩི་མོ་
རི་ཆེ་ནས་མཚོ་རྩི་པའི་བྱང་བཙུན་སྐྱ་ནག་ཁག་གསུམ་རྩི་རྩི་བའི་རྒྱའི་...
ཞིང་ཆེན་ཀན་ལྷའི་ས་མཚམས་བཙུན། དེ་ནས་རྩི་རྩི་གས་མེད་ཏེ་གར་རྩི་
སར་འཕོ་མོག་ ཏྲ་ཁོག་ ཉག་ཐོང་། རྒྱལ་ཐོང་རྒྱལ་ཁག་བཅོ་བཙུན།
རྒྱལ་ལ། དར་མདོ་རྩི་རྩི་དེ་ནས་རྩི་མེ་ཁོག་དང་ལྷན་ནས་ས་
མཚམས་བར། དེ་ནས་ཐོད་ཀྱི་ས་མཚམས་བཙུན་བྱུ་བ་རི་དམར་རྩི་བཅས་

ཞིབ་པ་བར་སྒྲུབ་པ་བྱོལ་བ་ཆ་མུ་ཚུགས་ནས་རིམ་ཚོས་ལ་ཟི་གར་ཞེས་ཟིང་གསར་བརྒྱུགས་པོད་འདུག་པ་དེའི་ཁར་འཁོད་ཀྱིས་དང་། མི་རིགས་ན་མས་ཀྱང་བོད་མི་ཡིན་གཤིས། ཟུན་ཆད་བོད་གཞུང་ཏུ་བདག་པ་དང་། ས་རི་སོང་གི་ཁྲལ་དེུལ་ན་མས་ཟུང་སྒྲིག་བྱེད་ཆུ་བྱས།

དོན་ཆན་གསུམ་པར། དབྱིན་པོད་ཆོང་གི་འཕྲོ་ཡགས་སྒྲོར་འདས་ལོ་1893ལ་1ཆེས་25དང་ཡང་འདས་ལོ་1908ལ་4ཆེས་27ལ་བཞག་པའི་ཆིངས་གསལ་ན་མས་དབྱིན་གཞུང་དང་། བོད་གཞུང་བཀའ་ཤོལ་གྱིས་ཕན་ཚུན་གཉིས་དགའི་བསྐྱར་བཅས་བྱེད་ཆུང་ཆུ་ཚུགས་ལ་ཐེ་ཆ་མེད།

དོན་ཆན་བཞི་པ། བོད་ཏུ་ཆུ་དཔོན་དམག་སྡོད་ཆུ་ཕྲ་ཕན་འཁོན་འབྲས་ཆེན་པོ་བྱུགས་པའི་མི་རིགས་ཡུལ་གཅིག་ཏུ་མཉམ་ཆོགས་བྱེད་ཆུ་སྒྲར་ཡང་ཆོད་འབྲུགས་ཀྱི་ཆུ་མ་ཟད། ཆུ་གཞུང་ལའང་ཕོགས་འཕྲོ་ཡས། བོད་ནས་པོང་འབབ་མེད་ཅིང་། བོད་གཞུང་མི་ཁེར་དང་བཅས་པར་འཕྲོ་དོན་བརྒྱུད་བཞིགས་ལ་བརྟེན་འབྲལ་སྲུག་ཕན་ཚུན་བདེ་འཇགས་ཡུན་གནས་ཆེད་བོད་ཀྱིས་ཁོངས་ལ་ཆུ་མི་ཙམ་བན་དང་། དཔོན་རིགས། དམག་མི། མི་ཁེར་བཅས་འཕྲོ་ཕྱད་མི་ཆོག ཆུ་མི་ཆོང་པ་བོད་གཞུང་གི་བཀའ་འབྲེལ་དཔོན་རིགས་ཀྱི་ལག་འཁྱར་མེད་པར་བོད་བསྐྱོད་མི་ཆོག

དོན་ཆན་ལྔ་པ། སོག་ཡུལ་ཏུ་འདར་སྐྱབས་ཕལོན་རྒྱ་ལའི་ཁྲ་མ་སྐྱ་མེད་གསུམ་པ་བསོད་ན་མས་ཆུ་མཆོ་མེད་ས་ཉི་ནང་བཞུག་བྱུང་སྐལ་ཁྲ་སྐྱོབ་ལར་ཆུ་གཅིག་ཁལ་ཁ་རྗེ་བཙུན་དམ་པའི་སྐྱ་སྐྱེ་དོས་འཛིན་དང་ཞབས་ཁྲ་ཁྲ་མ་དཔོན་རིགས་གཉོར་ཆུ། ཆོ་ཤོ་བཀའ་ཤོག་སོགས་སྐུལ་སྐྱས་མ་ཟད། ཆུ་སོག་ཡུལ་སྐྱ་ནས་གདན་ས་ཁག་ལ་ག་ཆུན་དང་དགོ་ཆུན་འབྲལ་དེས་ཁྱོན་

ཆེ་ཡོད་མཁུ་། གོང་གསལ་ཁུལ་གྱི་ནང་པའི་ཆོས་ཁྱེད་ལྟ་མ་ག་རིགས་ནས་རྒྱ་
པའི་རྒྱ་མ་རིག་པོ་ཆེད་ཆོས་ཁྱིམ་མཁུ་འབྱུང་གིས་མོགས་ལམ་ལུགས་སྒྲར་བཞིན་
གནས་ཆུ།

དོན་ཆེན་རྒྱལ་པ། རྒྱ་དཔོན་དཔལ་དང་། མི་མེད་ཐུགས་ནས་
དཔར་གྱིས་པོད་གཞུང་སྐྱ་ཆས་དཔལ་དོན་འཕྲོག་འབྱེད། གཡར་
ཐངས་ཉལ་རྩེ་མོགས་སྒྲར་གཞིས་འཕྲོག་ཉར་གྱི་དོན་པོ་ཁུལ་འབབ། རྒྱ་
དགེ་གཞུང་ཞབས་མི་མེད་དང་། ལ་རྒྱལ་ཁ་བལ་ཐུགས་ཀྱི་མི་བསད་རྒྱ་
དོན་འཕྲོག་འབྱེད་སྒྲར་སྒྲུག ཁང་པ་མེད་པ་མེད་པས་བཞིན་སྒྲར་ཐུགས་དང་
བཞིན་ཕྱོད་འབྱུང་ཁུལ་མིན་ལ་སྐྱིན་ཆེན་འཕྲུལ་སྒྲར་ཁྱེད་རྒྱ་ཐུགས་ཀྱི་ཆོག་
དོན་པོད་པ་རྒྱ་རྒྱུ། པོད་གཞུང་སྐྱ་ཆེན་པོ་ཤིན་མཐོན་པ་གད་སྐྱུ་། ཆེ་ཐང་
རྒྱ་འཆེས་༡༡ལ། ” ཞེས་འཁོད། གོང་གསལ་རི་འདུན་དོན་ཆེན་རྒྱལ་ཆེན་
པ་ནི། དཔུན་རི་ཐུགས་རྒྱལ་རི་ལུགས་ཀྱི་རན་སྐུལ་པོག་བཤད་སྐྱེད་པལ་
འཕྱོར་རྩི་ཆེ་མོགས་དཔུན་རི་ལུགས་ཁྱི་ཁུང་གས་ཀྱིས་སྐྱེད་ཉམ་ཆེན་པོས་པོད་
འདི་མེས་རྒྱལ་གྱི་མངའ་ཁོངས་ནས་ཁ་བལ་བཏང་ཉེ་མེད་ཐུགས་ཞེས་པ་དོན་
རྒྱ་དཔུན་རི་མི་མེད་མེས་ལུལ་རྒྱ་ཐུགས་ཆེས་ཁྱེད་པའི་སྐོག་གཡོ་ཞིག་ཡིན་
པ་གསལ་པོར་མཐོང་ཁུལ།

དེར་བཞེན་གྱི་དབྱར་ཤིན་གཞུང་གི་སྐྱ་ཆེན་པོ་ཤིན་གྱི་གཞོན་སྐྱེད་ཉམ་
དཔུན་གྱིས་དཔལ་ལན་གནང་བ་འདི་ཉར། “རྒྱ་པོད་གཉིས་འབྲེལ་བ་
ཁྱེད་པ་ནས་བཟུང་པོད་ལ་པན་བ་རྒྱ་ཆེ་དང་ཁྱེད་སྐྱེད་ལན་པར་ལུས་གཤིས།
སྐྱེ་པོད་རུས་རལས་བཏུན་པར་རྒྱ་དཔལ་ཉེ་སར་ཐོག་པར་སྐྱེད་པ། ཡར་སྐྱེ་
མ་1602མོར་འཇིང་གིར་རྒྱལ་པོས་པོད་ལ་དཔལ་བྱེད་ནས་ཁོར་གྱི་.....

རྒྱལ་ཁབ་ཆེན་པོའི་མངའ་ཕོག་ཏུ་བསྟུག། སྤྱི་ལོ་1650ལོར་རྒྱ་ལའི་བླ་མ་
 དེ་བཞིན་གོང་མ་ཤུན་ཅེ་མཇལ་པར་འོངས་ཏེ་རྒྱ་ལ་བླ་པར་མཆོན་གསེལ་.....
 འཇའ་ས་དམ་ཁ་རྩུལ། ཡར་སྤྱི་ལོ་1717ལོར། རུན་གར་གྱི་དམག་གིས་
 བོད་ཡུལ་བྱུང་པས་གོང་མས་དཔུང་རོགས་བཅར་སྟེ་པ་ལོལ་བ་ན་མས་བོད་.....
 ཉན་སྤྱིར་བསྐྱད། དེ་རྗེས་གོང་དམག་ལན་གཉིས་སྟུགས། བེངས་གཅིག་
 ལ་གོང་དམག་ཆིག་བྱིད་སྟོར་ཅམ་འོང་སྟེ་བཟ་གིས་རྒྱན་པོའི་དཔོན་པ་.....
 སྟོར་བཞིགས་བཅར་བ་དང་། དཔོན་པོ་ལག་པར་གང་བེངས་འབྱེད། བོད་
 འདི་ཉ་ཅང་ཏུ་བྱག་བཅས་བྱད་ཀྱིས་སྤྱར་ཡང་རྒྱ་ནག་གོང་མར་དམག་རོགས་
 བཅོལ་བས་ལམ་མེད་དམག་མི་ཁྲི་ཆོ་བླ་བོད་ཏུ་བརྒྱུངས། གོང་དམག་ན་མས་
 སྤྱིར་བསྐྱད། བོད་མི་དང་། བོད་ཀྱི་ས་ཆ་སྤྱར་ཆེད་རྒྱ་ནག་ནས་མི་སྡོག་
 མང་པོ་དང་། གསེར་དུལ་ཡངས་མེད་བཅར་བའི་ལོ་རྒྱུས་ནི་རྒྱ་ནག་གི་
 དེབ་མེར་ཡིག་ཆ་གས་ནང་འཁོད་པ་སྟོན་ཅི། དབྱིན་གཞུང་གི་ཡིག་ཆ་ད་
 དེབ་ཁོངས་དང་། སྤྱིར་གྱིས་མིས་པའི་དཔེ་དེབ་སོགས་ལའང་གསལ་པོར་
 འཁོད་ཡོད། ཉེ་ལམ་རྒྱ་བོད་དཔར་འཁོན་ཆོད་ཡོང་གྱེན་རྒྱ་ནག་ལ་ཁག་
 དཀྱི་མེད། རྒྱ་བས་མཁོན་རྒྱ་ལའི་བླ་མའི་མཆོད་བྱས་ས་དང་། དཔོན་རིགས་
 རྗེ་ཆེ་གཤིབ་སོགས་ཀྱི་དབྱེན་སྟོར་དཔྱགས་གིང་ལ་བརྟེན་ནས་བྱུང་འདུག་
 དེ་བཞིན་བོད་སྟུགས་ནས་རྒྱའི་དཔོན་རིགས་མང་པོ་བགས་པ་གསེན་པོར་.....
 བཤུས་ནས་བསད་པ་སོགས་སྟོང་དན་མང་ཅམ་སྟེལ་ཞིང་། གོང་བྱས་ལྟར་
 བོད་སྟུགས་ཀྱི་རྗེ་ཆེ་ག་ན་མས་ཁས་ལེན་ཕྱིད་མི་སྤུབ་པའི་རྒྱ་བྱེན་གོང་ཏུ་.....
 བཀོད་པ་སྤུང་བོད་དོན་འདིའི་སྟོར་ག་ཤམ་གསལ་དོན་ཆོན་ཁག་ཅ་བཟུང་.....
 ཕྱིད་དཔོན་པ་སྟེ།

གཅིག་ལ།

ངོས་གཤམ་གསལ་མིང་རྟགས་འཁོད་པ་ན་མས་ནས་
ཐུགས་སྒོ་མཐུན་པའི་སྐོར་ནས་བོད་སྐྱེད་མ་འདི་བཞིན་རྒྱ་ནག་གི་མེད་རྒྱལ་.....
ཁབ་ཀྱི་ས་ཆའི་ནང་དུ་གནས་ཤིང་ཡིན་པ་ཆ་འཛིག་བྱ་རྒྱུ་དང་། བོད་
གཞུང་དཔྱིན་གཞུང་གཉིས་ཀའི་བད་ནས་འདི་ལ་དཔྱོད་ཀྱིན་སོགས་མི་.....
བྱེད་པའི་ཐུང་རྒྱ་ནག་གིས་བོད་ཁམས་ལ་དཔར་བྱུང་གང་ཡོད་ལ་བོད་སྐྱུགས་
ནས་ཀྱང་ཐུང་ལམ་བཞིན་བཅི་གནས་དཔོན་རྒྱུ་དང་། དེ་དག་ལ་དཔྱིན་
གཞུང་ནས་ཀྱང་ཆ་འཛིག་མཛད་རྒྱུ། རྒྱ་ནག་གི་མེད་རྒྱལ་ཁབ་གཞུང་ནས་
ཀྱང་བོད་ཡུལ་དེ་བཞིན་རྒྱའི་ཞིང་ཆེན་དུ་བསྐྱར་བཤོད་མི་བྱེད་པ་ཁས་ལེན་.....
བྱས་དཔྱིན་གཞུང་ནས་ཀྱང་བོད་སྐྱེད་མ་མ་བོད་ཀྱི་ས་སྐྱེ་ཆ་གསུང་བྱིན་.....
ཁོངས་སྒྲ་བཞིས་རྒྱ་མེད་པ་བྱས།

གཉིས་ལ།

རྒྱ་ནག་གི་མེད་རྒྱལ་ཁབ་གཞུང་གིས་བོད་རྟ་ལྟན་དུ་ཨམ་
བན་གཅིག་བསྐྱོ་གཞག་བྱས་ཏེ་བཞག་ཆོག་པ་དང་། དེ་ལ་ཐུང་ལམ་གྱི་
ཆོད་དཔར་ཚབ་བད་གང་ཡོད་ཐུང་རྒྱ་ལྟར་བྱེད་དཔོན་ལ་སྐྱ་ཐུང་རྒྱ་དམག་
ཉིས་ཉྱེད་རྒྱག་བརྒྱ་བཞག་པ་དེ་ཚོ་གནས་ཆིག་ཉྱེད་རྟ་ལྟན་དུ་འཛིག་རྒྱུ། དེ་
འཕྲོས་ཆིག་ཉྱེད་རྒྱག་བརྒྱ་ས་གནས་ཨམ་བན་དེའི་འདོད་ཚོས་ལྟར་འཛིག་.....
རྒྱ།

གསུམ་ལ།

བོད་སྐྱུགས་ནས་ཐུ་རྒྱའི་ལས་དོན་དང་། དམག་དོན་
བྱེད་སྐོར་སྐོར་རྒྱ་ནག་གི་བཀའ་སློབ་ལྟར་བྱེད་རྒྱུ། ཡང་ཐུ་རྒྱལ་ཁབ་སྒྲ་འབྲ་
ཞིག་དང་འཕྲོས་ཚོལ་བྱ་དཔོན་ཅང་རྒྱ་གཞུང་མ་བརྒྱད་པར་མི་བྱེད། བོན་
ཀྱང་ཐུ་ཡ་1906ཟླ་9ཆོས་7ཉིན་དཔྱིན་བོད་ཆིངས་ཡིག་དོན་ཚན་ལྔ་པ་.....
ནང་གསལ། དཔྱིན་ངའི་ཆོང་རའི་དོད་མ་པ་དང་། བོད་ཀྱི་དཔོན་རིགས་

པན་ཚུན་ཐུག་འཕད་ཆོང་དོན་སྐྱོར་འཕྲོས་མོལ་དགོས་རིགས་ལ་དགག་བྱ་.....
མེད།

བཞི་ལ། བོད་ཚུགས་ནས་བོད་དཔོན་ཁག་དང་མི་སེར་རྒྱ་ཚུགས་ལ་
དཀར་པ་ཡོད་རིགས་མཁུན་གསལ་བཅོན་བརྒྱལ་བྱས་རིགས་དང་། རྒྱ་
དངོས་གཞུང་བཞེས་བྱས་རིགས་ན་མས་དགོངས་བྱངས་ཀྱི་བཅོན་འདོན་དང་
རྒྱ་དངོས་མིར་སློག་ཅིང་རྒྱ་བྱས།

ལྔ་ལ། བོད་ཚུགས་ཀྱི་འཆར་གཞི་དོན་ཆན་ལྔ་པ་དེ་སྐྱོར་བཀའ་མོལ་
མཇུག་ཆོག

དྲུག་ལ། དེ་ལྟེང་ཆོང་གི་འགྲོ་བྱས་སྐྱོར་ཀྱི་ཆིངས་ཡིག་ཕྱི་ལ་1893
ཟླ་12ཆེས་5དང་ཡང་ཕྱི་ལ་1908ཟླ་4ཆེས་ལ་ཆོང་གི་འགྲོ་བྱས་ཀྱི་.....
ཆིངས་ཡིག་ན་མས་ལ་བསྐྱར་བཅོས་བྱ་དགོས་བྱུང་ཆོ་ཆང་མ་ཞིབ་མོལ་གྱིས་ཕྱི་
ལ་1906ཟླ་4ཆེས་27ལ་རྒྱ་ཕྱི་ནས་བོད་དོན་སྐྱོར་བཞག་པའི་ཆིངས་ཡིག་
དེའི་དོན་ཆན་གསུམ་པ་ལྟར་བཀའ་མོལ་གནང་རྒྱ།

བདུན་པ། རྒྱ་ནག་དངོས་གནས་དང་། བོད་ཀྱི་ས་མཆའ་མས་དེ་
བཞིན་ད་ལྟ་འདི་ནང་ཉགས་ལམ་རོབ་བཞོད་དེ་བྱུར་སྤུལ་ཞུས་ཡོད་པའི་.....
བུན་ཅན། ཕྱི་ལ་1913 མཇུ་བར་ཏུ་རིག་30ལ་ཞེས་འཁོད།

ཤུང་དབང་མིང་གཞུང་གི་སྐུ་ཆབ་བླ་དཔེ་རྒྱན་གྱིས་ཆོག་འཇམ་དོན་
ཟབ་ཐོག་བོད་འདི་ཤུང་གོའི་མངའ་ཁོངས་བསྟོན་མེད་ཡིན་པས་སྤར་སྤོལ་.....
ལྟར་བོད་བརྒྱགས་ཨམ་བན་གཏོང་དགོས་བྱས་དང་། ཤུང་དམག་བོད་ཏུ་
བཅའ་སྡོད་ཅིང་དགོས་པ། བོད་ཀྱི་ཕྱི་འབྲེལ་དང་དམག་དོན་ལས་དོན་
སྐྱོར་ཤུང་དབང་མིང་གཞུང་ལ་གསེར་སྟན་མི་སྟོན་པར་རང་མཆའ་མས་ཀྱིས་.....

མྱེད་ཀྱིས་ཁ་པ་གང་ཞིག་ལ་འད་འབྱེད་གཏུགས་མི་ཆོག་ཅེས་ནས་བཤད་.....
 མཛད། བོད་ཀྱི་དཔོན་རིགས་དང་། མི་མེར་གྱུར་དཔྱར་ལ་སློང་དཀར་བ་
 ཡོད་རིགས་ལ་བསྟན་འདོགས་ཀྱིས་བཅན་འཇུག་བྱས་པ་མཐའ་དག་འཕམ་.....
 ཏུ་སློང་བཞུལ་དང་དངོས་པོ་ན་མས་མྱེད་སློང་དགོས་པ་མི་རེ་བ་བཏོན། འོན་
 གུང་དཔེན་རིའི་རྗེས་འབྲངས་པ་བཤད་སྟེ་དཔལ་འབྱུར་རྟོ་རྗེ་མོགས་ནས་ད་
 ཆ་ཁྱེད་མེད་ཀྱིས་བོད་མེད་བཅན་ཡིན་ཁྱེད་སྟོར་སྟུན་འཁྱོངས་བྱས་སྟབས།
 གུང་དཔྱར་གི་སྟུང་ཆ་བ་བྱན་དཔེ་སྟུན་དང་། བོད་ས་གནས་ཀྱི་འབྲུག་མི་
 དཔལ་འབྱུར་རྟོ་རྗེ་དཔར་འཁོན་ཚོད་མང་ཅེས་བྱང་། ལྷག་པར་ཏུ་རྒྱ་བོད་
 ས་མཆ་མས་མེད་བའི་སྟོར་ས་གཙུག་མཐུན་བཤམ་མེད་པའི་གནས་སྟུ་བྱང་།

ཏུས་དེར་དཔེན་རིའི་འབྲུག་མི་མང་ཁ་ཏུར་གིས་སྟུན་ཚུད་ནས་ག་
 མིག་བྱས་པ་ལྟར། བར་འདུམ་བྱེད་མཐུན་གྱི་རང་རྩལ་བསྟན་ཏེ་ཆིངས་
 དན་འཆར་མིན་དོན་ཆན་བཅུ་གཅིག་བཏོན་པ་འདི་ལྟར།

“དོན་ཆན་དང་པོར། ལུང་ཐོ་གསལ་བའི་ཆིངས་ཡིག་ནང་གང་ཡོད་
 དེ་ད་ལྟའི་ཆིངས་ཡིག་འདི་ལ་བསྐྱར་བཀོད་ཏུ་འགོ་གཞི་འཕ་མ་མཐུན་པ་གོ་
 ལྷག་ཏུ་ལུང་བའི་རིགས་མ་ཡིན་པའི་ཆོག་གཞི་གང་ཡོད་ལ་ས་གཙུག་དོ་.....
 བདག་གཞུང་ས་ན་མས་ནས་བཙེ་འཛོག་གནང་དགོས།

དོན་ཆན་གཉིས་པར། དཔེན་གཞུང་དང་། ལུ་ནག་གཞུང་ནས་བོད་
 རྩོངས་འདི་བཞིན་མྱེ་རྒྱར་རྒྱ་ནག་གི་མང་འཁོངས་ཡིན་དཔར་ཅིས་ཀྱང་།
 བོད་མྱེ་མའི་ནང་དོན་རྒྱལ་ཁག་རང་བཅན་ཡིན་པ་མཐུན་ཆོད་ལྟར་ཆ་འཛོག་
 གནང་ནས་མང་འཁོངས་ས་མཆ་མས་ལ་དཔྱེ་འབྲི་དང་། བོད་མྱེ་མའི་ནང་
 དོན་དཔར་བྱས། ཏུ་ལའི་བྲ་མའི་སྟུ་རོས་འཛོན་དང་། ཁྱི་གསལ་

སྐྱེས་ལ་ཐེ་ཆོག་ལ་གཏན་ནས་མི་ཕྱིད་པར་ཆོད་དཔར་གང་ཡོད་ཆོད་མ་ལྟ་
 ཐོན་ཐོད་གཞུང་རྒྱལ་ཁབ་རང་ལ་གནས་རྒྱུ་ཁས་ལེན་བྱས། རྒྱ་ནག་གཞུང་
 བས་ཐོད་ཡུལ་འདི་ཉིད་རྒྱའི་ཞིང་ཆེན་ཏུ་མི་བསྐྱར་བའི་ཁས་ལེན་བྱས།
 དབྱིན་རིའི་གཞུང་ནས་ཀྱང་ཐོད་དང་ཐོད་སའི་ཆ་གསུམ་ཙམ་ཡང་བདག་མི་
 ཕྱིད་པ་ཁས་ལེན་བྱས།

དོན་ཆོན་གསུམ་པར། རྒྱ་གར་རྒྱལ་ཁབ་དང་དེ་འབྲེལ་རྒྱལ་ཕན་
 བས་དང་། ཐོད་གཞུང་ས་འབྲེལ་ལ་བཞེན་ས་མཆོམས་ཉེ་འདབས་བདེ་
 འཇགས་དང་། ཐོད་ཏུ་ཆབ་སྲིད་གཏན་གཏན་དགོས་པ་དབྱིན་གཞུང་ལ་
 རྒྱུད་པར་ཆེན་པོ་ཡོད་པར་ཆ་གནས་ཀྱང་དོན་རྒྱ་ནག་གཞུང་ས་ནས་ཆིངས་
 ཡིག་འདིའི་དོན་ཆོན་བཞི་པའི་ཆོག་དོན་ལྟར་མ་གཏོགས་ཐོད་ཕྱི་མར་དམག་
 མི་མི་གཏོར་བ་མ་ཟད། ཞི་ཏུག་དཔོན་རིགས་མི་འཛོག་པ་དང་། རྒྱ་ནག་
 གི་མི་ལེར་ས་ཞིང་འདེབས་འཁོས་ཀྱི་ཐོད་ཏུ་གཞིས་ཆགས་གཏན་ནས་ཕྱིད་མི་
 འཇུག་པར་ཁས་ལེན་བྱས། རྒྱ་ནག་གི་དཔོན་དམག་དེ་འདྲ་ཆིངས་འདི་
 བཞེན་ཉམས་འཛོག་སྐབས་ཐོད་ཕྱི་མའི་ནང་ཡོད་ཏུང་། ཟླ་གསུམ་མི་
 འབྱུངས་པར་ཕྱིར་འཐེན་བྱེད་རྒྱ། དབྱིན་གཞུང་ནས་ཀྱང་འདས་ལོ་1904
 ཟླ་9ཆོས་7ལ་དབྱིན་ཐོད་དཔར་བཞག་པའི་ཆིངས་ཡིག་གི་འགྲུ་དོན་ལྟར་མ་
 གཏོགས་ཐོད་ལ་ཞི་ཏུག་དཔོན་རིགས་མི་འཛོག་པ་དང་། སྤྱི་ཆབ་ནམས་ཀྱི་
 སྤྱི་ཐུང་ལས་ལྟག་པའི་དམག་མི་མི་འཛོག་པ་མ་ཟད། མི་ལེར་ས་ཞིང་འདེབས་
 འཁོས་ཀྱི་གཞིས་ཆགས་གཏན་ནས་ཕྱིད་མི་འཇུག་པར་ཁས་ལེན།

དོན་ཆོན་བཞི་པར། ཐོད་གསལ་དབྱུད་མཆོམས་ཀྱང་ཏུང་ལྟ་སར་རྒྱ་
 བ་ག་དཔོན་པོ་ཆེ་བ་གཅིག་བཞག་སྟེ་འཇུག་པར་སྤྱི་ཐུང་བཙས་མཆོངས་

དང་བཅས་པ་སྒྲུབ་བརྒྱུ་ལས་ལྷག་པ་གཏན་ནས་བཞག་མི་ཚོག་པ་བྱས་ཡོད།

དོན་ཚན་ལྔ་པར། བོད་སྐོར་རྒྱ་ནག་དང་བོད་རྒྱལ་ཁག་གཉིས་ནང་
ཚག་ལ་ཆིངས་ཡིག་དང་། གན་རྒྱ་བཞག་མི་ཚོག་པ་མ་ཟད། རྒྱལ་ཁག་
གཞན་དག་དང་ཡང་མི་འཛོག་པ་རྒྱ་བོད་གཉིས་ཀྱིས་ཁས་ལེན་བྱས་ཡོད།
ཡིན་ཀྱང་དབྱིན་པོད་གཉིས་པར་ཕྱི་ལོ་1904ཟླ་9ཚེས་7བཞག་པའི་ཆིངས་
ཡིག་དང་། ཕྱི་ལོ་1904ཟླ་4ཚེས་27ལ་དབྱིན་རི་དང་། རྒྱ་ནག་པར་
བཞག་པའི་ཆིངས་གི་འབྲུ་དོན་ལྟར་དབྱིན་གཞུང་དང་ཆིངས་གན་བཞག་.....
ཚོག་པ་བྱས་ཡོད།

དོན་ཚན་རྒྱུག་པར། དབྱིན་རི་དང་། རྒྱ་ནག་པར་ཕྱི་ལོ་1906ཟླ་
4ཚེས་27ལ་བཞག་པའི་ཆིངས་གསལ་དོན་ཚན་གསྒྲུབ་པ་དེ་བཞིན་བཅི་.....
འཛོག་མ་དགོས་པ་བྱས་ཡོད། དབྱིན་པོད་པར་ཕྱི་ལོ་1904ཟླ་9ཚེས་7ལ་
བཞག་པའི་ཆིངས་ཡིག་དོན་ཚན་དགུ་པའི་ང་ཡིག་པར་རྒྱལ་ཁག་གཞན་དག་
ལ་ཞེས་པ་དེ་ནང་རྒྱ་ནག་རྒྱུད་པ་བྱས་ཡོད། རྒྱ་ནག་གམ་རྒྱལ་ཁག་དག་
ཉེ་གཞན་དག་ལ་གནང་པའི་ཆོང་བྱས་པ་དེ་ཐབས་དེ་ནང་བཞིན་དབྱིན་རི་
ཆོང་རྒྱ་ལ་ཡང་གནང་དགོས།

དོན་ཚན་བརྒྱན་པའི། ཀ་པར། ཕྱི་ལོ་1893དང་ཕྱི་ལོ་1908ལ་
བཞག་པའི་ཆོང་གི་འགྲོ་ལྷགས་ཆིངས་ཡིག་ན་མས་ལ་བཅི་འཛོག་མེད་པ་ལྟེད་
རྒྱ་བྱས། ཁ་པར། ཕྱི་ལོ་1904ལ་བཞག་པའི་ཆིངས་ཡིག་གི་དོན་ཚན་
གཉིས་པ་དང་། བཞི་པ། ལྔ་པའི་འབྲུ་དོན་ལ་བཅི་འཛོག་ཡོད་པའི་ཆོང་
ཏུ་བོད་གཞུང་ནས་དབྱིན་རི་གཞུང་དང་། བོད་ཕྱི་མང་ཆོང་གི་འགྲོ་ལྷགས་
གསལ་བརྒྱུ་ལས་མེད་བྱ་རྒྱུ་འཁལ་ལེན་བྱས་ཡོད། ཡིན་ཀྱང་རྒྱ་གཞུང་དང་

མ་བཟུན་པར་ཆིངས་ཡིག་འདིར་བཟུར་བཅས་སྤྱེའོ་གཞིའི་ཆོད་གི་འགྲོ་.....
ལུགས་ཆིངས་ཡིག་མི་འཛོག་ཕྱ་བྱས།

དོན་ཚན་བརྒྱད་པར། དབྱིན་ཐོད་གཉིས་པར་ཁྱིམ་1904ཟླ་9ཆོས་
7ལ་བཞག་པའི་ཆིངས་ཡིག་འདི་དོན་བཞིན་ཐོད་གཞུང་ལ་བཀའ་མོལ་བྱ་.....
དགོས་ཐུང་ན་ཕྱལ་ཅེ་ནས་ཡིག་འགྲུལ་ལ་སྐྱུགས་པས་ཐག་ཆོད་མིན་ཡོད་.....
འདུག་པ། ཕྱལ་ཅེར་བཞུགས་པའི་དབྱིན་གཞུང་སྤྱི་ཚབ་སྤྱི་ཐུང་ཁྲིད་ནས་
ཉེ་སར་འགྲོ་ཆོག་པ་བྱས་ཡོད།

དོན་ཚན་དེ་ལྟ་པར། ཆིངས་ཡིག་འདིར་ཅ་འཛོག་བདེ་ཆེད་ཏུ་ཐོད་གྱི་
ས་མཆེན་མས་ས་ཁྲ་བྱུར་ཡོད་ལ་ཉུགས་དམར་པོ་ཐོད་ནང་མ་དང་། ཁྱི་མའི་ས་
མཆེན་མས་ལ་ཉུགས་སྒོན་པོ་བརྒྱབ་ཡོད་པ་ཉུར་ཡིན། ད་ལྟའི་ཆིངས་ཡིག་
འདིའི་ཆོག་དོན་གང་ཡོད་ཏུང་། ཐོད་ནང་མར་ཐོད་གཞུང་གི་དབང་ཆ་
སྐོབ་ཐང་ཡོད་སྤྱུང་ཆོད་མ་རང་འཇགས་ལ་ཉུག་དོན་དགོན་ཁག་སོ་སོའི་ཁྱ་.....
མ་བསྐོ་གཞག་དང་། ཆོས་ལྗེའི་སྐོར་སྐྱུགས་བཟུར་བཞོད་གྱི་དབང་ཆ་ཆོད་
མར་གཞོད་འགལ་ཉམ་ཆག་ཏུ་མི་འགྲོ་བ་བྱས་ཡོད།

དོན་ཚན་བརྒྱད་པར། ད་ལམ་ཆིངས་ཡིག་འདི་བཞིན་དབྱིན་ཡིག་དང་།
ཕྱ་ཡིག་ ཐོད་ཡིག་ན་མས་ཡི་གེར་བཟུར་སྐབས་ཞོ་བཟུར་ཉན་ཉིག་བྱས་ཡོད་
པ་གོ་སྤྱོད་མས་ཡིག་ཁྲིར་ཐུང་ན་དབྱིན་ཡིག་ཏུ་གསལ་བ་དེ་རང་ལ་སོར་གནས་
བྱ་ཕྱ།

དོན་ཚན་བརྒྱད་པའི་གཅིག་པར། ཆིངས་ཡིག་འདི་བཞིན་ལག་ཉུགས་བརྒྱབ་
པ་ནས་བཟུང་བཅི་འཛོག་བྱ་ཕྱ། ཆིངས་ཡིག་འདི་བཞིན་དབྱིན་ཕྱ་ཐོད་
བཅས་གྱི་ཡི་གེ་འདུ་གསུམ་དེའི་ཆོག་སྤྱི་ཚབ་སོ་སོའི་ཐམ་ག་དང་། མིང་

གཞུགས་པ། བོད་སྐད་རྒྱལ་ཁབ་གཞིས་ནས་དག་ཀྱི་གས་པའི་ཚེས་དང་
འཕེལ་ཡོང་ཚེད་གཅིག་ལྟར་ཕྱི་ཕྱིད་ཐབས་སྤེལ་དཔེས་པ།

བཞི་པ། རྒྱལ་ཁབ་གཞིས་པའི་ཡིད་གཞུང་ཕྱི་ནང་གར་མར་དགའ་
རལ་ཆེ་བ་དང་ཉེན་པའི་གནས་སྤྱུ་ལྟར་པས་ཐན་ཚུན་དཔར་རྒྱལ་རྒྱས་ནས་
གནས་ཡོང་བ་ཕྱིད་དཔོས།

ལྔ་པ། རྒྱལ་ཁབ་གཞིས་པའི་ཡིད་གཞུང་གིས་རྒྱུགས་སྐྱོ་སྐྱོའི་མར་འ་
བོག་ཏུ་རྒྱལ་བ་སྒྲོལ་ཡོང་མིར་ཐན་ཚུན་རྒྱུང་རྒྱུབ་ཕྱིད་དཔོས།

དྲུག་པ། དངོས་རྒྱུ་དང་རྒྱུགས་དགར་ནག་རར་ཚོས་ཚོར་བརྒྱུར་
ཕྱིར་ཆོག་པ་མ་ཟད། ཐན་ཚུན་ཚོར་ལས་ལས་བྱངས་གསར་བ་འཛུགས་
དཔོས།

དབུན་པ། ཚོར་ལས་ཚོག་གི་དུལ་བྱན་དཔར་ཆ། ཡིད་གཞུང་
དར་ཚོར་ལས་ལས་བྱངས་ནས་ཁས་བླངས་ཆེ་གཞི་ནས་ལྷན་པ་ཡོད་”ཅེས་……
འཁོད། བོད་སྐད་དཔར་སྐྱོས་སྐྱོའི་ཚོད་ཡིག་འབྲུག་པ་དེས་དཔྱིན་ཁི་བཅན་
རྒྱལ་ཡིར་ལྷགས་པས་པོད་ལ་འཛིན་པའི་དམིགས་པས་ལ་དཔར་ཆར་གཞོད་……
རྒྱན་ཚོག་པས། དཔྱིན་ཁི་དང་པོད་སྐད་གནས་ཡིད་གཞུང་གི་མཐོ་ཁིམ་དཔར་
བརྒྱུར་པ་དཔར་ལའང་འགལ་བ་བྱུང་། སྐམ་པའི་ཆོགས་འདུའི་རྗེས་སུ་
དཔྱིན་ཁིས་པོད་ལ་ཚོགས་རམ་ཕྱིད་པར་ཁ་གཡར་ནས་གསར་སྤྲུགས་ཆོས་……
རྒྱར་དང་། རྒྱལ་པོ་ལྟར་སྐྱོས་པོད་ཕྱི་ས་ཆ་མར་པོ་ནམ་བུར་བྱས་
པ་སྒྲུས་ཅི། ཞི་པའི་ཐབས་ལ་འཛིན་ནས་པོད་འདི་ཁོ་པ་ཆོའི་མི་མེར་སྤེལ་
ལུ་ལ་ཏུ་བརྒྱུར་པའི་ཐབས་བྱས་པར་པ་འཛིན་པ་བཅས་སོ།

༡ ཡིད་འཛིན་ཕྱི་ཕྱིད་ཐབས་གསར་བ་དང་། ཡར་དག་པའི་ལམ་ཏུ་

བསྐྱེད་པའི་སྒྲིབ།

ཕྱི་དབང་ཕྱི་བཅུན་ཕྱི་མཆོ་སྐྱེད་ཕྱི་གར་ཁུ་ཕྱི་རིང་བཞུགས་.....
སྐབས་དེར་རབས་ཀྱི་འཛུགས་སྐྱེད་དང་། འབྲུལ་ཆས། ཆན་རིག་ལག་
ཆས་སྐོར་ཕར་ཕོ་དངོས་ཀྱི་གཞིགས་པས། བོད་ཀྱི་ཕྱི་ཆོགས་དངོས་འབྲེལ་
གོང་སྤེལ་གཏོར་དཔྱད་ན་དེར་རབས་ཀྱི་ཆན་རིག་ལག་ཆས་དང་། དཔག་
དཔུང་དེས་ཅན་ཞིག་དཔྱད་དེས་ལས་སྐོར་བཟུབ་ཉེ་ཆ་བྲམ་ཁོ་ནར་གསལ་བ་...
འདི་བས་བཞིན་བསྐྱེད་ན་མི་འགྲིག་པ་གསལ་བོར་མཆིན། དེར་བཞིན་བོད་
ཀྱི་ཕྱི་ཆོགས་གོང་ཁུ་སྤེལ་བའི་ཕྱི་དབང་གསར་པ་འགའ་ཞིག་ལག་བཅུར་.....
གཏན་འབེབས་གནང་བ་འདི་ལྟར། རབ་ཕྱུང་བཙུ་ལའི་ཤིང་ཉག་

(1914) ལའི་ལོ་མཇུག་ཁུ་ཆོར་རྒྱ་བཟང་དག་འདུལ་བོད་དཔག་གི་.....
དཔག་སྤྱི་དང་། ལའི་རི་ཁྱི་སྐྱོན་དཔག་སྤྱི་ཚུང་པར་བསྐོ་གཞག་ཆུལ།
དཔེན་རིའི་ཕྱི་བསྐྱེད་འོག་བོད་དཔག་བཙུ་སྤྱི་དང་ཕྱི་བསྐྱེད་བཏང་།
དཔག་མི་ཁྱི་གཅིག་ཅམ་བཅུགས། དེ་དག་དཔག་སྐར་ཁག་ཉི་ཤུར་བསྐོས་
ཉི་མདའ་དཔོན་དང་། ཅ་དཔོན་བཟུ་དཔོན། ཞལ་རོ་(ཁྱི་དཔོན་ལར་
ཟེར) བཅས་གསར་ཁུ་བསྐོས། དེ་རིམ་དཔེན་རིམ་ཕྱི་ཆོར་དཔག་དཔོན་
སྐོར་ག་བཅུགས། བོད་དཔག་གི་དཔག་དཔོན་ནམ་ཁོ་པ་ཆོང་ཕྱགས་ཀྱི་
གསོ་སྐྱེད་ཕུལ། རབ་ཕྱུང་བཙུ་ལའི་ཤིང་ལོས་(1915) ལོར་ཕྱུང་རོས་
པ་རིག་འཛིན་རོ་རྒྱུ་དང་། སྐོན་གྲོང་མཆིན་རབ་ཀྱི་བཟང་། སྤྱིད་སྐྱེད་
དབང་འདུས་ནོར་ཕུ། སྐོག་མཁར་བསྐོད་ནམས་ཕྱི་པོ་བཅས་མཐོ་རིམ་
པའི་སྐུ་ཕུ་བཞི་དཔེན་རིའི་ཕྱི་པོ་ཁུ་ཁུ་ཁུ་ཁུ་སྐོག་ལས་དང་། སྐག་ཏར།
གཏོར་ལས། དཔག་དོན་བཅས་སྐོར་སྐྱེད་ཕྱི་དབང་བསྐྱེད། དེ་དག་གི་

འགོ་ཁྱིད་ཀྱི་ཅིས་པ་ལྟར་ཤར་ན་རྗེ་ཆེ་རྒྱལ་གཏོར་གནད་མཛད། ལཱ་ཡོན་
 གྱིས་འཆམས་པའི་བོད་ཀྱི་སྒྲིབ་ཆད་དང་ད་ལྟ་ཞེས་པའི་ལོ་རྒྱུས་དེ་པ་མེར་.....
 བར་པ་ཤོད་དོན། “མཐོ་རིམ་གྱི་ཡུ་ལྷ་པ་ཞིའི་ནང་ནས་ལོ་ན་གན་ཤོས་སྒྲིབ་
 མཁར་པས་དམག་ལས་སྦྱར་པ་དང་། དམག་སྐར་ནང་ཁྱེད་ལྟར་ལ་འཁྱུ་
 ལྟག་ཅམ་སྦྱར་པ་དང་བྱས། སྦྱོར་བྱ་མ་ཐོན་གོང་ཁྱེད་ལ་ཁྱིར་ལོག་ལོ་ན་
 ཆུང་ཤོས་ལྟར་རོས་པ་ནི་སྦྱར་ལྟར་འཛུགས་ལ་རིག་པ་རྩོམ་པ་ཞིག་ཡོད། དེས་
 སྦྱོག་ལས་སྦྱར་ཉེ་སྦྱར་འབྲས་གང་ལེགས་སྦྱར། དེ་མིན་གཞིས་སྦྱོར་སྦྱར་ལ་
 པལོན་འབྲུག་ཞན་པས་ལྷུ་པ་འབྲས་དེ་ཅམ་ལྟར་མེད”ཟེས། ལྟར་རོས་པ་
 ཤོགས་སྒྲིབ་ཆེས་ལྷ་པོད་ཀྱི་ལོག་ལྱི་རོལ་དང་རང་སྐར་གི་རྒྱ་མཆན་མཁར་
 དག་ལ་པ་ཉེན་དེར་རབས་ཀྱི་ཆོན་རིག་ལག་ཆལ་ལྟུང་གང་ལ་གཏོར་སྦྱར་མེད་...
 ལྟར་ལངས་ཤིང་རྒྱ་ཆེའི་བོད་སྒྲིབ་ས་མཐོའི་ཐོག་སྒྲིབ་ཁང་ཆུང་ཁྱེད་ཞིག་.....
 གསར་ཁྱེད་པུའུ་གས། ས་གནས་མང་པོར་གཏོར་ན་པཅལ་འཆོལ་ལྟར་པའི་ལྷ་
 པ་མང་ཅམ་སྦྱོར་སྦྱར་པ་ལྟར། དེ་རྗེས་རྒྱ་གར་ཁྱེད་ལྟར་མཐོ་རིམ་གྱི་ཡུ་ལྷ་
 མང་པོ་ཆོན་རིག་ལག་ཆལ་སྦྱར་པར་གཏོར་གནད་མཛད། རྒྱ་རྗེས་ལྷ་སྦྱོག་
 འབྲུལ་ཁང་ཤོགས་གསར་ཁྱེད་པུའུ་གས། མེ་འབྲུག་(1916)ལོར། ལྷ་ས་
 སྦྱོན་ཅིས་ཁང་པུའུ་གས། དེའི་དུས་ཁྱིད་ཀྱི་མཁར་དཔར་མཁྱེན་རབ་ལོ་རྒྱུ་
 པ་སྒོ་གཞན་སྦྱལ་པ་དང་། ས་གནས་ཁག་ནས་བོད་སྦྱོག་མང་པོ་པ་སྒོར་ཐོག་
 རིག་གནས་སྦྱི་དང་། ལྟར་པར་སྦྱོན་ཅིས་ཀྱི་གཞུང་ལྷན་སྦྱར་པ་ལྷན་ཏེ་
 བོད་ཀྱི་རིག་གནས་གོང་ཁྱེད་ལ་པར་ལྷན་པ་དེས་ཅན་ཐོན། བོད་རྒྱལ་
 སྦྱོགས་གཞན་ནས་འབྲེན་མི་དགོས་པར་བོད་རང་ནས་ཐག་གཅོད་སྦྱར་པའི་...
 ཆེད་ཀྱི། རྒྱ་སྦྱོག་(1923)ལོར་རྒྱ་ཆོར་ཀྱི་རྒྱ་མིང་འདེབས་ལས་ཀྱི་

ཚོད་ཉུང་ལ། དེའི་འགོ་ཁྲིད་ཏུ་ཅུ་དཔོན་ལས་ཚན་པ་བྱ་ལས་པ་སྐལ་བཟང་
 བསྐོ་གཞག་སྟེ། ཡང་འདི་ལོ་ལྷ་སར་དུ་ཡི་མིའི་དམག་སྐར་བཅུ་གས།
 ལྷ་སའི་རྒྱ་གསལ་བཞིར་ཚོ་ཁང་རེ་དང་། སྤང་ལམ་གཙོ་བོ་ཁག་ལ་ཉེན་རྟོག་
 པ་བཞག དེའི་འགོ་ཁྲིད་ཏུ་བསྟན་ན་ལས་ལེགས་ལྡན་(ལེགས་ལྡན་པ་ཅེ་བ་
 ལུང་ཟེར) དང་། ཚེ་རྒྱུང་མཁྱེན་རབ་ཀྱན་བཟང་བསྐོ་གཞག་སྟེ། བྱིང་གྲུང་
 (1925) ལོར་རྒྱ་གཞུང་གསར་ཏུ་བཅུ་གས། དེའི་འགོ་ཁྲིད་ཏུ་ཚེ་རྒྱུང་
 གསལ་པ་ཚོས་རྒྱལ་དང་། བོད་རྒྱུང་གྲེལ་བཞི་བ་བསྐོས། དེ་རྗེས་དེ་ལྟལ་
 ཁང་གསར་ཏུ་བཅུ་གས།

དེ་བཞིན་བོད་ཀྱི་ཡིད་དཔར་གཅིག་སྟེད་ཡོང་ཆེད་ཡིད་སྒྲོན་ལས་.....
 རྒྱལ་པོ་བསྐོ་བའི་ལམ་སྟེལ་གསར་ཏུ་གཏོད། ཏུ་ལ་དེར་བཤད་ཞེས་ཆར་
 གཞུམ་(བཤད་སྟེ་དང་། ཞེས་ཁང་། ཆར་ཁྱིམ) དང་། སྤང་མཁུན་གྱིས་
 རྩ་རྗེས་ཏུ་ཡིད་སྒྲོན་ལས་རྒྱལ་མཛད། དེར་བཀའ་ལག་གི་ཡི་ནང་ལྟ་བ་
 གར་ཅིར་ཐེ་བྱུང་ལྟེད་པའི་དབང་ཆ་ཡོད། བོད་ཏུ་རྒྱུས་པའི་བོད་དམག་རྒྱ་
 བསྐྱེད་དང་། བཟོ་གྲ། རྒྱུ་གྲ། རྒྱ་གར་ལོགས་གསར་འབྱེད་ལྟེད་
 པའི་ནོར་ཡིད་ཡོང་བཟང་ཐག་གཙོད་ཡོང་ཆེད་བལ་གོ་དང་། ཆ་གོ།
 བཀས་གོ་ལོགས་བསྟེ་བའི་དཔུ་ཁལ་ལས་ལུགས་བཅུ་གས། དེས་བོད་ས་
 གནས་ཡིད་གཞུང་དང་། དཔོན་སྡེ་ཁག་དབར་འགལ་བ་བྱུགས་ཆེན་ལངས།
 ལྷ་ག་པར་ཏུ་བཏུ་ཆེན་གྱི་མངའ་འོག་དཔོན་སྡེ་ཁག་དང་། སྤང་བ་ལོགས་
 བས་ས་ཞིང་དང་འབྲོག་སྡེ་མང་པོ་བདག་བསྐྱུར་བྱས་ཡོད། བོད་ས་གནས་
 ཡིད་གཞུང་ལ་དཔུ་ཁལ་ཅི་ཡང་སྟོད་མི་དཔོན་སྡེ་ལས་དཔུ་ཁལ་ལམ་རྒྱལ་.....
 གསར་ཏུ་གཏན་འཁེལ་གནང་བ་དེས་ཁོ་པ་ཆོའི་ཁོ་ཐན་ལ་གཏོད་འཆོ་བྱུགས་

ཆེན་མོག་པས་པག་གིས་རྒྱན་པའི་བླ་མར་དང་། བོད་ས་གནས་མིང་གཞུང་
 དབང་འགལ་བ་ཆེས་ཆེར་ཆེན། དེ་ནས་ལྷགས་བྱ (1921) ལོར། མོགས་
 ཁར་གསར་ཏུ་པུའུ་གཡ་ཏེ་པག་གིས་རྒྱན་པའི་དཔག་མོགས་འབྲུ་ཁལ་བྲི་.....
 གཅིག་པུའུ་དཔག་པའི་པག་འཇམ་པས་ཆུ་བས་བོད་ས་གནས་མིང་གཞུང་དང་།
 པག་གིས་རྒྱན་པའི་བླ་མར་དབང་གི་འགལ་བ་མཐུན་ཐབས་མེད་པའི་གནས་
 ལུ་བྱུར་ཏེ། ཆུ་པག་ (1923) ལོའི་ཟླ་ ༡༡ ཚེས་ ༡༥ ཉིན་གྱི་མཆན་མོ་པུ་
 ཆེན་ཆོས་གྱི་ཉི་མ་སྐུ་འཁོར་དང་བཅས་པ་མེས་རྒྱལ་ནང་ཁུལ་དུ་ཕྱིས་ཕྱལ་དུ་
 ཐེབས།

རུས་དེར་བོད་ཀྱི་གནས་ཚུལ་སྤར་ལས་རྒྱག་འཛིང་ཆེ་པའི་གནས་སྐྱ་.....
 ཟུར་བཞི། སྤྱིད་འཛིན་གྱི་ཕྱིད་ཐབས་གསར་བ་མང་ཙམ་སྟེལ་བ་དང་། དུམ་
 ཁལ་ལས་ལྷགས་གསར་ཏུ་གཏན་འཁེལ་གནང་བ་མོགས་ལ་བཞེན་དཔོན་སྟེ་
 ཁག་དང་། རྟེན་པ་འགའ་ཞིག་གི་ཁེ་སྤོང་ལ་གནོད་སྐྱོན་མོག་པས་ཡིད་མ་
 འདས་པར་ཟུར་བ་དང་གཅིག་ སྤྱིད་ཆོན་ལས་རྟེན་པ་ཆུ་གས་པས་པག་འགག་
 གི་དབང་ཆ་ཆུར་དུ་ཆེན་པས་པག་འཛོན་དང་། རྒྱ་ལ་བླ་མ་དབང་འགལ་བ་
 ཆེས་ཆེར་ཆེན་པ་དང་གཉིས། བོད་ཀྱི་དབང་འཛིན་པ་ནང་ཁུལ་སྤྱིད་དབང་
 འཕྲུག་རེས་ཕྱིད་པའི་འཐབ་ཚད་སྤར་ལས་རྒྱག་འཛིང་དང་། རྣ་རར་ཅན་
 ཏུ་ཟུར་བ་དང་གཟུམ། བའོ་ཆེད་ཁུལ་དུ་བོད་དཔག་དང་མི་ཁྲོན་གྱི་དཔག་
 མའི་དབང་མིང་ཆ་ཡང་ཡང་ལངས་བ་དང་བཞི། དེ་ཕྱིན་རི་བཅན་ལུལ་རིང་
 ལྷགས་པས་གཡོ་རྒྱུ་འཛུར་བར་བཞེན་ནས་རྒྱ་བོད་མི་རིགས་དབང་དཔེན་.....
 རྒྱར་དཔུགས་གིང་དང་། བོད་ཀྱི་ནང་སྤྱིད་ལ་ཁེ་ཕྱུས་མོག་ཁོ་པ་ཆའི་རྟེན་
 འཕྲུངས་པས་བོད་ཀྱི་སྤྱིད་དབང་ཡོངས་སྐུ་ཁ་མོ་བུར་ཐབས་ཕྱིད་པ་དང་སྤྱི

བོད་དམག་གི་དམག་ཁྲིའི་གོ་གནས་ལས་ཐང་། ལྷམ་པ་བར་དམག་ཁྲི་བརྒྱ་
 གཞག་རྩུལ། ཡིན་ནའང་ཁོ་པ་ནི་འཛམ་གང་ཞན་པ་དང་། རྒྱུད་ལུགས་
 ཆེ་བའི་ཉལ་ཐག་ཨ་པ་ཞིག་ཡིན་པས། རྟོག་ཏུ་དམག་ཁྲིའི་དབང་ཆ་དམག་
 རྒྱུད་ལྷན་གསུལ་གྱི་ལག་ཏུ་རྩུང་ས། དེ་ནས་གོང་ས་མཆོག་གི་བཀའ་རྒྱུར།
 དེ་ཕྱིན་རིས་བཅུ་གསུམ་པའི་རྒྱལ་ཆེ་དམག་དཔོན་སྟོབ་གྲ་མཆོག་ལ་འཛིན་གཟུགས།
 གསར་བའི་རྒྱུག་འཛུགས་ནང་ཞུགས་མཁན་དམག་དཔོན་རྣམས་གནས་.....
 དབྱུང་བཅང་། དེ་ཕྱིན་རི་བཅུ་རྒྱལ་རིང་ལུགས་པའི་ཁྲི་དང་བརྒྱུད་ཁྲི་སྟོན་
 གཤི་རན་བྱུས་ཐལ་བའི་རུལ་རུ་བཞགས།

དེ་ཕྱིན་རི་བཅུ་རྒྱལ་རིང་ལུགས་པས་ཞི་བྱ་གཉིས་ཀྱི་ཁྲི་དང་ཐལ་ལ་...
 བཞེན་ནས་མོག་མཐའ་བར་གསུམ་རུ་བོད་ཀྱི་ནང་ཁྲི་དང་ཁྲི་ལ་ཐེ་བྱུས་བྱས་ཏེ།
 ཁོ་པ་ཆའི་མི་མེད་སྒེལ་ལུལ་རུ་བརྒྱུད་བའི་སྟོན་གཤི་རན་བྱུས་དེ་རྒྱལ་.....
 དབང་ལུང་བཞུན་རྒྱ་མཆོག་སྤར་ནས་གསལ་པོར་མཆིན། རབ་ལྷན་བཞུ་
 རྒྱལ་པའི་ས་འབྲུག་(1928) ལའི་དཔུན་རུས་ཁྱ་མ་རྒྱལ་དང་ལྷན་སྟེན་ཀྱིས་...
 རྒྱ་ནག་གི་པོ་ཆེ་ལྷན་བཅའ་མོད་པོད་ཀྱི་མཁན་པོ་སྟོ་བཟང་པ་སངས་དང་།
 དེ་རིས་པའི་ཅིང་གཤི་རྟོག་ཏུ་དམག་ཐུན་ཕྱིན་ཆགས་སྤྱིར་གི་མཁན་པོ་.....
 དཀོན་ཚུགས་འབྱུང་གནས་རྣམ་གཉིས་ནན་ཅིང་རུ་གཏོང་གནང་མཛད། ཉན་
 ཅིང་ལྷན་དབྱུང་ཁྲིད་གཞུང་ལ་བཅི་བཀུར་བྱ་བའི་ནམ་པ་བཞུན་པ་ཅམ་མ་...
 ཟད། རྒྱ་ལའི་སྤྱི་མ་རང་ཉིད་ལ་དེ་ཕྱིན་རིང་མཉམ་འབྲེལ་དང་། མེས་རྒྱལ་
 ལ་འཁོན་འཛིན་བྱེད་པའི་བསམ་ཆུང་ཆ་བ་ནས་མེད་ཅེས་བབས་ཁེལ་བྱས།
 དེ་བཞིན་པས་ཆེན་རིན་པོ་ཆེ་པོད་རུ་ཁྲིར་ཐེབས་མཛད་ན་དགའ་བཟུ་བྱ་རྒྱ་...
 ཡིན་ཞེས་གསུངས། དེ་རིས་ཀྱི་མིན་ཏང་ལྷན་དབྱུང་ཁྲིད་གཞུང་གི་ཅུང་

གྲུང་ཅང་ཅེ་མེས་རྒྱ་ལའི་སྤྲེལ་མཚམས་ལ་ཕྱག་ཐིག་གཅིག་བསྟར། སྤྲེལ་གྱི་
 མེས་མཁུ་ཆེན་དང་། མཁུ་པོ་དཀོན་ཅིག་འབྱུང་གནས་པོ་དེ་ལ་མངགས་ཏེ་
 སྤྲེལ་ཏང་གྲུང་དབྱང་མིང་གཞུང་དང་། པོ་དེ་ལ་གནས་མིང་གཞུང་དཔར་
 གྱི་འབྲེལ་བ་བསྟར་གསོ་བྱེད་ཚུགས་སྟེར་གསོ་མེད་པ་མཛད། རུས་དེར་སྤྲེལ་
 མཁུ་ཏང་པོ་དེ་མཁུ་པོ་དེ་མཁུ་ཏང་གིས་པོ་དེ་གྱི་གནད་དོན་རི་རྒྱར་བྱས་.....
 ཏེ་ཐག་གཅོད་བྱེད་དཀོས་ཟེར་བའི་དྲི་བ་དོན་ཆེན་བརྒྱད་བཏོན་པ་འདི་.....
 རྒྱར།

“དང་པོ། པོ་དེ་དང་གྲུང་དབྱང་གི་འབྲེལ་བ་ག་འདྲ་བྱས་ཏེ་བསྟར་
 གསོ་བྱེད་དཀོས་སམ།

གཉིས་པ། གྲུང་དབྱང་གིས་པོ་དེ་ལ་དཔར་བསྟར་གྱི་དཔར་ཆ་ག་འདྲ་
 བྱས་ཏེ་འཛིན་དཀོས་སམ།

གསུམ་པ། པོ་དེ་ལ་གནས་རང་སྟེང་གི་དཔར་ཆ་ག་འདྲ་བྱས་ཏེ་གཏན་
 འབྲེལ་བྱེད་དཀོས་སམ།

བཞི་པ། རྒྱ་ལའི་དང་པའ་ཆེན་གྲུང་གོ་གོ་མཁུ་ཏང་ནང་ཐུགས་སམ།

ལྔ་པ། རྒྱ་ལའི་དང་པའ་ཆེན་པོ་དེ་གྱི་ཆལ་མིང་གྱི་སྤྲེལ་གནས་དང་དཔར་
 ཆ་སྟེར་བཞིན་བྱེད་དམ། ཡང་ན་གསར་རུ་གཏན་འབེབས་བཟོ་དཀོས་
 སམ།

རྒྱལ་པ། པའ་ཆེན་པོ་དེ་རུ་མིར་ཡོག་ན། རྒྱ་ལའི་མཚམས་ནས་བསྟར་
 ག་འདྲ་བྱེད་དམ།

བརྒྱན་པ། ཐན་ཆུན་འབྲེལ་བ་བྱེད་པ་དེ་བའི་ཆེད་རུ་རྒྱ་ལའི་སྤྲེལ་
 བས་ནན་ཅིང་རུ་དོན་གཅོད་ཁང་འཛུགས་སམ།

བརྒྱད་པ། བོད་ཚུགས་ནས་ཡུང་དབྱང་ལ་ད་རུང་རེ་པ་གང་ཞིག་
ཡོད་དམ། ” ཞེས་འཁོད།

མོང་གསལ་གྱི་དོན་ཚན་ཁག་ལ་དྲིས་ལན་སྤུལ་བ་དང་། བོད་ས་གནས་
ཡིད་གཞུང་གིས་ཡུང་དབྱང་ཡིད་གཞུང་ལ་བཅི་བཡུར་བྱ་བའི་ནམ་པ་བཞུན་
པ་སྒྲིལ་ཅི།

རབ་བྱུང་བཅུ་དྲུག་པའི་ཆུགས་ཏུ (1930) ཡོད། བཤམ་པོ་དགོན་
ཅིག་འབྱུང་གནས་ནན་ཅིང་རུ་བཅའ་ཕྱོད་པོད་ཀྱི་སྤྱི་བྱེད་འབྲུག་མིར་བསྐྱོ་
གཞག་སྤྱུལ། ཆུགས་ཏུ (1930) ཡོད་ཆེ་༡༢པར་གོ་མིན་ཏང་ཡུང་དབྱང་
ཡིད་གཞུང་གི་བོད་སྐད་སྐད་ཡོན་ལྷན་ཁང་གིས་ཤེས་གོ་ཡོད་དང་། ཡུང་ཡིག་
ཐའན་ལྷན་ཨན་ཀྱ་གར་བརྒྱད་པོད་རུ་བཏང་ཡང་། འབྲུག་མི་ཤེས་གོ་ཡོད་
ཆེ་ཡུང་རུ་འབྱོར་སྐབས་དགོངས་པ་རྒྱགས། ཡུང་ཡིག་ཐའན་ལྷན་ཨན་ལྷ་
མར་ཆེ་གས་རིང་བཅད་ཡུང་དོན་གནད་གང་ཡང་ཐག་གཅོད་མི་སྤུལ་པར་
འཐར་ཕྱིར་ཡོག ཆུགས་ལྷག (1931) ཡོད། རྒྱལ་དབང་བྱུང་བཞུན་ཀྱི་
མཆོ་མཆོག་ནས་ཆུ་ཡི་མས་བཞུན་འཛིན་སྐབས་ནན་ཅིང་རུ་མངགས་གཏོང་
མོག ནན་ཅིང་རུ་བཅའ་ཕྱོད་པོད་ཀྱི་དོན་གཅོད་ཁང་དངོས་སྤྱི་བཞུགས།
བོད་ས་གནས་ཡིད་གཞུང་དང་ཡུང་དབྱང་ཡིད་གཞུང་དབང་གྱི་འབྲེལ་བ་
རྒྱུ་ལས་ཡར་རྒྱས་འཕྲོ་འཕྲོ་ཆུགས། ཆུགས་ལྷག (1931) ཡོད་ཆེ་ཆེ་9
ཆེས་18ཉིན་དང་། ཆུ་སྤྱུལ་(1932) ཡོད་ཆེ་ཆེ་1ཆེས་28ཉིན། རྒྱ་
རྒྱལ་སྤྱི་རིན་པོ་འཕྲུལ་ཡིང་ལྷགས་པས་རང་རྒྱལ་རུ་བཅོན་འཇུག་སྤུལ་
སྤུལ་ཏུ་ཡོད་ཆེ་ཡང་དང་། བཀ་ཆེན་རིན་པོ་ཆེ་ནས་གཉིས་ནས་ཡུང་དབྱང་
ཡིད་གཞུང་ལ་རྒྱུ་རྒྱུར་འཐར་གཅིག་རུ་བྱས་ཏེ་རི་མིན་པཅན་འཇུག་པར་

རོ་སྐྱེལ་བྱིད་པའི་ནམ་པ་བཟུན། བཞོན་ན། རྒྱལ་དབང་ལྷུ་བ་བཟུན་ཆུ་
 བཙུག་ཆེད་ཆེད་སྒྲིག་པར་གསུམ་ཏུ་བྱི་ནང་གང་མའི་གནས་ཆུལ་ཏུ་ཅང་.....
 རྒྱལ་འཛིན་ཆེ་བའི་མེས་རྒྱལ་གྱི་གཅིག་ལྷན་པ་གཞོན་པའི་བྱ་བ་རེ་བྱུང་.....
 བཟང་ཡོད་ཅུང་། ཁོང་གིས་ཐོད་ཀྱི་སྒྱུ་ཚགས་གོང་སྒྲེལ་གཏོང་བ་དང་། རྒྱ་
 ཆེད་མི་དཔངས་ལ་ཐན་པའི་བྱ་བ་རྒྱ་ཆེ་བཟང་། རྒྱལ་གཅེས་རིང་ལུགས་ཀྱི་
 རྒྱུང་སྒྲིབ་པ་ནམ་ཡང་མི་འདོར་བར་རང་འབྱུང་གྱིས་རྩ་རྒྱུ་ལྷན་པ་འབྱུང་མི་.....
 བཅས་གས་ཏེ། ཐོད་ས་གནས་ཀྱི་གཞུང་དང་ལྷན་དཔུང་གི་གཞུང་པར་གྱི་
 འབྲེལ་བ་བཟུང་གས་མཛང་། བཟུང་ཅིང་ཏུ་བཅའ་སྒྲོན་ཐོད་ཀྱི་དོན་གཅོད་
 ཁང་དངོས་ལྷན་པ་ཚུགས་པ་ཚོགས་རྒྱལ་གཅེས་པཅན་སྐོལ་གྱི་བྱ་སྒྲིག་རབ་དང་..
 རིམ་པ་སྒྲེལ་སྒྲུབ་དཀྱིན་རི་པཅན་རྒྱལ་རིང་ལུགས་པ་རོ་ཆ་ཁ་སྒྲེངས་ཀྱི་.....
 གནས་ལྷན་ལྷན་པ་ཏེ་ལམ་ཐོར་རན་སྒྲུལ་གྱིས་ཐོད་ཀྱི་མཐའ་བཙུགས་ལྷན་པ་ཆ་
 ཡང་ཡང་བསྐྱངས། ཐོད་དང་བལ་ཐོད་དཔངས་ལང་དཔག་འབྱུག་
 ཡངས་སོ།

༡༠ རྒྱལ་བ་ལྷུ་བ་བཟུན་ཆུ་མཚོ་དགོངས་པ་ལྷན་པ་ལས་འདས་པ་.....
 དང་། རྒྱུང་མཚོ་ལྷན་པ་ཐོད་ཏུ་ཕེབས་པ་ཚོགས་སྐྱོང་།

རབ་བྱུང་བཅུ་དྲུག་པའི་ཆུ་བྱ་(1933)ལོའི་ཟླ་༡༠ཆེས་༢༠ཉིན།
 རྒྱལ་དབང་ལྷུ་བ་བཟུན་ཆུ་མཚོ་བཟང་བྱ་58ལ་ཕེབས་ཏེ་གཟིམ་ཁྱི་མཐའ་.....
 ཅན་ཏུ་ལྷན་པའི་གཏམ་རན་ཐོས་འཕུལ་ཐོད་སྒྲོངས་སྒྲིལ་མི་སྒྲེ་ཕོངས་སྒྲིལ་
 ལྷན་པ་སྒྲེལ་གྱི་ཁྱུང་ལྷན་པ་ཏུ་སྒྲུངས། དགའ་ཤེས་པ་ལྷན་པ་ཏུ་གསུམ་རིང་
 དཔོན་རིགས་ནམས་ནམས་ལྷན་པ་འདོགས་མི་ཚོགས་པ་དང་། ཁང་པར་དར་སྒྲོག་
 འཕྲུགས་མི་ཚོགས་པ། ཤེལ་ཡོལ་ཁྲ་ཁྲ་བཟུང་མི་ཚོགས་པ། རྒྱུ་རྒྱ་མཐའ་

དག་ཕྱོད་ཆུ་ཁ་ཁ་སེལ་སེལ་ཕྱོད་མི་ཚོ་ག་པ་ཚོགས་ཀྱི་བཀའ་ཐམ། དེ་
 བཞིན་མི་འབྲས་དགའ་གསུམ་དང་། མིར་བཞི་ཉེ་ཁྱེད་བདེ་མིར་། བཞུན་
 རྒྱུ་མིར་། ཅེ་མོན་མིར་། ཅེ་མཚོག་མིར་ཚོགས་དཔོན་ཕྱེ་ཁག་ནས་
 ཞབས་རིམ་ལེགས་པར་བསྐྱབས། དེ་རྗེས་གཏུར་མཇལ་བཏར་ཉེ་མི་འབྲས་
 དགའ་གསུམ་དང་། མིར་བཞི་འབྲས་མི་དང་། ཡམ་གཞིས། བཀའ་
 མོན། རྒྱལ་རྒྱལ། གསོལ་གཞིམ་མཚོད་གསུམ་མོགས་ལེར་རྒྱ་དཔོན་རིགས་
 ཡོངས་དང་། ས་གནས་ཁག དཔོན་ཕྱེ་ཁག རྗེར་གཞིས་ཁག་བཅས་
 ཀྱི་འབྲས་མི་ནས་མཇལ་དར་དང་། གཤེར་གཏུར་གི་ཞལ་འདེབས་ཀྱང་
 སྤལ།

དེ་ནས་མོ་འདིའི་རྒྱ་བ་བཅུ་གཉིས་པར་བཀའ་ཤག་ནས་ཚོགས་འདུ་.....
 བསྐྱོད། རྒྱལ་བ་བཅུ་གསུམ་པའི་གཤེར་གཏུར་བཞེངས་ཚུགས་སྐྱོད་སྐོས་
 མོལ་བྱས། འབྲས་མི་ན་མས་ནས་མགྱིན་དབྱངས་གཅིག་ཀྱང་གྱིས་རྒྱལ་བ་
 མཚོག་ནས་པོད་འབངས་ལ་ཐན་བ་རྒྱ་ཅེ་མཛད་པས། རྒྱལ་མཚོག་ལུ་བ་
 ཅེན་པོའི་གཤེར་གཏུར་འཛམ་མིར་རྒྱན་གཅིག་ལ་དཔེ་བླངས་ཏེ་གཤེར་.....
 གཏུར་གར་ལེགས་བཞེངས་དཔོན་པའི་དེ་བ་བཏོན་བ་ལྟར། འབྲལ་ཏུ་ལས་
 བཟོ་བསྐྱོདས་ཏེ་གཤེར་གཏུར་ཅེ་མོ་བཞེངས་འཁོ་བཅམས། ཁོ་མིན་ཏར་
 ཀྱང་དབྱར་མིར་གཏུར་ལ་རྒྱལ་བ་སྤྱད་བཞུ་རྒྱ་མཚོ་དཔོན་པ་རྒྱ་རན་ལས་
 འདས་ཚུལ་སྐྱོད་གཤེར་ཉེན་མོན།

རྒྱ་ལའི་རྒྱ་མ་དཔོན་པ་རྗེ་གསུམ་འབྲལ་པོད་ཀྱི་དབང་བསྐྱར་གལ་རིམ་...
 ནང་ཁྱལ་མིར་དབང་འཕྲོག་ལེན་ལྟེན་པའི་འབྲལ་ཚོད་མར་ལས་མཛོད་.....
 གསལ་དོད་པ་དང་། རོ་དག རྗོ་རར་ཅན་ཏུ་ལྟར། དེ་སྐྱ་རྒྱ་ལའི་རྒྱ་མ་

ཞལ་བཞུགས་པའི་སྐབས་སྤྱི་སྤྱོད་བསལ་ཁྱེན་འཕེལ་ལགས་དང་། ཅིས་
 དཔོན་ལྷན་གྱི་ཤར་རྒྱུ་རྒྱུ་ལ། ཆ་རྒྱུ་བཟང་དག་འདུལ་(སྤྱོད་བསལ་
 གནས་གང་ཡང་མེད) བཅས་དབང་སྤྱོད་ཀྱི་ཅན་ཆེ་པས་ཤིག་ལྟོན་དང་།
 ལེར་སྤྱོད་པོན་རིགས་མང་པོ་ཡིད་མ་རངས་པར་སྤྱོད། ད་ལྟ་འཛོན་ལན་
 སྤྱོད་པའི་ལོ་སྐབས་ཆེད། ཆ་རྒྱུ་དང་། ལྷན་གྱི་ཤར་བསལ་
 དབང་ལའང་སྤྱོད་པོ་མ་པར་མི་འཆམ་ཞེས་པའི་གནད་གཏམ་ལྟར་ཕན་ཚུན་
 ལག་དོག་རབ་རྒྱུ་ཆེ། ཅིས་དཔོན་ལྷན་གྱི་ཤར་རྒྱུ་ལྱིས་དཔག་སྤྱི་ལོ་
 གནས་བཟུང་ཞེས། ཆ་རྒྱུ་བཟང་དག་འདུལ་ལྱིས་དཔག་སྤྱི་ལྱིར་སྐབས་
 ལོ་མཚན་མང་པོ་མི་ཆར་པར་ཁ་གཡང་ཉེ་བཞག་ལྟོན་གནས་དཔྱུང་བཏང་།
 དེ་རྒྱུ་ཤར་པ་ལྱལ་པའི་དོན་གནད་སྤྱོད་ལའ་ལྟོན་ཆེད་མང་ཙམ་ལྷན་
 པས། ལྱལ་པ་བཅུ་གསུམ་པ་ཆེན་པོས་ལྷན་གྱི་ཤར་རྒྱུ་དཔག་གི་དཔག་སྤྱི་
 གནས་དཔྱུང་བཏང་སྐབས། སྤྱོད་བསལ་ཁྱེན་འཕེལ་ལགས་ཀྱིས་གཤིས་སྤྱི་
 ལྷན་གྱི་ཤར་པ་དོགས་ནས་ལྷན་གྱི་ཤར་ཁྱེན་འཕེལ་ལགས་དབང་ལའང་.....
 འགལ་བ་རྒྱུ་རྒྱུ་ཅན་རྒྱུར། མདོར་ན། ལྱལ་མཚོག་ཐུབ་བཞུག་སྤྱོད་
 མཚོའི་སྤྱོད་བསལ་དབང་ཕན་ཚུན་སྤྱོད་དབང་འཕྲོག་རེས་ལྟེད་པའི་འཕམ་
 ཆོད་དེ་རྒྱུ་རྒྱུ་དང་། རྒྱུ་སྤྱོད་འཛིང་ཆེ་པར་སྤྱོད་པའི་སྐབས་སྤྱོད་
 ལྱལ་དབང་ཐུབ་བཞུག་སྤྱོད་མཚོ་སྤྱོད་རྒྱུ་དཔོན་པ་རྒྱུ་ལ། ལྷན་གྱི་ཤར་
 རྒྱུ་ལྱིས་ལོ་སྐབས་དེ་དང་བསྐྱེད་ནས་ལྷན་ཅིས་དང་། གནད་སྤྱོད་
 གསུམ་སྤྱོད་འཕུས་མིར་རན་སྤྱལ་ཐོག་མ་ཉེས་ཁ་གཤིགས་ཀྱིས་སྤྱོད་བསལ་ཁྱེན་
 འཕེལ་ལགས་དང་ཞབས་འཕྲིད་གཉིས་འཛིན་བཟུང་བྱས་ཉེ་མཐར་ཀོང་པོར་
 ལྷན་འཕུད་བཏང་། དེ་རྒྱུ་ཁྱེན་འཕེལ་ལགས་སྤྱོད་གར་རྒྱུ་ལ། ལྷན་གྱི་

མས་ཁོང་ལ་དོགས་པ་ཅན་ཙམ་བྱས་ཏུ་མས་ཀྱིས་ཐམས་ཅད་མས་མེད་པར་ཐམས་.....
མེད་ཏུ་ཕན་ཚུན་མེད་མེད།

[illegible][illegible]

ཇི་ཡཅན་རྒྱལ་ཡི་འཕགས་པ་དང་། ཁོ་པ་ཚོའི་རྗེས་འབྲངས་པར་རྒྱུ་རྗེས་
ཚན་ནན་ཐོག་པ་རེད།

དེ་རྗེས་ཀྱི་ན་འཁེལ་ལགས་ཀྱི་རྒྱལ་ཚ་སྤྱོད་མདའ་རྩོད་པས་རྒྱལ་པོ་གས་.....
ནས་སྤྱོད་ཁམས་ཀྱི་ལྷལ་དམག་བསྐྱོར་ས། བོད་དམག་ལ་རྒྱུ་རྗེས་ལྷལ་ལྷུ་ཉི་
སྤྱོད་ཁམས་བཟུང་། གནས་རྒྱལ་དེ་མདོ་སྤྱོད་རྒྱུ་རྒྱལ་པས་ཤེས་འཇུག་བོད་
དམག་འཁོར་ཆེན་བཟུང་། སྤྱོད་མདའ་རྩོད་པས་རྒྱལ་ཀྱི་དམག་དཔུང་ལ་མར་
སྤྱོད་ལྷུ་། ཁོ་པ་རྒྱལ་དམག་ཤོར་ནས་སྤྱོད་མདའ་རྩོད་པས་རྒྱལ་འབར་ལྷལ་
རྒྱ་སྤོང་། དམག་མི་མང་པོ་བོད་དམག་གིས་གསོན་པོར་བཟུང་ནས་རྒྱུ་
པའི་རྒྱ་བཅད། སྤྱོད་མདའ་རྒྱ་ཁོར་གསལ་ཀྱི་གནས་རྒྱལ་དང་འབྲེལ་
བ་ཆེ་བས། བོད་དམག་གིས་རྒྱ་པའི་སྤྱོད་མདའ་ཡར་འཁེལ་ཀྱི་སྤྱོད་གནས་
མཐའ་བསྐྱོར། སྤྱོད་མདའ་ཡར་འཁེལ་ནི་སྤྱོད་ལྷུ་འཇོགས་ཤིང་ལྷུ་ནང་ལྷུ་
བ་གང་ཅིར་བྱུང་རྒྱལ་པ་ཞིག་ཡིན་པས། ལམ་སྤོང་བོད་ས་གནས་ཤིང་
གཞུང་ལ་དཔོན་པོ་ལ་དང་རྒྱ་ནོར་ལྷན་གསལ་བྱེད་རྒྱུའི་ཁས་ལེན་ལྷུ་།

རབ་བྱུང་བརྒྱ་ལྷུ་པའི་ཤིང་གི་(1934)ལོའི་རྒྱུ་པར། གོ་མིན་
ཉར་ལྷུ་དཔུང་ཤིང་གཞུང་གིས་ཉོང་ཆའི་ལྷུ་བོད་རྒྱ་གཉོང་གནད་.....
མཛད།

ཁོར་རྒྱ་པར་འཕྱོར་སྤྱོད་པས་བོད་ས་གནས་ཤིང་གཞུང་གིས་བཟུ་བ་.....
གཟབ་བཟུས་གནད། དེ་ནས་ཐུར་སྤྱོད་ལྷུ་ལྷུ་ལྷུ་དཔུང་གི་རྒྱ་ཆ་བ་རྒྱལ་སྤྱོད་
ལྷན་གཞུག་ལག་ཁར་དང་། རྒྱ་བཟུ་བ་ར་མོ་ཆེ། སེ་འབྲས་དཔུང་གསལ་
སྤོངས་ལ་མཚོན་འབྲལ་གནད་བར་ལེབས། དེ་རྗེས་སྤྱོད་ཆེན་པོ་པོ་རྒྱ་
ལར་མཛད་སྤྱོད་རྒྱ་ཆེ་རྒྱལ། རྒྱ་པའི་རྒྱ་ལ་བྱུང་བརྒྱན་རྒྱ་མཚོར་“རྒྱ་གོ་རྒྱུང་

ལྷ་སྐྱ་ཆེ་པོ་ལོ་རྒྱུ་ཡི་”ཞེས་པའི་རྒྱུ་ལོ་ལོ་དང་། གཤམ་གྱི་འཇམ་
 ལ་དཔལ་ཁ་གནང་། གཤམ་གསུང་ཞལ་འདེབས་ཀྱང་གང་ལེགས་སུ་ལ།
 ལྷ་ས་མཚུངས་ལོ་མེད་ཏར་གྱུང་དབྱར་མིང་གཞུང་གིས་ཏྲང་མཐོ་གྱུང་གི་རམ་
 འདེགས་སུ་མི་ཉན་མོགས་པོ་དུ་བཏང་། སྐྱ་ཆེ་བ་ན་ལས་རྒྱ་བ་གསུམ་རིང་
 ཉུ་སར་བཞུགས། བོད་ལ་གནས་མིང་གཞུང་དང་གྱུང་དབྱར་མིང་གཞུང་
 དཔར་གྱི་འབྲེལ་བ་འབྲུག་མོ་ཆར་དུ་གཏོང་ཞུགས་མོར་མན་ཚུན་གྱིར་ཐོལ་.....
 མཛད་ཀྱང་གྱུང་གྱུང་འབྲས་ཆེ་བ་དེ་ཅམ་མ་གྱུང་། དེ་ནས་གྱུང་དབྱར་མིང་
 གཞུང་གི་རེ་འདུན་ཉུང་། ཉུ་སར་བཅའ་མོད་བོད་མོག་སྐྱ་ཕོན་ཉུན་ཁང་གི་
 རོན་གཙོད་ཁང་དངོས་སུ་བཅུགས་ཏེ་དཔོན་རིགས་འགའ་ཞིག་བཅའ་མོད་.....
 གནང་། རྒྱུད་མོད་སྒྲིབ་གྲ་དང་། འཁྱིམ་འབྲུལ་ཕུའུ་ཁྲིངས་སྐྱ་ཆེར་ལས་
 ཏར་ཁང་། སྐྱན་ཁང་། གནས་གཤིས་བབས་ཚུགས་པོགས་དངོས་སུ་
 འཛུགས་སྐབ་བ་གྱུང་བ་བཅས་སོ།

བཙུག་གཅིག་པ། རྒྱ་ལའི་རྒྱ་མ་སྐྱ་ཕྱེད་བཙུག་གཅིག་པ།

བཙུན་འཁྱིལ་གྱི་མཚོས་ཕྱིན་འཁྱིལ་ཚུལ་སྐྱོང་།

༡ རྒྱ་ལའི་རྒྱ་མའི་ཕང་ཕྱིན་གདན་འཁྱིལ་ཚུལ་སྐྱོང་།

ལྷལ་བ་ཕྱུབ་བཙུན་གྱི་མཚོ་དཔོངས་པ་རྒྱགས་པའི་རྒྱལ་སྐྱ་ལས་ཁག་.....
 གསུམ་པོས་ཏེ་རྒྱ་ལའི་རྒྱ་མའི་ཡང་མིང་འཚོལ་བར་བཏང་། རབ་གྱུང་
 བཅུ་ལྷལ་པའི་ཤིང་ཕག་(1935)མའི་རྒྱ་ཅེས་པ་ཉིན། ལྷ་མི་དེར་གི་རྒྱ་
 མཚོར་ལྷལ་ཆེ་བ་རྒྱུང་གྱུབ་བཙུན་འཇམ་དཔལ་ལེ་ཤེས་ཀྱིས་མཚོ་གཤིགས་
 སྐལ་པས་ལྷལ་རྒྱུངས་ཀྱི་དབྱིབས་མཐོང་གྱུང་གསུངས་པ་ཉུང་། མཚོན་ཞབས་
 ཀེའུ་ཆར་སྐྱལ་སྐྱུ་འཁོར་གཤོག་དང་བཅས་པ་མི་མིང་དུ་མངགས་གཏོང་.....

མཛད་དེ། ཨ་རི་གཞིས་ཅམ་རིང་མཚོ་རྩོད་ཀྱི་ཡུལ་གྱི་གར་མར་རྒྱ་ལའི་རྒྱ་
 མའི་ཡང་མིན་པཅལ་འཚོལ་བྱས་མཐར། ཨ་མདོ་རྩུ་འབུམ་གྱི་གར་རྒྱད་
 རྩལ་འཚོར་བྱིའི་ཆར་རྩུ་བརྟམས་པའི་གིང་མག་དབྱར་རྩོད་ཀྱི་ཁྱེལ་དེ་ཡང་.....
 མིན་ཡིན་པར་ངོས་འཛིན་བྱས། དེ་ནས་མཚོ་རྩོད་ཁྱེལ་ཆེན་མིན་གཞུང་ལ་
 ཡང་མིན་རིན་པོ་ཆེ་པོ་ད་ཅུ་གདན་འདྲེན་ཆོག་པའི་དེ་བ་བྱས་ཀྱང་། མ་ཕུ་
 རྒྱར་གིས་མོས་མཐུན་མ་བྱས་ལྟམས་ཀྱང་དབྱར་མིན་གཞུང་ལ་རྩོད་མེད་.....
 ལྟས། མོ་མིན་ཉར་ཀྱང་དབྱར་མིན་གཞུང་གིས་ཟི་མིང་གྲུ་ཞི་མ་ཕུ་རྒྱར་ལ་
 རྒྱ་ལའི་རྒྱ་མའི་ཡང་མིན་པོ་ད་ལ་ཐེབས་སྒྲིལ་ཞུ་དགོས་པའི་བཀའ་མཐུ་པ་.....
 དང་། མོན་དེལ་རྒྱར་ཁྱི་བརྩུ་ཅམ་རྒྱད། དེ་ནས་ཡང་མིན་རིན་པོ་ཆེ་
 དང་། ཡལ་ཚོ་ཚོ་ཆེ་རིང་། ཡུམ་བཞོད་ན་མས་མཚོ་མོགས་སྒྲུ་འཁོར་དང་
 པཅས་པ་མ་ཕུ་རྒྱར་གི་སྒྲུ་ཆ་པ་མེ་གར་མ་ཡོན་ཉར་དང་། སྒྲུ་མོན་གར་
 མོགས་ཉ་དམག་བརྩུ་མལ་འགའ་ཞིག་གི་ཐེབས་རོགས་རོག་མཚོ་རྩོད་ནས་.....
 ཆིབས་ཁ་བརྒྱར། པོད་ས་གནས་མིན་གཞུང་གིས་བཀའ་རྒྱོན་མོན་མོན་མོད་ཆེ་
 པརྟན་རྩི་རྩེ་དང་། ཆེ་ཤོད་ཆིབས་ཞབས་པཅས་འཚོམས་ཞུ་བཤམ་གིས་པའི་
 རས་ལ་མོགས་བསྐྱར་ཉེ་ཐེབས་བསྐྱར་མངགས་གཏོར་མཛད། རབ་རྒྱར་
 པརྟུག་པའི་ས་ཡོས་(1939) མའི་ཟླ་༡༠པར། རྒྱ་ལའི་རྒྱ་མའི་ཡང་
 མིན་སྒྲུ་འཁོར་དང་པཅས་པ་རྩུ་སར་འབྱོར་རྒྱལ་ས་ཆིབས་བསྐྱར་བཞུ་བཞོད་པ་སྒྲུ་.....
 ཉིག་བརྒྱར་ལ་བརྩུས་པ་རྩུར་བརྩིགས། ཐེབས་བྱམས་ཀྱི་གཡས་རོས་སྒྲུ་མེ་
 འབས་དགའ་གསུམ་ཚོས་མེ་གཅོ་པོ་རྩུ་མས་ཀྱི་དགེ་འདུན་ན་མས་ཀྱིས་མཚོད་...
 རས་དང་། རིན་ཆེན་རྩུ་ཆོགས་ལག་ཏུ་ཐོགས་པའི་མེར་རླུངས་དང་། གཡོན་
 རོས་སྒྲུ་པོད་དམག་གིས་མོ་མཚོན་ལག་ཏུ་ཐོགས་ནས་བརྩོད་པའི་སྒྲུ་དབྱར་ས་

དང་ཕྱག་འདུད་ལྟམ། ཡོ་པ་གཞན་དཔངས་སོགས་སྒྲུ་ཆལ་གྱི་རིགས་ནམ་པ་
 རྩ་ཆོགས་དང་། འདུད་དཔོལ་གྱི་མེ་ལྷག་མཐའ་ཡས་པ་ཏར་རྩེ་པ་ལྷུ་པ་ཐའ་
 ལྷམ་ལྟམ། དེ་པའི་ན་ཁྱི་པ་ཐར་རྩ་ལྷུ་པ་པའི་སྒྲུ་པ་དང་། བཅར་གྱི་ཏུ་
 རྩེ་པ་ཐའ་ལྷམ་དཔུང་སྒྲུ་པ་ཐར་སྒྲུ་པའི་སྒྲུ་པ་དང་། དེ་ནས་ལྷམ་ཆལ་ར་
 ཡོད་དང་། རྩེ་ལྷུ་པ་ལྷུ་པ་། བཀའ་ལྷོན། ལྷུ་པའི་སྒྲུ་པ་ལྷམ་པ་
 སོགས་པའི་སྒྲུ་པ་ལྷོན་རིགས་ཆེ་ལྷམ་ཁག་གིས་ཐེ་པས་སོགས་མཛད་དེ་ཡང་.....
 རྩེ་པ་ལྷོན་པོ་ཆེ་སྒྲུ་པ་པའི་གཙུག་ལག་ཁང་དུ་ལྷོན་ནས་རྩོ་བོ་ལྷུ་ལྷུ་.....
 བེར་ལྷམ་སྒྲུ་པ་ཐའ་ལྷུ་པ་ཐར་ལྷུ་པ་ཐར་ལྷུ་པ་ཐར་ལྷུ་པ་ཐར་ལྷུ་པ་ཐར་ལྷུ་པ་
 གདན་ཏུ་དཔ་སོ།

དེ་ནས་ས་ཡོས་(1939) ལོའི་ཟླ་ ༡༠ རེས་ཀྱི་ ༡༢ ལ། ལྷམ་ཆལ་ར་ལྷུ་པ་
 ལྷམ་པ་ལྷོན་པའི་སྒྲུ་པ་ལྷོན་དང་། མཛད་ལྷམ་པ་ལྷོན་ལྷམ་པ་ལྷོན་ལྷམ་པ་
 དཔང་གཙུག་པོ་ལྷམ་པའི་སྒྲུ་པ་ལྷོན་ཆེ་ལྷུ་པ་ལྷོན་པའི་སྒྲུ་པ་ལྷོན།
 ཡང་རྩེ་པ་ལྷོན་པོ་ཆེ་སྒྲུ་པ་པའི་གཙུག་ལག་ཁང་དུ་གདན་ཏུ་དཔ་སོགས་སོགས་ལྷོན་པོ་.....
 ལྷུ་ལྷུ་ལྷོན་དང་། རྩེ་པ་ལྷོན་པའི་སྒྲུ་པ་ལྷོན་ལྷུ་པ་ལྷོན་ལྷུ་པ་ལྷོན་ལྷུ་པ་
 ལྷུ་པ་ལྷོན་པའི་སྒྲུ་པ་ལྷོན་པའི་སྒྲུ་པ་ལྷོན་པའི་སྒྲུ་པ་ལྷོན་པའི་སྒྲུ་པ་ལྷོན་པའི་སྒྲུ་པ་
 ལྷུ་པ་ལྷོན་པའི་སྒྲུ་པ་ལྷོན་པའི་སྒྲུ་པ་ལྷོན་པའི་སྒྲུ་པ་ལྷོན་པའི་སྒྲུ་པ་ལྷོན་པའི་སྒྲུ་པ་
 དཔང་འདུས་མཛུངས་པ་མཛད་པའི་སྒྲུ་པ་ལྷོན་པའི་སྒྲུ་པ་ལྷོན།

ལྷམ་པ་ལྷུ་པ་(1940) ལོའི་ཟླ་ ༡ རེས་ཀྱི་ ༡༠ (ཡིག་ཆ་གསལ་འགའ་ཞིག་...
 ཏུ་ཆེས་ ༢༠ རེས་འཁོད་) རྩེ་པ་ ལྷུ་པ་ལྷོན་པོ་ཆེ་པོ་ལྷུ་པ་ལྷོན་པའི་སྒྲུ་པ་ལྷོན་པའི་སྒྲུ་པ་
 ལྷུ་པ་ལྷོན་པའི་སྒྲུ་པ་ལྷོན་པའི་སྒྲུ་པ་ལྷོན་པའི་སྒྲུ་པ་ལྷོན་པའི་སྒྲུ་པ་ལྷོན་པའི་སྒྲུ་པ་
 ལྷུ་པ་ལྷོན་པའི་སྒྲུ་པ་ལྷོན་པའི་སྒྲུ་པ་ལྷོན་པའི་སྒྲུ་པ་ལྷོན་པའི་སྒྲུ་པ་ལྷོན་པའི་སྒྲུ་པ་

པའི་ནོར་ནམ་པ་ལྷ་ཆོགས་ལྷན་ལམ་རུ་བསྟར་བ་དང་། བཟ་གིས་མཛད་སྒྲི་
རྒྱ་ཆེ་གསལ་བ་རྒྱས་འཆོགས་པ་བཅས་སོ།

རུས་དེར་གོ་མིན་ཉར་ཡུང་དབྱར་མིན་གཞུང་གིས་རྒྱ་ལའི་ཁྲ་མ་བརྟན་
འཛིན་རྒྱ་མཆོ་ཁྱི་བཞུགས་མཛད་སྒྲིའི་གཙ་རྒྱུད་བྱེད་ཆེད། བོད་སོག་ལྷ་ཡོན་
ལྷན་ཁང་གི་ལྷ་ཡོན་ཡུང་ལུ་ཡུང་གིན་ཉིན་འདུ་བརྒྱད་ལྷ་སར་མངགས་གཏོར་
མཛད། ལུ་ལྷ་ཡོན་ཡུང་ལྷ་སར་འཁྱོར་སྐབས་བོད་ས་གནས་མིན་གཞུང་
གིས་ལྷ་ཡོན་དང་བསྟུ་བ་གསལ་བ་རྒྱས་ལྷས། ཡོན་ཡུང་དབྱིན་རི་བཅན་རྒྱལ་
རིང་ལུགས་པ་དང་ཁོ་པ་ཆོའི་རྗེས་འབྲངས་པས་དེར་ཡིད་མ་རངས་པར་.....
འབྲས་རྒྱུད་པའི་ཆབ་མིན་དཔོན་རིགས་ཡུང་རྒྱ་སོགས་མི་བརྟུ་ལྷག་ཅམ་.....
བོད་རུ་བཏང་། ཁོ་པ་ཆོ་ལྷ་རྒྱལ་རུ་རྒྱ་ལའི་ཁྲ་མའི་ཁྱི་བཞུགས་མཛད་སྒྲིར་
ཡོང་རྒྱལ་ཅམ་ལས་དོན་རུ་ལུ་ཡུང་གིན་ལ་རྒྱ་རྒྱ་གསལ་དང་། རྒྱ་བོད་ལྷན་ལྷ་
མི་རིགས་དཔར་གྱི་མཐུན་སྤྱི་ལ་ལ་གཏོར་བཞིག་གཏོར་པར་འོངས། དེ་
བཞིན་དབྱིན་རི་བཅན་རྒྱལ་རིང་ལུགས་པས་རན་ལམ་བྱས་པ་ལྷར་ཁྱི་.....
བཞུགས་མཛད་སྒྲིའི་གཙ་རྒྱུད་བྱེད་སྒྲིགས་དང་། གདན་སོབ་སོགས་སྒྲིར་
ཆོད་ཐོང་མང་ཅམ་འོངས། ལུ་ལྷ་ཡོན་ཡུང་གིས་བོད་འདི་མེས་རྒྱལ་མངའ་
ཁོངས་བརྟན་མེད་ཅིག་ཡིན་པའི་ཆ་དོན་རྒྱན་འཁྱོངས་མཐའ་གཅིག་རུ་.....
གནད་སོག་ཡུང་དབྱར་མིན་གཞུང་གི་བཀའ་བཀོད་ལྟར། རྒྱ་ལའི་ཁྲ་མ་ཁྱི་
བཞུགས་མཛད་སྒྲིའི་གཙ་རྒྱུད་གནད་བསྒྲིགས་ཅི། ར་ཐོང་ཐུབ་བརྟན་འཇམ་
དཔལ་ཡེ་ཤེས་ལ་“རྒྱ་གོ་ཡུང་རྟོ་ཤུན་མེ”ཞེས་པའི་ཆོ་སྟོག་གནད། དེ་ནས་ལུ་
ལྷ་ཡོན་ཡུང་ཞབས་འཁྱིར་དང་བཅས་ལྷ་ས་ནས་ཆིབས་ཁ་བརྒྱར་ཉི། ཉིན་
འདུ་བརྒྱད་རྒྱུད་ཆིན་རུ་ལྷ་ས་སོག་མཛད། བོད་ས་གནས་མིན་གཞུང་གིས་

མཚོག་ལྷ་སར་འབྲིང་པའི་ལམ་པར་ནས་ཚུར་འཕྲིག་ཅིས་བྱས་ཏུང་། ལམ་
 འཛེལ་ཏེ་འཕྲིག་མ་ཐུབ་པར་ལྷ་སར་འཕྱུར་འབྲལ་གར་ཆེན་ཚུག་ཏུ་བཅོན་.....
 འཇུག་བྱས། སེར་བྱེས་ལྷ་ཆང་སོགས་ནས་ར་ཐྱིང་གི་རྒྱལ་ལངས་བྱས་
 ལྷ་བས་ཐོད་ས་གནས་མིང་གཞུང་དང་སེ་ར་དམག་འཁྲུག་ལངས། མཐར་
 སེ་རའི་ལྷ་པ་རྒྱལས་གོ་མཚོན་ཞན་པ་དང་། དམག་འཐབ་ཀྱི་ཉམས་ཚུར་ཆ་
 པ་ནས་ཐེད་ལྷ་བས། མེ་མག་(1947)མོད་ཟླ་ ༡ ཚེས་ ༨ ཉིན་ཐོད་དམག་
 གིས་སེ་ར་དཔུ་ཅེ་བྲངས། ཉིན་གསེར་དམག་འཐབ་དྲག་པོ་བྱས་ཏེ་
 སེ་རའི་ལྷ་པ་དཔུ་བཅུ་ལྷག་ཅན་སྒྲིག་ཤོར། ལྷ་པ་མང་པོ་མས། བྱེད་གཏེ་
 བཅུ་ལྷག་འགའ་ཞིག་འཛོན་བཟུང་སོག་བྲིམས་གཙོད་དྲག་པོ་བཏང་བ་ཉི།
 ལ་ལ་ཆེ་ཆོ་ཆེ་ཆུགས་བཟུབ་ཉི་རྒྱར་འདུད་བཏང་། ལ་ལ་རྒྱར་ཆུགས་ལག་
 ཆུགས་བཟུབ་ཉི་རྒྱ་དྲག་ཆེ་ཁག་ལ་ཅིས་ཐུང་། དཔོན་པའི་རྒྱ་ནོར་གལ་ཆེ་
 མཐའ་དག་འཕྲིག མཁན་པོ་དག་དབང་རྒྱ་མཚོ་སོགས་མི་གངས་བཅུ་ལྷག་
 ཅན་ཁ་མས་ཚུགས་ལྷ་མོས་བྱུ་ཏུ་བསྐྱོད།

ར་ཐྱིང་རིན་པོ་ཆེ་འཛོན་བཟུང་བྱས་རྗེས་ལྷག་ལྷག་སོགས་དཔྱིན་རི་.....
 བཅོན་རྒྱལ་རིང་བྲགས་པའི་རྗེས་འབྲངས་པ་རྒྱལས་ནས་བཅོན་ཐུང་ཏུ་ཆེད་...
 མངགས་ཐུང་གར་ལྷན་ཞོ་རྒྱན་དོ་རྗེ་དང་། ཅེ་རྒྱར་ཡེ་ཤེས་ཐུབ་པ་ལྷན་
 (ཅེ་རྒྱར་པལ་པོ་ཡང་ཟེར) སོགས་བཅུགས། ར་ཐྱིང་གིས་རང་ཉིད་ནི་
 བགས་པའི་ལག་ཏུ་བགས་ལྷག་ཐེབས་པ་ལྷ་ཐུབ་གནས་ཐུ་རྒྱར་པ་གསལ་པོར་
 མཐུན་ཏེ་ཡོངས་འཛོན་བྲི་བྱང་སྒོ་བཟར་ཡེ་ཤེས་དང་། ཐུང་ཡིག་ཆེན་མོ་པ་
 འདུམ་ཐང་ཆོས་འཕེལ་ཐུབ་པ་ལྷན། ས་དབང་བཀའ་ཤོད་ཆོས་རྒྱལ་ཉི་མ་
 བཅས་ལ་ཐུག་བྲིས་གནང་ཉི་བཅོན་ནས་རྒྱུབ་ཐབས་ཡོང་པའི་རེ་བ་མཛད་.....

[illegible]

བཅའ་སྤྱོད་ཡང་ཐོད་དམག་ཆིག་སྟོང་ཉིག་ཙམ་རྩམས་ཏུ་བཏང་སྟེ་མཐའ་.....
 བཞི་བསྟོར། མེད་དམག་དང་། ཐོད་དམག་ཉིག་མཆོན་བཅུ་བཞི་ཙམ་
 དམག་འཐབ་རྒྱུ་པོ་བྱས་མཐའ་མེད་དམག་ལ་ཐམ་ཉེས་ཆོ་བས་ཆེན་པོ་ག།
 རྩམས་དཔྱོན་པའི་གཤེད་གོང་དང་། དུམ་ཉིང་། སངས་བྱུང་ཕྱི་ལྷ་
 བཟླ། དར་མོས་ཆེན། རིག་ཆེན་རྩ་ཆོ་གས་སྟགས་དངོས་རིགས་གཡ་ཆེ་
 མངས་རྩིགས་འཕྲུག་ རྩམས་གི་རྩི་ཁང་ཡང་གཏོར་བཞིག་བཏང་། ཆོས་
 བཞིས་དང་མངའ་བའང་མི་མེད་མང་ཆེ་བ་གཞུང་བཞིས་བཏང་བ་རྩོམ་.....
 ཅི། རྩམས་གི་རྩ་ཆོ་ག་ལྷན་པོ་གྲགས་པ་བ་ཉི་ལྔ་ཡིན་ཡང་རྩིན་གདན་
 སངས་བའི་སྒྲུབ་སྒྲུབ་ལ་དུམ་མའི་ཆོ་བ་མང་པས་མེད་ཅེས་བྱུང་བ་རྩམས་.....
 ལམ། བཏོར་ག། ལྷུང་གཅེས་སྟོང་པས་བྱུགས་པ་རྒྱུ་དེག་ཆོ་བས་ཆེན་པོ་ག
 ཉི་དུམ་ཁི་རི་རྩིས་འཐབས་ད་རྣམས་ནས་ཐོད་ཕྱི་ལྷོ་དཔའ་མངས་ལྷ་ཁ་ཆོ་
 བཅུང་བ་བཅས་སོ།

༢ ལྷ་ལྷུང་པས་འགྲོ་བ་བྱས་པའི་ཆོང་དོན་ཆོ་གས་པ་ལྷོང་བ་ལྷོ་.....
 ལྷུང་པ་བཏང་སྟེ་ཐོད་བཞི་ཉེས་ལྷུང་མངའ་ཁོངས་ནས་ཁ་བྱུང་གཏོར་བའི་
 ཐོག་པ་ལྷོ་བྱུགས་ཆེན་ལྷུང་པའི་སྟོར།

རྩམས་བཏོངས་པའི་རྩིས་ལྷ་ལྷུང་པས་སྟགས་ཕྱིས་ཐོད་འདི་ལེས་ལྷུང་...
 མངའ་ཁོངས་ནས་ཁ་བྱུང་གཏོར་བའི་རྩོད་རྟེན་བྱུགས་ཆེན་ལྷུང་ཉི། སམ་
 ལྷུང་བཅུ་རྩུག་པའི་མེ་ཐག (1947) མའི་ཟླ་ ༡༠ པར། ཅིས་དཔོན་ལྷ་
 ལྷུང་པ་དཔའ་རྩུག་བདེ་ཐོན་དང་། རིམ་བཞི་སྟོན་མདའ་ཡང་འཕེལ།
 ལྷུང་ཁང་མདའ་དཔོན་སྟགས་ཆོང་དོན་འཕྲུས་མི་ལྷུང་འཕྲུགས་སྟག་མ་མེ་རི་
 ག་དང་། དུམ་ཁི་སྟགས་ལྷུང་ཁབ་ཁབ་ལ་ཆོང་དོན་བཟླ་ཞིབ་ཏུ་འགྲོ་

རྒྱ་གར་ལྷོ་རྒྱ་རྒྱུ་། རྒྱ་ཁྱུ་མཉམ་དེར་མཛད་ནས་མྱི་རྒྱལ་ལ་བཅར་པའི་
 བལ་དང་། བཀས་ལྷན་པ། མཉམ་ལྷན་གསལ་ཆེ་བ་སོགས་ཆོར་མཆོག་གི་མྱི་
 རྒྱ་ཆོར་ལ་ཤིའི་ཆོར་ཁྱི་ལྷན་ཅུ་ཅན་ཡང་མཆོག་པར་ཆེད་མང་གསལ་ཆོར་.....
 རྒྱ་བཅའ་ཞིབ་ཆོག་ལ་པ་མང་གསལ་གཏོར་ཁྱི་རྒྱ་ཆོར་པའི་རྒྱ་མཆོག་ཅི་ཡང་...
 མེད། ཁོ་པ་ཆོའི་ཅུ་པའི་དམིགས་ལྷན་གི་མ་ཤི་བཅོན་རྒྱལ་ཤིར་ལྷན་པ་མས་
 རྒྱ་ལྷན་ལྷན་པ་རྒྱུ་། ལ་ཤི་དང་། དེ་ལྷན་གི་ རྒྱ་གར་སོགས་རྒྱལ་ཁབ་
 ཁག་ལ་དཔོན་ལྷན་འཁེལ་བ་བཅུ་གསལ་ཏེ། མོད་མེར་བཅོན་ཁྱི་རྒྱ་པའི་རྒྱུ་རྒྱ་
 རྒྱ་རྒྱལ་མྱི་རྒྱ་པ་རྒྱུ་རྒྱ་པའི་ཤི་བ་ཁྱི་རྒྱ་པ་དེ་ཤི་ད། མོན་ལྷན་མོད་མེར་
 བཅོན་རྒྱལ་ཁབ་ཤིན་པ་བཅོ་མ་མྱིར་རྒྱལ་ཁབ་མང་ཆེ་བལ་ཁག་ཁྱུ་གསལ་མེད་.....
 ལྷན་པ་རྒྱལ་ཁབ་ཁག་ལ་འཕྱོ་བའི་ལག་འཁྱེར་དང་། ལག་དེ་ལྷན་སོགས་ལག་
 གཅོད་མ་རྒྱལ་པའི་དཀར་པལ་གར་མང་འཕྱད། མཐར་མོད་ས་གནས་མྱི་
 གཞུང་གིས་ཁྱི་མས་འགལ་གྱི་རྒྱ་ནས་མྱི་རྒྱལ་རྒྱལ་ཁབ་ཁག་ལ་འཕྱོ་ཆོག་པའི་...
 ལག་འཁྱེར་དང་། ལ་ཤིའི་མྱི་རྒྱལ་ཁྱུ་མཉམ་དང་། དེ་ལྷན་གཞུང་མོར་མ་
 འཛོ་ཞི། རྒྱ་གར་མྱི་རྒྱལ་གེ་ཤོ་སོགས་ལ་མང་ག་འཆོམ་རྒྱལ་ཤི་དང་། ལྷ་
 ལའི་ལྷ་མའི་རྒྱ་པར་ལྷན་མ་ཤི་སོགས་བཅུར་ནས་ལྷ་སྐབ་པས་གཅོས་པའི་.....
 ཆོར་རྒྱ་ཆོག་པ་པ་མྱི་རྒྱལ་རྒྱལ་ཁབ་ཁག་ལྷ་བཅར་། མེ་མག (1947)
 མའི་ཟླ་ ༡༡ པར། ལྷ་སྐབ་པ་དབང་རྒྱལ་བའི་ལྷན་དང་། རྒྱ་མ་མང་པ་
 ཡང་འཁེལ་སོགས་འབྲས་མི་རྒྱལ་སྐྱུ་གར་ལྷོ་པའི་གནས་ཆུལ་དེ་གོ་.....
 མིན་ཏང་ལྷན་དེ་ལྷན་མྱི་གཞུང་གིས་འཕམ་མོད་ས་གནས་མྱི་གཞུང་...
 གི་ལག་འཁྱེར་ཁྱི་རྒྱལ་ལྷོ་མི་ཆོག་པ་རྒྱུ་པ་ལྷན་པ་ལྱི་ (1948)
 མོར། ལྷ་སྐབ་པ་སོགས་འབྲས་མི་ཡང་སྐྱོན་གན་ཅིང་ལྷོ་པའི་ལྷོ་པའི་

ཅེ་མིར་ཐང་ག་འཆོམ་རྒྱལ་མ་གཅིག་དང་། རྒྱ་ལའི་བྲམ་མའི་རྒྱ་པར་ལྷིས་མ་
 སྐྱེས་ལྟུང་། གྲུང་དབྱེར་མིན་གཞུང་གིས་ཐོད་ཀྱི་ཆོར་དོན་ཆོག་པ་ལྟེ་རྒྱལ་
 རྒྱ་འཕྲིད་ཐོས་དོན་མེད་ལྟགས་དང་གལ་མིན་འཕྲིད་ཐོས་ཆོ་རྒྱུར་ཆོ་རྒྱུར་.....
 གཞུང་གི་ལག་འཁྱེར་འཁྱེར་དཔོན་ཞེས་བརྗོད་། རྒྱ་དེར་ལྷ་སྐལ་པ་སྐྱེས་
 གྱིས་སྒྲིག་རྒྱ་ནག་ཅིང་རྒྱ་བཅའ་ཕྱོད་ཨ་རིའི་གཞུང་ཆབ་ཆེ་མོ་སི་ཁྲུ་ལྷུང་ཉིང་
 དང་། དབྱིན་ཇིའི་གཞུང་ཆབ་ཆེ་མོ་སྐྱེས་ལ་རན་འབྲེལ་གྱིས་ལྟེ་རྒྱལ་རྒྱ་འཕྲིད་
 ཆོག་པའི་ལག་འཁྱེར་ལེན་རྒྱུའི་འབྲེལ་ཡོད་ཀྱི་ལྟེ་རྒྱ་སྐྱེས་ཐམས་དཔག་ལེགས་པར་
 བརྒྱུལ་། དེ་འབྲེལ་མོ་མིན་ཏང་གྲུང་དབྱེར་མིན་གཞུང་ལ་ཐོད་ཀྱི་འབྲེལ་མི་
 ཆོག་པ་ཐོད་ལ་ལྱེར་ལོག་ལྟེ་རྒྱ་ལིན་སྒྲིག་གསེར་ལྷན་སྒྲིག་། མོ་མིན་ཏང་
 གྲུང་དབྱེར་མིན་གཞུང་གིས་ཁོ་པ་ཆོར་ལྟེ་རྒྱལ་གྱི་དབྱེལ་ཡོར་དང་། གནང་
 ལྟེས་གང་ལེགས་གནང་བ་མ་ཟད། ཆེད་མངགས་གནས་རྒྱ་བཏར་ཆོག་
 ཉིང་སྐར་རྒྱ་བརྒྱལ་། དེ་ནས་སྒྲིག་ཆོད་ནས་སྒྲིག་གཤོ་བཤམས་པ་ལྟར།
 ཉིང་སྐར་རྒྱ་བཅའ་ཕྱོད་ཨ་རིའི་གཞུང་དོན་ཁང་གི་རོགས་རམ་ལོག་འབྲེལ་.....
 མི་ནམས་ཨ་རིའི་རྒྱལ་ས་ཉི་མུག་རྒྱ་བརྒྱུད་དེ་ཆོར་དོན་ཁང་ལ་འཁྱེར་བ་.....
 ཅམ་ལས་དོན་རྒྱ་ཐོད་སྐྱེར་བཅའ་ལྟེ་པར་ཨ་རིའི་རྒྱལ་རྒྱུར་དཔོན་ལྟགས་.....
 སྒྲིག་མང་ཅམ་བརྗོད་། ཐོད་དང་ཨ་རིའི་དབར་འབྲེལ་བ་དངོས་སྒྱུ་བཅུགས།
 ཨ་རིར་རྒྱ་བ་བཞི་ལྷ་ཅམ་བསྐྱད། དེ་རྗེས་དབྱིན་ཇིར་རྒྱ་ཤས་རིང་བསྐྱད།
 ས་ཁྱི (1948) ཡོད་ཡོད་མཆུག་རྒྱ་རྒྱ་གར་བརྒྱུད་ཐོད་རྒྱ་ལྟེར་ལོག

རྒྱ་དེར་རྒྱལ་ནང་གི་གནས་ཚུལ་ལ་ཆ་ཤིང་རང་བཞིན་ཐོན་པའི་.....
 འབྲུར་སྐྱོག་ལྷུང་བ་ལྟེ། ཡོད་ཐོན་གཞུལ་འབྱེད་དང་། མིན་ཅིན་གཞུལ་
 འབྱེད། ཉི་མུག་གཞུལ་འབྱེད་བཅས་དཔག་འཐབ་ཆོན་པོ་གཞུམ་བརྒྱུད་

རིམ་ཐོག་ཚུད་པར་ཤོག་ཐུག་ཐུང་ཚར་གིས་ཐོད་དཔག་སྒྲིག་འཇུག་སྒྲིག་.....
 བཅིངས་བསྐོས་དཔག་ལ་འཁོག་ཤོས་བྱེད་དཔོན་ལུགས་ཤོགས་སྒྲིག་གཤོང་ན་
 ཐུས་མཐར་ཅལ་བཤམས། བཤོང་ན། བཅོན་ཐུལ་རིང་ལུགས་པ་དང་།
 ཐོད་ཏུ་ཐོད་པའི་ཁོ་པ་ཆེད་ཆེས་འབྲངས་པས་བྱི་ཐུང་ལག་ཆེས་ཐོག་ཐོད་.....
 བཅིངས་བསྐོས་གཏོར་པའི་བྱ་གཞག་ལ་རོ་ཤོས་ཐུས་ཐུང་མོ་ཐུས་བྱི་འཁོར་.....
 མོ་མཐུན་ཏུ་བཟུང་པར་ཐོག་ཚུད་བྱི་ཆོལ་ལུགས་གང་འདྲ་གིས་གིས་བྱང་.....
 འཁོག་ཐབས་མེད་ཉལས་ཐོད་རིགས་མི་དཔངས་ཐུག་བཟལ་བྱི་འཆིང་ཐག་.....
 འཕྲ་འཕྲོལ་པའི་ཆེད་ཏུ་ཐོད་ཚུད་མི་དཔངས་བཅིངས་བསྐོས་དཔག་འཁོར་.....
 མིར་གི་ཡང་ཆེད་ཏུ་དཔུང་ཚུད་བྱི་འཁོར་གསལ་སོ།

རིམ་ཐོག་དཔངས་ལ་བཟུང་བྱི་བྱི་མོ་མ་གཞན་བ།

མ་ཐུང་(1949)ཐོར། ཐུང་གོ་མི་དཔངས་བཅིངས་བསྐོས་དཔག་
 འཇུག་ལ་ཐག་གཅོད་རང་བཞིན་ཐུན་པའི་ཐུལ་ཁ་ཐབས་ཆེན་ཐོབ་ཏེ་ཐོད་ས་
 ཐུལ་ཐུང་པའི་ཡངས་གིང་ཐུ་ཆེད་ཐོས་ཐུལ་བྱི་ཐུག་ས་ཐོས་པོ་བཅིངས་བསྐོས་
 བཏར་། འདི་ཐོས་ཐུ་10ཆེས་1ཉིན་མཐོང་ཏུང་ཐཆོག་གིས་པེ་ཅིང་
 གནམ་བདེ་ཆོ་ཐོས་ཡངས་ཆེད་ནས་བྱང་ཏུ་མི་དཔངས་བྱི་ཐུན་ཐུལ་ཁལ་.....
 དེས་ཐུ་དཔུང་བཞེས་པའི་ཐུལ་བཟུགས་ཐོར། བཟུང་ཡང་དཔུང་ཐོན་
 དཔུངས་ཐུ་ཐུང་ཐུང་དར་དཔར་ཉལ་ཐུལ་ཏུ་གཤོ་བ་དང་། མི་རིགས་ཁག་
 གི་མི་དཔངས་བྱིས་དག་ཆོད་ཐུང་གསར་འཇུག་ཐུ་ཐིང་པ་ཉུང་བཟུགས།
 དེ་ནས་བཟུང་དཔངས་གཅོད་རིང་ལུགས་གསར་པའི་གསར་བཞེ་ཆ་པའི་ཆ་.....
 ནས་ཐུག་ཐུས་པ་དང་། ཐོས་ཐུལ་མི་རིགས་ཁག་གི་མི་དཔངས་ཡངས་
 གིང་ཐུ་ཆེ་བ་དང་། འདི་ཐུང་ཐུན་ཐུག་ཆོགས་པའི་ཐུ་ཆོགས་རིང་ལུགས་

གསར་བཞེད་པལྟ་བུ་ལ་མ་ཐོག་གོ་མ་ཐོག་ཆེན་པོས་མཐུན་ནས་མཐུན་ཏུ་
སྒྲིབ་བཞིན་གནས་སོ།

འོན་ཀྱང་མེས་ཀྱིས་སྟོན་པ་མཐའ་མཆོག་སྤྱད་གནས་པའི་ཐོད་སྒྲིབ་ས་
ས་མཐོའི་ཐོག་གི་མི་དཔངས་ད་ཏུ་དུག་བསྐྱེད་བྱི་ཕུ་མཆོ་ལས་མི་ཐུང་པར་
ཉིན་མཆོན་ཀྱན་ཏུ་བདེ་སྒྱིད་ཀྱི་ཉི་མ་ཐོད་སྒྲིབ་ས་ཐོངས་སྤྱད་གར་ཐུང་གར་
ཐུབ་པའི་རེ་འདོད་སྟོན་པ་ཕུ་འདོད་ཉུང་བྱེད་བཞིན་གནས། ཉར་དང་
མཐོ་ལུ་ཞིས་མི་དཔངས་བཅེད་ས་བསྟོལ་དཔག་ཐོད་ཏུ་བསྒྲིབ་དེ་ཐོད་ཀྱི་
སྒྲིབ་ཆུ་མི་རིགས་ན་ལས་སྤྱད་བསྐྱེད་བྱི་ཕུ་མཆོ་ལས་སྒྲིབ་དཔོན་པའི་བཀའ་
ཕབ་པ་ཉུང་། བྱང་དབྱར་མི་དཔངས་ཀྱི་དགུང་གིས་ཞི་པའི་ཐབས་ལས་
བསྐྱེད་ཐོད་མི་དཔངས་གར་ཐུང་བཅེད་ས་བསྟོལ་ཐོབ་ཆེད་སྟོན་ཏུ་དཔེ་བའི་
བཤེས་གཉེན་ཆེན་པོ་ཤེས་རབ་ཀྱི་མཆོ་མཆོག་མཆོ་སྟོན་བསྐྱེད་ཐོད་ཏུ་གཏོང་
གནང་མཛད་ཀྱང་ནག་ཆུ་ཁར་འཁྱེད་སྐུ་མཛད་ཐོད་ཀྱི་མཆོ་རིམ་ཐོག་སྒྲིབ་པས་
དག་ལུགས་ལ་བརྟེན་ནས་ཕྱིར་བསྐྱེད་། བྱང་དབྱར་མི་དཔངས་ཀྱི་དགུང་
གིས་ཀྱན་ཐུབ་ཐུང་འཕྲིན་བསྐྱེད་ཀྱང་དབྱར་གིས་ཐོད་ཏུ་འཕྲིན་པའི་ཀྱི་
ཐུས་དང་། གར་ཐུང་ཏུ་བཅན་ཀྱིས་རིང་ལུགས་པའི་ཐོད་ཏུ་ཕོད་པའི་
དཔར་ལུགས་མཐའ་དག་ཕྱིར་བསྐྱེད་དེ་མེས་ཀྱིས་ཁྱིམ་ཆར་ཆེན་པོའི་ནང་
ཆུང་ཕོག་དཔོན་པའི་རྒྱལ་བསྐྱེད་པས་ཐུ་ཡང་ཡང་གནང་བ་སྟོན་ཅི།
དཔེ་ལྟར་རིན་པོ་ཆེ་ཐོད་ཀྱི་མཆོ་རིམ་པར་དཔེ་བཟང་ཤིག་བསྟོལ་བྱེད་པར་
གཏོང་གནང་མཛད་དེ། ལུགས་ལྟར་(1950)ཕོའི་ཆུ་ ༧ ཆེས་ ༢༠ ཉིན།
མདོ་སྐད་མར་འཁོངས་ཆབ་མདོ་ས་གནས་སྤྱད་འཕྱོར་ཉེ་འཕྲེལ་ཕོད་ཁག་ལ་
གར་ཅིའི་བསྐྱེད་པས་གནང་བ་ལ་ཟད། རྒྱ་ལའི་ཆུ་མ་ཞལ་མཆལ་ཉེ་ཐོད་ཞི་

པའི་བཅེངས་བཞུལ་གཏོང་བྱུགས་སྒྲོང་སྒོམ་ཐོལ་གནང་རྒྱུ་དེ་པ་བཅངས་་་་
ཁུང་ལྷུགས་མི་ལེགས་པ་ཞིག་ལ་ལྷུགས་ལྷག་ (1950) ལོའི་ཟླ་ ༨ ཚེས ༢༢
ཉིན་ཆབ་མདོར་སློང་བྱང་དཔོན་པ་རྒྱགས།

དགེ་ལྷག་རིག་པ་ཆེ་ནི་མཆེན་ལྷན་ཤིན་ཏུ་ཆེ་པའི་རྒྱལ་གཅེས་ཡར་ཐོན་
མི་རྣམས་ཡིན། ཤིང་པག (1935) ལོར་དམར་དམག་དཀར་མཛོས་ས་
ཁུལ་ཏུ་འཕྱར་སྐབས་མར་ཆོགས་ལ་སྐུལ་སློང་གནང་ཉི། དམར་དམག་ལ་
རྒྱལ་སྤྱིར་གང་ལེགས་མཛད། བོད་པ་མིང་གཞུང་གི་གྲུ་ཞི་གཞིན་པའི་
ལས་འཛིན་གནང་། དེ་བཞིན་བོད་ཞི་བའི་བཅེངས་བཞུལ་གཏོང་པའི་ཆེད་
ཏུ་རང་སྤྱོད་སྒྲོས་བཏང་གིས་ཆབ་མདོར་ཐེབས་ཁར། ལྷ་སར་ཡོད་པའི་
གཉེན་སྒྲོགས་རྣམས་ལ་འང་ཏར་བཏང་ཉི་ལལ་ཏ་བསྐྱེད་བྱ་ཡང་ཡང་མཛད།
མཐར་ཐོད་ཀྱི་བཅེངས་བཞུལ་བྱ་གཞག་གི་སྤྱད་ཏུ་གཅེས་པའི་བྱས་སྤྱོད་ཁུང་་་
ལེགས་སྒྲེས་སྐུ་ལུལ་པའི་རྒྱལ་གཅེས་རིང་ལུགས་ཀྱི་སྤྱིར་སྤྱོད་པས་དེར་རང་ཅག་
རྣམས་ཀྱིས་ནམ་ཡང་སློབ་སྦྱོང་བྱ་ཐོས་པ་ཞིག་རེད།

བོད་ཞི་བའི་བཅེངས་བཞུལ་གཏོང་པའི་འགོག་སྒྲོལ་མཐར་དག་ཐེལ་བ་
དང་། བཅོན་རྒྱལ་རིང་ལུགས་ཀྱི་དབང་ལུགས་བོད་ནས་མཐར་སྐྱོད་པའི་
ཆེད་ཏུ། ལྷུགས་ལྷག (1950) ལོའི་ལྷན་ཏུས་ཁྱ་བོད་སྤྱོད་མི་དམངས་
བཅེངས་བཞུལ་དམག་གིས་ཆབ་མདོརི་སྤྱོད་སྐུ་དཔུང་འཇུག་བྱས།
སྐབས་དེར་ལྷག་བྲག་དག་དབང་གསུང་རབ་བལྟན་པའི་རྒྱལ་མཆེན་སྐགས་་་་
བཅོན་རྒྱལ་རིང་ལུགས་པའི་རྗེས་འབྲངས་པ་རྣམས་ནས་ཐེས་རྒྱལ་དང་བོད་་
མི་རིགས་ཀྱི་ཁེ་ཕན་ལ་མ་བརྟེན་པར། ལོག་སྤྱོད་ཞིང་བྲག་བདག་པོའི་ཁེ་ཕན་
སྤང་སྤྱོད་ཐེད་ཆེད་བཅོན་རྒྱལ་རིང་ལུགས་དང་རན་སྐེལ་བྱས། སྤྱོད་ཏམ་ཆེན་

469

ཉིན་ཉི་མུག་བྲག་དཀོང་ས་པ་ཁྱེད་གོས་པ་དང་། རྒྱ་ལའི་ཟླ་མ་རང་ཉིད་ནས་
 ལྷགས་གཉིས་ཀྱི་འགན་ཡོངས་ལྷ་པལེས་དཀོས་པའི་རེ་བ་བརྟན་པ་ལྟར།
 ལྷག་བྲག་དཀོང་པར་གསུང་རབ་བརྟན་པའི་རྒྱལ་མཆོན་སྤྱིད་རྒྱུང་དཀོང་ས་
 པ་མི་ཁྱེད་ཐབས་མེད་ཀྱི་གནས་ལྷ་ལྟར། ལྷགས་ལྷག་ (1950) ལོའི་ཟླ་བ་༡༠
 ཚེས་༤ ཉིན་རྒྱ་ལའི་ཟླ་མ་བརྟན་འཛིན་རྒྱ་མཆོས་ཆོས་སྤྱིད་གཉིས་ཀའི་གཙོ་
 འགན་པལེས། ཐམས་དེར་ཕྱི་ནང་གང་ཅིར་དྲག་འཇུག་དང་། ལྷག་
 འཛིན་ཏུ་ཅང་ཆེ་པའི་རྒྱལ་ལ་བལས། ལྷགས་ལྷག་ (1941) ལོའི་ཟླ་༡
 ཚེས་༡ ཉིན་ལྷག་བྲག་པོད་ས་གནས་སྤྱིད་གཞུང་གི་དཔར་འཛིན་པ་གཙོ་པོར་
 ལྟར་རྒྱུ་དེས། དཔྱིན་རི་བཅོན་རྒྱལ་རིང་ལྷགས་པ་སོགས་ཀྱི་དན་རྒྱལ་བྱས་པ་
 ལྟར། གཅིག་མཆུག་གཉིས་མཐུད་ཀྱིས་རྒྱལ་གཅེས་སྒྲོལ་སྤྱགས་ལ་རྒྱུང་
 དེས་གཏོང་བ་དང་། མེས་རྒྱལ་ལ་རྒྱལ་གཏོད་ཕྱིད་པའི་བྱ་བ་དན་པ་རི་
 ཉིད་པ་བཅུ་མས། བཅོན་རྒྱལ་རིང་ལྷགས་པའི་རྒྱལ་འབྲངས་པ་ན་མས་ཀྱིས་
 པོད་ས་གནས་ཀྱི་སྤྱིད་དཔར་ཡོངས་ལྷ་པོ་པ་ལྟར། རྒྱ་ཆེའི་མི་དཔངས་ལ་
 བཟུངས་གསུགས་དང་། མནར་གཙོད་ཆོད་མེད་བཏང་བ་སོགས་ལ་བརྟེན་
 པོད་ཀྱི་ཆབ་སྤྱིད་དང་། དཔལ་འཕྱོར། རིག་གནས། མི་དཔངས་ཀྱི་
 འཆོ་བ་སོགས་དཔུན་ཀྱི་མེ་ཏོག་ལྟར་ཉམས་སྒྱུད་ཀྱི་གནས་ལྷ་ལྟར། རྒྱ་ཆེའི་
 མི་དཔངས་ཀྱིས་ཁོ་པ་ཆོར་འཁོན་འཛིན་རབ་ཏུ་སྤྱིས་ཏེ་དཔངས་གཤམ་མང་
 ཅམ་བཅུ་མས་པ་དཔེར་ན། ཁྱི་འབུམ་ཟས་ནས་མི་རྒྱལ་ས། རྒྱ་དཔེས་
 བཙོ་བཙུད་བཟས་སོང་། ར་སག་ཡི་དྲགས་ཆེན་པོ། གང་སོང་པོད་པོགས་
 གནང་དང་། ཟེར་བ་དང་། ཏག་ཏག་རྒྱལ་པོས་བཟོས་སོང་། ལྷག་ལྟར་
 བྲག་གིས་བཟོས་སོང་། ལུལ་སོང་ལ་དང་ལུལ་སོང་། ཅམ་རལ་ལྷག་ལ་

ཡུལ་སོང་། ཞེས་པ་ལྟ་བུའོ།

ཡུལ་པ་བརྟན་འཛིན་གྱི་མཚན་ཚིག་མིན་གཉིས་ཀའི་གཙུག་ལག་པོ་ལས་
ཡུལ་ཞེས་ནས་ཉིན་གསལ་སོང་ཞེས་མི་དཔངས་པཅིངས་བསྐོས་དཔག་བོད་.....
སྤྱི་དཔག་དཔུང་གིས་ཆབ་མདོ་ཡོངས་ཡུལ་ཅིངས་བསྐོས་བཏང་བ་དང་།
མདོ་སྤྱི་དཔག་ཡུལ་གྱི་མི་རིགས་ཁག་གི་མི་དཔངས་ནས་པཅིངས་བསྐོས་དཔག་ལ་
དགའ་བ་ཡུ་དང་། ཡུལ་སྤྱི་དཔག་པཅི་བཀུར་ཆོད་མེད་ཞུས་པའི་གནས་ལྟར་
མཐའ་དག་བོད་ཀྱི་དབང་བསྐྱར་པས་སོས་འབྲས་བཀའ་ཁྲོན་དང་། ཡུལ་
ཡུལ་མཁན་པོ། ཡུལ་ཡིག་ཆེ་མོ་པ། ཆིས་དཔོན་མོགས་དང་། གདན་ས་
སེའབྲས་དགའ་གསུམ་གྱི་འབྲས་མི་བཅས་གསར་པའི་སྐོས་མོས་བྱས། རྒྱ་
ལའི་ཁྲ་མ་ལྟ་སར་བཞུགས་ན་མི་འགྲིག་པའི་གནས་ལུགས་མང་ཅམ་གསོལ་...
ཏེ། རྒྱ་གསལ་ལྟར་(1950)ཟླ ༡༡ ཚེས ༡༡ ཉིན། བཀའ་ཆེན་སྐོར་བཟང་
བཀའ་གིས་དང་། ཆིས་དཔོན་ལྟ་ཁང་བ་ཆེ་དབང་རབ་བཞུན་གཉིས་ལ་མིན་
ཆབ་བསྐོས། དེ་འབྲས་རྒྱ་ལའི་ཁྲ་མ་ལྟ་འཁོར་དང་བཅས་བ་སྐོས་མོར་སོས་
ཡུལ་རྒྱ་ལེབས། རྒྱ་ལའི་ཁྲ་མ་ལྟ་འཁོར་དང་བཅས་བ་སྐོས་མོར་འཕྱར་ཞེས།
བོད་ཀྱི་མཚན་རིམ་དབང་བསྐྱར་གསལ་རིམ་ནང་ཡུལ་རྒྱུད་འགའ་བ་ཆེས་ཆེར་
ཡུལ་པ་ལྟེ། བཅན་ཡུལ་རིང་ལུགས་པའི་ཞེས་འབྲངས་པ་ན་མས་ནས་རྒྱ་
ལའི་ཁྲ་མ་ལྟ་ཡུལ་རྒྱ་གདན་དངས་ཏེ་ཨ་མེ་རི་ཀ་དང་། དབྱིན་ཇི་སྐགས་ལ་
ཡུལ་ཉིན་བཙལ་ཏེ་བོད་སྐར་བཅན་ཡོང་པའི་ཆོད་ལེན་བྱིད་དཀོས་ཟེར།
མོན་ཡུང་ཡུལ་གཅེས་དཔོན་རིགས་དང་། གདན་ས་སེའབྲས་དགའ་གསུམ་
གྱི་འབྲས་མི། རྒྱ་གསལ་རྒྱ་བོད་མི་དཔངས་མང་ཚོགས་ཀྱིས་རྒྱ་ལའི་ཁྲ་མ་ལྟ་
ཡུལ་རྒྱ་གདན་དངས་པའི་བྱ་སྤྱོད་ལ་ངོ་མྱོས་མཐའ་གཅིག་རྒྱ་བྱས། ཡུལ་

གཅེས་དཔོན་རིགས་མང་ཆེ་བས་བརྗོད་དོན། རྩི་རྒྱལ་ལ་རྒྱལ་རྟེན་བཅོལ་
 བས་མེད་བཅོན་ཡོང་ཐབས་ལྟར་པ་དེ་དག་སྟོང་བསམ་ཁོན་ཡིན་པ་དང་།
 རང་ཉིད་ཀྱི་མེས་རྒྱལ་ལ་བརྟེན་ནས་ཞི་བའི་བཅིངས་བསྐྱོལ་ཡོང་ཐབས་ལྟར་
 པ་དེ་ནི་ཡང་དག་པའི་ལངས་སྟོགས་ཁོན་ཡིན་ཟེར། རུས་དེར་བཅོན་རྒྱལ་
 རིང་ལུགས་པའི་རྗེས་འབྲངས་པ་དང་རྒྱལ་གཅེས་སྟོང་པས་ལུགས་དཔར་ལུན་
 རིང་ལྟ་རང་ཆེ་བའི་འཐབ་ཚོད་ལུས་པ་བརྒྱད་མཐར་རྒྱལ་གཅེས་བཅོན་གྱིས་
 རྩི་སྟོང་པས་ལུགས་རྣམ་པར་རྒྱལ་ཏེ། གྲུང་དབྱར་མི་དམངས་སྲིད་གཞུང་ལ་
 བཅི་བཀྲར་ཁྱུ་རྒྱ་དང་། བོད་ནས་འབྱུང་མི་བཟང་ཚོག་ཞི་བའི་སྟོན་མོལ་
 ལྟར་རྒྱ་ཐག་གཅོད་མཛད།

དེ་ནས་གྲུང་དབྱར་མི་དམངས་སྲིད་གཞུང་གིས་མི་དམངས་བཅིངས་པ་
 བསྐྱོལ་དཔག་བོད་སྟོད་དཔོན་པའི་བཀའ་ཐབ་པ་དང་འབྲེལ་བོད་ས་གནས་
 སྲིད་གཞུང་གིས་འབྱུང་མི་མངགས་ཏེ་མི་རིགས་འདྲ་མཉམ་གྱི་སྲིད་ལྟ་
 དང་། བོད་ཞི་བའི་བཅིངས་བསྐྱོལ་འབྱུང་ཐབས་སྟོར་ལ་སྟོན་མོལ་ལྟར་
 དཔོན་པའི་བཀའ་ཐབ་པ་རྩུད། ལུགས་ཡོས་(1951)ལོའི་ཁྱི་ལྷ་2
 པར། ར་མོད་རག་དབང་འཛིགས་མེད་དང་། ཁི་སྒྲུང་བཅོད་ནམས་
 དབང་འཁུལ། ལུལ་བཟུན་བཟུན་དར། ལུལ་བཟུན་ལེགས་སྟོན།
 བསམ་མོ་བཟུན་འཛིན་དོན་ལུལ་བཅས་དབང་ཆ་ཚར་མ་ཡོད་པའི་འབྱུང་
 མི་མི་ལུ་བཀོད་མངགས་དང་། ར་མོད་རག་དབང་འཛིགས་མེད་ལ་ཆོགས་
 གཙོ་བཙོ་གཞག་ཚོག་འདི་ལོ་ལྷ་4 པའི་ནང་མ་རྗེས་ལུ་ཕེ་ཅིང་རུ་བདེ་འབྱུར་
 ལུང་བ་དང་། གྲུང་དབྱར་མི་དམངས་སྲིད་གཞུང་གིས་དབང་ཆ་ཚར་
 མ་ཡོད་པའི་འབྱུང་མི་རྗེས་ལུས་ཏན་དང་། གྲུང་ཅིང་ལུ། གྲུང་གོ་

473

འཛིན་ཀྱི་མི་རིགས་མིན་ལྷན་གཞིར་བརྒྱུད་ཅི་ཡུང་དབྱང་མི་དཔངས་མིན་.....
གཞུང་ནས་གཅིག་བསྐལ་ཀྱི་འགོ་བྱིན་ལྟ་ བོད་ཀྱི་མི་དཔངས་ལ་མི་རིགས་
ཀྱི་ས་གནས་རང་རྒྱུད་ལག་ལེན་བྱེད་རྒྱུ་དེ་དབང་ཆ་ཡོད།

བཞི་པ། བོད་ཀྱི་ཆབ་སྲིད་ལས་ལུགས་ད་ལྟོ་ལ་ཡུང་དབྱང་གིས་
བཅོས་བརྒྱུར་མི་བྱེད་པར། རྒྱ་ལའི་བླ་མའི་སྐར་ཡོད་ལོ་གནས་དང་དབང་
ཆ་ཡང་ཡུང་དབྱང་ནས་བརྒྱུར་བཅོས་མི་བྱེད། དཔོན་རིགས་མཛོད་པན་
ནས་ཡུང་སྐར་བཞིན་གནས་ལྟ།

ལྔ་པ། བཟ་ཆེན་ཨིར་ཉེ་ནིའི་སྐར་ཡོད་ལོ་གནས་དང་དབང་ཆ་རང་
འཇགས་གནས་དཀོས།

དྲུག་པ། རྒྱ་ལའི་བླ་མ་དང་། བཟ་ཆེན་ཨིར་ཉེ་ནིའི་སྐར་ཡོད་ལོ་
གནས་དང་དབང་ཆ་ཞེས་པ་རྒྱ་ལའི་བླ་མ་སྐུ་མེད་བཅུ་གསུམ་པ་དང་།
བཟ་ཆེན་ཨིར་ཉེ་ནི་སྐུ་མེད་དགུ་པ་མཐུན་པོའི་སྐབས་ཀྱི་གོ་གནས་དང་.....
དབང་ཆ།

བདུན་པ། ཡུང་གོ་མི་དཔངས་ཆབ་སྲིད་སྐོས་ཆོགས་ཀྱི་བྱུན་མོང་ཆ་
འཛིན་ནང་ཐག་བཅད་པའི་ཆོས་ལུགས་ལ་དད་པ་རང་མོས་ལུས་ཆོག་པའི་.....
མིན་ལྷན་ལག་ལེན་བྱས་ཉེ། བོད་ཀྱི་མི་དཔངས་ཀྱི་ཆོས་ལུགས་ལ་དད་པ་
དང་། ལུས་གོས་གཤིས་ལུགས་ལ་བཅི་འཛིན་བྱེད་རྒྱུ་དང་། དཔོན་པ་
ལ་ཆར་ལ་ཡུང་རྒྱུ་ཡས་བྱེད་རྒྱ། དཔོན་པ་ལ་ཆར་གི་ཡོང་སྐོར་ཡུང་དབྱང་
ནས་བརྒྱུར་བཅོས་མི་བྱེད།

བརྒྱད་པ། བོད་ཀྱི་དཔལ་སྐར་རིམ་ཀྱིས་བཅིངས་པའོལ་དཔལ་ལ་རྒྱུར་
བརྒྱུར་ནས་ཡུང་རྒྱ་མི་དཔངས་སྤྱི་མཐུན་རྒྱལ་ཁབ་ཀྱི་རྒྱལ་ཡུང་དྲུག་ལུགས་ཀྱི་

ཆ་གས་གཅིག་ཏུ་བརྒྱུད་ཆུ།

དབུ་པ། བོད་ཀྱི་དངོས་ཡོད་གནས་ཚུལ་གཞིར་བཟུང་ཉེ་དུས་ཀྱིས་
བོད་རིགས་ཀྱི་སྐད་ཆ་དང་། ཡི་གེ། སློབ་གྲིལ་སློབ་སྦྱོར་བཅས་ཡོད་འཕེལ་
གཏོང་ཆུ།

བརྒྱུ་པ། བོད་ཀྱི་དངོས་ཡོད་གནས་ཚུལ་གཞིར་བཟུང་ཉེ་དུས་ཀྱིས་
བོད་ཀྱི་སྐད་ཆ་དང་། འཕྲིན་ལས། བརྒྱུ་རིགས། ཆོད་ལས་རྒྱུ་ལས་ཡོད་
འཕེལ་བུ་བཟུང་ནས་མི་དམངས་ཀྱི་ལྷོ་ལོས་སྐོས་སྤེལ་སྤྲོ་གཏོང་ཆུ།

བརྒྱུ་གཅིག་པ། བོད་ཀྱི་ལས་ལྷགས་སྒྲ་ཆོགས་ལེགས་བཅོས་ལྟེན་རྒྱུའི་
སྐོར་ལ་ཁྱུང་དབྱེད་ནས་བཅོལ་ཤིང་ཀྱིས་མི་ལྟེན་པར། བོད་ས་གནས་ཀྱི་
གཞུང་དང་ནས་ལེགས་བཅོས་ལྟེན་རྒྱུ་དང་། མི་དམངས་ནས་ལེགས་བཅོས་
ལྟེན་དཔོས་ལྟེན་ཏུ། བོད་ཀྱི་འགོ་ལྟེན་རྒྱུ་ལས་དང་སྐོར་བཟུང་ཀྱི་ཐབས་ལེགས་
ལ་བརྟེན་ནས་ཐག་གཅོད་ཆུ།

བརྒྱུ་གཉིས་པ། སྐར་ལན་ཀྱི་བཅོལ་དབང་རྒྱལ་ཁབ་དང་གོ་མིན་ཏང་
ལ་ཉེ་འབྲེལ་ལྟེན་པའི་དཔོན་རིགས་ནས། རྒྱུ་རྒྱལ་བཅོལ་དབང་རྒྱལ་
ཁབ་དང་གོ་མིན་ཏང་དང་འབྲེལ་ཐག་མཐར་ཕྱིན་པ་བཅད་དེ། ད་ལྟོན་
དོ་སྐོག་དང་རྒྱུན་གཞིན་མ་ཁྲུལ་ན་ལས་ཆེན་དང་འཇགས་ལྟེན་ཆོག་པར་སྐར་
ལྷན་ལ་ཆད་གཅོད་མི་ལྟེན།

བརྒྱུ་གསུམ་པ། བོད་བརྒྱུད་མི་དམངས་བཅོངས་བཞོལ་དམག་གིས་
གོང་གསལ་དོན་ཆེན་རྒྱུ་ལྟེན་ཏུ་ལ་ཁྱུང་བཅོལ་ལྟེན་རྒྱུ་མ་ཐད།
ཉེ་ཆོད་དྲུང་བཞག་མི་དམངས་ཀྱི་ཁབ་སྐྱོད་ཅམ་ཡང་གང་ལྟར་མི་ལེན།

བརྒྱུ་བཞི་པ། ཁྱུང་དབྱེད་མི་དམངས་ཀྱི་གཞུང་ནས་བོད་ས་གནས་

ཁྱི་ཕྱི་འབྲེལ་གྱི་ལས་དོན་མཐའ་དག་གཅིག་གྱུར་གྱིས་བྱེད་རྒྱ་དང་། འདྲ་
 མཉམ་གཉིས་པན། བན་ཚུན་གྱི་མངའ་བྲལ་དང་རང་བཅན་གྱི་དབང་ཆ་
 ལ་བཅི་འཛོག་ཐོག་ཉེ་འདབས་རྒྱལ་ཁབ་དང་ཞི་མཐུན་གྱིས་གནས་རྒྱ་མ་.....
 ཟད། དྲང་འབྲེལ་གྱི་ཚོང་ལས་འཛུགས་རྒྱ་དང་གོང་འཕེལ་གཏོང་རྒྱ།
 བཅོ་ལྷ་པ། གྲོས་མཐུན་འདི་ཉིད་ལག་ལེན་བསྟར་བའི་འགན་ལེན་
 ཕྱིར། གྲུང་དབྱང་མི་དམངས་སྲིད་གཞུང་ནས་ཐོད་རྒྱ་དམག་སྲིད་ཁྱེད་ལོན་
 ལྷན་ཁང་དང་ས་གནས་དམག་ཁྲར་གྱི་དམག་ཕྱི་ཁང་འཛུགས་རྒྱ་དང་། གྲུང་
 དབྱང་ནས་བཏང་བའི་ལས་བྱེད་མ་ཚད། ཐོད་བྲལ་གྱི་ལས་བྱེད་གྲུང་གང་
 མང་ཅུག་ཉེ་ལས་ཀྱི་བྱེད་རྒྱ། དམག་སྲིད་ཁྱེད་ལོན་ལྷན་ཁང་ནང་འགྲོ་མི་ནམས་
 ཐོད་གྱི་ས་གནས་སྲིད་གཞུང་དང་། དུལ་རྒྱལ་སོ་སོ། དཔོན་པ་གཙུག་
 བ་བཅས་ནས་རྒྱལ་ཁབ་ལ་ག་ཞེན་ཡོད་པ། གྲུང་དབྱང་མི་དམངས་སྲིད་
 གཞུང་ནས་བསྐོས་བའི་འཕུས་མི་དང་། གནད་ཡོད་གྱི་རྒྱལ་ས་ཚང་མ་
 མཉམ་གྲོས་ཐོག་ནས་མིང་ཐོ་སྤུལ་ཏེ་གྲུང་དབྱང་མི་དམངས་སྲིད་གཞུང་ལ་.....
 བསྐོས་གཞག་གནང་བ་ལྟ་རྒྱ།

བཅུ་ཐུག་པ། དམག་སྲིད་ཁྱེད་ལོན་ལྷན་ཁང་དང་། ས་གནས་དམག་
 ཕྱི་ཁང་། ཐོད་བསྐྱེད་མི་དམངས་བཅིངས་བསྐོལ་དམག་གི་འགྲོ་སྤྱོད་གྲུང་
 དབྱང་མི་དམངས་སྲིད་གཞུང་ནས་གཏོང་རྒྱ། ཐོད་ས་གནས་སྲིད་གཞུང་
 ནས་མི་དམངས་བཅིངས་བསྐོལ་དམག་ལ་འབྱུང་དང་། གཞན་ཡང་ཉེར་མཁོ་
 རྒྱུ་པ་རྒྱ། རྒྱལ་འདེན་བཅས་ལ་རོགས་རམ་བྱེད་རྒྱ།

བཅུ་བརྒྱན་པ། གྲོས་མཐུན་འདི་ཉིད་མིང་ཉག་ས་བཞོད་འབྲལ་ཆ་བར་
 བཟུང་ཉེ་ལག་ལེན་བྱེད་རྒྱ། ”

ཞེས་འཁོད། མཉམ་མཐུན་དོན་ཚན་བཅུ་བརྒྱུ་ནང་པོད་ས་གནས་མིང་
 གཞུང་དང་། ལྷན་དབྱེད་མི་དཔངས་མིང་གཞུང་དབར་གྱི་འཕེལ་བའི་
 རྒྱུ་རྐྱེན་འདེབས་གསལ་ཞིང་གསལ་བ་གནང་བ་མ་ཟད། བོད་ས་གནས་
 ནང་ཁུལ་གྱི་མོ་རྒྱལ་དོན་གནད་ཁག་ལའང་ཐག་གཅོད་ཡང་དག་པ་ལྟར་བ་
 མོགས་ལ་བཞེན་རྒྱ་ལའི་ཁྲ་མ་བཟུན་འཛིན་ཆུ་མཚོ་མགས་མེར་སྐྱུད་པོན་
 རིགས་ཡོངས་ནས་མཐིན་དབྱེད་མཐིན་ལྷན་གྱིས་བཙུག་བཟུང་བྱས། རྒྱ་
 ལའི་ཁྲ་མ་སྐྱུ་འཁོར་དང་བཅས་པ་རྒྱགས་ཡོས་ (1951) ལའི་ཟླ་ ༥ ཚེས་ ༡༨
 ཉིན་ལྷོ་མོ་ནས་ཆིབས་ཁ་བཟུར་ཏེ་ཟླ་ ༥ ཚེས་ ༡༥ ཉིན་ལྷོ་སར་བདེ་འཕྱེད་
 ལྷན་བ་དེས་བཅོན་ཆུལ་རིང་ལུགས་དང་ཁོ་པ་ཚོའི་རྗེས་འབྲངས་པ་ནས་
 ནས་རྒྱ་ལའི་ཁྲ་མ་ཆུ་རྒྱལ་རྒྱ་གདན་དྲངས་པ་དང་། བོད་ལའི་མེས་ཆུལ་
 མང་འཁོར་ས་ནས་ཁ་བཟུང་གཏོར་བའི་རྒྱལ་གཡོའི་རན་ཆུས་མཐའ་དག་ཐལ་
 བའི་རྒྱལ་རྒྱ་བཟུག་ཉི་ཤེད་ཀྱི་མི་རིགས་ཁག་གི་མི་དཔངས་བཅོན་ཆུལ་རིང་
 ལུགས་དང་། མོག་སྐྱོད་ཤོག་ཁའི་འཆིང་ཐག་ལས་ལྷོ་ལ་ཏེ་ལྷན་པུ་མི་དཔངས་
 རྒྱ་མཐུན་ཆུལ་ཁབ་ཀྱི་དོ་སྦྱོར་ལྟན་པའི་མི་རིགས་ཁྱིམ་ཆང་ཆེན་པོའི་ནང་ཚུར་
 མོག་ ཏར་ལྷན་དབྱེད་གི་ཡང་དག་པའི་དུས་ཁྲིད་ལོག་ཐུན་ཟླ་མི་རིགས་
 གཞན་དང་འདྲ་བར་མི་རིགས་འདྲ་མཉམ་གྱི་ཁེ་ཐན་ཡོངས་སྤྱོད་སྤྱོད་པ་
 དང་། བོད་ཀྱི་ཆབ་མིང་དང་། དཔལ་འཕྱེད། རིག་གནས་སྒོ་བ་
 གསོའི་བྱ་གཞན་དབྱེད་མཚོ་རྒྱས་པ་ལྟར་ཉིན་བཞིན་གོར་རྒྱ་འཕེལ། བདེ་
 རྒྱུད་ཐུན་ཐུམ་ཚེགས་པའི་ཉི་མོད་ཤར་རིའི་སྐག་པའི་ཅེ་ནས་ཤར་ཏེ་བསྐལ་
 ལྟན་གངས་རྒྱུད་ས་པར་འཕྱོག། མི་རིགས་ཁག་གི་མི་དཔངས་བདེ་རྒྱུད་
 དག་པའི་དཔལ་ལ་ཅི་དགར་རོལ་བཞིན་གནས་སོ།

ཐུ་དབྱངས་» (མི་རིགས་དཔེ་ཐུན་ཁང་ནས་པར་དུ་བསྐྱུན་)

༡༢. ཅུན་ཉིང་ནས་ཐོན་པའི་མོད་ཀྱི་ཡིག་ཉིང་གོག་ཀྱིས་ཁག

༡༣. «ཐུང་པོ་ཤོད་ཆེད་གི་མོ་རྒྱས་» (ཁྱིམ་མ། ཚམ་པ་པོ་མི་གསལ་)

༡༤. «ཐུ་བྱུ་ལྷ་པ་དཀར་ནས་ཁྱེད་གསུམ་» (ཤིང་དཔར། ཚམ་པ་པོ་མི་གསལ་)

༡༥. «ཐོན་ཀྱི་ལྷ་པ་བཟང་» (ཤིང་དཔར། ཚམ་པ་པོ་མི་གསལ་)

༡༦. «ཐོབ་རྒྱལ་སྒྲན་རི་དགོན་པའི་དཀར་ཆག་» (ཁྱིམ་མ།)

༡༧. ལྱལ་མཆོག་ལྷ་པ་ཆེན་པོ་མིགས་ཀྱིས་མཛོད་པའི་«ལྷ་ལྷག་གཙུག་ལག་ཁང་གི་
དཀར་ཆག་» (ཁྱིམ་མ།)

༡༨. «ལུམ་བུ་ལྷ་ཁང་གི་དཀར་ཆག་འཕྲིང་བ་» (ཁྱིམ་མ། ཚམ་པ་པོ་མི་གསལ་)

༡༩. «ལྷ་ལྷ་ཁང་གི་དཀར་ཆག་» (ཁྱིམ་མ།)

༢༠. «ལག་ཡིང་པའི་དཀར་ཆག་» (ཁྱིམ་མ།)

༢༡. བཅུན་པ་དཔལ་འབྱེད་ཀྱིས་བཅམས་པའི་«པ་མོར་ཁའི་དཀར་ཆག་» (ཁྱིམ་
མ།)

༢༢. «ལ་དུགས་རྒྱལ་རབས་» (ཚམ་པ་པོ་མི་གསལ། ཁྱིམ་མ་ཁག་གཉིས་)

༢༣. «གདན་ས་ཆེན་པོ་བཞིའི་དཀར་ཆག་» (ཤིང་དཔར་)

༢༤. «ར་རྒྱུང་དཀར་ཆག་» (ཁྱིམ་མ།)

༢༥. ལྷ་མི་ལྷ་བྱུང་རྒྱལ་ལམ་ཆེན་ཀྱིས་བཅམས་པའི་«བཀའ་ཆེན་མཛོད་པ་དོན་
ལན་» (ཁྱིམ་མ།)

༢༦. རྒྱུ་བཅུན་གསལ་པ་རྒྱལ་ལམ་ཆེན་ཀྱིས་བཅམས་པའི་«ས་རྒྱུ་ལྷ་གཙུང་རབས་རིན་
ཆེན་བང་མཛོད་» (ཤིང་དཔར་)

༢༧. རོ་ནང་པ་ཏ་ར་ན་མས་བཅམས་པའི་«རྒྱ་གར་ཆོས་འབྱུང་» (ཤིང་དཔར་)

༢༨. མགོན་པོ་རྒྱལ་ལམ་ཆེན་ཀྱིས་བཅམས་པའི་«རྒྱ་ནག་ཆོས་འབྱུང་» (ཤིང་དཔར་)

༢༩. ལྷ་བཅུན་རྒྱལ་ཁྱིམ་པ་མང་པོས་བཅམས་པའི་«པར་ལྷ་རོ་པོ་འཆོས་.....

འཕྱུར་» (ཁྱིམ་མ)

20. རྒྱུ་ལྷན་ཚོས་ཀྱི་ཉི་མམ་བཅུ་མམ་པའི་«རྒྱུ་ལྷན་ཚོས་འཕྱུར་» (ཁིང་.....

དཔར་)

21. རྒྱལ་ལྷན་དག་དཔར་ན་མ་ཚུལ་གྱིས་བཅུ་མམ་པའི་«རྒྱལ་ལྷན་ཚོས་འཕྱུར་དོ་.....

མཚར་ཚུ་མཚོ་» (ཁྱིམ་མ)

22. རྩི་མིན་མངས་ཚུལ་ཚུ་མཚོས་མཚན་པའི་«ཚོས་འཕྱུར་བེ་རྒྱུ་ལེར་པོ་» (ཁིང་.....

དཔར་)

23. དཀོན་མཆོག་བཅུན་པ་རབ་ཚུལ་གྱིས་མཚན་པའི་«མདོ་མཚན་ཚོས་འཕྱུར་»

(ཀའ་ལྷན་མི་རིགས་དཔེ་རྒྱུན་ཁང་ནས་པར་བྱ་བ་རྒྱུན་)

24. «རྒྱུ་ལྷན་ཚོས་འཕྱུར་» (ཁིང་དཔར་)

25. རིགས་དཔེ་བཟོ་བའི་ཁེས་རྒྱུན་ལྷན་གྱིས་བཅུ་མམ་པའི་«རྒྱུ་ལྷན་ཚོས་འཕྱུར་.....

མཚོན་པའི་རྒྱལ་མར་» (ཁིང་དཔར་)

26. «རྒྱུ་ལྷན་ཚོས་འཕྱུར་པའི་རྒྱལ་མར་» (ཁིང་དཔར་། ཚུལ་པ་པོ་མི་

གསལ་)

27. ཚ་ཉར་དགེ་བཤེས་མོ་བཟར་ཚུལ་ཁྱིམ་མཚན་པའི་«ཚོས་ཁ་པའི་.....

རྒྱལ་མར་» (ཁིང་དཔར་)

28. རྩི་མིན་བཅུན་པའི་རྒྱུ་ལྷན་གྱིས་བཅུ་མམ་པའི་«དགའ་བཞི་པའི་རྒྱུར་.....

བ་བརྒྱན་པ་» (ཁྱིམ་མ)

29. ལུ་ལའི་མེ་མཚུ་ལྷན་ཚོས་མཚན་པའི་«ལུ་ལའི་མེ་མཚུ་ལྷན་ཚོས་.....

དཔར་)

30. དག་དཔར་རྒྱུན་ལྷན་དར་ཚུལ་གྱིས་བཅུ་མམ་པའི་«ཚོས་འཕྱུར་ཚུ་མཚོས་.....

གསལ་པའི་རྒྱལ་མར་» (ཁིང་དཔར་)

31. ཁྱིམ་མཚན་ལེ་ལེ་ལྷན་ཚོས་འཕྱུར་ (ཁྱིམ་མ)

ཉུས་པའི་ཡིག་རིགས་ཁག་གཅིག (རྩམ་དབར་)

༡༥. ཆབ་མདོ་ཁ་ཅུབ་ཀྱི་འབྲེལ་ཡོད་དབྱུང་གཞིའི་ཡིག་རིགས་ཁག་གཅིག

༡༦. ཡེ་ཉིན་གྱིས་མཛད་པའི་«རྒྱལ་ཁབ་སྐོར་གྱི་རྣམ་པ་གནད» (དབར་མ)

རྒྱལ་ཁབ་ཀྱི་ལྷན་ཁག་གི་མཛུགས་སྐོར་།

མཛུགས་ཀྱི་ལྷན་ཁག་། ལྷན་ཁག་གི་མཛུགས་སྐོར་།

མཛུགས་ཀྱི་ལྷན་ཁག་ལྷན་ཁག་། ལྷན་ཁག་གི་མཛུགས་སྐོར་།

* * *

ལྷན་ཁག་གི་ལྷན་ཁག་ལྷན་ཁག་ལྷན་ཁག་།

ལྷན་ཁག་གི་ལྷན་ཁག་ལྷན་ཁག་ལྷན་ཁག་།

མཛུགས་ཀྱི་ལྷན་ཁག་ལྷན་ཁག་ལྷན་ཁག་ལྷན་ཁག་།

1987 ལོའི་ཟླ་བ་ 6 ལོར་ལྷན་ཁག་གི་ལྷན་ཁག་ 1987 ལོའི་ཟླ་བ་ 6 ལོར་ལྷན་ཁག་གི་ལྷན་ཁག་།

ISBN7—223—00005—8/K·1

ལྷན་ཁག་ M11170·32 ལོའི་ཟླ་བ་ 2.56